

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
ששי

היכל
שביעי

ספר המאמרים – אעת"ר

»•«

הועתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י היים תשס"ט

מ א ת

כ"ק אדמו"ר

אור עולם נזר ישראל ותפארתו בקש"ת

מוהר"ר שלום דובער

וצוקללה"ה נכנ"ם זי"ע מליובאוויטש

הוצאה שני' עם הוספות

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ. י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות ארבעים ותשע לבריאה
שנת המאתיים להולדת כ"ק אדמו"ר הצ"צ
שנת הארבעים לנשיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א

מפתח כללי

III	פתח דבר
IV	פתח דבר להוצאה החדשה
V	מפתח המאמרים
VII	פאקסימיליות מגוכי"ק מסה"מ אעת"ר
א-קעז	ספר המאמרים — אעת"ר

הוספות

קעז	הנחות
	הקטעים שכתב עליהם כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע:
רסב	אצ"ל (= אין צריך להעתיק) וכיו"ב
רסג	משיחות כ"ק אדמו"ר (מהוריי"צ) נ"ע
רסה	מפתח ענינים

SEFER HAMAAMORIM — 5671

Published and Copyrighted by

"KEHOT" PUBLICATION SOCIETY

770 Eastern Parkway, Brooklyn, N. Y. 11213

Tel.: (718) 493-9250-1 • (718) 774-4000

Third Edition 5749-1989

Printed in the U.S.A.

Library of Congress Cataloging-In-Publication Data

(Revised for vol. 5671)

Schneerson, Shalom Dov Baer, 1860-1920

Sefer ha-ma'amarim —

(Sifriy. Otsar ha-Hasidim—Lyubavitch) (Kovets Shalsholet ha-or; hekhhal 7., sha'ar 6)
Hebrew and Yiddish.

Title on t.p. versos: Sefer hamaamorim —

Includes other editions of some volumes.

Includes bibliographical references and indexes in some volumes.

Contents: --654--[etc.]--671--[etc.]--680.

1. Jewish Sermons. 2. Sermons, Hebrew. 3. Sermons, Yiddish. 4. Hasidism--
Sermons. I. Title. II. Title: Sefer hamaamorim. III. Series: Sifriyat Otsar ha-Hasidim,
Lyubavitch. IV. Series: Kovets Shalsholet ha-or; hekhhal 7., sha'ar 6.

BM740.S3629 1980 296.8'33

ISBN 0-8266-5671-4 (v. 5671)

Library of Congress Catalog Card #86-21049

הוכן לדפוס והונה ע"י

הת' יצחק מאיר הכהן בן יהודית יוכבד והת' שלום יעקב בן נחמה לאה

נדפס בדפוס „עזרא“ — ע"י מרדכי בן רחל ושלום דובער בן אסתר הרסה

פתח דבר

(להוצאה הראשונה)

ב"ה.

על פי הוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א מדפיסים אנו בזה את "ספר המאמרים — אעת"ר"י אשר לכ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע. ספר זה כולל המאמרים שאמרו (או כתבם) במשך שנת אעת"ר (חלק גדול ממאמרים אלו נתפרסמו בקופיר וכיו"ב), ונדפסו כעת — בפעם הראשונה — מגוף כתב יד קדשו של כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע.

* * *

בראש הספר באו: א) מפתח המאמרים עם תוכן התחלת המאמר — נעתק מרשימת כ"ק אדמו"ר (מהוריי"צ) נ"ע. ב) פאקסימיליא משני עמודים מגוף כתב יד קדשו של כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע. בסוף הספר באו: א) הנחות ממאמרי אעת"ר. ב) הם: והביאנו לציון עירך — שמח"ת, ורוח אלקים מרחפת — בראשית, אדם כי יקריב — ויקרא, וראיתי אני — תנו"מ, להבין ענין הלולא דרשב"י — ל"ג בעומר, שאו את ראש — במדבר, כי תהיינה לאיש — תצא, יצו ה' אתך את הברכה — תבוא, אתם נצבים — נצבים. ב) ליקוט שיחות מכ"ק אדמו"ר (מהוריי"צ) נ"ע — אודות שנת אעת"ר. ג) מפתח ענינים והערות על סש"ב הנמצאות במאמרי אעת"ר — נערכו ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א. ד) ד"ה וידבר אלקים גו' אופן הא' והב', ד"ה ויבא משה ואהרן גו', ד"ה משלוח מנות איש לרעהו גו' — וויסבאדען.

* * *

ההערות שבשוה"ג נערכו ע"י המו"ל.

מערכת "אוצר החסידים"

עש"ק ר"ח שבט, ה'תשמ"ח. ברוקלין, נ. י.

- 1) כן הוא בגווי"ק בהכותרת דהמאמרים וכן הוא בגווי"ק בהציונים (בגוף המאמרים) למאמרים דש. ז. ולהעיר: דבהתחלת הספר, כתוב בגווי"ק אדמו"ר (מהוריי"צ) נ"ע: תרע"א.
- 2) נדפס ג"כ ב"מפתח ספרי מאמרי ודרושי אדמו"ר מהורש"ב" (ע' 30). ב"מפתח ספרי מאמרי ודרושי אדמו"ר מהוריי"צ" ע' 38 (בהערה שם) נזכר עוד מאמר — ד"ה טעמה ולע"ע אינו תח"י.
- 3) נעתקו מביכל של הרה"ג והרה"ח התמים וכ"י ר' אליהו ז"ל סימפסון.
- 4) אינו נזכר ב"מפתח ספרי מאמרי ודרושי אדמו"ר מהורש"ב".
- 5) ב"מפתח ענינים למאמרי ודרושי כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע, שנדפס בספר המפתחות לספרי ומאמרי חסידות חב"ד (ברוקלין, תשכ"ו). כאן נעתקו משם הציונים למאמרי אעת"ר.
- 6) מאמרים אלו נמסרו לנו ע"י הרח"ל שי' שהעתיקם מגוף כתי"ק. — והגיעו לידינו לאחרי סידור כל הספר לרפוס ולכן באו בסופו בתור השמטה — אודות מאמרים אלו ראה לקמן (ע' V) במפתח המאמרים (בהערה).
- 7) במקומות שנראה לכאורה שחסרה תיבה (או שהתיבה חסרה אותיות וכיו"ב), וכן (באיזה) מקומות שנעתק לשון הפסוק או דמיו"ל בנוסח שונה מהמקור — הערנו ע"ז בשוה"ג בדרך אפשר [מסיבות טכניות, נכנסו בכמה מקומות בפנים הספר, מבלי להעיר על כך].

פתח דבר

— להוצאה החדשה —

באשר הוצאה הראשונה של „ספר המאמרים — אעת"ר" אזל מן השוק, מדפיסים אנו בזה הוצאה שני' עם הוספות, ונתקנו בה כמה מטעותי הדפוס.
 ההוספות: א) ד"ה החדש הזה לכם, אנכי הוי' — הנחות. ב) הקטעים שכתב עליהם כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע: אצ"ל (= אין צריך להעתיק) וכיו"ב.

מערכת „אוצר החסידים"

יום א' פ' כי תצא, ג' אלול, תשמ"ט (תהא שנת משיח טובה)
 שנת המאחיים להולדת כ"ק אדמו"ר הציצ,
 שנת הארבעים לנשיאות כ"ק אדמו"ר שליטיא,
 ברוקלין, נ.י.

(1) קהית, ברוקלין, תשמ.

(2) המאמרים שנדפסו בהוצאה הראשונה ע' רנאירנה הושמטו מהוצאה זו, כיון שנתברר אשר שייכים הם לשנת תרס"ט (ונדפסו בסהימ תרס"ט בהוצאה החדשה).

(3) הוספות אלו נדפסו גם בסהימ ליקוט (קהית, ברוקלין, תשמ"מ) ע' סטיפו: קיט.

מפתח

עמוד	זמן אמירתו	תוכן התחלת המאמר	דבור המתחיל
א	ליל ב' דר"ה	מן המיצר כו' השתל' הכחות בדרך עילה ועלול	
ח	יום ב' דר"ה	ש"ה ממעמקים כו' הוא ושמו אור	
		שובה ישראל כו' באור הכלול בעצמותו יש בו פועל	
טו	ש' תשובה	הספירות	
כב	ליל ב' דחה"ס	ולקחתם לכם כו' האור שלפה"צ בכחי' פשיטות	
כט	שמע"צ	ביום השמע"צ כו' טעם הצמצום שהי' באור א"ס	
לו	נח	ויזכור אלקים כו' עוד טעם בענין הצמצום	
מב	לך	ויאמר וגו' לך כו' כחות הנפש	
נא	וישב	ויאמר ישראל אל יוסף גו' — וויעסבאדען	
נו	ויק"פ פה"ח	החודש הזה לכם כו' פ' החודש אחר יצי"מ דוקא	
סו	חה"פ	מצה זו כו' הפרש חג הפסח ושאר המועדים	
עג	שחווה"פ	אנכי הוי' כו' אתעדל"ע ואתעדל"ת	
עט	שש"פ	ששת ימים כו' גילוי שכינה מל' דא"ס	
פז		הנחמדים מזהב — העתק	
פח	חה"ש	אנכי הוי' אלקיך כו' עולם התיקון	
צו	ליל ב' דחה"ש	ויוצא משה את העם כו' פנים בפנים ואב"א	
	יום ב' דחה"ש	כי ה' יתן חכמה כו' עיקר ההתחלקות במדות	
קה	בסעודה	בהעלותך כו' ג' דברים במעלת ההתחלקות	
קי	בהעלתך	ויהם כלב כו' מתקלא המשקל דחוי"ג	
קיו	שלח	כל מחלוקת שהיא לש"ש כו' מתקלא המשקל דו"ג	
קכד	קרח	זאת חקת כו' בהבדל פי' הנ"ל אם חו"ג אם דו"ג	
קלא	חו"ב	צו וגו' קרבני לחמי כו' למה תשובה בעוה"ז דוקא	
קמד	פנחס	וידבר וגו' המטות כו' תהו ותיקון	
קנא	מטו"מ	ראה החילותי כו' ספירות עשר והיכלות רק ז'	
קנה	דברים	שמע ישראל כו' תכלית בריה"ע בגין דישתמודעון לי'	
קסו	ואתחנן	אני לדודי כו' — רושם — יראה	
	ראה ש"מ		
קע	אלול		

[ויאמר ישראל: ראה ע"ד מאמר זה במפתח מאמרים דסה"מ תרס"ט (קה"ת, תשמ"ט).

החודש הזה . . . אחר יצי"מ: ראה הערה ע"ז לקמן ע' נו].

הנחמדים מזהב. העתק: כיכ בנכתי"ק. — רושם בן י' שורות.

וידבר וגו' המטות: רישומי דברים. וענין תהו ותיקון כמו שנא' (רשימת כי"ק אדמו"ר נ"ע ממעל למאמר).

עמוד	זמן אמירתו	דבור המתחיל	תוכן התחלת המאמר
קעב	שופטים	כי וגו' חנם נמכרתם כו' — רשו"ד —	הגדלת ז"א
		בשביל ההשפעה	

הוספות

הנחות

קעז	שמחת תורה	והביאנו לציון
קפב	בראשית	ורוח אלקים מרחפת
קפט	ויק"פ פה"ח	החדש הזה לכם
ר	ויקרא	אדם כי יקריב
רי	שחומה"פ	אנכי הו'י
ריח	תזו"מ	וראיתי אני שיש יתרון
רכח	ל"ג בעומר	להבין ענין הילולא
רלה	במדבר	שאו את ראש
רמג	תצא	כי תהיינה לאיש
רמט	תבוא	יצו הו'י אתך את הברכה
רנה	נצבים	אתם נצבים
רסב		הקטעים שכתב עליהם כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע:
רסג		אצ"ל (= אין צריך להעתיק) וכיו"ב
רסה		משיחות כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע
		מפתח הענינים

[והביאנו לציון] . . . אתם נצבים: לע"ע לא מצאנו אלא הנחה.

החדש הזה: הנחה מוגה בגוכי"ק. כתיי מס' 1109.

אנכי הו'י: הנחה מוגה בגוכי"ק. חלקה בכתיי מס' 1109, והעתקה בשלימות בכתיי מס' 1320.

ספר המאמרים

— אעת"ר —

בס"ד ליל ב' דר"ה, אעת"ר.

מן המיצר קראתי י"ה ענני במרחב י"ה, וצ"ל מפני מה נא' כאן שם י"ה, דבכ"מ נא' שם הוי', וכאן נאמר י"ה, ומהו ב"פ י"ה הנאמר כאן. והנה פסוק זה קאי על תקיעת שופר דהשופר הרי צידו א' קצר וצידו השני רחב שז"ע מן המיצר קראתי וענני במרחב כו'. וכדאי' ברע"מ פ' בשלח דנ"ט סע"ב דהוא צלותא כו' אצטריך לסלקא ולנפקא מגו עאקו באורח מישור כו', וע"ד כתי' מן המיצר קראתי י"ה דאצטריך אתר דחיק בעאקו לשדרי' בגווי' ההוא רוחא כו' כגוונא דא קלא דשופר כו' באורח מישור מגו אתר דחיק ואזיל ובקע רקיעין כו', והו"ע קול השופר שע"י שיוצא מן המיצר מצידו הקצר עי"ז דוקא הוא בא במרחב ובהתפשטות בצידו הרחב ואם לא הי' הדוחק והצמצום בצידו הקצר לא הי' התרחבות הקול כ"כ בצידו הרחב כו', וכמו"כ הוא בבחי' הצעקה שמן המיצר שע"י דוקא בא אל בחי' המרחב דעצמות אוא"ס כו' דאמיתת המרחב הוא בבחי' עצמות אוא"ס, דהנה ענין המרחב הוא מה שבבחי' בל"ג דז"ע המרחב שאינו מוגבל בשום הגבלה כו', ואמיתית בחי' בל"ג הוא בעצמות אוא"ס ב"ה, דכל בחי' אור וגילוי ה"ה בבחי' הגבלה בהכרח, דגם בחי' האור הבל"ג יש בו איזה ציור מוגבל כו' וגם ענין בל"ג עצמו הי' הגבלה כו'. ואמיתית ענין בל"ג לגמרי הוא רק בבחי' עצמות אוא"ס כו', וזהו מה שהעצמות נושא הכל דלפי שאינו מוכרח בשום דבר ממילא יש בו הכל כו' וכמ"ש במ"א, וזהו אמיתית ענין המרחב כו', וע"י המיצר דוקא בא אל המרחב העצמו' כו', וזהו מן המיצר קראתי שע"י הצעקה מן המיצר זהדוחק שצועק במרירות ושפלות עצומה מריחוקו מה' כו', ועי"ז יעננו ה' במרחב הוא בחי' העונג האלקי דעצמו' אוא"ס שבא בהתגלות בבחי' המרחב וההתפשטות כו', ומהו הטעם גדולים בע"ת מצדיקים, להיות שצדיקים כל השנה עבודתם הוא בבחי' קירוב ובבחי' גילוי אור כו', דבאיזה מדריגה שהוא העבודה שלהם הכל הוא בבחי' קירוב ובבחי' גילוי אור בנפשם שזהו בחי' המרחב וההתפשטות שבנפש כו', ומגיע למעלה רק בבחי' הגילויים דאוא"ס כו', אבל בע"ת ע"י צעקתם מן המיצר מגיעים למעלה יותר שבאים לבחי' מרחב העצמות להיות גילוי בחי' התענוג העצמי כו', וזהו בר"ה דכאו"א מישראל מתעורר בנפשו וחפץ מאד להיות בבחי' קירוב לאלקות, ולא שחפץ בבחי' גילוי אור בנפשו כ"א להיות בבחי' קירוב לעצמו' אוא"ס כו' ואינו חפץ כלל להיות בבחי' א

ריחוק ח"ו וצר לו מאד מן הריחוק וצועק לה' מעומק ופנימיות נקודת לבו בשתי תנועות הפכיות שצר לו מאד מן הריחוק וחפץ להיות בבחי' קירוב כו', דפנימיות הלב היא בבחי' מקום צר היינו בבחי' נקודה בהעדר התפשטות כו' דמגו דחיקא דרחימו דלא יכלה למיסבל אוזעירית גרמי' דמבחי' תוקף הרצוא דבחי' פנימיות הלב אוזעירית גרמי' שנעשה בבחי' נקודה לבד בלי התפשטות כו', ובפרט כאשר ההתעוררות דפנימיות הלב הוא מצד המיצר כו' ה"ה בבחי' נקודה בלי התפשטות כלל, דלכן הוא בבחי' קלא דלא אשתמע, היינו דלא אשתמע בדבור כי הדבור הוא בבחי' התפשטות והתרחבות כו', וזה שייך בקול הבא מבחי' מחשבת שכל דהיינו מבחי' המוחין שבא בהתלבשות בדבור כו', אבל קול הבא מפנימיות הלב הוא בבחי' צעקה פשוטה דלא אשתמע בדיבור שאינו בבחי' התפשטות כו', וכל שהענין מגיע יותר לפנימיות ועומק לבו נעשה יותר בבחי' נקודה וכמו צעק לבס אל ה' דבחי' צעקת הלב הוא שלא יש בחי' קול כלל בבחי' התפשטות והתגלות רק בבחי' נקודה לבד שזהו הזות עצמות הנפש שנעשה בבחי' נקודה אחת וכל הכחות וכללים בנקודה זו כו', וכ"ז מגיע דוקא לבחי' המרחב העצמות דעצמות או"א"ס כו', ובמ"א מבואר דהעולמות בכלל נק' מקום צר מפני שאינם יכולים להכיל בחי' גילוי או"א"ס כו', דהרי העולמות הן מוגבלים מן הארץ לרקיע מהלך ת"ק שנה כו', והאור המתלבש בתוכם להחיותם הוא בחי' אור מוגבל שלפ"ע העולמות כו', דכמו"כ הוא גם בעולמות העליונים וגם בעולם האצ"י שג"כ בא בבחי' גבול בבחי' או"כ שהכלים הם בחי' גבול וכמ"ש העה"ק והגבול הנמצא ממנו תחלה הן הכלים כו', והאור המתלבש בתוכם הוא שבא בבחי' גבול לפ"ע הכלים כו', אבל בחי' עצמו או"א"ס אינו בערך וגדר העולמות ואין העולמות יכולים להכיל גילוי או"א"ס ב"ה, וע"י ההתבוננות איך שכל העולמות הן מקום צר לגבי בחי' או"א"ס שאין בהם גילוי או"א"ס רק בחי' הארה לבד ובפרט מקומו שהוא למטה בעולם שאינו מאיר בו גילוי או"א"ס כו', עי"ז נעשה התעוררות הרצוא לבחי' עצמו או"א"ס ב"ה וביותר הוא בר"ה דאו נרגש בחי' או"א"ס בנפש כאו"א מישראל להיות דבר"ה הוא בחי' קירוב המאור אל הניצוץ וכמ"ש חשף הוי" את זרוע קדשו כו', לכן נרגש בהם בחי' או"א"ס ב"ה ואיך שבעולמות א"א להיות גילוי זה כו', ועי"ז נעשה הרצוא לצאת מן המיצר אל המרחב להכלל בבחי' עצמות או"א"ס כו', וזהו ג"כ ענין מן המיצר קראתי בבחי' רצוא וצמאון לצאת אל המרחב כו', ועי"ז ענני במרחב י"ה בחי' גילוי עצמות או"א"ס כו', שזהו מ"ש בזהר היא צלותא כו' אצטריך לסלקא מגו עאקו כו', אמנם ביותר הוא בבחי' הצעקה מן המיצר שמן הריחוק כו' שזה מגיע בבחי' עומק ופנימיות הלב וזמתבטל בזה בכל עצמותו שנעשה בבחי' נקודה לבד כו' כנ"ל ומגיע עי"ז בבחי' המרחב דעצמות כו' וכד"כ מה שמן המיצר קראתי וענני במרחב זהו בהב' תקיעות שצ"ל פשוטה לפני' ופשוטה לאחרי', דהתקיעה הראשונה היא הצעקה בקול פשוט בבחי' פשיטות הנפש בהתעוררות פנימיות נקודת נפשו בבחי' יציאה מן המיצר אל המרחב כו', והתקיעה האחרונה זהו מה שענני

במרחב שהיא ההמשכה דבחי' פשיטות העצמות וכמ"ש ואד' הוי' בשופר יתקע
 שהיא ההמשכה מלמעלמ"ט בחי' גילוי דעצמו' אוא"ס כו' וכמ"ש בלק"ת ד"ה
 והי' ביום ההוא יתקע. והנה בפע"ח שער השופר פ"ח אי' ויכוין בו איך הוא
 קצר ורחב כו' רמו לדיקנא איך שהיא למעלה צרה (היינו דבמקום התחלתה
 היא צרה) ולמטה מתרחבת ויש בה ב' שמות י"ה אשר נמשכים מב' פיאות
 הראש כו' וש' י"ה א' הוא במיצר הדיקנא בתי' הא', ושם י"ה הב' הוא
 במרחב הדיקנא בתי' הששי כו'. ובמ"ח כ' שהששה תיקונים אלו הרמוזים
 מצרת השופר עד רחבו וכללים בתי' הו' שהוא תיקון ואמת כו'. והענין הוא.
 דהנה כללות ענין תקיעת שופר הוא לאכפי' הדיני' והגבורות ולהמשיך גבורות
 ממותקות בבחי' מלי' כו' כמ"ש בפע"ח. וזהו ע"י הי"ג מדה"ר הנמשכים ע"י
 השופר, ונודע דיגמה"ר הן מבחי' ח"ס (וזהו שהזקן מורה על גדלות המוחין דהיינו
 בחי' מו"ס בחי' מקיפי' דאבא כו') ושרש המשכתם הוא מב' פיאות הראש
 דשערות הראש הן מבחי' גולגלתא והפיאות הן סוף שערות הראש שתלויין
 ונמשכין למטה ומהן נמשך שרש המשכות יגמה"ר כו', והן הב' שמות הוי'
 שקודם יגמה"ר שהן הב' פיאות ומהן נמשכין היג"מ אל רחום כו', וזהו
 שהמשכתן הוא ממקום צר דהיינו ב' הפיאות שהן בחי' מיצר וצמצום כו',
 וגם נודע דגבו' דעתיק מלובש במו"ס, דבגולגלתא מלובש בחי' חסד דע"י,
 אבל במו"ס מלובש בחי' גבו' דע"י שזהו ג"כ בחי' גבו' וצמצום כו' ובסוף
 המשכתם הן מתרחבים (והעיקר הוא בתי' ואמת כו') ובהם וע"י נעשה כפיית
 הדינים ונמשכים גבורות ממותקות בבחי' מלי' כו', וצ"ל מהו המעלה דבחי' יגמה"ר
 שנמשכים מבחי' המיצר שהו"ע הצמצום כו' וגם איך מתרחבים אח"כ כו'.
 ולפ"ו ענין מן המיצר אל המרחב הוא מלמעלמ"ט דהתחלת ההמשכה הוא מן
 המיצר והולך ומתרחב כו' (ולכן ע"פ הקבלה צ"ל צד הקצר דשופר למעלה
 והרחב למטה כמ"ש בפע"ח. וע"פ הנגלה צ"ל הרחב למעלה. וי"ל דהיינו
 כמשנת"ל דמן המיצר אל המרחב הוא מלמטלמ"ע כו'). ולהבין כ"ז ילה"ק תחלה
 ענין עיגולים ויושר דהעיגולים הן בבחי' קירוב אל העצמיות יותר מבחי' היושר,
 ומ"מ העיגולים הן בחי' נפש דהיינו בחי' קטנות ויושר בחי' רוח שזהו בחי'
 גדלות כו'. דהנה אי' בע"ח בתחלתו דבתחלה הי' אוא"ס ממלא כל מקום
 החלל ואח"כ צמצם א"ע וסילק אורו הגדול עה"צ ונעשה חלל ומקו"פ ואח"כ
 נמשך הקו כו', ומהקו נמשך בחי' עיגולים ויושר והיינו שהקו נמשך ומתעגל
 ונמשך וחוזר ומתעגל כו'. והנה מה שבתחלה הוא נמשך ידוע שזהו בחי'
 עצמות הקו כמו שהוא למעלה מבחי' גילוי עדיין כו' וכמ"ש במ"א דבסדר
 המשכת הקו יש ד' אותיות הוי' וראשית הקו הוא בחי' היו"ד כו' (וא"ק בחי'
 ה' ראשונה ועתיק ואריך בחי' ו' ואצי' ה' אחרונה כו'). והיו"ד ה"ה בחי'
 נקודה שלמעלה מבחי' גילוי עדיין כו'. וכן בכללות ההמשכה דהקו הוא בחי'
 הוי"ו דש' הוי' כמ"ש במ"א, הרי הוי"ו בראשו יו"ד כו', וכנודע דבכל המשכה
 יש בחי' עצם והתפשטות דהעצם הוא בחי' עצם האור שלמעלה מבחי' גילוי
 כו'. ובמ"א מבו' דראשית הקו הוא מ"ש בע"ח שער שבה"כ פ"ה שיש כדוגמת

עתיק לעילא מגולגלתא דא"ק כו'. הרי מובן שזהו מה שלמעלה עדיין מבחי' הגילוי כו' (ומ"ש בע"ח בתחלת התפשטותו כו' אין הכוונה בחי' הגילוי כ"א היינו בתחלת המשכתו כו'. ובמ"ח אי' ובדרך ירידתו כו'). וא"כ מה שמתעגל ה"ז בבחי' קירוב אל עצמות הקו יותר מבחי' היושר שזהו בחי' הציור אדם שבתוך העיגולים כו' כמ"ש בע"ח, וידוע דשרש העיגולים הגם שנמשכים מן הקו שרש המשכתן הוא מבחי' עיגול הגדול הסובב ומקיף את הקו כו', הרי דשרשן הוא מבחי' האוא"ס שלפה"צ כו', והגם דכללות המשכת הקו הוא מן האור שלפה"צ וכמ"ש בע"ח המשיך מן האור העליון קו א' כו', מ"מ הרי המשכתו דרך הצמצום כו', והעיגולים צ"ל שאין המשכתן ע"י צמצום כ"כ כו', וא"כ הרי העיגולים למעלה מבחי' היושר שהן בבחי' קירוב יותר אל העצמות וכל הקרוב יותר ה"ה בבחי' עליון כו' שז"ע מעלה ומטה שנעשה ע"י הקו דהיינו מה שבקירוב יותר אל ראשית המשכתו כו' כמ"ש בפע"ח שם, ובפרט לפי משנ"ת שהן מבחי' העה"ג שלפני הצמצום כו', ולפ"ז יפלא איך העיגולים הן בחי' קטנות והיושר בחי' גדלות כו', וילה"ק תחלה ענין הצמצום שהי' באוא"ס כו'. דהנה ידוע דכ"ע נק' עילת העילות דהיינו שהכתר היא בחי' העילה הראשונה שממנה נמשכו ונתהוו כל העלולים כו' וכמ"ש בזח"א דכ"ב ע"ב שיש עה"ע ועילת כל העילות, ופי' המק"מ בשם האריז"ל דעה"ע הוא בחי' הכתר ועילת כל העילות הוא בחי' אד"ק כו', ובפרד"ס שער אם הא"ס הוא הכתר פי' דעילת כל העילות הוא בחי' הא"ס ממש, וביאר דהכתר אינו נק' עילת כל העילות מפני שיש עילה שלמעלה ממנו שהרי הכתר הוא ג"כ עלול מאיזה עילה שקדמה לו כו', ופי' עילת כל העילות היינו שלא יש עילה שלמעלה ממנו כו', וזהו בחי' עצמות א"ס דעצמותו מעצמותו בלי שום עילה וסיבה שקדמה לו ח"ו כו' (ולפי' האריז"ל עילת כל העילות היינו רק שהוא למעלה מכל העלולים שלמטה ממנו כו', ולפי' הפרדס הוא שלמעלה הוא ממהות ענין עילה והיינו שאינו עלול מאיזה עילה כו', וענין עילת כל העילות הוא ע"ד מ"ש הרמב"ם ז"ל שכל הנמצאים צריכים לו כו' ומאמתת המצאו נמצאו כל הנמצאים כו') ולפי' הפרד"ס י"ל שגם א"ק נק' עה"ע וכ"מ בזהר בא דמ"ב ע"ב, וכ"מ ממאמר התיקונים כ"ע אע"ג דאיהו אור צח כו' אוכם הוא קדם עה"ע הרי דבחי' עה"ע למעלה מבחי' כ"ע כו' (ובמ"א מבו' דעה"ע הוא בחי' ראשית הקו כו'), וא"כ י"ל דעילת כל העילות הוא בחי' מל' דא"ס כמו שהוא לפני הצמצום כו', ומאחר שכ"ע נק' עה"ע הרי התהוות ההשתל' מבחי' הכתר הוא בבחי' עו"ע כו', וידוע הכלל בענין עו"ע שהוא בבחי' גילוי ההעלם לבד דהיינו שהעלול כלול כבר בעילתו קודם שנתהווה והתהוותו הוא רק מה שנתגלה כו', ויובן זה ע"ד"מ בכחות הנפש שכל הכחות הן בבחי' עו"ע וכמו משכל למדות ומדות למח' וממח' לדיבור הכל הוא בבחי' עו"ע שהן כלולים זב"ז רק כל שהכח הוא עליון יותר התכללות הכח התחתון בו הוא בבחי' דקות יותר ובבחי' העדר המציאות יותר אבל מ"מ נמצא בהעליון הכח התחתון כו', ועד"מ כמו דיבור ומח' הרי אותיות הדבור כלולים במח' זכנודע דבמח' יש

ג' מדרי' מחדומ"ע, והמדרי' האחרונה שנעשה מקור לדבור הוא מה שחושב האותיות שידבר שזהו הנק' הרהור וכמו שחושב תיבות שמע ישראל כו' לא השכל המלוּבש בהאותיות כ"א האותיות כו', הרי במח' זו מורגשים האותיות במהות ומציאות ממש כמו אותיות הדבור כו' ולכן יש מ"ד בגמ' ברכות פ"ג דהרהור כדבור דמי ויוצא י"ח בזה, ואין הלכה כן, ומ"מ מובן מזה שזהו כמו דבור כו', וגם בבחי' דיבור שבמח' דהיינו כשחושב בחי' חיצונית השכל גם שם נרגשים האותיות כו', והתהוות הדבור ממח' הוא בבחי' גילוי ההעלם לבד כו', ושרש אותיות המח' ואותיות הדבור הן מהמדות שבלב, דכאשר חומד איזה דבר בלבו ה"ז עולה מן הלב אל המוח לחשוב ולהרהר כו', וכמ"ש בספ"ב פי"ט, הרי כח המח' וכח הדבור כלול בהמדות שבלב וכמ"ש באגה"ק סי' ה' ד"ה ויעש דוד שם דחומר האותיות וגוף התהוותן הוא ההבל היוצא מהלב כו', שההבל הוא בחי' חיצוני' המדות שבלב כו', והוא מקור החומר וגוף האותיות כו', הרי שכח האותיות כלול בחיצונית המדות שבלב כו' רק שאינו כמו מח' ודבור שהמח' הן ג"כ אותיות ממש ובלב הוא בחי' הבל פשוט עדיין, אבל מ"מ זהו מקור הדבור שבלב כו', ולידת המדות הן מהשכל דלפי שכלו יהולל איש כו', הרי המדות ישנם כלולים בשכל היינו בחיצוניות השכל כו', דכאשר משיג ומתבונן באיזה ענין מיד מתפעל בשכלו בהענין ההוא שזהו בחי' המדות שבשכל רק שזהו בדיקות ורוחניות כו' וכנודע ומבואר בכ"מ (וערך מציאת והתכללות המדות בשכל הוא כערך התכללות הדבור במח' כו'), וכן הוא בשכל לגבי כח המשכיל שיש ג"כ התכללות השכל בכח המשכיל מקור השכל כו', דהגם דהכח המשכיל הוא מושלל ממצאית שכל ומכ"ש שאין בו השכליים הפרטים שהרי הוא היולי לכל המיני שכליים, ואם היו בו שכליים פרטים א"א שיהי' מקור לכל השכלים כו' וכמ"ש במ"א, וממילא מובן שאינו בבחי' מציאת שכל דאל"כ הרי הי' בו שכליים פרטים וזה א"א לומר כנ"ל, מ"מ הרי אינו מושלל מגדר ענין השכל לגמרי שהוא רק מושלל ממצאית השכל, אבל לא מגדר ענין השכל כו', ואין זה כמו כח השכל ההיולי העצמי שהוא מושלל לגמרי מגדר ענין השכל לא רק ממצאיותו כו', ולכן אינו בבחי' מקור לשכל גלוי רק מה שכל השכליות נמצאים ממנו אבל לא שהוא בבחי' מקור כו' כנודע, והיינו לפי שאינו בבחי' שכל כלל כו', הגם שהוא כח השכל ההיולי מ"מ אינו בבחי' שכל כלל כו'. אבל הכח המשכיל דהיינו מה שכבר נמשך להיות מקור לשכל הוא מושלל רק ממצאיות השכל אבל לא מענין ובחי' השכל כו' (י"ל) דשכל גלוי לגבי כח המשכיל הוא כערך מתיקת התפוח לגבי מתיקות שבניגון או מתיקות שבשכל דעם היותם מחולקים ומובדלים בערכם מ"מ הי' מתיקות כו', והשכל לגבי כח השכל העצמי הוא כערך מתיקת התפוח לגבי מדת החסד שמשם נמשך כל מתיקות כנודע (ובכל דבר חסד יש בו מתיקות ועונג כו') והרי החסד הוא ענין נבדל מן המתיקות כו') והראי' לזה שהרי בכח המשכיל יש ג"כ שינויים וכפי אופן הכח המשכיל כן הוא התגלות השכל כו', דכאשר יתרבה אורו בעצמו ה"ה משכיל יותר כו', וכמו בימי הגדלות דעצם כח המשכיל

שלו מתגדל ומתחזק ומשו"ז ישכיל ויתחכם יותר וכמ"ש ימים ידברו ורוב
 שנים כו', וכמו זקן שקנה חכמה בעצם כח חכמתו כו', וכמו סבא דעתוהי סתים
 דשקיט כו' שמתחזק עצם כח המשכיל ומשו"ז יתחכם יותר ובשכליות עמוקות
 יותר כו', והיינו משום שכח המשכיל הוא ג"כ שכלי רק שמושלל ממציאית
 השכל כו', ונודע ג"כ שיש ציור בכח המשכיל באיזה אופן הוא המשכתו כו'
 דמשו"ז הוא מסוגל להשכיל בחכ' זו ולא בחכ' אחרת כו', דזהו מה שיש
 חילוקים בחכמים שזה חכם בחכמת התכונה עד"מ ולחכ' אחרת כמו לחכמת
 הרפואה אינו מסוגל להתחכם בה, וזה חכם בחכמת הרפואה דוקא ובוה ישכיל
 ויתחכם ולא בחכמת התכונה וכה"ג, שזהו מפני הציור שיש בכח המשכיל
 שכח חכ' אחת היא בו בהתגלות יותר מכח חכ' אחרת ולכן ישכיל ויתחכם
 בחכ' זו דוקא מפני שמסוגל אל' משום הציור שבכח המשכיל דכח חכ' זו
 היא בהתגלות יותר כו', וכמ"ש במ"א, הרי שהחכמות השכליות כלולים בכח
 המשכיל מאחר ששייך לומר שכח חכ' אחת היא בהתגלות יותר כו', רק שאינם
 שם בבחי' מציאות שכל עדיין כו' (וי"ל שכערך התכללות כח הדבור בהבל
 הלב שאין שם מציאות הדבור כו', כן הוא הדוגמא בהתכללות השכל בכח
 המשכיל כו', וצ"ע עדיין אם יש לדמותם זל"ז), והנה מקור מוצא השכל הוא
 מכח התענוג דמחיצוני' התענוג מתהווה השכל כו', שהרי אנו רואים כשמשכיל
 אדם איזה שכל חדש ה"ה מתענג בוה וכמו צהבו פניו של ר"א כו', והיינו
 מפני שהתענוג הוא מקור השכל ולכן בהתגלות השכל יתגלה ג"כ התענוג
 בזה כו', וכן אנו רואים שמתענג אדם בבנין בית וכה"ג דוקא כשהבנין נעשה
 ע"פ גזירת חכמתו ובא"ל לא יתענג כלל, והיינו מפני שמה ששכלו מחייב כך
 וכך באופן הבנין הוא כפי התענוג שיש לו בהבנין, ולכן כשנעשה ע"פ גזירת
 חכמתו דוקא ה"ה מתענג כו' והענין הוא דהנה במוח יש לחלוחית הרוחניות
 שבו ששם משכן התענוג העצמי, וזהו דהתהוות הטפה היא מהרוחניות שבמוח
 דהיינו מהלחלוחית הרוחניות ששם התענוג כו', ומהארת התענוג שבלחלוחית
 הנ"ל מתהווה השכל וזהו מקורו כו', אלא שבהתגלות מתגלה השכל תחלה ואח"כ
 בא התענוג ובאמת זה מקורו בהעלם רק שההתגלות שלו הוא תיכף אחר התגלות
 השכל כו', והנראה בחוש הוא שתחלת ההשכלה בכל ענין הוא כפי הטעם
 והתענוג שיש לו בהענין כו', וכמו במשל דבנין בית הנ"ל הרי גזירת חכמתו
 באופן הבנין הוא לפי התענוג שלו בעצם ענין הבית כו', הרי שזהו סיבת
 ומקור ההשכל' ובאופן כך וכך דוקא כו', והתגלות התענוג בא בסוף מעשה
 כשנעשה הבנין כו' כך בכל ענין שכלי אופן ההשכלה הוא כפי התענוג דוקא
 ומתגלה אח"כ תיכף בהתגלות השכל כו', וזשארז"ל לעולם ילמוד אדם במקום
 שלבו חפץ שע"י החפץ והתענוג בהענין ישכיל ויתחכם בו כו', ועם היות
 שהשכל המתהווה מהתענוג הוא כמו מהות אחר שאינו ממהות התענוג כו', מ"מ
 מאחר שעיקר מקורו הוא התענוג וכפי אופן התענוג כן הוא ההשכלה כו' כנ"ל
 בהכרח שהשכל כלול תחלה בבחי' חיצוני' התענוג (דפנימיות התענוג הוא מה
 שפנימיות עתיק הוא פנימיו' אבא שזהו למעלה מבחי' שכל וטעם כו') רק

שאינו שם בבחי' מהות שכל וגם אינו שם בבחי' מהות בפ"ע, אבל מ"מ כלול
 בחי' השכל בבחי' חיצוני' התענוג כו' (ואינו דומה להתכללות השכל ברצון
 דהרצון והשכל הן ב' ענינים והרצון הוא רק כגורם לשכל והיינו רק שמביא
 את התגלות השכל מבחי' החכ' שברצון שזהו כח המשכיל כו' אבל שכל
 ותענוג יש להם שייכות זל"ז שהשכל הוא תענוג בשרשו, וזהו שהתענוג הוא
 בבחי' הרגש פנימי דהיינו באיזה אופן התענוג שיהי' אם בתענוג דאו"ח או
 תענוג דאו"י הכל הוא בבחי' הרגש פנימי דוקא (לא כמו הרצון שהוא בבחי'
 מקיף כו') והרגש פנימי הוא ענין השכל כו', וכן השכל בעצם מהותו הוא
 תענוג דהנרגש בשכל (היינו בעצם מהות השכל עצמו) הוא רק תענוג
 הנק' גישמאק פון שכל שזהו עצם מהות השכל כו', רק שבהתגלות הוא מציאות
 שכל כו') ובהתגלות השכל מאיר בו התענוג כו', והנה אנו רואין שהתענוג
 הוא קיום כל מציאות שבעולם וכמו כל חושי הגוף דראי' ושמיעה וריח ודיבור
 כולם מקבלים קיום מציאותם מבחי' התענוג דהתענוג שבראי' הוא קיום
 מציאותו וההסתכלות בכל דבר הוא מצד התענוג כו', דזהו דעין רואה והלב
 כו', מפני התענוג שבראי' כו' וכמ"ש במ"א, וכן התענוג שבשמיעת הקול כו'
 וכן בדבור הפה יש בו תענוג והוא עיקר קיום מציאותו שמדבר מפני התענוג
 שיש לו בדבור כו', וכן בכל הנמצאים כמו הצומח והחי כולם עיקר קיומם
 מבחי' התענוג כי גם החיות שלהם מהמאכל הוא מה שמתענג מהטעם שבהמזון
 ואם לא הי' מתענג ממנו לא הי' מקבל חיות ממנו כו' (ומזה הטעם הסומא
 אינו שבע כ"כ מהמאכל מפני שאינו רואה את המאכל וחסר לו התענוג שבראי'
 דעיקר המשביע הוא התענוג כו' וכמ"ש במ"א בענין שמחנו כימות עינתנו כו')
 וכן כל עמל ומלאכה שיעמול האדם באיזה דבר זהו מצד התענוג שיש לו בזה
 כו', ומובן מזה שכל הדברים כלולים בהתענוג מאחר שזהו עיקר קיום מציאותם
 כו', רק ששם אינם בבחי' מציאות כלל כו' (והשכל הוא חלוק מכל הכחות
 שיש לו שייכות אל התענוג כו' כנ"ל). ובדוגמא מכל הנ"ל יובן למעלה בסדר
 השתל' הע"ס שהן כלולים זב"ז והולכים ומשתלשלים ומתגלים ממדרי' למדרי'
 שזהו ענין ההשתל' וכמשל השלשלת שכל טבעת אדוקה וקשורה בתוך הטבעת
 העליונה ממנה וכן טבעת העליונה בהעליונה הימנה כו' דלכך נק' שלשלת
 ל' שילשול כו' וכמו משלשלין פירות דרך ארובה כו' להיות שעיי"ז נמשך
 ויורד מגבוה לנמוך כו', וכמו"כ הו"ע ההשתל' למעלה דהיינו מה שהע"ס
 נמשכים ומשתלשלים זמ"ז מלמעלה למטה כו' דבתחלה כלולים המה זב"ז
 ויורדים ומשתלשלים כו' וראשית כל ההשתל' הוא בחי' מחה"ק דא"ק
 שכולל כל מה שנתהווה מרוכ"ד עד סוכ"ד וכמא' צופה ומביט עד סוכה"ד
 כו', שהכל נמצא כלול בבחי' מחה"ק הזאת ונמשכים ממח' זו מהעלם אל הגילוי
 וכמ"ש קורא הדורות מראש דענין הקריאה הוא מהעלם אל הגילוי כו' דכן
 הוא ענין השתל' עו"ע שהכל נמצא כלול במדרי' העליונה ונמשכים ממנו רק
 בבחי' גילוי מההעלם כו'.

בס"ד יוס' ב' זר"ה, אע"ת.

שיר המעלות ממעמקים קראתיך הוי', ומשמע שיש בחי' עומק לשם הוי' ויש הוי' סתם, וצ"ל מה"ע הוי' סתם ובחי' העומק דשם הוי'. ולהבין זה ילה"ק משנתל' דהשתל' הכחות זמ"ז הוא בבחי' עו"ע שהכח התחתון כלול בהכח העליון ונמשך בבחי' גילוי מההעלם כו', וכמו"כ הוא למעלה בהשתל' הספי' זמ"ז שהוא בבחי' עו"ע שז"ע ההשתל' כמשל השלשלת. כו' שעי"ז יורד ומשתל' ממדרי' למדרי' כו'.

ולהבין הענין בפרטיות למעלה, הנה כמו שנתל' בכחות הגפש שכח הדבור כלול בהבל הלב קודם שמתגלה להיות בחי' דבור בפ"ע כו' כמו"כ הוא בבחי' המל' למעלה שהיתה כלולה בו"א וכמ"ש ויקח אחת מצלעותיו כו', דתחלה היא בבחי' פרצוף דו"א בבחי' צלע לבד לא בבחי' מהות בפ"ע כו', והר"ע אות ה' אחרונה שהיא בכלל הש' דהוי' כו', ואח"כ נבנית בבחי' פרצוף מהנקב שבאחורי הז"א בבחי' חוה דו"א כו' וז"ש יבקע צורים במדבר צורים הם המדות וכמ"ש הביטו אל צור חוצבתם אלו האבות כו', ובקיעת הצורים הוא בכדי שיומשך בבחי' דיבור העליון בחי' מל' וכדאי' באד"ר דהאי ת"ת אתפשט מטבורא דליבא ונקיב ואעביר לגיסא אחרא ותקין פרצופא דנוק' כו', והיינו המשכת האור מאחורי ז"א לבחי' מל' שנבנית בבחי' פרצוף בפ"ע כו', (ועמ"ש במ"ח במס' קטנות רחל) וכן ז"א הי' בבחי' עיבור תחלה באימא כמשל התכללות המדות בשכל כו', וגם בחי' מל' כלולה בו וכמ"ש בזהר פ' בלק דר"ג בענין הוא'ו שבאות ה' ואושים פסיעה לבר כו' וכמ"ש בבחי' על מאמר זה, וכן חו"ב דבחי' בינה כלולה בחכ' וכמ"ש באדר"ז האי חכמתא אתפשט ואפיק מיני' בינה כו', וכמ"ש במ"א, וחכ' שהיא ראשית הגילוי שרשה מבחי' ח"ס חכ' שבכתר כו' וכמשנתל' בהתהוות השכל מכח המשכיל שגם הוא בחי' שכלי כו' וכמו"כ הוא בבחי' ח"ס שעם היותה סתום ונעלם שאינו בבחי' מציאות חכ' ועז"א חכים ולא בחכמה ידיעא כו' דחכ' דאצי' נק' חכ' ידיעא להיותה ראשית הגילוי כו', וח"ס היא בבחי' לא בחכמה ידיעא כו', מ"מ הוא בחי' חכ' ונק' בל' הגאונים שכל הנעלם מכל רעיון כו', שהיא בבחי' שכל וחכ' עכ"פ כו' ומה שנק' נעלם זהו לפי שיש לה שייכות אל הגילוי כו', וכמ"ש במ"א ההפרש בין נעלם למופלא, דמופלא הוא שמופלא לגמרי כו' אבל נעלם הוא שאינו מופלא לגמרי כ"א הוא בחי' ההעלם של הגילוי כו', שהגילוי נמצא וכלול בההעלם כו', וזהו מה שח"ס נק' שכל הנעלם היינו שהוא בחי' ההעלם דחכ' הגלוי' שיש שם בחי' התכללות החכ' והתהוות החכ' מבחי' ח"ס אין זה בבחי' התחדשות גמורה כ"א בבחי' גילוי מההעלם כו', וז"ע אצי' בכלל שהוא הפרשת הארה מאוא"ס המאציל שאינו בבחי' התחדשות כ"א בבחי' גילוי ההעלם כו', ומ"ש והחכ' מאין תמצא אין זה שהוא בבחי' יש מאין ממש כ"א כעין יש מאין והיינו לפי שאופן ההתכללות דחכ' הגלוי' בח"ס אינו שמהות החכ' כלולה שם וכמו המדות שמהותן כלולים בשכל כו'.

משא"כ בחי' ח"ס לא יש שם בחי' המהות דחכ' הגלוי' וכנ"ל במשל דבכח המשכיל לא יש מציאות שכל כו', אבל מ"מ אינו ג"כ בבחי' התחדשות ממש כו', ומבואר במ"א ד"ל שזהו ע"ד מבין דבר מתוך דבר שמן שכל א' מבין עוד שכל חדש דעם היותו שכל אחר מהשכל הקודם, מ"מ אינו מהות אחר והי' כלול תחלה בהשכל הקודם שהרי ממנו נולד ובלעדו לא הי' השכל החדש כו', ומ"מ אינו כמו הפרטים שבשכל זה עצמו (היינו מה שהשכל הקודם כולל הפרטים שבו) שהן בו בבחי' כלל ופרט שכל הפרטים ישנם ממש בהכלל כו' (וכמו התכללות התושבע"פ בתושב"כ שהכל רמוז בתושב"כ בהאותיות ותיבות התורה דעם היותם בבחי' רמוז בלבד, מ"מ ישנם שם באותיות ותיבות יתירים וכמו דברים הדברים כו', וכמו אריכות הגמ' הכלול בקיצור. ל' המשנה כו', שכ"ז הוא בבחי' כלל ופרט שהפרט נמצא בהכלל כו' וכמו"כ הוא בשכל דבכל ענין שכלי יש פרטים רבים בכללות השכל היא בחי' הנקודה כוללת בתוכה כל הפרטים כו'), אבל השכל החדש המובן מתוך השכל הקודם אינו נמצא בו בבחי' מציאות כמו פרט ממנו כו', ולכן הכח דלהבין דבר מתוך דבר הוא כח נעלה יותר מכח ההשגה שהוא לפרט הפרטים שבהנקודה כו' וכמארו"ל דנבונים אפי' בימי משה לא אשתכח כו'. ומ"מ א"א לומר שבא בבחי' התחדשות ממש שהרי מה שמבין השכל החדש הוא מהשכל הקודם דוקא ומשתווים המה זל"ז כו', הרי בהכרח שכבר הי' נמצא בהשכל הקודם כו', וי"ל שהעלם השכל החדש בהשכל הקודם הוא יותר מהעלם השכל בכח המשכיל, שהרי הכח להבין דבר מתוך דבר הוא נעלה יותר גם מלהשכיל שכל חדש מכח המשכיל, שהרי חכמים וידועים אשתכחו ונבונים לא אשתכחו כו', והיינו מפני שכח המשכיל הרי מקור עכ"פ לשכל גלוי והשכל הקודם אינו בבחי' מקור להשכל החדש שמבין ממנו וה"ז בבחי' ריחוק יותר כו' ומ"מ אינו התחדשות ממש וכ"ש שהשכלת שכל חדש מכח המשכיל שאינו התחדשות ממש כו', והמובן מכ"ז דהתהוות החכ' מבחי' ח"ס אינו בבחי' התחדשות גמורה כ"א בבחי' גילוי ההעלם כו', ואין זה כמו מחוי"ב לז"א שזהו בבחי' עו"ע ממש כמו מדות מהשכל כו', אבל מ"מ ג"ז הוא בבחי' עו"ע כו', וכמו כללות ההפרש בין השתל' הספי' בספי' עצמן שזהו בבחי' עו"ע והאצי' ע"ס מאוא"ס המאציל שאינו בבחי' עו"ע ממש לפי שאינו מהות אור המאציל * ממש, וכמו שלא יש מהות שכל הגלוי בכח המשכיל כו', ומ"מ כשם שהכח המשכיל הוא מציאת שכלי כו', כמ"כ בדוגמא כזאת בחי' החכ' שבאוא"ס המאציל היינו חכ' שבכתר עם היותה לא בחכ' ידיעא מ"מ הי"ז בחי' חכ' עכ"פ והתהוות החכ' ממנה וכן התהוות כללות האצי' הוא בדרך אצי' דוקא דהיינו בבחי' גילוי ההעלם כו', וזהו שהכתר נק' עה"ע שכוללת בתוכה בחי' החכ' ונתהווה ממנו בחי' החכ' בבחי' גילוי ההעלם כו', וכן כל הע"ס דאצי' כלולים בכתר וכידוע שיש מדות שברצון וכמא' הוזהר אית רצון ואית רצון כו', דבחי' הרצון שלמע' מהחכ' הן בחי' מדות שבכתר כו', והן שרש ומקור בחי' המדות דאצי' כו', ומקור מוצא

החכ' הוא מבחי' חיצונית עתיק וכמו במשל בכחות הנפש דהתהוות השכל
 בשרשו הוא מבחי' חיצונית התענוג כו' כנ"ל, כמו"כ למעלה בחי' חיצונית
 עתיק הוא שרש ומקור החכ' כו', ולכן יש בחי' התענוג בחכ' וכמ"ש וירא
 אלקי' את כל אשר עשה והנה טוב מאוד, והיינו דאחר דהתהוות שנעשה הכל
 עפ"י גזירת חכמתו ית' במשך ונתלבש בזה בחי' התענוג כו', וכמשנת"ל
 באדם למטה עד"מ שמתענג בגמר הבנין כאשר נעשה הכל ע"פ חיוב חכמתו
 שזהו לפי סביבת חיוב חכמתו שיהי' באופן כך וכך דוקא זהו מחמת התענוג
 שכפי אופן התענוג כן הוא חיוב השכל באופן הבנין ומשו"ז הוא מתענג אח"כ
 בגמר הבנין כו', כמו"כ הוא למעלה דבחי' החכ' דמע"ב היא מבחי' חיצונית
 עתיק ולזאת בגמר ההתהוות התענג כבי' ממה שנעשה הכל כפי גזירת
 חכמתו ית' כו', ובאמת בחי' התענוג והחכ' הגם שהם כשני מהותים ענין א'
 הם בעצם דהתענוג הוא בחי' או"פ וכל או"פ הוא בחי' חכ' כו', וכנודע
 דבד' מדרי' טנת"א בחי' טעמים הן בכתר דהיינו בבחי' פנימיות הכתר
 וכן הן בבחי' חכ' כו' דטעם ועונג וטעם ועצה הן ענין א' והן בחי'
 חכ' דעתיק וחכ' דאצי' כו' (ובמ"א מבו' דבחי' חכ' דעתיק נק' שכל מופלא
 שמופלא בערך מבחי' החכ' (לא כמתיקות התפוח לגבי המזל כו') היינו בבחי'
 רדל"א שזהו בחי' פנימיות עתיק שעו"א פנימיות אבא הוא פנימיות עתיק ולא
 ידעתי הטעם שהטעם הוא בבחי' לא ידעתי כו' והיא למעלה מבחי' חכ'
 דסדר השתל' כו', ובחי' חיצונית עתיק משם שרש בחי' החכ' דסדר
 השתל' כו') וכמשנת"ל במשל דהשכל הוא כמהות אחר מהתענוג מ"מ ה"ה
 מתהווה מהארת התענוג שבלחלוזחית שבמות כו', כמו"כ בחי' החכ' הגם
 שזהו מהות חכ' מ"מ שרשה מבחי' חיצונית עתיק כו', (ועמ"ש במ"א בד"ה
 תפלה למשה (בס' תקס"ב תקס"ד) דבחי' שבת דעתיקא בחי' חיצונית עתיק
 הוא ג"כ בחי' מנוחה שאחר העבודה משום דזכר רב טובך יביעו בחי' או"א
 כו' ובחי' יום שכולו שבת ומנוחה הוא בבחי' פנימיות עתיק שאינו בבחי'
 המשכה כלל כ"א פנימיות אבא הוא הוא פנימיות עתיק כו'), ולפמשנת"ל
 שגם בחי' א"ק נק' עה"ע, הענין הוא כנודע דאצי' נק' בשם אדם ל' אדמה
 לעליון, ופי' אדמה לעליון הוא בחי' א"ק כו', ומאחר דאצי' הוא בבחי' אדמה
 לעליון הרי דהתהוות האצי' מבחי' א"ק הוא בבחי' גילוי ההעלם כו' וכמ"ש
 מזה באורך בד"ה יו"ט של ר"ה, רס"ו, ושם מבואר דגם בחי' הכלים דאצי'
 הן בבחי' גילוי ההעלם לגבי הכלים דא"ק כו', וידוע דבחי' א"ק היא מח' כללית
 על כללות ההשתל' וכמשנת"ל בבחי' התענוג שהוא קיום כל מציאות והכל
 כלול בתענוג כו', כך בחי' א"ק נק' עתיקא דעתיקין שהוא בחי' מקור
 התענוגים שכללות ההשתל' כלול בבחי' א"ק והתהוות כולם וקיומם הוא
 מבחי' א"ק כו', וז"ע צופה ומביט עד סוף כל הדורות דפי' עד סוף כה"ד
 היינו כל דור ודור בפרט וכמ"ש במ"א שכל הפרטים דסדר השתל' עד הנמצאים
 היותר תחתונים וכל מה שנעשה בהם מתחלת התהוותן עד סוף הזמן דשית
 אלפי שנין כו' הכל עלה במחזיק דא"ק כו' והיינו שזהו בחי' הרצון
 והמח' על כללות ההשתל' וזהו תחלת התהוותן בבחי' רצון ומח' זו הכוללת כולן

ומשם נמשכה התהוותן בפועל כו', והיינו דהתחדשות של כל הנמצאים הוא בהתהוותן בבחי' מחה"ק ואח"כ אינו בבחי' התחדשות ממש כו' (ובמ"א מבו' שיש הפרש בין התהוות אצ"י מא"ק להתהוות הברי' כו', והיינו מפני שבברי' נתחדש בחי' היש כו'), וכן בזכרון דר"ה אמרו וכל באי עולם יעברון לפניו כבני מרון כאו"א בפרט וכמש"א אתה זוכר מעשה עולם כו', שחשוב כאן כללות ההשתל' כמ"ש בעט"ר, ועו"א צופה ומביט כו', ואמרו בגמ' ע"ז וכולן נסקרין בסקירה אחת שנא' היוצר יחד לבם כו', והיינו בבחי' מחה"ק שנסקר הכל במח' א' בהשוואה א', ומ"מ יש שם הכל וזהו שרשם ומקורם דמקור התהוות כולם הוא מבחי' מחה"ק כו', והנה ידוע דכללות התהוות ההשתל' גם בחי' מחה"ק דא"ק הוא מבחי' מל' דא"ס וכמ"ש מלכותך מל' כ"ע דמלכותך הוא בחי' מל' דא"ס והוא שרש ומקור דמכ"ע כו', והוא דבחי' מל' דא"ס נעשה עתיק דא"ק ובד"כ בחי' ג"ד דא"ק הן מבחי' מל' דא"ס כו' ומל' דא"ק נעשה עתיק לאצ"י כו', אך אם נאמר דהתהוות מבחי' מל' דא"ס הוא כערך ההתהוות דמבחי' א"ק ומבחי' הכתר כו', והיינו שהתהוות בחי' א"ק או בחי' הכתר בכלל מבחי' מל' דא"ס הוא בדרך עו"ע כערך התהוות בחי' החכ' מן הכתר או מבחי' חכ' דא"ק כו', א"כ הרי יש בחי' השתוות בערך לנאצלים עם אור הא"ס כמו שיש ערך לחכ' עם הכתר שגם בהם הרי מבחי' מל' שבכתר נמשך בחי' כתר לחכ' כו', וכדמיון השלשלת כנ"ל, וזה א"א לומר שהרי ידוע דאור א"ס עצמו פשוט הוא בתכלית האחדות פשוטה עד שאמרו דלית מח' תפיסא בי' כלל גם לא בחי' מחה"ק דא"ק כו' כי אין להנאצלים שום ערך כלל וכלל לגבי בחי' עצמות או"א"ס ב"ה כו', ויותר משאין ערוך עשי' לגבי אצ"י אין ערוך אצ"י לגבי או"א"ס כו', וכמ"ש במ"א בענין הג' שבחים דמי ידמה לך ומי ישוה לך ומי יערוך לך. דבד"כ מדבר בג' בחי' בי"ע הכללים שהן בחי' גר"נ כו' דנשמת כל חי כו' זרוח כל בשר כו' הן נשמה ורוח, ומן העולם ועד העולם בחי' נפש כו', דנשמה היא בחי' א"ק נשמתא דפרחא מחי העולמים בחי' גילוי הקו הנק' חי העולמים כו', ורוח הוא בחי' עתיק ואריך יצי' דכללות כו' ונפש בחי' אצ"י אדם דעשי' דכללות כו', ועו"א מי ידמה כו', דבחי' יצי' ועשי' דכללות הוא רק שאין להם דמיון והשתוות לבחי' א"ק (וצ"ע מענין אדמה לעליון כו', וי"ל דבמה שנק' עשי' אין דמיון שהרי בריאה היא בבחי' התחדשות כו') ומ"מ יש להם ערך כו', אבל א"ק לגבי או"א"ס או' ומי יערוך לך שבאין ערוך לגמרי כו', וא"כ בהכרח לומר שבחי' ירידת האור והשפע שנמשך מאו"א"ס להנאצלים אינו ע"ד בחי' השפעת השפע שבנאצלים גופא דהיינו מבחי' הכתר לחכ' כו', והיינו דהתהוות הנאצלים מאו"א"ס (וזהו בחי' ירידת האור והשפע כו', דהתהוות הנאצלים כאן כולל בחי' האורות והכלים דכללות הנאצלים וגם בחי' מקור ההתהוות שלהם כמו שהוא לאחר הצמצום כו') הוא בדרך אין ערוך כו', וכמ"ש בזהר בראשית דכ"ב ע"ב בענין עילת כל העילות דלית לעילא מני' ולא לתתא שוי' לי', וכמ"ש אל מי תדמוני ואשוה אליו יאמר קדוש כו'

הדמדרי' שלמטה המתהווים ממנו אינם בבחי' השתוות אליו כ"א בדרך
 אין ערוך כו', ואמר שם עוד דבחי' עילת כל העילות לית לי' תניינא דנטיל
 עצה מיני' דאיהו יחיד קדם כלא ולית לי' שותפא כו', דעה"ע אית לי'
 שותפא דנטיל עצה מיני' כו', והוא בב' אופנים או מה שהעילה העליונה
 משפעת לעילה התחתונה בכדי להוות כו' (וכמו בהתהוות העולמות דאבא
 אומר ובינה עושה כו' כמש"ש ע"א. וכמ"ש כולם בחכמה עשית בבינה כו')
 או שהעילה התחתונה מקבלת מהעילה העליונה בכדי להשפיע ולהוות העילה
 שלמטה כו' (וכמו בבריאת האדם דאימא אמרה לאבא נעשה אדם כו' ע"ש
 במק"מ) שכ"ז הוא ההתהוות בבחי' ערך בדרך עו"ע כו', אבל עילת כל העילות
 דלא נטיל עצה כו', היינו שההתהוות היא בדרך אין ערוך כו' וזהו ענין
 הצמצום הנז' בע"ה. והיינו שההתהוות מבחי' מל' דא"ס הוא ע"י צמצום
 שהוא להעלים עצמות אורו לגמרי והוא הנק' מקום פנוי וחלל ריקן באוא"ס
 כבי' שע"ז נעשה התהוות הנאצלים בבחי' אין ערוך לגבי העצמות דאוא"ס
 כו', ולהבין ענין הצמצום ילה"ק תחלה ענין אוא"ס בד"כ, דהנה נודע המא'
 דפדר"א שעד שלא נבה"ע הי' הוא ושמו בלבד, ואי' בעה"ק דהכוונה עד שלא
 נאצל אצ"י הנעלם כו', ומש"א עד שלא נבה"ע מבואר במ"א הכוונה על בחי' א"ק
 שנק' אדם דברי' דכללות כו', שהוא פרצוף הראשון שנתהווה בעולמות כו' או
 הכוונה על ענין הצמצום והרשימה שזהו שרש ומקור הבריאה וההתהוות כו' וכמ"ש
 במ"א, ולכאו' אינו מובן מה"ע השם קודם שנבה"ע שעדיין לא הי' מי שיקראנו
 בשמו איך שייך לומר שמו כו', אך הענין הוא דהנה ידוע דע"ס דאצ"י נק' רזא
 דשמי', והיינו שהן בחי' שם והארה בלבד כו', ופי' רזא דשמי' י"ל שהכוונה הוא
 על האורות, דהנה שמות בכלל הן בחי' הכלים וכמא' אשתארו כולוהו שמהן
 כו' (דכל שם הוא בחי' לבוש והיינו בחי' הכלים כו' וכמ"ש במ"א) ובאמת
 גם האורות הן בחי' שם לבד (ומבו' במ"א שגם האורות הן בחי' לבושים
 לבד כו'), ונק' רזא דשמי' שזהו בחי' העלם שהרי מה שבגילוי הוא הכלי
 (ובמ"א שהכלי היא התגלות האור ומציאותו כו') והאור הוא בחי' העלם
 כו', גם י"ל דרזא דשמי' הוא בחי' האור כמו שהוא למעלה מבחי' התלבשות
 בכלים ממש כו' וכנודע בענין שם התואר ושם העצם דשם התואר הוא בהאור
 המתלבש בכלי ושם העצם הוא בבחי' עצם האור שלמעלה עדיין מהתלבשותו
 בכלי כו' וכמ"ש במ"א, וזהו בחי' רזא דשמי' כו', והיינו דכללות האורות הן
 רק בחי' שמו ית' דהיינו בחי' שם והארה לבד וכמו שם האדם שאינו
 נוגע לעצמותו רק לזולתו שיקרא אותו בשמו כו' (וכן בהאדם עצמו הרי השם
 הוא רק להחיות את הגוף כו', וכמ"ש במ"א), וכמו"כ ענין השם למעלה הוא
 בחי' הארה לבד שבאין ערוך לגבי עצמות כו', ועש"ז נק' הבריאה יש
 מאין דלכאו' הלא ממך הכל ואיך נק' יש מאין, אך זהו לפי שההתהוות
 הוא מהארה לבד דמעצמותו ית' אינו בערך שיהיו התהוות העולמות כ"א
 רק מבחי' אור וזיו לבד כו' וזהו שההתהוות היא משי' הוי' וכמ"ש
 יהללו שם הוי' כי הוא צוה ונבראו כו', דהוי' לי' מהווה דהתהוות כל
 הוי' שבעולם הוא משי' הוי' כו', וכת"י אני הוי' הוא שמי שהוא בחי'

שם והארה לבד כו', ובהארה זו יש ב' מדרי' בחי' ממכ"ע ובחי' סוכ"ע והוא מה שמתלבש בעולמות בפנימיותן להחיותן כו', ומה שא"א להתלבש בפנימיות בעולמות כ"א בבחי' מקיף עליהם מלמעלה כו', ומ"מ גם אור זה הוא בבחי' שייכות אל העולמות כו', דכשם שהעולם צריך לאו"פ כמו"כ צריך לאו"מ לשמור את האו"פ כו' וכמא' מה הי' העולם חסר מנוחה בא שבת בא מנוחה כו' דבלא זה העולם חסר ובהמשכת האו"מ נתמלא החסרון כו', והן בחי' מוזן ולבוש דשניהם בכלל פרנסה כו' וכמ"ש במ"א, וכ"ז הוא בחי' שם והארה לבד כו', ובפרטיות בחי' י"ה דש' הוי' זהו בחי' סוכ"ע וי"ה בחי' ממכ"ע וכמ"ש הנסתרות לה' אלקינו דבחי' י"ה הוא מה שנסתר ונעלם דהיינו בחי' סוכ"ע כו', ובחי' ו"ה הוא הנגלות לנו כו' ומ"מ הרי הארה זו המשכתה היא מבחי' עצמותו ית' דעם היות דבחי' העצמות מובדל בערך ואינו בגדר העולמות כלל, וגם לא זהו עיקר האלקות שהעולמות מתהווים ממנו ומקבלים חיותן ממנו ית' כו', וזה מורה על הבדלת ערך העצמות שאין זה כמו מאור השמש לגבי האור והזיו שלו דהגם דהזיו באין ערוך לגבי העצם כו', מ"מ הרי כל מהות העצם הוא מה שנמשך ממנו אור להאיר בעולם כו', רק שהעצם אינו בגדר אור להאיר ומה שמאיר הוא האור כו', אבל בא"ס הרי לא זהו עיקר מהותו מה שנמשך ממנו אור לתות ולהחיות העולמות כו', והיינו שהעצמות הוא ענין נבדל לגמרי כו', ומ"מ הרי מעצמותו ית' נמשך ג"כ הארה זו להיות בחי' סוכ"ע וממכ"ע כו', וא"כ הרי נמצא הארה זו כלולה בעצמותו ית' קודם שנתגלה כו', וכמו אור וזיו השמש שנמצא כלול בעצם השמש כו', וכשם דאור וזיו השמש כמו שהוא בעצם השמש הרי הוא שם ביתר שאת וביתר עז היינו באופן נעלה מאד מכמו שהוא אח"כ בהתגלות כו', וגם הוא בבחי' ביטול בתכלית שאינו עולה בשם אור כו' וכמ"ש בס"ב, כמו"כ בחי' ההארה כמו שכלולה בעצמותו ית' ה"ה באופן נעלה באין ערוך ואינו בבחי' מציאות אור כו' וזהו עד שלא נבה"ע הי' הוא ושמו לבד דענין שמו היינו בחי' האור כמו שכלול בעצמותו קודם שנתגלה כו', והו"ע היכולת שיש בעצמותו ית' להאיר אור ולהוות עולמות כו', ופי' הוא ושמו לבד הוא כמו הוא ושמו אחד, והיינו שהאור הוא בבחי' אחדות פשוטה, דלהיותו בבחי' גילוי העצמות דא"ס ה"ה ג"כ בבחי' אחדות פשוטה כו', ולא כמו האור שבא בהתגלות בבחי' הקו שלאחר הצמצום שבא בבחי' התחלקות כו', שהרי בכללותו יש בו מעלה ומטה כנדוע, וענין המעלה ומטה שבו אין זה רק בראשית המשכתו וסוף סיומו אלא כל מה שיורד ונמשך ה"ז בבחי' מטה לפי שמתרחק מראשית המשכתו ה"ז בחי' מטה לגבי בחי' העליונה שקרוב יותר אל שרש ומקור המשכתו כו', והנה סיבת המעלה ומטה שבהקו הגמשך מאו"ס לאחר הצמצום מבו' בע"ז טעם א' מפני שהקו בקצהו העליון הוא נוגע ודבוק באו"ס ובקצהו התחתון אינו דבוק באו"ס המקיף ומשו"ז יש בו מעלה ומטה דכל מה שמתרחק ממקום דביקותו במקורו ה"ז בבחי' מטה משום דאינו דומה בחי' האור והגילוי בראשית דביקותו להגילוי שאח"כ דכל מה שמתרחק

ממקום דביקותו מתמצצם האור והגילוי כו', אמנם לא זהו עיקר הסיבה דמעומ"ט שבהקו, דגם אם הי' נוגע גם בקצהו התחתון הי' רק שב' הקצוות יהיו בבחי' מעלה בהשוואה, אבל כל מה שמתרחק מהקצוות יהי' בבחי' מטה לגבי הקצוות כו', דמאחר שהוא בבחי' קו הרי כל מה שמתרחק ה"ה בבחי' מטה, והגם שמתקרב אל הקצה הב' הדבוק ג"כ, מ"מ הרי אינו קרוב אל המקיף כמו הקצה כו' (ומ"ש במ"א בענין בריח התיכון המברית מן הקצה אל הקצה שהוא בשוה מתחלת המשכתו עד סוף סיומו כו', היינו לפי שהמשכתו הוא מבחי' פנימיות אוא"ס ולכן הוא בכ"מ בשוה כו'). ויש עוד טעם בע"ח מפני שהאוא"ס המקיף אינו מאיר רק מלמעלה ולא מצדדי החלל כו' שאם הי' האוא"ס מאיר מכל סביבות צדדי המקום החלל, לא הי' באמת בחי' מעלה ומטה וראש וסוף בהקו כי הי' הכל בבחי' קירוב באוא"ס ב"ה בהשוואה כו', ובמבו"ש אי' כי אם הי' קוים רבים מאירים בהם מכל צדדיו היו מאירים כמעט באור הא"ס עצמו כו' והכוונה העליונה הי' שיהי' הבל גדול בין המאציל אל הנאצלים כו' עכ"ד, וכ"ה בע"ח שם, והיינו שההבדל והיריחוק דאור הקו מהאוא"ס המקיף שאינו בבחי' התאחדות עמו כו', זהו עיקר הסיבה דמעומ"ט שבו דבהמשכתו הוא מתרחק ממקורו שהוא האוא"ס המקיף המאיר בו רק מלמעלה כו', אבל בהאור הכלול בעצמותו הגם שנמשך ומתפשט במקום החלל קודם הצמצום כו' אין בו מעלה ומטה כו', מפני שבהתפשטותו אינו מתרחק ואינו נבדל משרש המשכתו היינו בחי' העצמות ית' וה"ה בבחי' התאחדות ממש בבחי' העצמות ולכן ה"ה שוה בכל המשכתו ואין בו בחי' התחלקות כלל כו', ולפי"ז יובן ענין הוא ושמו אחד דמפני שהשם הוא בבחי' אחדות ממש עם העצמות משו"ז השם עצמו הוא בבחי' אחדות פשוטה שאין בו התחלקות כלל כו', ולכן אמיתית ענין יחו"ע הוא בבחי' האור שלפניה ורקו בד"כ הוא בחי' יחו"ת לגבי האוא"ס שלפני הצמצום כו' וכמ"ש במ"א, והיינו לפי שהקו אינו בבחי' התחברות והתאחדות עם האוא"ס המקיף אדרבה הוא מרוחק ומובדל ממנו בכדי שלא יתבטל האור כו' (וגם במקום המשכתו מהאוא"ס ג"כ אינו בהתרחבות כ"כ גדולה כמ"ש בע"ח, והיינו שנמשך דרך הצמצום כו', ולכן גם בראשית המשכתו הוא בבחי' יחו"ת, בד"כ כו'). ומשו"ז אור הקו הוא בבחי' מציאות ובבחי' התחלקות כו' ועש"ז נק' בחי' יחו"ת כו', ועמ"ש בלקו"ת ד"ה תקעו הב' בהג"ה בפ"א, ומובן דבמדרי' פרטיות בעולמות גילוי אור הקו הוא בחי' יחו"ע דגם באצ"י איהו וחייה וגרמוהי חד כו', אך בכללות לגבי אוא"ס שלפני הצמצום בחי' הקו הוא בחי' יחו"ת כו', ואמיתית בחי' יחו"ע הוא בהאור הכלול בעצמותו דהיינו בהאור כמו שהוא לפני הצמצום שהוא בבחי' אחדות ממש עם העצמות ומשו"ז האור עצמו הוא בבחי' אחדות כו', ולבד בחי' ההתחלקות דמעומ"ט בכללות המשכתו יש בו התחלקות ע"ס כו' דהאור כמו שהוא לאחר הצמצום הרי יש בו ע"ס וכמ"ש בס"י ע"ס בלי מ"ה דהיינו בבחי' האור שע"ז שייך לומר בלי מ"ה, ועם היותן בלי מה בלי מהות היינו רק לגבי בחי' המהות דכלים, אבל לגבי אוא"ס ה"ה בבחי' מהות דבר מה כו', משא"כ באוא"ס שלפני

הצמצום שלא יש בו בחי' ספי' בבחי' מהות ומציאות דבר מה, ולא בבחי' התחלקות דכ"ז אינו שייך כלל בהאוא"ס שלפני הצמצום כו', וזהו הוא ושמו בלבד בבחי' שמו הכלול בעצמותו הוא מיוחד עם העצמות והוא בבחי' אחדות פשוטה דהיינו שהוא בבחי' א"ס ממש בלי שום הגבלה והתחלקות כלל כו', ועש"ז נק' אוא"ס וידוע דתואר א"ס קאי על האור שהאור הוא בבחי' א"ס כו', והיינו לפי שהאור כמו שכלול בעצמותו לפני הצמצום הוא בבחי' גילוי העצמות המיוחד עם העצמות לכן הוא בבחי' א"ס ובבחי' פשיטות כו'.

ועפ"ז יובן מ"ש ממעמקים קראתיך הוי' דהנה כתי' ויקרא הוי' הוי' שיש ב' שמות הוי' הא' שם הוי' דסדר השתל' והיינו בבחי' הוי' שבגילוי הקו שנמשך בגילוי בעולמות כו', והב' ש' הוי' שלמעלה מהשתל' דהיינו בחי' הוא ושמו לבד האור הכלול בעצמותו כו', וזהו בחי' העומק דש' הוי' כו', ועו"א ממעמקים קראתיך הוי' שצריכים להמשיך בחי' העומק היינו בחי' האוא"ס כמו שהוא לפני הצמצום שלמעלה מבחי' הגילוי' שבעולמות כו', וזהו ע"י העבודה בנפש ג"כ בבחי' עומק ופנימיות הנפש, וכמו לך אמר לבי בקשו פני בחי' פנימיות הנפש ועי"ז את פניך הוי' אבקש בחי' הפנימיות דש' הוי' כו', וזהו שבעשי"ת אומרים מזמור זה דממעמקים קראתיך הוי' להמשיך בחי' העומק דש' הוי' בחי' גילוי אוא"ס בעולם כו', וזהו ע"י העבודה דר"ה ועשי"ת בבחי' קבעומ"ש ותשו' מעומקא דליבא שע"ז את פניך הוי' אבקש כו'.

בס"ד ש"ת, אע"ת"ר.

שובה ישראל עד הוי' אלקיך כו' קחו עמכם דברים ושובו כו', וצ"ל אומרו עד ה' אלקיך דהול"ל אל ה' אלקיך, גם מה"ע קחו כו' ושובו כו' אחרי שכבר אמר שובה ישראל מהו אומרו עוד ושובו אל ה' כו'. ולהבין זה ילה"ק משנת"ל בפיו מאמר עד שלא נבה"ע הוי' הוא ושמו לבד דשמו הוא בחי' האור הכלול בעצמותו, והיינו בחי' היכולת שבעצמותו ית' להאיר אור ולהוות עולמות כו', ונת' דהאור הכלול בעצמותו הוא בבחי' פשיטות שלא יש בו התחלקות מעומ"ט ולא התחלקות ספי' כו'.

והנה עם היות דאוא"ס שלפני הצמצום הוא בבחי' פשיטות לגמרי כנ"ל, מ"מ יש שם ג"כ בחי' ספירות בהאור כו', הגם שכ' בע"ח שאין שם שום תואר וספי' כו', היינו שאינו בבחי' תואר ובבחי' מהות דבר מה אבל מ"מ יש שם ספירות דמאחר שבהאור כמו שבא בהתגלות יש בו ע"ס בהכרח שגם בהאור כמו שכלול בעצמותו יש בו ג"כ ע"ס כו', והכרחות

הענין הוא, דהנה ידוע דלמעלה הרי כח אינו חסר הפועל כו', דבוה מכריח הפרד"ס ענין הע"ס הגנוזות במאצילן וכמ"ש בשער הצחצחות רפ"ג כי לא מחשבותי מחשבותיכם דכאשר ידמה האדם בשכלו להוות איזה מציאות שיהי' הרי מחשבתו לא תפעול מאומה כו', והי' כלא הי' עד יפעול ויוצא לפועל ונמצא הפועל שלם מהכח כי הכח חסור המציאות ואין לו שלימות עדיין כו', ואין כן פעולותיו והווייתו של ממה"מ הקב"ה כי כאשר עלה ברצונו להוות ולהאציל אצ"י הקדוש והטהור הנה או נאצל ונצטייר כולו בעצמותו בלי שום שינוי ח"ו בו, אלא מציאות מתייחד עמו עד שאין בין המאציל והמציאות ההוא הבדל כלל, אלא הוא והם הכל דבר אחד כו' עכ"ד. והענין הוא, דהנה זה פשוט שהאור הכלול בעצמותו הוא נעלה במדרג' ואין ערוך בעצם מהותו לגבי האור המתגלה וכמ"ש בסש"ב בהמשל דאור זויו השמש דכמו שהוא בעצם השמש הוא ביתר שאת כו', וכמו"כ הוא באוא"ס שהאור הכלול בעצמותו הוא באוא"א לגמרי בעצם מעלתו שהוא לפ"ע העצמות בבחי' א"ס ובבחי' פשיטות לגמרי כו' וכנ"ל. אמנם הרי יש ג"כ מעלה בהאור המתגלה והוא מה שיש בו ע"ס, והמעלה בזה הוא מה שהתהוות העולמות והנהגת העולמות בבחי' אור וחיות שלהם (הן בבחי' החיות דאופ"פ והן החיות דאופ"מ כו') הוא ע"י הע"ס דוקא שע"י שיש בחי' החכ' עדי"מ עי"ז משתלשל בחי' החכ' ממדרג' למדרג' בכל עולם ועולם עד עולם התחתון כו' (ויש בזה חילוקים באופני ההמשכות וההתהוות כו', אבל כ"ז שייך כאשר יש בחי' החכ' במציאות כו' אבל אם לא יהי' בחי' החכ' הרי אינו שייך כל המציאות וההתהוות כלל כו') וכמו"כ במדת החסד הרי כל ההתהוות והשפעות החיות שבכל העולמות שהן בבחי' חסד הרי ענינם שייך כאשר יש נמצא בחי' מדת החסד כו' וכ"ה בכל המדות והספי' כו', הרי שהתהוות והנהגת העולמות הוא ע"י הספי' דוקא, וא"כ הרי בהכרח שיש המעלה והשלימות בעצמות א"ס ב"ה דאנת הוא שלימותא דכולהו ואינו מקבל שלימות משום דבר ח"ו, ומאחר שיש מעלה ושלימות בענין הספירות כנ"ל הרי מצד שלימות העצמות בהכרח שיש ענין הספי' בעצמות א"ס ב"ה, והיינו שבהאור כמו שכלול בעצמותו כבר יש שם ענין פועל הספירות ואין האור המתגלה מוסיף ח"ו שום התחדשות ושלימות כו', ועוד זאת שאם נאמר דבעצמות אוא"ס לא יש ענין הספי' הרי נחסר ח"ו ההשפעה הזאת מעצמות אוא"ס ונאמר שזהו רק מהאור המתגלה וזה א"א לומר בשו"א וישתקע הדבר ולא יאמר כו', כי באמת כל ענין ההתהוות וכל השפעת החיות הוא מאוא"ס עצומ"ה והוא הנותן כח לעשות חיל בכל נברא ונברא כו', וביותר מורגש זה בענין ההשגחה שהרי נודע דההשגחה היא ע"י הספי' דחוי"ב הן בחי' ראי' ושמיעה כו', וכמ"ש במ"א בענין הטה אלקי אונך כו' פקח עיניך כו', ואם נאמר דבעצמות אוא"ס לא יש ענין הספי' הרי נחסר ח"ו ענין ההשגחה מעצמות אוא"ס כו', וזה א"א לומר בשום ענין ואופן כלל, דבאמת הרי ההשגחה על כל הנבראים ועל כל פרט ופרט הוא מבחי' עצמות אוא"ס ב"ה כו' (ובאמת ענין ההשגחה והשפעת החיות הוא ענין אי' כו' וכמ"ש במ"א). וז"ש הנוטע

אזן הלא ישמע אם יוצר עין הלא יביט דלכאו' אי"מ מה צריך הכתוב להשמיענו דהנוטע אזן ישמע כו', אך הענין הוא, משום דענין ראיית העין ושמיעת האזן ה"ה כחות מוגבלים ולמעלה הו"ע עיני ה' אזני ה' הן מלאכים שנק' מארי דאשגחותא כו', ושרשן ומקורן הוא מבחי' חו"ב דאצי' דמשם הוא ההשגחה על כל פרטי מעשי התחתונים כו', ומשם הוא השפעת החיות לכל הנבראים כו', ולהיות שאו"ס מרומם ונשגב מהנבראים ואין לתאר בו שום תואר ח"ו, משו"ז נשלל כ"ז מאו"ס ב"ה, וזה מביא לכפור ח"ו בענין ההשגחה, דרוממות הזאת מה שנרומם את האו"ס ב"ה בזה שנשלל ממנו ית' הכחות דחו"ב לגמרי ה"ז מביא לידי כפירה ר"ל בענין ההשגחה, דבאמת הרי בחי' עצמות או"ס יודע ומשיגח על כל פרט ופרט, ואדרבה להיותו מרומם ונשגב מהעולמות הרי השגחתו ית' הוא עד למטה ודרכה להיותו המגביהי לשבת המשפילי לראות בשמים ובארץ כו' וכמ"ש מטה וכמ"ש ההשפעה בפועל הוא ע"י האור והגילוי, אבל כ"ז הוא מאו"ס במ"א, ורק ההשפעה בזכרונות דר"ה לפניך נגלו כל תעלומות והמון נסתרות עצומיה כו', וכמ"ש בזכרונות דר"ה לפניך בא כו', דהכל כו' הכל גלוי וידוע לפניך כו' כי זכר כל היצור לפניך כו', דהכל גלוי וידוע בעצמות או"ס ב"ה, ובפרט בר"ה שכל דבר חוזר לקדמותו ונמשך אור וחיות חדש כו', הרי הכל עולה למעלה, והיינו דכל מעשי בני"א עולים ונוכרים בבחי' עצמות או"ס ב"ה ומתחדש החיות משרש ומקור המשכתו בבחי' או"ס עצומיה כו', וזהו הנוטע און הלא ישמע כו', דהגם דעצמות או"ס מרומם ונשגב מגדר העולמות ומ"מ הלא יראה וישמע בעצמו כבי' שמשגיח על כל פרט ופרט כו' להיות שכל מה שיש באור המתגלה הכל נמצא גם בכח האור דהיינו בהאור הכלול בעצמותו כו', הרי דענין ההשגחה והשפעת החיות מכריח שיש בחי' ספירות גם בהאור הכלול בעצמותו ית', וכמו"כ מוכרח הדבר בענין המצות שהרי המצות הן רצונו ית' והעובר עליהם עובר על רצה"ע ב"ה, והרי א"א לומר דכל הרצון דתו"מ הוא רק בהאור הבא בגילוי בעולמות, ובודאי בחי' הרצון הזה הוא בעצמותו ית' ונדע דהרצון דתו"מ ה"ה בבחי' פנימי לגבי הרצון דעולמות דמה שעלה ברצונו ית' להאציל ולברוא כו', זהו בשביל הרצון דתו"מ וכמ"ש במ"א הרי בשביל ישראל הוא בשביל התורה כו', וכמ"ש במ"א הרי בהכרח דרצון דתו"מ הוא בבחי' פנימיות ועצמות או"ס ב"ה, וממילא הרי בהכרח שיש ג"כ שרש לכל הספי' והמדות בעצמות או"ס ב"ה, והו"ע השכר ועונש התלוי בהרצון דתו"מ כו', ומה שמועיל תשובה שגם אם עבר על איזה מצוה נמחל לו ע"י התשובה כו', הנה ידוע דענין התשובה מגיע באמת בבחי' עצמות או"ס למעלה מבחי' הרצון דמצות וכמ"ש אנכי הוא מוחה פשעך כו', דגבי תורה ומצות כתי' אנכי הוי' אלקיך אנכי פ"א, וגבי תשובה כתי' ב"פ אנכי כו', ונדוע שזהו ה"ב מדרי' שבכתר שהרצון דמצות הוא בחי' חיצוניות הכתר דתרי"ג מצות הן תרי"ג ארחיך דגולגלתא כו', ותשובה מגיע בבחי' פנימיות הכתר כו', דבכללות גם בחי' הרצון דמצות הוא בחי' רצון פנימי לגבי הרצון דעולמות כו' כנ"ל, והיינו שבכתר גופא הרצון

להאציל האצ"י הוא בבחי' חיצוניות לגבי הרצון דתו"מ שבכתר כו' (וי"ל דזהו בחי' שערות דא"א והמצות הן מבחי' אורחין דגולגלתא שזהו בחי' הלבנונית שלמעלה מבחי' שערות כו', וע"פ פשוט י"ל דשרש האצ"י הוא מבחי' ז"ת דאריך והמצות הן מג"ר דאריך כו', וז"ע השערות דאריך שהן מג"ר כו' וכמ"ש במ"א דהשערות הן בחי' הרצון שבמצות והאורחין זהו בחי' התענוג שברצון כו') והתשובה מגיע בבחי' פנימיות הכתר ממש שלמעלה גם מהרצון דמצות כו', וכמו"כ הוא בבחי' אוא"ס שלפני הצמצום דהתשובה מגיע בבחי' פנימיות ועצמות אוא"ס שלמעלה גם מהרצון דמצות כו', והו"ע קדושתו שלמעלה מקדושתכם דקדושתכם הוא בחי' הקדושה דתו"מ כו', וכמו ואנשי קדש תהיון לי שעי" התו"מ מתקדשים נש"י בקדושתו ית' וכמ"ש אשר קדשנו במצותיו כו', אבל קדושתו הוא בחי' קדושת העצמית שלמעלה מקדושתכם כו'. וזהו שרש ענין התשובה שמגיע בבחי' קדושתו העצמית ולכן נמשך עי"ז להיות נושא עון ועובר על פשע כו', אמנם גם בבחי' פנימיות אוא"ס שממשיכים ע"י התשובה אין הכוונה ששם לא יש כלל בחי' הרצון דמצות, רק הענין הוא דבעצמות אוא"ס אין הרצון הכרחי דהיינו שאינו מוכרח ח"ו ברצונו כו', דהנה השלי"ה כ' דענין הרצון למעלה הוא שפועל ברצון לא בהכרח ח"ו, והו"ע מה שעלה ברצונו ית' לברוא את העולם היינו ברצון ובנדבה כלי הכרח כו' שכן הוא בכללות באוא"ס ב"ה שאינו מוכרח בהרצון וכ"ש בבחי' פנימיות אוא"ס כו', ולכן נמשך משם גם סליחות עונות כו', וכמו עד"מ מלך המצוה דבר ע"י שליח הרי השליח א"א לו לשנות מצוויו המלך ומרצונו, אבל המלך עצמו ביכולתו לשנות כי השליח הוא מוכרח בהרצון, משא"כ המלך אינו מוכרח בו כו' (דעפ"ז מכו' במ"א דענין הגבול למעלה אינו גבול אמיתי מפני שאין ההגבלה הכרחית רק מה שמגביל א"ע כו'), וכמו"כ יובן למעלה דאוא"ס ב"ה אינו מוכרח בהרצון דמשו"ז יכול להיות סליחת עונות ע"י התשובה כו', וזהו מה שמרע"ה לא רצה בהנהגה ע"י שליח וכמ"ש הנה אנכי שולח מלאך לפניך כו', וכת"י ב' השמר מפניו כו' כי לא ישא לפשעכם כו', והיינו כנ"ל שהשליח אינו יכול לשנות כו', ומשה לא רצה בזה כ"א שתהי' ההנהגה מבחי' עצמות אוא"ס וכמ"ש ונפלינו אני ועמך בחי' פלא דוקא כו', דהנה רש"י פ"י בשם המדרש דמלאך הנ"ל הוא מט"ט כו' וא"כ זהו מלאך נברא, וכנודע דמט"ט הוא בכרי' ויצ"י כו', ובמדריגת דבי"ע ודאי כן הוא שמוכרחים בהרצון שהרי הם בחי' מקבלים בלבד ואינם יכולים לשנות כו', וזהו כי לא ישא כו', אמנם בעה"ק ח"ג פלי"ה כ' דמ"ש בפ' משפטים הנה אנכי שולח מלאך אין מלאך זה מן הנפרדים (ר"ל מבי"ע), אבל הוא מלאך הגואל מלאך פניו כו', וכ"ה ברמב"ן ע"פ זה, והיינו שזהו בחי' מל' דאצ"י כמו שמקבלת מאו"א דאו גק' מלאך, וכמ"ש בזהר דכר איהי שליחא מלעילא מגו או"א כדין איקרי מלאך כו', וזהו גיכ' בחי' המלאך הגואל דהיינו בחי' מל' דאצ"י כשמקבלת מאו"א כו' וכמ"ש במ"א, וה"ז למע' ממה שמל' דאצ"י נעשית ראש לשועלים כ"א כמו שהיא באצ"י ומקבלת השפע מחוי"ב כו', שזהו ההפרש בין מה שהמל' גק' מלך דוהו כשנעשית ראש לשועלים כו'.

וכשנקראת מלאך הוא כשהיא באצי' כו' וכמ"ש במ"א ונתרצה משה בתחלה
 על הנהגה זו שמבחי' מל' דאצי' כו', ואח"כ בפ' תשא שנא' לו הנה מלאכי
 ילך לפניך כ' בעה"ק דמלאך זה הוא מהנפרדים היינו מהמלאכים דבי"ע
 שהשפעה בזה היא מבחי' כלים דזו"ג המלובשים בבי"ע, ואין ערוך כלל לבחי'
 הראשונה דההמשכה היא ממל' דאצי' שהיא שליחא מלעילא מאר"א דאצי'
 ממש כו', וע"ז לא נתרצה משה ובקש הודיעני, נא את דרכיך כו', וי"ל
 דרכיך היינו הגילויים דאצי' וכענין דרכי הוי' דשם הוי' באצי' כו', וע"ד
 מ"ש בבה"ז פ' וישלח במאה"ז ע"פ כי ישרים דרכי הוי' שהו"ע המשכת
 הקו כו' יעו"ש, והוי' התשובה ע"ז פני ילכו והניחותי לך ופי' פני ילכו הוא
 בחי' מל' דאצי' שנק' ג"כ פני ע"ש שמקבלת מכל הע"ס דאצי' שנק' פנים
 כו' (ומכו' במ"א שזהו למטה במדרי' ממה שהמל' נק' שליחא מלעילא דשם
 מתיחס שהשפעה לבחי' או"א רק שנמשך ע"י המל', אבל מה שא' פני ילכו
 הוא שהשפעה מתייחסת אל המל' עצמה והע"ס דאצי' נסתרים בה כו',
 וכמו שהלבנה מקבלת האור מהשמש ומתעצם האור בה ואורה הוא המאיר על
 הארץ לא אור השמש עצמו כו') והנה לא נתפייס משה בזה שבתחלה בפ'
 מבחי' מל' ובקש אם אין פניך הולכים כו', וכ' העה"ק מה שבתחלה בפ'
 משפטים נתרצה בהנהגה דבחי' המלאך הגואל דהיינו בחי' המלאך הגואל הוא
 נתפייס במה שפני ילכו (דלפ"ד העה"ק בחי' פני ילכו ובחי' המלאך הגואל הוא
 ענין א') הוא כי קודם החטא הי' מספיק זה, אבל אחר שחטאו לא מספיק להם
 כ"א היותר פנים כו', והגם שמחל להם החטא מ"מ צריכים פנים עליונים
 יותר שיהיו מרוצים לפניו כו', וי"ל דהנה בחי' מל' נק' טיקלא דאסתחרת
 קמי' שנוגע שם מעשה התחתונים כו' ולכן נוגע שם החטא ועון שהגם
 שנמחל מ"מ אינו מרוצה כ"כ כו', גם י"ל להיות שאחר שבע"ת שהבע"ת צריכים
 לבוא לידי חטא ח"ו, וכמ"ש במ"א בענין צדיקים כו' דמשארז"ל אל יאמר
 להיות זהירים יותר וצריכים שמירה יתירה מצדיקים כו' זהו בצדיקים דוקא,
 אדם אי אפשר כו' אלא אפשרי ואבי שבשמים גזר עלי כו' וזהו שומר את גרים
 אבל בע"ת צ"ל אי אפשרי כו', דצדיקים שלא טעמו טעם חטא מעולם
 א"צ שמירה כ"כ, אבל הבע"ת צריך שמירה יותר, וע"ד ה' שומר את גרים
 דהיינו הניצוצות המתבררים להיות שהיו בתוך הקלי' צריכים שמירה כו',
 ועד"ז יובן דקודם החטא דבמ"ת פסקה זוהמתן לא היו עלולים כ"כ לבוא לידי
 חטא הסתפק בהנהגה מבחי' מל' אבל אח"כ שחזרה זוהמתן והיו עלולים כו'
 לא הסתפק בהנהגה זו להיות ששם נוגע יותר מעשה התחתונים ומדקדים
 בעשייתן, ואם ח"ו תהי' הנהגתם לא כ"כ כדבעי הרי לא ישא לפשעכם כו',
 ולזאת א' אם אין פניך הולכים היינו בחי' הפנים דז"א דשם אינו נוגע
 כ"כ מעשה התחתונים ואינו מדקדים כ"כ כו', ולפי משנת"ל דמלאך הגואל
 הוא בחי' המל' שמקבלת מאר"א ובחי' פני ילכו הוא בחי' המל' עצמה
 כו', צ"ל ג"כ דמ"ש אם אין פניך הולכים הי' למעלה מבחי' המלאך
 הגואל והוא בחי' הפנים דז"א שלמעלה מבחי' המל' גם כשמקבלת מאר"א
 כו', והענין דהנה בחי' ז"א נק' לפעמים ג"כ בשם שליח וכמ"ש בזהר ויח'

דרמיו ע"ב ע"פ נפתלי אילה שלוחה דקול מדבר ל"י לדבור כו' והוא קול אשתלח מאתר עמיקא דלעילא ושלוח מקמי' לאנהגא לדבור כו', נמצא שהו"א גק' ג"כ שליח והוא הקול ונשלח מאתר עמיקא בחי' הכתר להאיר במל', וזהו הנותן אמרי שפר' בחי' תענוג כיון שההמשכה היא מכתר כו', וזהו שבקש משה ההנהגה מאור פניך בחי' ז"א, להיות כי בחי' המל' גם כשמקבלת מאו"א, מ"מ הרי כתי' בי' השמר לך כו' כי לא ישא כו' והיינו לפי שההמשכה היא מ"מ ע"י המל' שהוא בחי' מקבל ואינה יכולה לשנות כו', או י"ל שגם במקור המשכה שזהו או"א ה"ז בסדר השתל' והגילויים דסדר השתל' ה"ה באים במדה וקצבה שבאופן כזה דוקא תהי' ההמשכה, והיינו דוקא כאשר יש קיום המצות או נמשך ההמשכה כו', וע"כ בקש אם אין פניך הולכים שתהי' ההמשכה מז"א כמו שהוא בבחי' שליח מבחי' כ"ע דשם אין בחי' המדידה וההגבלה כ"כ כו', והנה לאחר שפעל גם בקשתו זאת ביקש עוד הראני נא את כבודך היינו גילוי בחי' הכתר ממש כו', והענין דהנה בחי' אור פניך הגם שזהו בחי' ז"א כמו שמקבל מהכתר, מ"מ ה"ז כמו שנמשך האור בסדר השתל' כו', ועם היות שזהו רק בדרך מעביר הז"א שו"ע מה שז"א הוא בחי' שליח לבד מבחי' עמיקא דלעילא כו', מ"מ אינו דומה גילוי אור הכתר כמו שהוא בדרך מעביר דז"א או כמו שהוא בעצם כו', ועמ"ש מזה בלק"ת פ' נשא ד"ה ה' יחתו מריביו עליו בשמים ירעם כו', וגם דכלית המשכה זו מה שבא בבחי' ז"א הוא מבחי' חיצוניות הכתר לבד, דעם היות שזהו למעלה מבחי' מדה וגבול כו', מ"מ ה"ז שייך לסדר השתל' כו', אבל ענין כבודך הוא בחי' פנימיות הכתר כו', שעז"א אח"כ אני אעביר כל טובי על פניך שהן המשכת יגמה"ר דשרשן מבחי' פנימיות הכתר כו', וי"ל דהנה כללות הענין בפ' זו הוא שביקש משה על ענין התשובה, ועז"נ לו בסוף הענין הנה אנכי כורת ברית כו', שזהו כר"ב על התשובה, וכמ"ש במ"א בענין ג' בחי' כר"ב דנח ודאברהם ודמשה, דכר"ב דנח ה"י על ההשפעה חיצוניות דבחי' יחוד חיצוני דאו"א כו', והכר"ב דאברהם ה"י על קיום התו"מ וכמארו"ל מנח לא העמדתו מגינים וצדיקים וממך אני מעמיד מגינים וצדיקים כו', שזהו הכר"ב על תו"מ שע"ז נמשך בחי' יחוד פנימי דאו"א כו', והכר"ב דמשה הוא על התשובה שגם אם חטאו יועיל תשובה כו', וזהו שתכלית כוונתו ה"י בהמשכת בחי' הכתר דוקא שמשם נמשך שיהי' סליחת עונות ע"י התשובה כו', אמנם בזה גופא יש ג"כ בי' מדרי' והוא מ"ש ולא אבה הוי' לשמוע אל בלעם, ואח"כ ויהפוך הוי' אלקיך לך את הקללה לברכה כו', דמ"ש ולא אבה הוי' אלקיך לשמוע הוא שמתבטל המנגד, אבל מ"מ אינו מתהפך לטוב כו', והיינו כשהמשכה היא מבחי' חיצוניות הכתר או גם מאור הכתר המאיר בז"א (עמ"ש בלק"ת בד"ה הוי' יחתו מריביו כו') נמשך משם ג"כ סליחת עונות אבל זהו שמעבירים את החטא שהו"ע המנגד המעלים ומסתיר כו', וע"י ההעברה וביטול שלו לא יסתיר כו', אבל מ"מ אינו מתהפך לטוב לגמרי כו', אבל כאשר ההמשכה היא מבחי' פנימיות הכתר הנה מבחי' גילוי זה מתבטל המנגד לגמרי עד שנהפך לטוב לגמרי

כו', ובלק"ת בהביאור דולא אבה כ' דמ"ש ולא אבה ה' אלקיך לשמוע הוא ג"כ ענין אתהפכא חשוכא לנהורא אבל מבחי' ק"ג בלבד אך בכדי שגם רע גמור יהפך לטוב שז"ע שזדונות יהי' כזכיות כו', עז"א ויהפוך ה"א לך כו', שזהו ע"י ההמשכה מבחי' עצמות אוא"ס דוקא כו', והענין הוא דכל שהאור הוא אור מופלא ומובדל ביותר ה"ה בלי גבול ביותר ובחי' פנימיות הכתר שמופלא לגמרי מסדר השתל' ובלי גבול בתכלית כו', לכן משם נמשך שגם זדונות יהפכו לזכיות כו', וכידוע ההפרש בין ממכ"ע וסוכ"ע דבחי' ממכ"ע נמשך במקום הטוב דוקא, אבל במקום הרע א"י להיות נמשך כו', ובחי' סוכ"ע יכול להיות אפי' במקום הרע, וכמו בעז"ה הגשמי שהוא מקום הקלי' בכאן שורה דוקא אוא"ס הסוכ"ע שיכול להיות גם במקום הרע ועי"ז נעשה בירור הטוב מהרע כו', וגם יכול להיות שהרע יהפך לטוב כו', והיינו דהאור שבא בבחי' גבול ומדה א"א שיומשך במקום שאינו ראוי כי יש מדידה באיזה מקום שיוכל להאיר כו' (ובפרטיות הוא מדידת הכלים דלפ"ע הכלי כן הוא המשכת האור כו' ובכללות הוא המדידה שנמשך במקום הראוי דוקא כו') אבל אוא"ס הסוכ"ע שאינו בבחי' מדה וגבול כו' יכול להיות בכל מקום גם במקום שאינו ראוי ועי"ז נעשה אתהפכא חשוכא לנהורא כו', ובבחי' המקיף גופא בחי' חיצוניות המקיף הגם שהוא בל"ג היינו רק לגבי השתל' לבד ולכן משם יכול להיות אתהפכא בבחי' ק"ג לבד כו' ובחי' פנימיות המקיף בחי' בלי גבול לגמרי משם יכול להיות שגם הרע גמור יהפך לטוב כו', וכמו"כ מבחי' חיצוני' המקיף הגם שנמשך משם סליחת עונות, מ"מ הוא בבחי' העברה לבד להיות שיש לזה שייכות לסדר השתל' ממילא תופס מקום קצת החטא ועון שא"י להיות בחי' הביטול שלו לגמרי כ"א בבחי' העברה לבד כו'. אבל כאשר מאיר מבחי' פנימיות הכתר שאינו בערך ההשתל' כלל דשם אין החטא תופס מקום כלל, לזאת כאשר מאיר בחי' זו ע"י התשובה מתבטל החטא ועון לגמרי, והיינו שנהפך לטוב כו', וזהו שהמשיך משה בחי' יגמה"ר דשרשן מבחי' פנימיות הכתר להיות נושא עון שגם הזדונות יהיו כזכיות כו', והנה כ"ז בהגילויים שאחר הצמצום וידוע דכללות גילוי הקו שאחר הצמצום הוא בא בבחי' מדה וגבול באיזה אופן תהי' ההמשכה כו', ובחי' אוא"ס הבל"ג הוא באוא"ס שלפני הצמצום כו', ושרש ענין התשובה הוא שמגיע בבחי' אוא"ס שלפני הצמצום שמשם דוקא יכול להיות סליחת עונות כו', והעיקר בבחי' פנימיות ועצמות אוא"ס ממש שמשם נמשך להיות נושא עון ועובר על פשע כו'. ומכ"ז מובן דשרש ענין התשובה הוא מפני שעצמות אוא"ס אינו מוכרח ח"ו ברצונו (וזה"ע בחי' בל"ג שאין שם בחי' מדידה והגבלה באופן כך וכך דוקא כו') ויש בזה גופא חילוקים בחי' חיצוניות ופנימיות, דכל שהאור מופלא ומובדל יותר ובבחי' בל"ג אמיתי נמשך משם הסליחה ביותר כו', אבל כ"ז אינו שלא יש שם בחי' רצון כלל, דהרצון דמצות הוא למעלה שנמצא בכל המדרי' דאוא"ס גם בבחי' פנימיות ועצמות אוא"ס שלפני הצמצום רק דעצמות אוא"ס אינו מוגבל ומוכרח ח"ו בהרצון, דבסדר השתל' קרי הרצון הכרחי להיותם בחי' מקבלים

לבד לכן מוכרחים בהרצון ולכן נוגע שם הפגם וא"א להיות משם סליחת עונות גם ע"י התשובה כי לא ישא כו', אבל בחי' עצמות אוא"ס להיות שאינו מוגבל ומוכרח בהרצון לכן מועיל תשובה להיות נושא עון כו', דכ"ז הוא ע"ד וירא און ולא התבונן דבבחי' עצמות אוא"ס הגם שוירא און ומ"מ אינו מתפעל ח"ו ויכול להיות סליחת עונות ע"י התשובה כו' וכמ"ש בהביאור דלבבתי כו'.

וע"פ הנ"ל יובן מ"ש שובה ישראל עד ה' אלקיך, דהנה פי' עד הוא לי נצחיות כמ"ש בלק"ת ע"פ זה, והיינו בחי' סוכ"ע כו', שזהו עיקר ענין התשובה להגיע לבחי' סוכ"ע דמשם דוקא נמשך סליחת עונות כו' כנ"ל, ונת"ל דיש בזה ב' מדרי' בחי' ולא אבה כו', שזהו מבחי' חיצוניות הכתר שהסליחה היא בבחי' העברה לבד או בבחי' ק"נ לבד כו', אבל בכדי להיות הסליחה על רע גמור ר"ל, ובבחי' אתהפכא חשוכא לנהורא זהו דוקא ע"י ההמשכה מבחי' פנימיות הכתר כו', והענין הוא, דהנה גם על דברים המותרים כשהן למלאות תאות גופו ונה"ב כו' צריכים ע"ז ג"כ תשובה וכמובן מדיוק הלשון בסס"ב ח"א פ"ז עד אשר ישוב האדם ויחזור לעבודת ה' ולתורתו כו' ולחזור ולעלות עמו בשובו כו', ובחי' אתהפכא חשוכא לנהורא בק"נ זהו מבחי' חיצונית הכתר שנמשך ע"י התשובה מעומקא דליבא מבחי' מקיף בחי' שלמעלה מטו"ד כו', אבל כשנכשל ח"ו ברע גמור ר"ל הנה בכדי שיתהפך הרע לטוב זהו דוקא ע"י תשובה גדולה דהיינו מבחי' יחידה שבנפש בהזות כל עצם ופנימיות נפשו ממש וכידוע בענין צעק לכם בחי' צעקת הלב שלמעלה מצעקת הקול כו', ועי"ז ממשיך מבחי' פנימיות הכתר להיות זדונות נעשים כזכיות כו', וזהו שובה ישראל עד כו' דכללות ענין התשובה הוא להמשיך מבחי' אוא"ס הסוכ"ע להיות משם סליחת עונות כו', אמנם בכדי להיות בחי' ויהפוך ה' אלקיך כו' עז"א עוד ושובו אל ה' בבחי' תשובה מעומקא דליבא ביותר בפנימיות הנפש שמגיע בבחי' פנימיות ועצמות א"ס כו', וענין קחו עמכם דברים הן יג"מ דשרשן מבחי' פנימיות הכתר ומשם נמשך להיות נושא עון דזדונות נעשו כזכיות כו'.

בס"ד ליל ב' דחה"ס, אעת"ר.

ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר כפת תמרים וענף עץ עבות וערבי נחל כו', וצ"ל מפני מה באה המצוה בד' מינים אלו דוקא, וידוע הענין בזה דמינים אלו הן בבחי' אחדות דשרשן מבחי' אוא"ס שלמעלה מהשתל' ולמעלה מבחי' התחלקות, דאתרוג דר באילנו משנה לשנה ומקבל שינוי האוירים דד' תקופות השנה, וידוע דההתחלקות בנבראים הוא מבחי' המדות

שמתחלקים לכמה מדרי' פרטיות ובד"כ הן בחי' חו"ג ומשמ' הוא ג"כ התחלקות התקופות כו', ואתרוג שדר כו' זהו לפי שמקבל מבחי' אוא"ס שבבחי' אחדות כו', וכן לולב כל עליו כפותים יחד כפת תמרים כפות כו', והדס תלתא בחד קינא, וערבה נק' אחוינא שגדלים באחזה כו' שכולם מורים על האחדות כו', אמנם לכאוי אינו מובן הלא גם הד' מינים הנ"ל הן בספי' פרטיות דאתרוג הוא בחי' מל' ולולב יסוד והדס חג"ת וערבה נו"ה, ואי"כ * הן מורים על אחדות כו', וגם מפני מה יש באמת בהם בחי' האחדות מאחר שהן בספי' פרטיות. ולהבין זה ילה"ק משנ"ת בענין הוא ושמו בלבד דשמו הוא בחי' האור הכלול בעצמותו והוא מה שבבחו' להאיר ולהוות כו', שהאור הוא בבחי' פשיטות בתכלית, ונת' דעם היותו בבחי' פשיטות מ"מ יש בו פועל הספי' דלמעלה כח אינו חסר פועל כו'.

והנה מכל הנ"ל בענין ההשגחה ובענין הרצון דתו"מ מובן שבהכרח לומר שיש ענין הספירות גם בהאור הכלול בעצמותו כו', וכמו"כ מוכרח הדבר מצד שלימות העצמות שא"א לומר שהשלימות שיש בהזיו דהיינו הספי' לא יהי' בבחי' העצמות ח"ו, דא"כ הרי הפועל משלים את הכח, וזה א"א לומר כלל, אלא בהכרח לומר שגם בהאור כמו שהוא בכח יש בו ענין הספי' ואינו מקבל שום שלימות מהאור והזיו כו', ובאמת ענין הספי' שבכח זהו עיקר הסיבה למציאת הספי' בהאור שבגילוי דבאם לא הי' ענין הספי' בהכח לא היו גם בהפועל כו', וכמו עד"מ למטה הרי אם לא הי' תחלה הציור במח' הרי לא יבוא אח"כ הדבר בהפועל כו', כי א"א להיות התחלת הדבר מן הפועל כ"א צ"ל תחלה בציור שכלי ובמחשבה ואח"כ יבוא לפועל כפי אופן הציור במח' כו', רק שלמטה הרי במח' לא יש המציאות בפועל כ"א רק ציור דמיוני לבד כו', ויובן זה יותר בכח הפעולה דכאשר פועל ועושה איזה כלי עד"מ הרי יש בכח הפעולה שלו לפעול אותה הכלי כו', דלא כל אדם בכחו לפעול כן דמי שאינו אומן יד עד"מ הרי אין בו סגולה זו לעשות הכלי, וזה שהוא אומן יד ביכלתו לעשות הכלי הרי יש בו סגולה זו לפעול, הרי יש בזה יתרון בכח התנועה שלו שיש בו כח פעולה כזאת כו', וכשם שיש בו כללות הכח לעשות כלי כמו"כ יש בו הכח הפרטי להיות הכלי באופן כך וכך בציורים כאלו וכה"ג כו', וכפי אופן הכח והסגולה שיש בכח התנועה שלו במלאכת העשי' והציור כן הוא עושה ומצייר את הכלי בפועל כו', רק שבאדם הרי כ"ז הוא בכח לבד ולא בהפועל כלל שהכח חסר את הפועל והפועל משלים אותו כו', ולמעלה א"א לומר שהפועל משלים ח"ו ובהכרח לומר שבהכח יש בו הענין בפועל ממש כו', ולכן באמת באדם למטה הפועל אינו התחדשות שהרי אינו מחדש בעשייתו איזה דבר שלא הי' קודם, כי איך יחדש דבר מה שלא יש בעצמו כו', וכל מה שפועל ועושה הוא רק יש מיש ולא התחדשות דבר כו', ולכן יכול להיות הכלי גם מבלעדי הפועל כו' והיינו לפי שאין מהות דבר

(* כ"ה בגוכי"ק, ואוצ"ל : ואי"כ איך.

נמצא בו בעצם לכן אין ביכולתו לחדש דבר כו', ואין זה כמו אור חיו השמש שבא בבחי' התחדשות שלא הי' קודם האור והזיו בעולם ונתחדש האור כו', דלגבי העולם הי' התחדשות דבר כו', והיינו מפני שיש הזיו בגוף עצם מאור השמש משו"ז ביכולתו לחדש ולהאיר אור כו' (והתחדשות זאת אינו התחדשות אמיתי בבחי' יש מאין שזה אינו נמצא בחיק הנבראים כלל כנודע, דנבראים מה שנמצא כלול בו הי' בבחי' מציאות ממש (היינו דנבראים הוא בא' משתי פנים או שהפועל אינו נמצא כלל בהכח או שהוא בבחי' מציאות ממש כו') ולזאת הפועל אינו בבחי' התחדשות יש מאין כ"א מהעלם לגילוי כו', וגם לא שהשמש מחדש את האור שהרי מאיר שלא ברצונו כ"א בהכרח כו' כמ"ש במ"א, רק שהאור הוא התחדשות דבר לגבי העולם שקודם שמאיר הרי לא יש האור והזיו וכשמאיר הי' התחדשות דבר ע"י השמש, והיינו מפני שיש מהות הזיו כו' רק שהוא בטל שם ואינו עולה בשם אור חיו כו' כנודע), וכן הוא באור וחיות הנפש בגוף הי' בבחי' התחדשות לגבי הגוף מה שנמשך אור וחיות מהנפש להחיותו כו', והיינו לפי שבהנפש כלול בו מהות החיות שלהחיות כו', אבל בעשיית כלי הרי האומן אין ביכולתו לחדש דבר בעצם הכלי כ"א מה שמצייר את הכלי בעצם היש והחומר שאין זה התחדשות לא בעצם המהות ולא בהחיות שלו כו', והיינו מפני שלא יש בו מהות הדבר לכן אין ביכולתו לחדש כו', (ולכאוי' הרי הציור הוא התחדשות שבא ע"י פעולת האומן כו', הנה באמת הרי החומר נושא בתוכו הצורה, ואינו דומה לחיות הנפש בגוף שאין הגוף נושא בתוכו חיות הנפש (וגם מה שיש בהגוף בעצם חיות לקיום מציאותו כו' הרי אין זה החיות שהגוף חי בו וע"י כו' כנודע), הרי החיות הוא התחדשות ממש לגבי הגוף והוא רק מה שבא מהנפש שמחדש בו התחדשות זאת כו', וכן באור חיו השמש לגבי העולם כו', אבל בצורת הכלי הרי החומר נושא את הצורה ודוקא בחומר זה יכולים לעשות זאת הצורה כו', והרי לא יחדש האומן צורה בחומר שאינו נושא זאת הצורה כמו שלא יעשה צורת כלי בחומר האויר וכה"ג וגם לא יעשה בחומר האבן מה שיכול לעשות בחומר ניצוק כמו המתכת כו', וגם הצורה שעושה הרי אין זה שמחדש דבר נוסף על חומר הדבר כ"א מה שמצייר את החומר ואינו מתוסף בזה שום דבר בהחומר לא בעצם מהותו ולא בהחיות שלו כו', ומה שיש בו רושם מהכח הפועל אין זה בבחי' חיות אליו כו', הרי שאין בזה שום התחדשות דבר כו') וזהו מפני שלא יש בו ממהות הפעולה כלל וזהו שהכח חסר את הפועל לכן אין ביכולתו לחדש כו' (ולבד זאת שאין בו ענין התחדשות יש מאין שזה לא יש בחיק הנבראים כו' כנ"ל, הנה גם זאת ההתחדשות שיחדש איזה דבר בהנפעל ע"י פעולתו ג"ז אין בו כו', וזהו מפני שלא יש בו מהות הפעולה כלל בכח כו'), אבל למעלה הרי נתחדשו ענין הספי' שהן בבחי' התחדשות ממש כו' (דלכד שהן בבחי' התחדשות כעין יש מאין כמ"ש במ"א, הי' בבחי' התחדשות לגבי העולם כו') והתחדשות זאת זהו מפני שבהכח כבר יש מהות ענין הספי' וזהו סיבת התחדשות הספירות בהאור כו', וכמ"ש במ"א בענין ידיעת עצמו

יודע את התורה דענין ידיעת עצמו הוא בבחי' עצמות או"ס ב"ה, וכמו עד"מ באדם ענין ידיעת עצמו הוא מה שיודע הכחות כמו שהן בעצם וכמו שיודע את עצם כח חכמתו וע"כ גם הוא שקודם שמעיין בהענין יודע הוא שידע את הענין וישיכיל בו מפני ידיעתו בעצם כח חכמתו שיכולתו להשיכיל ולהתחכם בכל דבר חכ' כו' וכמ"ש במ"א, והדוגמא מזה למעלה דידיעת עצמו אין זה בחי' ידיעה בגילוי ושיכולה להיות מושגת ומורגשת כו', כ"א הוא בחי' עצם כח החכ' כמו שהיא למעלה מגדר גילוי לגמרי, ועש"ז גק' ידיעת עצמו לשלול מזה ענין הגילוי לגמרי היינו שא"א כלל שיבוא לידי גילוי כו', וידוע רק לעצמו כבי', וזהו בידיעת עצמו יודע את התורה היינו חכמת התורה כמו שהיא בעצמותו בחי' חכ' דא"ס שאינו בגדר גילוי כלל (ר"ל שבחי' זו אינו בא לידי גילוי לעולם אפי'. הארה מזה כו' דמה שהארה ממנו בא לידי גילוי גם העצם אינו מושלל מגדר הגילוי לגמרי כו') וידוע רק לעצמותו ית' וכמ"ש לא ידע אנוש ערכה רק אלקים הבין דרכה כו' (דעכשיו לא נתגלה כלל בחי' זו אפי' הארה מזה ורק לעתיד יתגלה בחי' זו כמו שהוא בעצם והו"ע טעמי תורה שיתגלו לעתיד כו'), ולכא"ו מהו התועלת מידיעה זו מאחר שאינה באה בבחי' גילוי כלל, ולעצמותו ית' הרי ידוע גם קודם ידיעה זו כו', ומבואר במ"א דלהיות דידיעה זו ה"ה ידיעה עכ"פ מה שבידיעת עצמו יודע כו', ה"ז סיבה שיכול להיות מציאת ההשתל' דע"ס דאצי' שא"א כ"א כאשר מתחלה נמצא מציאת ש' חכ' שעדיין אינה שייך כלל לגילוי הזולת והיינו החכ' שבידיעת עצמו כו' דבשם חכ' וידיעה זאת נמצא אח"כ מציאת חכ' שבאה בגילוי שגם הזולת יכול להבינה כו', ובשביל זה נאצל בחי' חכ' זו שאינה חכ' ידיעה כלל כ"א מה שבידיעת עצמו יודע את התורה בכדי שיתהווה אח"כ בחי' חכ' דאצי' שהיא חכ' התורה כמו שהיא למעלה עדיין קודם שנתגלה למטה, וכידוע בענין ועל תורתך שלמדתנו דתורתך היא תורה דאצי' שלמעלה מבחי' גילוי למטה והתורה שנתגלה היא תורת הברי' כו', ונודע ג"כ דעצם בחי' החכ' אינה עדיין בשביל הזולת שהרי יכול לישב לעצמו ולהשיכיל השכלות, ומ"מ הרי השכלה זו בכלל היא השכלה מורגשת שגם זולתו יכול להבינה, כ"א שאינו מוכרח שישפיע אותה לזולתו כמו המדות עד"מ שבהעדר ההשפעה מתבטל המדה כו', דכמו"כ הוא למעלה דבחי' החכ' היא לא רק בשביל העולמות וגם אם לא יתהוו העולמות שייך בחי' החכ' כו', וזהו מעלת בחי' המוחין על המדות שהן רק בשביל העולמות כמ"ש כי אמרתי עולם חסד יבנה כו', ומוחין שייך גם בלא עולמות כו', אבל מ"מ בחי' חכ' זו היא בחי' חכ' גלוי שיכולה לבוא בבחי' גילוי כו' שה"ה בחי' חכ' דאצי' שממנה נתהווה בחי' חכ' בבי"ע כו' (וחכ' דבי"ע היא מהארה חיצונית כו' וחכ' דתורה היא מהארה עצמיות המתלבשת באור הנשמה כו' וכמ"ש במ"א), וכשבא הזמן משני אלפים תורה התחיל לבוא לידי גילוי בחי' אור ושפע דחכ' זו עד שבא לידי גילוי לבי"ע כו', ומשה עלה למרום והוריד עץ מבטחה למטה וכדכתי' וירד ה' על ה"ס כו', ואם לא ה"י תחלה בחי' מציאות ש' חכ' דבלא חכ' ידיעה לא ה"י

נאצל בחי' חכ' ידיעא כו', וכמו שהוא בספי' החכ' כמ"כ הוא בכל הספי' דבחי' הספי' שבעצות אוא"ס ה"ה סיבה לבחי' אצי' הע"ס שבנאצלים כו'. ונמצא דבאוא"ס שלפני הצמצום יש ג"כ בחי' מציאת הספי' שזהו בחי' הפועל שבכח כו' והן הסיבה להתהוות הע"ס לאחר הצמצום כו', ומ"מ מובן דבחי' הספירות שבאוא"ס אינם בבחי' מהות דבר מה ח"ו באופן שהאור הוא בבחי' פשיטות בתכלית להיות שגם הספי' דשם הן בבחי' פשיטות ממש לא בבחי' מהות ומציאות דבר ממש וכמ"ש בע"ח שלא יש שם בחי' תואר ספי' כלל כו', באופן שהספי' אינם מוסיפים ריבוי בהאוא"ס וה"ה בבחי' פשיטות בתכלית כו'. והענין הוא דהגם דכח אינו חסר פועל וא"כ הרי בהכרח שיש שם בחי' ספי' בפועל כו' כנ"ל, מ"מ הרי אין זה כלל הפועל שבהאור המתגלה כו', דזה שאנו אומרים שהכח יש בו בחי' הפועל (דבאמת אין אנו יכולים לומר באוא"ס כח בלא פועל כו') הרי אין זה שהפועל שבהאור המתגלה נמצא כלול בהכח, כ"א מה שהכח בעצם יש בו בחי' הפועל כו', והיינו שעוד קודם שנתהווה הפועל שבגילוי יש בהכח בחי' הפועל מצד עצמו כו' הרי בחי' הפועל הזה מובדל בערך לגמרי מבחי' הפועל שבגילוי כו', והענין דהנה יש בבחי' התכללות הגילוי בהעלם ב' אופנים, הא' מה שההעלם בעצם כולל בתוכו בחי' הגילוי, והב' שהגילוי לאחר שמתגלה חוזר ונכלל בהעלם כו', וכמו התכללות הכחות המתגלים שחוזרים ונכללים במקורן לאחר שכבר נתגלו, וכמו השובת ונח ממלאכתו שזהו עליית הכחות למקורן שהכחות היו תחלה בבחי' המשכה והתגלות בהמלאכה שעשה שיש בזה התגלות השכל והמדות והכחות דמחדו"מ כו' כמ"ש במ"א, וכששובת ממלאכתו חוזרים הכחות ונכללים במקורן כו', דבהתכללות זאת עם היות שבודאי מתבטלים המה ממציאותם הקודמת דבהתגלותן היו בבחי' מציאות ממש ובהתכללותן במקורם מתבטלים המה ממציאות זאת כו', מ"מ המה בבחי' מציאות גם בהיותם במקורם מאחר שכבר נתפשטו ונתגלו והיו בבחי' מציאות גם כשמתבטלים אינם מתבטלים לגמרי רק מתבטלים ממציאות הקודמת אבל לא בבחי' ביטול במציאות לגמרי כו', וכן הוא כשפוסק מלחשב או לדבר שהמחוד עולים ונכללים בלב או במוח כו', דאינן מתבטלים בזה בבחי' ביטול במציאות לגמרי כו', אבל כאשר הכחות כלולים במקורן קודם שנתפשטו ונתגלו ה"ה שם בבחי' העדר המציאות לגמרי, לפי שעוד לא נעשו בבחי' מציאות כלל וה"ה כלולים עדיין במקורן ה"ה בבחי' העדר המציאות כו'. ויובן זה במורגש יותר עד"מ כשנתעורר באיזה מדה וה"ה מייגע א"ע לבטל המדה והוא ע"י גילוי אור המוחין שממשיך על המדה שע"ז מתבטל המדה ונכללת בהמוחין כו', ומ"מ גם לאחר שנתבטלה המדה אינו דומה כמו אם לא הי' מתעורר בהמדה כלל אע"פ שישנה המדה בהעלם גם כשאינה מתגלה כו', והדמיון מזה שאינו דומה כלל העדר המציאות של הכח במקורו כמו שהוא קודם שמתגלה או לאחר שמתגלה וחוזר ומתבטל כו' (ובמ"א מבו' שזהו הפרש בין אחד ליחיד דהתאחדות הכחות לאחר ההתגלות שלהם ה"ז בחי' אחד שהוא בחי' התאחדות פרטים אבל קודם שמתגלים הגם שכלולים

במקורם ה"ז בבחי' יחיד שאינו בבחי' התאחדות פרטים כו'), וי"ל שז"ע שבתא דמעלי שבתא ושבתא דיומא דשבתא דמעלי שבתא הוא בחי' עליית מה שהכחות שנמשכו ונתגלו לפועל ולהוות כו' עולים ונכללים במקורם כו', שזהו בחי' המנוחה מעבודה ומלאכה לבד כו', ושבתא דיומא הוא בחי' מנוחה בעצם לא רק בחי' מנוחה הדכחות המתפשטים כו', וכנודע דשבתא דיומא אינו בבחי' עלי' כ"א הוא בחי' מנוחה בעצם שהוא בעצם האור שלמעלה מבחי' המשכה וגילוי כו', ובד"כ זהו ב' מדרי' דיהו"ת ויהו"ע וכידוע בהמא' דכנוונא דאינון מתייחדין לעילא באחד בחי' יהו"ע דשבתא דיומא כו', אוף הכי איהי איתיחדת לתתא ברוא דאחד בחי' יהו"ת דשבתא דמעלי שבתא כו' וכמ"ש במ"א, ועמ"ש בסידור בענין דאתאחדת ברוא דאחד למשרי עלה רוא דאחד כו'), הרי שיש הפרש גדול בין הגילוי שמתכלל בההעלם לאחר שנתגלה ובין מה שההעלם כולל בעצמו בעצם את בחי' הגילוי כו', ומוה יובן בענין כח ופועל דזה שכח יש בו פועל הרי אין זה שהפועל שבגילוי כלול בהכח כ"א מה שהכח בעצם יש בו פועל כו', א"כ הרי הפועל הוא לפי אופן הכח לא לפי אופן הפועל שבגילוי כו', וכמו ריחוק ערך הכח מהפועל שמרוחקים זמ"ז בתכלית כן ריחוק ערך הפועל שבהכח לגבי הפועל שבגילוי כו', דהפועל שבכח הוא לפ"ע הכח עצמו והוא בבחי' פשיטות כו', וביותר לפמשג"ת דמה שלמעלה הכח אינו חסר פועל הוא מצד שלימות העצמות כו', והיינו שלא שמצד שבהאור המתגלה צריך להיות ספי' משו"ז ישנם הספי' גם בהכח היינו בהאור הכלול בעצמותו ית' (שאם נאמר כן הנה מה שבכח נמצא הפועל הוא רק מפני שעלה ברצונו ית' להאציל כו' והו"ע שיער בעצמו בכח כו' ה"ז ההשערה עכ"פ על הפועל כו', ובפרדס שער הצחצחות הנ"ל כ' כן, אמנם בשער סדר האצ"ל פ"ד כ' שגם קודם עלות הרצון היו הספי' בכח כו' יעו"ש), כ"א זהו מצד שלימות העצמות שיש בו הכל כו', רק שאנו יודעים שלימות זאת מהאור המתגלה דמאחר שבהאור המתגלה יש ספי' הרי א"א לומר שהאור משלים ח"ו ובהכרח לומר שיש בחי' שלימות זו גם בהעצמות קודם שנמשך ונתגלה האור כו' (ומפני שיש בחי' שלימות זו בהעצמות לכן נתהווה בהאור כמ"כ כו' וכמשנת"ל וכמ"ש בע"ח בכדי להוציא שלימות פעולותיו כו'), וכמ"כ יש עוד ענינים בבחי' שלימות העצמות שאינם ידועים לנו כלל כו' שהרי לא זהו עיקר האלקות מה שהעולמות מתהווים ומקבלים חיותן ממנו כו' וכמשנת"ל, ומאחר דשלימות העצמות זהו סיבת הפועל שבכח מובן דהפועל הוא בבחי' פשיטות לגמרי כו', (והענין הוא דמה ששלימות העצמות מחייב ענין פועל הספי' בהכח זהו בהאור בבחי' היותר עליונה שבו דהיינו בחי' עצמות האור שלמעלה לגמרי מבחי' גילוי והתפשטות כו', והיינו מה שלמעלה גם מקודם עליית הרצון כו', ובד"כ יש ג' סיבות לענין פועל הספירות בהכח, הא' מצד הפועל שבאור המתגלה והיינו בהכח בבחי' עליית הרצון שבו כו', והב' מה שהכח בעצם יש בו בחי' הפועל מצ"ע דלמעלה לא יש כלל בחי' כח בלא פועל כו' (לבד בחי' העצמות ממש שאינו שייך שם לא כח ולא פועל ויש

שם הכל בבחי' בלתי מציאות נמצא כו'), והיינו בהאור כמו שהוא קודם עליית הרצון להאציל כו', והג' מה ששלימות העצמות מכריח ענין פועל הספיי' בכח שזהו בעצם האור שלמעלה מבחי' גילוי לגמרי כו', ובכל אלו המדרי' הגה הפועל הוא לפ"ע הכח כו', דבכללות הוא בבחי' פשיטות כו', ובעצם האור הוא בבחי' פשיטות ממש כו'), וז"ש הפרדס בשער הצחצחות שהן מציאות מתייחד עמו עד שאין בין המאציל והנאצל שהוא הבדל כלל כו', ובשער סדר האציי' כ' שכמעט לא יצדק בו שם מציאות כו', אלא יחוד אמיתי כו', והיינו דע"ס הגנוזות עם היות שישנם דהיינו שבהכח יש בחי' הפועל כו', מי"מ ה"ה בבחי' פשיטות ממש כו' (ומ"ש במ"א שאין מציאות לגנוזות כו', צ"ל דאמיתית הענין הוא במדרי' שאינו שייך לא כח ולא פועל והיינו בבחי' יכולת המבו' במ"א).

ו"ע"פ הנ"ל יובן מ"ש ולקחתם לכם פרי עץ הדר כו', דהנה ד' מינים שבלולב ששרשם הוא מבחי' או"א"ס שלמעלה מבחי' השתל' דשם הכל בבחי' אחדות פשוטה כו', ולכן נמצא בהם בחי' האחדות כו', והיינו בד"כ ששרשן הוא מבחי' או"א"ס הסוכ"ע ובשרש הראשון הוא בחי' האו"א"ס שלפני הצמצום כו', וענין לקיחת הד' מינים שבלולב ידוע שזהו להמשיך את האו"מ שיאיר בבחי' פנימיות כו', לכן מצוה מן המובחר שיהי' נטילת לולב בסוכה דוקא. להיות כי סכך הסוכה זהו בחי' המקיף שנמשך ע"י התשובה דר"ה ויוהכ"פ, וכבר נת"ל דתשו' מעורר וממשיך בחי' פנימי' ועצמות או"א"ס ב"ה שהגילוי הזה הוא בסוכות וכמ"ש בכסה ליום חגיגנו וכמ"ש במ"א, רק שבסוכות הוא בבחי' מקיף, וע"י הלולב נמשך האור בבחי' פנימיות, וזהו ולקחתם לכם שיאיר בפנימיות כו' וה"ה בבחי' אחדות להורות על ההמשכה שזהו מבחי' אחדות פשוטה דעצמות או"א"ס ב"ה, ואינו סותר לזה מה שהן בבחי' ספירות פרטיות, דהנה נת"ל דגם בבחי' פשיטות דאו"א"ס יש פועל הספיי' ומ"מ הוא בבחי' פשיטות לגמרי כו', וזהו הענין מה שהד' מינים הן בבחי' ספירות פרטיות היינו בחי' הספירות שבעצמות או"א"ס כו', ולכן הן בבחי' אחדות להיות דהספירות דשם הן ג"כ בבחי' אחדות ופשיטות כו', וזהו ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ כו', ביום הראשון בגימ' כת"ר והיינו בחי' או"א"ס הסוכ"ע שזהו בחי' המקיף הנמשך ע"י התשובה ומשם שרש הד' מינים שבלולב שהן בבחי' אחדות כו' והכוונה בזה להמשיך בחי' המקיף שיאיר בפנימיות, וזהו ולקחתם לכם כו'.

בס"ד שחמ"צ, אעת"ר.

ביום השמיני עצרת תהי' לכם, הנה עצרת הוא לי' עצרה ועכבה וגם לי' אסיפה וקיבוץ וכמו קראו עצרה דהיינו אסיפה שהוא ג"כ ענין עכבה שמתעכבים כולם ביחד כו', וענין ביום השמיני עצרת תהי' לכם היינו בחי' האסיפה דבחי' אור מקיף עליון שהו"ע סכך הסוכה שיהי' בבחי' אסיפה וקיבוץ בפנימיות ושיהי' בבחי' עכבה היינו בבחי' קליטה בנפש כו', ולכאור צ"ל מה ההתחדשות דשמע"צ הרי כבר יש בחי' המשכה זאת ע"י נטילת לולב שהוא ג"כ המשכת האו"מ בפנימיות וכמשנת"ל, א"כ מהו עוד ענין שמע"צ כו', ולהבין זה, ילה"ק משנת"ל דהאוא"ס שלפני הצמצום הגם שהוא בבחי' פשיטות מ"מ יש בו בחי' פועל הספירות וה"ה בבחי' פשיטות בתכלית עד שאינם גורמים שום ריבוי בהאור שהאור הגם שיש בו פועל הספי' מ"מ הוא בבחי' פשיטות לגמרי כו'.

והנה לכאור זהו דבר והיפוכו שיש באוא"ס בחי' הספי' ושהן בבחי' פשיטות בתכלית ואיך הוא שני הפכים כא'. הנה באמת א"א להשיג זאת בשו"א איך ומה הוא ועז"נ לית מח' תפיסא בי' כלל, אבל חוש השכל מכריח לומר כן שבהכרח לומר שיש ספי' באוא"ס ובהכרח לומר ג"כ שהן פשוטים לגמרי וכנ"ל. ואיך הוא אין אנו משיגים, דכשם שאין אנו משיגים ענין אוא"ס בעצם, שהרי השגתינו הוא רק בענינים טבעים היינו בדברים הבאים בהגשמה ממש, אבל מהות הרוחני אין אנו משיגים כלל, וכמו מה שלמעלה ממקום וזמן הרי אין השגתינו תופס ומשיג כלל איך ומה הוא מהות הדבר (רק אנו יודעים שהוא כן בהכרחיות השכל ואנו משכילים במציאות הדבר שהוא באופן כך וכך, אבל איך הוא מהות הדבר אין לנו שום תפיסא וצירור בזה כו') שלמעלה ההשגה הוא רק במהות הרוחני גם בהשגות דבי"ע הרי ההשגות הן בבחי' הרוחניות דעולמות בי"ע (ומ"מ בחי' מהות הרוחניות האלקי, היינו בחי' האצי' שבבי"ע וכמו אור הנשמה כו' אינו מושג גם בעולמות בי"ע הרוחניים כו') ובהשגתינו אין בזה שום ידיעה ותפיסא כו', וכ"ש שאין אנו משיגים בחי' מהות האלקות המאיר ומושג מהותו באצי' כו', וכ"ש באוא"ס שלפני האצי' שאין אנו משיגים כלל, וידוע שיש מדרי' באוא"ס שלמעלה מאצי' שלא נודע גם מציאותו כו' וא"כ כ"ש וק"ו באוא"ס שלפני הצמצום שאין לנו שום ידיעה והשגה כלל וכלל כו', וכשם שאין אנו משיגים את האור הא"ס, כן אין אנו משיגים את הבחי' והמדרי' שבאוא"ס איך ומה הם, ולעתיד כאשר עין בעין יראו או יהי' זה ידוע ומושג בחי' מהות הדבר ע"י הראי' בבחי' מהות האוא"ס ב"ה, והיינו שיהי' ידוע בבחי' ראיית המהות לא בבחי' השגה כ"א שעין בעין יראו עצם המהות כו' וממילא יוכל להיות השגה בפרטי הדברים בזה, וכמו עכשין יכול להיות השגה באיזה דברים בהפרטים שבו גם שעצם הדבר אינו מושג רק שנראה מהותו שהוא כך וכך כו', וכמו בהענינים הטבעיים הרי בעצם מהותם אין בהם השגה וכמ"ש בסש"ב פי"ט, וטבע זה הוא שם המושאל לכל דבר שאינו

בבחי' טעם ודעת כו', הרי עצם הדבר אינו בבחי' טעם ודעת, אך ע"י שרואין מהות הדבר הרי משיגים פרטי הדבר כמו הרכבתו ומזגו ותולדותיו והסתעפותיו וכה"ג הכל בהשגה מושגת ממש כו', וכמו"כ לע"ל כאשר יהי' ראי' במהות האוא"ס יהי' השגה ממש בבחי' הפרטים כו', וכמ"ש במ"א דכל הענינים הנפלאים שבאוא"ס יהיו מושגים לעתיד כמו ענינים טבעיים, וכמו ידיעת סודות ורזין דאורייתא יהי' כמו דבר הנגלה ממש כו', וכן הנבואה תהי' בכאו"א וכמו ונבאו בניכם כו' ובאמת תהי' ההשגה לעתיד באופן אחר שיהי' השגת המהות כו', וכמו באצי' מושג עתה מהות האלקות וכמו שיש שכל נעלם ושכל מופלא למעלה מאצי' שכ"ז הוא בבחי' השגת המהות כו', כמו"כ יהי' לעתיד כנשמות השגת מהות האוא"ס ב"ה כו', ואז יהי' מושג איך שבאוא"ס ב"ה יש פועל הספי' ואיך שהן בבחי' פשיטות לגמרי עד שכללות האור הוא בבחי' פשיטות בתכלית כו', ועכשיו הוא אצלנו בבחי' אמונה, והידיעה בזה היינו מה שאנו יודעים כחוש השכל שכן הוא ואשר אנו מחויבים לידע זאת ולהתבונן בזה ולהרגיש הענין בנפשנו כו' ה"ו בחי' דעת באמונה כו', וכנודע דענין הדעת שהוא בחי' הכרה והרגשה ממש כאלו רואה כו', זה שייך רק בבחי' האלקות שבא בבחי' מדה וגבול ובבחי' צמצום להתלבש בעולמות כו', אבל עצמות אוא"ס שלמעלה מגדר עולמות לגמרי, וכן פרטיות המדרי' באוא"ס למעלה עד אין קץ (גם במדרי' היותר * שבאוא"ס כו') איך ומה הוא, ושעם היות שאינו בגדר עלמין כלל ומ"מ יש שם הכל מה שידוע לנו ומה שאינו ידוע לנו כו', ואיך שהוא מקומו של עולם ואין העולם מקומו וכמא' הזוהר דאיהו תפיס בכלהו עלמין ולית מאן דתפיס ב'י שזוהו בבחי' אוא"ס הסובב בכלל דאיהו תפיס ממש בכלהו עלמין ופועל בהם כו', ולית מאן דתפיס ב'י כלל כו' (ולא כמו האור דממכ"ע דהעולמות והכלים תופסים ב'י כו' וכמ"ש במ"א) והיוצר עין הלא יביט בעצמו כו', וכללות הענין בזה דעצמות אוא"ס ממלא כל מקום החלל גם לאחר הצמצום (דו"ע דאיהו תפיס כו' והיוצר עין הלא יביט כו'), ועם כ"ז אני ה' לא שניתני שאין שום שינוי לפניו לא מצד העצם (היינו מעצם הענינים הכלולים בו ית') ולא מצד העולמות (היינו מה דתפיס בכלהו ויודע ומשגיח כו') הנה כ"ז הוא למעלה מהשגה והוא נקנה בנפש בבחי' אמונה לבד כו' (ואמונה זו קבועה היא בנפש בכאו"א מישראל משום דמזלייהו חזי דעצם הנשמה כמו שהיא למעלה ה"ה רואה אמיתית הדבר כו', וכמ"ש במ"א) ואנו צריכים ג"כ להשתדל להשיג בזה מה שביכולתנו להשיג הן בעצם הענין בחיוב הדבר והן באיכות הענין איך ומה הוא ולהעמיק דעתנו בזה עד שיהי' הענין מורגש בנפשנו שבזה מאיר הענין בגילוי בנפש כו', והוא בחי' דעת שבאמונה וכמ"ש ורעה אמונה שצריכים לרעות ולפרנס האמונה שתהי' קבועה בלב האדם ג"כ בבחי' דעת והרגשה כאלו רואה כו' שע"ז מאיר בנפשו גילוי בחי' אוא"ס המופלא ומובדל לגמרי כו' ונעשה קירוב ודביקות נפשו בבחי' עצמות אוא"ס כו' שהדביקות בזה היא

(*) כ"ה בנוכחיק, ואוציל: היותר אחרונה.

בבחי' ביטול במציאות כו', דבעבודה שע"פ טו"ד שזהו בהאלקות שבא בהתלבשות בעולמות כו', הרי הביטול הוא בבחי' ביטול היש לבד כו', אבל הקירוב והדביקות בעצמות אוא"ס הידוע ומורגש בנפשו הוא בבחי' ביטול במציאות כו' (וגם כמ"ש במ"א בענין היראה שזהו ע"י ההתבוננות בבחי' הקירוב דאוא"ס דבכ"מ שהוא הקב"ה נצב עליו ורואה במעשיו כו' שזהו בחי' יראה פנימיות כו', דבידיעה הנ"ל דהיוצר עין הלא יביט בעצמו שמגיע למעלה עד אין קץ בעצמות אוא"ס ב"ה כו' כנ"ל הרי כשירגש הענין בנפשו יהי היראה והביטול בבחי' פנימי ועצמי כו'). ונחזור אל הענין דעצם הדבר איך הם שני הפכים הנ"ל שיש שם ספי' ושהן בבחי' פשיטות לגמרי ה"ז למעלה מהשגה כו', וצ"ל בבחי' אמונה ומה שחוש השכל מכריח כן, ומ"מ יכול להיות קצת מושג בזה שהרי מצינו בדוגמא כזאת גם בדברים הגשמיים וכנודע שיש ב' בחי' העלם, העלם שישנו במציאות והעלם שאינו במציאות, וכמו עד"מ האש שבתוך הגחלת שהוא טמון ומכוסה בהגחלת וממנו יוצא שלהבת כו' שהשלהבת הוא אש בגילוי ומקורו הוא האש שבתוך הגחלת שהוא מכוסה ונעלם כו' והוא בחי' העלם שישנו במציאות שגם במקורו הוא מציאות אש כו', ומ"מ גם בזה אינו דומה הגילוי אל ההעלם, דהאש שבתוך הגחלת הוא מתאחד ממש עם הגחלת ואין כאן דבר לבד הגחלת, והשלהבת ה"ה דבר שחוץ מהגחלת רק הוא קשור ודבוק עם הגחלת שמבלעדו לא יהי' השלהבת כו' וגם שבהשלהבת יש בו גוונים, משא"כ בהאש שבתוך הגחלת כו', וזהו מ"ש בס"י ע"ס בלי מה כשלהבת הקשורה בגחלת דקאי על ע"ס דאצי' שקשורים ומיוחדים במקורם בע"ס הכלולים בכתר שהן בבחי' יציאה והתגלות חוץ למקורן כו', ויש בהם גווני האור שזהו בחי' הכלים כו' או בחי' הגוון הנקנה בהאור ע"י הכלי כו' וכמ"ש במ"א, והע"ס הכלולים בכתר הן בבחי' התאחדות ממש באוא"ס המאציל ואין בהם עדיין גוון כו', ומ"מ גם המקור הוא בחי' העלם שישנו במציאות והוא בחי' ההעלם של הגילוי כו', ויש בחי' העלם שאינו במציאות כלל וכמו צור החלמיש שמוציאין ממנו אש הרי אין בו מציאות האש כלל, והגם שיש בו כח החום הרי החום אינו אש, וגם החום הוא לא חום ממש כ"א כח החום שאינו נכבה ואינה נכלה לעולם, וגם כאשר ישימו אותו במים לא יחסר כחו מפני שאינו במציאות כו', ומ"מ הרי ישנו בו שהרי מוציא אש, ומה שאין בו כח החום לא יצא אש כו', הרי הגם שיש בו אש בהעלם מ"מ אינו במציאות כלל כו', ונודע דהדוגמא מזה למעלה הוא על ע"ס הגנוזות במאצילן וכמ"ש הפרד"ס, והיינו דעם היות שישנם במקורן מ"מ אינם בבחי' מציאות כלל כו', ובמד"ר פ"א וי"ב אי' דל"ו שעות שמשא אותה האורה (הוא האור שנברא ביום ראשון) כיון ששקעה במוצ"ש והתחיל החושך ממשמש ובא נתיירא אדה"ר ואמר שמא אותו דכתי' בו ואתה תשופנו כו' בא להזדווג לי, הזמין לו הקב"ה שני רעפים והקישן זב"ו ויצא האור וברך עלי' הה"ד ולילה אור בעדני כו'. וענין ולילה אור בעדני מבו' במ"א שז"ע והוי' יגיה חשכי כו'. והענין דהנה אור שנברא ביום ראשון ידוע שזהו בחי' אוא"ס שלמעלה מהשתל' שלא הי' העולם כדאי להשתמש בו

שאינו בערך וגדר העולם כו' ובשרש שרשו זהו בחי' פנימיות ועצמות דאוא"ס
 שלפני הצמצום כו', והוא בחי' האור כי טוב בחי' טוב בעצם כו' שעדין מה
 רב טובך אשר צפנת כו', והוא אור הגנוז שגנוז ונעלם בעצם שלמעלה מבחי'
 גילוי כו' וענין שקיעת האור הו"ע הצמצום שהו"ע התעלמות האור והגילוי
 כו', ועיי' הצמצום נתהווה בחי' חשך דבריבוי השתל' נעשה בחי' חשך
 דלעו"ז כו', והו"ע אך חשך ישופני שזהו היצה"ר ונה"ב כדפי' המת"כ שהוא
 בחי' חשך והעלם ממש כו', ובכדי לברר את החשך דנה"ב ושיהי' אתהפכא
 חשוכא לנהורא עז"ג והוי' יגיה חשכי, דפי' והוי' הוא בחי' שם הוי' דלעילא
 כמ"ש בתו"א ד"ה כי אתה נרי כו', דמשם נמשך הכח להגי' את החשך דנה"ב
 כו', ועיי' הברור דנה"ב מאיר גילוי בחי' שם הוי' דלעילא שלמעלה מההמשכה
 שעיי' העבודה דנה"א שעז"א כי אתה נרי הוי' שזהו הוי' דסדר השתל' כו',
 וזהו שהזמין לו הקב"ה כו' והקישן כו' הה"ד ולילה כיום יאיר כו', דהיינו
 שעיי' הברור דנה"ב ימשיך גילוי בחי' האור שנברא ביום ראשון שלמעלה
 מהאור השמש שנשקע עיי' הצמצום כו' ובמת"כ פי"א הביא מהשוח"ט הזמין לו
 שתי אבנים אפל וצלמות והקישן כו' שנא' קץ שם לחשך כו' אבן אפל וצלמות,
 דאפל וצלמות הוא היצה"ר כדאי' במד"ר ע"פ ויהי מקץ (והן בחי' דו"ג דקליפה)
 ועיי' הברור דיצה"ר ונה"ב נמשך בחי' ישת חשך סתרו כו' והוא בחי'
 יתרון אור מן החשך כו', וי"ל שז"ע בחי' העלם שאינו במציאות היינו בחי'
 יתרון האור שעיי' הברור דנה"ב כו' שהרי יש בכח הנה"ב בחי' יתרון אור
 זה וכמ"ש ורב תבואות בכח שור דוקא כו', והרי כמו שהוא במציאותו ה"ה
 היפך האור לגמרי ועיי' הברור נעשה עוד בחי' יתרון כו', ובפרטיות י"ל שב'
 בחי' העלם הנ"ל הוא בחי' רעו"ד דנה"א ובחי' רעו"ד דנה"ב, דכללות ענין
 הרעו"ד הוא בכחות נעלמים שבנפש ובא בבחי' תוקף הרצוא כו', ובנה"א הרי
 יש בחי' רעו"ד בבחי' מציאות שה"ה חלק אלפי ממעל והרצון טבעי שלו הוא
 לאלקות כו' אבל הנה"ב ה"ה להיפך לגמרי ובטבעו הוא נמשך לכל ענינים
 החומרים כו', והרי כח הרעו"ד שיש בו היז בהעלם ביותר (וכח זה הוא
 בנה"ב להיותו מק"ג כו', והיתרון אור שנעשה עיי' גקה"ט כמו בתשובה כו', זהו
 עיי' ירידת הנה"ב דק"ג בגי' ר"ל, וזהו מה שזודונות נעשים כזכיות היינו בהנה"ב
 שירד ונהפך אח"כ לטוב כו', וכמ"ש במ"א), וכאשר הנה"ב מתעורר בבחי'
 רצוא כו', ה"ז בתוקף הרצוא ביותר בבחי' יציאה מגדר כלים לגמרי כו',
 ונמשך עיי' גילוי אור עליון יותר כו', וכן הוא בכל ההעלמות וההסתרים
 שהעבודה בזה הוא בבחי' או"ח מלמטלמ"ע ועיי' דוקא נעשה היתרון אור כו'
 שזהו כמשל הוצאת האש עיי' הכאת האבן כו', ונמצא שיש גם בגשמיות (וכי"ה
 בעבודה ברוחניות) בחי' העלם שאינו במציאות כו', וכמו"כ יובן זה מכחות
 העצמיים הכלולים בעצם הנפש שבודאי ישנם הכחות כלולים בעצם הנפש
 דאל"כ מאין הם הכחות הגלויים כו', ושם בודאי הן בבחי' פשיטות בלי שום
 מציאות כלל, שאם יהיו שם בבחי' מציאות איך ישכנו כולם כא'. שהרי הן
 כחות הפכים זמ"ז. כמו מוחין הן יסוד המים ומדות יסוד האש כו', ובכחות
 הגלויים הן בכלים מיוחדים כו' (וחו"ג ששניהם בלב י"ל דבלב גופא הן

במקומות מיוחדים וכמו חלל הימני וחלל השמאלי כו'), אבל בהיותם בעצם הנפש שאין שם כלים איך ישכנו כולם כא' כו', אלא בהכרח לומר שאינם בבחי' מציאות דבר ומשו"ז יכולים להיות כולם יחד כו', וזהו ג"כ מה שאינם מוסיפים שום ריבוי בהנפש שהרי הנפש אחת היא והכחות הכלולים בה אינם מוסיפים שום ריבוי מפני שהם לא בבחי' מציאות וה"ה בבחי' אחדות ממש עם הנפש כו', הרי שהגם שיש שם כחות ומ"מ הם בבחי' פשיטות ובבחי' אחדות כו', וכן הוא גם בהאותיות שבנפש, שהרי האותיות שרשם ומקורם בעצם הנפש שהנפש מלאה אותיות (ובמ"א מכו' שהאותיות הן הכחות שבנפש כו') דא"א לומר דמציאות התהוות האותיות הוא מהגילויים שבנפש שהרי יכול להיות שגם אם יהיו גילויים מהנפש ולא יהי' התגלות האותיות וכמו שיש מי שהוא חכם ומבין כל שכל לעצמו ולהסבירו לזולתו אין ביכולתו מפני חסרון אותיות כו', וגם אם נאמר שהאותיות הן מהגילויים הרי הי' צ"ל לכל גילוי האותיות שלו כו', וכמ"ש במ"א באורך, אלא שהאותיות הן בעצם הנפש ומשם נמשכים ידחידה שבנפש נותנת אותיות כו', (והן האותיות האמיתיים כו'), והרי האותיות כמו שהן בעצם הנפש ה"ה בבחי' העדר המציאות לגמרי כו', והראי' לזה ממה שאין אנו מרגישים את עצם הנפש, ואם היו האותיות שבו בבחי' איזה מציאות היו מרגישים את הנפש כמו שאנו מרגישים כל הכחות והגילויים אפי' הגילויים הנעלים כמו רצון ותענוג שאנו מרגישים שזוהו ע"י האותיות שבהם שכל גילוי הוא ע"י אותיות כו' כנודע, ועצם הנפש שאין אנו מרגישים זהו לפי שהאותיות אינם בבחי' מציאות כו', הרי שגם האותיות שבנפש אינם בבחי' מציאות וכ"ש הכחות שבנפש דעם היות שישנם שם ה"ה בבחי' פשיטות ובהעדר המציאות כו', ובאמת כן הוא גם בכחות הגלויים וכמו בנקודת ההשכלה הרי יש בה כל הפרטים שבאים אח"כ בהשגה, דכל ענין ההשגה הוא מה שמפרט הפרטים שבהנקודה ולכן א"א להיות כח הבינה בלי כח החכ' תחלה משום דכל השגת הבינה היא בנקודת החכ' כו', והרי כל הפרטים האלו כלולים המה בנקודת ההשכלה, ובהיותם שם בהתכללות הרי אינם ניכרים כלל כו' עד שיכול להיות שהגם שידוע את עצם נקודת ההשכלה היינו ההתחדשות שחידש ולא ידע כלל הפרטים שבה כו', וכמ"ש במ"א שיכול להיות שיהי' בעל הכנה ולא בעל השגה כו', והיינו שהגם שישנם שם ה"ה בבחי' פשיטות שאינם ניכרים כלל ובכללות הוא רק נקודה א' כו' (ומ"מ בכללות הוא בחי' העלם שישנו במציאות וכנודע שגם כח המשכיל הוא בחי' העלם שישנו במציאות כו' כמ"ש במ"א, והיינו מפני שזוהו עכ"פ כח שבא בבחי' המשכה מהנפש וכמשנת"ל דכח המשכיל הוא מציאות שכלי עכ"פ, וכ"ש כח החכ' שזוהו שכל גלוי כו', ומה שהפרטים שבו אינם ניכרים היינו רק שאינם ניכרים בכלי החכ' כו' דלגבי הכלי הן בבחי' פשיטות כו' (וגם בזה א"א לומר שהן בבחי' פשיטות ממש מאחר שכללות הכח נרגש הוא בכלי החכ' שהרי יודע הוא את אור השכל בכלל, א"א לומר שהפרטים המה בבחי' פשיטות ממש לגבי הכלי כו') ולגבי הנפש הוא שהפרטים המה בבחי' מציאות כו', ומ"מ

יובן מזה עכ"פ בהכחות העצמיים שאינם בבחי' המשכה איך שהן בבחי' פשיטות ולא יסתור לזה מה שישנם בבחי' כחות מאחר שגם בכח החכ' הגלוי' שבדאי ישנם שם להפרטים ומ"מ הן שם באופן כזה שאינם ניכרים כלל כו'). ומכ"ו יוכל להיות קצת מושג בענין הספי' שבאוא"ס שלפני הצמצום שהגם שיש שם ספי' ה"ה בבחי' פשיטות בתכלית כו', וע"פ הנ"ל יובן מה שהי' צ"ל הצמצום באוא"ס ב"ה דעם היות דבאוא"ס שלפני הצמצום יש ג"כ ספי' כנ"ל שהכח יש בו גם בחי' הפועל כו', אמנם להיות דבחי' הפועל דשם הוא לפ"ע בחי' הכח (לא לפ"ע בחי' הפועל שבגילוי כו') וכמשנת"ל שהן בבחי' פשיטות ובבחי' א"ס ממש כו', וכשם דכללות האור עם היות שהוא בחי' הארה לבד מן העצמות והוא בבחי' המשכה וגילוי כו' דבעצמות גופא הוא בבחי' המשכה וגילוי לבד מן העצמות כו' (היינו דלבד זאת שהוא בחי' הארה ולא עצם דהארה היא באין ערוך לגבי העצם כו', הרי מה שהוא בבחי' המשכה וגילוי הי'ו כבי' בחי' ירידת מעלה בהאור כו', ובדוגמא מ"ש בתו"א ד"ה פתח אלי' דלי' אצ"י הוא לשון ירידה והשפלה ממדריגתו העליונה להשפיל א"ע כאילו במדרי' פחותה כו', זהו ואצלתי כו' אוריד ואמשיך בחי' שלך למטה ממדריגתך כו' (ומבו' במ"א שזהו בחי' הירידה וההשפלה שנעשה בעצם בחי' המשכת וגילוי האור כו', ומה שהתלבש בכלים זהו עוד ירידה שעז"א ושמת עליהם שיהי' יניקה גם להם כו' וכמ"ש במ"א שיש ג' מדרי' בהאורו' הא' כמו שכלולים במקורם שעז"נ אנת הוא חד כו', והב' כמו שנמשכים ומתגלים ממקורם להאיר בהכלים ועדיין לא נתלבשו כו', שעז"נ ע"ס בלי מ"ה בלי מהות כו', והג' כשנתלבשו בהכלים שנעשה בהם גוון כגוון הכלים כו' וכמ"ש בהפרד"ס) ובדוגמא כזאת הוא בהאוא"ס שלפני הצמצום הגם דשם אינו שייך בחי' גילוי והתפשטות כו' שהרי הכל הוא בעצמותו ית' (וכמ"ש במ"א ההפרש בין ל' אור ללשון אצ"י כו'), מ"מ אינו דומה כמו שהאור כלול בעצמותו ממש שאינו כלל בבחי' המשכה מן העצם כו' לכמו שהוא בבחי' המשכה וגילוי כו', וכנודע דהאוא"ס שלפני הצמצום הוא בחי' אצ"י דכללות כו' וכמ"ש בלק"ת בהביאור דמוצאיהם למסעיהם והיינו לפי שבעצמות גופא הוא בחי' המשכה וגילוי כו'), ומ"מ ה"ה בבחי' א"ס ממש דעש"ז נק' אור א"ס, וידוע דא"ס קאי על האור שהוא בבחי' א"ס כו', וזהו לפי שהוא בחי' גילוי העצם וכמו שהעצם הוא א"ס כמו"כ גם האור והגילוי הוא בבחי' א"ס ממש כו', וכשם שהאור בעצם הוא בבחי' א"ס כמו"כ גם הספי' שבו הן בבחי' א"ס ממש שהרי הספי' שבהאור הן לפי אופן האור כו' כנ"ל, ולזאת אם הי' ההתהוות מהאוא"ס ב"ה הי' ההתהוות בבחי' בלי גבול שהיו עולמות עד אין קץ ועד אין שיעור ובבחי' א"ס כו', וכמ"ש במ"א בענין אנת הוא חד ולא בחושבן דלהיותו בבחי' חד בבחי' פשיטות בעצם התפשטותו הוא בבחי' לא בחושבן היינו גילויים עד אין קץ ושיעור והכל בבחי' א"ס כו', וכאשר עלה ברצונו ית' להיות עולמות בבחי' גבול הוצרך להיות הצמצום באוא"ס ב"ה כו', אמנם ידוע דאין הכוונה שיהי' העדר האור והגילוי כ"א תכלית הכוונה בהצמצום הוא שאחר הצמצום יהי'

הגילוי דאוא"ס שלפני הצמצום שיאיר בגילוי בעולמות כו', והיינו דעצמות אוא"ס שאינו בערך העולמות שלא הי' אפשר להיות מזה התהוות העולמות כו' כנ"ל יאיר לאחר הצמצום בגילוי בעולמות בבחי' פנימיות ממש כו' שזהו כללות ההמשכה שע"י תומ"צ וכמ"ש בעה"מ בתחלתו שהכוונה היא שע"י תומ"צ ימשיכו נש"י גילוי האוא"ס שימלא מקום החלל לאחר הצמצום כמו קודם הצמצום כו', והיינו שיהי' בבחי' אור פנימי בבחי' התיישבות והתאחדות בעולמות כו' (שהרי בבחי' מקיף הוא גם בלא"ה שז"ע העיגול הגדול שסובב ומקיף כו' וגם אין זה בבחי' גילוי כו', דגם גילוי המקיף אם הוא בבחי' מקיף לבד אין זה אמיתית ענין הגילוי כ"א כאשר בא בבחי' התיישבות והתאחדות בבחי' פנימי כו'), וי"ל דזהו שנתחדש ע"י הצמצום שיהי' בבחי' אור"פ כו', דלפני הצמצום לא הי' שייך כלל ענין גילוי פנימי, ולא רק מצד שלא היו מקבלים שהרי לא הי' שום מציאות כו', כ"א מצד האוא"ס גופא לא הי' שייך כלל שיהי' בחי' אור וגילוי פנימי כו', וע"י הצמצום נתחדש להיות בחי' גילוי פנימי שגם בחי' עצמות אוא"ס (שאינו בו ענין הצמצום וחהגבלה ומאיר בגילוי כמו שהוא כו') יהי' בבחי' גילוי פנימי בבחי' התיישבות והתאחדות כו', וזהו אמיתת הכוונה בענין הצמצום שע"י העבודה דתו"מ וכ"ש ע"י התשובה שממשיכים גילוי בחי' פנימיות ועצמות אוא"ס ב"ה שיהי' הגילוי בבחי' פנימיות ממש בעולמות כו'.

ועפ"ז יובן * ביום השמע"צ תהי' לכם, דהנה עצרת הוא לי' אסיפה ול' עכבה כנ"ל, והיינו דאסיפה הוא אסיפת האור"מ שיאיר בבחי' פנימיות כו', אמנם ענין העכבה הו"ע הקליטה היינו שיהי' האור בבחי' פנימי ממש כו', דהנה בהמשכת המקיף בפנימי יש ב' אופנים, הא' שהמקיף מאיר בפנימיות ומ"מ הוא בבחי' מקיף והיינו שאינו נעשה אור"פ ממש כ"א הוא נרגש כמו אור"מ כו' ובדוגמא כמו השגת ההפלאה דאוא"ס ב"ה הגם שמשגי הענין מ"מ הוא בבחי' הפלאה במוחו לא בבחי' התיישבות ממש כמו ההשגה בהאלקות המושג כו', וכמו השגת הנסתר והשגת הנגלה דתורה כו', והאופן הב' הוא שהמקיף נעשה בבחי' פנימי ממש, וכמו ההשגה דלעתיד שהענינים הנפלאים דאוא"ס וסודות רזיני דאורייתא יהיו בבחי' השגה ממש כמו הנגלה דתורה כו' והו"ע טעמי תורה שיתגלה לעתיד כו', וכמו ונחי' לפניו בבחי' אור וחיות פנימי ממש כו', ונודע דשמע"צ הוא מעין דלעתיד והיינו בחי' קליטת האור דאוא"ס ב"ה שנעשה בבחי' פנימי ממש כו', וזהו התחדשות דשמע"צ על נטילת הלולב שהוא ג"כ המשכת המקיף בפנימי מ"מ האור הוא בבחי' מקיף כו', ובשמע"צ האסיפה הוא בבחי' קליטה ועכבה היינו שנעשה בבחי' פנימי ממש כו', וזהו דבשמע"צ הוא עיקר השמחה ועושין אז שמחת תורה, דהנה שמחה הוא על הגילוי ולהיות דעיקר הגילוי הוא בשמע"צ לכן אז הוא עיקר השמחה כו', דגם מה שחז"ס בכלל נק' זמן שמחתנו זהו ע"י נטילת לולב וכמ"ש ולקחתם לכם כו' פרי עץ הדר כו', ושמחתם

לפני ה' אלקיכם כו' שהשמחה נעשה ע"י נטילת הלולב דוקא שהוא המשכה פנימיות כו', ועיקר השמחה דישמח ה' במעשיו וישמח ישראל בעושיו הוא בשמע"צ דוקא שהאוא"ס נעשה בבחי' פנימי ממש כו', ולכן עושין אז שמחה תורה שהיא השמחה על התורה בחי' או"פ כו', וגם מה שהתורה שמח על התוס' אורות שנמשך בשמע"צ מעין בחי' טעמי תורה שיתגלו לעתיד כו', וזהו ביום השמע"צ תהי' לכם דעצרת הוא לי' אסיפה וקיבוץ ולי' עצרה ועכבה והוא שהאור נעשה בבחי' פנימי דע"י הד"מ שבלולב נמשך ג"כ האור בבחי' פנימיות ומ"מ אינו נעשה עדיין בבחי' פנימי, אבל בשמע"צ נעשה בבחי' פנימי ממש כו', וזהו עצרת תהי' לכם כו'.

בס"ד ש"פ נח, אעתי"ר.

ויזכור אלקים את נח ואת החי' ואת הבהמה אשר אתו בתיבה ויעבר אלקים נוח על הארץ כו', וצ"ל למה נאמר כן שם אלקים, שהרי ידוע דשם אלקים הוא מדה"ד וכאן שהזכירה היא לטובה למה נאמר ש' אלקים, גם צ"ל למה משוה אדם ובהמה בזכירה באמרו את נח ואת החי' כו' הגם שההשגחה היא על כל מין ומין בבחי' השגחה פרטיות ממש, מ"מ הלא חלוק מין האדם ממין הבהמה ובפרט ישראל דאתם קרוים אדם כו', ולמה משוה כולם בזכירה זו כו'. ולהבין זה, ילה"ק משנת"ל הטעם בענין הצמצום שהי' באוא"ס לפי שהאוא"ס הוא בבחי' פשיטות בתכלית דהגם שיש פועל הספי' באוא"ס הרי גם הספי' הן בבחי' פשיטות לגמרי שאינן מוסיפין שום ריבוי באוא"ס כלל והי' בבחי' פשיטות ממש, ולזאת אם הי' התהוות העולמות מאוא"ס היו עולמות עד אין קץ ושיעור כלל והכל בבחי' א"ס וע"כ הוצרך להיות הצמצום בכדי שיומשך אור שיהי' לפ"ע העולמות כו'.

ועוד טעם על ענין הצמצום להיות דהספי' שבאוא"ס ב"ה הי' כולם בבחי' אחדות ממש שלא הי' ספי' החכ' בפ"ע והחסד בפ"ע, והמל' בפ"ע, כו' הי' הכל קשור ומיוחד יחד כו', וכענין זכור ושמור בדבור א' נאמרו כי שם אחדות אחד כו', וכמשנת"ל שהספי' דשם הן בבחי' פשיטות שאינם מוסיפים שום ריבוי בהאוא"ס, כמו"כ אינם גורמים שום התחלקות בהאוא"ס כו' והיינו להיותם כולם מיוחדים זע"ז שאינם ניכרים כלל כאו"א בבחי' מציאות דבר בפ"ע, והו"ע התכללות כולם בהאוא"ס והתייחדותם שאינם בבחי' מציאות דבר כלל שזהו פשיטות כו' דהכל ענין א' כו', שהרי גם בעקודים הן עשר אורות בכלי א' שאין החכ' בחי' ומדרי' בפ"ע כמו באצ"י אלא כולם קשורים יחד וזהו הנק' עקודים בכלי אחד כו', וזהו דבאוא"ס שלמעלה מאצ"י ל' יש בחי' התחלקות הזמן כו', דשרש ענין הזמן הוא מהמדות דחוג' שהן מדרו

הפכים דמזה נתהווה הזמן וכמו עד"מ באדם כשהוא בבחי' החסד אינו בבחי' הגבו' כו' שא"א להיות שניהם כא' כו', וכמו"כ למעלה דבמדות חו"ג א"א שיהיו כאחד ובהכרח יש בהם סדר והדרגה בבחי' קדימה ואיחור ומוזה נתהווה הזמן כו' וכמ"ש במ"א (ובמ"א מבו' דהתהוות הזמן הוא מהרו"ש שבאור שבא בבחי' הסתלקות והתפשטות והן ג"כ בחי' חו"ג כו') וזהו במדות דז"א דאצי' אבל למעלה מאצי' כמו בעקודים או בא"ק שם המדות חו"ג הן ביחד ע"כ אין שם ענין הזמן והכל הוא שם בסקירה אחת מתחלה ועד סוף, והגם שבכלל זה יש כמה ענינים שונים והפכים זמ"ז כמו בנין בהמ"ק וחורבן הבית וכה"ג שהן חו"ג כו', מ"מ שם הוא הכל בסקירה א' מפני שחו"ג שם ביחד כו' וכנודע המשל מהכחות הנעלמים שבנפש שכולם מיוחדים בנפש בהשוואה כנ"ל, וגם בהתגלותן מתגלים כולם ביחד גם כחות הפכים זמ"ז, דהנה בכחות הגלויים כשאור השכל מאיר בגילוי או אינו שייך להתפעלות המדות דלבד זאת שהמדות מתבטלים לגבי אור השכל מפני שבאור השכל מאיר גילוי אור הנפש יותר כו', הנה מצד עצם מהותם לא יוכלו להיות ביחד דמהות השכל הוא להדבק ולהתקשר בהענין שבזה דוקא הוא מבין את הענין ומשיגו כו', ולא יהי' בנפשו בהתפעלות על הענין שזה מבלבל את השגת הדבר כ"א צריך להשקיט כל התפעלות הן ההתפעלות על הענין והן ההתפעלות מהשגת הדבר וההשכלה שבו כו', כ"א לקשר עצמו בהענין במנוחת הנפש כו', וכמו"כ לא יהי' הרגש עצמו בזה שירצה להביא ממנו איזה דבר (אויס מאנען עפעס א זאך פון דעם ענין שכלי) כי אז לא יגיע לאמיתתו, כ"א צריך לקשר עצמו בהענין לידע אמיתתו וסוף הדבר לבוא מה שרוצה להביא ממנו כו', וחוש המדות הוא להיפך מזה שהן בבחי' הרגש עצמו (דתנועה זו בנפש היא מניעה גדולה להבנת הענין לאמיתתו כו'), דכל ענין המדות מה שרוצה לעצמו כו', ומה שיש ברצון לרצות באותו הדבר מצד הדבר עצמו לא שרוצה לעצמו, אין זה במדות שע"פ שכל, וגם לא במדות שלמעלה מהשכל היינו בבחי' רצון שזהו ג"כ מה שרוצה לעצמו כו', רק בהרצון העצמי והטבעי שבעצם הנפש הנק' התקשרות עצמי דשם אינו בבחי' מורגש בעצמו כלל כו', ואמיתית הרצון הזה הוא מפני שהן עצם א' באמת והו"ע התקשרות ודביקות עצם בעצם כו' וכמ"ש במ"א, אבל בחי' הרצון גם שלמעלה מטו"ד וכ"ש המדות שע"פ טר"ד ה"ה בבחי' הרגש עצמו שזהו מהות ענין המדות מה שרוצה לעצמו כו', וגם המדות הן בהתפעלות הנפש דוקא כו', ולכן בשעת גילוי אור השכל לא יהי' התגלות המדות כו', (והתגלות המדות הוא מהמדות שבשכל כו' כנודע), ולהיפך כשיהי' בהתגלות המדות לא יוכל או להשכיל ולהתחכם באיזה ענין כו', ובהתגלות כחות הנעלמים יכולים להיות שניהם כא' וכמו שאנו רואין בחוש דבעת השמחה שמאיר ומתגלה או הכחות הנעלמים ישכיל ויתחכם או ביותר שנופלים השכלות וענינים עמוקים ביותר, ובעת ההיא גופא יכול להיות בהתפעלות המדות ביותר ואינם סותרים זל"ז כלל כו', וכן יכול להיות חו"ג ביחד כמו שמחה ומרירות כא' ושניהם בחוקף גדול כו' דבכחות הגלויים הרי בעת שהוא בשמחה אינו במרירות וכן להיפך כו', ובכחות הנעלמים

היה שניהם כא' ואינם סותרים זל"ז כו', וכמו שאנו רואין בהעיתים שיש התגלות מהכחות הנעלמים שבנפש (כמו בר"ה ויוה"כ בכסה ליום חגינו כו') מתחלף כרגע משמחה למרירות וממרירות לשמחה ואינם סותרים ומבלבלים זל"ז כלל כו', והיינו לפי שאינם הפכים זל"ז ויכולים להיות ביהד כו', והדוגמא מזה יובן למעלה במדרי' שלמעלה מאצ"י ששם כל הספ"י הן קשורים ומיוחדים יחד כו', וא"כ יובן מכ"ש דבאוא"ס שלפני הצמצום כל הספ"י קשורים ומיוחדים ממש בבחי' אחדות אחד כו', וע"ז הוצרך להיות הצמצום בכדי שיומשך רק ספ"י אחת פרטיות ולא כמו שהן כולם יחד כו', ובכללות הוא שיומשך רק בחי' היותר אחרונה והיותר תחתונה שבאוא"ס ב"ה כו', דזה מובן דהתהוות העולמות יכול להיות רק מבחי' אחרונה שבאוא"ס שהרי גם בהגילויים שלאחר הצמצום התהוות הפרצוף התחתון הוא רק מבחי' המל' שבפרצוף העליון כו', וכמו מל' דא"ק נעשה כתר ועתיק לאצ"י ומל' דאצ"י נעשה כתר ועתיק לבריאה כו', וא"כ כ"ש זק"ו דהתהוות העולמות מאוא"ס שלפני הצמצום הוא רק מבחי' היותר אחרונה שבו כו', היינו בחי' מל' דא"ס כו', ולהיות דכמו שהוא לפני הצמצום הרי אינו ניכר כלל הבחי' אחרונה בפ"ע והכל הוא בבחי' התאחדות ממש כו' כנ"ל, וע"ז הוצרך להיות הצמצום בכדי שיהי' ניכר הבחי' האחרונה בפ"ע, והיינו דענין הצמצום הוא להבדיל בחי' היותר אחרונה שבאוא"ס שיהי' ניכרת בפ"ע להיות בבחי' מקור לעולמות כו', דבכדי שתהי' הבדלה זו זהו דוקא ע"י הצמצום וההתעלמות דכללות האור כו', וכנודע המשל מהשפעת הרב לתלמיד דהשכל כמו שהוא אצל הרב לעצמו אינו בערך התלמיד כלל, ועם היות שיש בו גם מה ששייך אל המקבל הרי אינו ניכר כלל בפ"ע כו', ובהכרח שיעלים אור שכלו לגמרי ואז נמצא אצלו בחי' אור השכל השייך אל המקבל כו', וכמו"כ ע"י ההתעלמות דהאוא"ס ע"י נבדל בחי' האחרונה להיות ניכר בפ"ע כו', והנה במה שניכר הבחי' האחרונה בפ"ע זה אינו מספיק עדיין שבאם יהי' בה האור והגילוי כמו שהי' לפני הצמצום ה"ה בבחי' א"ס ממש דמשו"ז א"א שיהי' מזה עולמות בע"ג משום הא"ס והפשיטות בה וכנ"ל בטעם הא', ולזאת הוצרך להיות הצמצום שגם בבחי' אחרונה זו לא יאיר האור בבחי' א"ס ובבחי' בל"ג, וז"ע הרשימו שנשאר אחר הצמצום שממנה נמשך הקו כו', דהיינו שכללות האור השייך אל העולמות (שזהו בחי' היותר אחרונה שבאוא"ס כו') בא בבחי' נקודה לבד דהיינו בבחי' כח גבולי כו' דכל נקודה ה"ה מוגבלת בקצוותי' דנקודה ה"ה היפך ההתפשטות כו', והיינו שהאור בא בבחי' כח גבולי ונתעלם בחי' הבלי גבול היינו בחי' הא"ס והפשיטות שבו כו', וכ"ז נעשה ע"י הצמצום והתעלמות הנ"ל שע"י שנתעלם האור בתחלה ע"י נבדלה בחי' האחרונה ובאה בבחי' כח גבולי כו', וכמו שנראה בחוש במשל הנ"ל דהשפעת השכל דכאשר הרב מעלים אור שכלו בעצמו לגמרי דאז נמצא אצלו האור שכל השייך אל המקבל ה"ה נמצא אצלו בבחי' נקודה לבד כו', ועוד זאת יש בבחי' התעלמות האור שע"י הצמצום, שהרי לפני הצמצום שהיו הספ"י שבאוא"ס בבחי' התקשרות והתאחדות כו' כנ"ל הי' בהם אור עליון שלמעלה מבחי' הספ"י מצ"ע כו', והענין הוא כמ"ש בסש"ב

ח"ב פי"ב דכל אות הוא המשכת חיות וכח מיוחד פרטי וכשנצטרפו אותיות הרבה להיות תיבה אזי מלבד ריבוי מיני כחות וחיות כו', עוד זאת העולה על כולנה המשכת כח עליון וחיות כללית הכוללת ושקולה כנגד כל מיני הכחות והחיות כו' דכמו"כ יובן בספי' עליונות דבהתחברות כולן מאיר בהם אור עליון שלמעלה מהאור שבכל ספי' וספי' כו' וכמ"ש במ"א, דכן הוא גם בהספי' שבאוא"ס ב"ה הגם שהן בבחי' פשיטות לגמרי, מ"מ מאחר שיש שם ספירות (ונודע ג"כ מ"ש בפרד"ס שגם בצחצחות יש בחי' עצמות וכלים כו' וכמ"ש מזה במ"א) שייך גם שם דבהתאחדות כולם מאיר בהם אור עליון יותר כו'. ואור עליון זה י"ל שהוא בחי' אור מקיף הכולל כולם כו', ויותר ג"ל שהוא ג"כ אור פנימי רק שלמעלה הרבה מהאופ"פ ממש של הספי' דבע"ס דאצי' הוא בחי' האור המתלבש בהכלים כו', וכמו המשל המבו' בסש"ב הג"ל דכל אות יש בו חיות וכח מיוחד ובהצטרף כמה אותיות בתיבה אחת כמו תיבת ברוך הרי יש בו פי' שהוא גיבענצט או גילויבט, וכאשר יש צירוף איזה תיבות יחד כמו ברוך שאמר והי' העולם הרי נוסף על הפי' שבכל תיבה יש בכללות כולם אור שכל נעלה כמו שבאמירה אחת נבראו כל העולמות וממילא הרי כל העולמות שמה בהשוואה, מובן מזה דאמירה זו היא אמירה דא"ק כו' וכמ"ש במ"א הרי עם היותו אור"פ ה"ז נעלה הרבה בערך מהפרטים כו', וכמו"כ יובן בהספי' שבהתאחדות כולם יש בהם אור עליון נעלה מאוד כו', וכאשר נבדל בחי' אחת בפ"ע הרי אינו מאיר האור העליון הג"ל, הרי דבענין הצמצום הנה לבד בחי' התעלמות האור הא"ס שבבחי' האחרונה שבהאוא"ס הוא שמתעלם ג"כ בחי' האור העליון שהאיר בה לפני הצמצום כו' והכל נצמצם ונתעלם ובא בבחי' כח גבולי בנקודת הרשימו כו', ומן הרשימו נמשך הקו שהוא בחי' האור והגילוי שלפ"ע העולמות שזוהו בחי' האחרונה שבאוא"ס כו', והיינו שנמשך מהאוא"ס רק בחי' האור השייך לבחי' א"ק ולכל הנאצלים שנאצלו אחר הצמצום כו' (וגם בזה הי' התעלמות האור לא כמו שהוא לפני הצמצום כו' כנ"ל), ולהיות נאצל אורות פרטים ומיוחדים כל אור לבדו כמו אור הכתר ואור החכ' כו', ולא להיות כלולים יחד כו' (דלגבי האור א"ס שלפני הצמצום גם האורות דא"ק הן אורות פרטים כו'), ועוד זאת הוצרך להיות הצמצום בשביל התהוות הכלים, דהנה הקו"ח הנמשך אחר הצמצום הגם שהמשכתו הוא ע"י הצמצום שנתעלם האור העצמי ונמשך רק הארה לבד כמו שנגבלה בבחי' מדה וגבול ע"י הרשימו ונמשך בבחי' אורות פרטים כו' כנ"ל, מ"מ הרי כ"ז הוא בחי' אור דעם היות שאינו מהות האור הראשון הרי אינו גם מהות אחר כו', וכמו עד"מ כחות הנפש שהן רק הארה מתפשטת מעצם הנפש ורחוק ערכם מאד מעצם מהות הנפש גם מהכחות העצמיים כו', ומ"מ ה"ה כחות נפשיים כו', וכמו"כ יובן בהאורות שגם אחר הצמצום ה"ה בבחי' אור כו', אבל הכלים הם כמו כחות אחרים בבחי' מהות ומציאות נבדל מהאורות וה"ה מגבילים את האורות כו', וההגבלה היא בב' דברים הא' במהות עצמן, והב' בבחי' ההתפשטות וההתגלות שלהם כו', והיינו שההגבלה במהות עצמן הוא מה שע"י

הכלים נתפסים האורות בבחי' מהות ומציאות דבר כו', וכמו אור החכ' בעצם ה"ה מופשט ומושלל עדיין מבחי' מציאות חכ' ממש וע"י הכלי נתפס בבחי' מציאות חכ' ממש כו', וכמו בכחות הנפש הרי מה שנתפסים בבחי' מהות ומציאות כח הוא ע"י אברי הגוף דוקא, וכמו כח החכ' שבנפש קודם התלבשותו במוח שבראש אינו במהות שכל גשמי וכמו השגת הנשמות בג"ע שזוהו מהות השכלה רוחניות כו', וע"י התלבשות אור השכל במוח שבראש נעשה בבחי' השכלה גשמיות שבאין ערוך כלל לגבי השכלת הנפש מצ"ע כו', וכמו"כ בכל הכחות כו', ועש"ז נק' אור וחיות הנפש שבגוף בשם התלבשות, דענין ההתלבשות הוא שהמלוכב נעשה כמהות המלביש כו' (וג"ז הוא בהתלבשות שהמלוכב מושל ושולט על המלביש ומ"מ הוא בבחי' התלבשות כו', דמה שהמלוכב שולט על המלביש הוא כאשר ההתלבשות היא בבחי' פנימיות ובבחי' התאחדות, ובהתלבשות זאת נעשה המלוכב כפי אופן המלביש אלא שמושל ושולט עליו כו' וכמ"ש במ"א), וכמו"כ הוא בבחי' הכלים למעלה דהאורות מצ"ע הן מופשטים עדיין מבחי' מהות ומציאות דבר כו', וע"י התלבשותן בהכלים נעשים בבחי' מהות ומציאות חכמה וחסד כו', וההגבלה בהתפשטות היינו בבחי' פעולת הכלים שהוא בחי' ההשפעה והגילוי בבי"ע שזוהו ע"י הכלים שנמשך האור בבחי' הגבלה כמה יתפשט ויתגלה כו', וכמו עד"מ השפעת השכל לזולתו בהכרח שיבוא בבחי' צמצום ומדה מוגבלת דוקא שהרי א"א שיוכל להשפיע לתלמידו מהות השכל כמו שמושג אצלו (היינו גם חיצוניות השכל כו') וכמו שהוא אצלו בבחי' התפשטות והתרחבות גדולה כו' כ"א בהכרח לצמצם אור השכל ולהגבילו כו', וע"ד לעולם ישנה אדם לתלמידו בדרך קצרה כו', ועיקר הצמצום וההגבלה הוא באותיות הדבור, כי במח' מאיר עדיין האור בגילוי יותר ובבחי' התרחבות וכשבא באותיות הדבור מתצמצם אור השכל שאינו מאיר בגילוי כ"כ, ובא השכל בבחי' הגבלה ע"י האותיות המגבילים מהות אורו כו' (ובזה ג"כ ההגבלה היא בעצם המהות דכאשר השכל בא באותיות הדבור הוא נתפס יותר בהגבלה לאמר עליו כי הוא זה כו', וע"ד מ"ש במ"א בענין רקיע אגלידא מיא כו', דבחכ' עדיין יכול להטותו כך וכך משא"כ בהשגה דבינה כו', וכמ"ש בסידור בענין הללוהו ברקיע עוזו, וכמו"כ במח' אינו יכול לאמר עדיין כי הוא זה, והיינו מפני האור שמאיר במח' בגילוי עדיין, אבל בדבור שמתצמצם האור ואינו מאיר בגילוי ה"ה בא בהגבלה דכי הוא זה כו', וגם בבחי' התפשטות שלו דעד פה תבוא ותו לא שזוהו באותיות הדבור דוקא כו', והו"ע צמצום האור והגבלתו כו'), ואמנם לולא האותיות לא הי' אור השכל נמשך ונשפע לזולתו כלל כי א"א להיות גילוי אור אל הזולת כ"א ע"י צמצום והגבלה שזוהו ע"י האותיות והכלים כו', וה"ז כמו הכלי שע"י שותים את המים שהכלי מגבילה את המים ובה וע"י שותים כו', וכך האותיות הן בחי' כלים המצמצמים ומגבילים אור מהות השכל, אבל על ידן יעבור אורו להתמשך למקבלים כו', ונמצא דכל בחי' השפעה והמשכה לחוץ מן העצמות הוא ע"י בחי' הכלים של האורות דוקא להיותם מגבילים את האור כו', וכמו"כ יובן למעלה בכל בחי' אורות

הנאצלים מן הקו"ח שא"א שיומשך מן האורות איזה השפעה והמשכה למטה בבי"ע כמו שמחכ' וחסד דאצי' יומשך חכ' וחסד דברי' מאין ליש בבחי' גבול ממש כו', אם לא ע"י אמצעות בחי' הכלים דאורות דאצי' כמו בחי' כלי החכ' דאצי' שנאצלה עם האור דחכמה שזהו כדמיון אותיות השכל המביאים את האור לידי גילוי להמקבל כו', והכלים דמל' הן כמשל אותיות הדבור הנ"ל דע"י בחי' המל' נמשך מבחי' חכ' דאצי' שפע והארה למטה לתוות בחי' חכ' דבריאה בבחי' הגבול כו', וכן עד"ז כל התהוות בע"ג דמלאכים שבהם נא' שיעור ומדה מהלך ת"ק שנה כו' וכיוצא הכל בא מבחי' הכלים דע"ס דאצי' בכלל ובחי' הכלים דמל' בפרט המצמצמים ומגבילים את האורות כו', וכ"ז הוא מחסד המאציל כדי שיומשך השפע גם בבחי' הגבול ממש מפני שבאמת אין ערוך כלל בין הברי' המוגבלת לגבי הבורא הבלתי בע"ג כו', ולזאת נאצלו בחי' הכלים לצמצם ולהגביל את האור בכדי שיוכל להיות ההשפעה גם לבחי' בע"ג כו', והנה שרש ומקור מחצב הכלים הוא מבחי' הרשימו שנשאר אחר הצמצום כו', להיות ידוע דרשימו היא בחי' האותיות דגליף גליפו בטה"ע והיינו בחי' כח הגבול שבא"ס כו' דלפני הצמצום הי' האור הא"ס מאיר בגילוי בהאותיות, והי' ההתגלות דבחי' הא"ס וכח הגבול הי' בהעלם כו', וע"י הצמצום שהוא בחי' התעלמות האור כו' נתגלה בחי' כח הגבול שבא"ס שזהו בחי' הרשימו שנשארה אחר הצמצום דבהתגלות הוא בחי' כח הגבול שבא"ס ונכלל בה גם בחי' האור הבלוי גבול שבא בבחי' כח גבולי על ידה כו' כנ"ל (וזהו שהיא בחי' רשימו מכללות האוא"ס בחי' כח הבלוי גבול ובחי' כח הגבול כו' וכמ"ש במ"א), ומזה נמשך שרש התהוות מציאיות כחות מגבילים לאורות באצי' ג"כ כו', ונמצא דהתהוות הכלים הוא מעצם בחי' הרשימו שהיא בחי' כח הגבול שבא"ס כו', והמשכת הקו הוא ג"כ מבחי' הרשימו והיינו מהאור שנכלל בנקודת הרושם שבא בבחי' כח גבולי להיות המשכת הקו בבחי' מדה וגבול לפ"ע העולמות כו', וכ"ז הוא ע"י הצמצום שזהו ג"כ מבחי' כח הגבול שבא"ס שנסתלק ונתעלם האור הבל"ג ונכלל בבחי' הרשימו להיות המשכת האור ע"י הרשימו בבחי' מדה וגבול כו', וגם להיות התהוות הכלים לצמצם ולהגביל האורות דאצי' בעצם מהותן ובבחי' התפשטותן בכדי שיוכל להיות השפעת והמשכת האור גם בבחי' הגבול כו'.

ועפ"ז יובן מ"ש ויזכור אלקים את נח כו', דהנה ידוע דהכר"ב עם נח הי' על חיצוניות החיות שלהחיות העולמות והיינו שהחיות הנה לא יופסק לעולם כו', ונת"ל דהמשכת החיות הנה * ע"י הצמצום הראשון שהי' באוא"ס שע"ז נמשך האור באופן שיהי' לפ"ע העולמות כו', וז"ש ויזכור אלקים את נח נא' כאן שם אלקי' להיות שזהו ההמשכה שע"י הצמצום כו', ולהיות דבהמבול הי' הפסק ההמשכה הזאת ע"ז הוא הזכירה כאן שיהי' המשכת האור והחיות ולא יופסק כו', ונודע דבהמשכה זו כל הנבראים שוים בה כו'.

(*) כ"ה בגוכריק, ואוצ"ל: הנה הוא.

וכמשארז"ל כתי' טוב ה' לכל וכתי' טוב ה' לקויו כו' כשהוא משקה משקה את כולם וכשהוא עודר אינו עודר אלא הטובים שבהם כו', זהיינו דטוב ה' לקויו זהו המשכת פנימיות האור בחי' יחוד פנימי דאור"א שזהו לקויו דוקא ע"י קיום הת"מ כו', אבל על ההשפעה חיצונית אמר טוב ה' לכל שהכל שוים בזה כו', וז"ש את נח ואת החי' והבהמה כו', מפני שהכל שוים בבחי' המשכה זו כו', והנה המשכה זאת דבחי' חיצונית החיות הגם שנמשך מצ"ע מ"מ צריך להיות לזה עבודה למטה והר"ע מו"מ באמונה שנק' מלאכה ועי"ז נמשך בחי' מלאכה מלמעלה שז"ע השפעה הנ"ל שלהחיות העולמות כו', וענין מו"מ באמונה הוא שידוע שהעסק הגשמי הוא בחי' כלי לבד, ולא יחשוב שזהו מקור פרנסתו כ"א שהוא בחי' כלי לבד לברכת ה' וכמ"ש ברכת ה' היא תעשיר כו', וממילא לא יהי' שום נידוד איסור בהכלי וכמו שקר וגניבה וגזילה כו' וכה"ג, דלהיות שידוע שהגשמי הוא רק כלי לבד ממילא אינו נתון בזה כ"כ לעשות בזה דבר אסור ח"ו כו', וגם הרי צריך כלי המוכשרה לקבל השפעה אלקי וצריכה להיות נקי בלי שום נידוד איסור כו', ועוד זאת שיהי' תכלית כוונתו לש"ש שע"י שירויה יוכל לעשות מצוה כמו צדקה וגמ"ח והידור מצוה כו', ולא ירצה לחיות חיי הגוים ח"ו כ"א תכלית חפצו יהי' רק שע"י שירויה יעשה בזה מצות כו', ועכ"ז צ"ל עבודה ויגיעה עם הנה"ב שהרי חפצו הוא רק לעצמו להרבות הון ולמלאות תאוותיו כו', ולזאת צ"ל העבודה ויגיעה להתגבר על הנה"ב כו', וז"ש ואת הבהמה אשר אתו היינו הנה"ב אשר הוא אתו צ"ל להתגבר עליו שיהי' תכלית חפצו ורצונו רק לש"ש ושתהי' הכלי נקי כו', וז"ש ויזכור אלקים כו' נא' כאן ש' אלקים להיות שזהו המשכת האור השייך להחיות העולמות שזהו ע"י הצמצום כו', ובהשפעה זו צ"ל כולם שוים כו', וגם לזה צ"ל עבודה למטה והיינו מו"מ באמונה, וזהו ואת הבהמה אשר אתו להתגבר על הנה"ב שלא יחשוב את העסק מצ"ע כו' ושיהי' תכלית כוונתו לש"ש כו', וזהו ואת הבהמה אשר אתו דהיינו הנה"ב כו' ועי"ז נמשך גילוי בחי' האור והחיות להחיות את העולמות כו'.

בס"ד ש"פ לך לך, אעתי"ר.

ויאמר ה' אל אברהם לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך, וצ"ל מה שמאריך כ"כ בהענין באמרו מארצך כו', והול"ל לך לך אל הארץ כו', וגם מה"ע אשר אראך והול"ל אשר אראה לך, ולה"ז ילה"ק משנת"ל בענין הצמצום הראשון שהי' בשביל התהוות האורות דבכדי שיהי' ניכר ונבדל האור השייך לעולמות דהיינו בחי' היותר אחרונה שבאוא"ס, ובוזה גופא יהי' התעלמות בחי' הא"ס והפשיטות שבו ויהי' בבחי' אור מוגבל לפ"ע

העולמות כ"ז נעשה ע"י הצמצום כו' וכמו"כ התהוות הכלים שהן כחות מגבילים אל האורות התהוותן הוא ע"י הצמצום כו'.

והנה אחר שנת' טעם הצמצום הראשון שהי' באו"ס שהוא בשביל התהוות האורות והכלים כו', יש להבין איכות ומהות ענין הצמצום הזה. וילה"ק תחלה, דהנה ידוע דבכל דבר יש פנימיות וחיצוניות וחיצוניות דחיצוניות וכמו עד"מ באדם למטה שיש בו שכל ומדות ומחדו"מ שהשכל ומדות הן כחות הנפש דעם היות שאינן עצמות הנפש ממש וכנודע שהכחות הן רק כלים אל הנפש שהנפש מתלבשת ומתקנת בהם כו', מ"מ ה"ה הארה ממהות הנפש ממש כו', ומחדו"מ הן בחי' לבושי הנפש שאינן עצמות ומהות הנפש, וידוע ההפרש ביניהם דלבוש המח' הוא לבוש פנימי דעם היותו רק לבוש לבד, מ"מ הרי הוא מיוחד עם הכחות של הנפש, שהרי א"א להיות בלי מח' כלל, דכשם שא"א להיות בלי התגלות הכחות, כמו"כ א"א להיות בלי מח' כו' ורק קטן אין לו מח' מפני שאין בו התגלות הכחות עדיין, ולא שאין לו מח' כלל כ"א בחי' הקטנות ביותר שבמח' שהוא בחי' מדמה בלי ציורי אותיות כו' וכמ"ש במ"א, אבל בגדול שהתגלות הכחות הן תמיד וכמו אור השכל שנמשך תמיד (גם בשעה שאינו משכיל השכלות) כמו"כ המח' משוטטת תמיד כו', ובמי ששכלו עסוק תמיד בעניני מושכלות שגם בשעה שאינו עוסק בהם מ"מ אין שכלו פנוי ומסולק מהענינים האלו כו', כמו"כ מחשבתו היא תמיד בענינים שכליים לא בענינים ריקים כו', וזה שאינו עוסק במושכלות ושכלו פנוי וריק היינו ששכלו הוא בענינים הריקים מן השכל כו' כמו"כ מחשבתו הוא בעניני הבל וריק כו', דלפי אופן השכל כן הוא המחשבה דלהיות מיוחד עם הכחות ה"ה לפי אופן הכחות כו', ורק שהמחשבה היא מתחלפת להיותה רק לבוש לבד וכלבוש תחליפם, אבל מ"מ היא תמידית כו', ובאמת כן הוא גם בהכחות שיכול להחליפם וכמו להתפשט משכלי זה ולהתלבש בשכלי אחר כו', והיינו לפי שהכחות הן ג"כ רק לבושים וכלים כו', ומ"מ אינו דומה ההתפשטות וההתלבשות בכחות כמו במחשבה להיותם מ"מ ממהות הנפש כו', אבל מ"מ גם מחשבה הוא לבוש המיוחד כו' ובמחשבה מאיר גילוי אור הנפש יותר, וכמו אור השכל שמאיר במח' בבחי' גילוי אור דגם מה שאינו יכול לפרש ולבאר בדבור ה"ז מאיר בגילוי במחשבה ובבחי' התפשטות והתרחבות כו' והדבור הוא בחי' לבוש חיצוני שהרי הדבור אינו תמידי כמו המחשבה, דעת לדבר ועת לחשות מלדבר כו', וזהו לפי שאינו לבוש המיוחד עם כחות הנפש ולזאת עם היות שהכחות נמשכים תמיד מ"מ הדבור אינו בתמידות, והיינו שאינו בא בדרך ממילא מהכחות כמו המחשבה כו', וגם בדבור יוכל להיות שידבר היפוך חיוב השכל או המדה, דבמח' הרי כמו שמחייב שכלו כן הוא מחשב, ואם מחשב היפך אמיתות השכל הרי זה גופא מחייב השכל לחשוב לא כפי אמיתת חיוב השכל כו' ובהתפעלות איזה מדה עולה מן הלב אל המוח להרהר כפי אופן המדה כו', דלהיות שהמח' מיוחד עם הכחות שבא בדרך ממילא מהכחות בהכרח שהוא לפי אופן הכחות כו', ובדבור

אינו מוכרת שיהי' כפי אופן השכל או המדה, ויכול להיות בהיפך לגמרי כו' (ומ"מ מדבר האדם במה שעסוק במוחו ולבו תמיד וגם גודע שבהכרח שיתגלה פנימיות עניניו בדיבור כו' והיינו מפני שמ"מ אינו לבוש הנפרד לגמרי כו') וגילוי הדבור הוא רק אל הוולת שהרי לעצמו א"צ דבור כלל כ"א לגלות העלם עצמו לגבי זולתו כו' והאור המתגלה בדבור הוא שבא בבחי' צמצום ובהגבלה כו' דאור השכל כמו שמאיר במחשבה בגילוי ובהתרחבות א"א להתגלות באופן כזה בדבור כ"א כאשר יתצמצם ויבוא בבחי' הגבלה כו' וכמשנת"ל (וכמו"כ הוא למעלה דמ"ש יהללו כו' כי צוה ונבראו בדרך ממילא ונת' במ"א דענין ההתהוות שכדרך ממילא היינו שאינו בבחי' יש ממש כו' זהו דוקא בהתהוות שמבחי' מחשבה עליונה שנתהוו מזה בחי' עלמין סתימין דלא אתגליין כו' וענין דלא אתגליין היינו שאינם עדיין בבחי' מציאות יש מורגש ונגלה ובבחי' דבר בפ"ע, כ"א מיוחדים עדיין במקורן, וכנודע בהמשל דדגים שבים כו' וכמו"כ הוא המשל דאותיות המחשבה שהן רק לעצמו כו' דהיינו שהן מיוחדים במקורן ולא בבחי' מציאות יש ודבר בפ"ע ובבחי' מציאות נראה ונגלה כו' דהכל ענין א' הוא והא בהא תלי' כו' והאין האלקי מאיר שם בגילוי דבעולם הברי' שהוא בחי' היש הראשון שנברא מהאין האלקי מאיר שם גילוי האין וכמשל החותם החקוק על האבן טוב כו' וכמ"ש במ"א, ומשו"ז אינו בבחי' מציאות ניכרת עדיין בבחי' יש כו', כמו שאותיות החותם אינם ניכרים משום בהירות האבן כו' אבל ביצי' הוא בחי' התגלות היש ונקרא עלמא דאתגליא דהיינו בבחי' מציאות נראה ונגלה כו' מפני שאינו מאיר שם בחי' גילוי אור כו' וכידוע בענין יוצר אור ובורא חושך דבחי' החשך דברי' הוא מצד הגילוי אור דברי' ויצי' הוא בבחי' גילוי מפני בחי' העלם האור כו', ונבראים דיצי' יש בהם בחי' פירוד עד שיוכל להיות בהם חטא ועון וכמו אפקוהו למט"ט כו' הגם שהוא מבחי' פנימיות דיצי' כו' כמ"ש במ"א, והיינו לפי שהתהוותן מבחי' הדבור שאינו בבחי' יחוד כ"כ וכנ"ל שהדבור אינו מוכרת להיות כפי השכל והמדה והמח' היא בדרך ממילא כפי השכל כו' שו"ע ונבראו כו', ונודע ג"כ דביצי' התחלת בחי' עה"ד טו"ר כו', ובע"ח דביצי' הוא בבחי' תערובות כו' ומ"מ גם הברי' היא בכלל ומשם יפרד כו' (ומ"ש בדרוש להבין ענין הנסירה דדוקא מדבור לא ממח' י"ל דשם הכוונה דמח' היא בחי' אצי' וכמ"ש כן בע"ח שמ"ז פ"ג) והיינו לפי שמ"מ הוא ג"כ בחי' לבוש לבד כו'), והנה הלבושים דמחוד"מ מ"מ יש להם התחברות עם הנפש דגם לבוש הדבור שאינו לבוש המיוחד כמו המח' יש לו מ"מ ג"כ התחברות עם הנפש שהרי מתלבש בו אור השכל והמדות שמתגלים ע"י הדבור אל הוולת כו', ואדרבה לפעמים יכול להיות התגלות פנימיות בדבור יותר מבמח' וכמו דברים היוצאים מן הלב שבדבור דוקא יוצאים הדברים בהתפעלות והתלהבות ובריבוי חיות כו' ומשו"ז נכנסים ללב השומע כו', וכמו ונפשי יצאה בדברו שזהו בדברים היוצאים מן הלב כו' וגם יכול להיות התרחבות השכל והמדות כשבאים בדבור דוקא וכמו המדבר באיזה מדה יתלהב לבו ביותר כו' (וכמ"ש העצה בס' מוסר שלא לדבר בעת הכעס מפני

שע"ז יתלהב לבו ביותר ויתגבר הכעס ובהעדר הדבור נשקט הכעס כו' וכמו"כ הוא בשארי מדות כו'), וכן השכל כשבא בדבור ה"ה בא בבחי' התחלקות פרטים יותר וגם מתוספי' בו כמה ענינים כו' וכמ"ש במ"א. ומבואר במ"א שזהו מצד שרש ומקור הדבור דשרשו מקדמות השכל וההגדלה שנעשה ע"י הדבור הוא בבחי' כח או"ח כו', ומ"מ מזה שההגדלה והכח עליון בזה בא בבחי' גילוי דוקא, ה"ז הוראה על השייכות והתחברות הדבור אל כחות הנפש כו' (שגם במעשה יש יתרון כח נעלה דנעוץ תחלתו בסופו כו', וכמ"ש טוב טעם ודעת למדני כי במצותיך האמנתי, שע"י מעשה המצות בפומ"מ מתוסף אור בשכל בגילויים נעלים בשכלים עמוקים כו' וכמ"ש במ"א, אבל הוא בבחי' כח נעלם כו', ואינו מתגלה בזה עדין אמיתית האור שע"י העשי' כו', ואמיתית האור והגילוי יהי' לעתיד שז"ע שכר מצוה מצוה עצמה כו' והו"ע כי כולם ידעו אותי בחי' עצמות א"ס כו' וכמ"ש במ"א). וכמו"כ יש התחברות למחוד' זע"ז שהרי שניהם הן אותיות ואותיות הדבור הן אותיות המחשבה רק שבמחשבה הן בדקות ובדבור באים בבחי' מורגש כו' ובד"כ מחשבה ודבור הן העלם וגילוי שיש להם שייכות זל"ז כו'. והלבוש הג' הוא לבוש העשי' שהוא בחי' כח נבדל שאין לו התחברות כלל עם השכל שבנפש ולא עם כח המח' והדבור, שהרי גם הבהמה יש בה כח המעשה כמו להתזו צדורות וכמו הדישה ברגלי' וכה"ג אע"פ שאין בה כח הדבור, וכן החרש שאינו לא שומע ולא מדבר יש בו כח המעשה ועכ"ז נחשב אינו בן דעת, מובן מזה דכח המעשה הוא נמשך מנפש החיונית ולא מנפש המשכלת והמדברת כו' וכח המעשה הוא בחיצוניות האברים המקבלים מבחי' הנפש המלובש בדם הכבד שהוא הדם שבאברים כו', דהנה קול ודבור הוא מאברי הנשימה, וכמ"ש בלק"ת ד"ה שמע ישראל, והמעשה הוא מדם הכבד שיש פרסא המפסקת ביניהם שזהו חצר הכבד כו' כנודע, והיינו שהוא כח נבדל מהכחות הפנימיים המתלבשים במוח ולב כו' ורק לאחר כמה צמצומים וכמה התלבשות ימצא קצת הארה דהארה מאור השכל המתלבש בכח המעשה, וג"ז היא מהמדרי' היותר אחרונה שבשכל שנקר' שכל המעשה עשי' שבשכל כו' ועש"ז נק' המעשה חיצוניות דחיצוניות להיותו נבדל לגמרי מהכחות פנימיים כו' (ח"ע אף עשיתיו הפסיק הענין וכמו בצירוף ה' אחרונה דשם הו"י שנכלל בה ג' בחי' מחדו"מ, הרי הב' קוין מחוברים שזהו כמו מחוד' שיש להם התחברות זע"ז כנ"ל, והרגל הג' נפסק מהם כמו כח המעשה שהוא כח נבדל כו'), ובד"כ מחדו"מ הן לבושים לג' בחי' חב"ד חג"ת נה"י דמח' לבוש המוחין ודיבור לבוש המדות היינו עצם המדות בחי' חג"ת כו', והמעשה לבוש דנה"י ונודע דנה"י הן לבר מגופא כו', ובפרטיות יש בכאו"א מהג' מדריגות דמחוד"מ ג' בחי' הנ"ל דפנימיות וחיצוניות וחיצוניות דחיצוניות שהן חב"ד חג"ת נה"י כו', והנה בכח המעשה הכח היותר אחרון שבו הוא מה שנבדל לגמרי מהכחות פנימיים וגם מכח התנועה שביד נבדל הוא ונק' עשי' שבעשי' כו', דהנה יש עשי' ועשי' שבעשי' דבכללות בחי' עשי' הוא בחי' כח נבדל כנ"ל, מ"מ יש בזה הפרש, דעשי' הוא שיש לו התחברות עם הכח הפעולה והתנועה

שביד בעת הפעולה עכ"פ, וגם יש לו שייכות אל הכחות פנימיים כו', ועשי' שבעשי' הוא שאין לו התחברות כלל עם הכח הפעולה ואין לו שייכות אל הכחות פנימיים כו', וכמו עד"מ אומן העושה איזה כלי הרי בעת עשי' יש התחברות דכח התנועה שביד עם הפעולה שעושה וגם יש בזה התלבשות השכל ומדות שישכיל ויתחכם איך ומה לעשות ורוצה בהעשי' וגם חושב ומצייר תחלה במחשבתו אופן עשיית הכלי כו', ואז דוקא תהי' העשי' כדבעי כו', ובאמת כח השכל שבזה הוא בחי' הארה דהארה לבד כנ"ל וגם מה שיש בזה מהמדות והמח' הכל הוא בבחי' היצוניות לגמרי כו', וכן כח התנועה שבא בהפעולה הרי בכללות הוא כח נבדל ובפרט כשבא בדבר הנבדל ממנו כו', ומ"מ הרי ישנם הכחות האלו בהפעולה כו', אבל עשי' דעשי' זהו כמו כח הזריקה עד"מ שאין לזה שום התחברות עם כח השכל והמדות והמח' כו', והראי' שהרי נמצא כח זה גם בבהמה להתיז צרורות כו', וגם באדם שזורק בכוונה אין בזה מפעולת השכל כ"א מהרצון שפועל בדרך מקיף על האברים שנשמעים לרצונו, והעיקר הוא תלוי באימון ידיו וברגילות שמרגיל א"ע בזריקה דאו פועל הרצון על היד לזרוק במכוון כו', אבל אין בזה מן השכל כלל כו' (וכמו ישמעאל דכתיב בו ויהי רובה קשת הגם שנאמר בו והוא יהיה פרא אדם בהעדר השכל כו'), ולכן יכול להיות הזריקה בפס היד לא בהאצבעות דוקא, וידוע דהתלבשות השכל שבכח התנועה שביד הוא בא בהאצבעות דוקא דבג' פרקי היד הרי האצבעות הן בחי' הב"ד כו' כנודע, והזריקה שיכול להיות בכללות היד מובן מזה שאין בו מפעולת השכל כו', וגם מהכח התנועה שביד הוא נבדל שהרי פעולת הזריקה הוא דוקא לאחר שיוצא ונבדל מידו דכ"ז שהדבר הנזרק מחובר עם הכח התנועה שביד לא יש פעולת הזריקה והפעולה הוא דוקא כאשר נפרד ונבדל מידו, משא"כ בעשיית הכלי הרי בעת הפעולה מחובר הכח התנועה עם הפעולה שעושה כו', (ומ"מ יש יתרון בענין הזריקה שכח היד בזה הוא בתוקף יותר ובא כמו שהוא בעצם ולא כמו בעשיית כלי שכח התנועה בא בצמצום ומתחלק ומתפרר ע"י האצבעות כו', אבל בכח הזריקה הרי כח היד כמו שהוא בעצם בלי צמצום ובלי התחלקות נושא את הדבר הנזרק כו', רק שהוא בו בבחי' כח געלם שאינו בא בפנימיות הדבר הנזרק ואינו נרגש בו כו', ובעשי' הרי הכח בא בפנימיות לפעול ולצייר כל פרט שבו וכאילו נרגש בו) ובעשי' יש ג"כ היצוניות ופנימיות וכמו המתעסק באיזה פעולה ומחשבתו ושכלו טרודים באיזה ענין עד שאינו יודע כלל מה הוא עושה שאין בזה מהשכל רק בחי' קטנות מאד (והוא מפני שלפעמים העמיק דעתו ומחשבתו בעשי' זו יכול לעשות הדבר גם בלי מח' ושכל רק מבחי' הקטנות בהעלם כו'), ועם היות שפועל ידיו בא בגילוי התנועה שנק' עצם כח העשי' (לא עשי' שבעשי' הנ"ל) מ"מ אין בזה התלבשות השכל והוא מבחי' מדות שבעשי' דהיינו מה שחפץ בלבו במעשה זו ע"כ האברים נשמעים לרצונו כו', ובחי' הקטנות דשכל ומח' מספיק שתהי' העשי' כדבעי כו' והפנימיות שבעשי' הוא העושה דבר בכוונה ומלביש בזה שכלו ומחשבתו באופן העשי' והציור איך ומה שיהי' בתכלית ההידור והיופי ע"פ אמיתות

החכמה שבעשי' כו', וכמו אומן חכם שמתחכם באיזה ציור ובנין בחכ' עמוקה להשכיל על דבר כו' וכמו גבי בצלאל ואהליאב דכתיב מלאו אתם חכמת לב לעשות כו', וזהו בחי' חב"ד שבעשי' בחי' הפנימי' שבעשי' כו', ובכללות כח העשי' הוא כח נבדל וגם השכל שבזה הוא בחי' שכל המעשה לבד שהוא בחי' ומדרי' היותר אחרונה שבשכל וגם טוב ההתחכמות שבזה אין זה מעצמות השכל כלל רק מה ששייך לעשי' כו', וכמו"כ יש בדבור ג' ענינים הנ"ל דבחי' חיצוניות דחיצוניות שבדבור הנק' עשי' שבדבור הוא כשמדבר דברים בלי דעת ומחשבה כלל ויכול להיות שהצירופי אותיות מכוונים המה ומ"מ אין בהם מהמחשבה כלל (כ"א בבחי' קטנות מאד) כי חושב ענין אחר ומדבר ענין אחר כו', וכמו בדבר שלמד בע"פ היטב ושגור הדבר מאד בפיו ידבר הדברים מכוון כמו שהן ואין בהם מהדעת ומח' כלל כו' (וכמו בק"ש ותפלה שצ"ל כוונת הלב דאם כיוון לבו יצא מפני שיכול להיות הדבור בלי כוונה רק מפני הרגילות ואינו יודע ומרגיש כלל מה שמדבר כו'), וזהו בחי' עשי' שבדבור שהוא כמו דבר נבדל מהשכל ומח' כו' וכן המדבר בלי שום חיות והרגש הלב כלל וכמו דברים ריקים ודברים של מה בכך שאין לבו בהם כלל וכלל כו' (ועשי' דעשי' שבדבור הוא כמו המדבר מן השינה שהן בלא מתכוון כלל כו'), אבל המדבר בחיות והרגש פנימי בלב וכמו דברים היוצאים מן הלב שיש בהם חיות רב מבחי' המדות שבלב שפועלים התפעלות והתעוררות גדולה בלב השומע ה"ו בחי' יצי' שבדבור כו', וג"ו הוא בחי' חיצוניות לגבי המדבר דברי שכל וחכמה שזהו בחי' הפנימיות שבדבור שגעשה לבוש וכלי לאור השכל שמאיר ומתלבש בו בגילוי ממש כו', ויש ג' מדריגות אלה בגוף הדבור עצמו והן האותיות כמו שכבר יוצאים מהמוצאות שהן בחי' עשי' שבדבור וכמו עקימת שפתיו הוי מעשה כו' והאותיות הרוחנים כמו שנמשכין ממקורן ומגענעים את המוצאות כו' וכמ"ש במ"א שזהו עיקר הדבור שהרי החרש (וכן גם הבהמה) יש להם המוצאות וא"י לדבר מפני שחסר המשכת האותיות הרוחנים שבנפש שהן המתלבשים בהמוצאות ומגענעים אותן כו' הגם שיש לחרש כח הדבור בעצם נפשו רק חסרון בהמשכה הנ"ל זהו בחי' יצי' שבדבור כו' (ובפרטיות האותיות היוצאים מהמוצאות הן עשי' דעשי' כו', והאותיות הרוחנים המתלבשים בהמוצאות לנענע כו' זהו עשי' שבדבור וכמו כח המעשה הפועל בדבר נבדל כו' וקודם התלבשותן בהמוצאות זהו בחי' יצי' שבדבור כו'), וכח הדבור שבנפש המדברת והוא בחי' שרש הדבור כמו שהוא בקדמות השכל ולמעלה מזה בעצם הנפש כו' וכמ"ש במ"א זהו בחי' הפנימיות שבדבור כו', וכן במח' יש ג' מדריגות הנ"ל וכמו החושב איזה דבר רק האותיות לבד ולא את השכל שבהאותיות כמו שחושב התיבות שמע ישראל כו' רק התיבות לבד ואינו מחשב בהענין המלושב בהאותיות ה"ו עשי' שבמחשבה כו', וכאשר חושב את השכל אבל רק חיצוניותו לבד זהו בחי' יצי' שבמחשבה דהיינו ג"כ רק בחי' חיצוניות המחשבה כו', אבל כשמעיין ומעמיק באיזה ענין בפנימיותו הנק' עיון המחשבה זהו בחי' פנימיות המחשבה כו', וכן החושב בדבר שחוק לעצמו כמו שחושב

בהנוגע אל הזולת הגם שמעמיק מחשבתו בזה כו' מ"מ ה"ז בחי' חיצוניות
 המחשבה כו', אבל כשחושב בענין הנוגע לעצמו ומעמיק בזה ה"ז בחי'
 פנימיות כו' (ואפשר שזהו בחי' פנימיות ופנימיות דפנימיות שבמחשבה כו'
 ולפמ"ש במ"א זהו ההפך בין בחי' הכלים דע"ס דאצי' עצמן ובין התהוות
 הנשמות מהכלים כו'). (וי"ל ג' מדרי' הנ"ל בגוף ועצם המחשבה שהרי נודע
 שגם במחשבה יש ה' מוצאות והן ה' אותיות שמהמוצאות הוא בחי' עשי' שבמחשבה.
 ואי"כ י"ל דהתגלות אותיות המחשבה שמהמוצאות הוא בחי' עשי' שבמחשבה.
 והאותיות הרוחנים דמחשבה בחי' יצי' כו' ופנימיות המחשבה הוא עצם כח
 המחשבה כו' וכמ"ש במ"א). ונמצא דבכא"א מהג' בחי' מחשבה דבור ומעשה
 יש בהם בחי' פנימיות וחיצוניות וחיצוניות דחיצוניות כו'. (ועמ"ש באמ"ב
 באריכות מג' מדריגות אלו). וכן הוא בהכחות דשכל ומדות דפנימיות הכחות
 הן המוחין והמדות בכלל הן בחי' חיצוניות כו', שהרי גילוי אור הנפש
 במוחין הוא באין ערוך לגבי הגילוי במדות כו', והמוחין הן לעצמו שאינו
 מוכרח אל הזולת שיכול להשכיל השכלות גם כשהוא לעצמו כו' וכנודע
 דלהשכלת איהו ענין אדרבה הזולת מבלבל כו', ועיקר הגילוי דמוחין הוא
 רק לעצמו שהרי מה שמשפיע ומגלה אל הזולת הוא רק חלק עשירי בכמות
 ולא באיכות כו' וכמ"ש במ"א, והמדות כל עיקרן הוא לזולתו כו' כנודע, ועצם
 ענין המדות הוא ההמשכה אל דבר שחוץ לעצמותו כו' (והגם שכן הוא גם
 ברצון שלמעלה מהשכל כו', הנה שם הוא מרוצת העצמות שהעצם רץ ונמשך
 כו', משא"כ המדות שאין זה בבחי' העצמות כ"א בבחי' הארה חיצוניות מהנפש
 כו'). ובפרטיות במדות גופא בחי' חג"ת הוא בחי' עצמיות המדות ונה"י הן
 לבר מגופא בבחי' נבדל מן העצם כו', דהנה חג"ת הן ההתעוררות מה
 שמתעורר בלבו באיהו ענין בחד ורחמים כו', אבל אין בזה השפעה וגילוי
 עדיין אל הזולת, ונה"י זהו בחי' ההשפעה אל הזולת והו"ע כליות יועצות
 איך להשפיע ויסוד בחי' ההשפעה כו' שזהו בחי' חיצוניות דחיצוניות כו'
 וגם בחג"ת יש בחי' אור וחיות פנימי וכמו בחד האהבה שבלבו
 הרי האהבה היא בחי' התעוררות בלב בבחי' אור וחיות כו' וכמו"כ איש הטוב
 שמתעורר בחד תמיד הרי יש לו חיות רב בזה כו', וכמו אאע"ה שהתענג
 מאד בהשפעת חסדו כו', וגם יש בזה גילוי המוחין דבחי' חג"ת בכלל הוא מה
 שנולד ובא מן השכל כו' ונה"י הוא ההשפעה בבחי' נצחון בלבד שאין בזה שום
 התעוררות חסד ואהבה בלב ולא גילוי השכל וממילא אין בזה חיות כו',
 וכמו בדי ערבות שאין בהם טעם ורית כו', ובפרטיות יותר יש בכל מדה
 בפרט ג' מדריגות שהן ג' פרקין שבכל מדה וכמו ג' פרקי היד כו' שהן
 חב"ד חג"ת נה"י כו', וכמו מדת החסד שמצד השכל והטעם או מצד האהבה
 כו' ועצם החסד שמצד טבע הטוב, ועם היות שאין בזה האור והחיות שמבחי'
 השכל, מ"מ הרי יש בזה אור וחיות המדה כו' והחסד שמצד הנצחון לבד הרי
 אין בזה התעוררות מדת החסד בלב כלל ה"ז בחי' חיצוניות דחיצוניות שאין
 לזה שייכות לעצם המדה כו', וכמו"כ במוחין יש ג' מדריגות בפרטיות דפנימיות
 המוחין הוא עצמיות המוחין שאינם שייכים אל המדות, וכמו המתחכם באיהו

דבר לידע עצם הדבר לעומקו ולאמיתתו וההשכלה בזה היא בהפשטה מלבושי השגה שמאיר בזה גילוי אור רב שלמעלה מעלה מהולדת איוה מדה כו', וחיצוניות המוחין הן מוחין השייכים אל המדות והוא הטעם והשכל מפני מה יאהב הדבר או ישנא אותו כו', דעם היות שזה גילוי השכל בטעם וסברא ממש כו' מ"מ אין זה השכלת עצם הדבר עצמו כ"א למה יאהב אותו כו', וכמ"כ הוא בבחי' חיצוניות השכל בכלל (לא רק בטעם המדה) ששייך למדות כו' וכמ"ש במ"א. ובד"כ שכל זה הוא בבחי' התלבשות בלבושי השגה הנק' חיצוניות השכל שמשכל והשגה זו דוקא יהי' הולדת המדה כו' וכמ"ש במ"א, וחיצוניות שבחיצוניות הוא שכל שבעשי' הנק' שכל המעשה שאינו מבחי' עצמיות השכל כלל כ"א בבחי' נבדל מעצם השכל כו' וכן שכל שבדבור שהרי גם בעצם הדבור יש בו חכמה ושכל והוא בידיעת האותיות ואיך לצרפם יחד כו', וכמו התינוק שלומדים אותו תחלה האותיות והצירופים שזהו ג"כ דבר שכל ויש שמקבל היטיב ויש כו', וכן החכמה שיודע לכלכל דבריו ולסדרם בסדר נכון שכ"ז הוא מבחי' חיצוניות דחיצוניות שבשכל כו', וכן הרצון יש בחי' רצון פנימי ועצמי שכל עצמות נפשו נמשך ברצון זה כו', וכן רצון שיש בו תענוג או טעם ושכל הנק' טעם כמוס לרצון כו' שהרצון הזה הוא בבחי' אור וחיות רב ורוצה בזה בפנימיות נפשו כו', ויש רצון שאין לו בזה שום תענוג וטעם רק מה שרוצה כך שזהו בחי' מדות שברצון כו', ויש למטה מזה והוא רצון שבדרך כפי' וכמו כופין אותו כו', דבאופנים הנ"ל גם במדות שברצון הרי מ"מ יש כאן התגלות הרצון שרוצה בהדבר כו', משא"כ בכפי' הרי אין כאן גילוי הרצון כלל כו' (עם היות דבהעלם יש לו רצון ומש"ז מועיל הכפי' כו', מ"מ לא יש רצון בהתגלות כו') וה"ז בחי' חיצוניות דחיצוניות שברצון כו', וכן הרצון במעשה או בדבור בלבד ולבו ומוחו בל עמו כו' (היינו שאינו חפץ בהעשי' מצד עצמה כ"א מצד הכרח משום איוה כוונה כו', וכן הוא גם הרצון שבמעשה גם שרוצה בזה מאחר שזהו רק בעשי') ה"ז בחי' אחוריים וחיצוניות שברצון כו', ונמצא מובן מכל הנ"ל דכל הכחות מרוכ"ד עד סוכ"ד יש בהם בחי' פנימיות וחיצוניות, וחיצוניות דחיצוניות וכללות ענינם דפנימיות הוא בחי' העצמיות והפנימיות של הכחו' ושהוא לעצמו עדיין ואינו בבחי' שייכות ובבחי' התגלות אל הכח שלמטה ממנו וכמו עצמיות השכל ועצמיות המדה וכן עצם כח המחשבה ודבור שלמעלה עדיין מבחי' השפעה וגילוי כו', וכן המחשבה בכלל לגבי הדבור שהוא רק לעצמו ומיוחד בהעצם כו', וחיצוניות הוא התגלות והתפשטות הכח בבחי' גילוי אל הזולת וכמו הדבור וכן במחשבה שחושב בדבר שחוץ לעצמו כו', וכן במדות ושכל וחיצוניותן הוא בגילוי אל הזולת כמו השכל השייך אל המדות כו', וכן החסד שבלב דשייך אל הזולת דחסד חס דלי"ת כו' וכמ"ש במ"א, ומ"מ אין ההארה נבדל מן העצם והגילוי אל הזולת אינו בדבר הנבדל ממנו לגמרי כו' (וחיצוניות המחשבה יכול להיות גם בדבר הנבדל לגמרי כמו שחושב באבן וכה"ג וזהו לפי שמחשבה בא בבחי' מקיף כו'), וחיצוניות דחיצוניות הוא שהכח עצמו

הוא נבדל מן העצם ובא בדבר הנבדל לגמרי וכמו כח המעשה כו', והדוגמא מכ"ז יובן למעלה בע"ס שיש בהם בחי' פנימיות וחיצוניות וחיצוניות דחיצוניות כו', והן בחי' חב"ד חג"ת נה"י דחב"ד הוא בחי' פנימיות שמאיר בהם בחי' גילוי אוא"ס והעיקר בהם הוא בחי' האור וה"ה בבחי' יחוד ודביקות ממש באוא"ס כו' (וכמו עדי"מ המחשבה שלעצמו וכמו הדוגמאות בכל הענינים הנ"ל שהן לעצמן עדיין כו') וכמו אלפים שנה קדמה תו' כו' ובחי' המדות ה"ה בשביל העולמות ואינו מאיר שם האור והגילוי כ"כ ואינם בבחי' יחוד כ"כ כו', וכנודע מענין איהו וחייוי חד ואיהו וגרמוהי חד כו', ובמדות גופא בחי' חג"ת הן בחי' עצמות המדות ונה"י הן בחי' ההשפעה שזוהו בחי' חיצוניות דחיצוניות כו', וכן יש ג' מדריגות אלו בכל ספי' וספי' בפרט כנודע ומבואר במ"א ובד"כ הן בחי' בי"ע שבאצי' וכן הוא בבחי' בי"ע הפרטים כו' וכמשנת"ל. וכמו"כ יובן באוא"ס שלפני הצמצום שיש שם ג"כ ג' מדריגות הנ"ל, הגם שכללות האור הוא בבחי' א"ס ובבחי' פשיטות כו', מ"מ יש בו ג"כ בחי' פנימיות וחיצוניות כו', דהנה ידוע מה שהאור נק' אור א"ס ולא אין לו תחלה להיות בחי' הארה לבד, וא"כ הרי יש לו תחלה שהוא בחי' המאור כו' ומ"מ שייך לומר בהאור אין לו תחלה לענין העילויים שבהאור שהרי א"א לנו להגביל אותו באופן ובמדרי' אחת ובהכרח שיש בהאור כמה מדריגות בעילוי אחר עילוי כו', שז"ע מה שיש המשכת תוס' אורות מאוא"ס ב"ה. ולכאורה מאחר שהוא בבחי' אוא"ס מה שייך בזה תוס' אורות. אך הענין הוא מפני העילויים שבהאור בעילוי אחר עילוי לזאת שייך בזה תוס' אורות בעילוי האור כו', וז"ע אין לו תחלה בהאור שאין קץ ושיעור כלל להעילויים שבהאור כו', ובכללות הוא בבחי' הג' מדריגות דבחי' פנימיות וחיצוניות וחיצוניות דחיצוניות כו' (ובזה יש מדריגות עד אין שיעור כו'), ובכללות י"ל שהן ג' מדריגות דאור וחיות וכן, דאור הוא עד"מ אור וזיו השמש דעם היותו הארה ה"ה בבחי' יחוד ודביקות ממש בהעצם עד שהוא בבחי' פשיטות ממש כמו העצם שהרי האור מאיר בכ"מ שהעצם נמצא, ובכ"מ שמאיר אין בו שום שינוי כלל שהוא בכ"מ בשוה ממש ואינו מקבל שינוים משום דבר שאין חילוק בהאור שבפלטינ גדול ומשובח להאור שבמקום האשפה כו' וכמ"ש במ"א, וזה מורה על היחוד והדביקות שלו בהעצם שהוא כמו העצם כו', וחיות הנפש הגם שהוא ג"כ בבחי' יחוד ודביקות בהעצם מ"מ אינו כמו ענין האור שהרי בהמשכתו אינו כמו העצם בזה שיש בו כחות גם בהחיות הכללי וכ"ש בבחי' פרטיות החיות המתלבש באברי הגוף כו', וכמו כח השכל והמדות כו', ובהתלבשותם באברי הגוף ה"ה באים בבחי' הגשמה כפי אופן האברים כו', א"כ בהכרח שאין הדביקות כ"כ כמו באור כו', ובחי' כח הוא שבא בבחי' כח נבדל וכמו כח הפעולה והתנועה שהוא בחי' כח נבדל כו' וכמשנת"ל. ובהו יובן איכות ענין הצמצום שהי' באוא"ס ב"ה דהיינו שנתעלם בחי' הפנימיות וחיצוניות שבהאור ונשאר רק בחי' החיצוניות דחיצוניות בחי' היותר אחרונה כו', דלהיות שמבחי' גילוי אוא"ס א"א להיות התהוות העולמות

כ"א לאחר התעלמות האור והגילוי ונשאר רק בחי' חיצונית דחיצונית ה"ו
בחי' מקור שיהי' מזה התהוות העולמות כו'.

ועפ"י הנ"ל יובן מ"ש לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך, דהנה מארצך
הוא בחי' מלכות ובכלל זה בחי' נה"י כו', ומולדתך בחי' חג"ת, ובית אביך
חב"ד, שהן ג' מדרי' דבחי' פנימיות וחיצוניות וכו', ונודע דאברהם הוא בחי'
גילוי הקו, וכמ"ש מי העיר ממזרח, א"ת העיר אלא האיר, דאברהם התחיל להאיר
כו', וכמ"ש במ"א בענין המא' דפדר"א פשט האיל את ידו ונגע בטליתו של א"א
שזהו בחי' העיגול הגדול שלפני הקו, והיינו דאברהם הוא בחי' גילוי הקו
כו', והנה בכדי שיהי' גילוי הקו לפ"ע העולמות נת"ל שזהו ע"י הצמצום
בג' מדרי' הנ"ל, וזהו לך לך מארצך כו' דהיינו היציאה והריחוק מהמדרי' הנ"ל
ע"י הצמצום כו'. אמנם נודע דמאברהם התחיל בחי' יחה"ע דמ"ת שע"י
העבודה דתומ"צ ממשיכים בחי' פנימיות ועצמות א"ס ב"ה. וזהו ג"כ ענין
לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך כו' שזהו ההמשכה מכל הבחי' ומדרי'
הנ"ל. שממשיכים ע"י העבודה דנש"י גם בחי' פנימיות ועצמות א"ס כו', וז"ע
אשר אראך פי' אשר אראה אותך בעצמותך והיינו בחי' עצומ"ה ית' שממשיכים
נש"י ע"י העבודה דתומ"צ כו'.

בס"ד ויעטבאדען, אעת"ר.

ויאמר ישראל אל יוסף הלא אחיך רועים בשכם לכה ואשלחך כו'. הנה ידוע
ההפרש בין יוסף והשבטים באופני הבירורים, דהבירור דיוסף הי'
בדרך מלמעלמ"ט והבירור דשבטים הי' בדרך מלמלמ"ע. דהשבטים היו בחי'
מרכבתא תתאה דברי' והיינו הארת אצי' שיורד לברי' להפוך בחי' הבריאה
להיות ג"כ כמו האצי' (ועמ"ש בתו"א פ' בא בד"ה בעצם היום הזה בענין שם
צבאות שהו"ע שבכלים דברי' יהי' בחי' איהו וגרמוהי חד כמו באצי' כו'), אך
השבטים בעצמן לא פעלו עדיין הבירור באופן כזה שתהי' הבריאה כמו האצי'
ממש, רק שתהי' הברי' בבחי' ביטל היש שז"ע מרכבתא תתאה כו' ואח"כ
ע"י יוסף הממשיך את האור מלמעלה נעשה בחי' ביטל האמיתי להיות כמו
האצי' ממש כו'. וזהו להיות דאופן הבירור דהשבטים הוא שהנברא מתבטל
בכח עצמו בעבודתו ויגיעתו (הגם דהשבטים הן ג"כ הארת האצי' שבברי'
כנ"ל הנה הוא בחי' אור האצי' שבערך הברי' שבא בהם בבחי' התלבשות
כו'. דעם היות שאור האצי' הוא הפועל הביטל מ"מ הרי הביטל הוא בהנברא
מצ"ע לא שמתבטל מכח האור העליון כו'. וכמו בהתלבשות הנה"א בנה"ב
דכאשר השכל הטבעי משיג את הענין האלקי ה"ה מתבטל וחפץ באלקו' כו',
הרי הגם שהשגתו באלקו' בא לו מהשכל דנה"א המתלבש בו, מ"מ הרי הביטל
הוא מהשגתו מה שהוא משיג ואם לא הי' משיג לא הי' מתבטל, וא"ד להעבודה
דנה"א מצ"ע שהאורות דנה"א מאירים בגילוי וכמו בתפלת שבת שהנה"ב

ממילא מתבטל כו' אבל באופן הנ"ל הביטל בנה"ב הוא בכח עצמו כו') וביטל הנברא בכח עצמו הוא בבחי' ביטל היש לבד כו', ואח"כ נמשך ע"י יוסף גילו אור עליון שלמע' מבחי' התלבשות בעולמות ועי"ז נעשה בחי' ביטל במציאות כו'. והר"ע מ"ה וב"ן דהשבטים הן בחי' שם ב"ן דמלמטלמ"ע ויוסף בחי' שנ מ"ה שמלמעלמ"ט כו'. וזהו והנה אנחנו מאלמים אלומים כו' בחי' הביור דמלמטלמ"ע, וזהו בתוך השדה בחי' מל' והנה קמה אלומתי ע"י המשכת המ' דש' מ"ה, והנה תסובינה כו' ותשתחווין כו' התכללות הביוררים דהשבטי בבחי' המשכת מ"ד דיוסף להתכלל באלקות ממש כו', וכמ"ש בהביאור דואנ נתתי כו', ואח"כ הלום הב' דשמש וירח וי"א כוכבים משתחווים לי השתחוווא זו היא בבחי' המשכה מלמעלה כמ"ש בתו"א ד"ה והנה אנחנו מאלמים, והי"נ בחי' תוס' אורות שנמשך ביוסף ע"י התכללות הביוררים כו'. וי"ל דהנה בחי' ש' מ"ה שנמשך לברר את המ"ן דש' ב"ן זהו רק הארת שם מ"ה לבד וכמ"א במ"א בענין ב' בחי' אין הא' שבא אחר היש לברר את היש, והב' בחי' אי האמיתי שאינו בא לברר כו' והר"ע ב' בחי' יעקב, האין העצמי הוא כמו שיעקו הוא הבכור באמת, והאין הבא לברר הוא בחי' הארת האין העצמי האמיתי כו' והביורר הזה הוא בבחי' מלמעלמ"ט בבחי' בירור בשלימות כו', וזהו ג"כ בחי' עה"ח שמתלבש בעה"ד דהביורר דעה"ד בעצם הוא בבחי' מלמטלמ"ע בחי' בירור דב"ן בעצם ביטל היש כו', והביורר דעה"ח בבחי' מלמעלמ"ט הביורר בשלימות (והוא המסייע ג"כ בהביורר דש' ב"ן שבשביל זה הוא התתלבשו כו') וכמ"ש מזה באורך בד"ה תקעו עת"ר, וכ"ז הוא בחי' הארת עה"ח וע"ה בעצם הוא שלמע' מבחי' הביוררים והר"ע ש' מ"ה בעצם בחי' האין העצמי כו', ונמשך לאחר הביורר דהארת ש' מ"ה כו' והר"ע בכורתי וברכתי כו' כמ"א בד"ה הנ"ל, וזהו ג"כ ענין השמש כו' משתחווים לי דהיינו שלאחר דותשתחו לאלומתי אח"כ הוא ההמשכה דבחי' שם מ"ה בעצם שזהו אמיתית ההמשכו דמלמעלמ"ט מה שהעצם נמשך מצד עצמו שלא ע"י העלאת מ"ן (דהגם שנמשך אחר שלימות הביורר אין זה בדרך העלאת מ"ן כו' וכמ"ש במ"א) שנמשך בח העצמות כמו שהוא כו', וזהו בחי' הגילוי דלעתיד שלאחר גמר הביורר יומשך ויתגלה בחי' עצמות או"א"ס בחי' האין העצמי כו', וזהו שבחלו"ם ה' מדבר רק בהשבטים והיינו רק בהביורר דש' ב"ן, ובחלו"ם הב' אומר השב והירח כו' דשמש הוא בחי' ש' מ"ה כנודע, והיינו הארת ש' מ"ה שבא לבר ויהי' בזה ההמשכה דבחי' עצמות ש' מ"ה כו', ונודע דהתורה נק' שמש הוי' והיא בבחי' מלמעלמ"ט, אמנם בתורה גופא יש כמה מדרי' ועיקר בחי' מלמעלמ"ט דתורה היא בחי' תושב"כ הנק' חכ' ברורה כו' וביותר בחי' פנימי התורה שיתגלה לעתיד ישקני מנשיקות פיהו בחי' טעמי תורה שיתגלו לעתי כו', ועי"פ הקדמה זו יש לבאר הפר', דהנה לאחר החלומות דיוסף כתיב וילכ אחיו לרעות את צאן אביהם דהיינו בחי' הביורר דמלמטלמ"ע וזהו שהמרג ה"י בשכם בחי' כתפין ואחוריים בחי' ש' ב"ן, גם י"ל שזהו בחי' הדעת שב הכתפין בחי' עה"ד כו', אמנם יעקב רצה שיהי' הביורר בדרך מלמעלמ"ע והיתרון בזה שהביורר הוא בבחי' מנוחה שא"צ ללחום עם המנגד דכל המתאב

כו'. ועמ"ש במ"א על מאה"ז ע"פ אך אל הפרוכת, והבירור הוא בשלימות בבחי' ביטל בתכלית כו' כנ"ל. וזהו שאמר יעקב ליוסף הלא אחיך כו' לך נא ראה את שלום אחיך ואת שלום הצאן והו"ע ע"ד פדה בשלום נפשי דפדי' בשלום הוא בחי' ש' מ"ה וכמ"ש במ"א. וזהו וראה בשלום אחיך ע"ד אעברה נא ואראה כו'. וזהו שנא' כאן ישראל וידוע דיעקב הוא בחי' יעקב עבדי בחי' ש' ב"ן וישראל בחי' ש' מ"ה כו' וכמ"ש במ"א. וי"ל דכאשר • לו יעקב הלא אחיך רועים בשכם לכה ואשלחך אליהם השיב יוסף דכוונתו על המשכת ש' מ"ה לסייע בהבירור דש' ב"ן וכן בירור שם הנ"ל וכענין התלבשות עה"ח בעה"ד כו' כנ"ל ויאמר לו הנני דהגם שזה ירידה לגבי מ"מ הוסכם ע"ז. וי"ל ע"ד מ"ש במ"א בענין אורות וכלים דהמשכת האור בכלי הגם שזהו ירידה לגבי האור מ"מ זהו ברצון האור לפי שעי"ז מתוסף בו תוס' אורות כו' (ועמ"ש במ"א על מא' וירד מצרימה אנוס כו'), וכמו"כ ביוסף הגם שזהו ירידה לגבי מ"מ אמר הנני מצד היתרון שנעשה בו בבחי' תוס' אורות ע"י הבירורים כו'. (ובאמת עיקר היתרון הוא ע"י הבירור מלמטלמ"ע שזהו מה שהתחתון נעשה כלי לאלקות (דע"י העלאת מ"ן של התחתון מצ"ע עי"ז דוקא נעשה כלי לאלקות כו') וכמ"ש מזה באורך בדרוש יו"ט של ר"ה רס"ו. והגם דבהמשכה מלמעלמ"ט נמשך בחי' עצמות אוא"ס כמו שהוא מצ"ע כו' כנ"ל. הנה אמיתית המשכה זו הוא ע"י הבירור דמלמטלמ"ע וכמ"ש בדרוש הנ"ל באורך בענין יעשה למחכה לו למאן דדייק כו'. וחלומות יוסף בענין מאלמים אלומים ובענין השתחוואה דשמש וירח היו כפי האמיתית כו') ולכן נא' ויאמר לו לך נא כו' נא' עוד הפעם אמירה היינו שביאר לו יעקב כוונתו בהשילוח שלו שיהי' התגלות האור דש' מ"ה להיות הבירור דמלמעלמ"ט כו'. וענין והשיבני דבר י"ל דבר בחי' מל', ופי' והשיבני דבר להעלות בחי' המל' ע"י הגילוי מלמעלה, ולא כמו שהמל' נק' הצמאה שזהו בחי' הרצוא דמל' בכח עצמה ע"י הירידה והריוח כו' כמ"ש במ"א. כ"א שיהי' גילוי אור עליון מלמע' שעי"ז תתעלה המל' ותתאחד עם הת"ת כו'. אמנם הכוונה העליונה הי' שיהי' הבירור מלמטלמ"ע להיות התחתון כלי לאלקות כו' ועי"ז דוקא יהי' אמיתית הגילוי דלעתיד בגמר כל הבירורים שיתגלה בחי' עצמות א"ס כו'. ועי"ז הי' צ"ל גלות ושעבוד מצרים להיות הבירורים בבחי' עבודה ויגיעה בחמר ולבנים בק"ו ובלבון הלכתא כו', ובכל עבודה בשדה י"ל עבודה דתפלה שנק' עבודה שבלב והיא בשדה בחי' מל' חק"ת קדישין כו' ואני תפלה כו' בבחי' מלמטלמ"ע כו', (וגם בתורה ענין לבון הלכתא זהו בדרך מלמטלמ"ע כו'). אמנם גם לזה הי' נצרך שליחת יוסף תחלה לעשות הכנה לזה וע"ד ויברך יעקב את פרעה שזהו בכדי שיוכל להתברר כמ"ש במ"א, וכן הי' ירידת יוסף למצרים להמשיך האור והגילוי בכדי שיוכל מצרים להתברר כו' (ומ"מ הי' ההמשכה ע"י התלבשות וכמו בפתרון חלומות שבוה נתגלה חכמתו וגדולתו כו' והי' מושל במצרים וכה"ג שכ"ז הוא לבושים

המעלימים אלא שנראה ונתגלה בזה גילוי אלקות כו'. והיינו מפני שלא הי' צ"ל עדיין התגלות ממש דש' מ"ה כפי כוונת יעקב רק לעשות הכנה לבד כו'. ובמ"א מבו' דנשמות דמ"ה אינם מקבלים העלמות והסתרים דהיינו שגם בהתלבשותם אינם מתעלמים ומסתתרים בעצם כו' וכמו גם בהתלבשותן בגוף ה"ה מופשטים מן הגשם כו'. ומ"מ ה"ז בא בהתלבשות ואינו דומה כמו בלתי התלבשות כלל, וכמו נשמת משה שגם בגופו האיר בו אור נשמתו וכמ"ש ותרא אותו כי טוב הוא כו' (ועוד הי' בו יתרון שגם גופו הי' כלי לאלקות כו' וכמ"ש במ"א) ומ"מ לצורך קבלת התורה הניח גופו בעולם היצי' כו', רק דההתלבשות אינו מעלים ומסתיר בעצם דמ"מ נראה האור והגילוי וגם הלבושים נעשים באור"א כו' (וכמו המן דגשמיותו הי' מובדל מלחם גשמי כו') וכמו"כ ביוסף גם בהתלבשותו לא נתעלם ונסתתר והי' גילוי ש' מ"ה שבירר עי"ז את מצרים וכמ"ש וילקט יוסף את כל הכסף כו' והי' יכול להיות אח"כ הבירור דמלמטלמ"ע כו'. ומ"מ אין * בחי' גילוי ש' מ"ה ממש כו'. וי"ל דו"ע וימצאהו איש זה גבריאל. דהנה ידוע דנשמות דאצי' א"צ סיוע מהמלאכים וכנודע מענין גהורקא דרבי חי"א דמנפשא קא סליק כו' וכ"ש נשמות דמ"ה שא"צ שום סיוע מהמלאכים, וכאן שנא' וימצאהו איש בדרך המשכתו והיינו לבא בבחי' התלבשות דוקא כו' רק שאין בזה התעלמות ח"ו ועשה הכנה טובה שיוכל להיות הבירורים (כו'). וזהו וישלחהו מעמק חברון מעצה העמוקה כו' להיות הבירור ע"י שעבוד מלכות ושהי' עי"ז יתרון האור כו'. וי"ל דענין עצה עמוקה הוא כענין עמקו מחשבותיך שהיינו בחי' מו"ס כנודע, והו"ע מ"ש ויגד לך תעלומות חכ' ככפלים לתושי' דקאי על הלוחות שניות וכמארז"ל אלמלא נשתברו הלוחות לא הי' רק חח"ת וס' יהושע ובאלו אני נותן לך מדרש הלכות כו', ומבו' שלוחות הראשונות הן בחי' חכ' ברורה והי' הבירור בהם ועי' בבחי' מלמעלמ"ט ולוחות שניות הן שהי' הבירור בתורה בבחי' עבודה ויגיעה בלבן הלכתא בקושיות ותירוצים כו'. ושרש זה הוא מבחי' ח"ס דוקא הנק' תעלומות חכ' כו'. וזהו ג"כ ענין עצה עמוקה דעצה היא בחי' חכ' דתורה וכמ"ש לי עצה ותושי' כו'. ועצה וממילא צ"ל בבחי' התלבשות וכמשנת"ל בענין התלבשות דהמשכ' ש' מ"ה כו'. וזהו דלוחות שניות הי' בתשאי דהיינו בהעלם כו'. ובמ"א מבו' שז"ע התיקון בחי' מיעוט האור ובהתלבשות בכלים כו'. עי"ל בענין שליחות יוסף כפי כוונת יעקב שהי' בבחי' התגלות ממש ומתאים גם אל אמיתית הכוונה. דהנה ידוע דכל האורות והגילויים היותר נעלים שממשיכים עי' עבודה מאיר האור בתחלה בגילוי כמו שהוא מצ"ע, ובכח זה ממשיכים את האור אח"כ עי' עבודה כו', וכמו ביצי"מ וקרי"ס שהיו גילויים היותר נעלים והיו רק לפי שעה וכן במ"ת שהי' גילוי עצמות אוא"ס ממש וכמ"ש וירד הוי' על הר סיני כו' ועל כדו"ד פרח נשמתן והתוירן בטל תחי' שהי' גילוי בחי' מהות ועצמות אוא"ס ב"ה ואח"כ נתעלם ונתלבש האור בתורה שהי' ההתגלות עי' העבודה דתומ"צ כו'.

ועד"ז יובן כאן בענין שליחות יוסף. דהנה בחי' יוסף זה: אמיתת הגילוי דלעתיד וכמ"ש והי' ביום ההוא יוסיף ה' כו', ועמ"ש בהבי' דואני נתתי בהוסי' דתו"א דבחי' יוסף הוא למעלה גם מהע"ס הגנוזות איך שהן בבחי' שמות לבד כו' (עמ"ש במ"א בד"ה אור זרוע לצדיק, רס"ח) ומבו' במ"א שזהו בחי' שמו הגדול כמו שהוא קודם עליית הרצון להאציל כו' (בחי' שם ולא שמו' ל' רבים), וי"ל ג"כ שזהו בחי' השם כמו שהוא כלול בעצמותו ממש זשמו קודם כקדמותו ית' כו' וכמ"ש במ"א שזהו אמיתת הגילוי דלעתיד כו'. ועי' הי' שליחות יוסף דהיינו כללות ההמשכה הזאת בראשית תחלת העבודה להיות אמיתת המשכה הזאת לאחר גמר עבודת הבירורים כו'. ובוה יובן מ"ש ויבא שכמה ולא נא' שלא מצא אותם שם ולפי הנ"ל י"ל דעבודת השבטים הי' בבחי' שכם ש' ב"ן כנ"ל, וענין ביאת יוסף לשכם הוא בחי' גילוי הנ"ל שמאיר בחי' עצמות האור בהתגלותו כמו שהוא כו' וכמו במ"ת כו' כנ"ל, וא"כ במה שבא לשכם גשלמה. הכוונה הזאת, ואח"כ וימצאהו איש היינו לבא בבחי' התלבשות כו', וכמו במ"ת נתלבש האור העצמי בתורה כו', וזה הי' לאחר מ"ת, וכאן להיות שהי' קודם מ"ת בא ההתלבשות בבחי' מלאך כו' ומ"מ אין זה התלבשות גמורה כ"א כמו התלבשות דש' מ"ה לברר בירורים במצרים שיוכל להיות אח"כ הבירור דש' ב"ן כו' ולהיות הבירור בכח התורה בבחי' תעלומות חכ' כנ"ל (והיינו הכח על הבירורים דתפלה ובירורים דתורה היינו תושבע"פ שהכל בדרך מלמטלמ"ע כו' ובמ"א מבו' ההפרש שביניהם).

והנה נודע מ"ש בלקו"ת מהאריז"ל דהתחלת היחוד"ע דמ"ת התחיל מאברהם. ומבו' במ"א דהעיקר הי' מיעקב וכדאי' במד"ר ע"פ ליעקב אשר פדה את אברהם משל למלך כו' שיהי' לו בת שתהי' נישאת למלך כו'. וי"ל דשליחות יוסף זהו התחלת היחוד"ע דמ"ת כו'. גם י"ל דמאברהם הי' התחלת הגילוי דלוחות ראשונות ומיעקב ויוסף גילוי דלוחות שניות בחי' תעלומות חכ' כו'. והנה משה רצה ג"כ בהמשכה מלמעלמ"ט ועי' בקש אעברה נא ואראה את הארץ כו' כנודע ולא פעל כ"א מרחוק תראה את הארץ והיינו דביחידי סגולה שתורתן אומנתן יהי' מדרי' זו כו', ולכללות ישראל אמר אחי' שמע ישראל כו', להיות העבודה בבחי' שמיעה ועי' יבואו לבחי' ראי' כו'. וי"ל דזהו ג"כ מה שא"ל המלאך ליוסף הנה שמעתי אומרים כו', היינו שאין הכוונה העליונה להיות מתחילה בחי' ראי' דהיינו הגילוי מלמעלה שמצ"ע כ"א להיות תחילה בחי' שמיעה שהו"ע עבודת הבירורים בדרך מלמטלמ"ע וכנודע בענין שמע שם ע' דשם הוא בחי' ב"ן רפ"ח דהיינו בירור הרפ"ח ניצוצות בבחי' ש' ב"ן כו', ועי' דוקא לבא לבחי' ראיית המהות כו', שיש בוה יתרון בהתגלות אמיתת עצמותו ית' כו' דסוי"מ בעבודת הבירורים דש' ב"ן זהו דוקא שעלה במח' תחלה כו' כי באלה דוקא חפצתי שמושרש בבחי' פנימי' ועצמו' א"ס ב"ה ועי' דוקא השכל וידוע אותי בחי' אמיתת עצמותו ית' שיתגלה לעתיד בבחי' טעמי תורה כו'. ולפ"ז יעקב ומשה שניהם רצו דבר א' לפי ששניהם בקו האמצעי יעקב מלבר ומשה מלגאו, ומעין זה הי' ג"כ רצונו של יצחק בהברכות שיהיו הבירורים

שלא ע"י יעקב, ובאמת צ"ל הביורור ע"י יעקב דוקא ובבחי' התלבשות בחי' עבדו זקן ביתו כו'. וכמ"ש בתו"א ד"ה ראה ריח בני כו'. והנה בתחלת הבריאה ה' הרע מובדל ומופרד מן הטוב לגמרי והי' הפסק בין עולמות הקדושה ובין הקלי' כו'. וכמ"ש בלק"ת מהאריו"ל ובטע"מ במצות תחום שבת ובמא' הפסיעות להרחיל ז"ל, ואדה"ר ה' מקומו בג"ע וכתב' בו וינחתו בג"ע לעבדה ולשמרה שהי' עיקר עבודתו להשביח את הגן להמשיך תוס' אורות בג"ע והביורורים היו בדרך ממילא שלא בבחי' התלבשות כו' ועמ"ש בוח"א דרכ"א סע"א, וע"י חטא עה"ד ירדו העולמות ונתלבשו בתוך הקלי' ונעשה תערובות טו"ר כו', ואדה"ר נגרש מג"ע וישלחחו לעבוד את האדמה כו' היינו להתלבש במקום המתברר ולהיות עבודת הביורורים בבחי' התלבשות כו' וכמ"ש במ"א, וידוע דסיבת חטא עה"ד ה' משבה"כ דתהו ושבה"כ דתהו לא ה' במקרה ח"ו כ"א ה' בונה ע"מ לסתור וסותר ע"מ לבנות כו' דעצמות אוא"ס שלמע' מתהו ותיקון נמשך להיות בנין התהו ע"מ לסתור אותו בכדי שיבנה אח"כ עולם התיקון שיברר את התהו ויהי' עי"ז יתרון אור כו' הרי דבעצמות אוא"ס ב"ה שלמעלה מתהו ותיקון שם מושרש הכוונה בהביורור בדרך התלבשות דוקא, ובהביורור הזה נשלם הכוונה הראשונה ועי"ז דוקא נעשה יתרון האור כו'.

בס"ד ש"פ ויק"פ, פ' החדש, אעת"ר.

החדש. הזה לכם ראש חדשי ראשון הוא לכם לחדשי השנה. וצ"ל מהו אומר ראש חדשים שהי' אומר אח"כ ראשון הוא לכם כו' וא"כ מה צ"ל ראש חדשים שהי' כפל דברים לכאורה, והנה בגמ' ברכות ד"י ע"ב אי' החדש הזה לכם ראש חדשים זה ניסן ואין אחר ניסן, והיינו כשהגיע יום שראוי להיות ר"ח ניסן אין מעברין את השנה, ומדייק זה מת"י זה דזה דוקא ניסן כו' ובד"כ יש הפרש בין עיבור השנה לעיבור החדש וכדאי' בגמ' ר"ה ד"כ ע"א יכול כשם שמעברין את השנה לצורך כך מעברין את החדש לצורך ת"ל החדש הזה לכם כזה ראה וקדש. ופי' רש"י ז"ל כיון שתראה קדש בו ביום, וצ"ל מהו הענין בזה שמעברין את השנה לצורך ואין מעברין את החדש לצורך, ומפני' מה כשהגיע ר"ח ניסן אין מעברין את השנה ג"כ, ולהבין כיו' ליה"ק להבין מפני מה נאמרה פ' החדש דוקא מיד אחר יצימ", שלא נצטוו עדיין על שום מצוה אחרת רק מצות קדה"ח, ונודע דפ' החדש היא עיקר התחלת התורה וכמ"ש רש"י ז"ל בפסוק בראשית אר"י לא ה' צריך להתחיל את

אחר יצימ": כנראה הכוונה יציאה משעבוד מצרים — עליו נאמר והוצאתי אתכם מתחת סבלות מצרים, כ"ה שלפני אמירת החודש הזה (ר"ה יא, ב). [הערת כ"ק אדמו"ר שליט"א].
וראה גם ד"ה החודש תשמ"ה.

התורה אלא בהחדש הזה לכם ומה טעם פתח בבראשית משום כח מעשיו הגיד לעמו כו' וכי הָעֵהָמ עֵינָי עִיפֵי הַיְדוּעַ בענין הצמצום ומק"פ שהי' באוא"ס לצורך התהוות העולמות ואח"כ ניתנה התורה הכוונה להמשיך ע"י התורה בחי' האוא"ס כמו שהוא לפני הצמצום כו' וזהו עיקר ההפרש בין הגילויי שבעולמות להגילויי דתורה, והגילויי שבעולמות בכללות הוא בחי' האור הבא ע"י הצמצום כו', והגילויי דתורה הוא בחי' עצם האור כמו שהוא לפני הצמצום כו', דהנה נודע דכל ענין מ"ת הוא להיות גילויי ש' הוי' וכמ"ש לכן אמר לבניי אני הוי', ולכאור' א"מ והלא הי' גילויי ש' הוי' גם קודם מ"ת דתחלת בריאת העולמות הי' ע"י יחוד הוי' ואלקים דעם היות שהתהוות היא משם אלקי' מ"מ הי"ו מש' הוי' ע"י ש' אלקי' דהוי' לי' מהוה כו' כנודע, ובפרט האבות שנא' בהם כמה פעמים ש' הוי', וא"כ מהו החידוש דמ"ת, אך הענין דהוי' בכלל הוא בחי' שם העצם דהיינו בחי' עצמות אוא"ס ב"ה, ומה שהי' גילויי ש' הוי' בברה"ע ובאבות הכל הוא רק הארה מש' הוי' הבא ע"י הצמצום דש' אלקי' כו', ואמיתית הגילויי דשם הוי' דהיינו גילויי אמיתת בחי' עצמות אוא"ס ב"ה זהו שנמשך במ"ת דוקא, וז"ש וארא אל אברהם כו' באל שדי ושמי הוי' לא נודעתי להם פי' אל שדי הוא שאמר לעולמו די וכדאי' במד"ר לך לך פמ"ו אני אל שדי אני הוא שאמרתי לעולמי די ולשמים ולארץ די שאלולי שאמרתי להם די עד עכשיו היו נמתחים והולכים, והיינו בשמים וארץ שלמטה הגשמים שיהיו בבחי' מדה וגבול וכמו סומכי דארעא כו' ומן הארץ לרקיע מהלך ת"ק שנה עובי הרקיע כו', ועיקר ההגבלה הוא בהחומר שלהם וכידוע דשו"א יש בהם חומר וצורה דהצורה היא נפש הרקיע (וכן בארץ) וחומר הרקיע הכלול מאש ומים שהוא בחי' הכלי המגביל לאור וצורת הנפש כו', וכן הוא ברקיע שבעולם היצ"י ובריאה כו', ושרש ההגבלה בעולמות בי"ע הוא מבחי' הכלים דאצי' דענין הכלים באצי' הוא להגביל את האורות דאצי' דהאור מצ"ע הוא בבחי' א"ס להתפשטותו בבחי' בל"ג כו' וכמ"ש במ"א, והכלים מגבילים את האורות כו', וכמו עד"מ במדת החסד הנה מה שאנו רואין שאין החסד מתפשט בלי שיעור כמו להיטיב גם לרעים כו' הוא מצד הכלי שלה המגבילה ומעמידה שלא תתפשט ביותר כו' (ועמ"ש בד"ה תקעו עת"ר ההפרש בין חסד לטוב דענין החסד הוא להשפיע להראוי דוקא רק שאינו מדקדק כ"כ כו') וכן עד"ו בבחי' הדין אם הי' אורו מתפשט בלי שיעור הי' פועל רע ח"ו גם לטובים להיות כי גם שמים לא זכו כו', רק שהכלי מעמידו ומעכבו כו', ונמצא שע"י בחי' הכלי שלהם נמצא בחי' מדה וגבול במדות דחוי"ג והוא לקבל הבע"ת אע"פ שחטא כו' וכמו"כ בעבודת העובד והמקיים תו"מ שיהי' ראוי להשפיע לו כו', ולהעניש הרשע שלא שב כו', דשני אלה לא יתכנו מצד המדות בעצם דמצד עצם מדת החסד ראוי להשפיע לכל וכמו כמה א"א לפנינו כו', ומצד מדה"ד ראוי לדקדק ביותר גם כששב כו', ורק ע"י בחי' הכלים שלהם המגבילים את האורות הוא שמדת החסד היא להשפיע למי שראוי דוקא, ומדת הגבו' הוא שלא לדקדק ביותר וכאשר שב בתשובה צריכים למחול לו כו' ובמ"א מבו' שזוהו מצד התכללות דחוי"ג דהנה מדת החסד הוא להשפיע גם לשאינו ראוי וכמו אאע"ה

שהי' מאכיל ומשקה גם לערביים כו', ומה שימצא בזה ההגבלה להשפיע להראוי דוקא זהו מבחי' הגבו' שבחסד כו', וכמו"כ במדת הגבו' העדר הדקדוק כ"כ הוא מצד התכללות החסד כגבו' כו', אמנם נודע דהתכללות זאת הוא ע"י ההתחלקות תחלה בכל מדה בפ"ע דלולי ההתחלקות א"א להיות התכללות הנ"ל וכמ"ש במ"א, וההתחלקות הוא ע"י הכלי' דוקא שהרי האורות מצ"ע ה"ה במהותן כמו שהן שלא יש בהם התחלקות וממילא א"א להיות בהן התכללות כו' כ"א ע"י הכלים שמגבילים ומחלקים את האורות וכמו אותיות שמחלקים ומפרידים את השכל או המדות ע"י ההגבלה שמגבילים את האור כו' וכמ"ש במ"א, ועי"ז דוקא יהי' ההתכללות כו' (ועמ"ש במ"א בדה"ל לרוקע הארץ שההתכללות גם מצד האורות ע"י הביטל וכמו עושה שלו' במרומיו כו' מ"מ זהו ע"י התלבשות בכלים כו') וכמ"ש במ"א בענין דינא קשיא ודינא רפיא דדינא קשיא במח' ורפי' בדבור, וכמו עדי"מ במח' יקפיד אדם מיד כששומע דבר שנגד רצונו וכמו כאשר שומע מחבירו איזה דבר חכ' בשטות גדול היסר אותה החכ' או כאשר שומע מאתו דברי' רעים וקשי' יקפיד מיד במחשבתו והוא שיתבלבלו אותיות מחשבתו מפני שלא יוכל להכיל הדבר כו', ומ"מ אינו מתקעס עדיין וכנודע דכעס בלב וקפידא במוח, וכאשר עדיין לא הגיע הדבר שיכעוס בלבו יקפיד במוחו ויבלבל מחשבתו כו' וכן גם כשיכעוס בלב מ"מ לא יגיע הכעס עדיין בדבור והיינו שיכול להתאפק ולשתוק גם כשחבירו מדבר נגד רצונו ויתפעל בלבו ע"ז מ"מ יתאפק בדבור כו', והוה מפני שאותיות המח' הן אותיות דקים ורוחניים עדיין שאינם מגבילי' ומחלקים את האור כ"כ (וכנודע דמה שבדבור בא בריבוי התחלקות אותיות וצירופים הרי במח' היא במח' א' לבד והו"ע כלל ופרט כו'), וע"כ לא יוכל לקבל את ההפכי המנגד איליו, אבל בדבור שבא האור בריבוי התחלקות והם כלים רחבים שהאור מתיישב ונתפס בהם בריבוי פרטים יכולים לקבל יותר את המנגד כו', הרי מובן מזה דסיבת ההתכללות הוא ההגבלה וההתחלקות דוקא, וכמו"כ הוא במדות דההתכללות דחו"ג הוא ע"י ההגבלה וההתחלקות הפרטים שבכל מדה בפ"ע שזו ע"י הכלים המגבילים את האור כו', ומהגבול שבאצ"י דהיינו בחי' הכלים עי"ז נעשה ההגבלה בשו"א ובכל הנבראים דבי"ע כו' וכמ"ש בעה"ק והגבול הנמצא ממנו תחלה הן הכלים דאצ"י כו' והן שרש ומקור הגבול דבי"ע כו', ולפמ"ש הפרדס הכלים דאצ"י הן בבחי' כלי גבול עדיין שז"ע מדתן עשר שאין להם סוף כמ"ש במ"א רק שמהן נעשה הגבול כבי"ע כו' וכמ"ש בהביאור דושבתה דתקס"ט, ושרש ההגבלה דכלים דאצ"י הוא מהצמצום הראשון שהוא בחי' כח המגביל האורות המאירים ונמשכים מאוא"ס ב"ה בעולמות אבי"ע כו' והוא שרש בחי' הכלים המגבילים להאורות באצ"י ועי"ז נעשה ההגבלה כבי"ע כו', וזהו שאמר לעולמו די שהוא ההגבלה בשרשו בצמצום הראשון ובכל העולמו' והנבראים כו', ופי' שאמר לעולמו הנה אמירה הוא ברצון כנודע מענין כי הוא אמר ויהי וכמו ברוך שאמר והי' העולם שהוא ההתהוות שנעשה בעליית הרצון כו' וכמ"ש בלקו"ת ד"ה ועתה יגדל נא בענין כאשר דברת לאמר, וזהו שאמר ברצונו ית' שיהי' לעולמו די בבחי' מדה וגבול כו', והרצון הוא בחי'

קו המדה שנותן מדה וגבול בהגבלת כלים מכלים שונים לאורות דע"ס דאצ"י ונק' משחתא בחי' מאמר קו המדה כו' ומזה נעשה ההגבלה בכל הנבראים דבי"ע כו', וז"ש וארא אל אברהם כו' באל שדי היינו בהאור כמו שבא בבחי' מדה וגבול ע"י הצמצום וע"י הגבלת הכלים דע"ס דאצ"י כו', אבל ושמי הוי' היינו בחי' עצמות האור כמו שהוא לפני הצמצום לא נודעתי להם, וכמ"ש בס' מג"ד לאות נ' דשם בן ד' הוא בא מא"ס ב"ה שוהו שמו המיוחד לו וזה לא נודע להאבות כו', והו"ע הגילוי לנש"י במ"ת שנתגלה ונמשך עצמות האור כמו שהוא בעצם כו', וביאור הענין הוא דהנה ידוע דראשית המשכת הקו הנמשך מאוא"ס ב"ה להאיר בעולמות ה"ה בא בבחי' דילוג הערך שלא בסדר והדרגה, דלהיות שאוא"ס ב"ה הוא באין ערוך לגבי העולמות כלל כו', לזאת אם הי' ההמשכה בסדר והדרגה לא היו העולמות יכולים לקבל כלל והיו מתבטלים ממציאיתם לגמרי כו' כ"א כאשר ההמשכה בבחי' דילוג באפשר להתקבל בעולמות כו', וענין ההמשכה בדרך דילוג יובן עדי"מ בנפש כמו המשכת השערות מהמוח שבראש, וכנודע דעיקר החיות הוא במוח שבראש וממנו נמשך החיות בכל הגוף, ויש בזה הפרש גדול בין המשכת החיות מהמוח אל האברים ובין המשכת החיות שבשערות, דבאברים נמשך ממהות החיות שבמוח דעם היות שהחיות מתמעט בהמשכתו באברי הגוף כמו ביד או ברגל ומ"מ הוא מהות אותו החיות שבמוח ולכן כאשר יכאב לו היד או הרגל או כשיעשה בהם איזה חתך ה"ה מרגיש מאד במוח שבראש כו', משא"כ בשערות אינו נמשך ממהות החיות שבמוח וע"כ כאשר יחתוך השערות אינו מרגיש שום כאב ומ"מ אם לא יחתכם וימשיכם ירגיש איזה כאב במוח מפני שיש בהם קצת חיות אבל אינו מהות החיות שבמוח כלל, כי עצם הגולגלת מפסיק בין החיות שבמוח להשערות שנמשך בהם רק הארה חיצונית לבד שאינו ממהות החיות כלל כו', וזהו ההפרש בין ההמשכה שבסדר והדרגה להמשכה שבדרך דילוג דהמשכה שבסדר והדרגה עם היות שהחיות מתמעט בהמשכתו מ"מ הוא ממהות החיות והמשכה שבדרך דילוג הוא שאינו ממהות החיות כלל כו', ובדוגמא כזאת יובן למעלה שאם הי' ההמשכה מאוא"ס בעולמות בסדר והדרגה היינו שהי' ההמשכה ממהות האור דא"ס ב"ה, לא הי' העולמות יכולים לקבל כלל, רק הי' ההמשכה בדרך דילוג שאינו נמשך מבחי' מהות האור כלל כ"א הארה חיצונית לבד כו', וזהו"ע הצמצום הראשון שהי' באוא"ס שהוא בחי' התעלמות האוא"ס שלא יאיר ויומשך בחי' מהות האור כ"א בחי' הארה חיצונית לבד כו', (ובמ"א מבואר דהמשכה דשערות הוא כמו משל לגבי נמשל שהנמשל מלוכב בהמשל רק שמסתיר עליו כו', וא"כ אין זה צודק לענין הצמצום שהוא התעלמות אור הראשון לגמרי דעש"ז נק' מקום פנוי וחלל כנודע, ומ"מ י"ל שהמשל דשערות יצדק יותר מענין דמשל, שהרי במשל ונמשל לא יש דבר המפסיק ביניהם וע"כ מהות הנמשל מלוכב בהמשל וכמ"ש בתו"א ד"ה פתח אלי', אבל בהמשכה דשערות הרי יש דבר המפסיק ביניהם והוא עצם הגולגלת שוהו כמו דוגמת הצמצום שהוא חלל ומקו"פ מהאור כו', וע"כ המשכת החיות שבהשערי' אינו ממהות החיות שבמוח וזהו דוגמא להמשכת הקו כו'), ובחי'

הארה חיצונית שנמשך ע"י הצמצום בבחי' קו קצר ומצומצם נמשך אח"כ ע"י מסכים ופרסאות המעלימים ומסתירים את האור כו', וענין הפרסא ידוע שהן בחי' אותיות הנק' דומם שאין בהם שום התפשטות כלל (ובכל עולם הפרסאות כפי מדרי' האותיו' שבעולם ההוא דבעולמות הא"ס שלפני האצ"י דהאותיות דשם הן בחי' אותיות התקיקה כמו"כ בחי' הפרסאות דשם הן בחי' אותיות אלו ובעולם האצ"י הן בחי' אותיות הכתיבה כו' וכמ"ש במ"א), ואמנם אנו רואין עד"מ באותיות המח' או אותיות הדבור והכתב הגם שהן דומם מ"מ ה"ה מגלים את השכל או המדות כו' דהרי גילוי העלם העצמי לגבי עצמו הוא ע"י המח' והגילוי לזולתו הוא ע"י הדבור כו' הרי שע"י מאיר אור השכל שבמות והמדות שבלב כו', והיינו להיותן מסודרים בצירופים לפי אופן השכל ה"ה כלים להאור שמתלבש בהם בגילוי ומאיר על ידן, אבל כשהאותיות הן בלתי מסודרים הרי אינם מגלים את האור ואדרבא האותיו' מצ"ע הם מפסיקים ומבדילים ומעלימים על האור שלא יתגלה כו' וכמו אותיות דקמיעות שהסוד שבהם מוסתר ונעלם כו', וזהו המסך שמפסיק על האור לבלי להתגלות כמו שהוא כו' ומה שמתגלה מן האור ע"י בקיעת המסך אין ערוך כלל לגבי האור כמו שהוא לפני המסך והפרסא, וכמו שמסתירים על האור בכגד עב שנארג בחוטין וע"ז עד שאין חלל והפסק ביניהם ואין להאור מקום לעבור כ"א ע"י שמתעלם האור בהכגד ודוחק ועובר ע"י הנקבים הדקין שבהאריגה, הרי משתנה האור לגמרי ואינו ממהותו הראשון כלל כו', וכמו"כ יובן למעלה ענין הפרסא הוא להעלים על האור שלא יאיר בגילוי כ"א שמתעלם בהפרסא ובוקע אח"כ ומאיר ע"י הפרסא שמשתנה בזה ממהותו שאינו ממהות האור הראשון ונק' אור של תולדה כו', וה"ז כמו ענין המשל שהוא דבר זר מהשכל והיינו שמדבר מענין אחר שלא ממהות השכל וממילא מה שיודעים הנמשל מהמשל הוא מהות אחר ממהות הראשון כו' וכמ"ש בתו"א ד"ה פתח אלי' ובאגה"ק סי' ט"ז ד"ה להבין משל ומליצה בענין ואנכי עפר ואפר, ומבו' שם בתו"א דענין הצמצום הוא בחי' הפסק יותר מפרסא, דפרסא הוא שמהות אור הראשון מתעלם בהפרסא וע"י התהוות האור שאחר הפרסא וכמו המשל שמהות הנמשל מתלבש בהמשל כו', וממילא יש להאור שאחר הפרסא מ"מ איזה ערך להאור שלפני הפרסא כו', אבל הצמצום הראשון הוא בחי' התעלמות האור והתכללותו במאור דהיינו הפסק האור לגמרי שעש"ז נק' חלל ומקורם כו', והענין הוא דפרסא הוא לאחר שהאור הוא בבחי' מציאות עכ"פ והיינו שהוא לפ"ע העולמות וכמו כללות הקו ה"ה נמדד ונתצמצם לפ"ע העולמות כו' וכן בפרטיות המדרי' וכמו בחי' חכ' דאצ"י הרי גם אצ"י עולם הוא והחכ' דאצ"י הוא בבחי' מציאות עכ"פ כו', ולזאת אפשר להיות התלבשות התעלמות החכ' בתוך הפרסא, ויכול להיות התהוות חכ' דברי' ע"י מהות בחי' חכ' דאצ"י המתעלמת בתוך הפרסא כו' וע"כ בחי' חכ' דברי' הגם שהיא בחי' אור של תולדה ואינה כלל בחי' מהות חכ' דאצ"י מ"מ יש לה איזה ערך עכ"פ כו', אבל האוא"ס שלפני הצמצום אינו בבחי' מציאות אור כלל היינו שאינו בערך העולמות כלל ואינו עולה בשם חכ' כלל גם לא בבחי' חכ' דלא ידיעא כו', ולזאת א"א

שיתלבש ויתעלם באיזה פרסא. וגם א"א שממהות האור הזה גם שיתעלם יהי' מזה התהוות האור שאחר הצמצום כו' כ"א ע"י סילוק האור לגמרי כו'. וממילא האור שאחר הצמצום הוא באין ערוך לגמרי כו', וי"ל ע"ד כמו בבחי' המל' נודע שיש ב' מיני השפעות בבחי' ריחוק ובבחי' קירוב דהשפעה בריחוק הוא בחי' הרוממות וההתנשאות דמל' שמוה נתהוו הנבראים בבחי' אין ערוך כו', וההשפעה בקירוב הוא בבחי' התלבשות בבחי' קירוב הערך כו', דבד"כ הוא ההפרש בין התהוות מציאות היש דבי"ע כמו הכלים דע"ס דבי"ע שהן בבחי' יש וכמו"כ כל הנבראים דבי"ע כו' שזהו מבחי' הרוממות וההבדלה דמל' שעי"ז נעשה בחי' יש מאין כו', והתהוות האור הוא ע"י בחי' הקירוב דמל' וכמו הגילוי דגי"ע וכה"ג וכמ"ש במ"א. ער"ז י"ל ענין סילוק האור שהוא ע"ד בחי' רוממות והתנשאות דמל' דא"ס שלפני הצמצום כו' שעי"ז נעשה התהוות הקו דהיינו כללוי האור שבעולמות כו' בבחי' אין ערוך לגמרי כו' וכמ"ש בלק"ת ד"ה תקעו דרוה"ב דהתהוות הקו הוא בבחי' יש מאין כו', ואחר הצמצום הראשון שנתהווה הקו בבחי' מציאות אור ה"ה בא ע"י מסכים ופרסאות כו', וכל הצמצומים וההעלמות הכל הוא ע"פ מא' קו המדה המודד מדידת השפעת האור איך שיהי' בכדי שיוכל להיות התהוות העולמות וכמ"ש מי מדד בשעלו מים שמודד בחי' המים שמעל לרקיע המפסיק איך יהי' אופן המשכתו כו', דאם הי' נמשך האור כמו שהוא לא הי' אפשר להיות התהוות העולמות ולזאת היא המדידה לצמצם ולהעלים האור כו', ושרש המדידה הוא מבחי' רצון הקדום בעצמותו לפני הצמצום באופן סדר התהוות העולמות שעלה ברצונו ית' שיהי' ההתהוות והגילויים באופן כך וכך כו' והו"ע שיעור בעצמו בכח לפני הצמצו' כל מה שיהי' בפועל לאחר הצמצום כו' ומשם שרש המדידה בכדי שיתהוו העולמות כפי שעלה ברצונו ית' כו'. והנה ידוע דבקו המדה יש ג' מדרי' כללות, הא' הוא הנמדד ע"י קו המודד, והב' הוא הקו המודד שנותן מדה וגבול לכל דבר, והג' הוא שרש קו המדה שממנו נמשך הקו המודד להיות המדידה באופן כך וכך ובכחו לשנות שתהי' המדידה באופן אחר לגמרי כו', שזהו מה דאי' בס"י וברא את עולמו בשלשה ספרים בסופר וספר וסיפור, דהנה סיפור זהו האותיות שכבר נמדדו ונספרו במדידה מוגבלת כו' וספר הוא המודד מדידת האותיות כו', וסופר בוא"ו הוא הכותב את הספר שממנו נמשכו ב' הדברים דספר וסיפור כו', וכמו ער"מ סופר שכותב איזה אותיות בהכרח שיהי' בזה ב' דברים הא' כאשר כבר גמר וכתב האותיות בדיו על הקלף והיינו שהאותיות כבר נמדדו ונגבלו, והב' כאשר עדיין לא כתב האותיות רק שבדעתו מחשב ומצייר איך לכתבם ובוחר לו דרך איך שיכתבם, הרי האותיות כבר נמדדו בכח רק שלא באו לפועל עדיין, אך ודאי יבואו לידי פועל כפי הציור וההגבלה שבכח, וההגבלה שבכח היא הקו המדה שבוה מודד כו', אמנם הסופר עצמו הרי אינו מוגבל בהמדידה שבכחו וביכולתו למדוד באופן אחר ולשנות המדה לגמרי כו', והדוגמא מזה יובן למעלה דהאורות שאחר הצמצום הוא שכבר נמדדו ונגבלו כו', והמדידה הי' תחלה באוא"ס שלפני הצמצום בבחי' עליית הרצון דכאשר עלה ברצונו ית' להאציל ולברוא כו' שיער בעצמו בכח.

כבי' איך שיהי' אופן העולמות כו', והיינו שהרצון הוא מדוד בעצמו באופן כך וכך ומזה נעשה המדידה בהאורות כו', אך זהו בחי' חיצונית הרצון דהיינו בחי' האור השייך אל העולמות כו' והגם שאינו בערך העולמות כלל כנ"ל, מ"מ יש לו שייכות לעולמות כו' ובעצמותו גופא כבי' ה"ז בחי' הגילוי לזולתו דהיינו העולמות כו', וע"כ נמדד כפי מדידת העולמות כו', אבל בבחי' פנימיות ועצמות אוא"ס שלמעלה מבחי' עליית הרצון לעולמות הרי אינו שייך שם שום מדידה והגבלה כלל כו' והיינו בחי' עצמות אוא"ס שאין לזה שייכות אל העולמות כלל כו', ומשם יכול להיות אופן המדידה באופן אחר לגמרי כו', ועפ"ז יובן ההפרש בין הרצון דברה"ע להרצון דתומ"צ, דהנה ידוע דעיקר המקור להשתל' העולמות הוא בחי' הרצון העליון ובשרשו הוא בחי' הרצה"פ שלפני הצמצום כו' וכמ"ש בזהר כד סליק ברעותא למברי עלמא והיינו בחי' הרצון דא"ק כמ"ש בע"ח וכן א' בריש הורמנותא דמלכא כו' שהוא בחי' הרצה"פ שלפני הצמצום כו', וכל מה שנעשה אח"כ בסדר השתל' הכל כאשר לכל עלה במח' בבחי' הרצה"פ כו', אך כללות בחי' הרצון הזה הגם שהוא בבחי' אוא"ס שלפני הצמצום שאינו בגדר מקור כלל להשתל' העולמות כו' מ"מ ה"ז בחי' חיצונית הרצון שהוא מה ששייך לעולמות, והיינו הרצון בעצמותו כבי' שיומשך האור ע"י העלמות והסתירים דמסכים ופרסאות באופן שלא יאיר האור בגילוי כמו שהוא כו', ולכן בחי' הרצון הזה הוא מדוד בעצמו באיזה אופן יהי' האור והגילוי והר"ע ההשערה בכח כו' כנ"ל וזהו שא' בזהר בריש הורמנותא דמלכא דהיינו בתחלת התעוררות הרצון הפשוט בעצמותו כו' גליף גליפא בטה"ע היינו בחי' חקיקת האותיות המצמצמים ומגבילים את האור דהיינו מה ששיער בעצמו כו', ועי"ז נעשה הצמצום שהוא בחי' התעלמות וסילוק האור בכדי שיומשך גילוי הקו בדרך דילוג כנ"ל ואח"כ כל הצמצומים והפרסאות בכדי שיומשך האור באופן שיתקבל בעולמות כו', אבל כ"ז הוא בחי' הארה דהארה לבד בחי' אור של תולדה שבאין ערוך כלל לגבי האור הראשון ושרש המשכתו הוא רק מבחי' חיצונית האור דאוא"ס ב"ה שהוא בבחי' מדה וגבול בעצמותו גופא כבי' כו', אך בחי' הרצון דתומ"צ הוא בחי' פנימיות ועצמות אוא"ס ב"ה שלמעלה מגדר שייכות לעולמות לגמרי וכמא' במי נמלך בנשמותיהן של צדיקים דהרצון דתו"מ הוא שנחלט עי"ז הרצון דברה"ע לפי שא"א להיות קיום התו"מ אם לא יהיו העולמות כו' אבל עיקר הכוונה בעצמותו כבי' הוא קיום התומ"צ דוקא שזהו בחי' פנימיות הרצון כו', ושם אין שום מדידה באופן המשכת האור בבחי' מדה וגבול כו', וגם שאין שום מדידה מסתרת כלל לגבי בחי' העצמות ונמשך האור בבחי' גילוי ממש כמו שהוא בעצם כו', והגם דתו"מ הן ג"כ בבחי' מדידה והגבלה הן בעצם עשיתן שזה דוקא מצוה, והן באופן עשייתן שיהי' באופן כך וכך דוקא והכל הוא ע"פ המדידה והגבלה דתורה כו', וכן בדי"כ התורה היא מדודה ומוגבלת באותיות התורה כו', הנה המדידה הזאת אינה באופן המשכת האור היינו בבחי' צמצום והעלם שלו באיזה אופן יוכל להתקבל כו' שזה שייך רק בבחי' חיצונית האור שא"א להיות התגלות והמשכה שלו כ"א ע"י צמצום והעלם.

שזהו הגבלה שלו כו' ובאופן כזה דוקא יוכל להתקבל כו', אבל בבחי' פנימיות
 ועצמות האור אינו שייך בו בחי' צמצום והגבלה כלל דכל עצם בלתי מתחלק
 בעצמותו והיינו שאינו בא בבחי' מדה וגבול כו' וממילא אינו שייך לומר בו
 שבאופן כזה דוקא יוכל להתגלות ובאופן כזה דוקא יוכל להתקבל כו' מאחר
 שאינו בבחי' מדה וגבול כו' כ"א ענין המדידה הוא ע"י מה נמשך בחי'
 העצמות כו' והיינו שע"י עשי' זו דוקא שהיא עשיית המצוה נמשך בחי' העצמות
 כו' ונמשך בזה בחי' העצמות כמו שהוא ממש, והיינו שהמדידה היא מדידה
 עצמית ר"ל ע"י מה נמשך בחי' העצמות שזה ע"י ענינים אלו דוקא שכך
 עלה ברצונו הפנימי והעצמי שע"י ענינים אלו יהי' נמשך בחי' העצמות כו'
 וכן האותיות דתורה בכלל הן בחי' אותיות עצמיים המגלים את העצם כו'
 וזהו כל הקורא בתורה כאילו קורא בשמותיו של הקב"ה שהן בחי' שמות
 עצמיים מה שהעצם נקרא ונתגלה בשם זה כו', והענין הוא דהנה ידוע שיש
 ג' מדרי' בשמות שם הפעולה והתואר והעצם, דשם הפעולה הוא ע"ש הפעולה
 וההתפשטות כו', ושם התואר הוא שמתאר עצם הכח קודם שמתפשט כו'
 ומ"מ יש לו שייכות אל הפעולה כו' וכמ"ש במ"א, ושם העצם הוא שאינו
 שייך לפעולה כלל כו', והו"ע אמיתית ש' הוי' שנק' שם העצם שאינו ע"ש
 ההתהוות כ"א מה שהעצם נק' כך והו"ע אמיתית היותו ית' כו' וכמ"ש במ"א, וזהו
 בחי' שמו קדמון כקדמותו כו', וזהו ג"כ ענין השמות דתורה שהן שמות
 עצמיים שההתגלות הוא כמו שהוא בעצם ממש כו' וכמ"ש כ"ז במ"א באורך.
 וזהו וארא אל אברהם כו' באל שדי שהוא בחי' הגבלה וצמצום, והיינו רק
 בחי' הארה חיצונית דאוא"ס ב"ה שבא בבחי' מדה וגבול ע"י הצמצום וע"י
 הפרסאות כו' והיינו בחי' חיצונית הרצון השייך לעולמות כו', ומ"מ בחי' אל
 שדי שנתגלה לאברהם ע"י מצות מילה הוא למעלה מבחי' ש' שדי דברה"ע
 והוא מה שאמרו במדר' שם בפ"י ש' שדי שדי באלקותו לכל ברי' שזהו גילוי
 בחי' אוא"ס הסוכ"ע כו' שגם בחי' ומדרי' זו יש לה שייכות לעולמות שזהו
 בחי' או"מ לעולמות כו', אבל ושמי הוי' בחי' פנימיות ועצמות אוא"ס ב"ה
 והוא מה שאין העולם ומלואו כדי לאלקותו כו' דהיינו אמיתית שם העצם
 דש' הוי' זהו שנתגלה במ"ת דוקא וכמ"ש אנכי הוי' אלקיך בחי' אנכי ממש
 כו' והגילוי בזה הוא כמו שהוא בעצמותו ממש כו' וכנ"ל וזהו ביום חתונתו
 זו מ"ת בחי' השפעה פנימיות ועצמיות דהיינו מבחי' עצמות אוא"ס ב"ה כו',
 ועפ"ז יובן ענין מ"ת שנק' בשם מתנה וכמ"ש ויתן אל משה כו' וכמ"ש באור
 פניך נתת לנו תורת חיים כו', והענין הוא דהנה ידוע דהעלאת מ"ן דתחתונים
 מגיע רק בהאור השייך אל העולמות כו' דלהיות שהאור הוא שבערך העולמות
 וההשתל' ושייך להם לכן בערך לעורר את האור ע"י העלאת מ"ן שבעולמות
 כו', אבל בעצמות אוא"ס ב"ה שאינו שייך לעולמות כלל הרי אינו בערך
 שיגיע לשם העלאת מ"ן כ"א ההמשכה היא בבחי' אתעדל"ע מצד עצמו והיינו
 בבחי' מתנה לבד כו' חוה ההמשכה דתורה וכנודע דתורה היא מלמעלמ"ט,
 להיות דענין התורה היא המשכת בחי' עצמות אוא"ס ב"ה ה"ז בא בבחי' מתנה
 מלמעלה וזהו מתן תורה שהיא בבחי' מתנה לבד, רק הי' נצרך לזה תחלה

שעבוד מצרים בכדי שיהי' ראויים לגילוי זה כו' ויציימ' היו הכנה למית כו' וכמ"ש בתו"א בד"ה לך לך, וזהו ג"כ ענין החדש דהנה ידוע דמולד הלבנה הו"ע יחוד שמשא וסיהרא יחוד ז"א ומל' אמנם יחוד זו אינו רק בבחי' חיצוניות לבד דהיינו בבחי' האור השייך להשתל' כ"א הוא בחי' יחוד פנימי דורג' שוהו בחי' השפעה פנימיות וז"ע מולד הלבנה כמו ההמשכה להוליד בדומה כו' והיינו ההמשכה מבחי' פנימיות ועצמות או"ס ב"ה, וזהו דבכל חדש נמשך צירוף חדש מש' הוי' ועיקר ההמשכה הוא בחדש ניסן דהצירוף הוא ש' הוי' כסדרן והיינו אמיתית הגילוי דש' הוי' ש' העצם כו', וזהו דהחדש הזה לכם הוא התחלת התורה דהרי ההמשכה דתורה הוא שיומשך ויתגלה בחי' עצמות או"ס ב"ה וזהו שהחדש הזה כו', דהנה כל הענין שע"כ והוא הסיפור דברה"ע והאבות כו' הכל הוא בבחי' חיצוניות האור דאו"ס שלפני הצמצום שבא בבחי' מדה וגבול ע"י הצמצום כו', אבל ענין החדש הזה לכם שהוא גילוי בחי' עצמות או"ס שלפני הצמצום שאינו בא בבחי' צמצום והגבלה כלל כו' כנ"ל, זהו אמיתית הכוונה בההמשכה דתורה כו', וע"כ לאחר יציימ' המצוה הראשונה היא מצות קד"ח שהו"ע יחוד שו"ס שוהו ההמשכה דתורה שזכו לזה ע"י יציימ' כו', והגילוי הוא בבחי' המשכה מלמעלה בבחי' מתנה כו', וזהו ההפרש בין ניסן לתשרי דתשרי הוא זמן ברה"ע דבכ"ה באלול גבה"ע כו' והיינו בחי' חיצוניות הרצון הנ"ל, וניסן הוא חודש של גאולה גילוי בחי' פנימיות הרצון כו', ולכן ניסן הוא בבחי' מלמעלה למטה ותשרי מלמטלמ"ע כנודע, והיינו לפי שתשרי הוא במדר"י ששייך העלאת מ"ן אבל ניסן הוא במדר"י שאינו שייך שם העלאת מ"ן כ"א בדרך מתנה מלמעלה בבחי' אתעדל"ע מצ"ע כו', וז"ש במג"ע פ' בא ע"פ החדש הזה דניסן ותשרי הוא זמן ביעור חמץ, וניסן הוא ביעור חמץ גופני, ובתשרי ביעור חמץ רוחני כו', והיינו דביעור חמץ דניסן הוא המצוה דתשבייתו שאר שהוא בכח התורה שנצטוינו ע"ז כו', דהנה בכדי שיהי' דירה הראוי לדירת המלך הרי צריכה להיות נקי' מכל טנוף ולכלוך וצריכים לנאותה בכלי בית נאים שאז יאתה שתדור בה המלך כו', וכמו"כ יובן דבכדי שיהי' מ"ת שהוא גילוי בחי' עצמות א"ס ב"ה בבחי' פנימיות וכמ"ש בקרבך קדוש וכת' ותורתך בתוך מעי כו' צריכים לנקות מכל סיג ופסולת שז"ע מל"ת ולהיות כלים נאים בבחי' מ"ע כו' וע"ז הוא שנצטוינו לבער את החמץ, דכמו החמץ בגשמיות הוא שמגבי' ומתנפח, כמו"כ בעבודה הוא בחי' גאווה וגסה"ר שהם היפך הקדושה ואין אני והוא כו', ובד"כ נקי' היצה"ר חמץ וכמ"ש מכף מעול וחומץ, וה"ז אוהרת ביעור היצה"ר והשבתתו מן העולם כו', וע"ז ראויים להיות דירה למלך מה"מ הקב"ה כו', ומצות מצה היא הכלי לגילוי זה וכנודע בענין מצה זו שאנו אוכלים ע"ש שנגלה עליהם כו', והנה עבודת התחתונים כל השנה בבחי' אתכפי' ואתהפכא ובקיום המצות הוא ג"כ בכוונה זו להיות דירה הראוי כו' דנתאוהה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים וצ"ל דירה הראוי' כו' וכמ"ש בלקו"ת ד"ה לא הביט און ביעקב, רק שוהו בדרך מלמטלמ"ע בעבודת האדם ויגיעתו כו', ובפרט בחדש תשרי שגם אם פגם ח"ו כו' נעשה הביעור ע"י התשובה מעומקא דליבא להיות נושא עון ועובר על פסע כו'

וכיז הוא מלמטלמ"ע כו' ובניסן הוא המצוה דביעור חמץ בדרך מלמעלמ"ט כו', והיינו להיות שאו כללות הגילויים הוא בבחי' מלמעלה למטה כו' ובתשרי הוא בבחי' מלמטלמ"ע כו' (מ"מ ע"י תשובה דיהו"כ ממשיכים ג"כ מבחי' פנימיות ועצמות אי"ס ב"ה כו' וכמ"ש במ"א). וע"פ הנ"ל יובן מה שמעברין את השנה ואין מעברין את החדש, דהנה עיבור השנה הוא כאשר אין השעורה אביב, וידוע דצמיחת התבואה הו"ע העלאת מ"ן כו' וע"ז הוא עיבור השנה בכדי שיהי' ההעלאת מ"ן כתיקונה להמשיך המשכת מ"ד כו', וע"כ מעברין השנה שהוא בחי' האור שע"פ סדר השתל' ושייך שם העלאת מ"ן, וזהו דתשרי ר"ה לשנים דהיינו מלמטלמ"ע כו' (שגם התעוררות בחי' העצמות הוא ע"י העבודה מלמטלמ"ע בתשובה כו') והגם דשנה הוא שנת החמה בחי' ז"א כו', מ"מ זהו ההמשכה דז"א במל' בבחי' מדה וגבול דסדר השתל' כו', אבל חדש הוא בחי' יחוד שו"ס בבחי' השפעה פנימיות ועצמיות כו' דזה אינו תלוי באמת בהעלאת מ"ן כ"א בבחי' מתנה כו' כנ"ל, ע"כ אין מעברין את החדש כו', וכיון שהגיע ניסן אין מעברין את השנה ג"כ דכשהגיע ניסן היינו שכבר נמשך הגילוי מלמעלה בחי' הגילוי דעצמות או"א"ס שלמע' מאתעדל"ת בהעלאת מ"ן לזאת אין מעברין כו', ג"כ י"ל דבהמשכה שבבחי' מתנה הגם שאין שם העלאת מ"ן מ"מ צ"ל ראויים לזה כו', וזהו שמעברין אדר כשאין השעורה אביב ונודע דאביב הוא בדרך מלמעלה למטה כו', וע"ז מעברין בכדי להיות ראוי כו', אבל כשהגיע ניסן שכבר נמשך כו' א"צ לעבר כו', וזהו אומרם זה ניסן ולא אחר ניסן דכיון שהגיע ניסן חודש של גאולה גילוי בחי' אמיתית שם העצם ש' הוי' בבחי' גילוי מלמעלמ"ט כו' אין מעברין את השנה כו', ולמדו כן מתי' הנה המורה על הגילוי וכנודע מענין משה נתנבא בזה בחי' אספה"מ דהיינו גילוי האור כמו שהוא בעצם כו', וזהו החדש הזה לכם ראש חדשים כו', דהנה בפרדס הביא תשו' רב האי גאון בענין י"ג מדה"ר שהן ע"ס וג' ראשין לראשין והן בחי' צחצחות וידוע שזהו בחי' ע"ס הגנוזות במאצילן שהן ע"ס דעתיק בחי' פנימיות הכתר כו' וידוע דפנימיות הכתר זהו מה שלמעלה מגדר מקור להשתל' כו', והיינו גילוי בחי' החדש בבחי' יחוד שו"ס כו' דהעיקר הוא בחדש ניסן חודש של גאולה דהש' הוי' בו כסדרן כו' וז"ע ראש חדשים דהיינו בחי' ראשין לראשין כו' ולכן הגם שאו' ראשון הוא לכם כו' זהו בההמשכה מר"ח ניסן בכל החדשים כו' וזה הוא שמודיע עצם ענין דר"ח ניסן שהוא בחי' ראש דהיינו בחי' ג' ראשין לראשין כו' והגילוי הזה הוא לכם דוקא לנש"י שלהם דוקא הגילוי דבחי' עצמות או"א"ס ב"ה כו' וזהו החדש הזה לכם כו' בחי' גילוי העצמיות דאי"ס ב"ה שז"ע המשכה דתורה וע"כ נצטוו בזה ראשון אחר יצי"מ, והוא ראשי חדשים בחי' ג' ראשין לראשין כו' וע"כ כיון שהגיע ניסן אין מעברין דזה ניסן כו' שנמשך הגילוי מלמעלה והגילוי הוא לכם דוקא כו'.

בס"ד חה"פ, אעת"ר.

מצה זו שאנו אוכלים ע"ש מה ע"ש שלא הספיק בצקת של אבותינו להחמיץ עד שנגלה עליהם ממ"ה הקב"ה וגאלם שנא' ויאפו את הבצק כו' כי לא חמץ כי גרשו כו', ולכאור' אינו מובן הלא מצות אכילת מצה שהיא חובה ה"ה ממ"ש על מצת ומרורים יאכלוהו שהי' הקרבן פסח נאכל עם מצה כו' וזה הי' קודם חצות ונצטוו ע"ז מבעשור לחדש וכתי' ושמתם את המצות שצריכים שימור מחימוץ. ומ"ש ויאפו את הבצק כו' עוגת מצות כי לא חמץ דהיינו מה שלא הספיק להחמיץ כו' זה הי' אחר חצות, דהרי גילוי ממה"ם הקב"ה הי' בחצות הלילה וכמ"ש ויהי בחצי הלילה כו', וע"י הגילוי לא הספיק להחמיץ כו', ואיך אנו אומרים על מצה זו שאנו אוכלים קודם חצות שהיא ע"ש חובת מצות אכילת מצה שזמנה קודם חצות שזהו ע"ש שלא הספיק להחמיץ שזה הי' אחר חצות דאו הי' הגילוי כו', ובהכרח לומר שיש הפרש בין אכילת מצה דעכשיו לאכילת מצה שהי' או בצאתם ממצרים, דביצ"מ הי' אכילת מצה דקודם חצות רק מפני הציווי לבד והגילוי דאוא"ס ב"ה הי' בחצות לילה ואו לא הספיק להחמיץ כו', ועכשיו באכילת מצה דקודם חצות היא ג"כ מחמת הגילוי דממ"ה הקב"ה דע"כ או' מצה זו שאנו אוכלים קודם חצות היא ע"ש שלא הספיק כו', וכנודע מכתהאריו"ל דמיד בליל פסח מאירים בחי' גדלות אבא שז"ע הלל גמור שאנו אומרים בערבית ע"ש הגילוי דאוא"ס ב"ה כו' וכמ"ש במ"א, וכן בקידוש מאיר בחי' גדלות כו', הרי שיטנם הגילויים כבר קודם חצות כו', אך לפ"ז אינו מובן מפני מה גם עכשיו מצות אכילת מצה היא קודם חצות דוקא מאחר דמצה זו היא ע"ש שלא הספיק להחמיץ הרי הי' אפשר להיות גם אחר חצות ולמה חובת מצותה דוקא קודם חצות כו'. וגם אינו מובן לפי הנ"ל כללות ענין חובת אכילת מצה דלפי הנ"ל גם קודם * הי' צ"ל רשות ולא חובה דכשם שהמצה דאחר חצות היא רשות וכמא' מה שביעי רשות כך ששה רשות והיינו לפי שזהו מה שלא הספיק להחמיץ כו' שאין זה מפעולת האדם כ"א מצד הגילוי מלמעלה כו', והמצה דקודם חצות היא חובה שהיא המצה שהאדם עושה ע"י השימור מחימוץ כו', ומאחר דעכשיו המצה שקודם חצות היא ג"כ ע"ש שלא הספיק כו' א"כ למה היא חובה כו' דבאמת גם עכשיו חובת מצוה היא לאכול מצה בליל א' קודם חצות דוקא, ובודאי גם עכשיו המצה שקודם חצות צריכה שימור כו', וצ"ל שיש במצה שקודם חצות שני הענינים דהיינו ושמתם את המצות וגם מה שלא הספיק להחמיץ כו' וצ"ל מהו ענינם ואיך הם שניהם כו', ולהבין כ"ז ילה"ק תחלה שרש ענין חג הפסח, דהנה כתי' ואמרתם זבח פסח הוא לה' אשר פסח כו' וכתי' ופסח ה' על הפתח כו' ומשמע דעיקר ענין חג הפסח ה"רע הפסיחה והדילוג כו' (שזהו ג"כ מה שבלי"ל א' דפסח נכנסים בחי' הגדלות קודם להקטנות דבהלל דערבית ובקידוש נכנסים בחי' הגדלות

ואח"כ מצה בחי' קטנות כו' דהיינו שלא בסדר והדרגה כו' וכמ"ש בפע"ח) דבזה יתרון המעלה בהי"פ על כל המועדים וגם על השבת בבחי' הדילוג שבו וכמ"ש קול דודי הנה זה בא מדלג כו' דהיינו בחי' אתעדלע מצ"ע כו', דהנה בכל המועדים ובשבת הגילוי מלמעלה הוא ע"י אתעדל"ת דתחלה הוא בחי' עליית העולמות בבחי' העלאת מ"ן ועי"ז הוא ההמשכה מלמעלה בחי' המשכת מ"ד, וכמו בשבת שצ"ל תחלה ששת ימים תעבוד ועשית מלאכתך כו' וידוע דעבודה זו היא ברוחני' והו"ע עבודת הבירורים כו' ומי שטרח בע"ש יאכל בשבת בבחי' המשכה והגילוי מלמעלה כו', והגם דשבת מיקדשא וקיימא כו' מ"מ ההמשכה היא ע"י הקדמת הששה ימים דוקא וכמ"ש"א המהלך במדבר כו' מונה ששה כו' ומשמר כו' וגם הרי כתי' זכור את יוה"ש לקדשו וכת' לעשות את השבת דנשיי עושין את השבת כו'. ומבו' במ"א דמה שמיקדשא וקיימא היינו בחי' שבת שלמעלה מהששה ימים שהן ז"מ ושבת בחי' שביעאה עלייהו בינה כו' ומ"ש לקדשו הוא המשכת בחי' החכ' שנק' קדש כו' והוא בחי' מוחין דאבא שלמעלה מהשתל' כו', ועם היות שזהו למעלה מהשתל' מ"מ גא' ע"ז לעשות את השבת שתלוי בעבודה דששת ימי החול כו', וכמו"כ הוא בעבודה דבשבת הוא עבודת הנשמה מצ"ע להתענג על ה' כו', והוא מה שבאה על שכרה בעבודתה בימי החול בהבירור דנה"ב כו' וכמ"ש במ"א * (ויש בחי' מתנה טובה דשבת שלמעלה מבחי' לעשות כו', והיינו דבחי' לעשות את השבת זהו בבחי' אוא"ס ששייך עכ"פ להשתל', ובחי' מתנה דשבת הוא בבחי' עצמות אוא"ס בחי' פנימיות הכתר שמובדל בערך מבחי' ההשתל' שזהו בחי' וקראת לשבת עונג ובחי' או תתענג על ה' כו', (כמ"ש בד"ה את שבתותי שלא נדפס) וז"ע שבת ע"ש כי בו שבת כו' שהוא בחי' השביתה שלאחר עבודה ויגיעה כו' ונודע בענין השביתה שהוא בחי' עליית הכחות למקורן כו' והו"ע עליית העולמות דבשבתא דמעלי שבתא שעולין או כל הבירורים דרפ"ח ניצוצין שמבררי' בששת ימי החול כו' ואח"כ ההמשכה היא בשבתא דיומא כו', וכן בכל יו"ט יש בחי' עליית באתעדל"ת תחלה ועי"ז נמשך תוס' גילוי אור עליון מלמעלמ"ט וכמו בשבועות שנמשך ונתגלה בחי' אור הכתר שז"ע אנכי הוי' כו' הרי ה' לזה העלאת מ"ן דספ"ע כו' וכמ"ש תספרו חמשים יום וידוע שזהו בחי' שער הנו"ן המחבר חו"ב ע"י גילוי אור הכתר שבו והוא הגילוי דחה"ש שהוא יום הנו"ן כו', הרי אומר ע"ז תספרו חמשים יום כו', ועם היות שאין סופרין יום הנו"ן לפי שאין העלאת מ"ן מגיע לשם ממש ונמשך בדרך ממילא כו' מ"מ ההמשכה הוא ע"י ההקדמה דספירת המ"ט ימים כו', וכן בסוכות נמשכים בחי' מקיפים דכתר בחי' וימינו תחבקני ע"י העבודה דעשיית כו' ובפרט ביה"כ שיש עלי' כללית בנעילה דיוה"כ שהמל' עולה במדרי' עליונה מאד ומקבלת שם מבחי' פנימיות הכתר שז"ע החותם דנעילה דהיינו מה שהמל' מקבלת מבחי' ה"ג דעתיק בעלייתה בבחי' דיקנא דא"א בנעילה כו' ונמשך

(*) בנוכ"ק חסר סיום החצעי"ג, ואוצ"ל לאחרי חי' : נדפס).

אח"כ בהתגלות למטה בכה"ס שז"ע בכסה ליום חגינו כו'. ונודע דכללות ענין
 סכך הסוכה הוא מהענן הקטורת דתש"י דיו"כ כו' הרי דכל ההמשכות דמועדים
 הגם שהן במדריות גבוהות ונעלות כו' מ"מ יש עבודה בבחי' העלאת מ"ן
 קודם לזה ועי"ז הוא ההמשכה כו'. ונודע דההמשכה הבאה בסיבת העלאת
 מ"ן הרי לפ"ע ההעלאה תהי' ההמשכה וכמו תלמיד המחכים את רבו שלפי
 אופן שאלתו כך יהי' תשובתו כו'. וכמו"כ כתי' יהי חסדך ה' עלינו כאשר יחלנו
 לך דבאופן אשר יחלנו לך בבחי' העלאת מ"ן לפי ערך זה יהי' ההמשכה
 מ"ד כו' וכן ימלא ה' כל משאלותיך וכמו יענונו ביום קראנו כו'. והרי
 באתעדלית בהעלאת מ"ן יש כמה מדרי' ולפי אופן כזה יש כמה חילוקים
 בהמשכת מ"ד כו'. וכללות המשכה זו היא רק מבחי' חיצונית האור היינו בחי'
 אור שבערך אתעדלית שאינו נמשך בזה מבחי' העצמיות כו'. מאחר שאין
 הגילוי מצ"ע כ"א מה שמעוררים ע"י העלאת מ"ן שאין זה מגיע בבחי'
 העצמיות כ"א בבחי' חיצונית לבד כו'. וכמו"כ הוא במועדים הגם דהגילוי
 שבמועדים הוא מבחי' אוא"ס שלמע' מהשתל' מ"מ מאחר שזהו ע"י הקדמת
 העבודה תחלה הרי זה תלוי באופן העבודה הקודמת דלפ"ע העבודה קודם
 לפ"ע זה הוא ההמשכה כו' וזהו הטעם דהגילוי אלקות בכא"ר מישראל
 ביו"ט הוא לפ"ע מדריתו היינו לפי אופן העלאת נשמתו כו' ולכך נק'
 מועדי ה' שנודע ונתגלה בכח"ח לפום שיעורא דילי' כו'. אבל בפסח הרי הי'
 יציאת מצרים בפו"מ ולא את אבותינו בלבד כו' אלא אף אותנו גאל עמהם
 כו' ועי"ז אנו אומרים הוציאנו מעבדות לחרות ומאפילה לאור גדול כו' (ובדוגמא
 כזאת הי' ג"כ במ"ת מה שקרבנתו לה"ס דפסקה זוהמתן כו' וכן ובנו בחרת
 מצד הגוף וכמ"ש בס"ש"ב, וכן בחי' ש' הוי' שנעשה בכא"ר מישראל ע"י
 הדבור דפב"פ כו'. ובסוכות הרי האדם ישב בסכך הסוכה עד כ' אמה אדם
 דר בצל סוכה בחי' צלא דמהימנותא כו'. מ"מ העיקר הוא בפסח שהוא בחי'
 היציאה מעבדות לחרות בפו"מ בכא"ר בפרט כו'. וי"ל שההכנה לזה
 הו"ע ביצור חמץ בפו"מ שכא"ר מישראל מתעסק ומשתדל מאד לבדוק
 בחורין וסדקים לבער את החמץ כו' וכן במצות מצה בריבוי דקדוקים מאד
 שיהי' בתכלית ההכשר ובתכלית ההידור ויהי' רחוק מאוד מאיזה חשש חימוץ
 ח"ה וכי"ז הוא מצד היראה שירא מאד לנפשו שלא יראה ולא ימצא איזה משהו
 חמץ ושתהי' המצה כתיקונה כו' הי"ז הכנה בנפש להיות עי"ז היציאה בפו"מ
 מעבדות וחשך הקלי' ר"ל לחרות ולאור גדול כו') והיינו לפי שח"פ מובדל
 מזה מכל המועדים שהגילוי דאוא"ס ב"ה באבי"ע עד נשיי למטה אינה באה
 ע"י העלאת מ"ן לפ"ע העלאה כשאר מועדים, אלא נמשך בחי' גילוי אוא"ס
 מצ"ע כי חפץ חסד הוא ולא מצד אתעדלית בהעלאת מ"ן כלל. ולכן קודם
 הפסח לא יש עבודה פרטיות כמו ספ"ה"ע שקודם חה"ש כמו עשיית קודם
 הסוכות כו' היינו לפי שבח"פ ההמשכה היא בבחי' אתעדל"ע מצ"ע כו'.
 וזהו שנק' פסח ע"ש הפסיחה והדילוג וכת"י בו ופסח ה' על הפתח דעיקר
 ענינו הוא הדילוג שלא בהדרגה, כי האור הבא ע"י העלאה הי"ז שבא בהדרגה.
 שהמקבל ע"י העלי' וההודרכות שלו ה"ה ראוי לההמשכה כו'. ולפי אופן

ההודככות שלו לפ"ע זה הוא ההמשכה כו', אבל האור שנמשך שלא ע"י העלאה הרי ההמשכה היא שלא בהדרגה והיינו שהגם שאינו ראוי המקבל מצד ההודככות שלו ה"ז בחי' דילוג כו', וכ"ז הוא לפי שזה האור בא מבחי' עצמות אוא"ס שלמעלה מלהיות מקור למקבלים עד דאצי' ועשי' שוין לגבי' וגם חשך לא יחשיך כו' וע"כ בא בבחי' דילוג שלא בסדר והדרגה כו', וביאור הענין הוא דלכאור' אינו מובן והלא בכל יו"ט ההמשכה היא מבחי' אוא"ס שלמע' מסדר השתל' שעש"ז נק' יו"ט ע"ש בחי' האור כי טוב שהוא בחי' האור הגנוז כו' וכדמשמע בזהר פ' אמור דצ"ג ע"א מה שהקדים בענין האור הגנוז לענין המועדים כו' וכמ"ש במ"א. וההמשכה מלמע' מהשתל' ה"ז ג"כ שלא בסדר והדרגה, וא"כ מה"ע דפסח הוא בחי' דילוג דוקא, ויובן זה בעבודה בנפש האדם מלמטלמ"ע, דהנה בכללות יש ג' מדרי' עמידה והילוך ודילוג, דעמידה הוא בבחי' סדר והדרגה, והילוך למעלה מבחי' סדר והדרגה ודילוג הוא למעלה מהילוך עד שהילוך נק' סדר והדרגה לגבי דילוג כו' (וכמ"ש בלקו"ת בד"ה הים ראה בענין ההרים רקדו), והענין הוא דהנה כתי' ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה שהמלאכים נק' עומדים וכמ"ש ויעמידם לעד לעולם כו' כולם עומדים ברום עולם כו' והיינו לפי שהתחנות הוא מבחי' אותיות הדבור וכמ"ש וברוח פיו כל צבאם, והאותיות ה"ה דומם שאין בהם הילוך והתפשטות כו', ומ"מ אין זה שעומדים תמיד רק במדרי' אחת שהרי כתי' בהם ובשתיים יעופף הרי יש בהם חפיפה והילוך כו' דעם היות דמחנה מיכאל באהבה ומחנה גבריאל ביראה כו' מ"מ בזה גופא יש בהם עליות ממדרי' למדרי' כו' אך העליות שלהם הוא הכל במדריגות שהן בערך זה לזה שמצד זה הכל הוא כמו מדרי' אחת וכידוע בענין עד ועד בכלל ועד ולא עד בכלל, דעד ועד בכלל הוא שהמדרי' התחתונה היא בערך המדרי' העליונה וא"כ יש בהמדרי' התחתונה גם מהמדרי' העליונה וכמו חיצוניות שבעליון נעשה פנימיות אל התחתון הרי יש בהתחתון בחי' חיצוניות שבעליון כו', ולכן כאשר הוא במדרי' התחתונה יש לו ערך אל המדרי' העליונה וכמו"כ כאשר עולה במדרי' העליונה לא יצא לגמרי ממדרי' התחתונה מאחר שיש להם ערך זל"ז כו', אבל בחי' עד ולא עד בכלל היינו במדרי' שאינם בערך זל"ז וא"כ הרי לא יש במדרי' התחתונה מהמדרי' העליונה וכאשר הוא בהמדרי' התחתונה הוא שלא בערך המדרי' העליונה כלל, וכמו"כ כאשר עולה במדרי' העליונה הוא בבחי' יציאה לגמרי מהמדרי' התחתונה כו', ובד"כ הוא ההפרש בין בחי' ממכ"ע לבחי' סוכ"ע דבבחי' ממכ"ע כל המדרי' הן בערך זל"ז אבל בבחי' סוכ"ע הגם שיש ע"ס דעיגולים ה"ה שלא בערך זל"ז כו' וכמ"ש במ"א, וזהו ההפרש בין עמידה להילוך דעמידה הוא שהעליות הן במדרי' שהן בערך זל"ז ונק' זה עמידה לפי שבעלייתו אינו יוצא לגמרי מהמדרי' הקודמת וה"ז כאילו עומד במדרי' אחת כו', והעלי' בזה הוא בהדרגה והיינו דכאשר עולה במדרי' העליונה אינו נבדל בזה לגמרי מהמדרי' התחתונה כו', אבל הילוך הוא בחי' עלי' שלא בהדרגה דהיינו שבעלייתו הוא נבדל מהמדרי' הקודמת והיינו בבחי' סוכ"ע שהמדרי'

הן שלא בהדרגה כו' וזהו שהמלאכים נק' עומדים דעם היות שיש בהם עליות אבל הכל הוא בבחי' ממכ"ע שהן בסדר והדרגה כו', והנה ידוע דנשמות כמו שהן למע' נק' ג"כ עומדים וכמ"ש חי ה' אשר עמדי לפניו כו', והיינו לפי שהנשמות שרשן ג"כ מבחי' אותיות אלא שהן אותיות המח' וכמא' ישראל עלה במח' כו' שגם הם בחי' דומם כו', וע"כ הן ג"כ בבחי' עומדים כו' וע"י ירדתן למטה נעשים בבחי' מהלכים ע"י קיום התומ"צ למטה וכמ"ש הילך בתורתו כו' וכת"י אם בחקתי תלכו כו' שע"י תומ"צ נעשים בבחי' מהלכים כו'. והענין הוא דהנה מה שישאל עבמ"ח הרי מח' היא עולם הבר' וכנודע דמתדו"מ הן ג' עולמות בי"ע כו', אבל תר"מ הן תורת הוי' ומצות הוי' וידוע דש' הוי' באצ"י דוקא, ונודע ג"כ דאצ"י מובדל בערך מבי"ע, דג' עולמות בי"ע הן בערך זל"ז בבחי' סדר והדרגה כו', אבל אצ"י הוא באין ערוך לגבי בי"ע כו' וכמ"ש במ"א בדיה ואחה הרם את מסך, ועש"ז נק' אצ"י אש כו' וכמ"ש במ"א. ולזאת העלי' שע"י תר"מ שנשיי מתעלים בבחי' אצ"י (ובמ"א מבו' שע"י תר"מ נמשך גם בבי"ע בחי' המ"ד דאצ"י כו', והכל ענין א') ה"ז בחי' הילוך שהוא העלי' שלא בהדרגה כו', וכמו"כ יובן באצ"י גופא דשרש הנשמות הוא מבחי' הכלים וכמא' נשמה שנתת בי טהורה היא כו' דטהורה היינו בחי' הכלים כנודע, וע"י תר"מ מתעלים בבחי' קדש וכמ"ש אשר קדשנו במצותיו בבחי' קדושה שלמע' מטהרה והיינו בבחי' האור שלמעלה מכלים כו', דהנה בכלים יש ג' מדרי' והן בחי' מחדומ"ע שהן בחי' בי"ע דאצ"י כו' חו"ב ברי' שבאצ"י וחג"ת יצי' ונה"י עשי' כו', ובאורות יש ד' מדרי' והוא בחי' אצ"י שבאצ"י והיינו בחי' האור שלמעלה מהכלים שאינו מתלבש בהם כו' דהאור המתלבש בהכלים נק' ג"כ בי"ע שבאצ"י ובחי' אצ"י הוא בחי' נשמה לנשמה שמאיר בבחי' מקיף כו' וכמ"ש במאה"ז דוה' פקד את שרה, וזהו בחי' הילוך היינו העלי' בבחי' האור שלמע' מהכלים, דענין העמידה הוא באורות המתלבשים בכלים שהן בבחי' הדרגה כו', אבל העלי' למעלה מהכלים הוא בבחי' בלי"ג דהיינו בלי הדרגה ה"ז בחי' הילוך כו', וידוע דבכללות ההשתל' הרי כללות העולמות נכללים בג' מדרי' בי"ע הכללים דא"ק ברי' דכללות כו', וכנודע דהתחלת ענין הכלים הוא מבחי' א"ק ובחי' בי"ע הן ג' מדרי' שבכלים כו', ובחי' אצ"י דכללות הוא בחי' האוא"ס שלפני הצמצום כו', ובעבודה בחי' העמידה הוא תאהבה דבכל לכבך ובכל נפשך שהיא העבודה שע"פ טו"ד שהוא ההילוך בסדר והדרגה לפי אופן השגת השכל כו', ובחי' הילוך הוא תאהבה דבכל מאדך שבבחי' בלי"ג הוא בחי' רעו"ד רצון פשוט שלמעלה מטו"ד שעו"ג ומספר את רובע ישראל בחי' הרביעית שלמעלה ממחדו"מ כו' שבוה ההילוך הוא בבחי' בלי"ג שלא בהדרגה כו' אמנם בחי' הדילוג ה"ז למעלה מבחי' הילוך וכמו עד"מ בגשמיות הנה בהילוך הגם שיכול לילך הרבה עד אין שיעור מ"מ הרי רגליו עומדות על הארץ ובשעת ההילוך מגבי' רק רגלו אחת והשני עומדת על הארץ וא"צ לזה כח גדול כ"כ ואף כשרץ במרוצה מ"מ הכל הוא באופן הנ"ל, אבל בדילוג אפי' כשדולג ברגל אחת הרי כל גופו נגבה מהארץ בעת הדילוג, וצריכים לזה כח חזק

שיוכל לדלג ממקום למקום כו' (ובקפיצה דהיינו שקופץ בבי רגליו כאחת צריכים עוד כח חזק יותר, אמנם בהגבהת גופו מן הארץ שניהם שוים כו') והדוגמא מזה ברוחניות הוא דענין התשובה שנק' דילוג כמ"ש אדלג שור כו', והוא בכח גדול מבחי' פנימיות ועצמות הנפש ובבחי' יציאה מגדר הכלים ומגדר הכחות לגמרי, וה"ז למעלה מבחי' אהבה דבכל מאדך בחי' רעו"ד שזהו בחי' הילוך דגם כשהולך בריבוי ובמרוצה מ"מ אינו נבדל מן הארץ וא"צ לזה כח גדול כ"כ כו' דכמו"כ הוא בבחי' ריצה דרעו"ד הגם שהיא שלא בהדרגה מ"מ אינו בבחי' יציאה לגמרי מגדר הכחות מפני שזהו בבחי' המקיף דנפש שיש לו שייכות עדיין אל הכחות כו', ובד"כ הוא בחי' הרצוא דנה"א שגם בחי' הבל"ג שלו הוא בבחי' אחיזה בבחי' פנימיות כו' ובמ"א מבו' דנה"א בכללות הוא בחי' חכ' דגם בחי' הרצון פשוט שלו יש בזה בחי' חכ' כו'. וזהו שבחי' רעו"ד באה ג"כ ע"י התבוננות רק שהתבוננות היא בבחי' הפלאה דאוא"ס והרצון הוא אח"כ מצ"ע כו' וכמ"ש במ"א. וכ"ז הוא בכלל עבודת הצדיקים כו', אבל תשובה היא מעומק ופנימיות הנפש כמ"ש ממעמקים קראתיך מבחי' עומק לעומק כו' וזהו שהוא בחי' דילוג בבחי' כח גדול מעצמות הנפש ובבחי' יציאה לגמרי מגדר הכחות כו' והיינו ממדרי' בנפש שנעתק ונבדל מהכחות כו', ומגיע למעלה בבחי' פנימיות ועצמות אוא"ס בחי' קדה"ק שלמע' מקדש כו' דהעלי' שע"י תומ"צ וכן בחי' רעו"ד בחי' רובע ישראל מגיע בבחי' קדש דהיינו בבחי' האור שלמעלה מהכלים ומ"מ יש לו שייכות אל הכלים ולכן הוא בחי' הדי' שבאורות שיש לזה שייכות אל הג' מדרי' כו' אבל בחי' קד"ק הוא שמובדל גם מבחי' קדש והיינו בבחי' עצמות אוא"ס שאינו בגדר השתל' כלל כו', וזהו דיו"כ גק' שבת שבתון דשבת הוא בחי' שבת קדש ויו"כ קד"ק ע"כ גק' שבת שבתון כו' וזהו שהילוך גק' סדר והדרגה לגבי דילוג להיות דהילוך הגם שזהו בבחי' מקיף שבנפש מ"מ ה"ז בבחי' המקיף השייכות לפנימי ויש לו אחיזה בפנימיות והוא מדרי' הצדיקים דבד"כ עבודתם הוא בהדרגה כו', משא"כ בחי' הדילוג שזהו בחי' עצמיות הנפש שיוצא בהתגלות בכח חזק ועצמי לדלג שור בבחי' יציאה לגמרי מגדר בחי' פנימי כו', ומכ"ז יובן ענין הדילוג למעלה שהוא בבחי' כח עצמי דבחי' עצמות אוא"ס כו', דהנה גבי בריאת והתהוות העולמות אמרו"ל לא בעמל ויגיעה ברא הקב"ה כו', ומבו' במ"א דהיינו שזהו בחי' הארה לבד שאינו בערך העצמות כלל כו', וזהו כללות הגילויים דסדר השתל' שהן בחי' הארה לבד כו', וע"כ בא בבחי' התלבשו' אורות בכלים מפני שהן בחי' הארה לבד, דעצמות הרי אינו בגדר התלבשות בכלים כלל ומה שיכול להתלבש בכלים זהו בחי' הארה לבד כו', וזהו בחי' עמידה למעלה וכמו עמד וימודד ארץ שזהו בחי' המדידה באופן המשכת והתלבשות האור בעולמות בבחי' הדרגה דסדר השתל' כו', וכאשר נמשך מבחי' אוא"ס שלמעלה מהשתל' שזהו ההמשכה שע"י תומ"צ כו' ה"ז בחי' הילוך וכמ"ש הליכות עולם לו ואמרו"ל א"ת הליכות אלא הלכות והיינו שע"י ההלכות הוא בחי' ההילוך וההמשכה דאוא"ס שלמעלה מהשתל' כו', וההילוך הוא עד אין שיעור דהיינו

בבחי' בל"ג ושלא בבחי' מדידה והגבלה דסדר השתל' כו', והיינו דההמשכה
 דתורה הוא שנמשך בכללות סדר השתל' בשוה עד שגם למטה הוא בחי' אותו
 המהות ממש כמו שהוא למעלה כו' וכמ"ש במ"א. וגם כמ"ש במ"א הפרש
 בין האו"ס שלמע' מאצי' להאורות דאצי' דבאצי' הגם שא"ס להתפשטותן
 מ"מ הכל הוא במדרי' דאצי' אבל לא שיומשך בכי"ע ג"כ, אבל בחי' או"ס
 שלמעלה מאצי' הוא בבחי' א"ס ממש שנמשך גם בכי"ע כו' (וכמו שלמטה
 דוקא נמשך בחי' או"ס הסוכי"ע שעי"כ בעוה"ז דוקא שייך עבודת הברורים
 וענין התשובה כו' וכמ"ש בלקו"ת ד"ה קרבני לחמי הא') (ובמ"א יש ב' סברות
 אם זהו בחי' מקיף הקרוב או מקיף הרחוק כו'), וכי"ז הוא מבחי' האור
 השייך להשתל', אבל בחי' דילוג הוא המשכת בחי' עצמות או"ס שאינו
 שייך להשתל' כלל וז"ע דילוג שהוא בכח עדי"מ היינו מבחי' פנימיות ועצמות כו'
 ובבחי' הבדלה לגמרי מסדר השתל' כו' והיינו בחי' פנימיות הכתר שנק'
 עתיק שנעתק ונבדל כו', והוא בחי' קדה"ק כו' (ונמשך האור למטה מטה
 גם מבחי' סוכי"ע כו' כמשי"ת), וזהו בחי' קדושתו שלמעל' מקדושתכם
 דקדושתכם הוא בחי' קדש העליון שממשיכים ע"י תומי"צ וע"י רעו"ד כו',
 אבל קדושתו הוא בחי' קדושת העצמות שא"א להמשיך ע"י תומ"מ וגם לא
 ע"י רעו"ד ובד"כ הוא מדרי' שאינו שייך שם אתעדלית כלל כו' דבחי' קדש
 הנ"ל להיות שיש לזה שייכות להשתל' כנ"ל שייך לשם בחי' העלאת מין כו'
 אבל בחי' קדושת העצמית שמובדל בערך אינו שייך שום העלאת מין כלל
 (ונמשך ע"י התשובה בחי' דילוג כו' זהו ע"ד המדה שאדם מודד כו') ועי"כ א"א
 להמשיך זה ע"י תומי"צ כו', ובתורה הו"ע טל תורה וכנודע שיש בחי' מטר
 וטל בתורה דמטר הוא שבא באתעדלית כו', וזהו יערוף כמטר לקחי שלוקחין
 והתפסין את האור ע"י המצות כו' וכמ"ש בלקו"ת ד"ה האוינו דרוה"ר, אבל
 טל הוא מה שאינו תלוי באתעדלית כנודע והיינו ההמשכה מבחי' עצמות או"ס
 בחי' קדושתו העצמי כו', וזהו יתרון מעלת חה"פ על כל המועדים דבכל
 המועדים שנמשך בהם מבחי' או"ס שלמעלה מהשתל' (וי"ל דלכן נמשך האור גם
 בימי החול להיותו בבחי' א"ס כו' וכנ"ל) מ"מ זהו מבחי' האור השייך להשתל'
 והוא בחי' הילוך כו', אבל בפסח הוא בחי' דילוג כמ"ש ופסח ה' כו' שזהו
 המשכה מבחי' עצמות או"ס שאינו שייך להשתל' כו', וזהו דאי' בתי'
 עי"פ ויהי כי זקן יצחק שבלי"ל א' דפסח אוצרי טל מתפתחין כו' והוא בחי' טלא
 דנטיף מעתיקא כו', ועי"כ נמשך גם שלא ה"י שום עבודה קודם לזה ואדרבא
 שהיו משוקעין במי"ט שעי"ט כו' והיינו לפי שאינו נוגע שם העלאת מין
 כלל ונמשך רק מצ"ע כו' (וי"ל שז"ע מ"ש רק באבותיך חשק ה' שזהו האהבה
 עצמית בנטי"י מצ"ע שלמעלה מתומ"מ כו' וכמארז"ל בין כך ובין כך קרואים
 בני כו', וי"ל דזהו דמ"מ ה"י בהם אמונה פשוטה שזהו מצד עצם התקשרות
 דנטי"י באלקות כו' כנודע, ובזכות האמונה נגאלו כו') וע"י הגילוי דבחי' העצמות
 עי"ז ה"י היציאה ממצרים כו', וזהו מ"ש בפ' יצי"מ אני הו"י אלקיכם אשר
 הוצאתי אתכם כו', דקודם לזה נא' למען תזכרו ועשיתם את מצותי והייתם
 קדושים כו' שז"ע בחי' קדושתכם שעי" תומ"מ כו' (ובחי' מצותי י"ל בחי'

אוא"ס שלמע' מהשתל' למע' מבחי' מצות הוי' שבאצי' כו') ואח"כ אומר אני ה' אלקיכם אשר הוצאתי אתכם מאמ"צ זהו בחי' קדושתו שלמעלה מקדושתכם כו' כמ"ש בלק"ת בהבי' דוהי' לכם לציצית דרוה"ב, והיינו שע"י ההמשכה שבבחי' דילוג דוקא עי"ז הי' יצי"מ כו'.

בס"ד שחוהמ"פ, אעת"ר.

אנכי הוי' אלקיך אשר הוצאתיך מאמ"צ, וצ"ל אומרנו אשר הוצאתיך מאמ"צ ולא אשר בראתי שמים וארץ שזה פלא יותר דהאותות דמצרים הי' יש מיש וברה"ע יש מאין שזה פלא יותר גם מקרי"ס כמ"ש בסש"ב ח"ב, וילה"ק משנת"ל ההפרש בין חה"פ לכל המועדים דבכל המועדים הגם שהגילוי בהם מבחי' אוא"ס הסוכ"ע מ"מ זהו בבחי' אתעדל"ת אתעדל"ע שההמשכה אינו מבחי' עצמות אוא"ס מאחר שזהו ע"י אתעדל"ת, ובחה"פ הי' בחי' דילוג דהיינו אתעדל"ע בלי אתעדל"ת שזהו מבחי' עצמות אוא"ס ב"ה.

והנה הטעם מה שביצי"מ הי' צ"ל ההמשכה בדרך דילוג דוקא, הענין הוא דהנה האור שנמשך בסדר והדרגה הרי יכול להאיר רק בבחי' אבי"ע דקדושה והיינו בע"ס דאצי' שהן אלקות ממש וה"ה כלים לגילוי אוא"ס כו'. וע"י הכלים דע"ס דאצי' נמשך גם בע"ס דבי"ע וכנודע דכלים דאצי' נעשים נשמה לע"ס דבי"ע כו' ויש הפרש גדול בין הגילוי' דאצי' להגילוי' דבי"ע, לפי שאינו דומה הכלים דבי"ע לכלים דאצי' שהן אלקות ממש והכלים דבי"ע הן בבחי' יש ומשו"ז יש חילוק בהאור בעצם מהותו שהאורות דאצי' הן גילוי' מאוא"ס המאציל שהן בבחי' א"ס כו', והאורות דבי"ע הן רק מבחי' הכלים דאצי' וכמ"ש בע"ח דבאצי' אין הכלים נעשים אורות רק מאצי' לבי"ע כו' וכמו"כ יש הפרש באופן הגילוי' שלהם דבאצי' הגילוי' הוא שהאורות הן בבחי' גילוי' המהות ממש שהכלים דאצי' משיגים ומרגישים מהות האורות, משא"כ בבי"ע הוא בבחי' ידיעת המציאות לבד ועד"מ כמו נשמה וגוף כו' וכמ"ש במ"א, ומ"מ נמשך גילוי' אלקות גם בכלים דבי"ע וכמו"כ בנשמות ומלאכים דבי"ע כו', אבל כ"ז הוא בסט' דקדושה שהן כלים לאלקות, אבל מה שאינו כלי לאלקות לא יומשך האור וכמו בנוגה דבי"ע הגם שיש בהם חיות דקדושה ה"ו בחי' אור מצומצם ביותר מה שנמשך מבחי' אחורי האור דמל' שזהו בחי' אחוריים דאחוריים כו' אבל בחי' גילוי' אור אינו יכול להיות שם כו' וכ"ש במדרי' פחותות יותר מבחי' ק"ג כו', וזש"א פרעה אם בן הוא והמתן כו' משום דמבחי' גילוי' אור אינם יכולים לקבל כו' וגם בחי' אוא"ס הסוכ"ע הגם שנמצא בכל מקום וכמשנת"ל ומבו' במ"א באריכות איך דאוא"ס הסוכ"ע הוא בעוה"ז דוקא ע"י התמ"צ לכן מועיל כאן תשובה ושיך ענין

הבירורים כו, הרי זהו מה שנמשך ע"י תומצ' שע"ז מאיר גילוי בחי' אוא"ס הסוכ"ע, והגילוי הוא ג"כ במדרי' דקדושה דוקא כו' וכמ"ש בתו"א ד"ה יביאו לבוש מל' וז"ל רק לא כל המעשים שוים רק מע"ט דוקא הם דברים שנעשים בהם המצות שהן רצה"ע ב"ה להיות ציצית של צמר כו' ובהם מאיר אוא"ס ב"ה הסוכ"ע בגילוי ממש בלי שום הסתר פנים ולבוש עכ"ל, ובחי' גילוי אוא"ס הסובב המאיר ע"י המצות וז"ו פועל בבחי' מקיף בנפש האדם להתפעל באלקות וכמ"ש בתו"א בהבי' דהבאים ישרש עדי"מ המתפלל בעשרה או שרואה חבירו מתפלל בהתפעלות מתפעל גם הוא להתפלל יותר מרגילותו כו' שזוהו מה שהמקיף פועל עליו כו', ועד"ז הוא ג"כ בבחי' גילוי אוא"ס שנמשך ע"י תומצ' ופועל בבחי' מקיף כו' ומשו"ז יכול להיות שיתהפך מרע לטוב כו', וכ"ז הוא שנמשך ע"י תומצ' והכל במדרי' הקדושה רק שנמשך בבחי' מקיף בנשמות גם כמו שהן למטה בהתלבשות בבחי' תערובות טו"ר וע"ז יכול להיות אתהפכא מרע לטוב כו', אבל במקום החשך ממש אינו מאיר גם בחי' אוא"ס הסוכ"ע כו', ומה שנמצא בכ"מ היינו בהעלם, דזהו החידוש בבחי' אוא"ס הסוכ"ע שיכול להיות בהעלם בכל מקום, ועם היות שנמצא שם ומ"מ לא יפעול מאומה דבחי' ממכ"ע הרי ההמשכה שנמצא במקום שנמשך ה"ז בגילוי ופועל שם כו', ומשו"ז יש חילוקי' דבמדרי' זו דוקא אפשר להיות ההמשכה כו', ובחי' סוכ"ע נמצא בכ"מ בהעלם ואינו פועל כו', וכמו שאין הרצון פועל באברים החיצונים ככה הזון והדוחה הגם שנמצא שם כו' (ובמ"א משמע שזוהו בחי' מקיף הרחוק כו' וי"ל הכוונה דשם הוא בבחי' ריחוק ומובדל בהם כו', דכפה"ג בדרוש המילויים ה"ז בבחי' סוכ"ע כו') וזהו לפי שגם בבחי' אור הסובב שייך העלאת מ"ן להיותו בערך ההשתל' כו' והיא בחי' הילוך הנ"ל שמגיע בבחי' סוכ"ע כו' כנ"ל, ולכן כאשר לא יש בחי' העלאת מ"ן אינו מאיר בחי' גילוי הסוכ"ע כו' וכמו"כ מאיר האור והגילוי הזה דוקא במדרי' הקדושה אבל לא במקום החשך ממש כו', אבל בחי' עצמות אוא"ס שאינו שייך להשתל' כלל אינו שייך שם העלאת מ"ן כלל רק נמשך מלמע' בבחי' אתעדל"ע כו' כנ"ל, ה"ז נמשך בכל מקום ממש ועז"נ גם חשך לא יחשיך ממך שאין שום דבר מעלים ומסתיר כלל כו', וגם מ"ש כ"א עונותיכם היו מבדילים ביניכם ובין אלקיכם היינו ביניכם דוקא אבל לגבי אלקיכם גם העון אינו מפסיק כו' וכמ"ש במ"א (ובאגה"ת כ' דבאמת אין שום דבר חוצץ ומפסיק כ"א עונותיכם כו' מפני שהן נגד רצה"ע כו' והיינו לגבי בחי' אור הסוכ"ע ולענין שאינו מאיר בגילוי כו' משא"כ לגבי עצמות אוא"ס כו', וי"ל שז"ע אע"פ שחטא ישראל הוא דהיינו גם בחי' כריתות ר"ל, והו"ע דבין כך ובין כך כו', כמשנת"ל) ושרש הענין הוא דהנה נודע שיש קו המדה המודד אופן המשכת האורות כו' והמדידה היא שיהי' האור והגילוי בבחי' סט' דקדושה דוקא כו', וזהו בבחי' ממכ"ע שאינו נמשך אלא במקום הראוי כו', ונודע דשרש ומקור קו המדה הוא בבחי' הרצון שעלה ברצונו להאציל ולברוא כו' שז"ע שאמר לעולמו די בחי' אמירה ברצון כו' והו"ע שיעור בעצמו בכח כו', והיינו שהמדידה היא בבחי' הרצון איך יהי' אופני הגילויים כו', וע"כ גם

הגילוי דבחי' אוא"ס הסובב יש בזה מדידה באופני ההמשכות כו' והוא שגילוי ופעולות בחי' אוא"ס הסובב יהי' במדרי' הקדושה דוקא כו' (ויכול להיות משם יניקה גם לסט"א מבחי' ההעלם דמדרי' זו כו' וגם מבחי' הגילוי וכמשי"ת בסמוך, אבל המשכת האור והגילוי הוא ע"י תומ"צ דוקא כו'), אבל בחי' עצמות אוא"ס שלמע' גם מבחי' רצון לעולמות כו' אין שם שום מדידה כלל כו' וע"כ ע"ז דוקא נא' דגם חשך לא יחשיך שאין שום דבר מונע ומעכב כלל ונמשך בכ"מ כו' (ובבחי' ומדרי' זו אינו שייך שום אחיזה ויניקה כלל כו' דכבודי העצמי לאחר לא אתן וכנודע בענין אני הוא ולא אחר כו' דמבחי' זו נעשה הביטל והכליון שלהם דיתפרדו כל פועלי און כו') והנה נודע דבזמן שעבוד מצרים היו ישראל משוקעים במ"ט שע"ט במצרים ערות הארץ מקום החשך והטומאה ביותר כו', ובכדי להוציאם ממצרים לא הי' אפשר להיות ע"י האור דסדר השתל' שבסדר והדרגה שאינו מאיר רק בקדושה כנ"ל, וכמו"כ גם לא בבחי' אור הסובב שמאיר ג"כ במדרי' דקדושה דוקא כו', וע"כ הוצרך להיות המשכה שבבחי' דילוג מבחי' עצמות אוא"ס שלמע' מעלה מגדר ההשתל' בכדי להוציאם מתוך הטומאה והחשך כו', וכמ"ש בתוליע' בשער חהמ"צ דכשגלו ישראל למצרים נפלו תחת קלי' האגוז הקשה כו' ולא הי' אפשר להגאל מתחת השעבוד ההוא הקשה לולי שהופיע המאור העליון הנק' רחובות הנהר להוציאם למרחב כו' והמאור העליון היינו גילוי בחי' עצמות אוא"ס ב"ה כו', ומ"ש הנק' רחובות הנהר היינו ההיפוך מבחי' מצרים ובחי' רחובות הנהר ידוע שזהו בינה ונודע מהוהר בכ"מ דיצי"מ הי' מבחי' בינה דלכן נא' נ'ון פעמים יצי"מ בתורה כו', והיינו מטעם הנו' בזהר פ' ויקרא דט"ז ע"א ואימא בחדוותא אתגלי' ע"ק שהתגלו' עתיק הוא בבינה כנודע, וע"ז דוקא הי' יצי"מ כו', והענין הוא כנ"ל דבכדי שתהי' היציאה מתוך החשך צ"ל דוקא ע"י אור עליון יותר שיכול להיות נמשך גם במקום החשך ושלא יהי' מזה יניקה אל החשך אדרבא לשבור את הקלי' לגמרי וליקח את הפרי כו' וזהו דוקא מבחי' עצמות אוא"ס ב"ה שביכולת להיות נמשך גם במקום החשך וכמ"ש ועברתי באמ"צ כו' דבמצרי' ערות הארץ אי"א לשום אור השייך להשתל' לירד לשם כ"א ועברתי בעצמי כבי' כו', וזהו שאמרז"ל לא ע"י מלאך ושרף ושליח שהן בחי' ביע' וכמו"כ בחי' אור"א דאצי' נק' מלאכי אלקים שלוחים מבחי' עתיק כו' כמ"ש המאור"א. אלא הקב"ה בכבודו ובעצמו דכבודו הוא בחי' מל' דא"ס כמו שהוא לפני הצמצום כו' ובעצמו היינו בחי' עצמות אוא"ס. שלמעלה גם מבחי' מל' דא"ס כו' וכמא' עד שלא נבהיע הי' הוא ושמו לבד דשמו זהו בחי' מל' שכלול ומיוחד בבחי' העצמות כו' שז"ע בכבודו ובעצמו כו' וזהו ג"כ ענין הקב"ה בכבודו ובעצמו דהקב"ה הוא בחי' עצמות אוא"ס שקדוש ומובדל לגמרי כו' ועז"א ועברתי באמ"צ כו' שנמשך גם במצרים ערות הארץ ולא יהי' מזה שום יניקה כלל ח"ו ואדרבא שנשבר הקלי' לגמרי שז"ע מכת בכורות שהוא שבירת הקלי' הקשה בעצמה שהי' ע"י הקב"ה בעצמו כו', דהנה בבחי' ציור אדם דקדושה כתי' עת אשר שלט כו' שיכול להיות שליטה לאדם בליעל ח"ו, והוא להיות שזהו בחי'

אור מצומצם דמריבוי הצמצומים מקבלים גם הם כו', וכנודע דסיבת מצרים
 דלעו"ז הוא ע"י בחי' המיצרים וגבולים דקדושה כו' וכמ"ש במ"א, אמנם גם
 בבחי' אור הסובב יכול להיות אחיזה כו' וכמ"ש במ"א ההפרש בין היכל
 ולבוש דהיכל הוא דבר המפסיק בהפסק גמור שלא יכנוס דבר זר כלל,
 משא"כ הלבוש שיוכל לקבל דבר זר, וכמארז"ל (ברכות ד"ו ע"א) הני מאני
 דרבנן דבלי מחופי' דידהו כו', והו"ע מצות ותושבע"פ דתושבע"פ נק' בית
 ומצות הן בחי' לבוש כו' דמבחי' לבושים דמעה"מ יכול להיות אחיזה כו'
 ולכן עיקר השמירה הוא ע"י תושבע"פ דוקא וכמ"א שמור זו משנה כו',
 ואורייתא מגינה ומצלי אפילו בעידנא דלא עסיק בה מגינה מן היסורים
 ומצלא מן התטא כו' ומצוה רק בעידנא דעסיק בה כו' ולרבה בגמ' שם
 (סוטה דכ"א) תורה ג"כ רק בעידנא דעסיק בה דאו מגינא ומצלא, ומצוה גם
 בעידנא דעסיק בה מגינא ולא מצלא ואמרו שם דעבירה מכבה מצוה ואין
 עבירה מכבה תורה כו', והיינו דבבחי' או"מ הנמשך ע"י המצות יכול להיות
 אחיזה כו', וממילא א"א להיות היציאה ע"י בחי' ומדרי' זו כו', כ"א מבחי'
 עצמות אוא"ס שלמעלה גם מבחי' סוכ"ע דשם אין שום אחיזה כלל
 וע"כ משם דוקא נמשך להיות שבירת הקלי' דכל אויביך יכרתון כו'. וזהו
 דבכדי שיהי' יצי"מ הי' צ"ל הדילוג דוקא מבחי' עצמות אוא"ס כו'. ועמ"ש
 בסי' שער הסוכות בד"ה להבין מאה"ז הני ט"ו יום כו' ההפרש בין פסח
 לסוכות דבסוכות נמשך איזה יניקה גם להע"ש מבחי' המקיף עליהן וכמ"ש
 הללו ה' כל גוים כו' כי גבר עלינו חסדו כו' דמבחי' תגבורת החסד על נש"י
 בבחי' מקיפ' דסכך הסוכה נמשך גם להע"ש שז"ע ה' פרים כו', משא"כ בפסח
 אינם מקבלים רק נש"י לבד כו', ושם מבו' דזהו מפני שבפסח הוא בחי' חסד דז"א
 ובסוכות בחי' מקיפ' דבינה כו', אמנם י"ל דזהו לפי שבפסח נמשך גם מבחי'
 פנימיות המקיף דמשם נמשך רק לנש"י לבד, אבל בסוכות הוא בחי' חיצוניות
 המקיף ונמשך גם להם איזה יניקה כו' (ובשמע"צ רק פר א' איל א' שההמשכה רק
 לנש"י וכמ"א באו ונגלגל אני ואתה כו' לפי שאו באמת נמשך בחי' פנימיות המקיף
 כו', ועוד זאת שההמשכה או בבחי' פנימיות ובבחי' קליטה בבחי' מל' כו',
 וכמו"כ י"ל בפסח דכתיב ועבר ה' על הפתח שהי' הגילוי בבחי' מל' כו', ובוהו
 י"ל שיש יתרון בשמע"צ לגבי פסח שהוא רק לפי שעה ובשמע"צ הוא בבחי'
 קליטה ממש כו' וכמ"ש במ"א), וע"כ הי' ביצי"מ גילוי בחי' עצמות אוא"ס
 שעיי"ז דוקא הי' יכול להיות היציאה מהמ"ט שע"ט כו', ועוד זאת מה שלא
 הי' אפ"ל יצי"מ ע"י האור שבהדרגה (בחי' ממכ"ע וסוכ"ע כו') להיות שאור
 זה מתגלה רק לאחר ההעלאה דאתעדלית ולהם לא הי' ביכולת להתעלות לפי
 שהיו משוקעים וקשורים במ"ט שע"ט ר"ל וכענין מ"ש בחז"א ד"ה בחדש
 השלישי בענין כשל בעוני כוחי שנחלש כח הנה"א שאינו יכול לצאת ולעלות
 כו' וז"ע ותרא את עני אבותינו במצרים כו' בחי' העוני דאהוי"ך דנה"א ע"י
 ריבוי המצרים וההסתירים שמצרים כו' ומגבילים לנה"א כו', וכמ"ש בלקו"ת
 בדרושי ר"ה בד"ה מי אל כמון בענין סרכות הריאה שהריאה גסרכת ודבוקה
 ומקושרת עד שאינה יכולה להניף על הלב כו' דכמו"כ הוא בנה"א שנסרכת

ונדבקת בנה"ב בעניני תאוות כו' עד שאין לה כח להעלות כנפי' לפרחא ולסלקא
 קדם מלכא כו', ושם מבוי' דזהו בנשמות נמוכות שבבחי' עקביים בחי' גסות
 הרוח כו', ובגלו' מצרים היו נשמות גבוהות שנשתעבדו בשעבוד קשה בחמר
 ובלבנים (והסיבה לזה מפני שהיו נשמות דדור הפלגה כו' וכמ"ש במ"א) ולא
 הי' בהם כח להעלות מין כלל כו' (רק הי' בהם בחי' אמונה פשוטה שזהו
 מצד עצם ההתקשרות כמשנת"ל אבל בא בהם בבחי' קטנות דאמונה כו') כ"א
 הי' הגילוי בבחי' אתעדל"ע מצ"ע שלא ע"י העלאת מ"ן כו', וכן הוא בכללות
 העבודה והקירוב דנשמות לאלקות הנה בתחלת העבודה נמשך מלמעלה גילוי
 אור עליון שלא לפ"ע מדרגתו ומצבו בבחי' העלאת מ"ן, ואח"כ ההמשכה היא
 בבחי' אתעדל"ת אתעדל"ע כו', ובמ"א מבוי' שזהו ההפרש בין זיווג ראשון
 לזיווג שני דאמרז"ל זיווג שני לפי מעשיו משא"כ זיווג ראשון אינו לפי
 מעשיו שהרי ארבעים יום קודם ליצירת הולד שאין נודע רשעו וזכותו מכריזין
 בת פלוני לפלוני כו' וכמאמרז"ל סוטה ד"ב א' וברש"י שם, וכמו"כ הוא
 בעבודת ה' בקבלת שפע מה' שנק' בשם זיווג כו' הנה בהתחלת העבודה
 והתחלת ההתעוררות יהי' סיוע ה' על האדם יותר מהכרת לבבו (עמ"ש מזה
 בלק"ת בד"ה אדם כי יקריב) ולכן כל התחלה יהי' ברשפי אש התשוקה
 מאד ואח"כ בהמשך הזמן יפול לבו מזה כו' והיינו לפי שההתחלה הי' ענין
 התעוררות מלמעלה בבחי' אתעדל"ע המעורר אתעדל"ת ואח"כ תהי' עבודתו
 רק מצד גייעתו אתעדל"ת לעורר אתעדל"ע כו', והבחי' הראשונה נק' זיווג
 ראשון שהניצוץ אלקי שירד לבי"ע מקבל שפע מ"ד דאצי' שלא לפ"ע
 העלאת מ"ן כו' ואח"כ נמשך המ"ד לפ"ע האתעדל"ת וזה נק' לפי מעשיו כו'
 ועד"ז יובן בכנסי' מקור הנשמות שנק' כלה וביצי"מ הו"ע זיווג ראשון ולכך
 הי' ההתגלות אלקות עליהם שלא לפי מעשיהם כלל וכדאי' במד"ר פ' בא
 רפט"ו ע"פ מדלג על ההרים אם אני מסתכל למעשיהם אינם נגאלים לעולם אלא
 מסתכל אני לאכותיהם כו' (י"ל בחי' רק באבותיך חשק ה' כו' וכמשנת"ל)
 וכן הי' במ"ת שנתגלה עליהם בקולות וברקים בבחי' העצמית אנכי מי שאנכי
 כו' אך אח"כ נשתברו הלוחות כו', ואח"כ לוחות שניות בחי' זיווג שני לפי
 מעשיו והיינו שע"י התשובה ניתנו לוחות אחרונות ביוהכ"פ (וזהו כי חוק כו'
 ומשפט לאלקי יעקב דעל הגילוי אלקות יש משפט באיזה אופן יהי'
 הגילוי שזה תלוי בעבודה דתו"מ בשנה העברה ובתשובה דר"ה ויו"כ כו')
 וע' ברבות תשא פמ"ו שנא' ע"ז כי כפליים לתושי' דלח"א הם גבוהים
 במדרי' מלוה"ר כו', וכ"מ בלוחות ראשונות הי' חרות על הלוחות חירות
 משעבוד משא"כ בלוחות שניות כדאי' בגמ' עירובין דנ"ד א' והיינו לפי שהגילוי
 הוא בלוחות הראשונות יותר מבלוח"ש כו', וזהו לפי שלוחות הראשונות הי'
 בחי' זיווג ראשון שלא לפי מעשיהם כלל והי' בהם הגילוי אור הרבה יותר
 מבלוחות שניות כו' ואח"כ בימי הגלות ואפי' בזמן ביהמ"ק הוא בחי' זיווג שני
 שהוא לפי מעשיו לפ"ע ההעלאת מ"ן, ובד"כ כל עבודתינו בתומ"צ עד ימוה"מ
 הוא רק העלאת מ"ן והגילוי מזה יהי' לעתיד כו', ונודע שיש מעלה ויתרון
 גדול בהעלאת מ"ן שהו"ע הברור' שמגיעים למעלה יותר כו' לכן לע"ל

יהי גילוי העצמות הגבה מאד נעלה מההתגלות שהי' ביצי"מ ומ"ת בזיווג ראשון, וזהו שנא' על לעתיד ולא יאמרו עוד חי ה' אשר העלה בניי מאמ"צ כו' שיהי' יצי"מ טפל כו' וזהו כיום חתונתו וכיום שמחת לבו ביום חתונתו זו מ"ת בחי' זיווג ראשון, וכיום שמחת לבו הוא הגילוי שיהי' בימוה"מ בחי' זיווג שני שלפי מעשיו שיהי' גילוי שלמעלה הרבה יותר כו' וכמ"ש הנה ישכיל עבדי כו' וגבה מאד כו' ועז"ג ישקני מנשיקות פיהו בחי' טעמי תורה שיחגלו לע"ל אך כ"ז הוא לפי מעשיו היינו לפי מעשיו עכשיו בתומ"ש כו', וז"ש גדול יהי' כבוד הכית הזה האחרון, דבפרטיות המדרי' י"ל דבית ראשון הוא בחי' זיווג ראשון בחי' ה' עילאה כו', ובית אחרון שיהי' בב"א הוא לפי מעשיו לפי ברור ש' ב"ן כו' וגדול יהי' כי בית הוא בחי' עתיק אך כל ההמשכות עכשיו מחיצוניות עתיק ולעתיד יהי' גילוי בחי' פנימיות עתיק אחר הברור דש' ב"ן כו', ע"כ גדול יהי' כבוד הכית האחרון כו' וזהו כיום שמחת לבו בחי' ישמח ה' במעשיו בחי' עבודת הברורים שע"ז יהי' גילוי בחי' פנימיות עתיק כו' וכמ"ש בלקו"ת ד"ה ה' לי בעזרי, וכ"ז הוא בהגילוי שיהי' לעתיד ע"י העבודה דעכשיו בבחי' העלאת מ"ן כו', אבל בעצם הגילוי דיצי"מ ומ"ת ועכשיו בלוחות שניות, דהכה על ברורים ניתן בלוחות שניות שזה"ע תעלמות חכ' בחי' ח"ס ונדע דשרש הברורים הוא מח"ס שו"ע בחכ' אתברירו כו', ויש בזה באמת יתרון מעלה כנ"ל, אמנם בעצם הגילוי הרי הגילוי דיצי"מ ומ"ת היו הרבה יותר בבחי' גילוי האור כו', והיינו דבהתחלת עבודה שא"א להיות עדין בחי' העלאת מ"ן כדבעי ובפרט במצרים שהיו משוקעים וקשורים כו' ה' הגילוי מלמעלה מצ"ע בבחי' תוקף האור והגילוי שיש בכח האור הזה להוציא גם מהשעבוד הקשה בריבוי העלמות והסתירים כו', וז"ש אז ידלג כאיל פסח ישע"י ל"ה וא"ו, ואמרז"ל סנהדרין צ"א ב' עומדין במומן ומתרפאין, כי הנה מו"ם בגימ' אלקי' כמ"ש במאו"א מ"ם י"ז והיינו מה שיונקים ממ"ח צירופים אחרונים דש' אלקים כו', ובוהר וישב דקפ"א א' ע"פ אך אל הפרוכת כו' כי מו"ם בו שסיבת המום הוא מפגמו דסיהרא והיינו ג"כ מה שממ"ח צירופים האחרונים נמשך יניקת החיצונים, ולכן לעתיד שיהי' אור הלבנה כאור החמה כו' ויהי' יחוד הוי' אלקי' דכולא חד ממש וכמ"ש והי' הוי' לי לאלקי' כו' אוי כולך יפה רעייתי ומום אין בך כו' לכן אז ידלג כאיל פסח, כי ענין ההרים רקדו כאילים הוא עליית חג"ת דאצי' ליכלל בבחי' ביטל באו"ס ב"ה ולע"ל גם פסח שמק"ג ידלג כאיל כו' וכמו"כ הוא ביצי"מ ע"י שנגלה עליהם ממה"מ הקב"ה יצאו ממי"ט שע"ט שזהו ע"ד ידלג כאיל פסח והוא שנעשה ע"י הדילוג מלמעלה גילוי בחי' עצמות או"ס ב"ה, וז"ע מדלג על ההרים יותר מבחי' ההרים רקדו כו' וז"ש אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מאמ"צ ולכאו' הול"ל אשר בראתי שמים וארץ שזהו פלא יותר מיצי"מ שהאותות והמופתים היו יש מיש ולא יש מאין ממש וכמ"ש בסש"ב ח"ב פ"ב שבריא"ת יש מאין הוא הפלא ופלא יותר מקי"ס כו', אך הענין הוא כי עיקר יצי"מ הוא היציאה ממצרים ערות הארץ מ"ט שע"ט וליכלל בקדושה העליונה בתכלית העילוי, הנה זהו גדול

יותר מבריאה יש מאין ולכן הברי' יש מאין הוא בה' בראם אתא קלילא כו' והגם דכל אשר חפץ ה' עשה דשרש התהוות יש מאין הוא מבחי' חפץ ה' כו' שזהו מצד הפלא שבבריאת יש מאין שהוא בכח הא"ס דוקא, ולכן באמת ע"י העבודה בדברים תחתונים כמו במצות מעשיות ממשיכים גילוי אור עליון וכ"ש ע"י הביירוים כו' וכמשנת"ל מ"מ הרי כח זה שיש בהתהוות יש מאין ה"ז בהעלם, ומה שבא בגילוי לצורך ההתהוות הוא בחי' הארה לבד משא"כ ביצי"מ ה"י התגלות בחי' עצמות או"א"ס ב"ה וז"ש אנכי כו' אשר הוצאתיך כו' אנכי ממש, והיינו כי היציאה ממ"ט שע"ט למדרי' והייתי לכם לאלקים זה א"א כ"א ע"י ההמשכה וההתגלות דבחי' עצמות או"א"ס דגם חשך לא יחשיך ממך כו' ובחי' האור והגילוי הזה הוא אשר הוציאנו מעבודת לחירות ומאפילה לאור גדול כו'.

בס"ד שא"פ, אנת"ר.

ששת ימים תאכל מצות וביום השביעי עצרת כו', ואמרו"ל מה שביעי רשות אף ששה רשות, וצ"ל מהו המעלה דרשות הלא מצוה וחיוב הוא גדול יותר לכאוי מרשות, ומשמעות הענין דעיקר ענין רשות הוא ביום הו' כו', וצ"ל מהו ההפרש בבחי' הרשות בין הששה ימים ליום הו', וילה"ק משנת"ל ההפרש בין חה"פ לשאר המועדים שהן בבחי' אתעדלית אתעדל"ע וחה"פ בבחי' דילוג העצמי כו', ונת' הטעם דלהיותם בבחי' חשך גמור דמצרים וגם שלא ה"י בהם העלאת מ"ן (לבד בחי' אמונה פשוטה כו') ע"כ ה"י צ"ל ההמשכה בבחי' דילוג מבחי' עצמות או"א"ס ב"ה כו'.

וז"הו שאמרו"ל ובמורא גדול זו גילוי שכינה פי' גילוי שכינה הוא בחי' מל' דא"ס שלמעלה מבחי' הקו שזהו בחי' האור שנמדד ע"י הצמצום להיות בערך העולמות וה"ה יורד בהדרגה באצ"י כו', וכנודע שבהקו יש ש' הוי' דהד' אותיות שבו הן בסדר הבאת והמשכת האור היו"ד הוא ראשית הקו שלמע' מא"ק והה"א כמו שמאיר בא"ק כו' וכמ"ש במ"א, א"כ ה"ז בבחי' סדר והדרגה כו' אבל בחי' שכינה זהו בחי' מל' דא"ס כמו שהוא למעלה מגדר עולמות כו', והענין הוא דהנה ידוע דבחי' מל' דאצ"י נק' שכינה ע"ש ששוכנת בתחתונים והיינו שנעשית בחי' עתיק לבריאה כו', אמנם בחי' המל' גם כמו שהיא באצ"י נק' ג"כ שכינה וכמ"ש בלקו"ת בהבי' דשחורה אני פ"ב, וי"ל דהנה בחי' מל' היא שמחברת בחי' או"א"ס עם העולמות שהן מובדלי' זמ"ז לגמרי ומל' עושה התחברות ביניהם כו', וכמ"ש על מאה"ז פ' במדבר בענין ובא לו לקרן שהמל' נק' קרן וכמו קרן זוית שמחבר ב' כתלים כמריכ ענין

המלוכה הוא שמחבר המלך עצמו עם העם כו' וי"ל דהמלך מצ"ע הוא מרומם ומנושא מן העם שאינו בערך העם כלל וכמ"ש משכמו ולמעלה גבוה מכל עם כו' וכמ"ש במ"א. וע"י המלוכה היינו שמתרומם ומתנשא על עם נעשה התחברות המלך עצמו עם העם דהיינו גם בחי' רוממות עצמו שיקר תפארת גדולתו עליהם כו', והדוגמא מזה יובן בבחי' מל' דאצי' דהנה ידוע דאצי' מובדל בערך לגמרי מבחי' בי"ע כו' אך בחי' מל' דאצי' הוא בחי' מדת ההתנשאות על עם בחי' נבראים דבי"ע דאין מלך בלא עם כו', וזהו בחי' הרוממות דמל' דזהים עומד עליהם כו' המלך המרומם כו' שהיא בבחי' רוממות והתנשאות על עולמות ונבראים כו' ובחי' רוממות זאת היא המחברת את בחי' עצמות האור דאצי' עם בי"ע כו' (ועמ"ש בבי' מאה"ז הנ"ל אצי' מהות אלקות גם בחי' הכלים דאצי' ובי"ע מהות יש. ומל' מחבר אותם כו'). וידוע דבחי' רוממות דמל' זהו בחי' המל' כמו שהיא באצי', והיא בחי' פנימיות המל' דזהו בחי' ים דהיינו מה שהמל' כונסת בתוכה כל בחי' אורות דאצי' ומעלמת עליהם בבחי' הרוממות וההתנשאות כו', ומ"מ בבחי' רוממות זאת גופא נעשה בחי' ההתחברות עם בי"ע כו', וזהו שהמל' נק' שכינה היינו שאין זה רק ע"ש ששוכנת בתחתונים שזהו בחי' ההתלבשות דמל' דאצי' שמתלבשת כבי"ע ונעשית עתיק לברי' שזהו בחי' הקירוב דמל' כו', אלא שנק' שכינה ע"ש שמחברת אצי' עם בי"ע דלולא בחי' המל' ה"ה ב' מדרי' נבדלים והפכים זמ"ז כו' וע"י המל' נעשה התחברות אצי' עם בי"ע כו' והיינו דבחי' המל' כמו שהיא באצי' נעשה בבחי' ממוצע לחבר אצי' עם בי"ע כו', ובפרטיות בחי' ים וארץ שבמל' הן ב' המדרי' שבממוצע דמל', דמל' היא בחי' מקבל ובחי' משפיע וכנודע בענין ואמונה כל זאת וקיים עלינו דואמונה כל זאת הוא ל' גקבה שזהו כמו שהמל' היא בחי' מקבל בחי' האורות העצמיים דאצי' כו' וזהו בחי' ים דמל' שעש"ז נק' ג"כ כנס"י שכוונסת ואוספת בתוכה בחי' האורות דאצי' כו', ואורות אלו ה"ה מתעלמים בבחי' המל' ומה שנמשך להיות מקור לבי"ע ולהתלבש בתוכם להחיותם זהו מבחי' חיצוניות המל' שנק' ארץ שאינו מאיר בזה בחי' העצמיות האורות דאצי' רק הארתן לבד כו'. וכמו בכל ממוצע דבחי' העליונה שבו הוא מה שמקבל מהמדרי' העליונה שזה אינו נשפע להמדרי' שלמטה כו' וכמו המתורגמן שהוא מקבל שפע הרב עצמה אך זהו לעצמו לבד והיינו שהשפע של הרב נשארה אצלו ומתעלמת בו, ומה שמשפיע אין זה שפע הרב עצמה כו', וכמו"כ הוא בבחי' המל' שמקבלת האורות עצמיים דאצי' שמתעלמים בה ומה שמשפעת הוא בחי' הארה חיצוניות לבד כו'. וזהו בחי' כתר מל' ובחי' הט"ס דמל', דכתר מל' הוא בחי' הרוממות וההתנשאות דמל' וכמ"ש המלך המרומם לבדו והמתנשא כו' שאינו מתלבש כו' בב"ע והוא בחי' העלם העצמי דמל' שמעלים לבחי' שפע האצי' כו', ושרשו הוא בחי' העלם דכתר עליון וכמא' הת"ז כ"ע איהו כתר מל' שלזאת ביכולתו להעלים ולהסתיר בחי' שפע האצי' כו' * (ענין ההתעלמות י"ל שזהו מה שהאור

בו בבחי' התלבשות לא בבחי' מעביר לבד כ"א בבחי' התאחדות כו', וזהו
 הענין מה שמקבל האור לעצמו וכמו המתורגמן שמקבל שפע המשפיע לעצמו
 שמתאחדת ומתעצם אצלו כו', וא"כ בהתעלמות זאת משתנה האור קצת מכמו
 שהי' קודם כו' וכמ"ש במ"א ההפרש בין מעביר להתלבשות בשם הע"ח שהוא
 בחי' העכבת האור כו', והכח הזה בבחי' כתר מל' הוא מבחי' כ"ע שזהו בחי'
 לבוש הראשון אל האור הא"ס שמתלבש ומתעלם בכתר כו' כמ"ש הפרדס ש"ג
 פ"ז, וזהו מצד מעלת הכתר שהוא בערך להלביש ולהעלים את האור דא"ס כו'
 ומזה נמשך ג"כ הכח במל' בבחי' הכתר שבה שביכולתו להלביש ולהעלים
 האורות עצמיים דאצי' כו', וע"ש בפרד"ס שזהו סיבת העלם הכתר שאינו מתגלה
 בהספי' כמו העלם הא"ס כו', ולפ"ז צ"ל דכמו"כ במל' סיבת הרוממות דהמלך
 המרומם לבדו כו' הוא מצד ההתלבשות והתעלמות הנ"ל, וא"כ הרי ההתנשאות
 היא מצ"ע לא בבחי' התנשאות על עם כו' וזהו המלך המרומם לבדו מצ"ע
 והמתנשא מימות עולם הוא בבחי' התנשאות על עם כו' והרוממות על עם
 מחבר בחי' רוממות העצמי כו' וכנ"ל במשל, ועמ"ש בהגהו' לביאור מאה"ז
 בהקדמה בענין שושנה ורעייתי בשם האשל אברהם דמשי"ש בזהר דשושנה היא
 כנסי' וכן רעייתי היא כנסי' הענין הוא דהנה בישראל יש ב' מדרי' ישראל
 סבא וישראל זוטא וישראל זוטא הוא בחי' כי נער ישראל ואהבהו וישראל
 סבא הוא שמאיר בו הארת עתיק יומין כו', וע"ז הוא ב' מדרי' כנסי' הא'
 כשמקבלת ואוספת לתוכה השפע מבחי' ישראל זוטא, הב' כשכונסת לתוכה
 השפע מבחי' ישראל סבא כו', וי"ל שז"ע ב' הבחי' רוממות שבמל' בחי'
 רוממות העצמי הוא מבחי' ישראל סבא ובחי' רוממות על עם הוא מבחי'
 ישראל זוטא כו', ועמ"ש בלקו"ת בהביאור דאני ה' אלקיכם השני דישאל
 בכלל הוא בחי' לי ראש וישראל זוטא הוא בחי' גולגלתא ומוחא דז"א והוא מה
 שז"א בעתיקא אחיד ותליא וכנודע דגם בז"א ממצחא ולמעלה הוא בחי'
 אשר לא ישב אדם שם שזהו למעלה מבחי' אדם כו', ובחי' ישראל סבא
 הוא בחי' גולגלתא דא"א ממש כו', וי"ל דבעבודה בחי' גולגלתא דא"א זהו
 בחי' רעו"ד בחי' רצון שמאיר בשבת ע"י העבודה דרצון התחתון היינו
 העבודה שע"פ טו"ד דששת ימי החול כמ"ש בתו"א בד"ה ויקהל, ומבו' שם
 דמהמשכה דשבת נמשך ממנו הארה גם בששת ימהמ"ע בתפלה והו"ע
 צעקת הלב בתפלה לכלות נפשו אליו ית' כו' וזהו בחי' לי ראש דז"א בחי'
 ישראל זוטא, והרעו"ד דשבת זהו בחי' ישראל סבא כו', וי"ל ההפרש בזה
 דרעו"ד דתפלה שבששת ימהמ"ע הוא בבחי' צעקה לכלות נפשו כו' היינו שרץ
 להכלל כו', והרעו"ד דתפלה דשבת הוא כמו שהוא בהתכללות ממש בבחי' ביטל
 במציאות כו' וכמ"ש בחו"א וכן נמצא בה כו' דהיינו כאשר כבר נתעלה כו',
 ועמ"ש בבה"ז תוריע אמה"ז דמ"ט בענין רצו"ש שהן חו"ב כו' וכמו עד"מ
 הרץ לראות המלך שעדיין מרוחק הוא מהמלך וכשבא בקירוב הוא בחי'
 שוב דהיינו בבחי' ביטל במציאות כו' שזהו בחי' החכ' כו' (וכמו בעמדם
 תרפינה כו') וידוע דבשבת הן מוחין דאבא הביטל דבחי' מ"ה דחכ' שזהו
 בחי' האין דכתר ממש כו' זכ"ז הוא שנמשך בנשיי ע"י בחי' המל' שהיא

הממוצע לחבר אצ"י ובי"ע כו', ולפי"ז בחי' המחברת היא התפלה ותפלה דחול ותפלה דשבת זהו ב' הבחי' דכנסיי כו', גם י"ל ב' מדרי' הנ"ל לתפלה דחול הוא בחי' מצחא דו"א היינו בחי' רצון לכד ותפלה דשבת בחי' מצחא דא"א הוא בחי' רצון שיש בו תענוג שז"ע אז התענג כו' ואפשר שזהו מה שז"א בעתיקא אחיד ותלי ומכו' בתו"א ד"ה להבין ע' האבות הן הן המרכבה שזהו בחי' האהבה טבעית כו' דגם כשמתבררי' להיות בבחי' אה"ר ה"ז בחי' רצון כו' (ובמ"א כמדומה שז"ל שזהו הגדלת המדות לאחר ההתכוננות כמו שמתפעלים מצ"ע כו') ובשבת הוא מדות שבכתר ועתיקא ממש כו', וזהו שהמל' נק' שכינה ע"ש התחברות הנ"ל (בע"ה שער סדר אבי"ע פט"ו כ' דמה שמל' נעשה בבחי' עתיק לעולם שלמטה הוא בשביל הקשר של העולמות כו' והיינו בבחי' חיצוניות האור כו', וכאשר יהי' תוס' אור יוכל להיות עי"ז התכללות עולם התחתון בעולם העליון וכמשי"ש בענין השבת, והמתבאר כאן הוא בבחי' פנימיות האור כו'). וה"ז ע"ד שהכינה נק' שכינה ע"ש שמשכנת ג"ר בוי"ת והו"ע חיבור י"ה בוי"ה שיהי' השם שלם כו' דעי"פ סדר השתל' הרי מי ברא אלה ע"ד בריאה יש מאין כו', אבל מה שבינה משכנת כו' הוא שיהי' גילוי המוחין בז"א כו', וז"ע הקב"ה מניח תפילין להיות גילוי המוחין בז"א ע"י תוס' אור שנמשך מעצמות אוא"ס במוחין וכנודע שיש פי' בהקב"ה מניח תפילין דהקב"ה הוא בחי' כ"ע מניח תפילין המשכת תוס' אור במוחין ועי"ז נמשך גילוי עצמות המוחין בז"א כו' שבוה מתתווכים ב' הפי' וכמ"ש בד"ה את שבתותי שלא נדפס, וכמו"כ בבחי' המל' נק' שכינה ע"ש שמחברת עצמיות האצ"י בבי"ע כו' כנ"ל, ובד"כ כשאומרים גילוי השכינה הכוונה שיש בזה גם בחי' קוב"ה וכמו בבהמק"ד שהי' השראת השכינה וכמו ושכנתי בתוכם הרי הי' בזה גם בחי' קוב"ה דאל"כ הרי אין זה יחוד אלא שהי' בזה גם גילוי בחי' הת"ת וכמ"ש הרמב"ן שזהו מ"ש בפי' וכבוד ה' מלא את המשכן בחי' כבוד עילאה וכבוד תתאה כו' והו"ע לכבוד ולתפארת הנא' בבגדי כהונה כו', וכמו"כ כשאומרים גילוי שכינה היינו ג"כ בחי' יחוד קוב"ה ושכינתא כו', וכשם שהוא במל' דאצ"י כן הוא במל' דא"ס, דהנה אי' בזה"ר"ק דכמו שמל' דאצ"י נעשית עתיק לברי' כן מל' דאצ"י דכללות נעשית עתיק לאדם דברי' דכללות והיינו מ"ש בע"ה שיש כדוגמת עתיק לעילא מגולגלתא דא"ק, ונודע דאצ"י דכללות הוא בחי' אוא"ס שלפני הצמצום ובחי' מל' דא"ס נעשית עתיק לא"ק, וזהו כמו שבא לאחר הצמצום, ובחי' מל' דא"ס כמו שהיא לפני הצמצום זהו בחי' מחה"ק דאנא אמלוך שזהו סיבת הצמצום וסיבת ההתהוות משום דאין מלך בלא עם כו', דבחי' מל' דא"ס היא בבחי' רוממות והתנשאות על עולמות דלאחר הצמצום הו"ע בחי' טובב הכללי ובחי' העיגול הגדול כו' וקודם הצמצום ה"ז ג"כ בבחי' הפלאה ורוממות כו' אך הוא בבחי' התנשאות על עם כו', אמנם יש בבחי' מל' דא"ס כמו שהוא בבחי' התנשאות עצמי (וכמ"ש במ"א הפי' אין מלך בלא עם אין לי הן יש מלך בלא עם כו') והו"ע המלך הקדוש שקדוש ומובדל מצ"ע כו' והיינו בחי' מל' דא"ס כמו שכלול בבחי' העצמות וכמא' עד שלא נבה"ע הי'

הוא ושמ׳ לבד דהוא היינו בחי' העצמות ושמ׳ הוא בחי' גילוי העצמות בחי' מל' דא״ס וזהו בחי' עצמיות המל' שלמע' מבחי' מח' דאנא אמלוך כו' עמ״ש בלקו״ת ד״ה כי כארץ פ״ג בהג״ה, דבחי' זו כלולה ומיוחדת בבחי' עצמות שז״ע הוא ושמ׳ לבד כו', וז״ע ומורא גדול זו גילוי שכינה בחי' מל' דא״ס כמו שהיא בבחי' רוממות העצמות כו' ואמר׳ ומורא גדול הנה גדול זה הקב״ה וכמ״ש. גדול הוי' כו' וכמא' גדול עולמים הי' שם כו' והו״ע יחוד קוב״ה ושכינתא כו' דמוה נמשך היראה וכנודע דיראה פנימיות הוא מבחי' התגלות האור כו' וכמ״ש בסי' בפ״י קדוש אתה ונורא שמך כו' וכאשר נתגלה בחי' עצמות אוא״ס הי' היראה בבחי' מורא גדול היינו יראה גדולה שכוללת כמה מיני יראה, וכמו מלך גדול שאימתו גדולה מאד והיינו כאשר מתגלה ברוממות העצמות שלו, משא״כ כשמגלה רק אפס קצה מגדולתו היראה היא רק חלק מצומצם כו' כמו״כ כאשר נתגלה בחי' מל' דא״ס בבחי' עצמותה היראה היא בבחי' מורא גדול כו', והענין הוא ע״ד שיש בחי' יראה שבמדו' אהוי״ר, ויש בחי' יר״ע מבחי' החכ' שזהו מצד גילוי מהות האור כו', ובסי' בהערה לתיקון חצות דבחי' יראה עליונה שמבחי' מלכותו ית' ממש ה״ה למעלה גם מבחי' יר״ע כו', וע״כ כאשר הי' גילוי שכינה הי' היראה בבחי' מורא גדול בחי' יראה העליונה ממש כו', ובחי' גילוי זה דבחי' מורא גדול וגילוי שכינה הוציאם ממצרים גם כשהיו בתכלית הריחוק בחשך דמצרים כו' משום דיראה גדולה זו מגיע בכ״מ וכמו לעתיד דכת״י ובאו במערת צורים כו' מפני פחד ה' והדר גאונו דהיינו מעוצם הגילוי שיהי' לעתיד תהי' היראה על כולם כו', וכ״ש בנש״י גם כשהיו משוקעים במ״ט שע״ט נתעוררו ע״י התגלות היראה הנבל, וכ״ה בד״כ מהגילוי דעצמות א״ס שמגיע בכ״מ דגם חשך לא יחשיך כו' וכת״י ומתחת זרועות עולם דהיינו גם בחשך הקלי' כו' ואציעה שאול הנך כו' דהתגלות העצמות מגיע בכ״מ וע״כ הי' עי״ז יצי״מ כו', והנה נודע שיש יצי״מ בכל יום דבכל דור ודור כו' והיינו שיש מצרים ויצי״מ בכי״ו, והוא התלבשות הנה״א בנה״ב דעם היות שהנה״א הוא ממדרי' עליונות דקדושה והוא בעצם אלקות כנודע, ומצ״ע ה״ה כלי לגילוי אור ולהיות בבחי' דביקות באלקות תמיד וכן הוא בהנשמה למעלה דמקומה בג״ע ובכל השגה מאיר בה האור האלקי והיא תמיד בבחי' ביטל וכמ״ש חי ה' אשר עמדתי כו', ומ״מ הרי בירידתה בגוף ונה״ב ה״ה מעלים ומסתיר עליו עד שצריך הרבה עבודה ויגיעה עד שיאיר בנפשו אור אלקי ושיהי' בבחי' דביקות כו', ובפרט כשמגביר את הנה״ב ע״י ההתעסקות ושקוע בעניני העולם בעסק מ״מ כו', ובפרט ע״י תאוות הנה״ב שמעלימים ומסתירים מאד גם תאוות היתר כו' וראי' על ריבוי ההסתר שלהם שהרי מביאים לידי תאוות איסר ר״ל וכמא' היום אומר לך כך כו', וראי' מבן סו״מ שנידון על דברי' המתירים ע״ש סופו דימות זכאי כו' הרי כ״כ פשוט הדבר שיהי' חייב ר״ל עד שידון ע״ש סופו ובעונש חמור דסקילה כו' הרי כ״כ פשוט הדבר שיהי' חייב ר״ל עד שידון ע״ש סופו ובעונש חמור דסקילה כו' הנה מההתלבשות בכלל דנה״ב נעשה היציאה בתפלה דקודם שיהי' יצי״מ הנה מההתלבשות בכלל דנה״ב נעשה היציאה בתפלה דקודם התפלה נשמה באפו בבחי' תכלית הקטנות וההעלם וע״י התפלה נעשה התפשטות

הנשמה בהגוף דהיינו התגלות הנהי"א כו', ולכן מתחלת התפלה בדברי' תחתונים בהודאה לפי שצ"ל ההתגלות בסדר והדרגה תחלה בחי' נפש ואח"כ רוח כו' עד שראשו מגיע השמימה בשמו"ע שהוא התגלות הנהי"א כו', אמנם כאשר יש התגברות דנהי"ב ע"י העיניים הנ"ל הרי צריכים כח מלמעלה להתעוררות ותפלה, הנה זהו ע"י עסק התורה קודם התפלה דתורה היא בבחי' המשכה מלמעלמ"ט ובפרט פנימיות התורה בחי' טל תורה שהיא בבחי' אתעדל"ע מצ"ע כנ"ל, ועוד זאת מה שלפעמים צ"ל ההתעסקות בידיעה והשגה והתבוננות בבחי' אמיתית העצמית שלמעלה מסוכ"ע וממכ"ע כו' דמה שאנו אוי ממכ"ע וסוכ"ע זהו לפי שכלנו הדל מה שאנו משיגים דאיהו ממכ"ע דמה הנשמה ממלא כו' כך הקב"ה כו' ואנו משיגים ג"כ שיש בחי' סוכ"ע לפי שזהו ג"כ צורך העולם שצריך לאו"מ כשם שצריך לאו"פ כו', אבל בחי' העצמות אין אנו משיגים משום דלא נודע מציאותו כלל כו' אבל באמת הרי ממכ"ע וסוכ"ע שייך רק בבחי' השפעה וגילוי אבל עצמות אינו בגדר השפעה וגילוי כלל כו' וע"י ההתקשרות והעמקה בענין זה דבחי' עצמות א"כ ב"ה ה"ז מגיע ומעורר אותו בכ"מ שהוא עד שלבו ובשרו ירננו אל אל חי דגם הלב הגשמי נמס בקרבו ותשתפך בבחי' כליון אל אל חי בעצם שלמע' מלהיות בבחי' ממכ"ע וסוכ"ע כו' וכמ"ש כ"ז בלקו"ת בדי"ה וארשת"ך לי בענין כלה כמו שהיא כו', וז"ע יצי"מ שנעשה ע"י התגלות העצמות כו', וזהו שרש ענין חג הפסח שהו"ע הפסיחה והדילוג דהיינו התגלות בחי' עצמות א"ס שע"ז ה"י יצי"מ כו' והנה כתי' ופסח ה' על הפתח דהפסיחה והדילוג הוא על הפתח בחי' מלי', דהנה כתי' זה השער לה' דא תרעא לאעלא בזאת יבוא אהרן בזאת דוקא, וכמו הפתח שמשמש כניסה ויציאה כך העלאת נשמות ומלאכים דבי"ע להיכלות דאצי' או לאשתאבא בגופא דמלכא ש' הוי' דאצי' הוא ע"י הפתח דמלי' וכן כל המשכות מ"ד דאצי' הוא ע"י המלי', אמנם ענין הפתח ה"ז הגבלה שהרי אינו מקום מפולש כו' וההגבלה היא דמי יוכל לעלות דוקא מי שהוא בבחי' העלאת מ"ן כו', והמשכת המ"ד הוא ע"י ההעלאה דוקא כו', ולפי אופן ההעלאה היא ההמשכה ויש בזה כמה חילוקי מדרי' וז"ע תענוג הנשמות בג"ע בריבוי חידושי תורה שמתחדשים בכי"ו בג"ע כו' וכמ"ש מזה בדי"ה ועבר ה' לנגוף כו' באורך, אמנם בפסח ה"י התחדשות דופסח ה' על הפתח בחי' דילוג העצמות וע"ז הכל יכולים לעלות גם אותן שבתחתית המדרי' שאין בהם העלאת • מצ"ע כו', וזהו דגם כמו שהיו משוקעים בחשך דמצרי' נתעוררו לצאת ולעלות כו' וכמשנת"ל בענין או ידלג כאיל פסח כו', ומ"מ ה"י צ"ל בהם הכנה אל הגילוי הזה והו"ע אכילת מצה, דמצה היא בחי' הכנעה ושפלות והו"ע קבלת עמ"ש ויר"ת דזה השער לה' שע"ז ה"י הגילוי דממ"ה הקב"ה בחי' מורא גדול זו גילוי שכינה, דהנה ההפרש בין חמץ ומצה דבמצה ה' במקום ח', דאות ה' היא בחי' מלי', ובה' יש מילוי ה' דכן הוא בשם ב"ן ה' במילוי ה'.

(*) כ"ה בנוכ"ק, ואוצ"ל : העלאת מ"ן.

והמילוי הוא בהעלם, והן בחי' מל' דאצי' ובחי' מל' דא"ס, דמל' דאצי' הוא
 בחי' בהבראם בה' בראם כו' ובהעלם יש בה בחי' מל' דא"ס דנעוץ תחלתן
 בסופן כו', וע"כ ע"י בחי' מל' דאצי' הוא הגילוי דמל' דא"ס כו', והענין הוא
 דהנה ב' ההי"ן הן בחי' יר"ת ויר"ע, יר"ת הוא בחי' ביטל היש והיינו שאינו
 בטל בעצם מפני שלא יש כאן גילוי אור רק שמבטל א"ע בבחי' קבועמ"ש
 או ע"י התבוננות כו', ויר"ע הוא שבטל בעצם ע"י הגילוי אור שמאיר כו',
 וכמו עדי"מ הנכנס למלך יש ב' מיני יראה הא' קודם שנכנס להיכל המלך
 שהיראה לפי ההתבוננות בגדלות המלך והב' כשבא לפני המלך שהיראה היא
 מגדולת המלך שעליו שהוא ביטל עצמי שאינו יכול להתפשט כלל כו', וע"י
 היראה הקודמת ה"ה ראוי לבוא אל המלך ועי"ז יכול לקבל יראת המלך כו',
 והדוגמא מזה ביר"ת שהיא הכנה שע"ז יהי' גילוי בחי' ומורא גדול כו',
 והגם שזה בא בבחי' אתעדל"ע מצ"ע כנ"ל מ"מ צריכים הכנה לזה והו"ע
 זה השער לה' כו', וז"ע המצה שקודם חצות שזהו בחי' הכנה הנ"ל וצריכה
 שימור כו' ואח"כ הי' הגילוי בחצות ואז לא הספיק להחמיץ כו', והגאולה הי'
 אחר חצות שנגלה עליהם ממה"מ כו', וכ"ז הוא ביצי"מ שהיו משוקעים במ"ט
 שע"ט וגם לא הי' להם תו"מ, אבל במ"ת שנתנו תו"מ הרי כבר יש בחי' יר"ת
 בעבודה דתו"מ כל השנה שהרי מצות הן מצות המלך ועשייתן הוא בבחי'
 קבועמ"ש כו' וגם כתי' ויצונו ה' אלקינו את כל המצות האלה ליראה את
 ה' כו' בחי' יר"ע שנמשך ע"י המצות כו' והיינו מפני שהמצות שרשן בכתר
 כו', ועם היות שאינו מאיר עתה אמיתית האור דמצות מצד שרשן בבחי' הכתר
 כו', וגם דבחי' ומורא גדול זהו בחי' היראה העליונה שלמע' גם מיר"ע כו'
 מ"מ הי' מספיק שיהי' עי"ז הגילוי דבחי' ומורא גדול והיינו שנמשך הגילוי
 גם קודם חצות כו' וזהו שאנו אומרים מצה זו שאנו אוכלים קודם חצות
 היא ע"ש שלא הספיק כו' דהיינו שיש בזה הגילוי דבחי' ומורא גדול זו גילוי
 השכינה כו', ואינו דומה לאכילת מצה שבצאתם ממצרים דאז היו משוקעים
 בחשך והי' זה התחלת ההכנה באכילת המצה בבחי' יר"ת, וגם לא הי' להם
 תו"מ עדיין שגם מצות מצה שנצטוו לא הי' עדיין אמיתית ענין המצה
 כו' דאמיתית ענין המצות בבחי' המשכה והגילוי שע"י המצות זהו שניתן
 במ"ת דוקא וכנודע בענין כפה עליהם הר כגיגית דמכאן מודעה רבא לאורייתא
 שזהו אהויר"ר העליונים הנעשה ע"י המצות כו' הי' שנעשה במ"ת דוקא וכמ"ש
 בלקו"ת בסוף הבי' דאחרי ה' תלכו, וקודם מ"ת לא הי' עדיין אמיתית המשכה
 זאת וביצי"מ י"ל שגם המצוה דאכילת מצה הי' אצלם בבחי' חובה כו' וכנודע
 שיש חובה ומצוה ואי' בזהר פנחס דרמ"ז ע"א דחובה בנוק' ומצוה ברורא,
 והיינו דבנוק' צ"ל המתקת הדיני' וז"ע אכילת מצה שלהם דהיינו ההכנה
 בבחי' יר"ת וגם מצד הציווי (דהיינו בחי' אור אבא דבמצות מצה) הוא
 בבחי' חובה להמתיק הדינים כו', והגילוי דממ"ה הקב"ה הי' בחצות ואז הי'
 הגאולה כו', אבל עכשיו שיש קיום תו"מ שהן בחי' יר"ת וגם הארת יר"ע
 נמשך הגילוי דבחי' ומורא גדול גילוי שכינה גם קודם חצות כו', ומ"מ גם
 עכשיו מצות אכילת מצה היא קודם חצות דוקא ואינה רשות כ"א מצוה, והענין

הוא דהנה גם עכשיו צ"ל הכנה אל הגילוי בליל פסח שהו"ע זה השער לה' כו' רק שההכנה היא במדרי' עליונה יותר היינו במצת מצוה בחי' הארת יר"ע ובוה מאיר הגילוי דאוא"ס בחי' גילוי שכינה כו', דהנה גם עכשיו יש הפרש בין הגילוי דקודם חצות להגילוי דאחר חצות והוא שאחר חצות מאיר הגילוי דעצמות אוא"ס ב"ה בלי שום לבוש, וקודם חצות הגילוי הוא בלבוש דמצות מצה שהיא ההכנה כנ"ל, והלבוש גובר על הגילוי דכמו בכללות ענין המצה שהיא בחי' קטנות אבא הרי יודע דקטנות היא לבוש אל הגדלות והי' בבחי' התגברות הקטנות שהגדלות הוא בהעלם רק שיש בוה כל הגדלות כו' וכמ"ש במ"א בענין אין התינוק יודע לקרות אבא עד שיטעום כו' דקריאה זו הגם שהיא בהכרה שמכיר שום אביו ונמשך אחריו מ"מ אין זה בבחי' ידיעה בענין אבא כו', כמור"כ הוא בענין זה דעם היות שמאיר בוה גילוי בחי' עצמות אוא"ס בחי' ומורא גדול כו' מ"מ הי' שמאיר בבחי' הלבוש דמצוה שהלבוש גובר כו' וע"כ הי' מצוה ולא רשות דענין רשות הוא שבא בבחי' אתעדל"ע מצ"ע בלי שום העלאת מ"ן, וכאן מאחר שיש התגברות דלבוש המצוה דמצות מצ"ע הן בבחי' אתעדל"ת אתעדל"ע הגם שיש כאן גם הגילוי דבחי' עצמות שבבחי' אתעדל"ע מצ"ע מ"מ מצד התגברות הלבוש הי' בבחי' מצוה לא בבחי' רשות כו', ומאחר שהיא בבחי' מצוה ע"כ זמנה קודם חצות דוקא דאחר חצות שמאיר הגילוי דאוא"ס בלי שום לבוש או הוא ע"ד מצות בטלות כו', וע"כ זמן המצוה הוא קודם חצות דוקא, רק שהוא בבחי' מצוה לא בבחי' חובה כמו בצאתם ממצרים די"ל שגם המצוה דמצה הי' בבחי' חובה להמתיק הדינים בכח אור אבא כו' כנ"ל ועכשיו היא בבחי' מצוה כו', ואחר חצות שמאיר הגילוי דאוא"ס בלי שום לבוש או הוא בחי' רשות כו', והנה ברשות גופא יש הפרש בין הששה ימים ובין יום השביעי שאמרז"ל מה שביעי רשות אף ששה רשות דמשמעות דעיקר ענין הוא ביום הו', והענין הוא דהנה ביום השביעי הי' קרי"ס וענינו יודע שזהו מה שנקרע הים ונעשה יבשה והיינו בחי' הים דמל' נקרע ונתגלו בחי' האורות עצמיים כו' דהנה נת"ל דבחי' רוממות על עם דבחי' מל' הי' מחבר בחי' הרוממות העצמות דמל' כמו שמעלמת בתוכה בחי' האורות עצמיים דאצי' כו' וכ"ז הוא שמתחבר ומתגלה בחי' הרוממות העצמי כמו שהוא בבחי' רוממות דהיינו שהאורות עצמיים מתעלמים בוה, אבל ענין קרי"ס הוא שנקרע הים בחי' רוממות העצמי ונתגלו בחי' האורות העצמיים המתעלמים כו', ונודע דקרי"ס הי' עד רוכ"ד גם בבחי' מל' דא"ס וכמ"ש במ"א והיינו שנתגלו בחי' האורות העצמיים דאצי' דכללות כו' (וי"ל דזהו דאי' במד"ר ע"פ דומה דודי לצבי מה הצבי מדלג מהר לבקעה ומבקעה להר כך דלג הקב"ה ממצרים לים ומים למ"ת, הרי ממצרים לים הוא ג"כ דילוג והיינו דהגם דביצי"מ הי' גילוי בחי' ומורא גדול וגילוי שכינה כנ"ל בחי' יחוד קוב"ה ושכינתא כו', מ"מ כ"ז הוא גילוי בחי' הרוממות דמל' שבתוכה מתעלמים האורות העצמיים כו' אבל בקרי"ס כשנקרע הים נתגלו בבחי' האורות העצמיים שזהו דילוג גדול כו', והדילוג מים למ"ת י"ל דבקרי"ס נתגלו

האורות המתעלמים במלי' שנתל' שמשנתנים מכמו שהן בעצמם כו' ובמ"ת נתגלו האורות עצמיים כמו שהן בעצם כו') וע"כ עיקר בחי' רשות היא בשש"פ דאז מאיר גילוי בחי' האורות העצמיים כו' וזהו ואתם תחרישון לא תתערו מדי להיות שאז הוא אמיתית בחי' אתעדל"ע מצ"ע, ובששה הימים ג"כ רשות להיותם בחי' גילוי שכינה בלי שום לבוש כו' כנ"ל מ"מ עיקר בחי' רשות הוא בשש"פ כו', וזהו מצה זו שאנו אוכלים קודם חצות היא ע"ש שלא הספיק להחמיץ מפני שע"י הכנה דמצוה מאיר הגילוי דבחי' מורא גדול וגילוי שכינה גם קודם חצות, רק שזהו בבחי' לבוש דמצוה שהלבוש מתגבר וע"כ היא מצוה ולא רשות וזמנה קודם חצות דוקא וצריכה ג"כ שימור כמשנתל' שגם במצות יכול להיות אחיזה ח"ה וענין רשות הוא למעלה מבחי' מצוה שזהו בחי' אתעדל"ע מצ"ע בחי' גילוי העצמות שזהו אחר חצות שמאיר בלי שום לבוש כו' ועיקר ענין רשות הוא בשש"פ דבהששה ימים הגם שמאיר בחי' ומורא גדול וגילוי שכינה כ"ז הוא בחי' הרוממות עצמי דמלי' ובשש"פ קרי"ס מאיר גילוי בחי' האורות העצמיים כו'.

הנתק, רושם בן י' שורות.

הנחמדים מזהב. ברמ"ז ר"פ קרח (בחי' דעת דעתיק) וי"ל כו' עפמש"כ בענין דוד זמירות כו' שמעלתה זו שהעולמות בטילי' אלי' זהו חצוניותה כו' וכך זהב ופ"ז חו"ב דא"א (כמ"ש הרמ"ז שם) זהו שרש הנאצלים, וכמו זהב ופז א"צ רק כשהנשמה בגוף כך זהו שרש הנאצלים גופין תקינת לון, וכמו ע"י זהב יכולים לקנות חיות רב כך זהו שרש החיות מקור הגבו' כי דם הוא הנפש כו' (אפשר הכוונה שרש ההגבלה וכענין שדי שאמר לעולמו די בחי' כח הגכול כו') גם פ"ז שאמר והי' העולם (פ"ז אותיות), אבל מצד שרש התורה מדעת דע"י (שזהו פנימיות עתיק) שהוא למעלה משרש האצ"י אין לכנותה זהב וכו' כי זהו למעלה מגופין וכלים ואינו מתלבש כלל בשרש הנאצלים רק חו"ג דע"י מתלבשים כו'.

בס"ד חה"ע, אנת"ר.

אנכי הוי' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים. וצ"ל מה"ע שנוכר יצ"מ מיד
 במ"ת בדבור הראשון. ומשמעות הענין הוא דיש שייכות ליצ"מ עם
 מ"ת. דבכדי שיהי' מ"ת צ"ל תחלה יצ"מ. ומשו"ז אמר במ"ת אשר הוצאתיך
 מאמ"צ. וצ"ל שייכותם זל"ז. דלכא"ו מ"ת הוא ענין גבוה הרבה מיצ"מ דביצ"מ
 היו כללות הגילויים מבחי' המל' וכמא' עד שנגלה עליהם ממה"מ הקב"ה כו'.
 וכמא' ובמורא גדול זו גילוי שכינה דהכל הוא בחי' המל' רק שבשרשו הוא
 בחי' מל' דאיס כו'. והגילויים דמ"ת בכללות הן בחי' ז"א וכת"י חכמת אדם
 תאיר פניו שהוא גילוי בחי' החכ' כו'. ובר"כ נודע דבחי' התורה היא בחי'
 המשכה עצמיות ופנימיות דבאור פניך נתת לנו תורת חיים כו'. ובנשי' האיר
 ג"כ בבחי' פנימיות וכמ"ש פנים בפנים דיבר הוי' עמכם כו'. עד שנעשה ממש
 ש' הוי' בכא"ו מישראל כו'. א"כ הרי הגילוי' דמ"ת הן למעלה הרבה מהגילוי'
 דיצ"מ. וא"כ צ"ל מהו שייכות שלהם זל"ז דמ"ת יהי' תלוי ביצ"מ כו'.
 והנה במד"ר שה"ש ע"פ דומה דודי לצבי אי' מה צבי זה מדלג מהר להר
 ומבקעה לבקעה ומאילן לאילן כו'. כך הקב"ה קפץ ממצרים לים ומים לסיני
 כו'. הרי דמצרים לקרי"ס ומקרי"ס למ"ת הוא בבחי' דילוג. ומ"מ יש להם
 שייכות זל"ז דבתחלה הי' הדילוג דיצ"מ וכמ"ש ופסח ה' כו'. וכת"י קול
 דודי כו'. מדלג כו'. ואח"כ הי' הדילוג דקרי"ס. וכ"ז הי' הקדמה להדילוג
 דמ"ת שהי' אח"כ כו'. ולהבין כ"ז ילה"ק מה דאי' במד"ר בא פט"ו משבחר
 הקב"ה בעולמו קבע ראשי חדשים. ומשבחר ביעקב ובניו קבע להם חדש
 של גאולה. ופי' משבחר הקב"ה בעולמו קאי על עולם התיקון. וכנודע מארז"ל
 במד"ר בראשית פ"ט מלמד שהי' הקב"ה בורא עולמות ומחריבן עד שברא
 את אלו ואמר דין הניין לי יתהון לא הניין לי. וידוע שהן עולם התהו
 שעז"א שהי' בורא עולמות ומחריבן דלא הניין לו כו'. וז"ע משבחר בעולמו
 היינו בעולם התיקון דדין הניין לו כו' קבע להם ר"ח כו'. ומשמע מזה דר"ח זהו
 מעיקרי עניני עולם התיקון. והענין הוא. דהנה ער"מ באדם הרי כללות החיות
 שורה במוח שבראש וממנו נמשך החיות לכל האברים וכמ"ש בסס"ב פני"א.
 ואופן המשכת החיות מהמוח אל האברים הוא בסדר והדרגה. וסדר ההמשכה הוא
 תחלה בהאברים כללים והן התלת שליטין מוחא ליבא וכבדא וכמ"ש בסס"ב
 שם דהמוחין מקבלים תחלה הכח והחיות הראוי להם כו'. שהן חב"ד וכח המח'
 כו'. ובמוחין גופא יש ג"כ סדר במוחין דחוי"ב ודעת המקבל מהם דראשית תאור
 והגילוי הוא במוח החכ' שמאיר שם האור בגילוי יותר דלכן הוא בבחי'
 נקודה כללית עדיין כו'. ומהחכ' בא אל הבינה בבחי' התפשטות אורך ורוחב
 בריבוי פרטים שזוהו ע"י צמצום והעלם האור שבבינה אינו מאיר כ"כ כמו
 בחכ' כו' וכמ"ש במ"א ומהמוח נמשך האור והחיות אל הלב שעם היות
 שהלב הוא ג"כ מהאברים שחיות הגפש תלוי בהם כו'. ומ"מ אינו דומה לאור
 וחיות המוחין בעצם מעלתן. שבמוחין הוא בחי' אור דק ורוחני ביותר ובלב
 בא החיות בבחי' הגשמה ובבחי' מורגש יותר כו'. ובלב שם משכן המדות

שנמשך בהם תאור מהמוחין ע"י הדעת וה"ה למטה במדר" מהמוחין בעצם מהותן ומדריגתן ובאים בבחי' מורגש כו'. ומהלב נמשך אל הכבד שהוא המדר" התחתונה שבתאברים הכללים שהחיות הוא שם בהגשמה יותר כו'. וכן הוא סדר ההמשכה מהמוח ללב מהלב לכבד כו'. וכן הוא בהמשכת החיות בתאברים פרטים כמו ראי' ושמיעה הנמשכים מהמוחין דחוי"ב כו'. ומהלב מתפשט החיות בידיים וכמו חסד דרועא ימינא כו'. ומהכבד נמשך ברגלים כו'. דמשו"ז יש יתרון בידיים על הרגלים דעם היות דשניהם הן כלי המעשה. ומ"מ הרי בהמעשה שביד יש כזה התלבשות הארת השכל וכמו בציוור וכה"ג. משא"כ ברגל שאין בו רק כח ההילוך כו'. והיינו לפי שהידיים מקבלים מהלב שהמדות יש בהם הארת המוחין והרגלים מקבלים מהחיות שבכבד כו'. ובכללות כל האברים מקבלים מהלב דליבא פליג לכל שייפין וכמ"ש בזו"ג דקס"א. אך הכל הוא בסדר והדרגה באופן המשכת וגילוי החיות בכל האברים כו'. והלב מקבל החיות מהמוח שהוא בחי' ראש הכולל כולם כו'. וז"ע ציוור אדם מה שנמשך החיות בסדר והדרגה ויש ראש וסוף שהראש כולל כולם והוא ראש ומקור כולם שמקבלים חיותם וכחותיהם מהראש והולך ממדר" למדר" עד הכח האחרון שברגל כו'. והיינו שאין האברים מקבלים חיותם מהנפש עצמו כ"א ע"י הראש וכן כל הכחות אינם נמשכים מעצם הנפש כ"א ע"י אמצעות המוחין שכוללים ומהם המה נמשכים. ועי"ז יש בהם ראש וסוף ומעלה ומטה. דאם היו נמשכים כולם מעצם הנפש הרי היו כולם במדר" אחת. אבל ע"י שסדר ההמשכה הוא באופן כזה שהמוח שבראש כולל כולם וכולם נמשכים מהמוח, וממילא כן הוא גם בפרטיות המשכתם שהכל הוא ע"י הכח כללי הכולל אותם וממנו המה נמשכים כו'. (ויש כחות שנמשכים מהמוחין עצמן וכמו החושים דראי' ושמיעה כו'. ויש שנמשכים ע"י אמצעית הלב והכבד כו'). הרי המשכתם הוא בסדר והדרגה בבחי' מעלה ומטה כו'. וכמו"כ הוא בהכחות פנימים דנה"א דתחלת גילוי האור הוא במוחין חב"ד, דהיינו להשכיל באיזה ענין אלקי ולהתבונן בו בפרטי הענינים שבו כו'. וע"י התקשרות דעתו בהענין האלקי ה"ה מתפעל בלבו באהוי"ר כו'. דבלא ההתבוננות תחלה לא יתעורר באהוי"ר דכן הוא במדות שבאדם שהתעוררות שלהם הוא ע"י המוחין דוקא. ועי"ז המדות הן למטה במדר" מהמוחין. בהאור והגילוי שלהם וכנודע ומבו' במ"א בענין לידת המדות מהמוחין איך. ומה הוא כו'. ואהוי"ר הן שרש ומקור רמ"ח מ"ע ושס"ה ל"ת כו'. שזהו כדוגמת האברים המקבלים חיותם מהלב כו'. והדוגמא מזה יובן למעלה בבחי' ציוור אדה"ע שהמוחין חב"ד הן בדוגמת-הראש שמאיר בהם גילוי אוא"ס ב"ה וכידוע דבחי' מאיר אוא"ס בקירוב מקום דהיינו בגילוי ובבחי' התאחדות שז"ע הקירוב כו'. ועד"מ ענין הקירוב למטה הוא כאשר אדם גדול מדבר עם איש בינוני דברים רבים ומתאחד עמו בדבורו ה"ז נק' קירוב שמקרב אותו כו' וכמ"ש במ"א, ובכינה הגם שהאור בא בבחי' ריחוק מ"מ ה"ז בבחי' התרחבות כו'. דבד"כ במוחין מאיר גילוי אוא"ס כו'. וגם כללות האור והגילוי דכל סדר ההשתל"ת הוא בבחי' התכללות במוחין חב"ד דעש"ז נק'

ארא להיותם כוללים כל המדרי' כולם ומהם נמשכים המדות עליונות בחי' ז"א ומן הז"א נמשך בבחי' מל' כו', שזהו כענין תלת שליטין שבאדם כו', וההמשכה היא בסדר והדרגה בבחי' מעלה ומטה כו', דעם היות שכולם מאיר אוא"ס ב"ה, מ"מ אינו דומה הגילוי שבמדות העליונות לגבי הגילוי שבמוחין חב"ד כו', וכמ"ש בע"ז דבחי' נמשך האור בבחי' קירוב כו', ובז"א דרך חלון ובמל' דרך נקב כו', וקאי הכל על הגילוי דאוא"ס ב"ה. דבאמת אוא"ס מאיר ונמשך בכל המדרי' דע"ס דאצי' ומ"מ יש בזה חילוקי מדרי' כו', והיינו לפי שההמשכה היא לא שמקבלים כולם מאוא"ס עצמו כ"א ע"י אמצעות המוחין שכוללים כולם תחלה ונמשכים מהמוחין כו' ועי"ז יש בהם מעלה ומטה כו' ומהע"ס דאצי' נתהוו נשמות ומלאכים דאצי' שיש בזה כמה מדרי' וכנדוע דהתהוות נשמות המלאכים דאצי' הוא מבחי' זיווג גשיקין שוהו בחי' יחוד חיצוני דאוי"א כו', והתהוות נשמות הוא מבחי' יחוד זו"ג (בחי' יחוד פנימי כו') והן הנק' אחים וריעים להקב"ה כו'. ויש נשמות דשרשן ג"כ מבחי' יחוד אוי"א והן הנק' קדש וכמ"ש בזהר משפטים דקכ"ב ע"א ההפרש בין אנשי קדש לקדש כמ"ש קדש ישראל לה' כו'. ובי' המדרי' שניהם הן מיחוד אוי"א רק דאנשי קדש הן מהבינה וקדש מבחי' חכ' כו'. ויש נשמות הנק' בנים למקום שנולדים מיחוד זו"ג לבי"ע כו' וכמ"ש במ"א. וכמו"כ מהע"ס דאצי' נמשך ג"כ האור לבי"ע והן בחי' למיד כלים דזו"ג שנעשים גר"ן לבי"ע דבחי' פנימיות הכלים מאירים בבריאה ואמצעית וחיצוניות הכלים ביצי' ועשי' כו'. ומבחי' הכלים דבי"ע נתהוו כל המלאכים ונבראים דבי"ע כו'. והכל בסדר והדרגה ממדרי' למדרי' מרוכ"ד בחי' חכ' דאצי' עד סוכ"ד בחי' מל' דמל' דעשי' כו'. וכ"ז הוא שנתחדש בעולם התיקון, דבעולם התהו לא הי' ענין זה שיהי' בחי' ראש הכולל כולם שממנו יקבלו כולם בסדר והדרגה דעשי' נק' עיגולים שלא הי' בהם בחי' ראש וסוף כו'. והגם דבע"ס דתהו ג"כ בחו"ב היו כלולים תחלה הו"ת ומהם נמשכו ונתגלו כו'. ובחי' חו"ב הם גבוהים במעלה ומדרי' מהו"ת גם בעולם התהו כו'. י"ל דענין ההתכלות שבתיקון הוא שהעליון בעצם מציאותו הוא כולל להמדריגות שלמטה ממנו ולא שהן בו כמציאות נבדלת הכלול בו כ"א שבעצם מהותו הוא כולל או נושא את הכל כו'. דכן הוא בספי' דתיקון דהספי' העליונה יש בה גם בחי' הספי' התחתונה והכל בכלל המדרי' שבספי' העליונה כו'. וכמ"ש הפרד"ס שער סדר האצי' פ"ה דכל ספי' יש לה ששה מדרי' והמדרי' הד' שבכל ספי' היא כח הספי' שאחרי' שנמצא בה בהעלם בתכלית. והמדרי' ה"ה היא מה שהספי' שאחרי' היא בה בבחי' מציאות מתגלה כו'. (אפשר י"ל שזהו כמ"ש במ"א בענין האור בחי' אור המאיר לעצמו ובחי' אור המאיר לזולתו שזהו כדוגמת בחי' מח' ודבור והכל בעצמותו כו'). ועמ"ש בפרדס שער אם האצי' הוא הכתר פ"ו, והיינו שהספי' העליונה כוללת בתוכה הספי' שתחתיה כו'. וסדר השתל' הספי' זמ"ז אין זה בבחי' יציאה והתגלות לבד כ"א מה שהספי' התחתונה מתאצלת מהספי' העליונה מבחי' שרשה ומקורה (של הספי' התחתונה) הכלולה בה ויוצא מזה בי' ענינים. הא'

שרק שרשה ומקורה של הספי' התחתונה כלול בהספי' העליונה (לא בבחי' מציאות כו'). והב' שגם לאחר שנאצלה הספי' התחתונה הנה שרשה ומקורה נשאר כלול תמיד בהעליונה ומקבלת תמיד ממנה כו' וכמו עד"מ במוחין ומדות הנה המוחין כוללים בעצמן בחי' המדות וה"ה לא בבחי' מדות ממש כ"א בחי' הטי' שכליות. ועם היות שההטי' היא לחסד או לגבורה הרי מבו' במ"א שאין בזה בחי' התפעלות חו"ג וכמו השופט שמזכה או מחייב אינו מתפעל בעצמו בבחי' החסד כשמוזכה ולא בבחי' גבו' כשמחייב כו'. דאם יתפעל בעצמו באיזה מדה לא יהי' בזה משפט אמת כו', ורק הפועל פעולת המשפט הוא שמתפעל בחסד או בגבו' כו' (והיינו מה שפעולת החסד היא ע"י מדת החסד ופעולת הדין ר"ל ע"י מדת הגבו' כו'). ולמטה מזה הן הממונים שיש ממונים מיוחדים על פעולת החסד כו'. וי"ל שו"ע שצריכים לכוין בשם הגם שהקריאה היא איליו ולא למדותיו כו'. מפני שהפעולה היא בבחי' התפעלות וצ"ל פועלים מיוחדים כו'. אבל השופט עצמו אינו מתפעל באחת המדות, והיינו מפני שאצל השופט הכל בבחי' שכלי עדיין לא בבחי' התפעלות המדות רק בבחי' הטי' שכלית לבד כו'. ולפעמים מבו' דמדות שבמוחין הן בחי' התפעלות שכלי כו'. הנה כ"ז הוא בחי' התפעלות שכלי לא התפעלות המדות כו'. וההפך בזה מבו' במ"א דהתפעלות המדות הוא כבחי' הרגש עצמו היינו מה שרוצה לעצמו או מתפעל מעצמו מהטוב שלו או מהלא טוב כו', שזהו כל ענין מהות המדות להתפעל במה שנוגע איליו כו'. ולכן ה"ז במורגש מאד כו'. אבל ענין התפעלות שכלי הוא שמתפעל על עצם הדבר לא במה שרוצה הדבר לעצמו כו'. ולהיות שההתפעלות היא לא במה שנוגע איליו כ"א על עצם הדבר שזה דבר שלמע' ממנו ע"כ אינו בא במורגש כו'. וה"ה מתאחד בהדבר ההוא ולא בבחי' התפעלות שחוץ לעצם כמו במדות שהוא מרוחק ומובדל מהדבר שמתפעל עליו ורוצה בהקירוב ולכן ה"ז בבחי' התפעלות מורגשת כו', אבל במוחין ה"ה מתאחד עם הדבר שמשגיג והוא בבחי' קירוב ומשו"ז אינו בבחי' התפעלות ובבחי' מורגש כו'. והנה במוחין גופא ענין הדביקות והאחדות הוא בבחי' חכ' שהוא בחי' ראי' כו', אבל בהשגה הוא בבחי' התפעלות כו', כמ"ש במ"א. זהו מפני שכל ענין ההשגה היא בבחי' ריחוק מן העצם כנודע וע"כ אינו בבחי' דביקות ממש כמו בראי' דחכ' כו'. אבל מ"מ אינו חוץ להעצם כי מתאחד הוא מ"מ בהשגתו. וההתפעלות שכלי אינו מה שמתפעל ורוצה להתקרב ולהתאחד כ"א מה שמתפעל על עצם הדבר שזהו הכל בבחי' קירוב והתאחדות כו'. ונמצא דבחי' המדות שבמוחין (גם בבחי' חיצוניות המוחין כו' שו"ע ההטי' וההתפעלות הנ"ל) אין זה בבחי' מהות מדות כ"א כמהות המוחין כו'. והתהוות המדות שבלב שנולדי' תמיד מהמוחין אין זה ענין יציאת והתגלות המדות שבמוחין רק שהמדות שבלב מקבלים מהמוחין ומתעוררים על ידן כו', כי הרי ישנם המדות בלב. ומה שנולדים מן השכל הוא שמתעוררים ע"י השכל כו'. וכמ"ש במ"א שהשכל הוא כמו מראה מקום אל המדות. וכמו עד"מ א' שמראה לחבירו מקום שנמצא שם אוצר ה"ה מתעורר לחפור אחריו, הרי הרצון אל

האוצר כבר נמצא בלב קודם, ורק ע"י שהראה שבזה המקום נמצא אוצר ה"ה מתעורר ברצון בגילוי לזה ולחפש אחריו. ולולא ה"י מגלה לו שנמצא אוצר לא ה"י מתעורר כלל ברצון לאוצר אחרי שאינו יודע שנמצא וש אפשר להשיגו כו'. אבל זאת ודאי שהרצון כבר נמצא בו רק שה"י בבחי' שיגה והעלם כו'. וכמ"כ המדות ישנם בלב לרצות בדבר הטוב, וכאשר מראה לו שזה ה"ה מתעורר בלב לרצות ולהתפעל כו'. ונמצא שאין זה שהמדות נמשכים מן המוח אל הלב כ"א מה שמתעוררים ע"י השכל כו'. ומ"מ הרי המדות באין מן המוחין בבחי' גילוי ההעלם (וכראשית אצ"י בחי' ז"א הרי לא ה"י קודם שנמצא כו'. וענין אצ"י הוא התגלות כח הכמוס כו'). היינו לפי ש"מ יש בחי' המדות במוחין בבחי' הטי' לחו"ג ובבחי' התפעלות שכלי כנ"ל. מזה נעשה התפעלות המדות שבלב, דמאחר שכבר נתפעל במוחו הגם שזהו התפעלות על עצם הדבר כנ"ל מ"מ הרגש ההתפעלות מביא לידי ההתפעלות של המדות, דכאשר לא יתפעל כלל במוחו הרי מן ההשכלה וההשגה עצמה לא יתפעל בלב (אם לא בבחי' גדלות המוחין והמדות כמ"ש במ"א), אבל כאשר מתפעל במוחו הנה מאחר שיש כאן הרגש התפעלות מתפעל אח"כ (לאחר שמתרחק מן ההשגה) בהתפעלות המדות שבלב בהתפעלות מורגשת כו'. וזהו דהתהוות המדות מהמוחין הוא בבחי' גילוי ההעלם כו'. דענין יש מאין הוא שהמציאות שנתהווה אינו נמצא כלל במקור המהוה כו'. וכאן הרי עכ"פ יש בחי' התפעלות שכלי ומה בא לידי התפעלות הלב לכן ה"ז בבחי' גילוי ההעלם כו'. אבל מ"מ אין זה בבחי' גילוי המהות ממש שנתגלו מהות המדות שבמוחין כ"א מה שגולדו ונתהוו מהן כו'. ואין זה כמו ענין עו"ע שבשכל שזהו המשכה ממהות השכל כו'. אבל כאן אין זה שמהות המדות שבמוחין נמשכין אל הלב, דמדות שבמוחין הן בכלל מוחין עדיין דהתפעלות שכלי אין זה כמהות התפעלות המדות שבלב כנ"ל, רק דהרגש ההתפעלות שבשכל הוא כמו סיבה להמדות שבלב דהיינו שיתפעל לרצות הדבר שמשגיג בשכלו כו'. ולכן באמת כתי' מי ברא אלה דקאי על התהוות המדות מהבינה שהן בבחי' בריאה יש מאין כו'. כמ"ש במ"א. והיינו שזהו כעין יש מאין כו'. ולפי מ"ש בפרדס הנ"ל יש ג' מדרי' במציאות המדות כמו שהן בבינה עצמה שכ"ז בבחי' התגלות מהותן בבינה עצמה כו'. ומכ"ז יובן ענין התכללות התחתון בהעליון במדרי' דתיקון שזהו מה שבספ"י. העליונה יש כח הספי' התחתונה לא שהיא שם בבחי' מציאות ממש (ומ"מ אין זה בבחי' כח בלבד שהרי זהו כמו כלל ופרט לא כמו כח היולי לבד כמ"ש במ"א, אבל מ"מ אין זה בבחי' מציאות דבר בפ"ע דהיינו שנאמר שמהות התחתון ממש כלול בהעליון כו'. ובמ"כ י"ל דח"ו"ב הן כמו כלל ופרט ומוחין ומדות קרוב יותר לענין בחי' כח כו'. וצ"ע מ"מ"ש על מאה"ז ובא לו לקרן בענין וצפונך תמלא בטנם כו'). וכשנאצלה הספי' התחתונה ה"ז כמדליק נר מנר שאין הנר הראשון חסר כלום לפי שאינו בו בבחי' מציאות להיות בבחי' יציאה ממש כ"א מה

שנאצל ונתהווה מהכח הכמוס והסתום בו. שישנו בו תמיד ולעולם מקבלת הספּי' התחתונה מהעליונה כו'. שכן הוא בחכ' ובינה וכמו"כ בות' וגר' דאצי' הוית' הוא מהגר' שתמיד מקבלים אורם מהגר' כו', משא"כ בספּי' דתהו דעם היות שהוית' היו כלולים תחלה בבינה ה"ז כמו התכללות דבר נבדל בפ"ע. וכמו העובר בבטן האם שהוא מציאות בפ"ע (ועמ"ש במב"ש שי"א ח"א פ"ו) והתגלות הוית' מהבינה ה"ז שנתגלו כמו שהיו בבחי' בינה כו'. (וי"ל דכמו שכללות ענין הספּי' דתהו הוא שיצאו ונתגלו הספּי' שהיו כלולים בעקודים דמבואר במ"א דכמו שהיו בעקודים באופן כזה נתגלו כו'. וכמו"כ הוא בספּי' דתהו דהוית' כמו שהיו כלולים בבינה דתהו באופן כזה יצאו ונתגלו כו', רק דבענין עקודים ונקודים הוא שבעקודים היו בבחי' העדר המציאות לגמרי שזהו מה שהיו עקודים בכלי א' וכשנתגלו בבחי' גקודים נעשו בבחי' תוקף המציאות כו'. וכאן גם בהיותם כלולים בבינה אינם בבחי' העדר המציאות. ומ"מ ג"כ לא בבחי' מציאות ממש כמו אח"כ כו').

דהתגלות זאת ה"ז כמו בחי' יציאה לבד וכמו יציאה ממקום למקום כו'. (והמעיק בכתהאריו"ל יראה דכשנאצלה בחי' חכ' דתהו נתן בה הכתר את הספּי' שלמטה ואח"כ נתנה החכ' לבינה כו'. וה"ז כדבר הניתן מכלי אל כלי כו'). והיינו דההתכללות דתהו אין זה ענין התכללות שהעליון כולל ונושא בעצמו מה שמסתעף ונמשך ממנו כו', כ"א זהו רק מה שנמצא בו המדרי' התחתונות. ואין זה התכללות התחתון בהעליון שהעליון בעצמו כולל את התחתון רק מה שהוא נמצא בו כו'. ובכללות בחי' גר' וזית הגם דזית הן למטה במדרי' מהגר' בעצם מהותן גם בספּי' דתהו. מ"מ ה"ן בהוית' לפ"ע מהותן ומדריגתן בחי' תוקף האור כמו בגר' ואין זה בחי' ראש וסוף מאחר שגם בהמדרי' התחתונות ה"ן בחי' ריבוי האור כו'. והגם שמ"מ זהו בבחי' מעלה ומטה שהוית' הן למטה במדרי' מהגר'. זהו רק בעצם מהותן שהמדות הן מהות תחתון במדרי' לגבי מוחין. אבל בהאור והגילוי שוין הן. וכנודע שכל הספּי' דתהו היו בבחי' הכתרים של כל ספּי' כו'. ועיקר ענין מעלה ומטה הוא בהאור שמתמעט ממדרי' למדרי' כו'. (ועמ"ש במב"ש שי"א רפ"ב). ובספּי' דתהו שהי' בהתחתון ג"כ בחי' תוקף האור והגילוי אין זה בבחי' מעלה ומטה (להיות נשלם עי"ז הכוונה בענין מעומ"ט כו'. וכמשי"ת בסמוך) וכ"ש שאין זה בבחי' ראש וסוף כו'. ובפרט כאשר המעלה ומטה אין להם שייכות זל"ז אין זה בבחי' ירידה ממדרי' למדרי' כו'. משא"כ בתיקון שהעליון כולל כולם והכל מקבל מהעליון דוקא. וכן בפרטי הספּי' שהספּי' התחתונה מקבלת מהספּי' שלמעלה ממנה והיינו שהספּי' משתלשלים זמ"ז ה"ז בבחי' מעומ"ט ראש וסוף כו', שהאור מתמעט ממדרי' למדרי' כו' וכמשנת"ל. והנה היתרון שיש בהסדר דתיקון לגבי תהו. הא' שבתהו לא ה"ן התחברות והתקשרות בהספּי' זע"ז מאחר שאינם משתלשלים זמ"ז ואינם מקבלים זמ"ז אין להם קישור וחיבור זע"ז כו'. ובספּי' דתיקון הן בבחי' התקשרות והתחברות זע"ז שהי"ה משתלשלים זמ"ז ומקבלים זמ"ז כו', וגם עולמות אבי"ע יש להם קישור וחיבור זע"ז שהרי נמשך מאצי' לבי"ע דבחי'.

הכלים דאצי נעשים גרין לבייע וגם אימא עילאה מקננא בכורסי ושיט
 ספירין כו. ועם היות שזהו עיי הפרסא (ועמ"ש בלק"ת ד"ה ששים המה
 מלכות הא') מ"מ יש להם קישור וחיבור עייז כו. וכמ"ש בע"ה דכללות
 אבייע הן הוי' א' יו"ד באצי וה' בכריאה כו. והב' מה שבע"ס דתיקון יש
 ראש וסוף דהיינו שיורד ממדרי' למדרי' ועייז יוכל להיות התהוות עולמות
 התחתונים דהיינו עולמות בייע כו. וכנודע דתכלית הכוונה היא בהתהוות
 עולמות התחתונים משום דנתאוה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים כו.
 ובכדי שיהי' התהוות עולמות התחתונים זהו עיי אמצעית עולם האצי
 דכללות ענין האצי הוא בחי' צמצום האור להתלבש בבחי' כלים ויורד
 ומתמעט האור ממדרי' למדרי' עד שמסוכ"ד דאצי שהאור בבחי' מיעוט
 יכול להיות התהוות בייע כו. דאוא"ס שלמע' מאצי שהוא בבחי' גילוי
 בלי שום צמצום א"א להיות מזה התהוות בייע כ"א עיי אמצעית האצי.
 והיינו שהאור בא בבחי' צמצום ובבחי' מדה ושיעור באופן שיתלבש בבחי'
 הכלים שזהו ירידה במדרי' לגבי כמו שהוא למע' מאצי כו. וכמ"ש במ"א.
 ועייז יש בחי' מעלה ומטה גם בפרטי המדרי' דאצי שהאור מתצמצם ומתמעט
 כו. דעיקר ענין מעלה ומטה (לענין השייך להתהוות הנ"ל) הוא בבחי' ריבוי
 ומיעוט האור כו. וכמו שהחכ' נק' מעלה לפי שהאוא"ס מאיר שם בקירוב
 כו. ומחכ' לבינה נמשך רק בחי' נהי' דאבא. וא"כ הבינה היא בבחי' מטה
 לגבי החכ' כו. וכן מבינה לז"א רק בחי' נהי' דאי' נעשים מוחין לז"א
 ונהי' דז"א מוחין לבוק' דבחי' המלי' היא מטה מכולם בבחי' מיעוט האור וע"כ
 היא בערך להיות מקור לבייע כו. ואם לא בחי' מיעוט האור הגם שבעצם
 מהותן הם למטה במדרי' זמ"ז כמו חו"ב וז"א ומלי' שמחולקים בעצם
 מהותן ומדריגתן כו. מ"מ לא יהי' עייז התהוות התחתונים כו. וכמו בהע"ס
 גופא כאשר בחכ' יאיר האור בגילוי ביותר לא יהי' בחי' הבינה וכמו"כ
 בגילוי האור בבינה לא יתהוו המדות כו. וכמו עד"מ בתוקף נביעת אור
 השכל בכח החכ' לא יבוא לידי השגה והכנה כו. וכן כשאור המוחין
 מאיר בגילוי לא יהיו המדות שכלב כו. וכמו"כ במדות כשהן בתוקף ההתפעלות
 אינו יכול לדבר כו. דכמו"כ בהע"ס דבבחי' תוקף הגילוי דהספי' העליונה
 א"א להיות התהוות הספי' התחתונה כ"א מבחי' מיעוט האור כו. וכמ"ש
 במ"א. כמו"כ הוא בהתהוות בייע אם בבחי' המלי' יהי' בחי' תוקף האור והגילוי
 לא יהי' מזה התהוות בייע, הגם שמצד עצם מהותה יש לה שייכות לבייע
 כו. מ"מ מצד תוקף האור והגילוי לא יהי' אפשר להיות ההתהוות כו. ולכן
 ספי' דתהו שכולם היו בבחי' כתר"ם שהי' ריבוי האור גם במדרי' התחתונה לא
 הי' אפשר להיות ענין ההתהוות כו. כ"א בהסדר דתיקון שהאור והגילוי
 מתמעט ממדרי' למדרי' עייז דוקא יכול להיות ההתהוות כו. והג' שעיי
 שהכח העליון כולל כל הכחות שלמטה ממנו וכולם מקבלים ממנו עייז יש
 שליטה וממשלה לכח העליון על כל הכחות לפעול בהם בחי' הביטול
 וכמ"ש בס"ט פנ"א דמפני שהלב מקבל מהמוח לכן המוח שליט על הלב
 בתולדתו כו. דהנה המוחין פועלים חלישות וביטול בהמדות שהרי המדות

מציע ה"ה בתוקף גדול ובהתפשטות גדולה בבחי' ריבוי הישות וכמו
אהבה טבעית ה"ה בתוקף גדול ואין קץ וגבול להתפשטות האהבה דמפני
עוצם האהבה בעצמו התפשטותה הוא בלי גבול בלי שום מניעה ועיכוב כלל
כו'. והמוחין מחלישים את המדה שלא תהי' האהבה בל"ג כ"א להיות מוגבלת
בעצמה בשיעור ומדה ע"פ חיוב השכל כמה תהי' אהבתו בזה שז"ע חלישות
המדה בעצם תקפה כו'. ועי"ז יהי' הגבלה בהתפשטות שלה ג"כ בשיעור
מוגבל עד פה תבוא כו'. וכמו ההפרש בין מדות שבקטן לגדול כו'. והדוגמא
מזה יובן למע' הדנה ארו"ל לעולם יהא אדם רך כקנה ואל יהי' קשה
כארו וידוע דקשה כארו הן מדות דתהו ורך כקנה מדות דתיקון שהן בבחי'
חלישות ובבחי' ביטול כו'. וידוע דעיקר התיקון הוא מבחי' ש' מ"ה דחכ'
שעושה בחי' הביטול בהמדות והיינו להיות המדות ע"פ המוחין דוקא שאז
הן בבחי' חלישות כו'. ובפרט בחי' החכ' שהיא בחי' הביטול בעצם (במ"א
נת' דמוחין בכלל הן בבחי' ביטול דזהו הטעם מה שהמוחין באים בבחי'
ריבוי פרטים כו'. ובפרט בחי' החכ' שהיא בבחי' ביטול בעצם כו').
ה"ז פועל הביטול בהמדות כו'. (והוא בחי' אין שעושה מיש אין כו'
וכמ"ש במ"א) וכ"ז הוא לפי שהחכ' כוללת בתוכה בחי' המדות והן בה בבחי'
כח לא בבחי' מציאות דבר כו' כנ"ל באופן שכל התהוותן הוא מבחי' החכ'
(דאף שהתהוותן הוא מבחי' הבינה, מ"מ הרי מקורם הוא מהחכ' שנק' אב
כו'. וכמו"כ הוא בבחי' המוחין שעושים הביטול במדות כנ"ל זהו מפני
שהתהוותן הוא מהמוחין לא רק בבחי' יציאה והתגלות לבד כמו בתהו כו'
כנ"ל) ע"כ בחי' החכ' בפרט וכן המוחין בכלל עושים בחי' הביטול בהמדות
כו'. והגם דמדות דתיקון ג"כ שרשן למעלה מהחכ' וכמא' ז"א בעתיקא אחיד
ותלי' כו'. מ"מ הרי התחלת התהוותן באצי' הוא מבחי' החכ' ומבחי' המוחין
בכלל והיינו שלא ישנם בבחי' מציאות כלל קודם שנתהו מהמוחין דזה
שישנם בבחי' התכללות במוחין הרי אין זה בבחי' מציאות מדות עדיין
כו', דזהו מה שהתהוותן אינם בבחי' יציאה לבד כ"א התהוות ממש כו'
(עד ששייך לומר ע"ז ברא בבחי' יש מאין כו' כנ"ל) וז"ע ההתכללות שהמוחין
כוללים את המדות ושהמדות מקבלים מהמוחין דהיינו שהמוחין בבחי' מציאות
עצמותן כוללים בעצמן ענין המדות שהז"ע ההטי' שכליות והתפעלות שכלי
שנת"ל והמדות מקבלים מהמוחין היינו שכל התהוותן בבחי' מציאות הוא
מהמוחין כו'. וא"כ המוחין יש להם שליטה וממשלה על המדות להיות כפי
אופן המוחין (היינו כפי אופן החיוב השכלי עד"מ דהיינו ענין החלישות כו')
ולחיות בבחי' ביטול כו' (שוהו מה שהחכ' עושה בהם הביטול כו') משא"כ
בתהו שאין בהמוחין התכללות המדות כ"א מה שנמצאים שם, ואין התהוות
המדות מן המוחין כ"א בבחי' יציאה לבד כו' כנ"ל אין המוחין פועלים בחי'
הביטול בהמדות וה"ה בבחי' יש כו'. רק בתיקון ע"י בחי' ההתכללות
וההשתל' באופן הנ"ל נעשה בחי' הביטול בהמדות כו'. וזהו שנתחדש בעולם
התיקון להיות בחי' הביטול דש' מ"ה בכל הע"ס דתיקון שוהו ע"י החכ'
שכוללת בעצמה הכל ומשם המשכתם והתהוותם כו' (ומ"מ הוא בבחי' שליטה

להיות שהמדות יש להם מקור מיוחד למעלה מהמוחין (כו'). וכן בהתהוות עולמות בי"ע דתכלית הכוונה בהתהוות היש הוא להיות ביטול היש לאין והביטול בעולמות הוא מבחי' החכ' וכמ"ש בתו"א ד"ה מזוה מימין דהתהוות החומר דהיינו להיות בבחי' מציאות יש זהו מבחי' דבר ה' והתהוות הצורה דהיינו להיות ביטול היש לאין הוא מבחי' הצורה דשרשה מבחי' החכ'. וכמו אשר יצר את האדם בחכמה כו', שמשם נמשך להיות ביטול היש כו' והיינו לפי שהחכ' כוללת הכל וכמ"ש מה רבו מעשיך ה' כולם בחכ' שהחכ' כוללת כל מה שנתהווה בע"מ כמ"ש בתו"א שם בהביאור וכמ"ש בזהר תוריע דמ"ג ע"א. וז"ע בראשית נמי מאמר הוא שהוא מאמר סתום דחכ' שכולל כל מה שנפרט בע"מ כו'. ועי'זו בחי' החכ' עושה את הביטול בכל מה שנתהווה להיות ביטול היש לאין. כו'. וז"ש החכ' תעוז לחכם מעשרה שליטים שהיו בעיר ואי' במד"ר החכ' תעוז לחכם זה הקב"ה כו' מעשרה שליטים אשר היו בעיר מעשרה מאמרות שנברא בהם העולם. והענין דע"מ הן ע"ס שבמל'. ובפרד"ס ש"ב מ"ה כ' שיש ג' בחי' בע"מ והן ע"ס שבמל' או ע"ס מלכיות שבע"ס שמהן נבנה המל' או עצם הע"ס. והנה החכ' היא ראשית הע"ס וכוללה כולן ע"כ החכ' תעוז לחכם זה הקב"ה שגק' חכים ולא בחכמה ידיעא יותר מע"מ שהם ע"ס שבמל' שמהם נתהווה להיות בחי' יש החכ' פועלת בחי' ביטול היש כו'. וכ"ז הוא שנתחדש בעולם התיקון דבתהו שלא הי' בחי' התכללות הנ"ל אין המוחין בכלל וכן החכ' בפרט עושה בחי' הביטול כו'. וזוהו היו העולמות בבחי' יש ממש כו'. אבל ע"י בחי' התיקון נעשה בחי' הביטול גם בעולמות בי"ע כו'. וזה ומשבחר בעולמו היינו בחי' התיקון קבע להם ראשי חדשים היינו ההתחדשות שיהי' היש בטל אל האין (שזהו התחדשות לגבי בחי' התהו. ובעולמות בי"ע זהו התחדשות לגבי ההתהוות שנעשה להיות בחי' מציאות כו'. וכמ"ש במ"א בהמשל דצפור המדברת כו'). וזהו ע"י שנעשה להיות בחי' ראש הכולל הכל וממנו מקבלים הכל שזהו עיקר ענין התיקון כו'. ועי'זו נעשה בחי' הביטול כו'.

בס"ד ליל ב' דחג"ש, אע"ר.

ויוצא משה את העם לקראת האלקים ויטיצבו בתחתית ההר. וארז"ל (שבת פ"ח ע"א) מלמד שכפה עליהם את ההר כגיגית כו'. וצ"ל מה"ע שכפה עליהם ההר הרי כבר אמרו כל אשר דבר הו"י נעשה. ורצו לקבל את התורה ומה הוצרך להכריחם ע"ז ע"י שכפה עליהם ההר כו'. ולהבין זה יל"ק משנת"ל בענין שבחר הקב"ה בעולמו קבע ר"ח דמה שבחר הקב"ה בעולמו וזו עולם התיקון וקבע להם ר"ח להיות סדר

המשכה באופן כזה שיהי ראש הכולל כולם והכל יקבל מהראש דוקא. ועיני יהי הביטול בעולם דהחכ' תעזו לחכם כו'. וזהו ר"ח התחדשות הביטול כו'.

ועיני' בענין משבחר כו' קבע להם ראשי חדשים. דהנה איתא בספ"ד פ"א עד לא הוי מתקלא לא הוי משגיחין אפין באפין, והיינו שהע"ס דתהו היו זת"ז והיו בבחי' אב"א. וביאור הענין הוא דהנה ידוע דבכל הפרצופי' העליונים ובכל העולמות למעלה יש בהם בחי' פנים ואחור דהיינו בחי' חיצוניות ופנימיות וגם בשמות העליונים יש בהם ג"כ בחי' פנים ואחור ובד"כ הוא בחי' ש' הוי' וש' אלקים, דשם הוי' הוא בחי' פנימיות ושם אלקים בחי' אחוריים וחיצוניות. וכמו שמש ומגן הוי' אלקים, דשם אלקי' הוא בחי' מגן המסתיר לש' הוי' כו', והיינו דש' אלקים הוא בחי' מדת הצמצום וההסתר ה"ז בחי' אחור וש' הוי' שהוא בחי' גילוי אור ה"ז בחי' פנים כו'. וגם בחי' הגילוי שמאיר ע"י שם אלקי' ה"ז בבחי' אחוריים וחיצוניות לגבי הגילוי דש' הוי' שזהו כשמאיר האור בגילוי כמו שהוא. משא"כ הגילוי דשם אלקים ה"ז בחי' הארה חיצוניות לבד ונק' אחרי הוי' שזהו בחי' אחוריים וחיצוניות לבד דשם הוי' כו'. והו"ע אור וכלי שזהו בחי' חומר וצורה שהכלי היא בחי' חומר שאינו בחי' גילוי אור בעצם ה"ז בחי' אחור והאור שהוא בחי' הגילוי ה"ז בחי' פנים כו'. וע"כ הכלי להיותה בעצם בחי' חומר והעלם ה"ה מעלמת על האור, והגילוי שע"י הכלי הוא בבחי' אחור לגבי בחי' האור כמו שהוא בעצם כו'. ובפרטיות יש בשמות בחי' פנים ואחור הוא עצם השם והמילוי שלו דהמילוי הוא בחי' אחור לגבי עצם השם כו'. וזהו מה שבאו"כ גופא יש בהאורות בחי' פנימיות וחיצוניות (והיינו עצם האור וההתפשטות שלו כו'). וכן בכלים יש בחי' פנימיות וחיצוניות וכנודע בענין רת"ס שבכלים שזהו בחי' פנימיות וחיצוניות וחיצוניות דחיצוניות כו'. (וכמו"כ באורות יש בפרטיות ג"כ ג' מדרי' וכנודע בענין שם העצם והתואר והפעולה שיש ג' מדרי' אלו גם בהאור כו' וכמ"ש במ"א) ויובן עדי"מ באדם למטה שנוצר ונברא בבחי' פנים ואחור בין בגופו ובין בגשמתו וכמ"ש אחור וקדם צרתני כו', והיינו דבגופו נראה בו פנים ואחור בגשמיות דבפני האדם יש בו חיות הפנימי והעצמי דהנפש וכמו אור השכל במוח שנראה בפניו דחכמת אדם תאיר פניו כו'. ועיקר המוחין הן מוח החכ' ומוח הבינה שהן מלפניו כו'. וראי' הרוחניות בעין ושמיעה באזן וריח בחוטם ודבור בפה וכן חיות הלב והריאה. וכל האברים הפנימיים ניכרים יותר בצד הפנים של הגוף כו'. ובפנים ממש הוא עיקר פנימיות החיות שבנפש כו'. וכנ"ל דגילוי המוחין וכל החושים הנעלים המה בפנים. וכן בהתגלות פנימית חיות הנפש שבהעלם ניכר בפנים. וכמו שע"י יין מתאדמים פניו להיות דנכנס יין יצא סוד שהוא החיות הפנימי הנעלם שבנפש ה"ז ניכר בפנים וזהו שבתקיעת. שופר ארז"ל עד שיתאדם פני התוקע דהיינו התגלות החיות הפנימי כו'. ואמנם באחוריים שלו שבגוף וכמו בעורף ושדרה

עד הרגלים אינו ניכר החיות הפנימי של הנפש. ובד"כ מתלבש שם רק
 חיות החיצוני של הנפש שנבדל מן הפנימיות וכמו העורף שהוא רק חיצוניות
 הרצון והר"ע העקשות שנק' קשה עורף כו', ויש בזה יתרון בבחי' התוקף
 וכנודע שהתוקף הוא ברצון דוקא להיותו למעלה מטו"ד וע"כ לא ישונה
 כו'. וכמו"כ בעקשות שהוא בתוקף גדול שאינו ניזון משום דבר כו'. וזהו
 כי עם קשה עורף הוא שזהו למעליותא וכמארז"ל ישראל עינין שבאומות כו'.
 ומ"מ הם בבחי' נבדל מהרצון שהרי זהו למטה מטו"ד ואין בזה גילוי אור רק
 בחי' התוקף לבד כו', וכמ"ש במ"א. והשדרה הגם שהחוט שבתוך השדרה
 הוא עיקר קיום ומעמד הגוף כולו כנודע. מ"מ אינו בבחי' חיות פנימי כמו
 הלב והריאה שעיקר החיות תלוי בהם כו'. ומכ"ש דהתגלות החיות הוא בצד
 הפנים דוקא והעיקר בפנים ממש כו', וראי' מהרגשה שבפנים מרגיש איוה
 כאב יותר מבעורף ואחוריו שאינו מרגיש כ"כ (וכמו שהבהמה לא תרגיש כאב
 כמו האדם כו'). וכמו"כ הוא בהנפש בהכחות שלה שיש בהם ג"כ פנימיות
 וחיצוניות וכמו ברצון ושכל ומדות שיש פנימיות הרצון שכל נפשו נמשך
 ברצון זה וכנודע דרצון הוא ל' רצוא והיינו מרוצת הנפש להדבר שרוצה.
 ופנימיות הרצון הוא שכל נפשו רץ ונמשך אל הדבר כו'. ובפרט רצון שיש
 בו תענוג וחשק גדול שזהו בפנימיות הרצון כו'. ויש חיצוניות הרצון
 שאינו רוצה בזה רק באחוריים וחיצוניות דרצון כמו בדרך כפי' או בדרך
 אגב לא שהוא אצלו ענין עיקרי כו'. וכמו"כ השכל שבמוח יש פנימיות השכל
 שהוא תמצית המכוון, והיינו שמשיג עומק ופנימיות הדבר כו'. וחיצוניות
 השכל הוא מה שבא בלבושי השגה בכמה ענינים והסברים שזהו רק חיצוניות
 השכל כו' וכמ"ש במ"א. ובחיצוניות השכל גופא בחי' הפנימיות הוא שיוודג
 ומשיג את הענין היטיב בכל הפרטים שבו וחיצוניות הוא בבחי' ידיעה כללית
 בלבד כו'. ויותר חיצוני הוא בחי' ידיעה שטחיות לבד כו'. וכן במדות שבלב
 בחי' הפנימיות הוא שהאהבה היא בבחי' חמימות ורשפי אש. וחיצוניות הו'
 כשהיא בקרירות בלי התפעלות פנימי בהדבר כו'. וכ"ז הוא בחי' פנים ואחור
 שבנפש החיונית. וכמו"כ בנה"א יש בו ג"כ בחי' פנים ואחור בהכחות שלו
 דרצון ושכל ומדות דפנימיות הרצון הוא בחי' הרצוא לאלקות בבחי' תוקן
 הרצון שלמעלה מטו"ד והוא בהתגלות בחי' הרצון העצמי והטבעי שבנפשו
 שהן המקיפי' דחי' ויחידה עם שהתגלות הזאת הוא ע"י ההתבוננות בעצמו
 או"א"ס בבחי' ההפלאה והרוממות דאו"א"ס איך שהוא מופלא ומרומם מהעולמו
 כו', שע"ז מתעורר בחי' הרצון העצמי בבחי' רצוא וצמאון להדבק ולהכל
 בעצמות או"א"ס ב"ה, דעם שבא ע"י התבוננות אין זה שהתבוננות היא סיבו
 הרצון כ"א רק שמעורר את הרצון, אבל הרצון בעצם הוא בחי' רצון העצמי
 והטבעי שבנפש לאלקות כו' וכמ"ש במ"א. או שהתעוררות הרצון הוא בל
 שום התבוננות כלל כ"א מצ"ע ממש כו', והוא בחי' מקיף דיחידה שחבוק
 ודבוקה בעצמות או"א"ס ב"ה תמיד בבחי' התקשרות עצמית ולפעמים בא
 בהתגלות כו', והיינו בעת רצון למעלה בבחי' קירוב המאור אל הניצ'
 שהניצוץ מתעורר ממילא בבחי' רצוא ליכלל בהאבוקה כו'. וכמו ב"ה ויר'

דכאו"א מישראל הוא בבחי' התעוררות הרצון לאלקות בבחי' התגלות הרצון העצמי שבנפש כו'. וכנודע בהעבודה דר"ה ויו"כ אינו בבחי' העבודה שע"פ טו"ד ולא בבחי' התבוננות בכלל כ"א בבחי' עצם הנשמה בבחי' מקיפים שבה כו'. דע"י קירוב המאור דחשף ה' את זרוע קדשו כו'. נעשה ההתעוררות כנפש כו'. ויש בזה כמה מדרי' באופן התגלות הרצון בר"ה ויוה"כ כו'. מפני שהתגלות הרצון שלמעלה מטו"ד תלוי בגילוי הכחות פנימים שבנפש דהנה ידוע דכחות פנימים שבנפש שכל ומדות ה"ה מתלבשים בהכחות הטבעיים דנה"ב וכאשר הכחות האלו הן בבחי' העלם והסתר בנה"ב או אינו מאיר ומתגלה גם בחי' המקיף שבנפש כו'. וע"כ צ"ל תחלה העבודה בכחות הגלויים שבנפש להתגבר על הכחות הטבעיים ולהביא התגלות הכחות דנה"א בהשגה והתבוננות אלקי ובהתעוררות אהוי"ר כו'. וכאשר הכחות דנה"א הן בגילוי (שזהו בכח עצמו בעבודתו ויגיעתו כו') או נמשך גילוי בחי' מקיפים שבנפש כו'. וע"כ גם הגילוי דר"ה ויו"כ תלוי בהעבודה דכל השנה. דכאשר כל השנה עובד עבודתו כדבעי למהוי במוח ולב או מאיר אצלו בר"ה ויו"כ בחי' עצם הנפש בגילוי ממש כו'. וכאשר אין העבודה במוח ולב כדבעי שהכחות דנה"א הן בהעלם אינו מאיר אצלו כ"כ בחי' המקיפים דנפש כו'. ומובן שיש בזה כמה חילוקי מדרי' בחלקי אופני העבודה כו'. אמנם בד"כ כאו"א מישראל הוא בר"ה ויו"כ בבחי' התעוררות רצון לאלקות והוא בחי' פנימיות הרצון כו' (ענין הפנימיות המבו' כאן הו"ע התגלות הרצון שחפץ באמת לדבקה בו או להיכלל באו"א"ס ב"ה. ובוה גופא הרצון שהוא במדרי' גבוה יותר הוא בבחי' פנימי ועצמי יותר וממילא גם החפץ והתשוקה היא ביותר כו'). ובחי' חיצוניות הרצון הוא שהרצון הוא בהעלם ועם היות שרוצה מ"מ אינו בהתגלות בבחי' התעוררות רצון ממש כו'. וכמו שכאו"א מישראל רוצה באמת באלקות ובקיום התו"מ ומ"מ אינו בהתגלות הרצון ממש כו'. ויכול להיות בזה מניעות ועיכובים כו' וכמו רצונינו לעשות רצוניך אבל מה נעשה כו'. דבבחי' פנימיות הרצון אין שום דבר מונע ומעכב כו'. ויש בחי' חיצוניות הרצון לגמרי וכמו כי פנו אלי עורף כו'. דגם מה שפנו אלי הוא בבחי' עורף ואחוריים לבד ובבחי' קרירות לא בבחי' התגלות הרצון כלל כו'. וכן בשכל בחי' הפנימיות הוא בחי' הידיעה וההשגה בעצם הענין האלקי כמו שהוא מופשט מלבושי השגה הנק' פנימיות בינה שמאיר בו האור האלקי בגילוי ממש במוחו כו' וכמ"ש במ"א ובפרט בבחי' ראי' דחכ' שהיא בחי' ההתאמתות שלמעלה מהשגה רק בחי' ראיית עין השכל שרואה אמיתית הדבר שהוא כך שהראי' תופסת במהות הדבר ממש שמאיר אצלו בגילוי כו'. ובחי' חיצוניות הוא בבחי' שמיעה מרחוק דהיינו השגת הענין כמו שהוא מלוכב מלבושי השגה שאינו משיג עצם הענין כמו שהוא רק חיצוניותו בלבד שהוא רק דמות הדבר שזהו מה שבא בהתלבשות בלבושים והסבירים כו'. וכן גם בכח החכ' הוא בחי' ההשכלה לבד שידוע הדבר ע"י ההשכלה וההתחכמות במוח החכ' לא בבחי' ראי' כו'. ובחי' חיצוניות יותר הוא בחי' השגה כללית שאינו מעמיק להשיג פרטי הענין רק בבחי' כללות לבד שאין הענין מאיר אצלו כלל רק בבחי' מקיף לבד

כו', וכמ"ש במ"א. וכמו"כ במדות יש בהם בחי' פנימיות וחיצוניות. דפנימיות
 המדות הן הבאין מבחי' פנימיות המוחין הנ"ל דכאשר ההשגה במוחו הוא
 בעצם ענין האלקי ממש הרי האור מאיר בגילוי במוח וגם בלב (וכמ"ש במ"א
 דבמדרי' זו לא יש עכבה כלל כו'), והיינו שהמדות מתפעלים בדרך ממילא מעצם
 האור האלקי כו'. וזהו בחי' פנימיות המדות דהיינו שהאהבה הוא שאוהב
 את ה' באמת וחפץ באמת לדבקה בו כו', והיינו שהלב מצ"ע חפץ ומשתוקק
 מאד לדבקה בו כו', כי להיות שהאור האלקי מאיר בגילוי ע"כ הוא חפץ
 באמת כו', והוא בבחי' רצון א' לה' לבדו והו"ע ואהבת כו', בכל לבבך שהלב
 ממולא מהאהבה לה' שאין לו שום רצון וחפץ אחר כלל וכלל כו', ורק אילין
 לבד תכסוף נפשו לדבקה בו ית' כו' (וכ"ז הוא בלי שום מורגש בלב כ"א
 בבחי' ביטול בתכלית כו') ובחי' חיצוניות הלב הוא כאשר ההשגה היא בבחי'
 חיצוניות השכל בלבושי. השגה לבד שאו אין אור ההשגה מאיר בגילוי בלב
 שיתעורר הלב בדרך ממילא כו', כ"א צריך להמשיך מבחי' ההשגה שבמות אל
 הלב שיתפעל בלבו כו', והיינו בחי' הקיצור של ההשגה שממשיך אל הלב
 כו'. וכמו כאשר מתבונן בענין ממכ"ע וסוכ"ע בפרטי הענין שבוה בהשגה להשיג
 את הענין במוחו כו'. ה"ה בא אח"כ בקצרה איך שהוא ממכ"ע וסוכ"ע שנתפעל
 מזה בלבו כו' (ויש בזה מ"מ בהעלם אור ההשגה מה שהשיג בהענין כו'),
 ואין זה כמו כשמתבונן בכללות איך שהוא ממכ"ע וסוכ"ע ולא התעסק
 במוחו בהשגת הענין שאו אין בזה גילוי אור כלל והוא בבחי' מקין
 חיצוני לבד כו', משא"כ בהקיצור שאחר האריכות יש בזה בהעלם מהאריכות
 הקודמת כו'), וכן בהתבוננות בענין ה' אחד ואח"כ מתקצר הענין איך שה'
 אחד כו'. וכה"ג בעניני התבוננו' פרטיות כו', שאין ההשגה עצמה מאיר
 בלב כ"א רק הקיצור לבד שעייז נעשה התפעלות המדה כו', או שהתפעלות
 המדה הוא מהבכך של ההשגה. והיינו איך שקרבת אלקי לו טוב כו', דבכ"
 אין המדות מתפעלים מצ"ע בדרך ממילא כ"א שנעשה המדה עיי השכי
 כו', וממילא אין המדה בבחי' פנימיות להיות חפץ באמת כו', הגם שהו'
 רוצה לדבקה בו מ"מ הוא בבחי' חיצוניות לבד כו', והענין הוא דבבחי'
 פנימיות המוחין והמדות הנה בחי' החיות והתענוג שבמוח מאיר ג"כ בלב בגילוי
 ממש. וע"כ הוא חפץ באמת בבחי' חפץ פנימי בלב כו'. אבל בבחי' חיצוניות
 הנה גם בהמוחין אין בהם חיות כ"כ כו'. והעיקר שאין החיות והתענוג
 מאיר בלב וע"כ הגם שרוצה ה"ו בבחי' חיצוניות לב כו'. ויש בחי'
 חיצוניות יותר והוא מ"ש בסש"ב פט"ז דכאשר אין יד שכלו ורוח בינת
 משגת להוליד אהבת ה' בהתגלות לבו שיהי' לבו בוער כו' (דהיינו שיחפו
 באמת לדבקה בו כו'). והסיבה לזה הוא מפני שהמוחין הן בבחי' עיבור ואינו
 מאירים בהתגלות כו'. ומ"מ כשמתבונן בגדולת א"ס ב"ה דכולא קמי' כל
 חשיב ממש כו'. הגם שאינו בבחי' השגה ממש שיאיר אצלו הענין
 במוחו כו', מ"מ כשמתבונן בזה ומעמיק דעתו במקצת עכ"פ הנה לבב
 יבין אשר ע"כ יאתה לו ית' שתכלה אילינו נפש כל חי לידבק ולהכלל באור
 כו', שזהו ג"כ בבחי' התעוררות בלב. דכאשר לבבו יבין שכן יא'

כו'. ה"ה מתפעל בלבד כו'. אבל זהו בחי' התפעלות היצוניות לבד כו'. כי אין לו אהבה באמת רק מה שכן יאתה לו כו'. וב' האופנים הנ"ל הוא שהאהבה היא באה בבחי' כפי' והכרח היינו שאין הלב חפצה מצ"ע כ"א ע"י דבר המכריח אותה כו'. שכן הוא גם בהאהבה הבאה ע"י השגה כו'. לפי שאין בהלב בחי' תיות ותענוג עצמי לרצות מצ"ע. כ"א מצד הכרח השכל כו'. וביותר הוא באופן הב' שאין בזה רצון שרוצה באמת כ"א רק שכן יאתה כו'. ה"ו בבחי' כפי' בלבד כו'. וזהו בחי' אחר דהיינו שאין האור מאיר בבחי' פנימיות להיות חפץ מצ"ע המדות רק בבחי' אחריים ותיצוניות בבחי' הכרח לבד כו'. והאור המאיר בזה הוא רק בחי' היצוניות האור בחי' אחריים של השכל ותא בהא תליא כו'. וזהו בחי' אב"א בחי' אחריים של המוחין הנמשכים בבחי' אחריים ותיצוניות המדות בבחי' הכרח לבד כו'. והדוגמא מכל הנ"ל יובן למע' בכללות ההשתל' שיש ג"כ בחי' פנימיות ותיצוניות וכמו בכ"ע דאי' בת"ו אוא"ס מלגאו וכתרא עילאה מלבר דפי' אוא"ס היינו בחי' פשיטות האור שאינו שייך בו שום ציור ודמיון כלל. וכמא' דלא אתרמיו בשום אות ולא בשום קוץ דגם בחי' קוץ ותג ה"ה רמו על איזה דבר מה כו'. וכמ"ש הפרד"ס דגם כ"ע ה"ה בחי' לבוש והעלם לאוא"ס עד שיתכן לומר בחי' כתר דבבחי' אמיתת העצמות דאוא"ס ב"ה ג"ו לא יתכן כו' וזהו דלא אתרמיו בשום קוץ כו' ועז"א דאוא"ס מלגאו בחי' הפשיטות והעצמות דאוא"ס ב"ה כמו שהוא וכתרא עילאה דיתכן לומר שם כתר עכ"פ ה"ו מלבר בחי' היצוניות כו'. ובד"כ הן ב' מדרי' שבכתר דבחי' כ"ע זהו בחי' היצוניות הכתר ואוא"ס דמלגאו הוא בחי' פנימיות הכתר כו'. גם בבחי' פנימיות הכתר גופא יש ב' מדרי' הנ"ל וכמ"ש הא' עתיקא אשתכח בתלת רישין דעיקר ביאור האד"ו להרח"ו ז"ל במ"ש האי עתיקא אשתכח בתלת רישין דעיקר עתיקא הוא הא"ס ובחי' רישא עילאה הנק' רדלי"א הוא שבו מלוּבש אוא"ס ב"ה כו'. וכן גם בבחי' היצוניות הכתר יש בחי' פנימיות והוא מ"ש בע"ח שער א"א פ"ג דבתוך גולגלתא יש בתוכו בחי' מוח סתום מאד מלבד מו"ס דא"א כו'. ומבו' במ"א דמוח סתום הנ"ל הוא מבחי' דעת דעתיק שזהו בחי' פנימיות עתיק כו'. וכן בכל הע"ס בחו"ב וז"א ומל' יש בהם בחי' פנימיות ותיצוניות. דבחי' הפנימיות הוא התגלות בחי' עצם האור כמו שהוא ובחי' היצוניות הוא שאינו מאיר האור כמו שהוא בעצם כ"א היצוניותו לבד כו'. דכן הוא אופן ההמשכה בכללות ההשתל' דמה שנמשך מן העליון לתחתון הוא בחי' התיצוניות לבד ותיצוניות שבעליון נעשה פנימיות אל התחתון כו'. ורק בעת רצון ובעת שלימות העבודה ביותר הוא שמאיר בחי' פנימיות העליון והוא ענין בחי' תוס'. אורות שתוספתו של הקב"ה מרובה על העיקר כו'. אמנם סדר ההמשכה דסדר השתל' הוא שבחי' היצוניות שבעליון נעשה פנימיות כו'. ויש בחי' היצוניות ביותר וכמו כי פנו אלי עורף כו'. וכמו"כ יש בדוגמא למעלה שההמשכה היא לא בבחי' רצון וחפץ כבי' כ"א בבחי' היצוניות ואחריים לבד וכמו אין נפשי כו'. (וי"ל דזהו בא בבחי' המשכה נבדלת ממקורה וע"כ גם ההמשכה היא לא בבחי' גילוי אור כו') וכמו

בגלותא קוב"ה סליק כו'. ומ"מ נמשך אור וחיות לנש"י אבל זהו בבחי' אחוריים וחיצוניות כו'. וי"ל דבהמשכה דסדר השתל' הגם שנמשך רק בחי' חיצוניות לבד. מ"מ ה"ו מתקבל בבחי' פנימיות של המקבל כו'. שהרי החיצוניות שבעליון נעשה בבחי' פנימיות אל התחתון כו'. משא"כ ההמשכה דבחי' אחוריים וחיצוניות הנ"ל הוא שמתקבל בהמקבל ג"כ רק בבחי' אחוריים וחיצוניות שלו כו'. וה"ו כמ"ש במ"א בענין מלוכה וממשלה דמלוכה הוא שמלכותו ברצון קבלו עליהם כו'. (ובמ"א מבו' דכאשר מלכותו ברצון קבלו עליהם נמשך בזה גילוי המלוכה בחי' פנימי' מל' וכמו בקרי"ס דכתיב ה' ימלוך כו'. וכמו בר"ה שנמשך גילוי המלוכה שז"ע מלוך כו' בכבודך כו'. וכמ"ש במ"א. ומ"מ יש חילוקים גם בבחי' מלוכה ברצון וכמו שמ"מ אינו דומה בחי' גילוי המלוכה בר"ה להגילוי דכל השנה כו'. ויש להעיר ג"כ ממ"ש בלק"ת ד"ה אני לדודי הא' בב' האופנים דגילוי יגמה"ר כו'). וממשלה היא בע"כ כו'. והז"ע בחי' אב"א בחי' אחוריים וחיצוניות בהמשפיע ובהמקבל כו' (ובד"כ זהו הגורם בחי' אחוריים של המקבל דלהיות שפנו אלי בבחי' עורף לבד ע"כ נמשך מלמע' ג"כ רק בחי' אחוריים להיות בבחי' ממשלה לבד כו'). וכן הוא בהאור והגילוי בנש"י דלפעמים הגילוי הוא בבחי' פנימיות ממש וכמו במ"ת דפב"פ דבר הוי' עמכם בבחי' התגלות פנימיות ועצמות אוא"ס ממש שנתגלה לכאור"א מישראל והאיר בבחי' פנימיות נפשם ממש עד שעכוד"ד פרחו גשמתם בבחי' רצוא והתכללות ממש כניצוץ העולה מאלי' כו'. והחזירים בטל תחיה שזהו בחי' פנימיות התו' כמו שהיא בבחי' פנימיות ועצמות א"ס ב"ה כו'. (והיה לזה הכנה טובה מצידם במ"ש ויחן ישראל כולם כאיש א' דהיינו בחי' התגלות עצמות הרצון שלמעלה מטו"ד ששם כולם מתאימות כו'. וזהו ג"כ מה שהקדימו נעשה לנשמע בבחי' ביטול הרצון לאוא"ס בעל הרצון כו'. וכמ"ש במ"א. ואמרו רצונינו לראות מלכנו כו'. ונתגלה להם בחי' עצמות אוא"ס ב"ה כו') ואח"כ ההמשכה דתורה היא ג"כ בסדר והדרגה כדוגמת סדר השתל' דחיצוניות שבעליון נעשה פנימיות לתחתון שהרי נובלות חשמ"ע תורה כו'. רק שכללות ההמשכה דתורה הוא בבחי' פנימיות וע"כ אינו דומה להמשכה דסדר השתל' והוא שהחיצוניות אינו מסתיר באמת על הפנימיות ויש בזה מהות הפנימיות ממש כו'. וכמ"ש במ"א בענין מ"ש באגה"ק דמהות ח"ע מלוכש באור הנשמה דמל' דבריאה שהן ההלכות הערוכות לפנינו כו'. ומ"מ ה"ו בסדר והדרגה שנק' תורת הבריאה וכוונדע שיש תו' דאצי' ותורה דברי' ויצ' כו'. אע"פ שהכל מהות א' כו'. אבל במ"ת ה"ו התגלות בחי' הפנימיות ממש שלא בסדר והדרגה כו'. וכמ"ש במ"א. וכן ה"ו בזמן בהמ"ק דיראה כל זכורך את פני הוי' אלקיך וכשם שב' ליראות כך בא לראות בבחי' יחוד פב"פ כו'. וכמו"כ הוא גם עכשיו בזמן עת רצון למעלה וכמו בר"ה ועשי"ת יו"כ וכמ"ש באור פניך יהלכון דע"ת תקיעת שופר שהז"ע התשובה עי"ז באור פניך ממש יהלכון דע"ת שהתשובה היא החזרת פני התשובה עי"ז באור פניך ממש יהלכון דע"ת פני המשפיע וכמ"ש לך אמר לבי בקשו פני את פניך הוי' אבקש כו'.

והעבודה התמידית דמוח ולב זהו בבחי' סדר והדרגה דבחי' חיצוניות שבעליון כו', ובחי' חיצוניות לגמרי הוא כאשר העבודה היא בהכרח בלי איזה רצון פנימי כ"א מה שמכריח א"ע וממילא ה"ז בקרירות בלי חיות פנימי כו'. וכמו מצות אנשים מלומדה וכוה"ג (וי"ל דגם העבודה בקבועמ"ש לבד בלי עבודה פנימיות במוח ולב והקב"ע הוא בבחי' חיצוניות לבד (לא כמו הקבועמ"ש דר"ה שזהו בבחי' עומק ופנימיות הנפש כו', וכמ"ש במ"א) ה"ז ג"כ בבחי' הכרח לבד ובבחי' עול כו', רק שהוא מורגל בהעול ואינו כבד לו הדבר כו', אבל מ"מ הוא בבחי' עול לא שחפץ באמת בגילוי כחות פנימיים כו', וכמ"ש במ"א. ולעיל נה' האהבה שע"פ טו"ד היא אהבה העשוי' וכ"ש מה שכך יאתה כו'). ונמשך מלמעלה ג"כ בחי' אחוריים וחיצוניות האור לבד כו'. ומכל הנ"ל יובן מה שבתהו היו הספי' בבחי' אב"א היינו מה שאינו מאיר בחי' התגלות האור הפנימי בבחי' הארת פנים כ"א בבחי' אחוריים לבד שהיא המשכה שבבחי' נבדל לגמרי מן העצם כו' (וע"ד מאן דשדי כו'). וכן בהמקבל אינו נמשך בהפנימיות שלו כ"א בבחי' אחוריים דהיינו בבחי' כפי' לבד וכמו כופין אותו עד שיאמר רוצה אני כו'. ובחי' אב"א דתהו ה"ז בבחי' חיצוניות ובבחי' נבדל הרבה יותר מבחי' אב"א שבתיקון דענינו בעבודה הוא כמו בקבועמ"ש הנ"ל (דההכרח בבחי' קרירות לגמרי שנת"ל הרי באמת אין זה במדרג' דתיקון וה"ז מצד החומרות דנה"ב לא מהמדרג' דנה"א כו', ובחי' היותר אחרונה דנה"א בבחי' הכרח הו"ע קבועמ"ש בבחי' חיצוניות כנ"ל או ענין דכך יאתה כו'). הרי נודע דמבחי' חיצוניות הזאת יוכל לבוא לבחי' הפנימיות כו'. ואדרבה הרי ההתחלה צ"ל מבחי' קבלת עול דוקא ואח"כ יעשה בבחי' רצון וחשק כו', הרי החיצוניות מביאה אל הפנימיות וממילא בהכרח שיש בה בהעלם בחי' הפנימיות כו'. אבל ענין אב"א שבתהו הוא שאינו מביא לבחי' הפנימיות כלל כו'. ושרש הענין הוא דבתיקון הרי תכלית הכוונה הוא להיות בחי' גילוי אור ובחי' אור הפנימי והעצמי דוקא כו'. וע"כ גם ההמשכה שבבחי' אחוריים וחיצוניות וכמו התפשטות מלוכה בבחי' התפשטות חיצוניות גם בבחי' ממשלה כו', הכוונה בזה הוא שיבוא לבחי' התגלות פנימיות כו' (וכמו בקבלת עומ"ש הנ"ל בבחי' חיצוניות שגם התגלות בזה מלמעלה הוא בד"כ בבחי' ממשלה לבד הגה הכוונה בזה שיהי' התגלות הפנימיות וכנ"ל שע"י קבועמ"ש נעשה בחי' הרצון וחשק דכמו"כ הוא מלמעלה ג"כ כו'). (ולפ"ז יש הפרש גדול בענין הממשלה בין נש"י בפרט ולכל הנבראים דמלכותו בכל משלה כו'. ולכן בנש"י ענין הממשלה בא מלמעלה בבחי' הכרח וכפי' וכמו והעולה על רוחכם הי' לא תהי' כו', ואם לא ביד חזקה אמלך עליכם כו', והיינו מפני שבהממשלה יש כוונה פנימיות לבוא עי"ז לבחי' הפנימיות כו'. אבל הממשלה מה שמלכותו בכל משלה בכל הנבראים הוא רק בשביל שלא ימרדו אבל אין בזה כוונה פנימיות הנ"ל) וכן בנפש ענין הקבועמ"ש הנ"ל הגם שהוא בבחי' חיצוניות לגמרי בבחי' הכרח לבד מ"מ אמיתת סיבת הקבועמ"ש הוא מפני הביטול הפנימי והעצמי שיש בנש"י בעצם נפשם לכן יש בהם

ענין קבועמ"ש בטבע כו'. וע"כ ע"י החיצוניות דקבועמ"ש באים לבחי' הפנימיות כו'. וכ"ז הוא במדרי' דתיקון. אבל בתהו הרי לא נשלמה הכוונה בבחי' ההמשכה וגילוי אור דאדרבה היו בבחי' רצוא ובבחי' סילוק כו'. וכמ"ש לא לתהו בראה כו'. ע"כ בחי' החיצוניות היינו מה שנמשך עכ"פ בבחי' אחריים ובבחי' הכרח אין זה מביא לבחי' הפנימיות כלל וממילא הרי החיצוניות אין בזה מבחי' הפנימיות כלל. וה"ל בבחי' המשכה נבדלת לגמרי כו'. והנה במ"א מבואר עוד אופן בענין פכ"פ ואכ"א, דבחי' פכ"פ היא האהבה הבאה ע"י התבוננות בגדולת אוא"ס ב"ה שמשגב במוחו ומתפעל באהבה כו'. ונק' זה פנים לפי שיש בזה גילוי שכל ומדות כו'. ויש אהבה בבחי' התלהבות שלמעלה מכפי ערך השגתו שזהו בחי' אחר דהגם שהיא אהבה עליונה יותר מ"מ להיות שאינו נמשך ע"י בחי' פנים שלו. דהיינו בחי' חב"ד כ"א בבחי' מקיף לבד לכן היא בבחי' אחר כו'. ומבואר שם דבכדי לבוא לבחי' פכ"פ במדרי' עליונה יותר צ"ל תחלה בחי' אכ"א דהיינו בחי' התלהבות הנ"ל שלא ע"י השגה ועי"ז בא לבחי' פכ"פ כו'. דהיינו דהתלהבות הוא מה שמאיר עליו הארה מהמדרי' העליונה בבחי' מקיף לבד וזוה נעשה ההתלהבות שלמעלה מערך השגתו כו'. ועי"ז בא אח"כ להשגת המדרי' העליונה בבחי' פכ"פ כו' וכמ"ש במ"א בעליות דג"ע דרך העמודים שמאיר לו בתחלה הארה מההשגה העליונה בבחי' מקיף שפועל בהנשמה בחי' הביטול בכלל לפי אופן המדרי' העליונה ועי"ז ה"ה עולה כו'. וי"ל הדוגמא מזה למע' מ"ש בע"ח דבעקודים המשכת האור הוא בבחי' מטי ולא מטי וכאשר מטי בכתר לא מטי בחכ' כו'. והוא דכאשר מטי בכתר בבחי' גילוי (לאחר שהי' כבר לא מטי וחזר ומטי כו'), אז לא מטי בחכ' שהחכמה עולה בבחי' הכתר לרוב חשקו להאור כו'. כמ"ש בע"ח בשער מטולמ"ט. וי"ל דהיינו כנ"ל דכאשר מאיר האור בכתר נמשך הארה על החכ' בבחי' מקיף שנעשה עי"ז בחי' ולא מטי בחכ' (שזהו כענין התלהבות הנ"ל. ובע"ח שם שנכלל בבחי' הכתר כו') ואז מטי בחכ' שנמשך מבחי' הכתר בחכ' בבחי' פכ"פ כו'. וי"ל שזהו"ע מה שקודם מ"ת כפה עליהם. הר כגיגית ומבואר במ"א שנתו בחי' האהבה העליונה שנמשך על נש"י כו'. והענין הוא דהנה התורה שרשה מבחי' עקודים שז"ע מ"ש במד"ר ע"פ אל גנת אגוז ירדתי מה אבן שובר קליפת האגוז כך לוחות אבן שוברים את היצת"ר כו'. וכמ"א אם פגע כו' משכהו כו'. והיינו לפי ששרש התורה מבחי' עקודים שלמעלה משבירה ותיקון כו'. ועש"ז נק' התורה עוז כו'. וכמ"ש במ"א ובמ"ת הי' הגילוי הזה בנש"י בבחי' פכ"פ וכמ"ש פכ"פ דבר-ה' עמכם כו' וכנ"ל. וקודם לזה כפה עליהם הר כגיגית היינו המשכת הארה ממדרי' זו בבחי' מקיף שנעשה עי"ז בנש"י בחי' אה"ר כו'. ועי"ז נתעלו במ"ת להיות בהם בחי' גילוי אור הנ"ל בבחי' פכ"פ ממש כו'.

וזהו מ"ש ויוצא משה כו' ויתיצבו בתחתית ההר שכפה עליהם הר כו'. והי' זה לא בשביל להכריחם לקבל התורה שכבר רצו בזה כו'. רק בכדי

שיאיר בהם אור התורה בבחי' פנימיות שזהו"ע פכ"פ דבר ה' עמכם בבחי' יחוד פכ"פ ה' צ"ל תחלה ההמשכה בבחי' מקיף כו'. זהו שכפה עליהם הר כגיגית שע"ז נעשה בהם בחי' אה"ר וע"ז הגיעו במ"ת שיאיר בהם האור בבחי' יחוד פכ"פ כו'.

בס"ד יום ב' דחה"ש, בטעודה, אעת"ר.

כי ה' יתן חכ' מפיו דעת. וצ"ל מה שייכות ענין הדבור אל הדעת דוקא מש"א מפיו דעת כו'. ובמד"ר אי' דקאי על ה' דברות דאנכי ולא יהי' לך דמפי הגבורה שמענו כו'. וג"ז צ"ל מה שייכים ב' דברות הנ"ל לדעת דוקא. ולהבין זה ילה"ק משנת"ל בענין לא הוּו משגיחין אפין באפין דבכללות סדר השתל' יש בחי' פכ"פ ואב"א. דפכ"פ הוא שנמשך בחי' פנימיות ועצמות האור של העליון בפנימיות התחתון. ואב"א הוא שנמשך רק בחי' חיצוניות האור. ונח' שיש בזה כמה מדרי' ויש שבא בבחי' חיצוניות לגמרי כו'. וזה דלא הוּו משגיחין כו', דבתהו ה' בבחי' אב"א בבחי' הבדלה לגמרי כו'.

והנה בפ"י ספ"ד מתלמיד האר"ז ל' כי בפ"י לא הוּו משגיחין אפין באפין שלא היו משגיחין הכתר פכ"פ עם הת"ת כי חו"ג היו מפסיקים ביניהם גם חו"ג בעצמם לא היו פכ"פ כו'. והיינו לפי שהע"ס דתהו היו זת"ז לא בבחי' קוין וא"כ אין הת"ת תחת הכתר להיות השגחת הכתר בת"ת כי יש ביניהם הפסק המדות דחו"ג כו'. וכ"כ בפ"י האר"ז ל' שלא ה' השגחת ע"ק בז"א דת"ת זהו עיקר בחי' ז"א כנודע וענין ההפסק הנה במדרי' התיקון י"ל שזהו כאשר ההמשכה היא ע"י התלבשות בהמדרי' ממוצעת וכמו כאשר אור הכתר נמשך בז"א ע"י התלבשות בבינה או שגילוי המוחין במל' הוא ע"י התלבשות בז"א שנק' ההמשכה ע"ש הבינה או ז"א לא ע"ש הכתר כו' וכמ"ש במ"א אך בתהו הרי לא ה' ההמשכה באופן כזה שלא היו משתלשלים זמ"ז ולא מקבלים זמ"ז כמשנת"ל במ"א הא'. וא"כ מה"ע ההפסק י"ל שזהו מה שאינו כפי הכוונה העליונה שהרי הכוונה הוא שיהי' בבחי' קוין דוקא. וכאשר לא ה' בבחי' קוין ה"ה בבחי' הפסק לגבי אמיתת הכוונה כו'. וממילא מובן דהפסק זה הוא יותר הרבה מענין ההתלבשות דתיקון דשם מ"מ נמשך האור והגילוי וכמ"ש במ"א דכאשר המוחין מתלבשים בז"א ונמשך מו"א למל' ה"ז גילוי אור עליון יותר מכמו בחי' ז"א מצ"ע כו'. ובתהו ה"ז בבחי'

הפסק ממש שאינו מאיר אור הכתר בת"ת כו'. ועמ"ש הפרד"ס ש"א פ"ב
שיש בת"ת ב' מדרי' הא' כמו שהוא בבחי' רחמים פשוטים למעלה
מהתכללות דחוג. וזהו כמו שהת"ת הוא מקבל מבחי' הכתר כו'. והב' כמו
שכולל חוג כו'. וי"ל דהפסק דחוג הוא לגבי הבחי' הא' הנ"ל (ולפמ"ש
במ"א י"ל שזהו ב' מיני ההתכללות הא' מה שסובלים זא"ז כו'. והב'
מה שמקבלים זמ"ז עד מבלי אשר ימצא ראש וסוף כו'. והעיקר מה שלא
הי' בתהו הוא בחי' ההתכללות באופן הב' הנ"ל שזהו מצד עצם המדרי'
דכתר כו'. וכמ"ש במ"א). אך צ"ל מפני מה לא היו חוגג פב"פ, אמנם
בפי' הארז"ל שם אי' דספי' דתהו (העיקר בוז"ת וכן גם בחי' הבינה) לא
הי' להם שרש בע"ק, כי בחי' עתיק וגם החכ' כולם הם בחי' רחמים פשוטים
והספי' דתהו היו דינים גמורים וע"כ לא הי' להם שרש ואחיהו בעתיק וגם
לא בחכ' כו'. ולכן לא השגיהו אפין באפין דענין השגחת פב"פ הוא להאיר
ולהשפיע וכאשר לא הי' שרשם בע"ק לא השגיהו בהם פב"פ להשפיע בהם. וכן
החכ' לא השגיהו בבינה פב"פ להשפיע כו'. ולפ"ז י"ל מה שהספי' עצמן לא
השגיהו פב"פ לפי שהיו בבחי' דינים וגבורות בעצם מהותם שזהו היפך
ענין ההשפעה כו'. וזהו ג"כ סיבת הפירוד והישות שהי' בספי' דתהו לפי
גבורות הן סיבת ההתחלקות והישות כו'. וכמ"ש בלק"ת ד"ה ויקחו
אליך כו' אי' במשניות כו'. ולהבין זה ומה"ע שלא היו מושרשים בעתיק
יש להבין תחלה ענין המתקלא מהו. הנה מתקלא הוא ל' משקל בקע
משקלו ת"א תקלא מתקלי'. וענין עד לא הוי מתקלא ע"פ פשוט הוא
שלא הי' משקל ומדידה באופן המשכת האורות כו'. וכנודע דבתהו הי'
ריבוי האור שלא בבחי' מדה ומשקל כו'. והגם דאורות דתהו הן ג"כ
הנמשכים מהקו שהוא בחי' קו המדה כמ"ש במ"א. ובע"ח אי' דהקו נמשך
בבחי' מדה ומשקל כו'. מ"מ בחי' האורות דתהו היו שלא ע"פ קו המדה כו'.
וי"ל כמו העיגולים שנמשכים מן הקו ומ"מ הן למעלה מבחי' קו המדה כו'.
וכמ"ש בלק"ת ד"ה ויקח קרח ונודע דתהו הן בחי' עיגולים כו'. וזהו
עד דלא הוי מתקלא שלא היו האורות בבחי' מדה ומשקל והיו בבחי' ריבוי
האור כו'. לא הוי משגיחין אפין באפין דכל ספי' מצד ריבוי האור הי' בבחי'
תוקף אגא אמלוד דוקא ולא להשפיע להספי' האחרת כו'. וכנודע שצ"ל הפסק
בכל ספי' בכדי שיהי' הספי' האחרת כו'. וכמ"ש במ"א. ובתהו שהי' ריבוי
האור לא הי' אפ"ל אצ"י הספי' האחרת כו'. והספי' עצמה כאו"א רצה
למלוד בעצמה דוקא כו' (ומשנת"ל שהיו בבחי' דינים וגבורות צ"ל שזהו
מצד הכלים ומצד האור הי' בהם בחי' ריבוי כו'. ולפי"ז יש חילוק באורות
ובכלים בסיבת הדבר. דלא אשגחי אפין באפין, דבהאורות הי' זה מצד
ריבוי האור דמשו"ז לא ניתן מקום להספי' האחרת (וה"ז ג"כ בבחי' ישות
דאגא אמלוד דוקא כו'). ובכלים הי' מצד הדינים וגבורות בבחי' העדר ההשפעה
כו'). אמנם עיקר ענין מתקלא הוא בחי' המשקל בב' קוין וכמו בדניאל
(סי' ה') בפתרון חלום בלשצר תקל ופרסין אומר (שם פסוק כ"ז) תקל
תקלתא במאזניא כו'. וכמו עד"מ כף מאזנים שיש בו ב' משקולת לצד ימין

וצד שמאל ולשון המאזנים מכריע ביניהם ומכוין המשקל לב' הכפיים כו'. ולשון המשקל הוא הנק' מתקלא שהוא עיקר המודד ומכריע ביניהם כו'. והענין למעלה הוא בחי' הדעת שמוודד ב' המדות דחוג' ימין ושמאל ומכריע ביניהם כו'. וביאור הענין הוא דהנה אי' באד"ר דקל"ו ע"א בענין תלת חללין דגולגלתא דו"א שהם ג' מוחין חב"ד שמוח החכ' מתחלק לל"ב נתיבות ושבילין ומוח הבינה מתחלק לנ"ו שערים. אך ממוח הדעת גפקין אלף אלפין אידרין ואכסדרין וכמ"ש ובדעת חדרים ימלאו. והענין הוא דהנה נודע דענין ההתחלקות הוא במדות להיות שיש בהם בחי' חו"ג שהן מדות הפכים זמ"ז ה"ו בחי' התחלקות אבל למעלה מהמדות שלא יש שם עדיין בחי' התחלקות חו"ג ה"ה למעלה מהתחלקות עדיין וזהו הכלל דכל הגבוה גבוה ביותר יותר הוא בבחי' אחדות והתכללות. וכמו בחי' מתה"ק דא"ק ה"ה בבחי' אחדות לגמרי דהגם דבמח' זו עלה כל ההשתל' בפרטיות מה שיתהווה אח"כ וכמ"ש במ"א דמח"ה"ק דא"ק היא בבחי' שטח (לא בבחי' נקודה) והיינו לפי שבמח' זו עלה כל מה שיתהווה אח"כ בעולמות כו'. ועמ"ש בלק"ת פ' מסעי ד"ה ביאור עוד לענין מוצאיהם. ומ"מ הכל הוא בהשוואה ממש וכמא' במח' אחת נבראו כל העולמות שהוא בחי' מח' אחת ממש כו'. וכמו צופה ומביט עד סוף כל הדורות כל דור ודור שהן בחי' הע"ס שבכל העולמו' כמ"ש במ"א וכולם נסקרים בסקירה אחת ממש כו' ובעקודים כל הע"ס עקודים בכלי אחד בבחי' התכללות ובנקודים מתחלקים ליו"ד כלים כו'. ועיקר התחלקות הוא בע"ס הגלויים בעולם האצ"י כו'. וכמו עד"מ הכחות הנעלמים כמו שכלולים בנפש קודם שבאים לידי גילוי ה"ה שם בבחי' התאחדות והתכללות כו'. (והרא"י שהרי גם בהתגלותם מתגלים כולם כא' כו' וכמ"ש במ"א) וכמו שבאים בהתגלות ה"ה באים בבחי' התחלקות כו'. וכמו"כ הוא למעלה דבמדרי' שלמעלה מאצ"י הכל בבחי' אחדות ורק באצ"י ה"ה בבחי' ע"ס כו'. אמנם גם בע"ס דאצ"י הנה כח"ב הן למעלה עדיין מהתחלקות לפי שמאיר שם גילוי אוא"ס ב"ה שזהו מ"ש ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ל' יחיד דמאה הוא בכתר וכמ"ש בזהר קוב"ה דאיתכליל מאתר עילאה סדכ"ס ברזא דמאה ברכאן דהיינו בחי' הכתר שכולל ע"ס דאצ"י להיותו שרש הנאצלים וכולל אותן בשלימות היותר משובח עד שגם כל אחד כלול מעשר לכן הוא מספר מאה. וענין השלימות בזה והלא בתיקון כל הספ"י כלולים זמ"ז בריבוי ההתכללות יו"ד מיו"ד כו'. י"ל מה שהכתר הוא במספר מאה היינו דבתחלת האצ"י נאצל באופן כזה. וכמו בחו"ב וז"א הרי הז"א נאצל רק בבחי' ו"ק וחו"ב נאצלו בבחי' ע"ס שלימות כמ"ש בע"ה. והכתר נאצל מתחלה בבחי' מאה היינו בבחי' התכללות יו"ד מיו"ד. ויש בזה יתרון בעצם ההתכללות מה שכל ספ"י בתחלת אצילותה יש בה הכל (ולא רק מה שכוללת בהעלם בכח כו'). ועוד יש בזה יתרון בהעדר ההגבלה שבהספירות שבה וכמו שהחסד אינו דוקא חסד לבד אלא יש בו בחי' הגבורה ג"כ וכן הגבורה כו'. ומ"מ זהו מצד היותו בחי' שרש הנאצלים דהיינו בחי' חיצוניות הכתר לכך הוא בגדר מספר ספ"י ונק' מאה אבל מצד

היותו בחי' תחתונה שבמאציל שזהו בחי' פנימיות הכתר אינו בגדר ספי' וחשבון כלל כו'. ועו"א בתיקוני' אנת הוא חד ולא בחושבן שהוא בבחי' פשיטות ממש כו', וגם יכול להיות נמשך מזה ספי' עד אין קץ דלהיות שבעצם אינו ממהות הספי' כלל יכול להיות מזה ספי' עד אין קץ כו'. וזהו ג"כ פי' ולא בחושבן היינו לא במספר עשר. דוקא להיותו חד בעצם כו'. וכמ"ש באדר"ו המשל מהאי בוצינא דאתפשט כו' וכמ"ש במ"א. ולהיות ששני בחי' אלו שבכתר היו לאחדים ממש שז"ע מה שהכתר הוא בחי' ממוצע בין המאציל אל הנאצלים שכלול מב' הבחי' יחד כו', הרי בחי' פנימיות הכתר נמשך ומתלבש בבחי' חיצונית הכתר כו'. וז"ע שגא' מאה שנה לי יחיד דמפני שמאיר שם מבחי' פנימיות הכתר לכן המאה הם בבחי' שנה לי יחיד כו'. וזהו גופא מה שבכתר המספר הוא מאה זהו מפני שנמשך בזה מבחי' פנימיות הכתר דמבחי' זו יכול להיות ספי' עד אין קץ כנ"ל. ע"כ גם בבחי' חיצונית הכתר הם בבחי' שלימות שכ"א כלול מעשר כו'. וכמשנת"ל בענין השלימות בזה. וכשם בזה במשל דבוצינא הנ"ל דאתפשט מיני' נהורין לכל עיבר כו', וכד יקרבון ומדע לון לא שכיח. אלא בוצינא בלחודי' כו'. דהיינו שכולם הם בבחי' זמירי' פשיטות בעצם בבחי' חד ממש כו' וכמ"ש במ"א. כמו"כ בחי' מאה הנ"ל להיות סיבתן הוא מה שנמשך בהם בבחי' אנת הוא חד ע"כ הם ג"כ בבחי' יחיד ופשיטות כו'. ועשרים שנה הן חו"ב להיות שכ"א כלולה מעשר וכמ"ש בע"ח דז"א נאצל רק בבחי' ו"ק. אבל חו"ב נאצלו בבחי' ע"ס שלימות כו', ונא' בהם ג"כ שנה לי יחיד לפי שגם באו"א מאיר גילוי או"א"ס ב"ה דהיינו מבחי' פנימיות הכתר שזהו בחי' יחיד כנ"ל. ע"כ גם הם בבחי' יחידות כו', ועם היות שהמספר בהם רק עשרים: לא מאה שנת"ל דהמספר דמאה זהו מצד הגילוי דבחי' פנימיות הכתר שע"כ הספי' הם בבחי' שלימות כו', ובחז"ב שהן רק במספר קטן הוא מפני שאין האור דפנימיות הכתר מאיר שם בבחי' גילוי ממש כו'. וז"ע שאור הא"ס שורה בחכ' שזהו בבחי' השראה לבד לא בבחי' גילוי ממש כו' (וצ"ע דבס"ב בהג"ה דפ"ה אי ע"י התלבשותו בחכ' כו'). והענין דהנה פנימיות אבא הוא פנימיות עתיק ממש ובחי' זו אינו מאיר בגילוי ממש בחכ' (ר"ל בבחי' חיצונית החכ' כו'). רק בבחי' השראה לבד דהיינו ששורה בה בהעלם ואינו מתגלה רק הארה לבד בחי' אחוריים וחיצונית כו' (ונר' דהיינו הארה מבחי' פנימיות עתיק שהוא פנימיות אבא (לא רק בחי' חיצונית עתיק) והז"ע ההשראה שהעצם שורה בהעלם ומתגלה רק הארה לבד והיא הארה מבחי' פנימיות הכתר כו', וי"ל שז"ע שו"ע אבא יונק ממולא דמכו' במ"א ההפרש בין זה למה דאו"א מלבישים לזרועות דאריך דבבחי' חיצונית הכתר או"א מלבישים ממש דהיינו בחי' עצם ומהות האור כו', ומהמזלות שהן י"ג ת"ד שנמשכים מפנימיות הכתר או"א רק יונקים מהם דיניקה הז"ע הארה לבד כו') ולהיות דבבחי' השראה שורה בחכ' מבחי' פנימיות עתיק (וגם הארה מזה מאיר ומתגלה כו') ונודע דחז"ב הן תרין ריעין דלא מתפרשין הרי מאיר

מבחי' החכ' בבינה ג"כ כו'. ע"ב גם הם בבחי' אחדות עדין כו'. וע"כ נאמר גם בהם שנה ל' יחיד כו'. אמנם גבי מדות כתי' שבע שנים ל' רבים להיות שהמדות הן בבחי' התחלקות בבחי' חו"ג שהן הפכים זמ"ז ומחולקים זמ"ז כו'. והגם דחוב"ב יש בהם ג"כ מדות דחו"ג והוא ההטי' שכליות לחסד או לגבו' כו'. הנה לבד משנת"ל שאין זה ענין המדות עדין כו'. הנה שם החו"ג אינם בבחי' התחלקות עדיין. וכמו שמצינו שגם שכל א' יהי בו ב' הבחי' דחו"ג וכמו גבי מבול דכתי' וכל יצר מחשבות לבו רק רע כו'. ומחמת זה נמשך מדת הגבו' והחיוב להיות אמחה כו'. ואח"כ כתי' לא אוסיף עוד להכות כו'. כי יצר לב האדם רע מנעוריו כו'. הרי מחמת זה השכל עצמו שיצר לב האדם רע כו'. נמשך אח"כ מדת החסד וההצלה כו'. הרי שבהשכלה עצמה לא יש בחי' ההתחלקות דחו"ג שהרי אותו הטעם והשכל שחייב תחלה מדת הגבו' הוא עצמו שחייב אח"כ מדת החסד כו'. וענין ההטי' לחו"ג באמת אין זה מהמוחין דחו"ב עצמן כ"א זהו ממוח הדעת שעושה ההטי' בשכל ונק' דעת נוטה שמתחלה הי' נוטה את השכל דחו"ב לחוב ואח"כ הי' נוטה לזכות כו'. אבל ההשכלה עצמה היא למעלה מהתחלקות זכות וחוב דשניהם שוין שם ויכול להיות ממנה טעם לזכות כמו לחוב. וההמשכה בפו"מ איך תהי' לזכות או לחוב זהו ע"י הדעת נוטה שמטה לזכות או לחוב כו'. ואז נעשה ההתחלקות ממש שהזכות והחובה הן ב' הפכים ומהחוב נמשך המבול ומהזכות נמשך קיום העולם אח"כ. משא"כ בחו"ב עצמן קודם שנמשך למדות לא הי' שום התחלקות כלל ולא הי' מהם לא המבול ולא מה שאח"כ רק כ"ז נמשך ע"י הדעת שהוא עשה התחלקות חכ' זו לב' בחי' הפכים מתחלה לגבו' וחוב ואח"כ לזכות וחסד כו'. והטעם מה שהדעת דוקא עושה ההטי' וההתחלקות הוא מפני שדעת יש לו שייכות אל המדות. וכנודע דהתפעלות הלב הוא ע"י הדעת דוקא שהוא ההתקשרות כו'. דבהשגה לבד הגם שמשיג שהדבר טוב מ"מ לא יתפעל בלב כ"א ע"י הדעת דוקא כו'. וכמ"ש בלק"ת בהביאור הב' דידעת היום, ומפני שהדעת שייך אל המדות יש בו ההטי' לחו"ג כו'. ושרש הענין הוא לפי שהדעת הו"ע ההכרה וההרגשה שמכיר ומרגיש שהענין הוא כך וכך, ולכן ע"י דוקא נעשה ההטי' להיות באופן כך וכך דוקא וכמ"ש במ"א באריכות, וע"כ ההטי' וההתחלקות שע"י הדעת היא בתוקף יותר להיותה ע"י ההכרה כו' וז"ש ובדעת חדרים ימלאון דמילוי החדרים חדרי הלב בריבוי ההתחלקות הוא מבחי' הדעת דוקא וחדר ר"ת חסד דין רחמים שכ"ז נעשה ע"י הדעת דוקא להיות שהדעת עושה ההטי' בהשכל לחו"ג ובו וע"י דוקא נעשה בחי' ההתחלקות דחו"ג כו' וכנ"ל (וז"ש כי ה' יתן חכמה מפיו דעת כו', וי"ל דהנה ריבוי ההתחלקות שבדבור הוא מבחי' המדות כו' כמ"ש במ"א וכמשית"ל והו' מפיו דעת שע"י הדעת המחלק חו"ג ע"יז הוא התחלקות הדבור כו'. ובשל"ה אי' שקאי על תושבע"פ וכנודע דעיקר ההתחלקות הוא בתושבע"פ דהרי בתושב"כ הכל בבחי' כללות עדין ובתושבע"פ בא בריבוי פרטים והו' מפיו דעת כו'. ובמד"ר שה"ש ע"פ ישקני מנשיקות. פיהו דקאי על אנכי ולא יהי' לך ששמעו מפי

הגבורה. דאנכי ולא יהי לך הן בחי' חו"ג כנודע וזהו ע"י בחי' הדעת דוקא כו'. וזהו מפיו דעת להיות שע"י הדעת דוקא הוא בחי' ההתחלקות דחו"ג. וע"כ ב' הדברות אנכי ולא יהי לך דמפי הגבורה שמענו שהן כללות בחי' חו"ג שבחורה הוא מבחי' הדעת דוקא כו'. וזהו מפיו דעת כו'.

בס"ד ש"פ בהעלותך. אע"ר.

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות. וצ"ל מהו"ע העלאת הנרות שהעלה אהרן כה"ר. ומהו פני המנורה דמשמעות הפסוק הוא דפני המנורה אינו בכלל שבעת הנרות שהרי אומר אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות. וא"כ צ"ל מה"ע פני המנורה שהשבעה גרות יאירו אל מול כו'. ולהבין זה ילה"ק משנת"ל דעיקר ההתחלקות הוא במדות שיש בהם חו"ג שהם הפכים זמ"ה דלמעלה מהמדות כמו במוחין עדיין לא יש התחלקות חו"ג שהרי מהשכלה אחת יכולים להיות ב' ההפכים דחו"ג. א"כ ה"ו למעלה מהתחלקות. רק במדות שיש בהם חו"ג ה"ו בחי' התחלקות כו'.

אמנם צ"ל מהו המעלה והיתרון בענין ההתחלקות. דמאחר דאופן ההשתל"ל הוא בענין כזה שהמדות יהיו בבחי' התחלקות (ואין זה מאיזה סיבה אחרת וכמו להבדיל הבדלות אין קץ בסט"א שההתחלקות הוא בבחי' ישות ופירוד ממש כו'. וכמ"ש בלק"ת פ' חקת ד"ה ויקחו אליך אי' במשניות כו'. ושרשם מבחי' שבה"כ דתהו שלא נשלמה הכוונה בזה כו'. וכמשנת"ל ד"ה כי ה' יתן חכ' וד"ה ויוצא משה כו'. אבל בסט' דקדושה שההשתל"ל הוא באופן כזה וה"ו אמיתית הכוונה העליונה כו'), צ"ל שיש בזה יתרון ומעלה. וצ"ל מהו המעלה בזה והלא כל אור שהוא בבחי' כללות ה"ה אור עליון יותר שבא שלא בבחי' צמצום כ"כ. ומה שבא האור בבחי' התחלקות ובריבוי פרטים בהכרח שהוא בא ע"י צמצום מקורו כו'. וא"כ מהו היתרון והמעלה בזה כו'. אך הענין הוא דבכדי שיהי האור בבחי' גילוי ממש בבחי' אור פנימי זהו דוקא כשבא בבחי' פרטיות דכל אור שהוא בבחי' כלליות ה"ה למעלה מבחי' גילוי עדיין. וכמו מח' דבור שהן כלל ופרט הרי המח' היא בחי' העלם וכאשר בא לדבור שבא בבחי' פרטי' אז הוא בבחי' גילוי כו'. אבל במח' הוא בבחי' כללות עדיין ובבחי' העלם כו'. דכמו"כ הוא כאשר חושב כל פרט בפ"ע הוא בבחי' העלם עדיין ואינו נפרט בזה מן הכלל והכל הוא בבחי' כלל עדיין ובבחי' העלם כו'. וז"ע וכולם נסקרים בסקירה אחת הגם שצופה ומביט עד סוכ"ד בפרט כו'. והנה הגילוי לעצמו הרי כשחושב בדרך פרט הוא בבחי' גילוי יותר ממח' כלליות, והיינו דבמח' יש ב'

מדרי' בחי' מח' כלליות הכוללת הכל והוא בבחי' העלם לגמרי במח' כו'. והב' כמו שבא אח"כ בבחי' מח' פרטיות והכל לעצמו עדין כו'. וכמו"כ למעלה כשעלה ברצונו הפשוט זהו בחי' מח' ורצון כללי כו'. ואח"כ גליף גליון שהי"ע ההשערה בכח כו'. זהו כמו שבא בבחי' פרטיות כו'. וכמו"כ הוא במחה"ק דא"ק שיש ג"כ בחי' כלל ופרט בהע"ס שבו שהן הע"ס דעיגולים וכמו הכתר דא"ק הוא בחי' מח' כלליות ובחי' חכ' ה"ז כמו שבא בבחי' מח' פרטיות כו'. ובמ"א מבואר דבחי' ראשית הקו שלמעלה מא"ק זהו בחי' רצון הכללי הנק' רצון לרצון. והע"ס דא"ק מן הכתר עד המל' הוא בחי' רצון פרטי כו'. ומ"מ הרי גם המח' ורצון פרטי הוא בבחי' מקיף עדין דהיינו בבחי' העלם ובבחי' כלליות עדין כו'. דכל מח' הוא בבחי' כלל לבד כו'. ודוקא בדבור בא הענין בדרך פרט והוא בחי' הגילוי כו'. דהפרט הוא גילוי ההעלם של הכלל כו'. וכן בתורה יש כלל ופרט וכמו תושב"כ היא בחי' כלל שהרי כל המצות נאמרו בתושב"כ בבחי' כללות לבד ובתושב"ע"פ בא כל ענין בדרך פרט ונודע דאותיות דתושב"כ הן אותיות דמח'. והוא דחושבים ששים רבוא אותיות בתורה ולא נמצא רק ערך ל"ו אלף אותיות והיינו מפני שחושבים האותיות שהנקודות מוציאים ואף שאינם כתובים הוא מפני שכל התורה היא אותיות דמח' ובמח' הרי ישנם גם אותיות אלו ותושב"ע"פ בחי' דבור דמל' פה תושב"ע"פ קרינן לה כו'. והרי עיקר הגילוי הוא בתושב"ע"פ דוקא כו'. וכמו"כ עיקר הגילוי הן המדות דוקא, דהמוחין הגם שהן למעלה הרבה מהמדות והן כוללים כללות החיות וכמשנת"ל בענין בחי' ראש כו' מ"מ ה"ז בהעלם עדין (ומ"ש בסש"ב פנ"א בבחי' גילוי האור והחיות כו', זהו לגבי כחות הנעלמים שזוהו התכללות הכחות בהעלם במקורם כו' כמ"ש לצאת אל הפועל והגילוי מההעלם כו'), וגילוי החיות הוא כשמתפשט מהמוחין בהאברים פרטים כו'. וכן המוחין עצמן הן בבחי' כלל עדין דגם כמו שבא בבחי' השגה פרטיות הרי יכול להשתנות מחסד לגבו' ומגבו' לחסד וכמשנת"ל (ד"ה כי ה' יתן חכמה) וכן כל דבר כשהוא בבחי' המוחין בבחי' השגה לבד אין זה בבחי' גילוי גמור כ"א בבחי' מקיף לבד, כ"א כאשר בא בבחי' מדות שבלב אז הוא בבחי' גילוי גמור כשנוגע הדבר ללבו כו'. וזהו שבמחא יוכל האדם לסבול גם דבר השנאו לו בתכלית וכמו שאנו רואים שיוכל אדם לעיין בהשגת שכלו בדבר השנאו ולציירו בדמיון מחשבתו תמיד ואע"פ שישנא אותו הדבר תכלית השנאה בלב, מ"מ יוכל לעיין ולהתבונן עליו הרבה, והרי בהתבוננות זאת מקיף הוא לאותו הדבר כידוע שכל * שכל המשיג וחושב באיזה דבר המושג אותו דבר נתפס בשכל המשיגו ונעשה מוקף מכל צד כו', וא"כ גם כשמשיג וחושב בדבר השנאו הרי אותו הדבר השנאו מוקף בשכל והשכל וההתבוננות מקיפו כו'. ויש להפלא לכאן אחר שהדבר שנאו בלבו ששם משכן המדות והמדות הרי נמשכים מהשכל וא"כ ראוי שגם

(* כ"ה בגוכי"ק, ואוצ"ל : בעל שכל.

השכל לא יסבול דבר השנאוי כו'. אך הענין הוא שיש ב' מדרי' בשכל
הא' כמו שבא במדות ונעשה להם מוחין כו'. והב' השכל כמו שהוא במוח
עדין והוא בבחי' מקיף על המדות כו'. דהנה במוחין המתלבשים במדות
באמת אינו יכול לסבול דבר השנאוי במדות וגם במוחין השייכים אל המדות
והיינו בהשגת הדבר אם צריך לאהוב או לשנוא דלהיות. שנגרש בזה המדה
כו'. ג"כ אינו יכול כ"כ לסבול מאחר שהדבר שנאוי לפי האמת אבל במוחין
שלמעלה מהמדות דהיינו בהשגת עצם הדבר יכול לסבול הדבר השנאוי
לפי שהוא למעלה עדין מהמדות דאהבה ושנאה. רק בבחי' מקיף עליהם כו'.
והגם שהשכל גופא מחייב שצריכים לשנוא אותו הדבר (הנה מה שחושב
בדבר השנאוי אף שאין זה מה שחושב אם שצריכים לשנוא אותו א"ל, כ"א
מה שחושב בעצם מהות הדבר מה הוא וכנ"ל. מ"מ מאחר שע"פ השכל
הוא שנאוי ה"י צ"ל זה מניעה ובלבול שלא יוכל לעיין ולהתבונן בעצם
מהותו. והרי אנו רואין שאין זה מבלבל ויוכל לעיין כו') ואיך יוכל לסבול
אותו ולעיין בו וזהו מפני שהשכל גופא הוא בבחי' מקיף באדם, ולא
בבחי' הרגש פנימי ממש כו'. ולכן כאשר תחלת ההתעוררות הוא מהמדות
לשנוא את הדבר ה"ה מתרחק מזה לגמרי ואינו יכול לסובלו כלל, אבל
במוחין הרי אנו רואין שגם במוחין השייכים למדות הגם שנגרש שם המדה
ואינו יכול לסבול כ"כ. מ"מ ה"ה חושב אם לאהוב וא"ל. ויכול להיות
שיחשב בזה בקרירות בלי התפעלות, והיינו מפני שההשגה היא בבחי' מקיף
עדין בלי הרגש פנימי כ"כ והגם דלכאורה איך אפשר לומר שהשכל הוא
בבחי' מקיף, שהרי השכל הוא בבחי' תפיסא בכלים שזהו כל ענין השכל
לתפוס הדבר ולהשיגו כו'. הנה הכלים דמוחין אינם בבחי' כלים ממש והתפיסא
דשכל אין זה בבחי' תפיסא בכלים ממש. וע"כ התפיסא הזאת בכללות ציור
האדם הוא בבחי' מקיף עדין לא בבחי' גילוי פנימי ממש (ורק לגבי הרצון
ה"ז בחי' פנימי כו'). וזהו שהמוחין בכלל הן בטבע יסוד המים בבחי' קרירות
והיינו שאינו מתפעל בהדבר שמשיג וזהו מפני שההשגה היא בבחי' הבדלה
מהדבר שמשיג וכמו"כ מהכחות שלו ע"כ הוא בקרירות בלי התפעלות כו'.
והנה מה שההשגה היא בבחי' הבדלה מהדבר המשיג זהו לכאור' כשהדבר
המושג הוא למטה ממנו אבל כשהוא למעלה ממנו ה"ז בבחי' התאחדות
בהדבר וכנודע שע"י ההשגה הוא מתאחד ומתדבק בהדבר המושג כו'. אבל
מ"מ ה"ז בבחי' הבדלה מהכחות שלמטה מהשגה ואינו נרגש בהם בפנימיות
וע"כ אינו מתפעל בזה כו'. והנה בהתעוררות רצון באיזה דבר הרי מתפעל
בהתלהבות גדולה הגם שהרצון הוא בבחי' מקיף ולא בבחי' הרגש פנימי
זהו מפני שהרצון הוא גילוי אור נעלה יותר בנפש שאינו מתלבש בכלל
כלל, וע"כ הוא מתפשט ומגיע בכל הכחות. ולגבי כח הרצון כל הכחות הן
בבחי' כלים קטנים ע"כ גילוי הרצון פועל בהם הרצוא שרצים, וגמשיכים
אחר הרצון בהתפעלות כו'. אבל המוחין ה"ה בבחי' אור המתלבש בכלי ומ"מ
הוא בבחי' הבדלה (שגם הכלי היא בבחי' הבדלה הגם שהיא השגת הדבר
כו'). לכן הוא בחי' קרירות כו'. ומוחין נגדלות הן בבחי' קרירות יותר

ויכול לסכול יותר ההפכים כנודע. ובמ"א מבואר שזהו מחמת רוחב הכלי ויש
 מקום לכל דבר, והיינו שיש טעם ושכל גם אל הענין. ההפכי כו'. מ"מ זה
 שיכולים שני ההפכים לשכון יחד זה מפני שאין הדבר נוגע בפנימיות דאל"כ
 לא הי' יכול לסובלם. וג"ז מה שנמצא שכל וסברא לכל אחד. ואחד זה מפני
 שאינו נרגש בפנימיות אין הענינים מבלבלים. זל"ז כו'. וזהו דגדלות המוחין
 הן בבחי' הבדלה יותר וכמו מי שהוא בבחי' מוחין דגדלות הוא בבחי' הבדלה
 שאינו מתערב כ"כ כנראה בחוש כו'. ועיקר הגילוי בבחי' פנימיות הוא
 במדות שבלב דוקא שכל ענין נוגע ונרגש בלבו כו'. ולכן עיקר האדם הוא
 בחי' המדות דוקא וכמ"ש את האלקי' ירא ואת מצותיו שמור כי זה כל האדם
 כו'. ומה שיתרון האדם על הבע"ח הוא בשכל. זהו שהמדות יהיו ע"פ הנהגת
 השכל (ואו המדות הן בבחי' פנימי כו'). אבל העיקר הוא המדות. והראי'
 שהרי החיוב בקיום התו"מ הוא בהיותו י"ג שנה שזהו שלימות הגדלת המדות
 ע"י הארת המוחין כו'. וכמ"ש בע"ח. ולכן עיקר הכלים הן במדות דוקא
 שעש"ז נק' גרמוהי דהיינו בחי' הכלים כי ענין הכלים הוא בבחי' גילוי אור
 פנימי דוקא וכמ"ש בזהר מקץ דקצ"ד ע"א ע"פ ועת לכל חפץ תחת השמים
 מאי עת כדכתי' עת לעשות כו'. דעת הוא בחי' כלי וזהו עת לעשות כו'. והיא
 תחת השמים דוקא. דשמים הן בחי' מקיפים ושם הכל בבחי' התכללות
 ביחד כ"א תחת השמים כשנמשך בבחי' אור"פ בבחי' פרט שם יש עת וכלי
 מיוחד לכל חפץ כו'. הרי בכדי שיהי' גילוי אור ממש דהיינו בחי' אור"פ
 שזהו עיקר ציור אדם כו'. ה"ז ע"י המדות דוקא שבאים בבחי' התחלקות
 ונתפס האור בבחי' הכלים כו'. וזהו היתרון שיש בהמדות בהתחלקות שלהם
 לגבי המוחין כו'. אך זהו כאשר המדות נמשכין ע"י המוחין דוקא. דהמדות
 כמו שהן בעצם בשרשן למעלה מהמוחין ה"ה ג"כ למעלה מהתחלקות וכמו
 הכחות הכלולים בנפש שהן בבחי' התכללות דכמ"כ הוא גם בהמדות דשם
 עד שגם ההתגלות שלהם הוא כולם כאחת כו'. וכמ"ש במ"א. וגם כל מדה
 בפ"ע ה"ה בבחי' בל"ג שאין זה בבחי' גילוי פנימי כו'. רק כמו שבאים ע"י
 המוחין בבחי' הגבלה והתחלקות דאז הן בבחי' תפיסא בכלים וה"ה בבחי'
 גילוי אור"פ כו'. וזהו דכאשר המדות נמשכין ע"י הדעת או דוקא יש בהם
 היתרון הנ"ל. וזהו דבדעת דוקא חדרים ימלאו דהנה תכלית הכוונה הוא
 שיהיו נבראים בע"ג דוקא. שהרי כל סיבת בריאת והתהוות העולמות הוא
 מפני שנתאוהו הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים, והרי צ"ל מציאת התחתונים
 בהגבלה והתחלקות וע"י העבודה דנש"י למטה בקיום התו"מ ועבודה שבלב
 ימשיכו גילוי אלקות למטה כו'. והנה בכדי שיהי' התהוות הנבראים בבחי'
 הגבלה והתחלקות זהו מבחי' המלי' שהוא בחי' דבור העליון שבא בריבוי
 אותיות וצירופים שע"ז הוא ריבוי התחלקות הנבראים כו'. והתחלקות אותיות
 הדבור הוא מהמדות דח"ג דבהמזיגה והרכבה שלהם יש ריבוי פרטי מדרי'
 שמה באים ריבוי הצירופים בדבור כו'. ומבשרי אחזה דהתהוות אותיות המח'
 והדבור אנו רואין שהן נולדים ונמשכים מן המדות שבלב שהרי מהלב עולה
 אל המוח. להרהר. ולחשוב בענין החמדה והתאוה שבלבו או בענין היראה

הפחד שבלבו וכן בכל מדה פרטיות שמתעורר בלבו כמו בהתפארות וכה"ג
ה"ה עולה במוחו לחשוב בזה ואח"כ בא באותיות הדבור לדבר בדבר ההוא.
משא"כ בענין שאין לו חפץ ורצון בלבו איליו לא יחשוב ולא ידבר בזה הרי
שהדבור מקבל מהמדות כו'. ואין זה בהאור והגילוי בלבד כ"א שעצם חומר
האותיות התהוותן מהמדות והיינו מהכל הלב (שזהו חיצוניות המדות) שממנה
מתהווה קול פשוט היוצא מהגרון ואח"כ נחלק לכ"ב הברות וביטוי כ"ב
אותיות כו'. וכמ"ש באגה"ק סי' ה', והגם דאבא יסד ברתא דשרש האותיות
הן מבחי' חכ' וכמו התינוק שאינו יכול לדבר עד שיאיר בו מבחי' המוחין
אף שכבר יש בו מדות כו', וכנודע דשרש האותיות הן מקדמות השכל כמ"ש
באגה"ק שם הנה מבוי' באגה"ק שם דצורת האותיות הן מקדמות השכל וחומר
האותיות הן מהמדות. והענין הוא דהנה התהוות האותיות כמו שהן בדבור
הוא מהמדות דוקא. וכן הוא למעלה שהמל' מקבלת מוזיא ושם התהוותה וכמ"ש
באדר' דקמ"א סע"ב אתפשט האי ת"ת מטבורא דלבא ונקיב כו' ותקין פרצופא
דנוקבא כו'. אך מ"מ זהו ע"י הארת החכ' שנמשך בהמדות ואם לא הארת
החכ' במדות לא היו האותיות מתהוים מן המדות. והוא ע"ד מ"ש בזהר
בתוס' דבשלח ד"ג עד דלא אשתקע אוירא דכי"א (בחי' יסוד אבא) ולא נהיר
נהירין אבנין נקיבין הוו סתימין כו'. פי' שכלי המדות היו סתומים ולא היו
נמשך מהם התהוות הדבור בחי' מל' דאצי' רק ע"י יסוד אבא שבוקע את
המדות עד שיצא השפעתם להתהוות הדבור כו', ונמצא דעם היות דיסוד
האותיות הוא שיצא השפעתם להתהוות הדבור כו', ונמצא דעם היות דיסוד
רק דוקא כאשר עבר ונמשך דרך המדות דוקא. וזהו מ"ש בזהר קדושים דפי'
ע"א ע"פ ועבדי אשר בחרתי בו דא יעקב כו'. ואית דאמרי דא דוד כו'.
והיינו כי דוד הוא בחי' מל' ויעקב בחי' ת"ת כנודע. וא"י בע"ח דיעקב הוא
בחי' הארת יסוד אבא המלוכש בתוך הו"א שבוקע גוף הו"א ויוצא ומתגלה
בחוה דו"א ולמטה מהחוה ושם מקבלים ממנו בחי' לאה ורחל (עמ"ש בע"ח
ש"ל פ"ה ושל"א ספ"א) שהן אותיות המח' ואותיות הדבור כו'. וז"ש יבקע
צורים במדבר שבכדי שיהי' בחי' הדבור זהו ע"י בקיעת הצורים שהן המדות
דבחי' יסו"א בוקע את המדות עליונות דאצי' ואז יוצא מהם ההארה להתהוות
האותיות דלאה ורחל שהן מקור העלמין סתימין ועלמין דאתגליין ואז נמשכים
ומתהוים ריבוי רבבות עולמות עד אין קץ כו'. והנה הטעם מה שצ"ל המשכת
אור אבא לבחי' מל' דבור העליון ע"י המדות דוקא הוא כי בחי' חכ' היא
כח מ"ה שהוא תכלית הביטול האמיתי לאו"ס ב"ה. דלכן או"ס מלוכש
בחי' להיותה בבחי' הביטול בתכלית. והיינו דביטול החכ' לאו"ס המלוכש בה
הוא כביטול זיו השמש בשמש כו'. ולכן שם הוא בחי' היחוד וההתכללות
ואינו שייך שם שום ריבוי והתחלקות וכנודע דריבוי הוא בבחי' יש ומציאות
דוקא דיש הוא סיבת הפירוד והריבוי כו'. וכמ"ש במ"א. אבל בחי' אין הוא
מושלל מישות ומושלל מריבוי כו'. וע"כ בחי' החכ' שהוא בחי' מ"ה בחי' אין
ה"ה בבחי' אחדות ופשיטות וא"כ איך יומשך מהחכ' לבחי' דבר ה' דבחי' מל'.
בריבוי אותיות וצירופים להיות התחלקות עולמות אין מספר אלף אלפים

ורבוא רבבן כו', עד שיהיו הנפרדים רבים מאד וכולם אין אחד דומה לחבירו כו', דשרש ומקור כ"ז הוא מריבוי הצירופים דבחי' דבור העליון כו', ואין ימשך כ"ז מהחכ' שהוא בחי' האחדות כו'. וע"כ משה שהי' מבחי' החכ' שא' ונחנו מ"ה כו', הי' כבד פה וכבד לשון וא' לא איש דברים אנכי שהי' למעלה מבחי' הדבור כו', וע"כ כדי להיות ההמשכה מאור אבא להיות בחי' התחלקות אותיות הדבור הוא ע"י אמצעות המדות עליונות כי במדות יש וע"י המדות בחי' חו"ג כו', וכמשנת"ל בענין עשרים שנה ושבע שנים כו', כמו יהי אור ויהי רקיע כו', דכל הצירופי אותיות דאש ומים וכה"ג הכל לפי אופן המדות דחו"ג והמזיגה וההרכבה שבהם שיש בזה ריבוי מדרי' בהרכבתן כו', ובאופן כזה יהיו ריבוי הצירופים כו', וכשבא הארת המדות בדבור מתרבה עוד ביותר כנודע. וזהו היתרון שבהתחלקות המדות מה שע"ז דוקא הוא התהוות נבראים בע"ג ובבחי' ריבוי ההתחלקות כו', ואח"כ ע"י קיום המצות למטה נעשה בחי' האחדות וההתכללות בכל המדרי' ונמשך ע"ז גילוי או"א"ס ב"ה כו'. עוד יש יתרון בהתחלקות שבמדות שע"ז מתגלים הכחות והפעולות הכלולים באו"א"ס ב"ה. וכמ"ש בע"ז דסיבת התהוות העולמות הוא בכדי שיתגלו שלימות כחותיו ופעולותיו ית' דענין הכחות והפעולות הן שלימות כבי' באו"א"ס ב"ה. וע"ד מ"ש בעה"ק דא"ת שיש לו כח בבע"ג ואין לו כח בגבול אתה מחסר שלימותו אלא דכשם שיש לו כח בבע"ג כך יש לו כח בגבול. וענין הכחות והפעולות זהו שכחו בגבול כו' וכמו"כ הוא בחי' השלימות מה שבא בבחי' כחו' ופעולות שונות שזהו דוקא המורה על אמיתת האחדות הפשוטה שאינו מוגדר בשום דבר ומשולל מהכל וממילא ה"ה נושא את הכל ופועל בכל כו', וכמ"ש במ"א. וכ"ז נתגלה ע"י המדות דוקא שבאים בבחי' גילוי במציאות דבר שז"ע מציאות כחות ופעולות כו', ובבחי' התחלקות באופנים שונים כו'. ויש בזה יתרון גדול בהמדות לגבי המדרי' שלמעלה מהן שהן בבחי' התכללות הגם שזהו בחי' אור וגילוי נעלה יותר מ"מ הרי אין כאן התגלות כחות פרטים ומכ"ש שאין בזה התחלקות כחות שונים והפכים זמ"ז, רק בבחי' המדות שהן בכללות התגלות בחי' כחות פרטים מוגבלים שכאו"א הוא בבחי' מציאות כח ופעולה כו', וגם שהן בבחי' כחות ופעולות שונות זמ"ז דבכ"ז מתגלה בחי' שלימותו ית' ובחי' אחדותו הפשוטה כו'. ובעבודה י"ל היתרון בהתחלקות שבמדות ע"פ מ"ש בתו"א בהבי' דמשה ידבר דרמ"ח מ"ע הן ע"י הגדלת הו"א דו"א הוא בעל ט' ספי' וטפי"ט פ"א ורת"ס רמ"ג וה"ח המגדילים רמ"ח כו', הרי שע"י פרטי ההתחלקות שבמדות ע"ז דוקא נעשים הרמ"ח מ"ע כו'. ועמ"ש בלק"ת בהבי' דאחרי ה' תלכו פ"ה בענין התרי"ג ארחין דמתפלגין בו"א דוקא, דבא"א כתי' ואורח צדיקים כאור נוגה הולך ואור כו'. אורח ואור ל' יחיד כי שם הם נעלמים עדיין ובז"א מתגלים ונעשים תרי"ג מצות כו'. ומבואר שם דזהו שגבי תורה כתי' ותורה אור ל' יחיד להיותה בבחי' מקיף עדיין דאורייתא מחכ' נפקית ושרשה מכתר ע"כ היא בבחי' אור אחד למעלה מהתחלקות

כו'. והמצות הן תרי"ג בבחי' התחלקות שזהו בבחי' ז"א דוקא כו'. ועמ"ש
 בד"ה ואהי' אצלו אמון דהרצון שבמצות הכל רצון א' ואין בו התחלקות
 כו'. וי"ל דזהו כמו שהן בכתר בבחי' חיצוניות הכתר כו'. ובז"א הן בבחי'
 התחלקות כו'. וי"ל דגם בבחי' חיצוניות ז"א הן בבחי' התחלקות והיינו
 הרצון בתיקון בחי' החסד והרצון בתיקון בחי' הגבו' וכה"ג. ושרשן מבחי'
 רצה"ע חיצוניות הכתר ושם הם למעלה מהתחלקות כו' ומכ"ש בבחי'
 הפנימיות שהן בבחי' מדרי' פרטיות כו' ועמ"ש באגה"ק בקו"א ד"ה להבין
 מ"ש בפע"ח שכל המצות לתקן רמ"ח איברי ז"א ע"י המשכת או"ס ב"ה
 במוחין כו'. הוא העונג וחפץ העליון (עמ"ש בד"ה ואהי' אצלו הנ"ל) להמשיך
 האור למטה לרמ"ח איברין דז"א ומתחלקת ההמשכה לתרי"ג המשכות פרטיות
 כו'. ובד"כ בז"א הן בבחי'. התחלקות בבחי' פנימיות וחיצוניות דז"א
 ועמ"ש בלק"ת בהביאור דוידבר אלקי' כה"ד ומה שבתו' הוא בחי' יחיד כנ"ל
 צ"ל עם היות שבכללות זהו בבחי' התו' לגבי מצות (וי"ל כנ"ל שהמוחין
 הן בבחי' מקיף עדיין וע"כ כללות התורה היא בבחי' מקיף לגבי המצות כמו
 שהן בז"א כו'). ומ"מ י"ל דהעיקר הוא בתושב"כ שהיא בבחי' כללות עדיין
 אבל בתושב"ע"פ הרי בא בבחי' ריבוי פרטים כו' וכמ"ש במ"א וענין הריבוי
 בתומ"צ זהו בחי' היתרון שנעשה ע"י התחלקות המדות כו'. ועמ"ש במ"א על מארז"ל
 לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תומ"צ הרי מה שהרבה בתומ"צ זהו
 זכות לישראל והוא דוקא ע"י התחלקות המדות כו'. ועמ"ש במ"א על מארז"ל
 תרי"ג מצות הן בא דוד והעמידן על י"א כו' ונמצא שיש יתרון ומעלה
 בהתחלקות המדות כו'. ומ"מ להיות שענין ההתחלקות הוא בחי' ישות ויכול
 להיות מזה הסתעפות להיפך ח"ו וכנודע בענין זלעז"ו שיש מדות רעות
 לעומת מדות דקדושה כו'. ע"כ צריכים להמשיך בהמדות בחי' גילוי אור
 שיהי' בהם בחי' הביטול כו'. וז"ע העלאת הנרות דו' נרות הן ז"מ ואהרן כה"ר
 מעלה את הנרות ע"י שממשיך בהם בחי' אור החכ' וגם למעלה מבחי'
 הכתר להיות המדות בבחי' ביטול כו' ועמ"ש בתו"א בד"ה בכ"ה בכסלו.
 וזהו כענין בא דוד כו' עד בא חבקוק. והעמידן על אחת דהיינו להמשיך בהם
 מבחי' הכלל בחי' ואורח צדיקים כו' חד ארחא דגולגלתא כו' שע"ז נעשה בחי'
 הביטול בהמדות כו' וזהו אל מול פני המנורה יאירו כו'. ענין פני המנורה
 היינו בחי' באור פני מלך חיים בחי' ואורח צדיקים כאור נוגה כו' וזהו יאירו
 שבעת הנרות שהן מדות שהן בבחי' התחלקות יאירו מבחי' פני המנורה בחי'
 חד ארחא כו'.

בס"ד ש"פ שלח. אע"ר.

ויהם כלב את העם אל משה ויאמר עלה נעלה כו'. וצ"ל מה"ע ויחס כלב והול"ל לכאוי ויאמר- כלב מהו"ע שהשתיקו כו'. ומהו פי' אל משה שלכאורה אין לזה הבנה. גם מהו אומר עלה נעלה, דלכאורה הוא תשובה שלא מעין הטענה. שהרי המרגלים טענו לא נוכל לרשת וע"ז הוא התשובה וירשנו אותה אבל מה שייך עלה נעלה לזה. ובגמ' אמרו שא"ל כלב אם יאמר לנו בן עמרם עשו סולמות ועלו לרקייע אנו עושין. וצ"ל מה נצרך סולמות לעלות לרקייע בשביל ירושת הארץ כו'. ולהבין כ"ז ילה"ק משנת"ל דעיקר ההתחלקות הוא במדות שיש בהן חו"ג שהן הפכים זמ"ז. ונת' היתרון והמעלה שבהתחלקות המדות שהוא בג' דברים. הא' דע"י ההתחלקות בא האור בגילוי בבחי' אור פנימי כו'. הב' שע"ז הן ריבוי צירופי אותיות הדבור שיהיו הנבראים בבחי' התחלקות ובבחי' גבול כו'. והג' שע"ז נראה ומתגלה אמיתת שלימותו ואחדותו ית' כו'.

אמנם יש בהמדות ג"כ בחי' התכללות שזוהו עיקר ההפרש בין מדות דתיקון למדות דתהו. דמדות דתהו היו בבחי' ענפין מתפרדין וכמו שא' עשו יש לי רב בחי' ריבוי ופירוד כו'. ויעקב אמר יש לי כל בחי' התכללות שזוהו בחי' מדות דתיקון שהן בבחי' התכללות כו'. וגם ענין בחי' ריבוי ההתחלקות שבמדות הרי זהו מה שכל מדה כלולה מכל המדות. דעם היות שבמדות יש התחלקות חו"ג מה שאין כן בהמדרי' שלמע' מהמדות וכמשנת"ל (ד"ה כי ה' יתן חכ') שבמוחזין עדיין לא יש התחלקות והגבלה דזכות וחוב ויכול להשתנות כו'. ובמדות באים בבחי' הגבלה והתחלקות כו'. מ"מ הרי מדת החסד כלולה ג"כ ממדת הגבו' וכן הגבו' מהחסד כו'. וזהו ריבוי התחלקות המדות בכמה אופנים שונים במזיגה והרכבה שלהם מה שכלולים זמ"ז כו'. וע"י ההתכללות שכלולים זמ"ז בחי' גבו' שבחסד וחסד שבגבו' וכו'. ע"ז נעשה ההתכללות להיות כלולים זע"ז. דהיינו שהמדות חו"ג יתכללו יחד כו'. דהנה מה שחסד כלולה מהגבורה זהו שהחסד לא יהי' בבחי' התפשטות וגילוי ביותר דהרי החסד מצ"ע הוא בבחי' התפשטות הגילוי בבחי' בל"ג. וההסתעפות מזה הוא מה שמדת החסד אינו מבחין בין הראוי לשאינו ראוי דמצד הגילוי צריכים להשפיע לכל' כו'. והגבו' שבחסד הוא שלא תהי' ההתפשטות כ"כ בבחי' בל"ג כ"א תהי' הגבלה בהתפשטות והגילוי וממילא יש חילוק בין ראוי לשאינו ראוי כו'. רק שבחסד אין בזה הרקדוק כ"כ גם מצד בחי' הגבורה שבחסד. אבל מ"מ יש הגבלה כו'. וגם ענין גבורה שבחסד הוא שההנהגה הוא בבחי' גבו' ותכליתה הוא חסד וכמו ואוהבו שחרו-מוסר דאב המייסד את בנו הגם שמתנהג עמו בגבו' הרי תכליתה הוא בחי' חסד ואהבה שמפני אהבתו איליו ה"ה רוצה בתיקונו כו'. וכן מה שגבו' כלולה מהחסד הוא שלא תהי' בבחי' העדר תגילוי לגמרי כו' שהגבו' מצ"ע ה"ה בבחי' העדר תגילוי ומשו"ז גם שמים לא

וכו כו'. והחסד שבגבו' הוא שיהי' מ"מ גילוי אור ויהי' תופס מקום מעשה
 הטוב של הנבראים להשפיע להם כו'. וגם ענין החסד שבגבו' שגם שהנהגה
 היא במדת החסד תכליתה היא גבו' וכמו ומשלם אל שונאיו כו'. ועי'
 התכללות זאת שכלולים זה מזה נעשה התכללות חו"ג זה עם זה והוא
 שיהיו שני המדות חו"ג יחד בחי' חסד שתכליתו הוא חסד וגם בחי' גבו'
 ודין כו'. וכמו באשר משפטו פעלו כו'. שבמקום שדנים כו'. מזכירין פועל
 צדקותיו. הרי יש כאן בחי' חסד על שאל שתכליתו חסד ממש לתבוע עלבונו
 וגם בחי' גבו' ודין על שהמית כו'. שזהו התכללות ב' המדות חו"ג יחד בענין
 א' כו'. ובמ"א מבו' שזהו עי' מוחין דגדלות היינו שסיבת ההתכללות הוא עי'
 מוחין דגדלות. אבל מ"מ ה"ז מהתכללות מדות דחו"ג כו'. וכ"ז הוא עי'
 הביטול שבמדות שזהו סיבת ההתכללות כו'. דישות הוא סיבת הפירוד. וזהו
 דמדות דתהו הן בבחי' ישות וכמו עשו בנה הגדול בבחי' גדולה והתפשטות
 הישות ביותר דמשו"ז הן בבחי' ריבוי ופירוד כו' אבל יעקב נק' בנה הקטן
 וכת' מי יקום יעקב כי קטן הוא וכת' כי אתם המעט מכל העמים
 שממעטים א"ע בבחי' ביטול ועי"ז הוא בחי' ההתכללות שבהם כו' והענין
 הוא דהנה נת"ל (ד"ה בהעלותך) דיעקב הוא בחי' יסוד אבא שבתוך
 הו"א שבוקע גוף הו"א כו' ונת' דהחכ' היא בחי' אין שבבחי' אחדות
 והתכללות ועי' שעובר דרך המדות נעשה בחי' התחלקות באותיות הדבור לפי
 שהמדות הן בבחי' התחלקות כו'. והנה המשכת ח"ע הנמשך בהמדות הוא
 ג"כ למעלה מהתחלקות עדיין, כי הח"ע עצמה היא יו"ד דש' הוי' בחי'
 ביטול והתכללות שז"ע הנקודה כו'. כמ"ש במ"א וההמשכה שמח"ע במדות זהו
 בחי' וא"ו שמי"ד נמשך וא"ו, וז"ע וא"ו דקדוש דח"ע נק' קדש בלא ו' ו'
 קדש מלה בגרמי' וההמשכה בז"א היא בחי' קדוש ו' כו'. והנה וא"ו הוא
 בחי' יעקב וכמ"ש תתן אמת ליעקב והוא"ו נק' אות אמת וכמ"ש בזהר ר"פ
 ויקרא ע"פ ונתתם לי אות אמת דא אות וא"ו. ונודע דהחכ' נק' אמת
 ע"ש בחי' הביטול דחכ' וכמ"ש בסש"ב פל"ה בהג"ה דאוא"ס ב"ה הוא אחד
 האמת שהוא לבדו הוא ואין זולתו וזו היא מדרי' החכמה כו'. ואות אמת
 הוא ההמשכה שמח"ע במדות להיות בהם ג"כ בחי' הביטול רק שהביטול
 דחכ' הוא בחי' הביטול דיחו"ע שז"ע אמת שהיא הדיעה האמיתית איך
 שכולא קמי' כלא חשיב וכמ"ש ואמת הוי' לעולם בחי' האמת דהוי' בחי'
 ד"ע שעו"ג ושמי הוי' מדת אמיתיות שלי כו'. וכנודע ומבו' במ"א. ובחי'
 אות אמת שהיא ההמשכה שבמדות הוא בחי' יחו"ת שנק' ג"כ אמת בחי'
 שפת אמת כו'. והעיקר הוא בבחי' הת"ת שהיא מדתו של יעקב כו'. וכמ"ש
 בסש"ב ס"פ י"ג דנקודה האמצעית בכל מדרי' היא נקודת האמת שבה כו'.
 והו"ע תתן אמת ליעקב כו'. ונמשך ומאיר בכל המדות. וז"ע הבקיעה מה
 יסיו"א בוקע גוף הו"א וכמ"ש בזהר בתוס' דבשלח הנוז"ל דעד לא אשתקע
 אורא דכ"א כו'. אבנין נקיבין הוו סתימין וההארה הנמשכת מאוירא דכ"א
 בחי' יסוד אבא בהמדות ה"ז נוקב ונוקע את המדות כו'. דענין הבקיעה
 הוא לעשות בהם בחי' הביטול והיחוד כו'. וכמ"ש במ"א בענין צוארך

בתרומים שהוא עד"מ אבנים טובות ומרגליות שהן מופרדים וקבועים ותלויים
 כחוט שהחוט נכנס בהם ומתברם כו', כך המדות הן בבחי' התחלקות
 וע"י שנמשך בהם מבחי' יסוד אבא בחי' מ"ה דחכ' נעשה בהם היחוד והחיבור
 להיות בבחי' התכללות כו'. וגם הרי המדות קודם שנתהוו היו כלולים תחלה
 בחכ' בבחי' התכללות ובבחי' יחוד כו'. וכמשנת"ל (בתחלת הדרוש) דבחי'
 המדות וכן כל מה שנתהווה הי' כלול הכל תחלה בבחי' החכ' שז"ש
 מה רבו מעשיך ה' כולם בחכ' כו' וכמ"ש בזהר פ' תזריע דמ"ב סע"ב ע"פ
 הג"ל כמה סגיאין עובדוהי דמלכא קדישא כו', קוב"ה עביד עובדוהי בחכ'
 ובחכ' נטל כולא כחדא כו', ולבתר נפקו כל חד וחד בזמני' כו'. ולהיות שהיו
 תחלה בחכ' בבחי' התכללות ע"כ כאשר מאיר אור החכ' בהמדות ה"ו עושה בהם
 בחי' היחוד וההתכללות כו', וגם נת"ל שע"י שהחכ' כולל כולם יש בחכ'
 כח השליטה והממשלה לפעול בהם הביטול שיהי' התכללות המדות כו'
 והתכללות זאת שאחר ההתחלקות יש בזה יתרון מעלה על ההתכללות מה
 שכלולים תחלה במקורם, דלבד זאת מה שמבו' במ"א דהתכללות המדות במקורן
 אין זה שהן כלולים וע"ז כ"א מה שכולם הם בבחי' התכללות בבחי'
 העדר המציאות אבל בעצם הם מובדלים זמ"ו. וכמו הכחות הכלולים בנפש
 דעם היותם בבחי' התכללות ובבחי' השוואה מצד העדר המציאות שלהם
 כו', הרי אין להם שום התחברות זה עם זה, ובעצם מהוהם הן מחולקים
 ומופרדים זמ"ו ורק מצד שאינם בבחי' מציאות אינם בבחי' התחלקות כו'.
 ונמצא דענין ההתכללות שלהם הוא רק מה שכולם כלולים בעצם הנפש
 והיינו שאינם בבחי' מציאות אבל לא התכללות הכחות עצמן וע"ז כו',
 ובהתכללות שאחר ההתחלקות ה"ה כלולים וע"ז כו'. עוד זאת דבהתכללות
 שבמקורן ה"ה בבחי' העלם ולא בבחי' מציאות כחות הרי לא יש בהם היתרון
 והמעלה שיש בבחי' הגילוי ובבחי' ריבוי ההתחלקות שנת"ל (ד"ה בהעלותך)
 אבל בהתכללות שאחר ההתחלקות ה"ה בבחי' גילוי ובבחי' מציאות
 שהרי גם כאשר מתכללים אינם מתבטלים בזה ממציותם בבחי' הכחות דחו"ג
 אדרבא שנעשה בהם ריבוי הפרטים יותר בהמזיגה וההרכבה שלהם והכל
 בבחי' חו"ג רק שיש בחי' גבו' שבחסד וחסד שבגבו' וכו'. א"כ הרי יש בהם
 ב' המעלות דבחי' התחלקות והתכללות כו' שה"ה בבחי' מציאות כחות
 ופעולות ובכמה אופנים שונים שזהו מעלת ההתחלקות כו'. וגם יש בהם
 מעלת ההתכללות שהן כלולים זמ"ו וע"ז כו' כנ"ל. אמנם עדיין צ"ל דתינח
 בהתכללות המדות זה מזה יש ב' המעלות דהתחלקות והתכללות. אבל
 בהתכללות המדות זה עם זה דהיינו שחו"ג באים בענין א' לכאוי' לא יש
 מעלת ההתחלקות, שהרי נת"ל (ד"ה הג"ל) בענין מוחין דגדלות מה שיכולים
 להיות ב' הפעולות יחד ואינם סותרים זל"ז וזהו מפני שאינו נוגע בפנימיות
 כו'. וא"כ הרי לא יש בזה מעלת ההתחלקות בזה שהוא גילוי אור פנימי
 כו'. וצ"ל שיש הפרש אם ב' הפעולות הם בדבר א' ממש וזה מצד המוחין
 לא מפעולת המדות וכמו בבהמ"ק דכתיב על אפי ועל חמתי כו'. ומ"מ
 הי' גילוי אוא"ס ב"ה בבהמ"ק שזהו שני פעולות הפכיות בדבר א' ממש

ובהכרח שזהו מצד שהענין הוא בבחי' מקיף לכן אינם סותרים זא"ז כו'.
 ומכ"כ במ"א דהגם שבבהמ"ק הי' אוא"ס ביה מאיר בגילוי ממש מ"מ הי'
 קצת העלם עי"ז שעל אפי כו'. (ועמ"ש בבה"ז בראשית בדה"ר ר"ח פתח
 בתחלתו) וכן הרוגו דעל אפי כו'. לא הי' בבחי' רוגו ממש ח"ו. אמנם יש שב'
 הפעולות הן בענין א' אבל לא בדבר א' ממש וכמו שאמרו רז"ל ע"פ
 באשר משפטו פעלו באשר משפטו שם פעלו במקום שדנים כו'. שם
 מזכירין פועל צדקותיו דמשו"ז מענישין וגם נותנים לו שכר טוב דקא תבע
 עלבונו וסורחנו כו'. עם היות שהן פעולות הפכים זמ"ז מ"מ שניהם הם
 בבחי' פנימיות כו'. וזהו בחי' התכללות המדות שיש בהם המעלות דהתחלקות
 וגם דהתכללות כו'. ובאופן ההתכללות שהגב'ו' נהפך לחסד ודאי יש ב'
 המעלות הנ"ל. והנה ב' הענינים הנ"ל שבמדות ההתחלקות וההתכללות נמשך
 בהם ע"י הדעת דהנה נת"ל (ד"ה כי ה' יתן חכ') דההטי' לחו"ג הוא ע"י
 הדעת דוקא, דהרי ההשכלה עצמה לא יש בה עדיין ההגבלה וההתחלקות
 דחו"ג שהרי יכולים להיות שניהם מהשכלה אחת. ורק ע"י הדעת נעשה
 ההטי' לחו"ג בבחי' התחלקות כו'. דענין הדעת הוא הכרת והרגשת הדבר במוח
 ובלב. ובענין ההרגשה יש ב' דברים. הא' שמרגיש שהדבר הוא כך וכך
 והי' כענין ההכרה מה שמכיר שהדבר הוא כך לא בהשגה לבד כו'. והב'
 מה שהדבר נרגש אצלו בפנימיות כו'. והא' בהא תליא דכאשר מכיר ומרגיש
 שהדבר הוא כך ממילא נרגש הדבר בפנימיותו. דאם הדבר אצלו בהשגה
 לבד הי' בבחי' מקיף עדיין כו'. אבל כאשר מכיר ומרגיש כו'. הי' בבחי'
 בבחי' הרגשה פנימיות כו'. (וכמ"ש במ"א הטעם שגם תינוק חכים פטור
 מהמצות עד בן י"ג כו'). וז"ע הדעת שהוא מוח המכיר והמרגיש שאינו
 מוסיף דבר בגוף ההשכלה כ"א מה שמרגיש את הענין שהוא כך ונרגש
 הענין בפנימיות במוחו ומתפשט הדעת הזה ונרגש גם בלב כו'. ולכן
 עיקר התפעלות הלב הוא מהדעת דוקא. וכמו. כאשר משכיל באיזה דבר
 ומשיגו גם שידוע את טוב הדבר יוכל להיות שלא יתפעל באהבה לזה רק
 ע"י הדעת שהוא הרגשת הדבר הי' מתפעל להיות נמשך אחר הדבר הווא
 כו'. וכמ"ש במ"א באורך. וכמו"כ החטי' שכליות הגם שאינו בבחי' התפעלות
 דאהבה ורוגו וכמשנת"ל מ"מ הי' שנתפעל באיזה מדה לזכות או לחוב
 (ואין הכוונה כאן ענין ההתפעלות כ"א ההגבלה והחיוב לאחת המדות כו').
 וזהו ע"י הדעת שהוא הרגשת השכל שנרגש בבחי' פנימיות עי"ז נעשה חיוב
 המדה בשכל. ומה גמשך גי"כ בלב להתפעל באהבה כו'. דהמדה שבשכל
 נעשה בחי' מוחין אל המדה שבלב להתעורר ולהתפעל באהבה כו'. שכ"ז
 הוא ע"י הדעת דוקא וכמ"ש דע"א אלקי אביך ועבדו בלבב שלם. שדוקא ע"י
 הידיעה בבחי' דעת והרגשה בלב עי"ז דוקא ועבדו כו'. וכמ"ש וידעת
 כו' והשבת אל לבבך כו'. וכמ"ש במ"א. ונמצא דהתהוות המדות בבחי'
 מציאות ובבחי' התחלקות זהו ע"י הדעת דוקא. וכמו"כ מה שהמדות הן
 בבחי' גילוי אור פנימי כמשנת"ל. זהו ע"י הדעת שהוא בחי' הרגשה הן
 פנימיות כו'. וגם בחי' ההתכללות שבמדות הוא ע"י הדעת. דהנה נת"ל

דהתכללות שבמדות הוא ע"י הארת יסוד אבא שמאיר בהם והוא ע"י
 הדעת וכנודע שהדעת מקבל מיסוד אבא, ולכן משה שהוא בחי' יסוד
 המשיך בחי' הדעת בנשי' כו', וע"י הדעת נמשך הביטול בהמדות כו',
 והענין הוא דהנה לידת המדות ע"י הדעת הוא שיהיו במויגה נכונה
 והיינו שלא תהי' המדה בבחי' התפשטות ביותר בבחי' ישות כ"א תהי'
 מוגבלת בעצם מהותה ובהתפשטות שלה כו', שזהו פעולת המוחין במדות
 להיות בבחי' חלישות כו', וכמשנת"ל בענין מוח שליט על הלב כו',
 וזהו שהדעת ממשיך בהם הביטול מבחי' המוחין להיות המדות בבחי' חלישות
 דהיינו כפי חיוב השכל ועי"ן. יכולה לסבול ולהתחבר במדה ההפכית כו', וכמו
 שאנו רואין בחוש דמי שהוא בתוקף הדעת דוקא יכול לסבול ולעמוד על
 נפשו באיזה דבר שהוא רוצה ומתאוה ה"ה עומד על נפשו שלא לעשותו כו',
 הרי ההגדרה וההגבלה בהמדה (שהו"ע החלישות והביטול של המדה) תלוי
 בדעת כו', אמנם באמת ענין המשכת בחי' יסוד אבא י"ל שזהו למעלה
 מבחי' חלישות הנ"ל והו"ע הביטול שמצד החכ' כו' וכנ"ל, וג"ו נמשך במדות
 ע"י הדעת, והענין דהנה הדעת הו"ע ההכרה והרגשה שע"י דוקא נעשה
 בביטול וכמו אברהם שהכיר את בוראו שעבודתו הי' בבחי' הכרה והרגשה
 פנימיות שע"י ה' בטל לאלקות כו', (ועמ"ש בסי' שער הולב בדה' להבין
 ענין הולב ומיניו) וזהו שהקל"י אין להם מוח הדעת כו', דעיקר ההפרש
 הוא בדעת, והיינו החוי"ב יש להם כי גם המה משיגים אלקות רק שאין
 הענין אצלם בבחי' הרגשה פנימיות להיות בהם הביטול וע"כ הם בבחי'
 יש ונפרד גם שמשיגים כו', דעיקר הביטול הוא ע"י הכרה והרגשה דוקא
 כו', וזהו מה שהדעת ממשיך מבחי' החכ' בהמדות, דנודע דחכ' הוא בחי' ראי'
 ודעת הוא בחי' הכרה כאילו רואה כו', והדעת שפועל ביטול בהמדות
 ה"ו גילוי אור עליון יותר ממה שפועל ההתחלקות שזהו מבחי' חיצוניות
 השכל לפעול מציאות המדה (ובזה ג"כ לידת המדה היא בבחי' חלישות כו'
 כנ"ל), והביטול הנ"ל הוא מבחי' הפנימיות כו', כי בדעת יש ב' מדרי'
 חיצוניות הדעת ופנימיות הדעת וכמ"ש בסי' ד"ה רשב"י מרקד אתלת,
 דחיצוניות הדעת הוא מה שנתפעל ע"פ השכל והשגה לבד כו', והיינו
 כמו שנת"ל שו"ע המדות שגולדים ע"י הדעת להתפעל בלב כפי איפן חיוב
 השכל שהן בבחי' ביטול כפי אופן ההשגה כו', ופנימיות הדעת מבוי' שם
 שזהו בחי' רעו"ד, וע"פ משנת"ל כאן י"ל שזהו הביטול שמבחי' החכ' בדעת
 הו"ע ההכרה שלמעלה מהשגה כו', וכמ"ש במ"א, ועמ"ש בע"ח שער השמות
 פ"ו דבמ"ל בחי' פנימיות הדעת דשבת הוא שם ס"ג דמילוי יודי"ן שזהו
 בחי' פנימיות הדעת דבינה ובז"א בחי' פנימיות הדעת דשבת הוא שם ע"ב
 שזהו פנימיות הדעת דחכ', ולפי"ן י"ל דבחי' פנימיות הדעת בכלל הוא בחי'
 ד"ע איך שהוא לבדו הוא ואין זולתו כו', ונודע שזהו הביטול דחכ'
 וכן הוא גם בבחי' פנימיות בינה שעש"ז נק' כלה עילאה וכמ"ש במ"א, ומבוי'
 במ"א שההפרש בהם הוא בב' אופני היחודים דהוי' אחד כו', וי"ל דזהו
 ג"כ ההפרש בז"א ומל' בבחי' פנימיות הדעת שבהם כו', והיוצא מכל הנ"ל

שעי' הדעת נעשה בחי' התחלקות שו"ע ההטי' שכליות וגם התפעלות הלב
 שנעשה ע"י הדעת דוקא. וכן נעשה ע"י הדעת בחי' ההתכללות דהיינו
 הביטול שלהם והוא שהמדות הם כמויגה נכונה כפי חיוב השכל וגם נמשך
 בהם בחי' הביטול דחכ' כו'. וז"ע מה שהדעת כלול מחו"ג דההתחלקות הוא
 ע"י הגבו' שבו שמטבע הגבו' לפרד ולחלק כו'. וההתכללות הוא ע"י
 החסדים שבו שממשיך בחי' הביטול גם במקום הפירוד וההתחלקות כו'.
 וע"פ הנ"ל יובן המא' דספ"ד דעד לא הוה מתקלא לא הוה משגחין אפינן באפינן.
 דהנה נת"ל דההתחלקות שבמדות יש בזה יתרון שעי"ז הוא בחי' גילוי אור
 פנימי וזהו כאשר המדות הן בבחי' מדידה נכונה שבאים בהתלבשות בכלים.
 וכאשר יש בהם פרטים דחו"ג והכל כמויגה נכונה כו'. וכמו"כ מה שנת"ל
 היתרון שעי"ז הוא ההתהוות בריבוי התחלקות היינו ג"כ בהמויגה וההרכבה
 שבמדות דזהו בבחי' ההתכללות שבמדות כאשר הן כפי אופן השכל כמויגה
 נכונה כו'. וגם תכלית הכוונה בזה הוא שיהי' אח"כ ההתכללות ע"י העבודה
 דנש"י כו'. וכן היתרון שנת"ל שההתחלקות והפעולות מגלים בחי' השלימות
 שבעצמות ה"ז דוקא כאשר כל הדברים עם היותם הפכים זמ"ז ה"ה מתכללים
 ומתאחדים זע"ז כו'. דמה שהוא בבחי' התחלקות ופירוד ממש הרי אין
 זה מורה על השלימות והאחדות כו'. שהרי הסט"א שהן בבחי' התחלקות
 ופירוד ממש הרי הפרידן מאחדותן ית' כו'. וא"כ הרי השלמת הכוונה העליונה
 הוא דוקא בבחי' התחלקות שיהי' בחי' חו"ג ובמדה נכונה שיהי' בהם התכללות
 בהמויגה והרכבה שלהם ויתאחדו כולם כו'. וכ"ז נעשה ע"י הדעת דוקא
 כו'. והענין הוא דהנה ידוע שיש ב' מיני התחלקות. הא' בחי' התחלקות
 שהוא תכלית הפירוד. והב' התחלקות שהיא סיבת ההתכללות. והאופן הא'
 הוא כאשר הכחות באים בהתגלות כמו שהן בבחי' העצמיות שלהם וכמו עצם
 יסוד המים ועצם יסוד האש דבתחלה ה"ה כלולים בהחומר הפשוט הנשוא כל
 הצורות דשם הם בבחי' העדר המציאות וכאשר מתגלים כמו שהן בפשיטותן
 ה"ה בבחי' תוקף המציאות ומחולקים לגמרי זמ"ז וא"א כלל שיתחברו
 יחד. אבל כאשר כאו"א מתחלק לפרטים שהרי כ"א מהם כלול בהעלם
 מאד גם מהיסוד ההפכי דמפני שהחומר הפשוט נושא את כולם לכן כאו"א
 כלול בהעלם מכל היסודות וכאשר מתחלקים ומתגלים הפרטים כמו הוציא אש
 ממים ומים מאש כו'. ה"ה יתחברו יחד כו'. וזהו כללות ההפרש בין
 התחלקות דתהו לההתחלקות דתיקון דבתהו נתגלו המדות כמו שהן בעצמיותן
 בפשיטותן וע"כ היו בתכלית הפירוד זמ"ז כו'. אבל בתיקון נעשה ההתחלקות
 בכל מדה בהפרטים שבה דמדת החסד נתחלק ליו"ד דהיינו שלא יהי' החסד
 בתוקף הגילוי וההשפעה ביותר כ"א יהי' בו ג"כ ההגבלה בההתפשטות
 והגילוי שבו שזהו בחי' הגבו' כו'. ונתחלק עוד ליו"ד בכמה אופנים שונים
 במדת החסד עצמה בבחי' חסדים וגבורות שבה כו'. וכן במדת הגבורה
 ובשארי המדות כו'. וזה געשה ע"י המוחין שפועלים בחי' החלישות
 והביטול. בהמדות כו'. דהתחלקות זאת היא סיבת ההתכללות וההתאחדות
 שיתאחדו זע"ז כו'. וכ"ז הוא ע"י הדעת דוקא להיות התחלקות המדות

ובמדה נכונה כו' כנ"ל. וגם הדעת ממשיך בהם בחי' הביטול שמבחי' חכ' כו' כנ"ל. ובכ"ז נשלמה דוקא הכוונה העליונה בענין המדות כו'. וז"ע המתקלא שהו"ע המשקל בב' קוין להיות בחי' חסדים וגבור' בכל מדה ומדה בפרט. דהיינו שכל מדה לא תהי' בבחי' כללית כ"א תתחלק בחי' פרטי החסדים והגבורות שבה כו'. וזהו המשקל שכל כח יהי' בבחי' חו"ג ובמדה ומזיגה נכונה באופן שיהי' בהם ההתכללות כו'. וגם ענין המשקל דב' קוין הוא בחי' הה"ח והה"ג שבדעת גופא, שמהה"ג נעשה בחי' המציאות של המדות וההתחלקות שלהם. ומהה"ח נעשה בהם בחי' הביטול וההתכללות ע"י גילוי אור החכ' כו' כנ"ל, שבוה יש ג"כ משקל ומדידה איך יהי' בחי' המציאות ואיך יהי' הביטול כו'. ובכ"ז דוקא דהיינו כאשר יהי' מציאות המדות ובחי' הביטול וההתכללות בהם כו', בזה נשלמה הכוונה העליונה כו'. וזהו דעד דלא הוה מתקלא בחי' המשקל דבחי' הדעת לא הוה משגחין אפיין באפיין שהיו בבחי' ההתחלקות באופן הא' הנ"ל שהוא תכלית הפירוד. וגם לא נשלם בהם הכוונה העליונה בענין ההתחלקות שלהם אדרבה הי' היפך הכוונה האמיתית שהוא להיות גילוי או"פ (שהרי המדות דתהו היו כ"א בתוקף האור בבחי' בל"ג כו'), ובבחי' התכללות כו'. וז"ש בביאור האריו"ל שלא היו מושרשים בע"ק היינו שלא היו כפי הכוונה העליונה אדרבה היו היפך הכוונה דהיינו שהיו בבחי' התחלקות לגמרי ובבחי' תוקף הישות כו'. וזהו שהיו רק בבחי' גבורות ודינים כו'. וע"כ לא היו משגחין אפיין באפיין היינו שלא הי' ההשפעה מבחי' ע"ק לו"א מאחר שלא היו מושרשים בע"ק היינו שלא הי' בהם אמיתית הכוונה כו'. וגם הספי' עצמן לא היו בבחי' פב"פ בבחי' התאחדות כו' דהא בהא תליא כו'. וזהו דספי' דתהו היו בבחי' אחר באחור בבחי' הבדלה ופירוד לגמרי כמשנת"ל (ד"ה ויוצא משה את העם). ובתיקון הוא שנתחדש בחי' המתקלא בחי' המשקל דדעת להיות בבחי' קוין ובבחי' ביטול כו'. שעיי"ז נעשה ההתכללות וההתאחדות בהמדות דחו"ג שז"ע פב"פ וגם נמשך בהם מבחי' ע"ק להיות כפי אמיתית הכוונה כו'. ע"כ מאיר בהם מבחי' עצמות או"ס ב"ה כו'. וי"ל דז"ע קוב"ה שרי' באתר שלים דבבחי' ההתכללות שבע"ס שזוהו בחי' שלימות שבהם שכ"א כלול מכל הספי' ומתאחדים כולם נמשך ומאיר בזה מבחי' עצמות או"ס שלמעלה מבחי' תהו ותיקון כו' וכמ"ש במ"א.

וע"פ הנ"ל יובן מ"ש ויהס כלב את העם שהשתיקן כו'. והענין הוא דהנה נודע שהשתיקה היא בחי' הביטול דדיבור הוא בחי' יש ודבר ושתיקה הו"ע ביטול כו', והיינו הביטול דחכ' וכמא' סיג לחכ' שתיקה כו' וכמ"ש במ"א. וענין שהשתיקן כלב היינו המשכת בחי' אור החכ' בהמדות שעיי"ז יהי' הביטול בהמדות כו'. וזהו ויהס כלב כו' אל משה בחי' יסוד אבא שעיי"ז יהי' הביטול כו' כנ"ל והיינו בבחי' מדות דתיקון כו'. וכ"ז הי' שייך לירושת הארץ דהנה המרגלים טענו שלא יוכלו לרשת הארץ, כי הארץ הי' בגלות בידי הז' אומות שהן ז"מ רעות דשרשן מז"מ דתהו. ובכדי לרשת הארץ

צ"ל הביורור דז"מ ועי"ז ירשו את הארץ כו'. והמרגלים שידעו התוקף דמדות דתהו אמרו לא נוכל לרשת כו'. אבל האמת אינו כן דאדרבה המדות דתיקון יש בהם תוקף יותר ע"י האור מבחי' עצמות אוא"ס שמאיר במדות דתיקון דוקא להיות שבהם דוקא שלימות הכוונה בבחי' ההתחלקות וההתכללות שבהם ומאיר בהם מבחי' ע"ק כו'. ומשוי"ז יש בכח בתיקון לברר את התהו כו'. וזה הי' טענת כלב שביכולת המדות דתיקון לברר ולרשת את הארץ כו'. ולהיות שזהו ע"י ההמשכה מבחי' עצמות אוא"ס ב"ה שמאיר בתיקון עז"א עלה נעלה לעשות סולמות ברקיע להיות המשכת בחי' העצמות מבחי' פנימיות הכתר ועי"ז וירשנו את הארץ כו'. וזהו זיהם כלב את העם אל משה היינו המשכת בחי' אור אבא בהמדות להיות בהם בחי' הביטול וההתכללות כו'. ועי"ז עלה נעלה שנמשך בהמדות דתיקון גילוי בחי' ע"ק כו'. ועי"ז הכח בתיקון לברר את התהו ועי"כ וירשנו את הארץ כו'.

בס"ד ש"פ קרח, אעט"ר.

כל מחלוקת שהיא לשם שמים סופה להתקיים ושאינה לש"ש אין סופה להתקיים. איזוהי מחלוקת שהיא לש"ש זו מחלוקת הלל ושמאי ושאינה לש"ש זו מחלוקת קרח וכל עדתו. וצ"ל מה"ע מחלוקת לש"ש ומהו המעלה בזה עד שסופה להתקיים. והלא לכאן כשלא יש מחלוקת יותר טוב. וגם צ"ל מה שייך לומר על מחלוקת התנאים בדיני התורה שהיא מחלוקת לש"ש. ולמה מזכיר הלל ושמאי דוקא הלא תנאים היו שחלקו כמו ר"א ור"י וכדומה. וגם צ"ל מה שבמחלוקת שלש"ש חשיב ב' הדיעות הלל ושמאי ובמחלוקת שאינה לש"ש חשיב רק קרח כו'. ולא הזכיר את משה. וע"פ פשוט הרי משה לא חלק. וגם במשה הי' הענין לש"ש. אמנם צ"ל מה"ע מחלוקת קרח שנק' מחלוקת שלא לש"ש ושאינ סופה להתקיים כו'. ולהבין כ"ז ילה"ק משנת"ל בהמא' דספ"ד עד דלא הוו מתקלא כו'. דענין המתקלא הוא המשקל דחוי"ג והיינו שכל מדה תתחלק לכמה פרטים בבחי' חוי"ג ושיהי' הכל במדה נכונה באופן שיהי' התכללות המדות וגם נח' שז"ע בחי' חוי"ג שבדעת להיות מציאות המדות וגם יהי' הביטול דבחי' החכ' ועי"ז נשלם הכוונה העליונה כשיהי' בחי' התחלקות ובחי' התכללות כו'.

והנה בפ"ה הארז"ל על הספ"ד כ' דמתקלא הו"ע דכר ונוק' והביא מהזתר פ' פקודי שכ' דשקיל במתקלא דכורין ונוקבין דא עם דא כו'. והענין הוא דהנה עיקר ההתכללות דחסדים וגבורות הוא בחי' היחוד דז"א ומל'. וכנדע דבחי' המל' עיקר בנינה הוא מהגבורות וכמ"ש כבוד מלכותך. יאמרו

וגבורתך ידברו דלהיות בחי' המל' בבחי' בנין ופרצוף הוא מבחי' הגבורות דוקא. וידוע דבנין המל' הוא מהט"ס שלמעלה ממנה וכמו ממל' שבחכ' נעשה חכ' שבמל' וכה"ג בכל הספי' וז"ע. התשע תקיעות ותשע ברכות דר"ה דאו הוא בנין המל' ע"י שממשיכים בה מהט"ס כו' וכמ"ש במ"א אך המשכה זו היא ע"י הגבורות כו'. וז"א עיקרו בחי' חסדים וכמ"ש זכר חסדו דבחי' החסד הוא עיקר הו"א ונק' יומא דאזיל עם כולוה יומין כו'. והענין הוא דהנה מדת המל' הו"ע ההתנשאות ואינו שייך התנשאות כ"א על דבר שהוא נפרד דוקא. משא"כ על דבר שהוא מיוחד עמו בתכלית עד שהיו לאחדים ממש לא שייך ענין מלוכה אע"פ שהביטול יותר גדול. שהוא בבחי' התאחדות כו'. וכמו שאינו שייך מלוכה על הבנים שהמה בבחי' התאחדות עמו דמשום זה עצמו אינו שייך ענין המלוכה עליהם לפי שהן עצם אחד, כמו שאינו שייך לומר שהאדם הוא מולך על רגלו במה שהרגל בטילה אליו בתכלית דלכל אשר יחפוץ יטנה דלמקום שהוא רוצה לילך תיכף היא מהלכת. שאין זה בדרך ממשלה ושליטה כ"א להיות שהרגל מיוחדת עמו מתפשט בה רצון הנפש ופועל בה בדרך ממילא כו'. וכמו"כ הוא בבנים להיותם עצם א' ומיוחדים בו ה"ה בטלים ממילא אליו לא בדרך מלוכה וממשלה כו'. וכן על השרים ג"כ אינו שייך ענין המלוכה כי"כ להיותם מקורבים אל המלך ויודעים מעלת ומדרג' המלך ברום ערכו דמשו"ז הן בטלים אליו. ה"ז ג"כ לא בדרך התנשאות עליהם כי הם בטלים מצד ידיעתם והשגתם כו'. דהנה ענין ההתנשאות ה"ה בא בבחי' כח נבדל ופועל הביטול על המקבלים את ההתנשאות בדרך הכרח היינו לא שבטלים ממילא כ"א מה שמוכרחים בהביטול כו'. דכמו שכח ההתנשאות בנפש הוא כח נבדל בעצם היינו שאין בזה גילויים מהנפש, ולא כמו כח החכ' והמדות שהן גילויי הארות מהנפש משא"כ ההתנשאות אין בזה גילוי מהנפש כו'. כמו"כ הביטול בזה אינו שבטל ממילא (דזה שייך באיזה גילוי כו') כ"א מה שמוכרח בהביטול מפני שקיבל עליו עול מלכותו כו'. והגם שבאמת ביטול זה הוא בעצם המציאות שלו כו' (משא"כ הביטול שמצד הגילוי הוא רק בכחות והתפשטות הנפש כו', וכמ"ש במ"א) הנה כמו"כ כח ההתנשאות הוא כח עצמי דוקא שלמעלה באין ערוך משארי הכחות וכמ"ש במ"א. ומ"מ ה"ה בא בבחי' כח נבדל כו'. וכמו הביטול הוא ג"כ בבחי' ריחוק והבדלה דוקא דהיינו בבחי' הכרח כו'. וע"כ בשרים שהביטול שלהם הוא מפני שידועים מעלת המלך ה"ז ביטול בבחי' קירוב ברצון כו'. לכן אינו שייך עליהם ענין המלוכה וההתנשאות כו'. רק ענין ההתנשאות הוא על הנפרדים דוקא כמו העבדים שאינם בטלים מצ"ע כי אינם מיוחדים עם המלך כו', וגם אינם יודעים ומשיגים רוממות המלך כו'. רק מה שמקבלים עליהם עול מלכותו להיות בטל אליו והוא מתנשא עליהם דהיינו שמשתרר עליהם ברצונו, אבל לא שהרצון פועל ממילא מאחר שנפרדים ממנו כ"א בדרך שליטה ובע"כ כו'. וכנודע דעיקר ענין המלוכה הוא ההשתררות ברצון דוקא לא בהכחות דמוחין ומדות וכמו דכל עניני המלוכה הוא בבחי' פקודה וגזירה לא בבחי' אהבה וקירוב דהיינו

בדרך בקשה כו', וגם לא בטעם ושכל ע"ז. עם היות שיש טעם ושכל על הפקודה וה"ז נודע רק לשרים. אבל אל העם בא הדבר בדרך פקודה כו', וגם לא זאת הוא ענין המלוכה שהמלך ישפיע שכל ומדות אל העם כ"א התגלות הרצון לבד והכל צריכים למלאות רצונו כו', והיינו לפי שכל הכחות הן בבחי' קירוב והרצון פועל בבחי' ריחוק כו'. ולהיות שענין המלוכה אינו בבחי' קירוב כ"א בבחי' התנשאות וריחוק ע"כ כל ענינו הוא בכח הרצון דוקא. אך גם בזה אינו מה שהרצון פועל ממילא כמו בהאדם על אבריו או על בניו שזהו במיוחדים בו דוקא. כ"א מה שהרצון פועל בדרך ממשלה ו שליטה להיות שזהו על הנפרדים דוקא ע"כ פעולת הרצון בא בדרך ממשלה דוקא כו'. והדוגמא מזה יובן למעלה. דהנה כתי' כל הנק' בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו כו', דכל הנק' בשמי קאי על עולם האצי' שנק' שמו ית' דהיינו בחי' גילוי הארה מאוא"ס המאציל דעם היות שזה רק הארה לבד מ"מ ה"ה מיוחדת במקורה וזהו שמי המיוחד בי וכמא' איהו וחייהי חד איהו וגרמוהי חד דהע"ס דאצי' מיוחדים באוא"ס ב"ה. וכמ"ש בס"י ע"ס בלי מה כשלהבת הקשורה בגחלת והרי השלהבת המתגלה מן הגחלת גם שהיא במציאות להב היוצא בגילוי וגם יש בה גוונים כו'. מ"מ ה"ה מהות האש שבתוך הגחלת והיא קשורה ומיוחדת עם האש שבתוך הגחלת כו'. כמ"ש במ"א וכמו"כ הוא בע"ס דאצי' הגם שהם בבחי' מהות ומציאות ספירות כו'. מ"מ ה"ה הארה ממש מאוא"ס המאציל וקשורים ומיוחדים כו'. וכמו עד"מ כחות הנפש שכל ומדות דהגם שאינם עצמיות הנפש שהרי הם במציאות כחות דבעצם הנפש אין שייך מציאות הכחות כו'. מ"מ ה"ה כחות נפשיים היינו מהות הארה מהנפש כו'. וכמו"כ הוא בע"ס דאצי' שאינם בחי' עצמות המאציל דאינו שייך שם מציאות ספי' ובאצי' הן ספי' בבחי' מציאות באורות וכלים כו'. דעש"ז נק' אצי' ג"כ בשם עולם להיותו בבחי' מציאות דבר מה כו'. מ"מ ה"ז מהות הארה ממש מאוא"ס המאציל כו'. ולכאוי' איך הם שניהם דהע"ס הן בבחי' מציאות ומ"מ הן מהות הארה מאוא"ס המאציל. הנה בד"כ זהו בבחי' האורות והכלים דע"ס שהאורות הן מהות הארה ממש ונק' ע"ס בלי מה היינו בלי מהות שאינן בבחי' מהות ומציאות דבר. והכלים הן בבחי' מציאות. וכנודע דמציאות בחי' חכ' וחסד הוא בהכלים דע"ס כו'. אמנם באמת האורות ה"ה ג"כ בבחי' מציאות לגבי אוא"ס המאציל הן בכללות מציאותו שהוא בבחי' מציאות אור כו'. וכמו אור וזיו השמש הרי כמו שכלול בגוף השמש הרי אינו עולה בשם אור וזיו וכמ"ש בסש"ב, וכשמאיר חוץ לכדור השמש ה"ה במציאות אור וזיו כו'. וכמו"כ האורות דאצי' להיות שהן בבחי' יציאה והתגלות שז"ע אצי' שהוא בחי' גילוי כו'. וכמ"ש במ"א ההפרש בין אור ובין אצי' דאור הוא שכלול בהעצם וענין האצי' הוא שיוצא ומתגלה חוץ להעצם כו'. ע"כ הוא בבחי' מציאות אור כו'. וגם יש בו ע"ס דרק בעצמות אוא"ס אינו שייך לומר ספירות אבל בהאור יש בו ע"ס כו'. ומשו"ז הוא בערך שיתלבש בכלים להיותו ג"כ בבחי' מציאות אור כו'. ומ"מ ה"ז מהות הארה מאוא"ס המאציל וכמו

אור וזיו השמש, דעם היותו במציאות אור מ"מ ה"ה מהות הארה מגוף
 השמש בבחי' גילוי מהעצם שלפי אופן העצם כו', כנודע ומבו' במ"א וכן
 הכלים עם היותם בבחי' מציאות מ"מ ה"ה אלקות ממש עד שהם בערך
 לקבל בתוכם ההארה דאוא"ס המאציל כו', והיינו שהכלים דאצ"י ג"כ לא
 נתהו בבחי' מהות ומציאות אחר ח"ו כ"א זהו מה שהאוא"ס נעשה בבחי'
 מציאות כו', וע"כ גם הכלים הן בבחי' היחוד באוא"ס ב"ה. וז"ע איהו
 וגרמהי שגם הכלים הם בבחי' יחוד כו', וכללות האצ"י נקי עולם האחדות
 דעם היותו ג"כ עולם מ"מ הוא בבחי' אחדות ממש באוא"ס ב"ה. וא"י בע"ח
 שמ"ו פ"ג דאצ"י הוא בחי' מח' ורצון דכמו שהרצון פועל בדרך ממילא
 על האברים כמו"כ כבי' האוא"ס ב"ה בחי' מחשבתו ורצונו ית' מתפשט
 באצ"י ופועל בהם בדרך ממילא כו'. ובס"ב פל"ט כ' דנשמות דאצ"י עבודתם
 בבחי' מרכבה ממש לא"ס ב"ה וליבטל אליו במציאות וליכלל באורו ית' כו'.
 וענין המרכבה הוא שבטל אל הרוכב באופן שאין לו בחירה ורצון מעצמו
 ולכל אשר יחפוץ יטנו כו' (ובמ"א מבו'). דמרכבה ה"ה עכ"פ דבר בפ"ע
 מהרוכב הרוכב צריך להנהיג את המרכבה ולא כמו האברים שנשמעים
 ממילא כו'. וצ"ל דבחי' מרכב"ע דאצ"י הוא בבחי' ביטול במציאות ממש כו'.
 ועמ"ש בפכ"ג ובהביאור ע"ז). וע"כ לא יתכן ענין המלוכה באצ"י שהרי נת"ל
 במשל דמלוכה שהו"ע השתררות ברצונו שהרצון פועל בהם בדרך הכרח כו'.
 ובמדרי' דאצ"י שהרצון מתפשט בהם בבחי' התאחדות ובדרך ממילא הרי
 אין זה ענין המלוכה כו' (וענין השרים שנת"ל י"ל שזהו מ"ש בזהר בענין
 נשמות דאצ"י דידעין רזא דביתא וגניזין דילי' דהיינו שמשיגים בחי' אוא"ס
 ב"ה וכמ"ש במ"א. ובד"כ הן מארי תורה וכמו ריב"ז שהי' כשר לפני
 המלך כו'. וכמו משה שהי' בבחי' חכ' כו', וכמ"ש במ"א). רק בעולמות בי"ע
 שייך ענין המלוכה להיותם עולמות נפרדים, וכמ"ש ומשם יפרד והיו לדי'
 ראשים שהן ד' מחנות שכינה שגם הם בבחי' פירוד דע"כ נתהוו בבחי' יש
 ומציאות ואינן אלקות כמו האצ"י להיות שלא יש בהם היחוד דאצ"י ואין
 האוא"ס מתפשט בהם בבחי' גילוי ובבחי' יחוד וגם המה אינן מיוחדים
 באוא"ס ב"ה ומשו"ו הן בבחי' יש ומציאות ממש כו', וע"כ עליהם יתכן ענין
 המלוכה כו'. וכמ"ש בע"ח שם דברי' הוא בחי' דבור ומבו' שם המשל כמו
 המלך על עבדיו שלא יספיק מה שיחשוב ברצונו כ"א צריך לצוות בדבור
 כו'. והיינו שאין האור והגילוי בהם בבחי' יחוד לפעול הביטול בדרך ממילא
 כ"א בבחי' שליטה וממשלה כו'. אמנם בכדי שיתהוו נבראים בבחי' יש ומציאות
 ממש, הגם שבאמת קמי' ית' אין דבר נבדל ונפרד כלל וכולא קמי' כלא
 חשיב באמת כו', אבל הנבראים ה"ה בבחי' יש בהרגשתן ואיך יהי' זה שמהאלקות
 יתהווה מציאת יש כו'. ומבואר במ"א שהתהוות היא בורך אין ערוך כו'.
 דמצד האוא"ס הכל יכול אפשר להיות גם מציאות יש רק שזהו בבחי' ריחוק
 בבחי' אין ערוך כו' וכמ"ש במ"א באורך. מ"מ הרי כל פעולה ה"ה ע"י קירוב
 הפועל וצ"ל קירוב ערך דכח הפועל אל הפעולה כו'. וכמ"ש במ"א דבכדי לפעול
 נבראים בבחי' גבול צ"ל הכח הפועל ג"כ בבחי' גבול ומספר כו'. וכמ"ש

גדול אדונינו ורב כח שיעור קומה של יוצר בראשית רל"ו אלפים פרסאות כו'. דיוצר בראשית היא בחי' ההארה שנעשה מקור לעולמות כו'. שיש בזה גבול ומספר כו'. וכמ"ש במ"א באורך. וכמ"ש הרמב"ם ז"ל דכל גוף שהוא בע"ג א"א שיהי' בו כח בלתי בע"ג. ועם היות דהנהגה בנבראים היא בבחי' כח בלתי בע"ג. (וכמו מה שקיימין במין ובאיש וכמו בהסיבוב התמידי דגלגלים וכה"ג וכמ"ש במ"א) זהו בבחי' כח עליון שבלתי מתלבש בהם כו' (וכמו ההתהוות מבחי' כל אשר חפץ ה' שהיא בבחי' ריחוק בדרך אין ערוך כו'). אבל כח המתלבש בתוכם להוותם ולהחיותם ה"ז בבחי' גבול כו'. וצ"ל בזה צמצום עצום מאד עד שיבוא האור בבחי' גבול שיהי' בערך להוות נבראים בע"ג. ובבחי' מציאות יש כו'. ולא בחי' צמצום לבד כ"א שצ"ל עוד כמה העלמות והסתירים ע"י המסכים ופרסאות המעלימים כו'. וכמ"ש בלק"ת ד"ה מה יפו פעמיך בנעלים ובהדרוש עפ"ז שלא נדפס בענין הנעל של עור החופה על הרגל. בחי' מל' בשביל התהוות הנבראים כו'. וזהו מה שבנין המל' הוא מהגבו' דבכדי שיהי' ענין המלוכה שזהו על נבראים נפרדים צ"ל בזה גבורות וצמצומים רבים לצמצם ולהעלים את האור כו'. וכמ"ש בס"ב ח"ב פ"ד בענין הגדול הגבור דגדול הוא מדת החסד והתפשטות החיות כו' להיות ברואים מאין ליש כו'. והגבור הוא מדת גבורתו ית' שהיא מדת הצמצום ומניעת התפשטות החיות מגדולתו מלירד ולהתגלות כו'. כ"א בהסתר פנים שהחיות מסתתר בגוף הנברא וכאלו גוף הנברא הוא דבר בפ"ע כו'. וזהו כבוד מלכותך יאמרו וגבורתך כו'. דבכדי להיות בחי' המלוכה על נבראים הוא ע"י גבורות וצמצומים רבים מדת גבורתו ית' כו'. דבנין המל' הוא מכל הטי"ס אך ההמשכה במל' היא ע"י מדת גבורתו ית' כו'. והנה האתעדל"ת לזה בעבודת האדם למטה הוא להיות ג"כ בבחי' צמצום לצמצם א"ע בהתפשטות הכחות הטבעיים שלו ולהתגבר עליהם לכבוש רוח תאוותיו ולהיות עוצם עיניו מראות ברע ואוטם אזנו משמוע כו'. ולא תתורו אחרי לבבכם כו'. שיכוף א"ע בכל פרט ולהתגבר נגד כל מונע בסור מרע כו'. ובוע"ט הוא כמארז"ל אינו דומה שונה פרקו מאה פעמים למאה פעמי' ואחד שנק' עובד אלקי' כו'. ועי"ז ממשיך למע' להיות בחי' גבו' וצמצו' להיות בחי' המלוכה כו'. אמנם בסיבת בחי' הצמצומים הנ"ל יכול להיות בריבוי ההשתל' בבחי' ריחוק האור האלקי כו' מציאות פירוד גמור בעולמות הנפרדים דהיינו שלא יהי' נמצא בהם בחי' הביטול וההכנעה כלל להכיר את בוראם ולא כמו עכשיו שנא' בהם וצבא השמים לך משתחווים דאע"פ שהן בבחי' נפרד מיתוד האלקי דאצי' כנ"ל מ"מ הם משתחווים בבחי' ביטול כו'. וגם יש בהם בחי' ביטול שלמעלה מגדר כלי וכמו מחנה מיכאל באהבה הרי' יש בהם אהבה מוגבלת רק לפ"ע שיוכל שאת החומר שלהם. ויש לפעמים בהם אור האהבה שבלתי מוגבלת כלל בחומר שלהם אלא הוא כמו אהבה בכלות הנפש למטה באדם וכמו שהשרפים אומרים קדוש בבחי' כלות הנפש להכלל בעצמו' או א"ס ב"ה עד שנא' עליהם עומדים ממעל לו ממעל לאד' כו'. וכמ"ש במ"א. וכן מחנה גבריאל ביראה הרי יש בהם מדה זו בבחי' גבול ולפעמים

בבחי' בלי גבול וכמו מזיעתן של החיות כו'. וכמא' זעות מחיל. הכסא שזהו
 מגודל הפחד והיראה שלא יוכלו שאת כו'. וזהו כן במלאכי' דברי' וכן
 במלאכי' דיצי' ועשי' וכמו והאופנים וחיוה"ק ברעש גדול כו', וכן הגלגלים
 הגשמיים יש בהם ביטול בהסיבוב והשתחווהא שלהם כנודע. עד גם הנבראים
 שלמטה בכולם יש בהם ביטול לאלקות, דעם היותם נפרדים מ"מ יש בהם ג"כ
 ביטול לאלקות ומהללים ומשבחים כו'. וכמו הפרק שירה שכל הנבראים
 אומרים שירה כו'. וכמו שחושב במזמור דהללו את ה' מן השמים ההילול
 והשבח דצבא מעלה וצבא מטה כו'. (וי"ל דמה שביכולת גש"י לפעול
 הביטול בהדברים תחתונים ולייחדם באלקות שזה מצד מעלת הגשמה
 שביכולתה לפעול ביטול גם בדברים תחתונים כו', כמ"ש בתו"א ד"ה להבין
 הטעם שנשתנה יצירת האדם, מ"מ י"ל שזהו ג"כ מפני שיש בהם בחי' הביטול
 בעצמם כו'. ויש דברים שצריכים לדחותם ויש שיכולים לייחד כו', והיינו
 שהדברים שאין בהם ביטול כלל והוא שהפרידן מאחדותו לגמרי כו', צריכים
 לדחותם (כו') והביטול שיש בנבראים זהו מבחי' החסד שהוא בחי' גילוי
 אור כו', והיינו שיהי' גילוי שלא בבחי' גבו' וצמצום כ"כ שעי"ז נעשה
 הביטול כו', וזהו שארז"ל בתחלה עלה במחשבה לברוא את העולם במדה"ד,
 דהיינו בחי' התהוות המציאות של העולמות להיות בבחי' יש כו', ואח"כ
 שיתף עמו מדה"ר להיות בהם גילוי אור והוא בחי' גילוי אור עליון מההארה
 מהאלקות שנמשך בהתהוות הנבראים, שהרי אחרי כל הגבורות והצמצומים הנ"ל
 שבבחי' מל', מ"מ הרי נמשך בזה הארה אלקות להוות ולהחיות, שזהו
 הקירוב דכח הפועל שבא בהתלבשות בהנפעל כו', אך הארה אלקות זאת באה
 בבחי' גבול ומדה לפ"ע הנפעלים ע"י הצמצום כו' וכנ"ל. ומה ששיתף
 עמו מדה"ר הוא שיהי' גילוי אור שלא בבחי' הצמצום כו' שהרי בחי'
 החסד והרחמים ה"ה בעצם בחי' ההתפשטות והגילוי בבחי' בלי גבול כו', וע"כ
 גם הגילוי בעולמות ממדרי' זו ה"ז שלא בבחי' צמצום כו', ומ"מ יש בזה
 ג"כ מדידה הן בעצם המשכתו שהרי גם מדת החסד נמדד באיזה אופן תהי'
 התמשכה כו', והו"ע בחי' גבורה שבחסד להיות מדידה באופן התפשטות החסד
 כו'. וכמשנת"ל (ד"ה ויהס כלב), ובפרט בהגילוי בעולמות שיש בזה מדידה
 כו'. מ"מ ה"ז שלא בבחי' צמצום כמו בחי' הגבו' כו' באופן שמוה נעשה
 הביטול בעולמות ונבראים כו', ובד"כ הוא משנת"ל בענין התהוות החומר
 התהוות הצורה דהחומר היא מבחי' דבר ה' דהתהוות והתגלות אותיות
 הדבור עליון זהו ע"י הגבורה והצמצום כו'. ועמ"ש במ"א בד"ה אתם נצבים
 שלא נדפס, והצורה היא מבחי' אוא"ס בחי' חפץ ה' שנמשך ע"י בחי' החכ' דאור
 אבא הוא מקור החסדים כו', שמוה הוא הביטול בנבראים כו', וזהו כללות
 ענין יחוד ז"א ומל' שזהו היחוד דבחי' החסדים והגבורות באופן שיהי' ביטול
 בעולמות ונבראים והגם שנתהוו להיות בבחי' יש מ"מ הרי תכלית הכוונה הוא
 שיהי' בבחי' ביטול לאלקות. וזהו ע"י גילוי החסדים דו"א כו'. ויש בזה
 ג"כ משקל והוא שיהי' היחוד דו"א זמל' ובאיזה אופן יהי' היחוד
 וההתכללות בהם שלפי אופן כזה יהי' הביטול בעולמות כו', ובכללות האצי'

הו"ע מזיגת האורות והכלים שהאורות הן בבחי' בלי מה בלי מהות כו'. והכלים הן בבחי' מהות ומציאות דבר כו' כנ"ל. ומ"מ מיוחדים האורות עם הכלים ומתלבשים בתוכם כו'. והו"ע המשקל דתיקון בבחי' יחוד וחיבור ב' קוין היינו ב' מדרי' הפכים זמ"ז כו'. דבתהו היו האורות באופן כזה שא"א להם להתלבש בכלים וכמו"כ הכלים היו קטנים שלא הי' ביכולתם לקבל אור כו'. וכמ"ש במ"א. ובתיקון נתחדש ענין המשקל דאו"כ עם היותם הפכים זמ"ז מ"מ יתחברו שניהם כאחד כו'. ויש בזה ג"כ משקל ומדידה פרטיות בפרטי המדרי' דע"ס דתיקון כו'. ומוזה נמשך ג"כ בנבראים להיות בהם ב' הפכים דפירוד ומציאו' ובחי' יחוד וביטול כו'. וההמשכה בבי"ע הוא ע"י יחוד ז"א ומל' שהן ג"כ הפכים זמ"ז באמת בחי' חסד וגבו' כו'. והמשקל הוא שיהי' מ"מ יחוד והתכללות דז"א ומל' ואופן היחוד שלהם כו' (וכמו חילוקי היחודי' בחול ושבת ור"ח ויו"ט כו') שע"ז נעשה הביטול בעולמות שזהו ג"כ יחוד וחיבור בחי' חו"ג כו'. וז"ש בביאור האריז"ל על הספ"ד דמתקלא דכורין ונוקבין דא עם דא. ובאדר"ז דרצ"א א' בשעתא דע"ק סדכ"ס בעא לאתקנא כולא אתקין כעין דכר ונוק' כו' והיינו שיהי' התגלות בחי' חסדים וגבורות (לא רק בחי' קו א' כו') ויהי' ההתכללות בהם כו'. וז"ע דכר ונוק' בחי' ז"א ומל' דז"א עיקרו חסדים ומל' עיקרו גבורות ויהי' יחוד ז"א ומל' כו'. והוא ענין המשקל היינו התגלות ב' מדרי' הנ"ל באופן שיתאחדו ויתכללו. דאל"כ אין זה התגלות ב' ב' הקוין הוא כשהן באופן כזה שיתכללו. דאל"כ אין זה התגלות ב' הקוין רק בחי' גבו' לבד כו'). וגם המשקל באופן היחוד וההתכללות שלהם כו'. וזהו שאמרו במד"ר דמשבחר הקב"ה בעולמו קבע להם ראשי חדשים. דהנה בר"ח זמן מולד הלבנה ידוע דיהוד שמשא וסיהרא הו"ע יחוד ז"א ומל' שזהו שנתחדש בעולם התיקון כו'. דהנה בעולם התהו לא הי' בחי' דו"ב שזהו מש"א עד דלא הוה מתקלא שלא הי' בחי' דו"ב דהיינו התגלות בחי' חו"ג כ"א הי' בבחי' גבורות לבד כו'. לא הוה משגחין אפיין באפיין שלא הי' ענין היחוד דפכ"פ כלל בבחי' השפעה וגילוי אור בכלל וכ"ש בחי' גילוי אור הכתר כו'. כ"א הי' הכל בבחי' אב"א בבחי' הבדלה לגמרי כו' וכמשנת"ל (ד"ה ויהס כלב), וכד ע"ק בעא לאתקנא כולא אתקין כעין דכר ונוק' כו'. שז"ע המתקלא שנתחדש ולהיות יחוד פכ"פ בבחי' ז"א ומל' וגם שיהי' גילוי אור הכתר כו'. וזהו דמשבחר הקב"ה בעולמו קבע להם ר"ח להיות יחוד ז"א ומל' בבחי' פכ"פ כו'.

וע"פ הנ"ל יובן מה שארז"ל כל מחלוקת שהיא לש"ש כו'. דהנה שמים הוא בחי' ז"א ושם שמים בחי' מל'. וענין מחלוקת שהיא לש"ש היינו בחי' ההתחלקות דחסדים וגבורות באופן שיהי' היחוד דז"א ומל' דז"ע המתקלא בחי' התיקון להיות כל פרט נחלק בבחי' קוין דוקא במדה נכונה בכדי שיהי' התכללות הקוין כו'. ונת' דעיקר התכללות בחי' חו"ג הוא בחי' יחוד זו"ב כו'. וז"ע מחלוקת שהיא לש"ש כו'. וז"ע בחי' חו"ג שבתורה מימינו אש דת למו. שכל

התו' היא בבחי' חו"ג להיות התכללות הקוין כו'. והנה באופן התכללות יש בזה ב' אופנים אם בדרך מלמטלמ"ע או בדרך מלמעלמ"ט. ועד ב' השילובים זהו' ואד' כו' וכמ"ש במ"א. וז"ע הלל ושמאי דנודע דשמאי הוא בבחי' מלמטלמ"ע דשמאי' לי השם אורחותיו שז"ע בדרך מלמטלמ"ע כו'. והלל בחי' חסד דהיינו בדרך מלמעלמ"ט כו'. וזהו שתפס מחלוקת שמאי והלל דהיינו באופני היחוד וההתכללות כו'. אבל מחלוקת שאינו לש"ש זהו בחי' ההתחלקות דתהו' בחי' ההתחלקות בעצם שא"א להיות התכללות כלל כו' וכמשנת"ל (סד"ה ויהס כלב) וזהו מחלוקת שלא לש"ש היינו שלא יהי' היחוד דו"נ שהו"ע דלא הו' מתקלא כו'. כנ"ל. ואו' שזהו מחלוקת קרח ועדתו. דהנה במג"ע כ' דרנ"ב אנשי קרח היו גלגול דור הפלגה. וזהו ויקח קרח שת"א ואתפליג קרח וכמ"ש הבחיי. ולכן קראו אנשי שם ע"ש שמרו ונעשה לנו שם בעת דור הפלגה, והיינו שרצו להפריד בין ז"א ומל', ובחרו בשם היינו בבחי' המל' ושלא יהי' גילוי בחי' ז"א. דהנה נת"ל דז"א רובו חסדים וענין הגילוי מבחי' החסד הוא שיהי' בחי' הביטול כו'. והם לא רצו להיות בטל לאלקות כ"א שיומשך להם השפעות גשמיות ע"י השבעת שמות כו'. וכמ"ש בתו"א בד"ה הן עם אחד ובהגהות לשם. וזהו ג"כ ענין קרח שרצה להפריד בין ז"א ומל' שלא יהי' גילוי החסדים כ"א בחי' הגבו' כו'. וזהו שחלק על הכהונה בחי' חסד כו'. והי' כמו בחי' התהו' שהי' רק קו א' בחי' גבו' כו'. וזו היא מחלוקת שאינה לש"ש כו'. ואין סופה להתקיים שז"ע שבה"כ דתהו' כו'. וגם פי' אין סופה להתקיים כי לא ידח ממנו נדח ובהכרח שיתברר כו'. אבל מחלוקת שהיא לש"ש שיהי' יחוד ז"א ומל' סופה להתקיים להיות שזה עיקר ענין התיקון כו'. ויתקיים גם לע"ל שיהי' ג"כ בחי' חו"ג ובבחי' התכללות כו'. וגם ב' אופני ההתכללות יהיו לעתיד וכנודע בענין להוי כדן וכדן כו'. וזהו דכל מחלוקת שהיא לש"ש בחי' יחוד ז"א ומל' הוא בחי' חסדים וגבו' ויחד ז"א כו'. סופה להתקיים דבוה נשלם אמיתית הכוונה העליונה כו'.

בס"ד ש"פ חו"ב. אעת"ר.

וידבר ה' אל משה לאמר זאת חקת התורה אשר צוה הוי' לאמר. וצ"ל מה"ע ב"פ הוי' וידבר ה' כו'. ואח"כ אשר צוה ה' כו'. וגם מה"ע חקת התורה למה לא נא' סתם זאת התורה כו'. ולהבין זה, ילה"ק משנת"ל בשם האר"ז"ל בפ"י ספ"ד דמתקלא הוא בחי' דו"נ וכמ"ש בזה שקיל במתקלא דכורין ונוקבין כו'. ונת' דז"א ומל' הוא בחי' חסדים וגבו' ויחד ז"א כו'. והי"ע התכללות חו"ג כו'.

ועדיין צ"ל מה מחדש האריות"ל בפ"י מתקלא שזהו דו"ג מאחר שזהו רק ענין התכללות חו"ג ג"כ הכוונה בהמשקל שיהי' במדידה נכונה באופן שיהי' ההתכללות כו'. וזהו תכלית הכוונה, וזהו ג"כ ענין בחי' הה"ח והה"ג שבדעת כו', וכמשנת"ל באורך. וא"כ מה מחדש בזה שהמתקלא הו"ע דו"ג כו', ומשמעות הענין הוא שעיקר התיקון הוא מה שנתקן להיות בחי' דו"ג דוקא וכמא' האד"ו שהוא לעיל דכד ע"ק בעי לאתקנא כולא אתקין כעין דכר ונוק' דוקא שזהו עיקר התיקון, וצ"ל מהו הענין בזה כו'. ויש להקדים תחלה מה"ע לא הו' משגחין אפין באפין שנת"ל דהיינו שלא הי' יחוד פב"פ דו"א ומל' להיות בחי' גילוי אור כו' (וכמו"כ בחי' יחוד דחו"ג דהיינו הך כו', וכמובן ממשנת"ל) וגם שלא הי' הגילוי מבחי' עתיק בז"א כו'. והנה יש לפרש עוד ענין לא הו' משגחין אפין באפין ע"פ מה דאי' בירושלמי פ"ק דערלה ה"ג מאן דאכיל מן דחברין בהית לאסתכלא ביי'. וזה הנק' נהמא דכסופא דכאשר אוכל משל חברי' ה"ה מתבייש להסתכל בפניו כו'. וזהו ג"כ ענין לא הו' משגחין אפין באפין דבהית לאסתכלא כו', והיינו בספי' דתהו אבל בתיקון שיש השגחת פב"פ הרי לא בהית לאסתכלא ביי' כו', והענין הוא דהנה ידוע דכללות ההפרש בין תהו לתיקון דע"ס דתהו היו בבחי' עיגולים ותיקון הוא בחי' יושר. ונודע דעיגולים אין בהם התחלקות פרטים ולא מעלה ומטה וכמו העיגול בגשמיות הרי כל החלקים שבו בשוה ואין בו חילוק מעלה ומטה ותמיד יתהפך בגלגולו שהמעלה יהי' מטה והמטה יהי' מעלה לפי שאין בו מעומ"ט בעצם ע"כ יתהפך כו', דכמו"כ הוא בספי' דתהו שהיו בבחי' עיגולים היינו שלא הי' בהם התחלקות מדרי' פרטיות ולא מעלה ומטה כו'. וי"ל דזה שהספי' דתהו הן בבחי' עיגולים אין זה שהיו בבחי' נקודה לבד. דהנה נודע שיש ג' מדרי' נקודה ספי' ופרצוף וההפרש ביניהם דנקודה הוא שהספי' היא בבחי' נקודה א' ולא יש בה מדרי' פרטיות כלל והוא בחי' הכתר של הספי' שהוא בבחי' העצמיות שלה ממש שלא נחלקה לפרטים כלל כו' וספי' הוא שכ"א נחלקה ליו"ד וכמו שהחסד נחלק ליו"ד מדרי' ויש בו גם מבחי' הגבו', ושאר' המדרי' וכן הגבו' יש בה מבחי' החסד כו', ופרצוף הוא שנעשה ריבוי התחלקות יו"ד מיו"ד מיו"ד כו'. ועיקר התיקון הוא בחי' פרצוף כמ"ש בע"ח ונקו' וספי' הוא בכלל בחי' דתהו כו'. וצ"ל מאחר דענין ספי' הוא שכ"א כלולה מיו"ד א"כ יש בכ"א מדה ההפכית וכמו החסד יש בו גם מבחי' הגבו' כו'. א"כ הרי הם כלולים זמ"ז וה"ז היפוך ענין התהו שלא הי' בהם התכללות כו' כמשנת"ל. וגם נת"ל דספי' דתהו הוא שהן בבחי' קו א' ולפי הנ"ל הרי כל ספי' מתחלקת לקוין כו' גם מה נתחדש בבחי' פרצוף שנחלק יו"ד ליו"ד כמה פעמים מאחר שבחי' ספירה ג"כ הוא שכ"א כלולה מיו"ד כו'. והנה בעמ"מ שער עולם התהו גר' דנקודה וספי' שניהם הוא מה שהע"ס נמצאים בבחי' כח לבד ונקודה הוא שהן בעולם לגמרי ואינם ניכרים כלל. וספירה הוא שנמצאים בה בבחי' מציאות מתגלה (וכמו

שנת"ל בשם הפרד"ס במדרי' הה' שבכל ספ"י) והעיקר הוא בכתר וחז"ב. אמנם כן הוא ג"כ בז"ת הגם שאינם בחי' מקורים זל"ז מ"מ יש בהם ג"כ ההתכללות הנ"ל שבכתר כו', יעו"ש פ"ח ופ"י, והיינו לפי שהכתר נושא את כולם לכן יש בכל הספ"י בכ"א ההתכללות מכולם כו', וכענין שנת"ל (ד"ה ויהם כלב) בענין הד' יסודות הפשוטים שכלולים זמ"ז מצד החומר הפשוט שנושא את כולם כו'. ולפ"ז ענין בחי' ספירה אין זה שהספירה נתחלקה לעשר כ"א מה שכלולה מעשר בהעלם בכח כו'. וע"כ יתכן ענין ספירה גם בספ"י דתהו דעם היותם כלולים מעשר מ"מ היו בבחי' תוקף שלא היו כלולים זמ"ז כו', ויומתק יותר הענין לפי משנת"ל בהתחלת הדרוש דבספ"י דתהו מה שכל המדרי' כלולים בהמדרי' העליונה אין זה שהיא כוללת אותה במציאות עצמותה כ"א מה שנמצאים כלולים בה כדבר הנבדל ממנה כו'. הרי מובן הגם שכלולים כולם בכל ספ"י אין זה ענין התכללות זמ"ז כו'. ולפ"ז צ"ל דמה שנתחדש בבחי' פרצוף הוא שכל ספ"י נחלקה ליו"ד לא רק מה שנמצא כלול בה כ"א שהספ"י עצמה נחלקה ליו"ד שזהו בחי' התכללות זמ"ז ועי"ז נעשה התכללות זע"ז כו'. וכמשנת"ל (בד"ה הנ"ל) אך לפ"ז אינו מובן משנת"ל ההפרש בין ספ"י לפרצוף דספירה הוא התכללות יו"ד מיו"ד פ"א ופרצוף הוא יו"ד כ"פ שכן מובן בע"ח בכ"מ דפרצוף הוא שנעשה ריבוי ספ"י כו'. ולפי הנ"ל הרי עיקר ההפרש הוא מה שבספ"י הוא רק מה שכלולים בכח ובפרצוף הוא שהספ"י עצמה מתחלקת ליו"ד (שז"ע ההתכללות כו') ואין ג"מ אם יו"ד מיו"ד פ"א או כמה פעמים כו', וגם בכתבים מבו' דספירה הוא שכל ספ"י מתחלקת לעשר (לא מה שנמצא כלול כו'). ולכאו' איך יתכן זה בתהו דמאחר שהספ"י נחלקה ליו"ד הרי אינה בתוקף ונותן מקום לספ"י ההפכית כו'. ובע"ח שער הפרצופים פ"ז אי' דספירה הוא בהיותה שלימה בכל חלקי אבי"ע שבה ופרצוף הוא קשר של ע"ס וכל ספ"י מהם כלולה מאבי"ע. גר' מזה דספירה הוא שהספ"י נחלקת לעשר דאו שייך לומר שהן אבי"ע שבה אצ"י חכ' ברי' בינה וכו'. ומ"מ אין קשר וחיבור להספ"י זע"ז ורק פרצוף הוא קשר ע"ס. וג"ז צ"ל מאחר שהספ"י מתחלקת ליו"ד והן בחי' אבי"ע שבה, למה לא יהי' קשר וחיבור בהם ומה נתחדש בבחי' פרצוף שהן בבחי' קשר וחיבור ע"י שכי"א כלולה מאבי"ע כו' (היינו שכל ספ"י הכלולה בהספ"י האחרת כלולה ג"כ מאבי"ע. וכמו חכ' שבחכ' כלולה מאבי"ע וכן בינה שבחכ' וחסד שבה כו'). וי"ל הענין בזה הגה במדות דתיקון שכלולים זמ"ז שהחסד כלול מגבו' והיינו שהחסד בעצם הוא' שהגבו' שבחסד הוא ההגבלה בהתפשטות החסד, מה שבחסד בעצם הוא בחי' גילוי בבחי' בלי גבול, וההסתעפות מזה הוא בליג ממילא צריכים להשפיע לכל כו'. ובחי' הגבו' שבה הוא להגביל מציאות החסד שלא תהי' ההתפשטות בבחי' בליג, ועי"ז יהי' הדקדוק גם במדת החסד להשפיע להראוי דוקא רק שאין הדקדוק כ"כ באופן הראוי כו', וכמשנת"ל וכמ"ש במ"א באורך. וענין הב' הוא כמו ואוהבו שחרו מוסר

שההנהגה היא בבחי' גבו', ותכליתה הוא חסד כו'. והנה ב' הענינים הנ"ל
 הגם שכ"ז הוא התכללות הגבו' בחסד מ"מ יש בזה הפרש גדול דבענין הא'
 הרי ההגבלה היא היפך ענין החסד וביטול מהותה שהרי בההגבלה לא יש
 פעולת החסד שענינה הוא ההתפשטות והגילוי. אדרבה זה היפך מהות החסד בעצם
 כו' וא"כ הגבו' היא סותר ומנגד אל החסד ומבטל לפי שעה פעולת החסד
 והתפשטותה כו'. ורק במדות שבתיקון להיותן בבחי' חלישות ע"י המוחין
 הרי החסד סובל ההגבלה הזאת דבחי' גבורה שבה, והיינו שמתמצצם מהותה
 ובאה בבחי' הגבלה כו', ומ"מ החסד מתגבר על הגבורה שהרי ההגבלה דגבו'
 שבחסד אינו מ"מ בבחי' צמצום כ"כ כמו הצמצום דמדת הגבו' ממש שמתמצצם
 אור החסד בבחי' צמצום עצום ומניעת ההתפשטות עד שבא בבחי' הסתר
 פנים כו', כמ"ש בסש"ב ח"ב פ"ד. ובחסד גם לאחר ההגבלה נמשך האור
 שלא בבחי' צמצום כ"כ כו' וכמשנת"ל (ד"ה כל מחלוקת שהיא לש"ש) והיינו
 שהספי' העצמיות עם היות שמקבלת את המדה ההפכיות (ע"י החלישות והביטול
 שבה מצד המוחין כו') מ"מ ה"ה מתגברת על המדה ההפכיות כו'. הרי שהספי'
 ההפכיות סותרת ומנגדת כו', וגם שהספי' העצמיות מקבלת כו'. מ"מ ה"ה
 מתגברת בפעולתה ההפכי' מהספי' הכלולה בה כו'. ובענין הב' דגבורה
 שבחסד כענין ואוהבו שחרו מוסר הרי הגם שיש בזה פעולת הגבו' ממש
 כמו ליסר את בנו וכה"ג, הרי אין זה סותר ומנגד אל החסד ואינו מבטל
 מהותו כלל, שהרי בעת פעולת הגבו' יש בזה מדת החסד והאהבה, וכל
 שהאהבה היא בתוקף יותר גם הגבו' היא ביותר, רק שהגבורה היא
 בחיצוניות והיא רק כמו לבוש אל האהבה שהיא הפנימיות שתכלית הגבו'
 היא האהבה כו', אבל ישכנו שניהם יחד ממש ואינם מנגדים זל"ז כלל
 כו'. והנה בכדי שיהי' פעולת הגבו' שבחסד שתכליתה הוא חסד והאהבה זהו
 דוקא כאשר החסד והאהבה היא בהגבלה שלא תתפשט ביותר, דכאשר היא
 בהתפשטות ביותר שהיא בלתי מוגבלת א"א לו כלל להתנהג במדת הגבו'
 כו', כ"א כאשר ביכולתו להגביל את האהבה או ביכולת לפעול גם פעולת
 הגבו' שתכליתה אהבה כו', וכמו באאע"ה שכבש רחמיו מעל בנו יחידו
 ועי"ז דוקא יכול הי' להתנהג במדת הגבו' לקיים רצון הוי' כו'. והמובן
 מזה דבאופן, הב' הרי ההתכללות יותר הרבה והוא דשני המדות הם
 בבחי' מציאות וישכנו שניהם ביחד ממש ואינם סותרים ומבטלים זא"ז כלל.
 אבל באופן הא' ה"ה סותרים ומבטלים זא"ז כו'. וגמצא בב' האופנים
 הנ"ל האופן הא' אין זה עדיין התכללות ממש מאחר סותרים ומבטלים זא"ז.
 והאופן הב' הוא בבחי' התכללות ששניהם ישכנו יחד ממש, והאופן הא'
 הוא סיבה להתכללות באופן הב' כנ"ל, דכאשר יש הגבלה במדת החסד
 והאהבה או דוקא יכול להיות שיהי' החו"ג ביחד כו', ולפ"ז י"ל שבמדרי'
 דתיקון התחלוקת הראשונה שהמדה נחלקת ליו"ד הוא כמו שבחסד יהי' ההגבלה
 דמדת הגבו' שאין זה התכללות ממש עדיין, ואח"כ כשנחלק עוד ליו"ד הוא
 כמו באופן הב' שזהו בחי' התכללות, ממש וכן כל מה שנתחלק עוד מיו"ד
 ליו"ד ה"ז יותר בבחי' התכללות שיהיו שני ההפכים ביחד (וכמשנת"ל

סד"ה ויהס כלב בענין ההתחלקות שעושה ההתכללות הרי כל מה שהתחלקות יותר ה"ז בא יותר בבחי' התכללות כו'). אבל ראשית ההתחלקות מה שנחלק ליו"ד פ"א אין זה התכללות עדיין, רק שבמדרי' דתיקון להיות שבכללות האור יש בו בחי' החלישות והביטול שמצד המוחין, הרי דגבו שבחסד היא מגבלת את בחי' ההתפשטות והגילוי שבחסד (באופן שיוכל להיות אח"כ ההתכללות באופן הב' הנ"ל) ומ"מ חסד גובר בזה שההגבלה היא לא כמו ההגבלה דמדת הגבו' ממש כנ"ל, ואופן ההתחלקות הזאת דמדת חסד להיות שאין זה התכללות ממש שיהיו שניהם ביחד י"ל ששייך זאת גם במדות דתהו, רק שבמדות תהו להיות שאין בהם החלישות והביטול הרי הגבו' שבחסד מנגדת ממש אל חסד (דכל שהתגבורת יותר הרי ההפכי מנגד יותר כו'). וגם ספ"ה חסד שהיא ספ"ה העצמיות להיותה בבחי' תגבורת כמו שהיא בעצם מהותה (שהרי אין בה החלישות שמצד המוחין כו') ה"ה בבחי' התגבורת גם בפעולתה והשפעתה. ועם היות שיש בה התכללות בחי' הגבו' ה"ה מ"מ בבחי' תוקף הגילוי וההתפשטות עד שבחי' הגבו' שבה הוא כמו בחי' הגבלה בכח לא הגבלה בפועל כו'. והנה ענין הגבלה בכח יש גם במדרי' דתיקון וכמ"ש במ"א עמ"ש העה"ק והגבול הנמצא ממנו תחלה הן הכלים דאצ"י כו', שזוהו הגבלה בכח לבד, והיינו שבאצ"י גופא אינם מגבילים עדיין רק פועלים ההגבלה חוץ לאצ"י דההמשכה בבי"ע י"ה בבחי' הגבלה כו', הרי דההגבלה בכח אין זה הגבלה עדיין ומאיר האור כמו שהוא בבחי' בל"ג כו'. אמנם כאשר נעריך כן בספ"ה דתהו (שהכל הוא שם בבחי' הבדלת הערך לגבי התיקון כו'), הנה בחי' גבו' שבחסד שהיא רק הגבלה בכח היינו שאינו נותן עדיין מקום כלל למדת הגבו', ולא כמו בתיקון שההגבלה בכח פועל להיות ההגבלה חוץ לאצ"י כו' כנ"ל, ובתהו בחי' הגבלה בכח אינו גם בדרך נתינת מקום לגבו' והגבלה כו' (ולכאור' מהו התועלת בכללות ענין ההתחלקות הזאת. י"ל שזוהו רק מה שיהי' נוגע אח"כ במדרי' דתיקון כו'. וכמ"ש במ"א דכללות ענין התהו הוא בחי' אור שזוהו רק להיות הגדלת הפרצופי' דאצ"י כו'), ומ"מ אין זה כמו נקודה לבד שזוהו רק מה שנמצא כלול כו', אי"כ אינו שייך בזה הגבלה בכח כו'. אבל זה. סותר ומנגד לגמרי אל המדה העצמיות, והמדה העצמיות מתגברת שאין בזה הגבלה כלל כו' (וי"ל עד"מ שיש הפרש בתוקף המדות אם התוקף הוא כ"כ שאינו עולה כלל הסברא ההפכיות או שעולה הסברא ההפכית רק שגדחית לגמרי כו') וז"ע ספ"ה שהוא התחלקות יו"ד מיו"ד פ"א שזוהו שייך גם בתהו לפי שבהתחלקות אין בזה עדיין התכללות ממש גם בתיקון וכ"ש בתהו דבהתחלקות הזאת הן עדיין סותרים ומנגדים זל"ז (רק שבתהו מתגבר ביותר הספ"ה העיקרית כו'), ואין זה מביא עדיין להתכללות באופן הב' הנ"ל. וז"ש בע"ח דבבחי' ספירה עם היות שכ"א יש בה אבי"ע, מ"מ אין להם קשר וחבור וע"ה, והיינו משום שהתחלקות הוא רק יו"ד מיו"ד פ"א שאין זה התכללות עדיין גם בתיקון וכ"ש בבחי' תהו שהן מנגדים ממש זל"ז

כו', וע"פ הנ"ל י"ל דעיגולים שהן בבחי' התפשטות בעיגול עכ"פ היזו בחי' ספירה דכ"א כלולה מיו"ד היינו שכל ספיי' נחלקת ליו"ד ומ"מ אין זה בחי' התכללות ומ"ז מפני שהן בבחי' מנגדים זל"ז וכמשנת"ל שגם במדרי' דתיקון בחי' התכללות זאת אינה התכללות ממש וה"ה מבטלים זא"ז וכ"ש במדרי' דתהו כו', וההתגברות היא המדה העצמיות כו', וע"כ בחי' העיגולים הגם שכאו"א כלול מיו"ד מ"מ אין בהם התחלקות מפני שההתגברות היא מהמדה העצמית והשאר הן רק כמו בכח כו', ואין בהם מעלה ומטה כו', וגם הם בבחי' קטנות כו', וכמ"ש במ"א דעיגולים הן בחי' כלים קטנים כו', והע"ס דעיגולים אין להם קשר וחיבור זל"ז שהן זה תחת זה כו', וכאשר יהי' האופן בתוך האופן שאין א' נוגע לחבירו כו', אלא כל עילה סובב ומקיף לעילתו כעיגול הכתר שסובב ומקיף לעיגול החכ' ולעולם אינו נוגע עיגול הכתר בעיגול החכ' רק בבחי' מקיף ובבחי' ריחוק והבדלה כו', וכן עיגול החכ' לעיגול הבינה כו', וכה"ג בהמדות שאין להם קשר וחיבור זל"ז שאין מלכות נוגעת בחברתה וכמ"ש וימלך תחתיו זת"ו בבחי' ענפין מתפרדין כו', אמנם בחי' היושר הוא בבחי' פרצוף דהיינו קשר של ע"ס וכאו"א היא בבחי' פרצוף ובאים בבחי' סדר והדרגה זמ"ז כו', והנה נת"ל דפרצוף הוא שכל ספיי' נחלקת יו"ד ליו"ד כמה פעמים ונת' שזהו בחי' התכללות ממש שישכנו ב' ההפכים יחד כו', וע"י התכללות הזאת שכלולים זמ"ז נעשה ההתכללות זע"ז שיכולים להיות ב' המדות דחו"ג כא' כמובן וכמשנת"ל. אמנם ענין הקשר והחיבור דהע"ס שבבחי' פרצוף אין זה רק מה שכלולים זמ"ז. כ"א בזה שהע"ס מתלבשים זכ"ז ומנהיגים זא"ז, ובכללות כולם הוא בחי' פרצוף א' דהיינו בחי' ציור אדה"ע כו', וביאור הענין יובן עד"מ בנפש האדם. בהיות ידוע שנפשו של האדם היא בעצמה ומהותה ה"ה רק עצם פשוט בלתי התחלקות כלל דהיינו שלא יתואר בה תוארי הכחות בהתחלקות ניכרת כמו כח השכל שהוא מציאות ניכר או מציאות מדה כמו אהבה כו', אלא היא עצם אור פשוט שלא נמצא בה מתוארים, אלו, ומה שנמצאו ממנה מציאות תוארי הכחות הללו אינם באים מבחי' עצמות ומהות הנפש אלא רק מבחי' התפשטות הארתה לבד כמו מציאות כח התחכמות של כח השכל הוא בא מחמת הארת אור מהנפש וכבודע שגם כח השכל אינו עצמיות הנפש כ"א הארתה לבד וכמשנת"ל (ד"ה כל מחלוקת) ויש בזה ג' כחות בפרטיות והן ג' מוחין חב"ד כו', וכן מתפשטת בכח הראי' שבעין ובכח התנועה שביד ובכח ההילוך שברגל כו', דהגם שהן כחות יותר חיצוניים ה"ה נמשכים מהארת הנפש, כי אור הנפש מתחלק לחלקים רבים בפרטי הכחות שכולם הן מהארת הנפש רק שיש בהכחות חילוקי מדריגות שזה בא מבחי' פנימיות אור מהנפש וזה בא מבחי' חיצוניות אור כו', וכמו כח השכל להשכיל דבר חכ' ודאי מאיר בו מבחי' אור פנימי יותר מהארת אור הנפש שבכח הראי' או במדות וכ"ש מכח ההילוך וכה"ג. ולכן כח השכל מתאחד יותר עם הנפש משאר הכחות עד שהנפש גק' נפש המשכלת דעם היותה למעלה מעלה מבחי' כח השכל, מ"מ נק' כן. ע"ש והתאחדות שמתאחדת עם השכל כו', וכמ"ש במ"א, והיינו לפי שהשכל הוא בא

מבחי אור פנימי יותר ה"ה בבחי' התאחדות יותר כו', עד שנמצא בתאורות הללו חילוקי מדרי' הרבה בבחי' פנימיות וחיצוניות וחיצוניות דחיצוניות כו', וכאשר הארת הנפש מתלבשת באברי הגוף או משתלשלים הכחות אלו מאלו שמהכחות פנימים משתלשל ונמשך האור בכחות החיצונים ומתלבשים המה זה בזה שהכחות החיצונים מלבישים את הכחות פנימים כו', והוא שהג' כחות חב"ד מתלבשים בג' מוחין שהן ג' חדרים וכלים להג' כחות הגי'ל. וכח החכ' הוא כח פנימי יותר כנודע ומהחכ' נמשך אל כח הבינה שהארת החכ' מתלבש בבינה כו'. ומח"ב נמשך אל הדעת כו' ומהג' מוחין אלו מסתעפים ג' חושים ראוי' שמיעה ודבור. ראוי' מחכ' ושמיעה מבינה ודבור מדעת כו'. וכאשר נמשכים הכחות בהשתל' יותר למטה בחלל הגוף נמשך מהג' מוחין בג' קנין שהן קנה ושט ורידין שיש בהם מהארת המוחין רק שבאים בהגשמה יותר כו'. ונודע דג' קנין אלו בהם וע"י נמשך מהמוח אל הלב וכמ"ש בסידור בד"ה הקל קול יעקב. וע"י הקנה נמשך ממוח החכ' וע"י הורידין ממות הבינה והושט הוא הממוצע הכולל שניהם כו'. וכמ"ש בהוספות תו"א ד"ה ואני נתתי לך שכס א' וביאורו, ובירידת הכחות יותר למטה בגוף מתחלקים בהתחלקות יותר דהיינו ביד ימין ויד שמאל שבאים הכחות בהתחלקות ההגשמה יותר כו', ואח"כ בהתחלקות יותר ברגל ימין ורגל שמאל כו'. וכ"כ מתחלקים בהתחלקות פרטים עד שבד"פ יש רמ"ח אברים ושס"ה גידים שכולם המה כחות פרטים והן תרי"ג מיני כחות כו'. וכמ"ש בספ"ב פנ"א, והן זה למטה מזה בבחי' פנימיות וחיצוניות וכולם משתלשלים ונמשכים זה מזה וכמ"כ מלבישים זא"ו כו'. וזיבן. עד"מ בפרטי מציאות כחות החיצונים שבנפש שהן מלבישים זא"ו כו'. וזיבן. עד"מ בפרטי מציאות כחות ג"כ פנימיות וחיצוניות. והוא ע"י התלבשות הכחות פנימים בהם. ועד"מ הכח היותר חיצוני הוא כח המעשה שביד, וכח המעשה גופא היותר חיצוני הוא כח הזריקה כנודע. וכזה יש כמה מדרי' זה לפני מזה, שהרי הזריקה יכול להיות גם בשינה שזרוק דבר בלי מכוון ברגלו או בידו אבל אין בזה מהמח' ורצון לכוין. בזריקתו למקום ידוע, ובהיותו בהקיץ יניע ידו לזרוק כפי רצונו ומחשבתו במכוון לאיזה מקום שרוצה שיגיע האבק, הרי זריקה זו הגם שהיא חיצונית כח המעשה מ"מ ה"ה פנימיות לגבי זריקה בלי כוונה והפנימיות שבזה הוא כח המעשה מלוכב בזה ג"כ המח' כו', ובמלאכת הציור. עד"מ שהוא ג"כ מכח המעשה מלוכב בזה ג"כ המח' והרצון, ועוד יש בזה התלבשות מאור השכל איך לצייר כו'. והוא שמחיצוניות כח השכל הנק' שכל המעשי מתלבש במלאכת הציור. וכה"ג בכל מלאכה שעושה כו', ויש בזה מבחי' הרצון בכלל מה שרוצה במלאכת הציור ואז משכיל ומתחכם איך לצייר ואח"כ באה המח' והרצון בהציור לכוין מלאכתו כפי הרצון והשכל כו', הרי מלאכת הציור הגם שהוא מכח המעשה ה"ו פנימיות לגבי הזריקה, והוא בזה שמתלבש חיצונית כח השכל בכח המעשה הגי'ל ובכתיבה כשכותב איזה דבר שכל. וחכ' הנה לבד כל ההתלבשות הגי'ל יש בזה גם מאור השכל שכותב. ואין זה רק השכל השייך לעצם ציור

האותיות כ"א גם השכל שמביא באותיות הכתב הרי מלוּבש בשעת מעשה
 בכח המעשה והתנועה שביד (ובמ"א מבו' שזוהו בדרך מעביר ומ"מ ג"ז
 הוא התלבוּשות כו' וכמ"ש במ"א). ואם כותב דברי אהבה או דברי תוכחה
 ויש בזה גם חכ' ושכל הרי יש כאן התלבוּשות המדה ובתוכו מלוּבש השכל
 וגם הרצון מה שרוצה להביא השכל באותיות הכתב וכ"ז מלוּבש בהשכל
 ובהמח' ורצון שבעצם ענין הכתיבה ובכח התנועה שביד כו'. וכל ענין
 ההתלבוּשות הוא שהכח העליון פועל ומנהיג את הכח התחתון דהרי בלי המח'
 והכוונה שבזריקה הרי לא תהי' הזריקה מכוונת וכ"ש בשאר דברים
 כציור וכתיבה שפועלתם והנהגתם לא תהי' כדבעי בלי המח' ורצון כו'.
 וכמו"כ הכחות פנימיות כמו המדות והשכל הרי הן הן שפועלים פעולת
 הכתיבה להביא ולגלות כו'. וכפי אופן המדה והשכל כך יהיו האותיות
 היינו שיהיו אותיות וצירופים כפי ענין המדות או השכל כו'. הרי הכחות
 פנימיים הגם שהן בהעלם והכח החיצוני שהוא כח המעשה הוא בהתגלות מ"מ
 הכחות פנימיים המה הפועלים והמנהיגים והכחות חיצונים ה"ה טפל ובטל
 אל הכחות פנימיים להתנהג על ידם כו'. וסדר ההתלבוּשות הוא שכח המעשה
 מלביש את המח' והכוונה שבה, והמח' את המדות והמדות את השכל והשכל
 מלביש את הרצון (דא"א להיות התגלות שכל בלי רצון כו' וכמ"ש במ"א)
 דהכל באופן הנ"ל שהמלוּבש הוא המנהיג את המלביש והמלביש בטל
 וטפל את המלוּבש כו'. וכן בכח ההילוך שברגל שהוא כח היותר חיצוני
 יש בזה התלבוּשות המח' לכיין הליכתו וגם התלבוּשות הרצון שרוצה להלוך.
 ויש לפעמים גם התלבוּשות השכל כמו בריקוד וכה"ג כו' וכ"ז הוא בהאור
 המתפשט מהנפש לא בעצמות הנפש שאין בה תואר הכחות כלל כנ"ל שגם
 הכחות כמו שכלולים בנפש אינם בבחי' מציאות כחות עדיין בבחי' מציאות
 ניכרת כו'. וממילא אינו שייך בהם ענין ההתלבוּשות כלל כו'. כ"א בהארת
 הנפש כשבאה בהתלבוּשות באברי הגוף ה"ה באה בבחי' מציאות כחות בריבוי
 התחלקות ויש בהם כחות פנימיים וחיצונים ומתלבשים זב"ז שהכחות פנימיים
 מנהיגים את הכחות חיצונים והכחות חיצונים מלבישים את הכחות פנימיים
 ובטלים וטפלים להם כו'. ובכללות כולם הוא קשר פרצוף א' דהיינו ריבוי
 הכחות פנימיים וחיצוניים המתלבשים זב"ז ומנהיגים זא"ז בכמה פעולות
 שונות זמ"ז כו'. והדוגמא מכ"ז יובן בע"ס דאצי' שהן בחי' התפשטות
 הארה מאוא"ס המאציל דבעצמות אוא"ס אינו שייך שום תואר ספי' כלל.
 והגם שיש שרשי הספי' בעצמות אוא"ס ב"ה ה"ה שם לא בבחי' מציאות
 ניכרת כלל ולא בבחי' התחלקות כלל כו'. ורק בבחי' התפשטות הארה
 דעצמות אוא"ס ב"ה שייך מציאות הספי' שבאים בבחי' התחלקות בהכלים
 שלהם כו'. ועם היותם כולם רק הארה לבד מ"מ יש בהם תילוקי מדרי'
 בבחי' פנימיות וחיצוניות דכל הקרוב יותר אל בחי' העצמות שמאיר שם
 האור והגילוי יותר ה"ז בבחי' פנימיות יותר כו'. וכמשנת"ל בכחות הנפש
 בבחי' מוחין חב"ד ומדות כו'. כמו"כ הוא למעלה שיש ג' מוחין חב"ד
 שהן בבחי' מעלה ופנימיות לגבי כל המדרי' שהן למטה במעלה ומדרי'

לגבי המוחין ומהמוחין נמשך במדות דו"א כו'. ובפרטיות יש הרבה התחלקות
 מדרי'. וכמו התרי"ג מיני כחות בנפש כמו"כ הוא למעלה וכמ"ש באד"ר
 שהובא לעיל דבא"א הוא חד ארחא ובז"א מתפלגין לתרי"ג ארחין כמ"ש כל
 ארחות ה' כו'. והן רמ"ח פקודין כו'. ושס"ה ל"ת כו'. דכל מצוה יש לה
 שרש ומקור מיוחד בהאורות פרטים דו"א כו'. וכל המדרי' כולם משתלשלים
 זמ"ז ומתלבשים זב"ז כידוע בענין התלבשות הפרצופים זב"ז דאז"א מלבישים
 לזרועות דא"א כו'. דהנה כל האורות והגילויים דאצי' הן מבחי' א"א שרש
 ומקור האצי' כו'. ואי' בע"ח דבתיקון הוא שנתארך כו'. והענין שנתארך בחי'
 אורך האצי' וכל המדרי' דאצי' מלבישים את הכתר כו'. והענין שנתארך בחי'
 הכתר היינו שנעשה בבחי' פרצוף בבחי' התחלקות כ"פ יו"ד מיו"ד עד
 שנעשה בערך להתלבש במדרי' האצי' בחו"ב וחג"ת כו'. ומ"מ אופן ההתלבשות
 הוא שהמוחין חו"ב מלבישים בחי' הזרועות דאריך וחג"ת מלבישים ז"ת
 דבינה כו' (ובתוכם הארת בחי' א"א כו'. וכמ"ש במ"א בענין מ"ש בע"ח
 דאז"אס מאיר בחכ' בבחי' קירוב כו'. ובז"א דרך חלון כו'). וכמו הרצון
 שמתלבש במוחין ומנהיג את המוחין כמו"כ ז"ת דא"א מתלבשים במוחין
 דחו"ב כו'. והמוחין מתלבשים במדות דנה"י דאז"א נעשים מוחין לז"א כו'.
 והמדות מתלבשים באותיות מחדו"מ שהן בחי' לאה ורחל והוא כמו בחי'
 המעשה והתנועה וכמ"ש אף ידי יסדה ארץ בחי' כח הפועל האלקי בנבראים
 ונוצרים כו'. וכל ענין ההתלבשות הוא שהכח עליון מנהיג את התחתון
 כו'. ובכללות הוא בחי' התלבשות אוא"ס בע"ס דאצי' ויש בזה חילוקי'
 כמו בהזמנים דעת רצון שמאיר האור והגילוי ביותר מאז"אס ב"ה ומתנהגים
 כולם בבחי' גילוי אור רצונו ית' כו'. והן בטלים ממש לגבי האור והגילוי
 שמאיר בהם כו'. וכן בפרטיות המדרי' דאצי' הוא שהמוחין ע"י התלבשותן
 בהמדות ה"ה מנהיגים את המדות והמדות בטלים אל המוחין להיות כפי
 אופן המוחין דוקא. וכן בהתלבשות המדות במחדו"מ כו'. וכ"ז הוא כאשר כל
 מדרי' הוא בבחי' פרצוף דהיינו בבחי' ריבוי התחלקות ובהתלבשות בכלים
 כו'. ה"ה מתלבשים זב"ז והמלביש בטל אל המלוּבש להיות בבחי' פרצוף
 המלוּבש כו'. והוא בחי' היושר שהוא עיקר התיקון להיות בבחי' העליונה
 דוקא שהוא בחי' קשר וחיבור כל הספי' שמתלבשים זב"ז מהמדרי' העליונה
 עד המדרי' התחתונה כו'. ועמ"ש בלק"ת בהביאור דיונתי בענין יפתי. והנה
 יתרון המעלה בבחי' יושר אל העיגולים לבד היתרון בבחי' קשר וחיבור כל
 הספי' יחד כנ"ל יש בזה עוד יתרון והוא דמ"ש בס"י נעוץ תחלתן בסופן
 וסופן בתחלתן זהו דוקא בבחי' היושר ואינו נמצא כזאת בבחי' עיגולים. ויובן
 ע"מ הנ"ל בכחות הנפש הנה כאשר מתחלקים הכחות ומתלבשים באברי'
 הגוף כאז"א באבר וכלי מיוחד הרי יש בהם ראש וסוף מעלה ומטה והיינו
 שהמוחין שבראש הן ראש כל המדרי' ומעולה מכולם. וזה ההילוך שברגל
 הוא למטה מכולם כו'. וכנ"ל שיש בהכחות פנימיות וחיצוניות כו'. אך
 ע"י הקשר וחיבור שבהכחות שמתלבשים זב"ז כנ"ל ומתחברים כולם והיו
 לגוף א', הרי יש ג"כ יתרון מעלה בכח וההילוך שברגל מה שמעמיד את

הראש ומוליכו ממקום למקום מה שאין זה בהראש שאינה יכולה לעמוד זמן מה ואינה יכולה להלוך ממקום למקום רק ע"י הרגלים שהם המעמידים את הראש ומוליכים אותה ה"ז מעלה יתירה הנמצא ברגלים על הראש כו', ויתרון זה הוא דוקא בהתגלות הכחות דהכחות כמו שהן כלולים בנפש הרי אינם במציאות כחות עדיין ואינו שייך בהם ראש וסוף כלל מתמת העדר מציאותם כו' (וגם אין להם שום התחברות זה לזה כו') וגם בבחי' התגלות הכחות כשמתגלים כמו שהן בעצם בבחי' עצמיות ובבחי' כלליות כו', הרי אין להם קשר וחיבור זל"ז. וא"כ הראש הוא בחי' ראש הסוף הוא בחי' סוף כו', שהרי כשנעריך הכחות מצד עצמן כח השכל שבראש וכח ההילוך שברגל, הרי כח השכל הוא נעלה מאד לגבי כח ההילוך, ומה שיש יתרון בהרגל הוא בזה שבכח ההילוך שבו עם היותו כח תחתון ה"ה משלים בזה את הראש שמוליכו ממקום למקום שאין ביכולת הראש בעצמו, הרי בזה הרגל הוא בבחי' ראש לגבי הראש כו', וא"כ כאשר הכחות הם בהעלם שאינם בבחי' מציאות עדיין אין קשר וחיבור וע"ז הרי אנו צריכים לחשוב רק מעלת הכחות מצ"ע ואז הראש הוא ראש והסוף סוף כו', רק כאשר הכחות הן בהתגלות בבחי' מציאות ואופן התגלותן והמשכתן הוא באופן כזה שהן בבחי' קשר וחיבור וע"ז כו'. והיינו כמשנת"ל כאשר כל כח הוא בבחי' פרצוף בבחי' ריבוי ההתחלקות שע"ז הם בבחי' התקשרות שמתלבשים זכ"ז ומנהיגים זא"ז כו', ומתאחדים כולם היינו כל הכחות ונעשים לגוף ופרצוף א' כו', אז דוקא יש בהם יתרון זה שהכחות משלימים זא"ז והרגל משלים את הראש כו', עד מבלי אשר ימצא ראש וסוף דהגם שהמוחין הן הראש וההילוך הוא הסוף כו', מ"מ יש יתרון בכח ההילוך שמעמיד ומוליך את הראש שבזה הרגל הוא הראש והראש מקבל ממנו כו'. וזה דוקא בב' תנאים. הא' שהכחות יהיו בהתגלות דוקא (לא כמו שכלולים בנפש וגם לא כמו שהכח התחתון כלול בהעליון שאינו עדיין בבחי' כח לפעול פעולתו כו'), והתנאי הב' שיהי' קשר וחיבור כל הכחות יחד בהתלבשותן זה בזה כו', ואז דוקא יש בהם יתרון הנ"ל. וכמו"כ יובן דבבחי' יושר דתיקון שנעשה בבחי' פרצוף שהספי' באים בריבוי התחלקות בבחי' אורות וכלים כו' ומתקשרים ומתחברים וע"ז בבחי' התלבשות הפרצופים זכ"ז עד שבכללות כולם הוא כמו עד"מ בציור אדם בחי' פרצוף שלם כו', אז יש בהם ג"כ השלימות הזאת דנעוץ תחב"ס וסוב"ת בבחי' התכללות כזאת עד מבלי אשר ימצא ראש וסוף כלל דעם היות שיש בהם בחי' ראש וסוף בעצם הנה ההתכללות הוא באופן כזה שהסוף משלים את הראש והראש מקבל ממנו כו', וכמו מצות מעשיות דעדיפי מכוונת המצות כו', וכמו מצות צדקה שנעשי' ע"ז מוחו ולבו זכים אלף פעמים כו', וכמו תמכין דאורייתא כו', וכמ"ש במ"א, ונודע דההתכללות זאת הוא מצד גילוי אור עליון דכאשר מאיר בהע"ס מבחי' א"ס שלימותא דכולא אז נעשה ההתכללות באופן כזה בבחי' יחוד ממש שמשלימים זא"ז ומקבלים זמ"ז כו'. וכמו שהן בבחי' מציאות ה"ה מתאחדים כ"כ עד מבלי אשר ימצא ראש וסוף והנה יש עוד אופן בענין מבלי אשר ימצא ראש וסוף שלמעלה גם מענין ההתכללות הנ"ל.

והוא כאשר המקבל שהוא בבחי' סוף דרגין לגבי המשפיע ה"ה ג"כ משפיע אור
 כמו המשפיע דהנה בהתכללות והתאחדות הנ"ל הרי הסוף הגם שמשלים את הראש
 ה"ה בבחי' סוף. וכמו כח ההילוך ה"ה מ"מ כח תחתון מאד לגבי הראש ואין
 לו השתוות אליו רק שמשלים את הראש במה שמוליכו כו', אך כאשר המקבל
 הוא בבחי' משפיע ה"ה משתווה במעלתו עם המשפיע כו', והיינו בהולדה
 עדימ הרי ארז"ל שלשה שותפין באדם אב ואם כו' אב מוריע לובן כו', ואם
 מוריע אודם כו', הרי האם ג"כ בבחי' משפיע כמו האב כו', ועם היותה בבחי'
 מקבל, דטפת הנוק' מקבל טפת הדכורא כו', מ"מ ה"ה בבחי' משפיע ג"כ
 כו', הרי שהן משתוין במעלתן בזה כו', וזה ימצא רק ביחוד דו"נ לא בשארי
 השפעות כמו יחוד משפיע ומקבל בהשפעה גשמיות כמו עשיר ועני
 וברוחניות כמו השפעת השכל מרב לתלמיד כו', דבכל אלו אין המקבל נעשה
 משפיע כו', והגם שגם בזה נעשה יתרון בהמשפיע ע"י ההשפעה וכמו האיש
 אשר עשיתי עמדו כו', דיותר מה שהבעה"ב עושה עם העני העני עושה עם
 בעה"ב כו' וכן בהשפעת השכל הרי מתוסף בהמשפיע ובפרט בענין תלמיד
 המחכים את רבו כו', מ"מ כ"ז הוא בכלל מה שהמקבל משלים את המשפיע
 שע"י מתוסף בו אור כו' (ועמ"ש בסו' בהדרוש שאחר עלינו בענין נתב"ס כו')
 וה"ז ג"כ שלימות גדולה כו', אבל ביחוד דו"נ הרי המקבל נעשה משפיע
 ומשניהם דוקא נעשה הולד כו', דחידוש זה הוא דוקא בהשפעה עצמיות
 להוליד בדומה כו', וזהו הטעם מה שכינו המקובלים היחודים העליונים
 בענין יחוד דו"נ כמו יחוד או"א ויחוד זו"נ ולא כינו זאת בשם יחוד משפיע
 ומקבל, והיינו לכוונה הנ"ל שביחוד זה המקבל הוא ג"כ משפיע כו', וכמ"ש מזה
 באורך בבה"ז פ' נח על מאה"ז ד"ט ע"ב. והעיקר הוא באמת בלידת
 הנשמות וכמו"כ בהיחודים שנש"י ממשכיכים ע"י עסק תו"מ וע"י מס"ג דק"ש
 שזהו עיקר היחודים למעלה כו', דההמשכה בזה הוא בחי' השפעה עצמות
 ממש בבחי' פנימית ועצמות א"ס ב"ה כו', ועפ"ז יובן ענין לא הוו משגחין
 אפי"ן באפי"ן ע"פ הירושלמי דמאן דאכיל מדחברי בהית לאסתכלא ב"י והיינו
 בספ"י דתהו שהן בבחי' עיגולים שאין להם קשר וחיבור זע"ז ולא ה"י בהם
 ענין נתב"ס א"כ הרי המקבל אינו בבחי' משפיע כלל ורק שכל עילה מקיף
 את עילתו כו' כנ"ל. אבל המקבל אינו מוסיף דבר, וע"כ בהית לאסתכלי
 ב"י שאין המקבל מסתכל באור פני המשפיע, והיינו שאינו מקבל מבחי'
 הפנימיות שלו כ"א מבחי' אחוריים וחיצוניות כו', אבל בתיקון שנעשה בבחי'
 פרצוף בבחי' קשר וחיבור כל הספ"י ויש בהם ענין נתב"ס כו', הרי המקבל
 שהוא הסוף ה"ה משלים את הראש הרי אינו בהית לאסתכלי מאחר שיש
 בו ג"כ יתרון שמשלים כו', ה"ה מקבל מבחי' אור פני המשפיע כו', והעיקר
 הוא באופן הנ"ל שהמקבל נעשה ג"כ בבחי' משפיע הרי אינו אוכל מדחברי'
 מאחר שהוא ג"כ משפיע ע"כ הוא בבחי' השגחת אפי"ן באפי"ן. שמקבל בחי' אור
 פנימי ועצמי ממש כו', וז"ע מתקלא שהוא בחי' דבר ונוק' היינו בחי'
 ההתכללות שהמקבל והמשפיע משתוים במעלתן מבלי אשר ימצא כלל ראש
 וסוף שמאיר בזה מבחי' עצמות א"ס ממש כו'. וז"ש באדר"ו כד ע"ק בעי

לאתקנא כולא אתקין כעין דו"נ להיות דכללות ענין התיקון הוא בחי' ההתכללות. ואמיתית ההתכללות הוא כאשר נתקן כעין דכר ונוק', והיינו בהיחודים העליונים שבבחי' פנימיות בבחי' השפעה עצמיות שהמקבל הוא ג"כ בבחי' משפיע שהוא בבחי' התכללות והתאחדות ממש מבלי אשר ימצא ראש וסוף בבחי' אדמה לעליון ממש בחי' יחיד כו', ומאיר בזה בחי' פנימיות ועצמות א"ס ממש כו'. וי"ל דז"ע מש"א במד"ר משבחר ביעקב ובניו קבע להם חדש של גאולה. דהנה כתי' החדש הזה כו', ראשון הוא לכל חדשי השנה. ולכאו' הלא תשרי הוא ר"ה שכולל יב"ח. ומבו' במ"א דתשרי הוא בבחי' יחוד חיצוני דאו"א שלצורך קיום העולמות. וניסן הוא בחי' יחוד פנימי דאו"א שהוא מבחי' עצמות א"ס ממש. וכמ"ש בלק"ת בהביאור דונקדשתי. וז"ע חדש של גאולה. דהנה איתא בעקידה דבב' אופנים יכולים לידע גדלות הבורא. הא' משידוד המערכות מה שאין בהם שינוי והפסק כלל שמסבבים בתמידות בלי הפסק ובלי שינוי שאין זה בהם מצ"ע כ"א מכח הא"ס כו'. וכמ"ש במ"א. והב' משידוד המערכות בהנסים שיוצאים מדרכי הטבע כמו יצ"מ וקרי"ס שבזה נראה ונגלה כח הא"ס כו'. ומבו' במ"א שזהו ב' יחודים הנ"ל דשידוד המערכות בלי הפסק זהו מבחי' יחוד חיצוני דאו"א שהוא ג"כ כח הא"ס כו'. והניסים היוצאים מדרכי הטבע הוא מבחי' יחוד פנימי דאו"א דלהיות שזהו מבחי' עצמות או"א"ס ע"כ יש בזה גילוי או"א"ס ממש כו'. ונמצא דחדש של גאולה שהו"ע הנסים שלמע' מהטבע זהו מבחי' יחוד פנימי דאו"א כו'. וזהו משבחר הקב"ה בעולמו עולם התיקון קבע ר"ח בחי' יחוד ז"א ומל' התכללות הו"ג שזהו ג"כ מכח הא"ס רק שהוא בחי' חיצוניות דאו"א"ס ב"ה. אבל משבחר ביעקב ובניו דעיקר ענין התיקון הן נשי' ותו"מ כו' קבע להם חדש של גאולה שהוא אמיתית ענין התיקון בבחי' היחודים פנימיים הנ"ל שמוזה נמשכים הנסים שלמעלה מהטבע שהן בבחי' גילוי או"א"ס ב"ה כו'. והנה בהגילויים דבחי' פנימיות או"א"ס ב"ה יש בזה ג"כ כמה מדרי' והו"ע יצי"מ וקרי"ס ומ"ת. דהנה יצי"מ הי' בבחי' מל' וכמא' עד שנגלה עליהם ממה"מ כו'. ובמורא גדול זו גילוי שכינה שזהו בחי' מל', רק שהוא בחי' עצמות המל' היינו בחי' התנשאות עצמית דמל' כו'. וכנודע דמל' היא בחי' רוממות והתנשאות אך יש בזה בחי' התנשאות על עם וכמשנת"ל (ד"ה כל מחלוקת). ויש בחי' התנשאות עצמיות וכמ"ש המלך המרום לבדו והמתנשא כו'. דבחי' התנשאות עצמיות דמל' זהו בחי' פנימיות המל' והיא הנק' כנסי' ע"ש שכונסת ומעלמת בתוכה האורות עצמיים דאצי', וזהו סיבת ההתנשאות להיות דאצי' הוא מובדל בערך מבי"ע כנודע. וע"כ בחי' המל' שכונסת ומעלמת האורות עצמיים דאצי' ה"ה ג"כ בבחי' התנשאות כו', וביצ"מ נתגלה בחי' עצמות המל' כמו שהיא בבחי' התנשאות עצמות כו', וקרי"ס הוא ג"כ בבחי' מל'. וכנודע דים הוא בחי' מל' כו', והגילוי דקרי"ס הוא שנקרע הים ונתגלו האורות עצמיים כו'. וזהו ההפרש בין קרי"ס ליצ"מ דיצ"מ הוא גילוי בחי' המל' בבחי' התנשאות העצמות שזהו רק מה שמל' מעלמת בעצמה האורות עצמיים כו'. וקרי"ס הוא שנקרע ההעלם ומאירים בחי' האורות עצמיים דאצי' כו' (ועמ"ש מזה בד"ה

מצה זו אעת"ד ומ"ת הוא גילוי בחי' ז"א דאצי', והיינו גילוי האורות עצמיים דאצי' כמו שהן. דהנה יצ"מ וקרי"ס הכל בבחי' מל' דגם קרי"ס שהוא גילוי בחי' אורות העצמיים דאצי' ה"ו כמו שמתעלמים בבחי' מל' דבהתעלמות זאת ה"ה משתנים מכמו שהן אבל במ"ת שהי' גילוי בחי' ז"א היינו שנתגלו אורות העצמיים דאצי' כמו שהן ממש כו'. וזהו דקרי"ס ומ"ת שניהם גילוי אצי' בבי"ע כנודע, רק דקרי"ס הוא הגילוי דבחי' מל' ובמ"ת הי' גילוי עצם אצי' ממש כו'. ובתורה יש ג"כ כמה מדרי' דבד"כ התורה היא בחי' ז"א וגם בבחי' חכ' דחכמת אדם תאיר פניו כו', וגם באור פניך נתת לנו תורת חיים כמו שהתורה היא מושרשת בעצמות ממש כו', שכי"ז נתגלה במ"ת בגילוי בנש"י. וזהו פנים בפנים דבר ה' עמכם דהיינו בחי' משגחין אפי' באפי'ן בבחי' יחוד פכ"פ דפנימיות ועצמות א"ס בבחי' פנימיות ועצמות דנש"י כו'. והנה כל המדרי' הנ"ל הן בבחי' דילוג הערך וכנודע דבעצמות אוא"ס אינו שייך ענין הערך כו', וכמ"ש במ"א בענין עד ולא עד בכלל כו', וזהו דאי' במדרי' ע"פ דומה דודי לצבי מה הצבי מדלג מהר להר כו', כך קפץ הקבי"ה ממצרים לים ומים לסיני שכי"ז הוא בבחי' דילוג כו'. מ"מ ההמשכה והגילוי בזה הוא בבחי' סדר והדרגה דתחלה הי' יצ"מ גילוי בחי' ההתנשאות עצמיות דמל' ואח"כ קרי"ס גילוי האורות עצמיים דאצי' המתעלמים בבחי' מל' ואח"כ מ"ת גילוי האורות עצמיים דאצי' כמו שהן כו'. וע"כ במ"ת נז' מיד יצ"מ להיות דיצ"מ הוא מבחי' יחוד פנימי דאוא"ס שזהו הגילויים השייכים לנש"י ולתורה, דמשבחר ביעקב ובניו קבע להם חדש של גאולה שזהו עיקר התיקון שמאיר בחי' העצמות דא"ס כו', וע"כ אמר אשר הוצאתיך מאמצ' ולא אמר אשר בראתי שמו"א, דבריאת שמו"א הוא מבחי' יחוד חיצוני ויצ"מ בחי' יחוד פנימי כו'). אמנם בכדי להיות מ"ת הי' צ"ל יצי"מ וקרי"ס להיות הגילויים בסדר והדרגה כו', וזהו שהזכיר מיד יצ"מ שזהו הכנה והקדמה להגילוי דמ"ת כו'. וזהו אנכי הוי' אלקיך אשר הוצאתיך מאמצ' דבכדי שיהי' מ"ת שזהו גילוי בחי' האורות עצמיים דאצי' כמו שהן, ובד"כ בחי' הגילוי דפנימיות ועצמיות א"ס ב"ה צ"ל תחלה יצ"מ שזהו ג"כ בבחי' הפנימיות והעצמיות בחי' חדש של גאולה כו'. ואח"כ הי' הגילוי האמיתי דבחי' עצמות א"ס במ"ת כו'.

וע"פ הנ"ל יובן מ"ש וידבר ה' אל משה זאת חקת התורה אשר צוה הוי' כו'. דהנה נודע דב' שמות הוי' אלו, הא' הוא בוא"ה והב' בעתיק כמ"ש בלק"ת בהבי' ע"פ זה. ונת"ל דבחי' ז"א הי' ג"כ מבחי' עצמיות האצי', והיינו בד"כ מה שהתורה היא בחי' גילוי אור עצמי כו'. אמנם ש' הוי' דעתיק הוא בחי' פנימיות ועצמות א"ס ממש בחי' התחתונה שבמאציל כו', והוא כמשנת"ל שגם בהגילויים דבחי' עצמות אוא"ס יש בזה כמה מדרי', וכמו ההפך בהגילויים דיצ"מ וקרי"ס ומ"ת כו', וכן בתורה גופא כמו שהיא מבחי' ז"א דאצי' ובחי' חכמת אדם תאיר כו'. ובחי' באור פניך כו', שזהו מבחי' פנימיות ועצמות א"ס ב"ה כו'. וזהו וידבר הוי' אל משה בחי' הוי'

דו"א כו'. ואח"כ אשר צוה הו"י בחי' הו"י דעתיק כו'. וזהו ג"כ מ"ש
 זאת חקת התורה בחי' אותיות: החקיקה וכנודע ההפרש בין אותיות הכתיבה
 והחקיקה דאותיות הכתיבה הן בע"ס דאצ"י ואותיות החקיקה בבחי' כתר
 שהן מיני' ובי' כו'. וזהו שא' כאן זאת חקת התורה אשר צוה הו"י שהוא
 המשכת התורה כמו שהיא בבחי' פנימיות ועצמיות א"ס ב"ה דבאור פניך
 נתת לנו תורת חיים כו'.

בס"ד ש"פ פנחס, אעתי"ר.

צו את בני ואמרת אליהם את קרבני לחמי לאשי. ואמרז"ל קדושין דכ"ט
 ע"א תדבר"י כ"מ שנא' צו אינו אלא זירון מיד ולדורות, ופרש"י נוהג
 מה שיד בקרבנות לדורות. בומן שאין בהמ"ק קיים. אך הענין הוא דכל מצוה
 צ"ל במחדו"מ, ומחוי"ד דקרבנות שיד גם עכשיו וכמ"ש בלקו"ת. ועדיין א"מ
 שהרי העיקר הוא העשי' וא"כ מה"ע שנוהג לדורות. ולהבין זה צלה"ת שרש
 הענין מה שתשובה הוא דקא בעוה"ז ולא בעוה"ב דשם כ"א על מקומו יבוא
 על שכרו או עונשו ר"ל כפי עבודתו בעוה"ז. רק בעוה"ז יכול לתקן ע"י התשובה.
 ושרש הענין הוא הדגה בכללות הענין. דתהו ותיקון מבו' בע"ח בכ"מ דעיקר
 ההפרש ביניהם דספירות דתהו היו בבחי' כללות שעי"ז נק' גקודות והן ז'
 מלכין דתהו בבחי' ז' גקודות, ובתיקון געשה מהו' נקודות בחי' פרוצוף שלם
 בציור אדם. דהנה גודע שיש נקודה ספירה ופרצוף נקודה הוא כאשר ספירה
 היא בבחי' כללות ולא נתחלקה לפרטים כלל, וכאשר כ"א נחלקה ליו"ד פ"א
 גק' ספירה, ואז יש בה גם מהספ"י ההפכית, אך הם סותרים ומנגדים זל"ו.
 ועמ"ש מזה בדרוש אנכי ה' אלקיך אעתי"ר בד"ה וידבר כו' זאת חקת התורה.
 דהנה בנקודה ג"כ בכל ספ"י נמצא כלול הכל ואין להם קשר וחיבור ועי"ז וכמו
 הכחות הכלולים בנפש שאינם מקבלים זמ"ז וכמ"ש במ"א בד"ה וביום
 הביכורים, כמ"כ הוא בכל נקודה כו', רק שאינם שם בבחי' מציאות ניכרת
 שיהי' שיד בהם התנגדות זל"ו, ובספירה להיות שזהו מה שנחלקה ליו"ד ה"ה
 מנגדי' רק מפני שהספ"י העצמיות מתגברת ומה שכלול בה הוא רק כמו בכח
 כו' וכמ"ש בד"ה הנ"ל אין זה בבחי' סתירה והתנגדות ממש כו', אמנם כאשר
 כל ספ"י נבנה בבחי' ציור קומה בפרצוף שלם זה נק' פרוצוף שבא בריבוי
 התחלקי' כמו בציור אדם ברמ"ח אברים ראש גוף ורגל ואברים פנימיים
 וחיצונים ויש להם קשר וחיבור ההתהוות הפרצופי' דתיקון הוא מהו' גקודות
 דתהו שנעשו בבחי' פרוצוף. והנה המשל לזה בדוגמא למטה יובן בהזרעת
 איזה דבר שהוריעה כוללת. כל מה שעתיד לצמוח ולהתגדל ממנה בריבוי

התחלקות עדי"ם כשנוטעין גרעין בארץ וצומח ממנו אילן הרי יש בו הרבה פרטים והוא גופו וממשו של האילן והענפים המתפשטים ממנו והעלין והפירות הצומחי" על הענפים הרי יש הרבה פרטים ויש בהם פנימיות וחיצוניות דהיינו מה שהוא עיקר ומה טפל, דגופו וממשו של האילן הוא העיקר והענפי אינם עיקר האילן רק התפשטות, והפירות הן עיקר כח האילן (דרוש וככה) שהרי האילן עיקרו להצמיח פירות ונק' עי"ש כמו אילן תפוחים, ועם היות שהפירות אחרי צמיחתן הן נבדלים מן האילן מ"מ ה"ה עיקר האילן, והענפים הם רק התפשטות רק שדבוקים בהאילן, גם הענפים הן כמהות האילן והפירות באים בשינוי המהות ומ"מ הן עיקר כח האילן, והקליפה שסביב האילן היא טפל לגמרי, וכן בהפירי יש עצם הפירי והעלין והקליפה וכ"ז ה"י כלול בהגרעין הנטוע רק ששם ה"י בהתכללות ורק בהצמיחה ניכר כל הנ"ל אבל בהגרעין אינו כ"ז ניכר כלל, והגם שממנו (ספי"י) ומכוחו (נקודה) נמצא ונמשך הכל, מ"מ בהגרעין כ"ז הוא בהעלם ובהתכללות בתכלית שאינו בבחי' מציאות ניכרת שיהי' שייך התחלקות והבדל דברים פרטים ועומדים שם בהשוואה, ורק כאשר יצא מהכח היולי של הגרעין מהעלם אל הגילוי בא בריבוי התחלקות וניכר הפנימיות והחיצוניות, וכן בצמיחת התבואה שיש תבן וקש וחטה שהעיקר הוא החטה וכדאי' במדר"ר שמדינין אלו עם אלו כו' אמרה החטה כו', ובהגרעין הכל בהתכללות ובהשוואה, ובפרטיות יותר יובן בהרעת הטפה להוליד שבהטפה לא יש התחלקות אברים כלל ועי"י שהייתה ט"ח בבטן האם נעשה ציור הולד בהתחלקות אברים ויש אברים פנימיים ואברים חיצונים עד שיש שערות וצפרנים שהן מותרות השפע, ובהטפה הרי נמצא הכל רק שאינו ניכר כלל והשערות וצפרנים והמוחין שבראש הם שם בהשוואה ממש ורק אחר שנתגדל בציור אברים אז כאו"א על מקומו יבוא דמה שהוא בבחי' פנימיות ניכר בפ"ע בבחי' פנימיות ומה שהוא בבחי' חיצוניות ניכר בפ"ע בבחי' חיצוניות כו', והדוגמא מזה יובן בענין תהו ותיקון דהפרצופים דתיקון הן הגדלת בחי' הנקודות דתהו, דהנה במשל האילן הנ"ל מרומן כללות ההשתל' דעולם האצי' ובי"ע ומדרי' שלמעלה מאצי' (ע' דרוש וככה הגדול). דהנה גופו וממשו של אילן זהו המדרי' שלמעלה מאצי' ושלמע' מאצי' הוא באצי' דאצי' הוא התפשטות הארה לבד מאוא"ס המאציל הלא ידוע דבאור יש בחי' עצם והתפשטות, דעצם האור אינו בבחי' גילוי עדין וההתפשטות הוא בחי' גילוי כו' ומדרי' שלמע' מאצי' הוא בחי' עצם האור דלכן ה"ז בבחי' העלם וסתימות עדין כו', וז"ע גופו וממשו דהיינו בחי' עצמות או"א"ס בחי' הכתר בכלל, וי"ל דבד"כ בחי' גוף האילן הוא ג"כ בחי' עתיק שג"כ נתתקן מהנקודות דתהו וכמ"ש בעי"ה, ועתיק הוא בחי' תחתונה שבעצמות כו', והענפים המתפשטים הן בחי' ע"ס דאצי' שהן התפשטות הארה, וה"ה דבוקים באוא"ס המאציל דלכן הם מעין העצם כו', ועל הענפים גדילים הפירות, היינו שהענפים מביאים מהעלם אל הגילוי כח האילן, והוא שעי' אצי' מתהווה היש דבי"ע דאיהו וגרמוהי חד לברוא כו', דהעיקר הוא

התהוו' היש וכמא' נתאוהו הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים כו' וכנודע, רק שאין צמיחת הפרי על גוף האילן כ"א על הענפים כו'. והענין הוא דאצי' שהוא בחי' הארה ה"ז בחי' אין המקור ליש כי א"א להיות יש מיש כ"א ע"י אין באמצע, וזהו דאצי' הוא ממוצע בין אוא"ס המאציל אל הנבראים כו', והפירות באים בבחי' נבדל מהאילן דמשם יפרד כו', וגם באים בבחי' שינוי המהות כו', והענפים דבוקים בהאילן והן ממהות האילן, שכ"ז הוא מכוח בהנמשל כו' ובפירות יש גוף הפירי וקליפה כו' הוא מה שבעולמו' בי"ע יש בחי' פנימיות העולמות והיצוניות והיצוניות דהיצוניות כו'. גם י"ל דגוף האילן הוא בחי' אצי' וכמא' הת"ז מלגאו איהו ש' מ"ה כו' ואיהו שקי' דאינלא כו' שזהו בחי' הארת הקו המאיר באצי' כו' והענפי' המתפשטי' הן הארת האצי' המתפשט בכרי' והן י"ב שבטים בחי' מרכבת דברי' שהן בחי' שבטים וענפי' דהארת * שנמשך לפעול הביטול בכי"ע, ע' בי' ואני נתתי לך בהוספ' תו"א. והפירות הן נשמות שנק' פירות האילן כו', ועמ"ש במ"א במ"ש בוהר איבין זורעין כו'. וכן בהמשל הב' דהגדלת הולד שיש אברים פנימים והיצונים שמוכן מזה בצירור אדה"ע וכמא' אנת הוא דאפיקת כו' וקריגין לון ע"ס כו' חכמה מוחא בינה ליבא כו' שיש בזה כמה מדרי' בבחי' פנימיות והיצוניות כו', וכל ההגדלה הזאת היא מהמדות דתהו שבאו מאוא"ס המאציל בבחי' אור זרוע כו' וכמו הגרעין שהוא בבחי' כללות וממנו נעשה כל הגדלת האילן כך הגקודות דתהו הן בבחי' כללות בלי התחלקו' מדרי' כלל לפי שבאו בבחי' אור זרוע להיות מזה הגדלת הפרצופים דתיקון כו'. אמנם בכדי שיהיו הפרצופי' דתיקון מהנקודות דתהו הנה עד"מ בהגדלת האילן מן הגרעין יש בזה ב' תנאים שהן ב' סיבות שתהי' הצמיחה, התנאי הא' שיהי' תחלה הפסד צורת הגרעין במה שנירקב ונפסד צורתו לגמרי. והענין בזה א' הוא בדרך העלאת מ"ן לכה הצומח המעוררו וממשיכו שתהי' הצמיחה כפי אופן הגרעין, ויש בזה עוד ענין ב' שיתבטלו החלקים שבו ויתערבו ויתכללו כולם, דהנה כל הפרטים שנעשים אח"כ בהאילן בהגדלתו הרי ישנם כולם הפנימיות וההיצוניות בהגרעין רק שעומדי' שם כולם בהשוואה שבההיצוניות יש כח שוה כמו בהפנימיות ובכדי שיתברר אח"כ נבדל הפנימיות בפ"ע וההיצוניות בפ"ע דמה שהוא פנימיות יהי' פנימיות ומה כו', צ"ל הביטול בהחלקי' האלו שבהגרעין והתערבותם כו'. וכמו עד"מ כשעושי' כלי מחתיכת כסף צריכי' להתיך תחלה את הכסף שעי"ז מתערבים החלקי' שבו שהעליון שבו נעשה ** ותחתון עליון ואז יכולי' לעשות ציור הכלי כמו שרוצים לעשות הציור, דאם לא יתיכו וכמו עץ שא"א להתיכו הרי בהכרח שמהצד העליון שבו יהי' עליונה של הכלי ומהתחתון יהי' תחתיתו ואז א"א להיות הכלי כפי דבעי' למהוי' ע"פ הכוונה, ע"כ צ"ל ההתכה וההתערבות ואז אפשר להיות

(*) כ"ה בגוכי"ק, ואוצ"ל : דהארת האצי'.
 (** כ"ה בגוכי"ק, ואוצ"ל : נעשה תחתון.

צ'ור הכלי מכוון כו'. וכמו"כ הוא בהגרעין שיש בו הפנימיות והחיצוניות והחיצוניות שהן כמו הפנימיות ואם לא יהי' הביטל בהחלקי' שבו ואם לא יתערבו לא תהי' אח"כ הפנימיות כפי שצ"ל אח"כ בהגדלה ומכ"ש שהחיצוניות לא תהי' כדבעי למהוי', וע"כ צ"ל הרקבון והביטל כו'. והתנאי הב' הזריעה תהי' בקרקע לחה שיש בה לחלוחית מים שע"ז נעשה הרקבון בהגרעין, ועוד זאת שע"י ההללוחית תהי' הצמיחה וההגדלה כדבעי שהרי גם לאחר שנצמח האילן הרי יונק תמיד מלחלוחית הארץ וא"ל תהי' הצמיחה בקטנות, כ"א צריך תמיד לצורך הגדלתו את לחלוחית הארץ ומי גשמים שע"ז דוקא תהי' הצמיחה וכמ"ש כאשר ירד הגשם כו' והרוה את הארץ כו', וכמו"כ בהגדלת הולד הוא ע"י האכילה שתאכל ותזן האם במשך ימי עיבורה וכמא' אוכל מה שאמו אוכלת שהדם נעשה חיות בפשי אל הולד, ולכאור' מה צריכים לזה שהרי הגרעין והטפה יש בהם כל מה שיוצמח ויוגדל מהם, מפני מה צריכים עוד סיבה אחרת אל ההגדלה והצמיחה אך זהו מפני שכמו שנמצא בהגרעין והטפה הוא בקטנות מאד ואינו מוכרח שתהי' הצמיחה וההגדלה מצ"ע שהרי הצמיחה אינו בערך הגרעין כלל עד שהוא כמו יש מאין כמ"ש באגה"ק סי' ד', והוא דבר נפלא שיש בארץ להצמיח כו', וכן התהוות הולד דבינה יתירה כו'. ולפי שהוא באין ערוך ע"כ אינו מוכרח הדבר שתהי' הצמיחה מן הגרעין כ"א צריכי' עוד סיבה לזה והוא המים שפועל להיות הצמיחה וההגדלה מן הגרעין כו' והדוגמא מזה למעלה שבכדי שיהי' הגדלת הפרצופי' דאצי' מנקודות דתהו צ"ל גילוי אור עליון שלמעלה מתהו שהרי הי' בונה ע"מ לסתור וסותר ע"מ לבנות וע"כ נמשך מהאוא"ס שלמע' מתהו ולהיות התיקון, וז"ע ש' מ"ה דתיקון המורשש בעצמות א"ס למעלה משרש התהו כנודע בענין והוא עבר לפניהם, וזהו מ"ש בע"ח דבהג' זמני הגדלה דע"מ נמשכים אורות עליונים יותר שעושין ההגדלה, וכמו עד"מ שהדם נעשה חיות רוחני להולד ודם הוא בחי' גבו' רק זהו ע"י שמאיר בו מבחי' החכ' כו', ועמ"ש באגה"ק הנ"ל דכאשר זריג הן בבחי' עיבור באימא מאירים בה אורות שלמע' מאימא ולמעלה מעלה עד א"ס המאירים בט' או ז' ירחי לידה כו', ועמ"ש בס' קה"י ערך נדה, ובזמן הניקה דם נעקר ונעשה חלב שנמשך ונהפך לחסדים שזהו ע"י מוחין דאבא, וכידוע בענין ספה"ע שהוא זמן ההגדלה ע"י ההמשכה מבחי' מוחין דאבא כו', ומכ"ש בזמן המוחין כו', וכ"ז הוא מפני שלצורך ההגדלה צ"ל גילוי אורות עליונים יותר כו', וכן הוא בכללות תיקון הנקודי' להיות בבחי' פרצוף כו' וגם צ"ל תחלה בחי' הביטל בנקודות דתהו שזהו בבחי' העלאת מ"ן לעורר ולהמשיך בחי' הביטל בנקודות דתהו שזהו בבחי' העלאת מ"ן לעורר החלקים כו'. והענין הוא דהנה הנקודה כוללת כל הבחי' פנימיות וחיצוניות רק שהן בה בשוואה, והיינו להיותה בחי' אור עצמי שלמעלה מהתחלקות ע"כ באה בבחי' נקודה כללית ובהשוואה כו', ולכן בכדי שתהי' בבחי' פרצוף אם לא יהי' הביטל בהחלקי' שבה הרי מבחי' הפנימיות שבהנקודה יהי' בחי' הפנימיות בהפרצוף ג"כ ואז א"א שיהי' כפי הכוונה מאחר שהוא בבחי' אור

עצמי בבחי' ריבוי אור ובבחי' פרצוף צ"ל בחי' מיעוט אור כו', וכ"ש שהחיצוניות
 לא תהי' כפי הכוונה דהיינו שתהי' בבחי' מיעוט עד בחי' חיצוניות לגמרי בלי
 גילוי אור כו'. וא"א שיהי' זה מבחי' אור עצמי כו'. ע"כ צ"ל ביטול בכל חלקי
 הנקודה שתתבטל מבחי' העצמית שלה כו'. ומה שצ"ל התערבות החלקי'
 י"ל הדעיקר הוא לפי שבהנקודות דתהו הי' התגברות בחי' החיצוניות על
 הפנימיות כו' (וי"ל שהו"ע התגברות הגבו' כו') ע"כ צ"ל ההתערבות בכל
 החלקים שבה ואז מתתקן ומתברר בבחי' ההגדלה בחי' הפנימיות והחיצוניות
 דמה שהוא פנימיות יהי' בבחי' פנימיות והחיצוניות יהי' בבחי' חיצוניות כו'.
 וז"ש בע"ח שער התיקון רפ"א דכאשר עלה ברצון המאציל להחיות המתים ולתקן
 המלכים גור והעלה מ"ן כו', והיינו שבוה עלו בחי' הנקודות דתהו בבחי'
 עיבור בבנינה דא"ק כו' יעו"ש. וענין העיבור הוא בחי' הביטול שזהו העלאת *
 להיות המשכת ש' מ"ה דתיקון, וגם הוא בחי' הביטול בנקודות דתהו בכדי
 שתוכל להתברר ולהתתקן בבחי' פרצוף להיות ההבדלה בבחי' פנימיות
 וחיצוניות כפי כוונת המאציל ב"ה כו'. וזהו שככל הגדלה צ"ל עיבור דוקא
 שכן הוא בכל הג' מדרי' דעי"מ כמ"ש בע"ח. והוא בחי' הביטול של המתברר
 והעלאת מ"ן שלו ואז נמשך אור העליון שעושה ההגדלה וההבדלה הג"ל.
 והנה ידוע דתהו ותיקון בנפש הן הנה"א והנה"ב דהמדות דנה"ב שרשן מתהו
 דלכן הן בבחי' כללות שזהו סיבת התוקף שלהן כו', וכמו מדות האדם שהן
 בבחי' חלישות מפני שכל מדה מתחלקת לפרטי' ע"י המוחין כן הוא במדת
 דנה"א כו', וכמו מדות הבהמה שהן בתוקף כמו"כ הוא במדות דנה"ב כו' והיינו
 להיות שרשן מתהו בחי' נקודות כו', רק שהנה"ב להיותו מבחי' שבה"כ דתהו
 כמו שנפלו בנוגע ע"כ הטיית המדות שלו הן לדברים חומריים כו' והנה"א
 הוא מבחי' שכבר נתתקן ע"כ כל ההטי' וההמשכה שלו הוא רק לאלקות כו'.
 אמנם ירידת הנה"א למטה הוא לתקן את הנה"ב והיינו לפעול ההתחלקות
 בהמדות דנה"ב ולעשות בהם הבדלה בין הפנימיות והחיצוניות היינו הבדלת
 הטוב והרע והוא מה צריך לרצות ולימשך לזה ומה שאינו צריך לרצות
 בהם כו', ובד"כ הוא לעשות את הנה"ב בבחי' ציור אדם בבחי' התחלקות
 פרטי' ובבחי' פנימיות וחיצוניות כו' ואז נכלל ונתאחד הנה"ב בנה"א שעיי"ן
 מתוסף אור בנה"א, ועמ"ש בלקו"ת בהב"י דואהי' אצלו אמון, ותחלה צ"ל
 הביטול כללי בנה"ב בכדי שיהי' באפשר להתברר ולהתתקן ולהיות הבדלת
 הפנימיות והחיצוניות כו', וגם בנה"א מתוספים אורות לצורך הברור והו"ע
 משביעין אותו כו', והאור דתומ"צ למטה כו', וע"פ הנ"ל יובן מה שענין
 התשובה הוא בעוה"ז דוקא, דהנה מבו' שצ"ל ב' תנאים בתיקון הנקודות
 הא' שיהי' ביטול המתברר ועלייתו למקום המברר, והב' המשכת האור
 העליון שהוא בחי' ש' מ"ה המברר, ונודע דש' מ"ה הוא בחי' חכ' דבחי'
 אתברירו והיינו משום דאוא"ס שורה בחכ' ובחי' אוא"ס השורה בחכ' הוא בחי'

עצמות אוא"ס כמו שהוא בעצם בבחי' טובב ומקיף שורה בחכ' בבחי' פנימי כו' וכמ"ש בלקו"ת בד"ה ויקח קרח ובד"ה ואהבת. וסדר הבירור הוא דתחלה בחי' חכ' דא"ק בירור ותיקון בחי' פרצוף הכתר בחי' תכלית הפנימיות ואח"כ כל המדרי' דאצי' ומה שהוא בבחי' פסולת וחיצוניות לגבי האצי' נפל בברי' ונתברר בחי' הפנימיות השייך לברי' והשאר נפל ליצי' כו' והכל ע"י החכ' כו' דאור החכ' משתלשל ממדרי' למדרי' דחכ' דמל' דאצי' מברר בברי' וחכ' דמל' דברי' מברר ביצי' כו' והפסולת היותר * נפל למטה והן היכלות דק"ג וכל הדברים שלמטה שצריכים עוד להתברר ע"י ש' מ"ה כו', והתנאי הב' שיהי' ביטל המתברר כו', והמשכת האור העליון פועל ג"כ ביטל בהמתברר כנ"ל במשל הלחלוחית שבארץ כו' וגם עושה ההגדלה היינו ההבדלה בין הפנימיות להחיצוניות שהו"ע הבירור כו', וזהו דענין התשובה הוא בעוה"ז דוקא להיות דבעוה"ז הוא זמן הבירור דעוה"ז הוא עדיין כמו בחי' נקודות שלא נתבררו עדיין וכמ"ש והארץ היתה תהו כו', וע"כ יש בעוה"ז דוקא כח הביטל בהמתברר שיתבטלו ויתערבו החלקים שבו כו', והענין הוא דביטל הנ"ל הוא בחי' ביטל במציאות דוקא שמתבטל בעצם מציאותו ועי"ז דוקא מתבטלים כל החלקים בכדי שיוכל ** שינוי הצורה וההבדלה בין הפנימיות כו' דמה שהוא פנימיות יהי' בבחי' פנימיות כו' כנ"ל, ונודע דביטל זה הוא ביותר בבחי' יש והו"ע הנחת עצמותו כו', דבמדרי' רוחנים הביטל אינו בבחי' הנחת עצמותו ורק בבחי' יש דוקא נמצא כח הביטל הזה כו' ולכן בנה"א הביטל הוא בסדר והדרגה ע"פ טו"ה, והביטל דנה"ב הוא בסתר המדריגה שלא בהדרגה כו' כמ"ש במ"א, וכן בעוה"ז שהוא זמן הבירור עדיין נמשך כח המברר כו', וע"כ יכול להיות בעוה"ז ענין התשובה שמתהפך מן הקצה אל הקצה מרע לטוב ומחשך לאור כו' וכמו בבע"ת דמה שהי' תחלה אצלו עיקר געשה טפל לגמרי והטפל געשה עיקר כו' וזה שייך דוקא בעוה"ז שיש כאן כח הביטל הנ"ל וכח המברר כו', משא"כ בעוה"ב שכבר ברור ומתוקן מסתלק כח המברר, וגם הביטל אינו באופן כזה מה שנצרך לצורך הבירור כו' ובודאי הביטל למעלה הוא במדרי' גבוה ונעלה אבל לא אופן הביטל הזה (ניט דער פאל ביטל) וע"כ אינו שייך תשובה וכאו"א על מקומו יבוא בבחי' פנימיות וחיצוניות כו' רק בעוה"ז שיש כאן הביטל שיתבטלו כל החלקים ויתערבו כו' וגם יש כח המברר שייך כאן ענין התשובה כו', ומהו תשובה הנה ע"פ פשוט פ"י תשובה הוא ל' השבה שממשיך איזה דבר וכמו והשיב את הגולה כו', והענין דהנה יש תשו"ת ותשו"ע, תשו"ת הוא תשוב ה', וכנודע דתשובה תתאה הוא ששב מדרכו הרעה וכמ"ש שובו מדרכיכם כו' ועי"ז משיב בחי' ה' תתאה דרגלי' יורדת כו' וע"י מעשיו הרעים באה בבחי' גלות בתוך הקלי' כו' וכמו"כ הוריד גפשו כו', וע"י התשובה ה"ה משיב גפשו וכח האלקי למעלה כו' וכמ"ש באנה"ת.

(*) כ"ה בגוכי"ק, ואוצ"ל: היותר גס.

(**) כ"ה בגוכי"ק, ואוצ"ל, שיוכל להיות.

אמנם הכוונה הוא שבהשבת כחות נפשו משיב גם את הנהיב והיינו שהכח
 התאוה שבכל הדברים הרעים והזרים והוא האש זר דנהיב כו' משיב אותו
 להיות נכלל באלקות כו', ואיך אפשר לכאוי שהאש זר יוכלל באלקות, אך זהו
 ע"י התשו' שמתמרמר מאד במרירות עצומה מקירות לבו ביותר (שוהו ג"כ
 בחי' הגבו' והיסוד האש שבנפש כו') על העוות והעיקום שלו עד שמואס בחייו
 ממש בזה נכלל האש זר באלקות, להיות כי תגדל אצלו ביותר הצמאון והתשוקה
 לאלקות להיות ברצון א' לה' לבדו כו' הרי נכלל בזה האש זר באלקות להיות
 שע"ז נעשה הרשפי אש והתשוקה לאלקות בתוקף ביותר כו', והגם שהתשוקה
 והרצוא לאלקות היא בבחי' מרירות וכמו מ"ת בוכין אנן בעינן למהוי קדם
 מלכא שוהו בבחי' בכי' דוקא כו', והיינו מפני שהעיקר בזה הוא הרגש הריחוק
 כו' ואינו דומה כמו בבחי' כליון ורצוא לאלקות שבהעבודה שע"י התבוננות עד
 בחי' אהבה בתענוגים שהיא בבחי' תוקף הכליון כו', וכ"ז הוא מה שרוצה
 להיכלל באוא"ס ב"ה כו', אבל כאן הוא מחמת הריחוק שצר לו מאד מעוצם
 ריחוקו ועי"ז הוא בבחי' כליון ורצוא כו', מ"מ איך שיהי' ה"ה בבחי' תוקף
 הרצוא והצימאון כו', וכמו הבורח ממיתה ר"ל ה"ה רץ למקום החיים, דעם
 היות שסיבת הריצה הוא מה שבורח מן המיתה לא מה שבוחר בחיים ואיך
 שיהי' ה"ה רץ למקום החיים בתוקף הרצוא כו', ואדרבא יש בזה יתרון מה
 שאינו מורגש דכאשר בוחר בחיים טוב ועי"ז הוא הרצוא הרי יש בזה הרגש
 הטוב, אבל כאשר הריחוק הוא סיבת הרצוא הרי אין בזה הרגש החיים וטוב
 רק הוא רץ ממילא לאלקות בלי שום מורגש כלל כו' מפני שבאמת מתבטל
 כל מציאותו לגמרי מכל וכל כו' וכמ"ש במ"א וז"ש לזאת יקרא אשה כי מאיש
 לוקחה כו' אש ה' ואש יו"ד אש ה' בחי' נהורא אוכמא השורף את הפתילה
 ומכלה את היש כו', והוא בחי' אש דנה"א המלוכש בנה"ב ופועל בנה"ב בחי'
 מרירות ורצוא הנ"ל שהאש זר דנהיב יוכלל באלקות כו', ואש יו"ד בחי' נהורא
 חיורא והוא בחי' הרצוא וכליון דנה"א מצ"ע כמו באהבה בתענוגים כו', והרשפי
 אש דאש ה' הוא מבחי' אש יו"ד כו', אבל עולה למעלה ממנו בבחי' תוקף
 הרצוא והצימאון בלי מורגש כלל כו' וע"כ במקום שבע"ת עומדים כו' דחזור
 לקדמותו ממש כו', וזהו טהרה מביאה לידי קדושה טהרה הוא מה שנשטהר
 מחטא ועון וקדושה בחי' אשר קדשנו במצותיו עבודת הצדיקים כו' וטהרה מביאה
 כו' שממשיך תוסי' אורות בתומ"צ כו', וזהו ג"כ ענין הקרבנו' שהוא האש זר
 דנהיב יוכלל בנה"א כו' דהנה ארמ"ע הן נגד דצח"מ כו' בד"ה ואמרת להם
 זה האשה בס' ב"ד רב"ך, ויש ב' דיעות ברוח ואש כו' ועיקר ענין הקרבן
 הוא הקרבת הנהיב בחי' מדבר כו', וההקרבה היא ביסוד האש שבו שהוא
 העיקר כו' כמ"ש בד"ה הנ"ל בס' רל"ה, והוא שיוכלל בנה"א כו' וזהו לאשי
 ב' אשות אש ה' ואש יו"ד שיוכללו יחדיו וזהו ג"כ ענין התפלה הקרבת הנהיב
 כו', ולחמי לאשי היא התורה לחם ומזון המחזק החמימות ורשפי אש דקדושה
 כו' בד"ה הנ"ל ובהבי' דתקס"ה, וזהו צו מיד ולדורות דמתו"ד דקרבת תורה
 ותפלה ותשובה יש גם עכשיו ואדרבא בעוה"ז דוקא זמן הכירור כו', ולהיות

דעיקר ענין הקרבנות הוא הקרבת הנה"ב הרי יש כאן גם מעשה הקרבנות, ומ"מ העשי' דוקא בזה"ב שהי' האש שלמעלה למטה והי' ההקרבה בפוי"מ למטה כו', ולפמ"ש באגה"ק בקו"א ד"ה להבין מ"ש בפע"ח בענין התפלה שפועל למטה מ"מ ע"י הבירור כו' א"כ הרי ע"י הבירור דנה"ב יש גם עכשיו העשי' בפוי"מ כו', וזהו צו מיד ולדורות כו'.

בס"ד ש"פ מטו"מ, אעט"ר *.

וידבר משה אל ראשי המטות כו' זה הדבר כו' כ' הרמב"ן יש פרשיות שלא נא' בהם ציוי ה' למשה, וצ"ל מפני מה לא נא' כאן בנדריים כו', ולמה נאמרה פ' זו לראשי המטות דוקא כו', ומהו זה הדבר, גם צ"ל כללות ענין הנדריים לא דיין במה שאסרה תורה, והענין דהנה כתי' אחור וקדם צרתני בס' תרטו"ב, קדם לצוות לזה, וזהו זה היום תחלת מעשיך לפי שהאדם הוא העיקר ונק' זה היום כי זה כל האדם, וענין ז"ה הוא גילוי דתכלית בריאת האדם למטה הוא להמשיך גילוי אלקות בעולם וכמ"ש נר ה', זרע ברך ה', בלקו"ת ד"ה ואתחנן, דהנה בסדר הבריאה דצ"ח קדמו, וזה הוראה שקדמו בשרשן, ולכן קיום האדם ע"י דצ"ח, דשרש המזונות מחיצוניות בינה, ולכן יש בהם תענוג, מ"מ אחר שנבראו האדם גבוה במעלה מהם, דצח"מ אבי"ע, חביב אדם, ועל דמות הכסא, ולכן האדם מנהיג כולם ומתקן כולם, וכמ"כ ברחוניות האדם מעלה ע"י הגילוי, שממשיך במקום החשך להיות אתהפכא חשובא כו', וגם גילוי שרשו ומקורם בהם הוא ע"י האדם, ויקרא האדם שמות, בד"ה כה תברכו, ולכן ע"ה אסור לאכול בשר, וכן קודם התפלה כי האכילה שמקבל חיות מהם הוא ע"י שמעלה אותם, הרי האדם למעלה מהם, ושניהם אמת דומ"ל דתהו קדמו לתיקון, תיקון צמצום מיעוט, ותהו ריבוי מעומ"ט, פו"ח דצ"ח מתהו, פעל א' או כו' נקודה אדם ג' קוין, קומה זקופה מעומ"ט, אבל כאשר נפל שבה"כ נפל למטה מתיקון, ספ"י, קומה כפופה, ולכן קדמו, אבל כאשר נפל שבה"כ נפל למטה מתיקון, דכמ"כ הוא בשבה"כ גופא אר"י שור, והאדם הגם שהוא ממדרי' תחתונה לגבי תהו, אבל הוא ע"ד השתל', ולכן האדם למעלה מהם ומתקן אותם, מצד הגילוי, ואח"כ מתעלה ע"י מפני שרשם הקדום, וכן החיות גושאות ע"י שמנושאות תחלה, והנה באמת שרש האדם למעלה גם מתהו, תרי"ט ג', זהו אדם אדמה לעליון לבחי' עצמות א"ס שלמעלה מבחי' תהו כו', וע"כ עוה"ב אין בו אכו"ש דענין אכילה הו"ע בירורים לברר שבה"כ דתהו וע"י מקבל חיות מהאורות דתהו, אבל לעתיד שיתעלו נש"י בשרשם האמיתי בבחי' עצמות א"ס לא

(*) בראש המא' גרשם בנוכ"ק: רישומי דברים וענין תהו ותיקון כמו שנא'.

יצטרכו לאכילה, וזהו ביום השלישי יקימנו ונחי' לפניו בבחי' פנימיות ועצמות
 א"ס וע"כ אין בו אכוש, והענין הוא דהנה שבה"כ הי' בוח' ונודע דוח' בכ"מ
 הוא בחי' חיצוניות ולכן מדות שייכים אל הזולת, הרי שהשבירה הי' בבחי' חיצוניות
 גם בג"ר רק בבחי' חיצוניות אר"א אבל לא בפנימיות וכמ"ש ימותו ולא בחכ',
 ובכ"מ בחי' התהו הוא בבחי' חיצוניות וכמ"ש במ"א דתהו ותיקון שניהם
 עלו במח' ותהו בבחי' חיצוניות דאוא"ס ותיקון בבחי' פנימיות כו', ולעתיד
 שתהי' העלי' בבחי' פנימיות הי' למעלה מבחי' שרש התהו כו', ולכן אין בו
 אכוש כו', וזהו ע' איסור אכילה ביוה"כ לפי שאז עליית המלי' וכנסי' בבחי'
 פנימיות עתיק שלמעלה משבירה, דהשבירה הי' בחיצוניות אר"א והארה
 מבחי' חיצוניות עתיק, אבל העלי' דיו"כ בבחי' פנימיות עתיק ע"כ אסור
 באכילה, שזוהו ירידה גדולה כו' וכמ"ש בסידור, ולפ"ז אינו מובן מה צריך
 האדם לקבל חיותו מדצ"ח מפני שרשם בתהו הלא שרש האדם למעלה מתהו
 ומפני מה לא יקבל חיותו משרשו ומקורו, אך הענין הוא דהנה אדם בד"כ
 הוא בחי' ז"א ועם היות דשרשו מבחי' פנימיות החכ' ולמע' מע' מבחי' פנימיות
 ועצמות א"ס ביה, מ"מ א"א לו להגיע לשרשו ומקורו מפני הבדלת הערך
 כ"א ע"י הברורים דשבה"כ דתהו שיורש ע"ז אורות דתהו ואח"כ יכול להגיע
 לשרשו ומקורו האמיתי כו', והענין הוא דהנה נת' בדי' צו כו' את קרבני כו'
 דהו' נקודות דתהו באו מאוא"ס המאציל בבחי' אור זרוע להיות מזה הגדלת
 הפרצופים דתיקון כו' וצ"ל מפני מה הי' הסדר באופן כזה להיות תחלה נקודות
 דתקו ושבה"כ ומוזה יהי' הגדלת הפרצופי', ולמה לא הי' התהוות הפרצופי'
 דתיקון מעצמות אוא"ס שלא ע"י אמצעות התהו, וי"ל דלכך מ"ש בכתהאריו"ל
 דענין התהו הוא בכדי להפריד הדינים והגבורות שהן הסיגים ופסולת כו',
 ולכך מ"ש במ"א שזוהו בכדי שיהי' עבודה כו', הנה הי' זה בשביל ב' ענינים
 שנתחדשו ע"ז, הא' בכדי שיהי' הגבלה והגדרה בהע"ס שיהיו בגדר מיוחד
 במהות חכ' וחסד כו', וכמו עד"מ הגרעין מגביל ומגדיר את הכח הצומח,
 דמהכח הצומח עצמו יכול להיות כמה אופני צמיחות, והגרעין מגביל להיות
 הצומח באופן כזה דוקא, דכאשר הגרעין של תפוחים צומח אילן של תפוחים
 כו', וכמו"כ יובן הדוגמא למעלה דהנה מעצמות אוא"ס יכול להיות ספירות
 עד אין קץ ושיעור ובאופנים אחרים לגמרי כו' דכן מחייב ענין הא"ס והיינו
 דענין הפשיטות ובלי גבול מחייב להיות ההתפשטות ג"כ במדרי' עד אין שיעור
 וכמא' אנת הוא חד ולא בחושבן דלהיותו חד בבחי' פשיטו' התפשטותו
 הוא חד לא בחושבן והכל בבחי' פשיטות כו' וכמ"ש באר"ז המשל מהאי בוצינא
 ואתפשטית לכל סטר ועיבר בבחי' בל"ג וכד יקרבון למינדע לון לא תשכח
 אלא בוצינא בלחודי' כו', ולכן באמת גם לאחר ההגבלה להיות ע"ס הרי מ"מ
 בבחי' ההתכללות יש ספי' עד אין קץ ושיעור ממש ומבלי אשר ימצא ראש וסוף
 כו' עד שגם בנבראים שלמטה כתי' מה רבו מעשיך בבחי' ריבוי בל"ג
 ממש וכמ"ש במ"א, וזהו מפני שמבחי' צ"ל באמת באופן

כזה, אמנם ההגבלה היא שנעשה ע"י צמצום הראשון שהי' להסתיר את בחי'
 הא"ס ובחי' הבלי גבול כו' וכמ"ש במ"א, ועי"ז נעשה ההגבלה להיות ע"ס
 עשר ולא תשע ולא אחד עשר, ומ"מ גם לאחר הצמצום אינם בבחי' גדר מיוחד
 במהות חכ' כו', דעם היות שאחר הצמצום הם רק ע"ס ולא ספי' עד אין קץ,
 מ"מ לא הי' הצמצום באופן כזה להיות הספי' בגדר מיוחד, כי אם הי' הצמצום
 להיות בבחי' הגבלה ממש הי' בבחי' הפסק גמור ח"ו ולא הי' התחברות בין
 העולמות והא"ס ב"ה, וע"כ גם לאחר הצמצום כמו בא"ק שהן ע"ס אינם בבחי'
 מציאות דבר להיות בגדר מיוחד כו' וכמו"כ בעקודים כולם עקודים בכלי
 א' לא בבחי' מציאות דבר כו', אמנם נקודות הוא שנעשה הספירות בבחי'
 מציאות דבר ובבחי' תוקף המציאות כנודע, וסיבת תוקף המציאות הוא ע"י
 ריבוי האור בבחי' אור עצמי כו' הגבלה לגמרי וכאשר בתהו הי' ההגבלה שיהיו
 ב"ה הוא לא להיות בבחי' הגבלה לגמרי וכאשר בתהו הי' ההגבלה שיהיו
 הספי' בבחי' מציאות הי' מ"מ ריבוי גילוי אור כו', דכשם שבצמצום הראשון
 שהי' ההגבלה להיות ע"ס עשר ולא ריבוי גילוי אור כו', הי' מ"מ גם בחי' בל"ג שלא
 יהיו בגדר מיוחד כו' כנ"ל, הנה בספי' דתהו שנעשו בבחי' גדר מיוחד היו
 מ"מ בבחי' בל"ג להיות בהם אור עצמי ועי"ז היו בבחי' תוקף המציאות כו',
 דבבחי' פרצוף א"צ ב' הענינים לא בחי' ריבוי האור ולא בחי' תוקף המציאות,
 אך מצד אוא"ס צ"ל ההמשכה באופן כזה, ועי"ז נעשו הפרצופים להיות בבחי'
 מציאות דבר כל ספי' בבחי' גדר מיוחד כו', ואם הי' באופן כזה מבחי' עצמות
 אוא"ס שלא ע"י אמצעות התהוות התהו הי' צ"ל צמצום עצום ולא הי' התחברות
 להעולמות עם א"ס ב"ה, וא"כ לא הי' המשכת עצמות אוא"ס ב"ה והכוונה הי'
 להיות המשכת העצמיות כו', ובספי' דתהו הרי הי' בחי' ריבוי האור דהיינו
 בחי' אור עצמי וכתהו גופא לא הי' זה כפי הכוונה מפני שלא הי' בבחי'
 התלבשות בכלים כו' וכשנעשו מזה בחי' הפרצופי' דאצי' בבחי' מיעוט האור
 כו' יכול להיות אח"כ בחי' המשכת האור העצמי, מאחר שכבר נמשך ונתגלה
 בבחי' התהו כו' ומתקבל בבחי' פנימיות בכלים דתיקון כו', וזהו ענין הב'
 שנחחד ע"י התהו להיות בחי' המשכת העצמית בעולמות כו', והעולמות
 יכולים לקבל כו' וכמ"ש במ"א הקושי' איך הכלים דתיקון מקבלי' ריבוי
 האורות כו' ומבוי' התי' ע"ז ע"ד מ"ש בע"ח בענין הקו איך הכלי מקבל האור
 הבא מאוא"ס שלפני הצמצום כו' ואוי' שאחר שנתהוו הכלי' יכולים לקבל כו'
 וע"ד קאים אינש אדעת' דרבי' כו' וכמ"ש במ"א, וכמו"כ בתהו ותיקון דלאחר
 שנתהווה התיקון בבחי' מיעוט אור כו' יכולים אח"כ לקבל גם ריבוי האורות
 דתהו ונשלמה הכוונה שיהי' ריבוי אור וגם בהתלבשות בכלים כו', וכ"ז כאשר
 בתחלה כבר הי' המשכת האור העצמי בבחי' התהו או יכול להיות אח"כ בתיקון
 המשכת וגילוי עצמות אוא"ס ב"ה כו', וגם יכולים להגיע לבחי' העצמות שלמע'
 מתהו כו', אמנם בכדי שהתיקון ימשיך אורות דתהו זהו ע"י הברורים, שהרי
 תהו הוא בבחי' הבדלת הערך מתיקון, ואינו דומה כמו קאים איניש כו' דכמרי"כ
 הוא במדרי' דתיקון שמהחיצוניות באים אל הפנימיות כו' שהרי בתיקון

הפנימיות והחיצוניות הן בערך זל"ז ויש בהעלם הפנימיות בתוך החיצוניות כו' וכמ"ש במ"א, אבל תהו ותיקון הן בבחי' הכדלת הערך לא בבחי' ריבוי ומיעוט כו', ואיך יגיע התיקון לבחי' אורות דתהו כו' רק שזהו ע"י הברורים שמבררים בחי' שבה"כ דתהו, דשבירת הכלים דתהו הוא ג"כ בבחי' אור זרוע להיות מציאות היש שזהו ע"י שבה"כ דוקא, וכנודע דע"מ הן מע"ס דתיקון ומה לא הי' מתהווה בחי' היש ממש כ"א ע"י שבה"כ דתהו כמ"ש בלק"ת בהבי' דראשי המטות, וע"י הברורים דשבה"כ דתהו עי"ז יורשים אורות דתהו, וכאשר יורשים אורות דתהו ביכולת להגיע אח"כ לבחי' עצמות א"ט בחי' שרש ומקור האמיתי דתיקון כו', וזהו דעוה"ב אין בו אכר"ש מפני שיתעלו גש"י בבחי' שרשם ומקורם האמיתי בעצמות א"ס ב"ה אמנם זהו ע"י אכילה דעכשיו דהיינו שע"י הברורים דעכשיו עי"ז דוקא יגיעו לבחי' שאין בו אכילה ושת"י כו', וי"ל דז"ע שמצוה להרבות באכילה בעיו"כ בכדי להגיע עי"ז ביו"כ לבחי' אין בו אכר"ש כו', וז"ש באל"י וילך בכח האכילה ההיא כו' דהיינו שע"י הברורי' הגיע לבחי' שלמע' מבירורי' כו', וזהו ג"כ במשה דלחם לא אכל כו' בחי' אין בו אכר"ש כו', וזהו דהאדם דתיקון צ"ל לקבל חיות מדצ"ח שהז"ע עבודת הברורים בכדי לירש בחי' אורות דתהו ועי"ז יגיע לשרשו ומקורו האמיתי ונחי' לפניו להיות חי בעצם שרשו ומקורו האמיתי כו', והנה עיקר הברורים הוא בבחי' נוגה המעורב טו"ר והוא ממוצע בין הקדושה כו' בהבי' דראשי המטות תקס"ו, והתערובות ניכרת בהפעולה בגופו ונשמתו, שהרע שבהמאכל מגשם, והטוב מוסיף חיות בעבודה, וענין הבירור הוא שלא ירצה להתענג בהתענוג הגשמי של המאכל כ"א לש"ש כו', אמנם יש ב' אופנים בהבירור הא' בדרך דחי' וכנ"ל שלא יתענג בהמאכל וכן בסיגופים, והב' כמו אכילה דשבת שגם התענוג הגשמי שהוא הרע דנוגה מתעלה, שמאל דוחה מגבו דאימא, וימין מקרבת מחסדים דאבא, והענין להיות דבינה בחי' יש ע"כ נתפס בישות שהתענוג הגשמי הוא יש ממש, ולכן צ"ל בדרך דחי', אבל חכ' בחי' מ"ה ביטל עצמי ע"כ אינו נתפס בישות דהיינו שגם התענוג הגשמי הוא עונג אלקי, וזהו שהרע נהפך לטוב, וכמו חמץ תאפנו, וכמו לחמי תודה, וז"ע שבת מוחין דאבא, והנה נדרים סיג לפרישות, דכללות ענין הנדרי' הו"ע הבירור שפורש מהדבר מפני היראה שלא ירד ח"ו ע"י התאהו והתענוג הגשמי, וע"י שפורש ה"ה שובר רוח תאותו וגם מברר הדבר אך הוא בדרך שמאל דוחה, דנדרים בבינה, חיי המלך, וחכם המתיר ע"י בחי' חכ' שהרע נהפך לטוב, וזהו דלא די במה שאסרה תורה להיות שז"ע הברורים וזה מוכרח להיות לפי שתכלית הכוונה הלא להמשיך בחי' עצמות א"ס ב"ה והוא ע"י הברורים דוקא כנ"ל, רק שבהבירורים יש ב' אופנים הא' ע"י נדרים והב' ע"י בחי' חכ' שז"ע חכם המתיר הנדר, וזהו וידבר משה אל ראשי המטות מטות מדות, ראשי המטות מוחין שבמדות, משה מוחין בעצם, וידבר שהמשיך בראשי המטות בחי' מוחין בעצם, להיות זה הדבר גילוי המהות, כל הנביאים נתנבאו בכה כדמותינו מל' בחי' דמיון ע"י הסתר העצם, אסשא"מ, רק בחי' דמות, וע"כ נעשה מקור ליש, וע"כ הי' ז

מקבל העלמות והסתירי' מהיש לפי שבחי' זו היא בערך היש, וזהו עיקר בחי' דמות כשמתלבשת בברי' כמו * הפרדס בשעה"כ, וזהו נבואת כל הנביאים מבי"ע, ומשה נבואתו מאצ'י בחי' מהות, ובאצ'י גופא כל הנביאים מבחי' נו"ה שלבר מגופא, ומשה מבחי' חכ' איזה חכם הרואה, שרואה את הנולד מאין ליש למטה כמו למעלה, לפי שאין היש מסתיר עליו, ולכן ודבר ה' אל משה פא"פ שהגילוי נבואה הי' אצלו למטה כמו למעלה בלי חילוק שהרי מצינו חילוקים בגילוי הנבואה אם מברי' או מיצ'י כו' (וכל נבואה היא מאצ'י) וזהו כשהיש מסתיר ממילא יש חילוקי' אבל במשה שלא הי' היש מסתיר הי' גילוי הנבואה למטה כמו שהיא למעלה ממש כו', וזהו ג"כ שהי' על עמדו בעת הנבואה, דבכל הנביאים הי' צ"ל התפשטות הגשמיות לפי שהיש מסתיר ומבלבל כו' אבל משה לא נתפס ביש, והיינו שהיש הי' ג"כ בבחי' ביטל כנ"ל בבחי' חכ' כו' ולא הי' היש מסתיר ומבלבל איליו כלל, וז"ש בזהר ע"פ ושב אל המחנה שמיד שנתנבא שב אל המחנה לעסוק בצרכי ציבור ולא הי' נראה בו השתנות כלל מפני שגם היש הי' בטל בעצם, וז"ע גילוי המהות, ובחי' זו המשיך גם לראשי המטות, והוא בשביל התרת נדרים, בכדי להפוך האיסור למותר שרע יהופך לטוב וכמו אכילת שבת שזהו מבחי' גילוי המהות דחכ' דוקא, וכמו בסליחת עונות שהזדונות נעשים כזכיות דזהו דוקא ע"י המשכה מעצמות א"ס לפני הוי' תטהרו, ושם הוא גם בג"ק וכאן בק"ג, וזהו כללות ענין הנדרים שהו"ע הבירורים והתרת נדרים הוא הבירור בבחי' ימין מקרבת, וע"כ נאמרה הפרשה לראשי המטות שהמשיך להם משה מבחי' מוחין בעצם בחי' חכ' שיוכלו להתיר הנדר להפך הרע לטוב, וזהו זה הדבר בחי' גילוי המהות, וזהו מה שלא נא' כאן ציווי הוי' למשה להיות דכללות ענין הנדרי' הוא להמשיך ע"י הבירורים בחי' עצמות א"ס ב"ה שלמעלה מש' הוי' דאני הוי' הוא שמי וגם דענין התרת נדרים הוא מלמעלה מש' הוי' ע"ד לפני הוי' תטהרו כו'.

בס"ד ש"פ דברים, אעתי"ר.

ויאמר ה' אלי ראה החלותי תת לפניך את סיחון ואת ארצו החל רש לרשת כו' וצ"ל מפני מה מייחס כיבוש ארץ סיחון למשה דוקא, ואומר ע"ז החלתי תת לפניך את סיחון כו' וקודם לזה כתי' היום אחל תת פחדך ויראתך כו' דמשמע מזה דכיבוש ארץ סיחון הוא ענין גדול מאד ומשו"ז הי' צ"ל ע"י משה דוקא וצ"ל מה"ע כיבוש ארץ סיחון ושצ"ל דוקא ע"י משה, ובכללות א"מ מה שכיבוש ז' אומות דא"י הי' ע"י יהושע וכיבוש ארץ סיחון ועוג וכן

(*) כ"ה בנתיב, ואוצ"ל : כמ"ש.

מלחמת מדין הי' צ"ל ע"י משה דוקא. גם צ"ל מהו ראה החלתי כו' ובתי
 אי' חמי באורכות שמשא וסיהרא דשריית למתן קדמך כו' וצ"ל מה"ע אורכות
 שו"ס דמצינו דבמלחמת סיחון עמדה לו חמה למשה כדאי' בגמ' תענית
 אבל מה"ע אורכות שו"ס. והנה בגמ' חולין ד"ס אמרו עמון ומואב טהרו
 בסיחון ופרש"י דחצי ארץ עמון הי' בסיחון וחשבון היא מערי מואב וכמ"ש
 והוא נלחם במלך מואב הראשון כו', וארץ עמון ומואב לא ניתן לישראל ואדרבא
 אסרו עליהם כיבוש ארצם וכמ"ש אל תצר את מואב כו' וכת"י וקרבת מול
 בני עמון אל תצורם כו', ורק מקצת ארץ עמון ומואב טהרו בסיחון. וג"ז צ"ל
 מפני מה ארץ עמון ומואב לא ניתן להם וגם אסרו עליהם וטהרו ע"י סיחון.
 והנה עמון ומואב הן קני וקניזי דבברית בין הבתרי' שנא' ביום ההוא כרת
 ה' את אברם ברית לאמר לזרעך נתתי את הארץ וחשיב שם עשרה עמים ובתוכם
 קני קניזי וקדמוני ופרש"י שם שהן עמון ומואב ואדום, ואח"כ ניתן להם רק
 ז' אומות וכמ"ש שבעה גוים רבים ועצומים כו', וג' אומות הנ"ל אסרו עליהם
 עכשיו וינתן להם לעתיד וכמ"ש בפ' שופטים ואם ירחיב ה' את גבולך ופרש"י
 שהן קני קניזי וקדמוני דלכן כת"י שם כאשר נשבע לאבותיך, וצ"ל והלא
 ההבטחה לאאע"ה הי' על כל העשר אומות ולמה ניתן הו' אומות לבד והג'
 לא ניתן ועוד נאסר עליהם, ולעתיד דוקא ינתן להם גם הג' אומות, וגם א"מ
 בגבולות דלעתיד המבו' ביחזקאל לא מצינו הרחבת הגבול יותר ממ"ש בס'
 יהושע, ולכאו' כאשר לעתיד ינתנו הג' אומות הי' צ"ל הרחבת הגבול ופרט
 בצד צפון ומזרח ששם ארץ עמון ומואב ואדום הי' צ"ל הרחבת הגבול וכן
 כת"י בתורה ואם ירחיב ה' כו' ולמה ביחזקאל לא נא' הרחבת הגבול כו'.
 ולהבין כ"ז ילה"ק דהנה ידוע דבאצ"י יש ע"ס ובהיכלות דבי"ע נמצא רק ז'
 היכלות וכמ"ש בזהר פ' בראשית וס"פ פקודי דחשיב רק ז' היכלות, והקשה
 הפרדס דלכאו' הי' צ"ל עשר היכלות נגד ע"ס, ובעה"מ תי' מפני שעולמות
 בי"ע עיקרן ושרשן מה שנמצא בהם תדירי הוא רק ז' ספירות כי להיות שנבנו
 במקום שנפלו השבה"כ דו' מלכין דתהו לכן נמצא בהם בתמידית רק ז' ספי'
 והמוחין דבי"ע הן מה שבאים ע"י אתעדלית בסוד מ"ן, וע"כ ההיכלות ג"כ
 רק ז', כי ההיכלות הן מהמלכיות דהספי' דהיכל בגימ' אד' בחי' מל', והענין
 הוא דההיכל הוא העולם וכמ"ש בע"ח שמ"א דבכל עולם יש הע"ס של העולם
 והעולם עצמו וזהו ההיכלות, ונודע דתהוות העולם הוא מבחי' מל' וכמ"ש א'
 בנוסח הברכה מלך העולם כו', ומהו' ספי' שבעולמות בי"ע הן הז' היכלות.
 והנה מש"כ שיש שנמצא בתדירות ומה שאינו תדיר הו"ע בחי' שרש ותוס'
 וכמ"ש בהקדמת פ"ח שיש מה שנמשך בסוד שרש מה שכך עלה ברצונו
 ית' ונמדד ע"פ קו המדה שיהי' באופן כך. וכך ובוה אין גרעון והפסק (ומ"מ
 מבו' במ"א שגם בוה יש חילוק אם האור מאיר בוה בגילוי ממש או בבחי'
 צמצום והעלם וכענין כד אנת תסתלק כו', והוא מה שיחוד חיצוני דאו"א תלוי
 ביחוד פנימי כו', והו"ע היעודים הגשמיים שהובטחנו ע"י קיום התו"מ כו'
 וכמ"ש במ"א), ויש שבא בסוד תוס' ובוה יכול להיות הפסק וסילוק כו', דכן
 הוא גם בבחי' ז"א דאצ"י שנאצל בסוד שרש רק ו"ק, שזהו בתמידות בו"א.

והמוחין באים בסוד תוס' והו"ע הגדלת הו"א בהזמנים דעת רצון וכמו בשבת
 ויו"ט שנמשכי' בחי' המוחין וכן ע"י העבודה דתפלה בכל יום וכמ"ש בפע"ח.
 וזה אינו בתמידות שמסתלק כו', וכן המל' בסוד שרש נאצלה רק נקודה א'
 והט"ס באים בסוד תוס' והו"ע בנין המל' כו', ונודע דו"ג הן מקור ב"ע וע"כ
 בבי"ע יש בתמידות רק ז"ס שהן ו"ק דו"א ונקודת המל'. והנה לעתיד יהי'
 בו"ג בסוד שרש ע"ס וכמ"ש בלקו"ת מהאריז"ל ע"פ ביום ההוא יהי' הוי'
 אחד כו', דהנה עכשיו גם שנמשך בו"א בחי' מוחין מ"מ אינם בבחי' אחדות
 וקישור עם הספי' דו"א וע"כ מסתלקים כו', אבל לעתיד יהיו בבחי' אחדות
 וקישור בו"א ומל' והו"ע הוי' אחד ושמו אחד כו', וזהו דעכשיו רק ז' היכלות
 וכן בא"י רק ז' ארצות ולעתיד שיהיו זו"ג בבחי' ע"ס שלימות יהי' בא"י
 ג"כ עשר ארצות. כ"ה לשיטת העה"מ. אמנם עדיין א"מ הלא ע"י אתעדלית
 מ"מ יש בחי' המוחין בבי"ע וא"כ מפני מה הן רק ז' היכלות, וביותר אינו
 מובן לפמ"ש בע"ח שמ"א פ"ד שיש היכלות גם באצ"י וכן הוא באגה"ק סי'
 ר', ובאצ"י ג"כ רק ז' היכלות והלא באצ"י הן ע"ס שלימות, ובאגה"ק שם כ'
 דמחיצוניות הכלים די"ס נבראו ההיכלות, ולמה הן רק ז', ומובן מזה דגם
 מה שבבי"ע הן ז' היכלות אין זה מטעם העה"מ, וצ"ל תחלה מה"ע ההיכלות,
 וילה"ק מה דאי' בזהר כד אתכפי' סט"א אסתלק יקרא דקוב"ה בכולהו עלמין,
 ופי' אסתלק אין הכוונה סילק והעלם שזהו גרעון והעדר האור וכאן הכוונה
 אדרבא גילוי אור כו', אך מ"ש אסתלק הוא להורות על הפלאת ורוממות האור
 שהוא אור מופלא ונעלם שלמע' לגמרי ממקבלים, והוא בחי' אור מקיף שלמע'
 מהשגת המקבלים שבא מא"ס ב"ה בבחי' תוס' ברכה שמרובה על העיקר דמה
 שבא בבחי' סוד שרש ה"ז נמדד ונקצב לפ"ע העולמות לפי השגת המקבלי'
 כו' אבל אר"מ הבא בבחי' תוס' ברכה ה"ה למעלה מהשגת המקבלים
 כו', ולכן הוא בכולהו עלמין בשוה, דהאופ"פ הרי יש חילוקי' באופני
 הגילויים שבו לפ"ע העולם כו' אבל הגילוי הנ"ל מאחר שאינו מה שבערך
 העולמות ה"ה בכולהו עלמין בשוה כו', והמשכת האור והגילוי הזה הוא
 ע"י דאתכפי' סט"א כו', דיתרון האור מן החשך שע"י בירור החשך נעשה
 עי"ז יתרון אור והוא בחי' תוס' אור שנמשך בתיקון ע"י בירור שבה"כ דתהו,
 ובדוגמא כמו שהאדם מקבל חיות מהמאכל דצו"ח מחמת שרשן הקדום בחי'
 מוצא ה' שבתהו כו', וזהו כאשר האדם מברר ומעלה דהיינו כשפועל בזה
 הכנעת וביטל החומריות שלו וכמא' נהמא אפום חרבא ליכול, דהרי הנה"ב
 מתאוה אל התענוג הגשמי של המאכל וכאשר האדם פועל הכנעת החומריות
 שלא יומשך אחר התענוג הגשמי, ותחלה צ"ל לזה העבודה דתפלה בהתבוננות
 באלקות ובעניני' המובנים ומושגים גם לנה"ב שיבין ג"כ את הענין האלקי
 הטוב שבוה ואיך שצריך לרצות רק באלקות לא בחומריות העולם ופועל
 בנפשו באמת שלא ירצה בכל עניני העולם וירצה רק באלקות כו', הנה אח"כ
 באכילה לא יכבד לו הדבר לפעול בעצמו בפועל שלא להימשך אחר התענוג
 הגשמי כ"א יהי' כל כוונתו לשי"ש שבכח האכילה היא ילמוד ויתפלל כו',
 ועי"ז מברר את המאכל שמפריד ממנו את הרע ומעלה את הטוב כו' וכמ"ש

בד"ה ראשי המטות, אעת"ר, ומתעלה עי"ז לשרשו ומקורו ונמשך משם תוסי
 חיות אל האדם כו', וכ"ה בדוגמא כזאת בציר אדה"ע דתיקון שנמשך תוסי
 אורות ע"י הברורין דתהו כו', והיינו ע"י הברוריים דנש"י למטה וכמא'
 ישראל מפרנסין לאבשב"ש כו' הן שירעו אותי בשני תמידין וכמ"ש בקרבנות
 את קרבני לחמי כו' דענין הקרבנות הוא הקרבת הנה"ב וכל הדברים השייכים אל
 הנה"ב ועי"ז מפרנסין לאבשב"ש כו', וזהו דכד אתכפי' סט"א בירור החשך
 אסתלק יקרא דקוב"ה כו'. אמנם עדיין צ"ל הלא ודאי יש תוסי אורות בתיקון
 גם שלא ע"י הברוריים דתהו, וכמו בנה"א למטה הרי גם שלא ע"י הברור
 דנה"ב יש תוסי אורות בנה"א ע"י עבודתו בתפלה בהתבוננות באלקות בענינים
 שאינם שייכים אל הנה"ב ושאינן כוונתו לברר בזה את הנה"ב כ"א עבודתו
 מצ"ע הרי עי"ז ג"כ מאיר אור אלקי בנפשו וכן בעסק התורה שנמשך עי"ז
 תוסי אורות בנה"א כו' וכל בחי' תוסי אור הוא מהאור"מ שהרי האור"פ הוא
 שכבר מאיר בגילוי כו', וא"כ מה"ע יתרון אור שבא ע"י בירור החשך דוקא,
 וצ"ל דהמשכה שע"י בירור החשך הוא מבחי' פנימיות המקיף שמובדל מן
 הפנימי, דהנה נודע דשרש האור"פ הוא מהאור"מ ויש בהאור"מ ב' מדרי' הא'
 השייך אל הפנימי, והב' בחי' אור"מ שאינו שייך אל הפנימי כלל, דכללות בחי'
 אור"מ הוא בחי' העלם כנודע, ויש בחי' העלם השייך אל הגילוי והוא ההעלם
 של הגילוי, ויש בחי' העלם שנעלם בעצם כו', והן ב' בחי' סתום הא' מה
 שסתום רק מהמקבלים ויש לו שייכות אל המקבלים, והב' מה שסתום בעצם
 מפני שאינו בגדר גילוי כלל כו', ובוזה הוא ההפרש בבחי' תוסי אורות הנ"ל
 דמה שנמשך בבחי' התיקון מצ"ע זהו רק מבחי' ההעלם של הגילוי, אבל
 להמשיך מבחי' ההעלם העצמי שנעלם בעצם זהו ע"י הברוריים דוקא. והענין
 הוא דהנה ב' בחי' העלם הנ"ל נק' העלם שישנו במציאות העלם שאינו
 במציאות, העלם שישנו במציאות היינו שהוא בבחי' מציאות דבר וגם שייך
 לומר שהמציאות של הגילוי כלול בו, והעלם שאינו במציאות היינו שאינו
 בבחי' מציאות בעצם וכמא' לאו אינון גהורין כו' ואין מציאות הגילוי כלול
 שם כו' והיינו הך כו', ובכדי להמשיך מבחי' ההעלם שאינו במציאות זהו ע"י
 האור"ח דוקא, והנה המשל בזה ידוע כמו האש שבתוך הגחלת שעם היותו נעלם
 ומכוסה בהגחלת ה"ה מ"מ מציאות אש ממש רק שהוא בהעלם ולא כמו השלהבת
 שיוצא חוץ להגחלת בהתגלות (וכמ"ש במ"א ההפרש ביניהם) אבל מ"מ גם
 הוא אש במציאות, אבל צור החלמיש הרי אין בו מציאות אש כלל, ולכן
 הגחלת כשמשמין במים נכבה האש, והאש שבצור החלמיש לא יכבה לעולם
 מפני שאינו במציאות אש, ויש הפרש גדול ביניהם דהאש שבגחלת הרי יש
 לו הגבלה ונפסק ונכלה כחו כו', אבל האש שבצור הרי לא יכלה לעולם
 ותמיד יכולים להוציא ממנו אש, והיינו לפי שבגחלת האש ישנו במציאות
 ממילא יש הגבלה למציאותו כו', אבל האש שבצור שאינו במציאות אין לו ג"כ
 הגבלה כו', אמנם באופני הוצאת האש הרי האש שבהגחלת א"צ יגיעה להוציא
 כ"א ע"י נפיתה במפות, ובכדי להוציא אש מן הצור הוא ע"י הכאה ביגיעה דוקא
 כו', וכמו"כ יובן עדי"מ בכחות הנפש דכח המשכיל הוא מקור השכל ועם היותו

מדשלל ממציאאות שכלי מ"מ ה"ה ג"כ בגדר שכלי, והראי' שהרי נודע שיש
 בכח המשכיל ציור באופן המשכתו דכח חכמה א' יהי' בו בגילוי יותר מכח
 חכ' אחרת דמשו"ז יש חילוקי' בחכ' שזה מסוגל לחכ' זו וכשיעסוק בה
 ישכיל בזה ולחכ' אחרת אינו מסוגל וזה מסוגל לחכ' אחרת כו' שזהו מצד
 הציור שבכח המשכיל כנודע, ומאחר שיש בו ציור שחכ' א' יהי' בו בגילוי
 יותר כו' הרי בהכרח שהוא ג"כ בגדר שכל וזכ' ומשו"ז שייך בו חילוקי' הנ"ל,
 אך הכח השכל ההיולי העצמי המושרש בנפש הרי אינו בגדר שכלי כלל וכלל
 ולכן באמת אין בו כל החילוקי' הנ"ל, והנה כל השכלה ושכל חדש שנופל
 לאדם ה"ז מכח המשכיל שבנפש, והיינו רק מהכח המשכיל שנעשה מקור לשכל
 הגלוי, אבל אינו נמשך מהכח השכל ההיולי העצמי, ולכן אנו רואין שיש הגבלה
 בהשכלת שכליים שהרי גם מי שהוא חכם גדול מ"מ יש הגבלה כמה שיוכל
 להשכיל ולהתחכם בהענין, ואם הי' ההמשכה מכח השכל העצמי הרי לא הי'
 בזה הגבלה כלל אלא שזה שנמשך מכח המשכיל לבד כו', וההמשכה היא שלא
 ביגיעה כ"כ כנראה בחוש שמי שהוא חכם ה"ה משכיל ומתחכם בכל ענין
 בהחכ' שהוא מסוגל אלי' שלא ביגיעה גדולה כו', והיינו לפי שזהו מה שנמשך
 מכח המשכיל שהוא כבר בגדר שכלי ויש לו שייכות אל השכל הגלוי כו', אך
 בכדי שתהי' המשכה מכח השכל העצמי זהו דוקא בכח או"ח דהיינו כאשר יש
 איזה קושי' המעלים ומסתיר על השכל ומייגע א"ע לתרץ ה"ז מגיע בכח
 השכל העצמי כו', והו"ע תלמיד המחכים את רבו היינו שמחכים את הרב
 יותר ממה שביכולתו לבוא בכח עצמו, והוא שבכח עצמו שממשיך בבחי' או"י
 ממקור השכל ה"ז מכח המשכיל לבד, אבל ע"י שהתלמיד מקשה לו כמה
 קושיות והעלמות כו' ה"ז מגיע עי"ז לכח השכל העצמי שמשם יכול להיות
 גילויים שכליים בבחי' בלי גבול ועמוקים ונעלים ביותר כו' אך זה בא ע"י
 יגיעה בבחי' כח או"ח דוקא כו', והדוגמא מכ"ז יובן למעלה דבכדי להמשיך
 מבחי' ההעלם העצמי שמובדל בערך ואינו שייך כלל אל הפנימי זהו דוקא
 בכח או"ח שהו"ע הביורורים כו', וה"ש מגלה עמוקות מני חשך שע"י בירור
 החשך דוקא הוא מגלה עמוקות מבחי' עומק ופנימיות דא"ס וכמ"ש מאד עמקו
 מחשבותיך וכמו ממעמקי' קראתיך מבחי' עומק לעומק כו' (דמלמעלמ"ט ענין
 עמוקות מני חשך היינו מבחי' חשך והעלם העצמי דא"ס וכמ"ש במ"א, וממשיכי'
 זה ע"י בירור החשך כו'), וזהו העלי' שנעשה בנשמה ע"י ירידתה למטה שעו"נ
 שחורה אני ונאווה בנות ירושלים, דבנות ירושלים הוא הנשמה כמו שהיא
 למעלה ע"ש האהוי"ר שלה שנק' יראה שלם כו', ובירידתה למטה הרי אין לה
 אהוי"ר כזו כו' ועו"א דעם היות ששחורה אני בירידתה למטה אבל ונאווה
 ביותר שע"י הביורורים למטה נמשך בחי' אור ששחורה מבחי' העלם העצמי כו',
 וזהו דכד אתכפי' סט"א אסתלק יקרא דקוב"ה בחי' אור מופלא ונעלה שאינו
 בערך בחי' האו"פ כלל כו', וע"פ הנ"ל י"ל מ"ש הלי' אסתלק יקרא דקוב"ה
 הוא להורות על המשכת האור העצמי שמטולק מבחי' הפנימיות לגמרי ואין
 לו אחיזה בפנימיות כלל, והו"ע בחי' מקיף דאריח שהוא בבחי' הסתלקות והעלם
 בעא"ע כו' והו"ע מ"ם וסמ"ך דמ"ם סתומה ה"ה בבחי' התיישבות עכ"פ בבחי'

אחיזה בהפנימיות כו' וענין סמ"ך הוא בחי' מקיף דאו"ח שאין לו אחיזה כלל
 בפנימיות אדרבא הוא בבחי' העלם אחר העלם בעצמותו כו' וכמ"ש במ"א.
 וזהו אסתלק יקרא דקוב"ה שמאיר בחי' העלם העצמי שמובדל לגמרי ע"י
 דאתכפי סט"א בבחי' בירור החשך כו'. ועתה צ"ל מהו אומרים שכולהו עלמין
 דוקא, הענין דהנה אי' בת"ו אנת הוא דאפיקת עשר תיקונין וקרינין לון ע"ס
 לאנהגא בהון עלמין כו', דהנהגת העולמות הוא ע"י הע"ס דאצי' כו'. דקודם
 לזה או' אנת הוא חד ולא בחושבן אנת הוא עילאה כו' לית מח' תבי"ב, והוא
 שמדבר בבחי' אחדות ופשיטות דעצמות א"ס ב"ה, וא"כ הי' צ"ל עולמות עד
 אין שיעור ובבחי' בל"ג ואיך נתהוו עולמות בע"ג עז"א אנת הוא דאפיקת עד
 שוהו ע"י הע"ס שהן בבחי' גבול במספר עשר דוקא ובגדר מיוחד במציאות
 חכ' וחסד כו', דהתהוות הספירות הוא ע"י הצמצום שהי' באו"ס ב"ה דענין
 הצמצום הוא להעלים את בחי' הא"ס ובל"ג להיות ספי' במספר מוגבל עשר
 דוקא, ובהשתל' ממדרי' למדרי' נתהוו הע"ס דאצי' בבחי' גדר מיוחד כו' (עמ"ש
 בד"ה ראשי המסות הנ"ל), והע"ס הן באמת באין ערוך לגבי עצמות או"ס
 ב"ה דבאו"ס אינו שייך גדר ומציאות הספי' כלל וזהו דלית מח' תבי"כ מפני
 שאין שם מציאות החכ' לכן אין להחכ' תפיסא כלל באו"ס כו', ויותר משאין
 ערוך בריאה לגבי אצי' אין ערוך אצי' לגבי או"ס ב"ה כו', והע"ס דאצי'
 להיותן בבחי' הגבלה ה"ה בבחי' מקור לבי"ע, דהגם דאצי' מובדל מבי"ע מ"מ
 יש להן שייכות לבי"ע להיות בבחי' מקור להם כו', וכנודע דאצי' הוא עדי"מ
 כמו יסוד האש שמובדל מהג' יסודות שז"ש כי ה' אלקיך אש אכלה כו' וכמ"ש
 במ"א, ומ"מ הרי יסוד האש ג"כ בכלל הד' יסודות כו', וכמו"כ הוא בבחי'
 אצי' שיש לו שייכות לבי"ע כו' וכמ"ש שם במא' דפתח אלי' דכל ספי' אית
 לה שם ידיעא ובהון אתקרי' מלאכי' ואנת לית לך שם ידיעא כו', דכל שם הוא
 מתאר ומגדיר את הדבר כו', והע"ס יש להם שמות המתארים כו' וגק' המלאכים
 ג"כ בשמות הספירות כו', אבל אנת לית לך שם ידיעא דלא אתרמיז בשום שם
 ואות כו' וכמ"ש בפרדס שער עצמות וכלים בפני מא' הת"ו הנ"ל, וזהו לאנהגא
 בהון עלמין שע"י אמצעות ע"ס דאצי' שהן בבחי' הגבלה נתהוו עולמות בי"ע
 בבחי' מציאות כו', ומ"מ הרי הספירות הוא ל' בהירות שאינם מעלימים על
 האור שמאיר בהם גילוי או"ס והאור מאיר על ידן בגילוי כו', אבל עלמין
 הן בבחי' העלם דעולם הוא ל' העלם כו' והיינו דהתהוות העולמות הוא ע"י
 הפרסא המפסקת בין אצי' לבי"ע כו' וכמ"ש בלקו"ת ד"ה מה יפו פעמיך בנעלים
 כו', וזהו שהעולם הוא בחי' מקום כנודע בענין עש"ג, שהוא ההגבלה דששה
 קצוות דבאצי' לא יש ענין מקום וזמן, דזמן ומקום הן מחודשים ושייכים רק
 בבי"ע והיינו ע"י העלם האור כו', וזהו ג"כ ענין ההיכלות שהון העלמין כו',
 דהנה כמו עדי"מ ההיכל הגשמי שהוא בהגבלה בששה קצוות מעומ"ס וד"ך
 וענינו הוא לכסות ולהסתיר על מה שבתוך ההיכל דתפארת אדם לשבת בית
 הרי ההיכל מגביל את האדם בהתפשטותו רק בו"ק של ההיכל כו' וענין ההיכל
 הוא לכסות על האדם שהאדם מתעלם בהיכל וגם ההיכל מעלים עליו שמגין
 עליו מן החמה כו' שהרי אור השמש אינו מאיר בהיכל כמו בחוץ להיכל כו'.

ולכן אכסדרא לאורה נבדקת מפני שפתוחה ומאיר שם השמש משאי"כ בבית כו'.
והדוגמא מזה יובן למעלה דענין ההיכלות הוא שבהן מעמד ומצב הנשמות
שנהנין מזיו השכינה ומלאכים העובדים באהוי"ר וכמו מחנה מיכאל באהבה
ומחנה גבריאל האלו כו'. דהרי במחנה מיכאל יש קפ"ו אלף מחנות שהן מדריגות
כל המדרי' האלו כו'. והיכל האהבה כולל כל מדרי' האהבה בבחי'
פרטיות וחלוקות באהבה כו'. והיכל האהבה אורם והשגתם ע"י ההיכל כו'.
כלית וכן היכל היראה כו'. שכולם מקבלים אורם והשגתם ע"י ההיכל כו'.
וההיכל מעלים ומכסה עליהם וכמו ההיכלות מעלימים על מה שבתוכם ומעלימים
האור מאיר כו' כנ"ל, כמו"כ ההיכלות מעלימים על מה שבתוכם ומעלימים
על האור והגילוי כו', ולהבין זה איך הוא שההיכל כולל כולם שכולם מקבלים
ממנו והוא ג"כ מעלים ומכסה כו'. הענין הוא דהנה נודע דהיכלות שרשן מבחי'
עיוגולים וכמ"ש באגה"ק שבהן מתלבשים בחי' העיוגולים דיי"ס כו', ונודע
דעיוגולים ויושר הן בחי' נפש ורוח קטנות וגדלות, ויובן ער"מ בהשפעת השכל
מהרב אל התלמיד דבתחלת ההשפעה השכל הוא בבחי' מקיף על שכל התלמיד
דאור השכל הנשפע עודף על שכל התלמיד ומקיף עליו ושכל התלמיד מוקף
מהשכל הנשפע, ואח"כ כשמבין את השכל או שכל התלמיד מקיף את השכל
הנשפע כו', וענין מקיף ומוקף הנ"ל אין זה מצד עומק המושג וקוצר המשיג
שהרי השכל בא לפ"ע שכל התלמיד, רק מפני שהתלמיד בתחלת קבלתו את
השכל הרי אינו מבין אותו לעומקו לעמוד על חלקי השכל להבין כל סברה
בפ"ע לעומקה ופנימיותה וכמו"כ להבין כל ענין במה שהוא נוגע בהדבר שכל
הנשפע, והיינו לידע מה מוסיף ומחדש הענין בהשכלה ואיך שע"י כל הענינים
מובן ההשגה ההיא כו', כ"ז אינו יודע בתחלת קבלתו רק שידע את השכל
בכללותו בלי התחלקות פרטים הנ"ל, הרי הענין אצלו בבחי' מקיף על שכלו
שאינו נתפס עדיין בכלי מוחו בבחי' התיישבות כו', ואח"כ כשמעיין בהענין
ומבין כל סברה לעומקה וממילא יודע מה שכל ענין מוסיף בהשכל ההוא ויודע
היטיב את הענין המושג מכל הענינים והסברות כו' אז נתפס ומתיישב אצלו
הענין בפנימיו' כלי מוחו ושכלו מקיף את השכל כו', וכן אנו רואין בחוש דכ"ז
שאינו משיג חלקי השכל בפרטי הסברות כ"א בכללות לבד ה"ה בלתי מיושב
עדיין בהענין הגם שיוודע ומקבל כל הענינים שנאמרו לו מ"מ כל זמן שאינו
מבין את הענינים ואינו עומד עליהם ה"ה עדיין בלתי מיושב בהענין, וכאשר
עומד על הענין ויודע פרטי הענינים אז הוא מתיישב בהענין, וזהו מה שמקיף
את השכל שהוא ההתיישבות מה שמיושב בהענין ומלבישו בבחי' פנימיות.
והעדר ההתיישבות שאינו מיושב עדיין בהענין ה"ז בבחי' התכללות ששכלו
בהתכללות בהשכל הנשפע הו"ע מוקף כו', ונמצא דבתחלת ההשפעה השכל הוא
בבחי' כללית בהשכל הנשפע ניכרים עדיין החלקים שבו בבחי' התחלקות כל ענין
בפ"ע, והוא בבחי' העלם כו' היינו העלם הפרטים והעלם הענין שכלי
עדיין שאינו יודע עדיין ההשגה כו', וכאשר עומדים על הפרטים ומשיג אותם
ה"ז גילוי הפרטים כל פרט בפ"ע וגילוי הענין שכלי כו', והנה זה שהשכל

בא בתחלת ההשפעה בבחי' כללית הי' לפי שבא באופן כזה מהמשפיע, שהרי
 המשפיע הי' ביכולתו להשפיע לו באופן כזה שבכל ענין וסברה יגלה לו עומקה
 ופנימיותה, ומה שכל ענין מוסיף ומחדש בההשכלה ואיך שמובן מזה ההשגה
 כו', אך אם הי' משפיע לו באופן כזה לא הי' מקבל את השכל כלל הי' מתבלבל
 בהענין לגמרי כו', וע"כ משפיע לו בדרך קצרה בבחי' כללות שאינו מגלה
 לו עומקן של הסברות בהתגלות בפרטיות, וכמו"כ כל הענינים אף שאינו ניכר
 מזה שהיה אל ההשכלה רק כפי אמיתת הענין בעצמו, ואח"כ כשהמקבל מעיין
 בבחי' כללות ובבחי' העלם ואח"כ יהי' ההתחלקו' בבחי' פרטיות ובגילוי כו',
 ובדוגמא כזאת יובן בבחי' עיגולים ויושר דעיגולים הוא שבא האור בבחי'
 כללות והפרטים הן בהעלם עדיין ואין בזה עדיין בחי' גילוי אור בבחי' פנימיות
 כו', ויושר הוא שמתחלקים הפרטים בהתגלות והוא בבחי' גילוי ממש בבחי'
 אור פנימי כו', ותחלה צ"ל בחי' העיגולים ואח"כ בחי' היושר והעיגולים הוא
 בחי' קטנות והעלם ויושר בחי' גדלות וגילוי כו', וב' המדרג' דעיגולים ויושר
 ישנם בכל העולמות בחי' ע"ס דעיגולים וע"ס דיושר כו', והנה הגם דאופן
 ההשפעה הוא באופן כך דוקא להיות תחלה בחי' העיגולים ואח"כ בחי' היושר
 ומבחי' העיגולים נמשך בחי' היושר כו', מ"מ הרי העיגולי' הן בחי' העלם ויושר
 בחי' גילוי כו', וע"כ מבחי' היושר כו', מ"מ הרי העיגולי' הן בחי' העלם ויושר
 שבעולמות כו', ומבחי' היושר משתל' בחי' הגילוי כו', ח"ע ההיכלות דשרשן מבחי'
 העיגולים וע"כ ההיכלות כל היכל כולל כל המדרג' שבו וכולם מקבלים ממנו
 וכמו בחי' העיגולים כו', וגם הוא מעלים ומכסה כו' וענין ההעלם הוא שמעלים
 על מה שבתוכו דהיינו שכל הפרטים הם בו בעלם עדיין, וגם שמעלים על בחי'
 האור והגילוי שלא יאיר בגילוי בהנבראים כו' שעם היותו כולל הכל ומקוד
 הכל מ"מ להיותו בחי' העלם עכ"פ היה מעלים על האור שלא יאיר בגילוי
 הנבראים ועי"ז יהיו בבחי' מציאות יש כו', וזהו ענין ההיכלות שתכליתן הוא
 בחי' העלם כו' דבכדי שיהיו נבראים דבי"ע בבחי' יש ע"ז נאצלו תחלה הע"ס
 דאצי' בבחי' מציאות מוגבל כו' ומ"מ מזה לא הי' עדיין התהוות היש ממש
 כ"א ע"י ההיכלות דשרשן מהעיגולים בחי' העלם כו' היה מעלימים ומסתירים
 על האור באופן שיהיו נבראים בבחי' יש ומציאות דבר כו', והנה ההיכלות
 הן במדרג' דקדושה וענינם הוא להיות הנבראים בבחי' מציאות כו' כנ"ל
 אך בריבוי השתל' משתלשלי' בחי' היכלות דקל' המעלימי' ומסתירי' להיות
 בחי' יש ונפרד כו', וזהו ענין אנת הוא דאפיקת עשר תיקונין כו' לאנהגא
 בהן עלמין היינו להמשיך האור והגילוי בעולמות מבחי' היושר שהוא בחי'
 גילוי כו', דהנה כשם שהאצי' הוא בחי' אמצעי בין אוא"ס ונבראים להיות
 מציאות הנברא' כו' כנ"ל, כמו"כ הוא בחי' אמצעי להיות עי"ז בחי' גילוי אלקות
 בעולמות וכנודע היתה האצי' הוא בגין דישתמודעו ב' כו', וכמו שביאר
 הפרס שער טעם האצי' פ"ז דמבחי' אוא"ס עצמו הרי אינו בערך שיהי' הגילוי
 בעולמות שא"א לקבל כלל כ"א ע"י הע"ס דאצי' שמגבילים את האור

ומעלימים וכמו הבטה באור בהיר ע"י זוכית מאירה כו' יעו"ש, וזהו שיש
 גי' לאנהרא בהון עלמין, דעלמין הן בחיי העלם וע"י ע"ס נמשך גילוי אוא"ס
 בהעלמין כו' והוא מה שהיושר מצד מעלת הגילוי שבו ה"ז מאיר את בחי'
 העיגולים כו' עד שגם העלמין לא יעלימו ויסתירו כלל ואדרבא יהיו כלים
 לאוא"ס ב"ה, וזהו ע"י העבודה דנש"י בסו"מ וע"ס שהו"ע פירוד הרע והעלאת
 הטוב כו', ובד"כ ע"י שהנה"א מאיר את חשכת הגוף והנה"א כו' דהנה"ב
 נמשך מהיכלות דק"ג ושרש שרשו מבחי' העיגולים כו', והנה"א הוא מבחי'
 יושר וכמ"ש והאלקי' עשה את האדם ישר כו' והוא בחי' גילוי כו', והעבודה
 דנה"א הוא להאיר בחי' החשך דנה"ב כו', שהרי הנה"ב מחשיך ומסתיר על
 אלקות, וכמו שאינו דומה השגת הנשמה באלקות קודם התלבשותה בגוף לאחר
 התלבשותה, שהרי קודם ירידתה בגוף מקומה בג"ע שמאיר שם גילוי אלקות
 והנשמה נהנית מזויר השכינה בהשגתה כו', ובירידתה בגוף הרי השגתה אינו
 בערך זה כלל כו' והיינו מפני שההשגה שלה הוא ע"י התלבשות בשכל הטבעי
 כו', ובפרט שהחומריות של הנה"ב מה שנמשך אחרי עניני העולם ומבלבלי' את
 שזה מחשיך ומעלי' מאד, דכשם שעניני העולם ה"ה מטרידי' ומבלבלי' את
 הנה"א שא"י לקשר עצמו לאיזה ענין אלקי כו' כמ"כ ה"ז מעלי' עליו שע"ז
 שהוא בעניני העולם אינו כלי להשיג עניני אלקי כו', וכ"ש כשנמשך אחרי
 תאוות ותענוגי העולם ה"ז מחשיך ומעלים מאד כו', אך כאשר הנה"א מתגבר
 על הנה"ב ומתגלים כחותיו האלקית להאיר גם את הנה"ב לזכך טבעו וחומריותו
 שלא יומשך אחרי עניני העולם וירצה באלקות כו' עד שמהפך חשוכא לנהורא
 כו', הנה ע"ז פועל בעולם ג"כ לאנהרא בהון עלמין בבחי' היושר שיאיר
 גילוי אור בעולמות להסיר ההעלמות וההסתרים עד שהעולמות יהי' כלים
 לאוא"ס ב"ה, דהיינו בבחי' אתהפכא חשוכא לנהורא כו' שע"ז מאיר עוד יתרון
 אור שלמעלה מבחי' היושר והוא גילוי בחי' העלם העצמי כו' כנ"ל. וע"ס
 הנ"ל יובן מה שהיכלות הן ז' דוקא דלפמשנת"ל הרי ענין ההיכלות הוא
 להעלי' על האור והגילוי כו' וע"כ הן מבחי' ז"ת דוקא, כי ג"ר הן בחי' גילוי
 אור וכנדוע שהחכ' נקי' אור דהכסיל בחשך הולך וזכ"י בחי' אור כו' ואיך
 יהי' מזה בחי' ההיכלות שענינם הוא בחי' העלם כו', רק מו"ת שאינם בחי'
 אור וגילוי כמו בחי' המוחין כו', וגם ההמשכה מו"ת הוא ע"י התלבשות
 וכמ"ש במ"א ההפרש בין ג"ע לעולמות דבג"ע גילוי ג"ר שבאים בתלבשות
 וכמו עד"מ על הפנים לא יש לבוש כו', והעולם ע"י ז"ת שבאים בתלבשות
 ע"כ הן בבחי' העלם כו', וזהו הטעם שלא יש היכלות נגד ג"ר להיותן בחי'
 אור והגילוי בהם בלי התלבשות ולכן הן רק ז' היכלות נגד ז"ת כו', וכנגד
 זה ניתן לישראל ז' ארצות שהן ז' מדות הרעות לבררים ולתקנם וכנ"ל בענין
 שהנה"א שהוא מבחי' יושר ה"ה מאיר את החשך דמדת דנה"ב שו"ע בירור
 העלמין כו', וכד אתכפ"י סט"א אסתלק יקרא דקוב"ה היינו גילוי בחי' ג"ר
 בחי' הפנימיות והעצמיות כו' כמשנת"ל, והיינו בחי' פנימיות הכתר וכן
 פנימיות אבא ופנימיות אבא שהן פנימיות עתיק כו' שזה נמשך ע"י הכירורים

דחשך דסט"א כו', והגילוי הזה יהי' לעתיד דוקא, דהגם שגם עכשיו ממשיכים
 בחי' המוחין שז"ע הגדלת הו"א כו', ויש בזה בחי' מוחין דיניקה שהן המוחין
 השייכים למדות, ומוחין דגדלות שהן המוחין שאינם שייכים כ"כ להמדות כו',
 חתו שא"י נק' ארץ זבת חלב ודבש חלב מוחין דיניקה ודבש מוחין דגדלות
 שזה נמשך גם עכשיו כו', מ"מ הרי כ"ז כמו שהמוחין מאירים במדות, ועם היות
 שזהו בחי' המוחין שאינם שייכים למדות דהיינו מוחין דגדלות כו', מ"מ אין
 זה דומה לבחי' מוחין דאו"א עצמן כמו שהן באו"א כו', הרה"א דהרי יתרון
 המעלה דר"ח הוא שהמלי מקבלת מהמוחין עצמן שלא ע"י הו"א כו' כנודע,
 ה"ז יתרון לגבי כמו שמקבלת מהו"א גם כשהוא בבחי' מוחין דגדלות כו',
 ונמצא דהמשכת מוחין דאו"א שבז"א אין זה בחי' עצמיות המוחין ממש כו',
 והגילוי דבחי' עצמיות המוחין ממש יהי' לעתיד (וצ"ל דכ"ז הוא בבחי'
 הפנימיות דג"ר כו') וזהו שלעתיד יהי' בזו"ג ע"ס בסוד שרש היינו שהמוחין
 דז"א יהיו עצמיות המוחין דאו"א ממש, דעכשיו כשהן בסוד תוס' אין זה בחי'
 העצמיות ממש כנ"ל ולעתיד יהיו בחי' עצמיות המוחין ממש, וזהו ביום ההוא
 דז"ה יהי' י"ה ממש כו', ואז יהי' הברור דכח"ב דתהו דבכדי לברר בחי'
 כח"ב צ"ל ע"י אור עליון יותר, ולעתיד כאשר יאיר בחי' פנימיות הג"ר יהי'
 אז הברור דכח"ב כו' וזהו שלעתיד דוקא יהי' ג"כ נתינת הג' אומות קני
 קניזי וקדמוני שהן עמון ומואב ואדום כו', ולהבין זה מפני מה לברור הנ"ל
 צריכין אור עליון יותר, ולמה עתה נאסרו לישראל ג' ארצות הנ"ל, הענין הוא
 דהנה אי' בלקו"ת מהאריו"ל פ' לך דג' הנ"ל הן נגד ג"ר והן קלי' דקות
 יותר וגדולות כו', וענין שהן דקות וגדולות י"ל שז"ע דקות הרע שקשה
 לברר יותר מגסות הרע מפני שאינו חושב זה לרע (ער חפט זעך ניט על
 הרע שבוה) כמו שעושה דבר שמדמה בנפשו שהוא לש"ש ובאמת הוא בפני'
 רק בדקות כו', וז"ע חרב וקשת דקשת הורג למרחוק דהיינו דקות הרע והוא
 בתפלה דוקא, וז"ע סלח לנו כי חטאנו שאומרי' בשמו"ע להיות הביטל דשמו"ע
 הוא גדול ה"ה בא גם על דקות הרע כו', גם י"ל כמו הרהורי עבירה קשים
 מעבירה ואיך הוא, אך זהו לפי שפוגם במדרי' עליונה יותר דמח' לבוש המוחין
 שגם פגם קטן נוגע מאד כו', שז"ע משארז"ל ויתר הקב"ה על ע"ז כו' ולא
 ויתר על מאסה של תורה, שהג' הן עבירות חמורות, וביטל תורה הוא ביטל
 מ"ע ומ"מ לא ויתר כו' זה מפני שהפגם במוח דניקב קרום של מוח אפי'
 בנקב משהו כו', דכאשר המוחין בשלימות יכול לחזור ולימשך החיות שבהאבר'
 אבל כאשר הפגם במוחין הרי כל החיות תלוי בזה כו', וזהו ג"כ ענין הרהורי
 עבירה כו' וז"ש בלקו"ת שהן דקות וגדולות כו' ועיו"ל שהו"ע חכמות חיצוניות
 לגבי תאוות המדות שעם היותן דקים ה"ה קשים הרבה יותר לצאת מהם,
 דמתאוות המדות יכולים לצאת ע"י התגברות הכחות הגלויים דנה"א, אבל
 בטומאת החכמות חיצוניות אינו יוצאין בזה וצ"ל כח חזק יותר כו', ובמ"א
 שזהו ע"י עול תורה והוא שקידת הלימוד וגם כמו קשה עתיקא מחדתא היינו
 שמעמיס על עצמו כו', וכן עול מצות בקיום המצות בפו"מ ומה שכבד עליו

ויעשה בעול שעי"ז נמשך מלמעלה גילוי אור עליון יותר וגם בנפש מאיר בזה גילוי אור הנפש בתוקף יותר שפועל לצאת מטומאה הנ"ל, וזהו שהן דקות וגדולות כו', וע"כ נאסרו לישראל ג' אומות אלו היינו שלא להכניס עצמו בבירורים הנ"ל כלל, כי הבירור במדרי' הנ"ל יכול להיות לנשמות דאצי' משום דאבא מקננא באצי' בחי' החכ' וע"י פנימיות החכ' יכול להיות בירור הנ"ל, ולפעמי' מבו' שגם נשמות דברי' יכולי' לברר משום דאימא עילאה מקננא כו', וזהו שהתנאי' ידעו כל החכמות כו', אבל נשמות דיצי' אין ביכולתם לברר כו' דהבירור הנ"ל הוא רק בנשמות גבוהות כו' וכמ"ש בסש"ב, וע"כ נאסרו לישראל מלחמו' הג' אומות אלו, ולעתיד שיאיר בחי' החכ' בכללות ישראל וכמ"ש משכיל לאיתן האזרחי' בחי' פנימיות החכ' כמ"ש בלקו"ת ד"ה ראה, וכתו' ומעין מבית הוי' יוצא בחי' מ"ה דחכ' כמ"ש בדרוש וככה הגדול, שבכוחו להשקות גם נחל השטים והן החכמות חיצוניות שנק' סכלות כמ"ש בזהר, ואז יהי' הבירור דג' אומות הנ"ל, ומה שביחזקאל לא נא' הרחבת הגבול לעתיד, הענין הוא דהבירור יכול להיות על ב' אופנים הא' שיאירו גוף ועצמות המדרי' האלו בפ"ע, והב' שיומשכו רק בהו"ת, וזהו החילוק באופן הגאולה העתידה להיות בב"א אם בבחי' אחישנה או בעתו כו' וכמ"ש במ"א, ובתורה שנא' ואם ירחיב זהו בבחי' אחישנה שהג"ר יומשכו בעצמן בגילוי כו' וביחזקאל הוא כמו בבחי' בעתו כו'. והנה עמון ומואב טהרו בסיחון, דסיחון ל' שיחה דאין שיחה אלא תפלה, ולהיות כי כל ענין התפלה הוא ההתבוננות כו' ה"ז מטהר עכ"פ מקצת דג"ר דקלי', אמנם בפע"ח אי' דשיחה הוא צלותא בחשאי שמו"ע שזהו כעומד לפני המלך ורואה את המלך שזהו הביטל דחכ' כנודע, וכן תורה נק' שיחה וי"ל שזהו שהתו' היא דבר ה' ממש והו"ע תורתן אומנתן כו', ובכ"ז הוא רק מקצת עמון ומואב, להיות דעיקר גילוי בחי' החכ' יהי' לעתיד וע"כ אז דוקא יהי' עיקר הבירור דג' אומות הנ"ל. וזהו שכיבוש ארץ סיחון הוא דבר גדול מאד להיות שזהו בירור הג"ר דקלי', ומייחס זה למשה שבכחו הי' לברר מפני שהי' בחי' מ"ה דחכ' וכתו' בו וירא ראשית לו כו', וגם מה שמתברר ע"י תפלה ותורה זהו מדרי' משה בחי' ביטל דחכ' כו', וי"ל דבמשה הי' הבירור בבחי' אחישנה שהאיר גוף המדרי' כו', וזהו שאח"כ אומר ל' רבים הי' אלקינו נתן בידנו כו' ונכם כו' ומ"מ מייחס זה למשה לבד לפי שיש חילוק באופן הבירור כו', וגם י"ל דבמשה הי' הבירור בדוגמא שלמע' שנתברר תחלה הפנימיות ביותר כו', וזהו ראה החלותי תת לפניך שאו' ראה היינו בחי' רא"י דחכ' שעי"ז הוא הבירור כו', ובת"י או' באורכות שמו"ס הו"ע יהי' שו"ה יהי' כמו י"ה ממש כו' כנ"ל ומייחס זה למשה שבכחו דוקא לברר את עמון ומואב וגם מה שטהרו בסיחון ע"י תפלה ותורה זהו מדרי' משה שבכאו"א מישראל כו', ועיקר הבירור הזה יהי' לעתיד, ועכשיו הוא הבירור דו' מדות וע"י דאתכפ"י סט"א אסתלק יקרא דקוב"ה גילוי בחי' ג"ר שיאירו לעתיד בכללות ישראל ויהי' גם בירור כח"ב כו' ואז תקיים ההבטחה לאע"ה לירש כל העשר עממין ויהי' או בא"י עשר ארצות כו'.

ס פ ר ה מ א מ ר ו ם — א ע ת " ר

בס"ד ט"פ ואתחננו אעתי"ר.

שמע ישראל כו' ה' אחד, וצ"ל למה לא נא' ה' יחיד שמורה על אחדות יותר מאחד כו'. והנה בגמ' ברכות א' כל המאריך באחד מאריכין לו כו' דתכלית ברה"ע הוא בגין דישתמודעון צ"ל בדליית דוקא. וילה"ק מ"ש בזהר ולכאו' א"מ איך שייך שהנבראים ישיגו אוא"ס לי' שנבראי' ידעו וישיגו אוא"ס ביה אך הנה דהנה ידוע דכל הגילויים בעולמות הן מבחי' מל' לבד וע"ש נק' המל' שכינה ע"ש ששוכנת כו' דמל' דאצ"י נעשית כתר ועתיק לברי' כו' וכן התענוג הנשמות בג"ע שנהנין מזיו השכינה בחי' מל' כו' לפי שהיא מהמדרי' העצמיות הארה לבד לא בחי' עצמיות, דהמדרי' שלמעלה מהמל' ה"ה אין בהם ענין הירידה וההמשכה אדרבא בהן טבע העלי' והדביקות במקורן וכמו טבע העלול להדבק בעילתו מפני שהוא מעצמות העילה (ככ"מ מבו' שהמדות הן בחי' גילוי לזולתו כו', הנה העלי' והדביקות הוא בהג"ר וענין הירידה והגילוי הוא בז"ת וג"ו ע"י המל' דוקא. ובמ"א מבו' שיש הפרש בין ענין עו"ע שבאצ"י גופא ושלצורך בי"ע כו' ההכל הגילויי בב"ע ע"י המל') ורק בחי' מל' להיותה רק התפשטות הארה כמו ענין המלוכה שרק שמו מתפשט על המדינה כו' ה"ה בבחי' ירידה והמשכה כו' וביכולת הנבראים לקבל הארה על כו', וכן כללות הגילויי בעולמות הוא רק בחי' מל' דא"ס שנעשה כתר ועתיק לאצ"י וכו', ובפרטיות כתר דאצ"י מבחי' מל' דא"ק, ובחי' מל' דא"ס נעשה עתיק לא"ק כמ"ש בזהר"ק, ובכלל הכל נכלל בבחי' כתר דאצ"י כו', אמנם בכדי שתהי' בחי' המל' בבחי' כתר ועתיק כו' עז"נ ה' מלך גאות לבש שזהו ע"י לבוש המעלים בחי' העצמיות דמל', דהנה גודע שיש ב' בחי' התנשאות. התנשאות על עם המתנשא מימות עולם כו', והתנשאות עצמי שמנושא מצ"ע כו' שאין העם בערך כלל להתנשאות עליהם כו', ובד"כ ענין התנשאות עצמי למעלה הוא כח ההבדלה וההתנשאות שיש בנפש כו', שהכח הזה הוא בעצם הנפש מובדל לגמרי מהכחות יש בו כח זה שהוא כח ההבדלה כו' והו"ע התנשאות עצמי כו', וכן למעלה המלך המרומם לבדו בחי' מלך יחיד והמלך הקדוש כו' ובכדי להיות בבחי' התנשאות על עם צ"ל ע"י לבוש המעלים כו', וזה בבי' אופנים או שהוא בחי' הצמצום הראשון שהי' באוא"ס להעלים בחי' עצמות אוא"ס שלפני הצמצום, ובחי' מל' דא"ס שאחר הצמצום עתיק כו' באין ערוך לגבי האור שלפני הצמצום כו', או י"ל שהלבוש הוא בחי' מח' דאנא אמלוד שזה נעשה לבוש המעלים כו' וכמו המח' שמעלים על השכל דאותיות המח' בבינה, ובינה מעלים על עצמית האור דחכ' כו', וכמו"כ בחי' מח' הנ"ל מעלמה כו' וכמ"ש במ"א בענין בקר ויודע ה', והנה עם היות דההמשכה היא ע"י צמצום

(*) בראש המ"א נרשם בגוכ"ק: בס' ויחלום.

מ"מ יש בזה ב' מיני המשכות הא' ובבחי' כללית והיא הנק' מח' כללית והיינו
 בבחי' מל' דא"ס שכולל כללות ההשתל' מרוכ"ד עד סוכ"ד כו', והב' בבחי' מח'
 פרטיות והוא מה שנמשך ע"י הקו בבחי' פרטיות בעולמות שלפני האצ"י בבחי'
 א"ק ועקודים ובבחי' מל' דא"ק נעשה כתר לאצ"י והמשכות פרטיות המדרי'
 דע"ס דאצ"י ובבחי' מל' דאצ"י נעשה בבחי' מקור פרטי לבריאה כו' עד בבחי'
 מל' דעשי' בבחי' מקור פרטי לכל הנבראי' דעשי' כו', ועז"נ אני ראשון ואני
 אחרון, אני ראשון בבחי' מל' דא"ס בבחי' מח' כללית הנ"ל ואני * בבחי' מל'
 דעשי' בבחי' סוכ"ד במדרי' הפרטיות כולא חד כו', לפי שאין הפרט נבדל מן
 הכלל, שהרי בהכלל כלול הכל רק שהוא בהעלם ונמשך ומתגלה בדרך פרט
 מהעלם אל הגילוי כו', ויובן עד"מ כשהאדם עולה ברצונו לבנות בית הרי הבית
 יש בו כמה פרטים כמה חדרים ועליות זעג"ו וברצון אינם ניכרים כל הפרטי'
 כלל הגם שבדאי ישנם שם שהרי מה שרוצה בהבית, אי"כ ודאי יש בזה ציור
 וכוונה פנימיות והוא העונג שבנפש שיש לו בהבית, אי"כ ודאי יש בזה ציור
 פרטי בהרצון לפי אופן התענוג, רק שאינו ניכר כלל, והכל כלול שם בהעלם
 בלי סדר והדרגה בקדימה ואיחור, וכאשר יצווה לאומן לבנות הבית בפועל
 בהכרח יבוא כל פרט בפ"ע באופן החדרים והעליות בסדר והדרגה, והכל הי'
 כלול בהכלל ובא מהעלם אל הגילוי בד"פ כו', והדוגמא מזה למעלה כשעלה
 ברצונו ית' להאציל ולברוא הי' רצון כללי על כל פרטי ההשתל' מרוכ"ד
 עד סוכ"ד דהכל עלה שם בבחי' כללית וכמ"ש כי אמרתי עולם כו' אמירה
 בלב במח' וכמא' ברוך שאמר והי' העולם שבאמירה זו כלול הכל בהעלם רק
 שאינו ניכר עדין וזהו שאמר והי' העולם ר"ת שוה כו', והו"ע שיעור בעצמו
 בכח כו', ואח"כ בא בבחי' פרטיות בהתגלות כל פרט והו"ע ברוך אומר ועושה בבחי' גילוי
 מאו"ס להאציל ולברוא כל עולם בפרט והו"ע ברוך אומר ועושה בבחי' גילוי
 מהכלל כו', ונת' במשל שיש כוונה ועונג בבית כמו"כ הוא למעלה שהגם שנת'
 כי אמרתי עולם חסד יבנה שהוא בבחי' חסד פשוט שטבע הטוב להיטיב ולגלות
 חסדו כו' יש בזה כוונה פנימיות דמשו"ז נבראו העולמות באופן כזה דוקא וכמו
 במא' יהי אור נתהווה האור בציור כך וכך וציור הרקיע באופן כך וכך וכן כל
 הנבראים ומכ"ש האדם שהכל הוא בציור מיוחד כ"ז הוא לפי הכוונה פנימיות
 כו', וכן בעולמות העליונים שנתהו' עולם האצ"י ובע"ס עשר ולא תשע כו'
 ובגדר מיוחד חו"ב וכי' כ"ז הוא בכוונה פנימיות והוא בבחי' העונג בהתהוות
 העולמות כו', והכוונה בזה הוא בגין דישתמודעוץ ב' שיש תענוג למעלה בזה
 שהנבראים יודעו אלקות ושיהי' בהם ביטל היש כו', וע"כ נבראו באופן כזה
 בכדי שתושלם הכוונה הזאת כו' וכמ"ש הפרדס בענין ע"ס דכך שיעור חכמתו
 ית' שעי' הע"ס יהי' גילוי אלקות בעולמות, דבכדי שיהי' גילוי אוא"ס בעולמות
 הוא ע"י העלם וריחוק כו' ושיערה חכמתו ית' שעי' הריחוק דע"ס יהי' הגילוי
 כו', ובגדר מיוחד דבחי' חכ' עי"ז יהי' ההעלם והריחוק ואח"כ בבחי' הבינה

עד המלי' כו', והע"ס דאצ"י נחתמו בכרי' להיות שם ג"כ ע"ס אלה, וביצ"י ציור
 החותם כו' עד שגם למטה יהיו ג"כ בחי' אלו דחוי"ב ומדות כו' ובוהו ישתמודעו
 ב"י שיהי' ידיעת והשגת אלקות בעולם ובוהו נשלם הכוונה פנימיות העונג
 שבהתהוות כו' (וגילוי התענוג י"ל עיקרו בג"ע שו"ע תענוג הנשמות כו').
 וכ"ז הי' כלול במח' הכללית ובא בד"פ בבחי' מח' פרטיות כו', והנה מה שבא
 בגילוי בעולמות בבחי' ידיעה והשגה הוא בחי' המח' פרטיות כנ"ל, ומ"מ
 להיות שהפרט אינו נבדל מהכלל שכולל הכל כנ"ל ע"כ מהפרט יכולים לידע
 את הכלל, ומובן ג"כ עילוי הכלל על הפרט כו' וכמ"ש במ"א, וא"כ עי"ז
 ישתמודעו גם בבחי' הכלל כו', ולהבין זה בפרטיות יותר ילה"ק מא' איהו
 וחיהי' חד ואיהו וגרמוהי' חד, הנה איהו הוא בחי' עצמות א"ס ב"ה שאינו
 בבחי' אור וגילוי כלל כו', וחיהי' הוא בחי' האור והגילוי מן העצמות מקור
 כל האורות והגילוי' שבעולמות כו', דחיהי' ה"ה שבבחי' חיות אל הזולת שהוא
 בחי' אור כו' רק שהוא בחי' מקור האורות כו', וה"ז כענין הוא ושמו דהוא
 היינו בחי' העלם העצמי דא"ס ושמו בחי' אור א"ס כו', רק דהוא ושמו ה"ז
 במדרי' שלפני הצמצום, וענין איהו וחיהי' הוא במדרי' שאחר הצמצום כו',
 דהנה נת"ל דמלי' דא"ס יש ב' מדרי' בחי' התנשאות עצמי והתנשאות על
 עם כו', ונת' דמלי' דא"ס נעשה בחי' כתר ועתיק דאצ"י ועם חיות שזוהו מבחי'
 ההתנשאות על עם כו' כנ"ל, מ"מ יש בבחי' כתר דאצ"י ב' המדרי' הנ"ל וזהו
 בחי' איהו וחיהי' כו', וכנודע שיש פנימיות הכתר וחיצוני' הכתר דפנימיות
 הכתר הוא בחי' תחתונה שבמאציל וזהו בחי' איהו כו' וחיצוניות הכתר בחי'
 חיהי' מקור הנאצלים כו' ובד"כ בחי' חיצוניות הכתר הן ז"ת דעתיק המתלבשי'
 בא"א, ופנימיות הן ג"ר דעתיק דרישא לא אחתקן שאינו מתלבש כו', וזהו
 אוא"ס מלגאו כתר"ע מלבר כו', וזהו מה שלפעמים הכתר נמנה בע"ס הוא
 בחי' חיצוני' הכתר ולפעמים אינו נמנה היינו פנימיות הכתר כו', וגרמוהי' הוא
 בחי' האור המתלבש בהכלים וכמו אור החכ' כשמתלבש בכלי שהוא לפ"ע הכלי
 זהו בחי' גרמוהי' כו', והיינו דהע"ס בכלל בחי' האורות והכלים נק' גרמוהי'
 כו', וזהו שהחכ' היא אות אל"ף אאלפך חכ', וא' השימוש לי' עתיד שבכחו
 ללמד, והלימוד הנפעל הוא השכל שמתחכם באיזה דבר חכ' כו' ושכחו ללמד
 הוא מקור החכ' כו', והיינו בחי' חכ' הגלוי' ובחי' ח"ס כו', וזהו שאות א'
 מורה על לעתיד והר"ע א' דאהי' אנא זמין לאתגלאה כו', וציור הא' יו"ד למעלה
 בחי' מקור החכ' והוא"ו הוא התפשטות והתגלות החכ' כו', ומה שמרומז ביו"ד
 שהו"ע לימוד כו', ועו"ג ונוצר חסד לאלפים ב' אלפי"ן הנ"ל שנמשכים מבחי'
 ונוצר אותיות צנור כו', ובינה היא ג"כ א' אאלפך בינה כו' ועו"ג ועושה חסד
 לאלפים כי בינה יש מקור מיוחד כמו לחכ' כו', והנה אל"ף אותיות פלא
 וזהו בחי' איהו ג"ר דעתיק שנק' שכל מופלא שמופלא ונבדל לגמרי כו',
 ובכדי להמשיך מבחי' פלא הוא ע"י הכלי דוקא, דהנה נודע דשרש הכלי
 למע' מהאור וע"כ המשכת האור הוא ע"י הכלי כו' כמ"ש בדי"ה וקבל היהודים

ובד"ה לרוקע הארץ, אמנם ע"י עשיית כלים חדשים דהיינו מה שאינו כלי בעצם שנעשה בבחי' כלי ה"ז ממשיך מבחי' איהו שלמע' מבחי' אור כו', דהנה יש העלאת מ"ן שמן האור שע"ז ממשיכים מבחי' הגילויים לבד כו', אך ע"י עשיית כלים ממשיכים מבחי' העצמות כו', ויובן עד"מ תלמיד המחכים את רבו כו', דהנה הרב רוצה להשפיע להתלמיד כאשר השפיע איליו פ"א. דאם לא השפיע מעולם עדיין אינו רוצה להשפיע, אבל כאשר כבר השפיע לו ה"ה רוצה להשפיע עוד משום רוחו דשביק בגוי' כו', מ"מ ההמשכה בזה הוא בבחי' או"י כו', אבל תלמיד המחכים את רבו יותר מכחו בעצמו (בבחי' או"י כו') הוא ע"י שהתלמיד נעשה כלי מוכן לקבל שזה מעורר יותר בהמשפיע כו', ובפרט ע"י הקושיות וההעלמות שמעמיד לפני השכל וצריך הרב לתרץ הקושיות ה"ז מעורר וממשיך מכח השכל העצמי כו' כידוע ומבו' במ"א (ועמ"ש בד"ה ראה החילותי תת כו'), והדוגמא מזה יובן למעלה דהרי יש תוס' אורות הנמשיכים ע"י העלאת מ"ן במדרי' דאצי' כו', והיינו העלאת מ"ן דבחי' אור כו' דההמשכה בזה הוא רק מבחי' האורות והגילויים דאז"א ב"ה בחי' חיהוי כו', ובכלל זה הוא ג"כ העבודה דנה"א מצ"ע שזהו ג"כ במדרי' בחי' אור כו' והו"ע עבודת הצדיקי' בד"כ כו', אמנם ענין תלמיד המחכים כו' ה"ז בדוגמא בעבודה ההעלאת מ"ן שמונה"ב, כאשר הנה"ב נעשה כלי לאלקות שזה מעורר למעלה הרבה יותר כו', וגם בזה יש ב' אופנים הא' מה שהתלמיד נעשה כלי מוכן כו' הענין הוא בעבודה כאשר הנה"ב נעשה כלי לאלקי' ע"י ההתבוננות דנה"א בענינים השייכים לנה"ב שגם מבין את הענין והעילוי בזה ובהתעוררות האהבה דנה"א מתעורר הנה"ב ג"כ באהבה לאלקות כו', והאופן הב' הוא עד"מ כמו תלמיד המחכים את רבו ע"י הקושיות כו' הוא מה שפועל הכפי' בפועל בנה"ב כו' והו"ע לאכפיי' לסט"א בעודה בתקפה וגבורתה כו', והיינו גם כשלא יש איזה גילוי אור בנה"ב ואינו יכול לפעול בו ע"י איזה אור וגילוי כו', ה"ה כופה א"ע בפו"מ להיות סו"מ וע"ט בפר"מ להיות בתוקף גדול שלא לעשות שום דבר איסור ח"ו בשום ענין ואופן כו', ובוה שובר את ההעלם וההסתר בעצמו (כי באופן הא' הוא רק הפרדת הרע והסרת ההעלם ומתבררי' חלקי הטוב כו', ובאופן הב' נשבר ומתברר ההעלם עצמו היינו הרע דנה"ב כו' ועמ"ש בד"ה ראשי המטות, ובד"ה הנ"ל בענין עלמין כו') ועי"ז נעשה עצם התוקף דנה"ב בבחי' כלי לאלקות כו' ובוה מעורר וממשיך מבחי' עצמות א"ס ממש בחי' איהו וחיהוי כו', וכל שהתוקף דנה"ב ביותר ואינו יכול לפעול ע"י גילוי אור הנה ע"י הכפיי' בפו"מ ממשיך בחי' העצמות דוקא כו', ובוה זשלם אמיתית הכוונה דבגין דישתמודעון לי' דהיינו בחי' העצמות ממש שלמעלה מכל בחי' אור וגילוי כו', וזה ה"י תכלית הכוונה בבריאת והתהוות העולם התחתון שע"י הכפי' והבירור דההעלמות וההסתירים עצמן שלם אמיתית הכוונה כו', וזהו"ע המאריך באחד לפעול היחוד למטה בדברים התחתונים דוקא כו', וזהו שהאריכות בדליית דוקא מקור הנבראי' כו', וזהו ג"כ ענין שמע ישראל כו' הוי' אחד, דשמע שם ע' ושם הוא בין רפ"ח הו"ע הבירורים שזה תכלית הכוונה כו'

העיקר הוא במש"א הוי' אחד דנודע בענין אחד שהוא התאחדות הנפרדים דכד אמליכתי כו' והיינו לעשות היחוד למטה דוקא גוי אחד בארץ כו' ועיי' דוקא נשלם אמיתת הכוונה דבגין דישתמודעון לי' ממש כו'.

בס"ד ש"פ דאה, ש"מ אלול אעטר.

אני לדודי ודודי לי הרועה בשושנים, אני לדודי ודודי לי ר"ת אלול וס"ת ד' יודי"ן והן מ' יום שהי' משה בהר לקבל לוח"א שהיו ימי רצון ולכן הוא זמן התשובה מפני שהן ימי רצון למעלה דאו נפתחין יגמה"ר כו', והרועה בשושנים אמרז"ל א"ת שושנים אלא שושנים הלכות וצ"ל מה שייך ששושנים בהלכות לאני לדודי כו'. וילה"ק מ"ש ועתה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך כ"א ליראה את ה' אלקיך וללכת בדרכיו כו', וצ"ל מהו ועתה דוקא ומהו הענינים דליראה וללכת וכו', והענין דהנה כתי' לך ה' הגדולה ואמרז"ל הגדולה זו מע"ב (ויצוינו) דהנה גדולה הוא התפשטות גדולתו בבריאת והתהוות העולמות שנתהוו ריבוי נבראים וגדולי נבראים וכמ"ש מה רבו מעשיך ה' ומה גדלו מעשיך ה' כו', וכדאי' במד"ת ע"פ השמים מספרים כבוד אל משל למלך שנכנס למדינה וא"י גבורתו א"ל מאבנין דהוא מתגושש בהון כו' כך השמים מספרי' כו', דהתהוות היא מש' אלקים אך עיקר ההתהוות מש' הוי' ועיי' ש' אלקים ניכר גדולת הוי' וכמ"ש גדול הוי' כו' בעיר אלקינו דהוי' הוא בחי' אחי"פ וא"א להיות התהוות הנבראים במציאות ובהתחלקות כו' כ"א עיי' ש' אלקי' כו' כנודע, ועיי' ניכר גדולת הוי' כו', ומי"מ אמרז"ל אימתי הוא גדול כשהוא בעיר אלקינו דבחי' גדולה זו שייכה בכח הפועל אלקי להוות הנבראים כו', אבל לגבי הקב"ה בכבודו ובעצמו גדולה זו אינו תופס מקום כלל ובמקום גדולתו שם אתה מוצא ענוותנותו שזהו שפלות לפי שהוא הארה לבד ואינו תופס מקום כלל, ולכן אני ה' לא שניתי ואתה הוא קודם שנבה"ע כו' להיות כי נשגב שמו לבדו רק הודו על ארץ ושמים זיו לבד והיינו רק מציאת התפשטותו ולא מהותו (היינו לא גם מהות התפשטותו כ"א מציאותו כו'), וזהו לך ה' הגדולה דמדת* טפל ובטל לך כו', וכמו עד"מ דיבור האדם שבטל לגבי הבל הלב שאינו תופס מקום וכי"ש לגבי המדות כו', וכמו"כ באשר דבר מלך שלטון דהתהוות העולמות הוא מבחי' דבור עליון ועם היות דבעולמות נתהוו שכל ומדות כו' כ"ז ההתהוות הוא מבחי' דיבור כו' וכמו שדבור האדם אינו תופס מקום כמו"כ הדבור למעלה אינו תופס מקום כלל כו', וכשם שהוא בעולמו בי"ע כמו"כ התהוות הע"ס דאצי' הוא מבחי' הדבור דמלי' דא"ק כו', ובוה

(*) כ"ה בטובי"ק, ואוצ"ל: דמת הגדולה.

יובן מה שהבריאה נק' יש מאין והלא ממך הכל כתי' דא"ס הוא יש אמיתי
 כו', אך הענין כנ"ל דההתהוו' היא מהארה שאינה תופסת מקום ומשו"ן נק'
 אין לפי שאינו תופס מקום, וגם הרי הארה זו כמו שהיא במקורה ה"ה בבחי'
 אין באמת וכמו הדבור בעודו בלב כו' וכמו זיו השמש כשהוא בגוף השמש כו'
 רק כשאינו מאיר גוף אור השמש שמסתלק אז הזיו בבחי' מציאות כו', וכמו"כ
 בחי' הארה כשכלולה במקורו אינה במציאות כלל רק ע"י הצמצום שצמצם
 כבי' אוא"ס א"ע שלא יאיר בגילוי רב עי"ז ההארה היא בבחי' מציאות כו',
 וזהו במקום גדולתו כו' ענותנותו שע"י הענוה שהוא בחי' הצמצום עי"ז הוא
 גדולתו כו', אשר לגבי האוא"ס אין הצמצום מעלים וה"ה גם אח"כ בבחי' ביטל
 בתכלית כו' רק לגבי הנבראים וגם לגבי ההארה ה"ז מעלים כו' וע"כ נק' יש
 מאין כו', והנה בכדי שיהי' הצמצום והמשכת האור להתהוות העולמות בתחלת
 הבריאה הי' זה בבחי' אתעדל"ע מצ"ע ואח"כ צ"ל באתעדל"ת, וגם תכלית
 הכוונה הוא להמשיך גילוי אוא"ס בעולמות דכמו שהי' גילוי אוא"ס קודם
 הצמצום כן יהי' גם לאחר הצמצום כו' דשרש ההמשכה מלמעלה מהאור והגילוי
 שלפני הצמצום שהרי זהו ההארה שנוצמצמה וצ"ל ההמשכה מבחי' עצמות
 אוא"ס כו', ובכדי שיהיו המשכת אלו זהו ע"י נש"י, דהנה בנשמות כתי' ויפח
 באפיו נשמת חיים דמאן דנפח מתוכו ומפנימיותו נפח דשרש הנשמות הוא
 מעצמות א"ס ב"ה, וירדו למטה ונתלבשו בגופים שהן ממוצעים שע"י יהי'
 המשכות הנ"ל, ונ"ש ועתה ישראל מה כו' כ"א ליראה כו' וללכת בדרכיו כו',
 דהנה כתי' כי לי בני עבדים עבדי הם, וענין העבדות ושירות למטה הוא
 שהעבד משלים את האדון ולמעלה הרי אין זה שייך כלל דאנת הוא שלימותא
 דכולהו, כ"א ענין השירות לגבי למעלה הוא דבכדי שהאדון יעשה דהיינו
 שיהי' המשכות האור זהו ע"י העבדות דנש"י כו', ומ"ש עבדים עבדי הוא
 שיש ב' בחי' עבד הא' עבד פשוט שעושה מלאכות פחותות שאינו מכבודו
 של האדון לעשות בעצמו וכמו חטיבת עצים וכה"ג, וצריכי' ע"ז עבד עני
 שטורח בעבודה ויגיעה לקבל שכרו ע"ז, והב' עבד שעושה מלאכות שהאדון
 יעשה אותם וכמו נקיבת מרגליות ואב"ט ועוסק מו"מ וכה"ג, וזה נק' עבדו
 שהוא במקום האדון כו', והדוגמא מזה יובן מ"ש בזהר שיש כמה מדרי' עבד
 וכמ"ש הושע עבדך כו' וגא' לפני זה כי עני ואביון כו', והוא בכדי להמשיך
 בחי' ההארה להיות מקור לעולמות שא"ז מכבודו של אדון דהיינו שזהו ירידה
 והשפלה כנ"ל דלאו אורחא דמלכא כו', והעבד הממשיך הארה זו נק' עבד עני
 הבא על שכרו כו', והגם דאל תהיו כו' כעבדים כו' לקבל פרס, הנה כללות
 ההמשכה שלצורך העולמות נק' פרס מל' פרוסה כו' וכמ"ש במ"א, והמשכה
 זו היא ע"י עבודה דתפלה, דהנה תפלה הוא צעקה וכמ"ש ויצעקו אל ה' וכתי'
 צעק לבם כו', וענין הצעקה באה מאיזה דבר הנפלא מאד, או כשאדם אומר
 דבר הפכי לגמרי והוא שקר מפורסם ה"ז סיבת הצעקה שצועק בקול איך
 אומרי' שקר כזה, והיינו כאשר הדבר נתאמת א"א לסבול ההיפוך, והן גבו'
 דבא, וכן איזה חכם הרואה הנולד מאין ליש, שאין דבר עושה א"ע, וכח

אלקי מהווה, והנברא בטל במציאות לגמרי שהרי אפס בלעדו, גם כח הא"ס שבעולם שעז"ג וראו, וכאשר בעולם נראה ההיפך מזה נעשה הצעקה, בצר שהעולם נעשה לו מקום צר, ובפרט אם נמשך כו', וכ"ז כשמשג ורואה, אבל כאשר השכל מגושם מפני שנשמתו נמוכה גסה"ר, ונתפס בגשם, והחומריות שמסתיר, והעיקר מהמקיפי דקלי' שמסתיר על המקיף דקדושה, והעצה לזה קבעומ"ש, אפשי, בטל רצונך, בהכרח ועול שבזה מבטל את הרצון הזר ממשי, אי אפשי הוא ע"י עבודה במוח ולב בגילוי, והוא תיקון או"פ דקלי' הוא רק בירור הטוב, ובאפשי רק בדרך עול תיקון או"מ דקלי', ועי"ז ממשיכי' מלמע' להיות הצמצום, סילק כו' עה"צ, וזהו"ע ירדת הנשמה למטה בכדי שיהי' הכרח ועול זה שע"ז דוקא ממשיכי' הצמצום, וזה"ע ליראה בחי' יר"ת קבעומ"ש, ואח"כ לאהבה שמעורר ר"ר על נפשו וליעקב אשר פדה כו', וללכת בדרכיו הוא העבד הב' שעושה דבר שהאדון עצמו עושה, והו"ע כל אורחות ה', דרך ה', אוריית' מחכ' הק' וירדה למטה, והארץ האירה, הליכות עולם, וזהו ללכת בדרכיו ע"י תורה להמשיך גילוי אוא"ס למטה, ולעבוד עבודה שלו כו', וזהו ועתה בזמן דשית אלפי שני מה ה"א שואל כו' דישאל הן ממוצעים כו', וזה אני לדודי, אלול זמן התשובה, ויש תשו"ת ותשו"ע, תשו"ת הוא לשוב מדרכיו הלא טובים, והתשובה היא רק מצד מרירות נפשו על הריחוק (לא ע"י גילוי אור) שמשו"ז מתחרט מאד ועוקר רצונו, ה"ז שבירת עצם הרצון הרע, דיר"ת ותשו"ת הן ענין א', רק יר"ת היא קב"ע שלא יחסא, ותשו"ת אחר כו', והרועה בשושנים ששונים בהלכות הו"ע ללכת בדרכיו כו', וי"ל שז"ע ויעקב הלך לדרכו אחר התשובה שהיא במדרי' עליונה יותר כו'.

בס"ד ש"פ שופטים, אעת"ר *

כי כה כו' חנם נמכרתם ולא בכסף תגאלו, לא בתשו' ומע"ט, דיו לאכל כו' (ושב ה"א) פרש"י בפ"א, וכ"ה במד"ר ע"פ קרובה ישועתי, והענין דבוה"ג הצדיק אבד, למטרונותא, וגם מלקבל ברכאן, דבשביל השפעה במל' נמשך תוס' אורות בוז"א (ג"ד אדם אוכל) והו"ע הגדלת הז"א בשביל ההשפעה, נה"י חדשים, גם בעטרה, ועד"מ בהשפעת השכל, משכיל אל דל, וזהו צדיק ונושע, דעמו אנכי, והיינו לבד דגלו כו' שכינה עמהם לאגנא, עמו אנכי בחי' ז"א, בכל צרתם לו צר, וגם נוגע בלא באל"ף, והענין הוא כמ"ש הפרדס (ושב ס"ג) בענין שכ"ע, וכי' שיש ג' מיני השפעות בסוד שרש, ותוס' אור בשביל ענין פרטי, וזיווגי הספי', וזה אינו בוה"ג, ובע"ח שגם זיווגי הספי' יש בוה"ג רק זיווגי דלא שלים לחדש נשמות ישינות (י"ל הכלולים באדה"ר) וזיווגי שלים

(* בראש המא' נרשם בגוכי"ק: סי' ישעי', רישומי דברים.)

לנשמות חדשות לא יש בזה"ג, והוא מבחי' פנימית עתיק (ע' לקו"ת כי כאשר השמים), וזהו שנוגע בלא באל"ף א"א שההמשכה רק מחיצונית עתיק כו' ולכן גם בלא תשו' מצד שנוגע למעלה, והיינו שיהי' התעוררות מלמעלה על תשו' (בד"ה מים רבים), אימתי קאתי מר, וענין חנם נמכתם כדאי' במד"ר על בכה כו' בכי' של חנם, במצרים חנם בלא מצות, דבמצרים ההשפעה בבחי' חנם (בשלח) כמה א"א, דהגם שהיו מכעיסים, מפני שההשפעה מבחי' מקיף ושם כחשיכא כאורה, והגם דבפנימית נוגע, והראי' דבאור פניך נתת לנו תו"ח באור פנימי ועצמי דוקא, יאר ה' פניו אליך, יאר פניו אתנו, והו' כח הכל יכול שהגם שבפנימית נוגע ומ"מ בחיצונית אינו נוגע כלל, וזה ארך אפיים לרשעים וגבה דילי', וזהו שההשפעה בריבוי בלא חשבון, חשבון חכ', ודוקא להראוי, ולהם נמשך מהמקיף שלא ע"י החשבון חכ' ולכן ההשפעה בלא חשבון, וזהו שנק' נדיבים במגאנא ובאתר ריקני', בקדושה כלי מלא דוקא בסט"א דשרשם משה"כ, שמקבלי' בלי עבודה וכן ההשפעה מאתם, אך זהו דוקא בסט"א דשרשם משה"כ, מקיפים, וקבלתם רק בדרך מקיף, י"א כתרין, אבל לא כאלה חלק יעקב, חלק ה', שהן בחי' פנימית תכלית הכוונה, בראשית בשביל ישראל, וכן קבלתם מבחי' פנימית דוקא, ובכדי שיהי' או"פ צ"ל צמצום, והוא ע"י קבעומ"ש למטה, גם צ"ל כלי אל האור והו"ע הביטל כו' (אתם נצבים) וזהו והתברך בלבבו כו' גם אם בשרירות לבו כו' מ"מ שלום יהי' כו' ע"י ספות הרוה את הצמאה, כנס"י נקי צמאה שצמאה ליוצרה, רש"י סנהדרין, להיות שהגילוי בעולמות רק הארה, בה' בראם, דבור מדרי' התחנותה, אתא קלילא, ע"כ נעשה הצמאון לעצמות, ותמיד הוא הצמאון דגם שנמשך ע"י התורה שאחר התפלה ה"ו רק ידוע מציאותו, עד לעתיד דלא יכנף כו' ונגלה כו' גם חולת אהבה ע"י שאו כו' וראו מי ברא אלה כח הא"ס דמרוב אונים כו' איש לא נעדר, למעלה קיימין באיש ולמטה במין, שאין זה בנבראים מצ"ע, כ"א מכת הא"ס, גם ענין הצמאה ה' צמאה להיות שנתרחקה להיות מקור לבי"ע, ובפרט ששרשה למעלה מאד, אייה מקום כבודו, ראש פנה, ע"כ היא בבחי' צמאון, דהדבור למעלה יש בו רצון, ורהה היא סט"א ונה"ב שרוצה בתאוות גשמיים שמזומנים לפניו, לית דעתיר מחזירא, וזהו והתברך שגם אם בשרירות כו' מ"מ שלו' יהי' בהשפעת גשמיים, ע"י ספות הרוה כו' ספות ל' ריבוי, והיינו ע"י התגברות הרוה ויקבל השפעה מסט"א ר"ל במגאנא כו', גם ספות הרוה את הצמאה שמהצמאה יומשך ח"ו תוס' חיות בהרוה דרגלי' יורדות, וזה ג"כ לפי שהן בבחי' פנימית לכן גורמים רגלי' כו' וכדאי' במדרי' חטא חטאה כו' וכי אוה"ע אינו חוטאין אלא שלאו כלום הוא, ועז"א לא יאבה ה' סלוח לו, לו דוקא, דדוקא בעכו"ם יכול להיות באופן הנ"ל, אבל בנש"י שהן בבחי' פנימית צ"ל קבלת החיות מבחי' פנימית דוקא וע"ו צריכי' עבודה ויגיעה, וזהו לא יאבה ה' סלוח לו כ"א ע"י תשובה תשוב ה', והנה הגם שצריכים יגיעה לקבלת או"פ יש בזה מעלה גדולה בבחי' הקיום דנש"י, וכדאי' במד"ר ע"פ חלקי ה' כו' משל למלך כו' זה נסיב דוכוס כו' הי' שם פקח א'

אנא נסיב מלכא, דוכסין ואיפרכין ע"ש דנוגה, ובחרו בהם מפני שא"צ לזה עבודה, והפקח הבין וא' שגם שצריכין עבודה מ"מ אנא נסיב מלכא בחי' ז"א. מ"ט כולהו מתחלפין, מפני שמקבלי' רק מהמקיף ואין בהם או"פ ממילא אין להם קיום מצ"ע כלל, אבל מלכא אינו מתחלף דהגם דז"א בחי' אריכ אבל להיותו בחי' או"פ שזה בבחי' התאחדות ה"ז בבחי' קיום עצמי, ע' וביום שמחתכם, וזה הי' טענת כלב סר צלם וממילא מתבטלים, אבל וה' אתנו בבחי' פנימי, (ולכן גם כד אנת תסתלק, קוב"ה סליק כו' מ"מ אשתארו כו' ואף גם זאת לא מאסתים כו' להפר בריתי ברית דתורה בחי' או"פ כו'), הוא קיים ושמר קיים וכסאו נכון למעלה כלים ולמטה גשמות, וז"ע כי מנסה כו' אתכם, דהנסיון הוא מסט"א ונראה לדבר גדול וחזק, ובאמת אין בו ממש בעצם, משא"כ הנה"א באמת כחו חזק יותר דמצד האו"פ ה"ה תקיף וחזק בעצם, ולכן בכחו לעמוד נגד הנסיון, וכאשר רק עומד נגדו ה"ה מתבטל ואינו עושה שום רושם, אך מפני שרצו בחנם ע"כ נמכרתם לחנם סט"א, וע"כ לא בכסף תגאלו, דע"י בכי' שמצד הריחוק תקנו החטא דחנם, ולהיות שבין כה הלא חנם נמכרתם ע"כ לא בכסף כו' כ"א במתנת חנם בחי' אתעדל"ע שאין אתעדל"ת מגיע חנון ורחום ה', והן יגמה"ר, רחמים גדולי' שלמע' מהשתל', אב הרחמים, אהי' כטל, ואז הבכי' נהפך לבכי' של שמחה בבכי' יבאו מעוצם הגילוי זלגו עיניו, וכן עכשיו אחר הבכי' דט"ב אח"כ אלול ועשי"ת גילוי יגמה"ר, ויגמה"ר דאלול ג"כ לעורר על תשוי, והבכי' מתהפכת לבכי' של שמחה גילוי דלע"ל, ובפרטיות ברי"ה הוא בתק"ש גנוחי גניח כו' שזה מן המצר, ואח"כ בכי' של שמחה בהתקיעה דמלמעלמ"ט אד' ה' בשופר יתקע כו'.

הוספות

הוספה א

בס"ד הנחה ש"ת, אעת"ר.

והביאינו לציון עירך ברינה ולירושלים בית מקדשך בשמחת עולם. ואי
באבודרהם שהוא ע"ש הכתוב ובאו לציון ברנה ושמחת עולם על
ראשם, אלא שהוא מוסיף כאן ולירושלים כו'. ועוד צ"ל, דידוע דשמחה הוא התגלות
למה הוא מוסיף כאן ולירושלים כו'. ועוד צ"ל, דידוע דשמחה הוא חיצוני המל'
יותר מרנה, וגם ידוע דציתן הוא פנימי המל' וירושלים הוא חיצוני המל'
ולמה בציון אומר ברנה ובירושלים או' בשמחת עולם, וצ"ל כו'. והענין דהנה כתי' צדקת
ולירושלים בית מקדשך וגם בשמחת עולם, עשה הקב"ה עם ישראל שפיוזן לבין האומות
פרונו בישראל ואי' בגמ' ע"ז צדקה עשה הקב"ה עם ישראל שפיוזן לבין האומות
שנא' צדקת פרונו ואי' בגמ' ע"ז צדקה עשה הקב"ה עם ישראל שפיוזן לבין האומות
כו', ועוד למה כתי' פרונו ולא כתי' בפירוש פרונו. וצ"ל מהו הצדקה בזה שפיוזן
בגמ' א"ת פרונו כו'. הנה כתי' לך ה' הגדולה והגבו' והתפארת והנצח ואי'
בגמ' הנצח זו בנין ירושלים, וצ"ל מהו שייכות והנצח לבנין ירושלים, וגם
מהו ענין בנין ירושלים, וכן אנו אומרים ומבקשים ובנה ירושלים כמ"ש
ובנה אותה וכיון שבנין ירושלים יהי' מלמעלה מיה' ומה שייך ענין נצח בזה.
והנה בגמ' איתא ע"ז הפסוק לך ה' הגדולה והגדולה זהו מע"ב והגבו' בנין
קיי"ס והתפארת זהו מ"ת והנצח זהו מע"ב היינו מה שנתהווה ריבוי עולמות
ירושלים. והנה ענין והגדולה זהו מע"ב היינו מה שנתהווה ריבוי עולמות
ונבראים עד אין קץ בלי שיעור עולמות עד אין קץ וכן ריבוי הנבראים דאלף אלפים
עולמות שנתהוו ריבוי עולמות עד אין קץ וכן ריבוי הנבראים דאלף אלפים
ישמשוני וריבוי רבבן קדמוהי יקומון זהו מספר גדוד אחד ולגדודיו אין
מספר, וכמו"כ בנבראים של מטה שנתהוו ריבוי עולמות מאד בעיר אלקינו הוא גדול
מעשיך ומה גדלו מעשיך גדול ה' ומהולל מאד בעיר אלקינו היינו מה שנתחלק
כשהוא בעיר אלקינו, ועיר אלקינו היינו עולם הדיבור, והיינו מה שנתחלק
לריבוי צירופים ומה נעשה ריבוי ההתהוות. והגדלות בזה הוא בב' אופנים
הא' היינו מהתפשטות גדולתו עד אין קץ ע"ד ברוב עם הדרת מלך שברוב
עם דוקא הוא הדרת מלך וכמ"כ כאן הגדלות הוא מהתפשטות גדולתו ית'.
ועוד היינו מה שנתהווה ריבוי הנבראים בתמידות וזהו הגדלות בזה, וע"ז כתי'
הוא השפעת החיות לפי מזגו ותכונתו בתמידות וזהו הגדלות בזה, וע"ז כתי'
לך ה' הגדולה וכדאי' בגמ' הגדולה זהו מע"ב הוא קאי על כל ההתהוות
עולמות ונבראים שזהו התפשטות גדולתו ית' עד אין קץ שמדת גדולה זאת
הוא טפל ובטל לך שבאין ערוך לגבי עצמות אוא"ס, דכל ההתהוות הוא רק
מהארה בעלמא שבאין ערוך לגבי עצמות אוא"ס, וזהו אימתי הוא גדול כשהוא
בעיר אלקינו שזהו ההתפשטות, אבל ולגדולתו היינו ההארה אלקית שהוא בבחי'
כי עמך מקו"ח דמקור החיות שבעולמות היינו ההארה אלקית שהוא בבחי'
מקור לעולמות ומתלבשת בעולמות הוא עמך טפל ובטל לך. אדרבה אי'

במקום גדולתו של הקב"ה אתה מוצא ענותנותו שהיא עונה וירידה ושפלות גדולה לגבי אוא"ס, ולכן הוא לך טפל ובטל. והנה גם לפי מה שנת' במ"א החילוק בין חסד לגדולה דחסד הוא חסד דז"א וגדולה הוא רב חסד דא"א הנה באמת גם ע"ז אומר לך ה' הגדולה כל בחי' גדו' אפי' חסד דא"א ג"כ לך טפל ובטל שבאין ערוך לגבי אוא"ס מאחר שהוא ההארה שהיא מקור לעולמות דסדר השתל', וכמו"כ מקור האור השייך להשתל' ג"כ אין ערוך לגבי אוא"ס, וכמ"ש עושה פלא, דפלא הוא מדות שבכתר הוא בבחי' עשי' לגבי אוא"ס שבאין ערוך וכמא' כתר עליון אע"ג דאיהו אור צח ואור מצוחצח אוכם הוא קדם עה"ע שבאין ערוך לגבי אוא"ס, ומה דכתי' הבו גודל לאלקינו הרי שגדולה נמשך לאלקי', נמצא דגדולה הוא ענין באוא"ס וצריכים להמשיך בחי' זאת. וזהו שארז"ל בומן שישראל עושים רש"מ מוסיפין כח בגבו' של מעלה, וזהו מ"ש ועתה יגדל נא כח אד', וא"כ לפ"ז משמע שבחי' גדולה זאת הוא מדריגת אוא"ס. אך באמת זהו הכל ענין גדול הוי' שזהו הגדלות מההתפשטות והיינו האור השייך להשתל' אבל לגבי עצמות אוא"ס גם בחי' גדולה זאת אין ערוך לך, וזהו לך ה' טפל ובטל. ובמא"א דהבו גודל לאלקינו היינו מה שאימא מגדלת לז"א וז"א ידוע דהיינו מדות ששייך לעולמות, וכמו שמדת הגדו' באין ערוך לגבי אוא"ס כמו"כ מדת הגבו' והתפארת הוא ג"כ טפל ובטל לך. והנה התגלות אוא"ס שלמע' מבחי' גדו' התגלותו הוא במדת הנצח. והענין דהנה כתי' וגם נצח ישראל לא ישקר ולא ינחם כי לא אדם הוא להנחם, וצ"ל מהו הנתינת טעם דכי לא אדם על נצח ישראל כו'. הן אמת דהמעשה הוא כן דלא אדם הוא כו' אבל מהו נתינת טעם זה על נצח ישראל. ולהבין זה הנה אנו רואין דמדת הנצח הוא דוקא באדם גדול באיש המעולה אבל באדם קטן לא יש בו מדת הנצח שאינו מתנצח בעניניו רק דוקא באדם גדול באיש המעולה הוא מתנצח בענין שצריך לו ורוצה בזה הוא מתנצח בעניניו וכל שהוא גדול ביותר יש בו מדת הנצח ביותר. וכמו שאנו רואין דמלך דוקא יש בו מדת הנצחון מצד גדולת המלך, ולפי ערך גדולתו שבו כל מה שגדול ביותר יש בו יותר מדת הנצחון כי נצחון הוא בחי' שינויים ונחומים, וכמו"כ נמצא נצחון בכל המדות וגם ברצון יש נצחון ואפי' גם בתענוג יש נצחון שהוא בחי' שינויים. וכמו"כ יובן למעלה דבהשתל' שייך שינויים ונחומים וזהו מ"ש וגם נצח ישראל לא ישקר וגם לא ינחם כי לא אדם הוא, כי אדם הוא ז"א דאצילות שהוא בחי' סדר השתל' ולכן יש בו שינויים ונחומים, וכמו"כ גם ברצון, וגם נת' במ"א כי בתענוג שייך שינויים מאחר שהוא שייך להשתל', אבל בעצמות אוא"ס בחי' כי לא אדם הוא שם אינו שייך שום שינויים ונחומים וכמ"ש אני ה' לא שניתי, ומשם נמשך מדת הנצח וכשנמשך משם בחי' הנצח מעצמות אוא"ס איז גם נצח ישראל לא ישקר כו'. והנה אנו רואין דבמלך בעת נצוח מלחמה הוא מפור ומבזבז כל אוצרותיו וסגולת מלכים שהוא יקר מכל הון שנתאסף אוצרו מאבות אבותיו הוא מפור ומבזבז כל זה בשביל ניצוח המלחמה, מה שבהנהגת המדינה לא הי' מבזבז כל זה. וכמו"כ למע' יש ג"כ אוצר וכמ"ש יפתח ה' לך את אוצרו הטוב.

הוספות

קעט

והיינו האוא"ס סתימו דכל סתימין שלמע' מהאור השייך להשתל', דאור השייך להשתל' לא שייך להיות נק' אוצר כי השתל' הוא ענין גילויים ואוצר הוא בחי' סתים שלמע' מבחי' גילוי כלל, וכמו"כ אף האור שלמע' מהשתל' והוא מקור השתל' שהוא מבחי' חיצוני' אוא"ס והיינו העלם השייך לגילוי גם זה לא נק' אוצר, ואוצר הוא פנימי' אוא"ס סתימו דכל סתימין ומשם נמשך הנצח הוא מבזבז אוצרותיו שנתגלה האוא"ס למען תוורא, בכדי להיות למען תוורא סליחת עוונות וכמ"ש כי עמך הסליחה למען תוורא, שהוא בחי' האור שנמשך שהוא היראה והביטול הוא תחי' טל תחי' טל שעתיד להחיות ע"י התשובה שהוא בעצמות אוא"ס. וזהו ענין טל שעתיד להחיות בו את המתים כמו שאיתא בעצמות אוא"ס. וזהו ענין טל שעתיד להחיות תחה"מ והוא שגם המת יהי' חי כי מי שאין בו חיות אלקי נק' מת היינו שאין מרגיש אלקות בנפשו, והיינו שיומשך הביטול גם במדריות התחתונות, והוא בחי' טל דנטיף מעתיקא, והיינו בכדי שיהי' בחי' טל דנטיף מעתיקא שהוא בחי' פנימי' הכתר וזהו תחה"מ. וזהו ג"כ מ"ש מי יתן והי' לבכם זה ליראה אותי כל הימים, והוא היראה והביטול שאינה נמשך מבחי' ז"א כ"א מבחי' מי יתן מי הוא בינה, והעיקר הוא התגלות עתיק בבינה, וזהו שאיתא מארז"ל אין להקב"ה בעולמו אלא אוצר של יראת שמים דיראת שמים נק' ג"כ אוצר, והנה יראת שמים הוא מל' דשמים הוא ז"א חסד וגבו', ויראת שמים הוא מל', ואוצר היינו פנימי' אוא"ס, ואיך נק' מל' בשם אוצר, אך ידוע שכדי להיות הגילוי במל' הוא דוקא ממדרי' עליונה ביותר והיינו להיות הגילוי במל' והעיקר להמשיך הגילוי בב"ע ויפעול הביטול למטה בב"ע וזהו עיקר הגילוי הוא דוקא ממדריגה עליונה ביותר, וזהו אוצר של יראת שמים. וזהו ג"כ הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים, דשמים הוא ז"א דכל הנהגות שבעולמות הוא ע"י מדות ז"א דאצי' חוץ מיראת שמים שההמשכה במל' הוא ממדרי' עליונה ביותר, וכמו"כ הוא בנפש שבחי' שבת' היראה והביטול נמשך מבחי' האוצר שבנפש שהוא בחי' כחות הנעלמים שבנפש, ומשם נמשך הנעלמים מקיפים שבנפש, ואוצר היינו בחי' מקיפים והאנשים אשר אתו לא ראו דוקא היראה והביטול, וכמ"ש בחברי עליהם, ומקשה בגמ' כי לא ראו מאי טעמא המראה אבל חרדה גדולה נפלה עליהם, ומזה נמשך להם היראה. איבעית, אלא אע"ג דאינהו לא חזי מולייהו חזי, שהגילוי הי' בהמקיף דנשמה דמולא הוא המקיף שבנשמה ולכן לפי שמולי' חזי, נמשך זה בכחות לכן חרדה גדולה נפלה עליהם, דבדנאיל עצמו לפי שהי' נמשך להם הגילויים ולכן לא איבעית, רק דבאנשים אשר אתו דמולייהו חזי נמשך להם היראה, והיינו הטעם שהיראה נמשך ממקיף שבנשמה, וזהו ענין אוצר בחי' יראת שמים שהוא המקיף והביטול נמשך מבחי' אוצר כנ"ל. ובנפש הוא בחי' אוצר למע' שנמשך דוקא מאוא"ס סתימו דכל סתימין. עכ"פ מובן שמצד הנצח נמשך בחי' שהוא סתימ' דכל סתימין. אך צ"ל איך שייך לומר שיש ח"ו מנגד הנצח דנצחון שייך דוקא כשיש מנגד ולמע' אינו שייך לומר שיש ח"ו מנגד כי מי יאמר לו מה תעשה, ואיך שייך מדת הנצח למע'. אך נצח זהו בישראל

דוקא דבאוא"ס באמת אינו שייך נצוח דלך ה' הגדולה והגבו' כו' והנצח, וגם על הנצח קאי לך ה', שמדת הנצח ג"כ טפל ובטל לך. אך מדת הנצוח זהו שייך בישראל שפירון לבין האומות בשביל הבידור, דבבירור ידוע דהמברר מתלבש בהמתברר שמתאחד ומתערב עמו ועי"ז הוא מברר אותו, דאם ה' זה בפ"ע לא ה' מברר אותו רק דוקא ע"י שמתלבש בו הוא מברר אותו. והוה שאיתא במדרש א' גולה לברבריא כדי לברר שם, ולכן בזה יש העלמות והסתרים היינו מניעות ועכובים שמונע ומעכב וצריך להיות הנצחון לעמוד נגד כל מונע ומעכב וע"י הנצחון נמשך האוא"ס סתימו דכל סתימין, דהכח לברר נמשך משם, וע"י הבידור נמשך הגילוי מבחי' זו. והוה שמשביעין אותו תהי צדיק כו' היינו ג"כ שנמשך לו כח מלמע' שיהי' בכחו ויכולתו לברר וע"י הבידור נמשך לו בחי' זו גופא שמשם ה' מתחלה הכח לברר, והוה שמשביעין אותו. ובזה יובן מארז"ל על פסוק צדקת פרונו כו' צדקה עשה בישראל שפירון לבין האומות, היינו שהוא ענין הגלות שפירון ומבררים בידורים וכמו א' גולה לברבריא לצורך הבידור שצריך שם לברר ועי"ז נמשך גילוי בחי' אוצר העליון שהוא גילוי בחי' עצמות אוא"ס סתימו דכל סתימין לפי שמכוא' במ"א שבכדי להמשיך בחי' עצמות אוא"ס הוא ע"י התשובה ודוקא ע"י תשובה גדולה ביותר. והנה ע"י הבידור שעומד בנצחון נגד כל מונע ומעכב נגד כל ההעלמות וההסתרים הן בתו' ותפלה והן בכל עניני גשמיים אכו"ש ולברש שזוהו ענין הבידורים עי"ז הוא ממשיך בחי' זו גופא שנמשך ע"י תשובה גדולה, וענין הבידורים הוא בוודאי בנקל יותר ולכן הוא צדקה במה שפירון כו', לפי שממשיכים עי"ז בחי' עצמות אוא"ס שנמשך ע"י תשו' גדולה וזוהו צדקה שפירון כו'. והוה והנצח זו בנין ירושלים דירושלים הוא בחי' מל' שהוא בחי' יראה שלם, והו"ע מה ששם קראו שלם ואברהם קראו יראה, והיינו בחי' מל' חיצונית המל' דע"י גילוי עצמות אוא"ס מאיר הגילוי גם בה"ס אחרונות דמל'. והוה והנצח זו בנין ירושלים שע"י הנצח שע"י נמשך הגילוי בחי' עצמות אוא"ס עי"ז נמשך הגילוי גם בבחי' ירושלים שהוא בחי' חיצונית המל', שלפי שההמשכה הוא מבחי' עצמות אוא"ס לכן נמשך גם בבחי' חיצונית המל', והיינו שיהי' ההמשכה גם בה' ספירות אחרונות, ואז ממילא לא יהי' בזה שינויים בנין נצח בחי' בנין עדי עד. דהנה בלא זה יש ענין גאולה וגלות שהוא שינויים אבל כאשר נמשך מבחי' עצמות אוא"ס לא יהי' שינויים, והוא בנין נצח עדי עד. ובזה מובן מה דכתיב צדקת פרונו ולא כתי' פרונו כמו שדרשו רז"ל, דפרונו הוא ע"ד פרוות תשב ירושלים. דהנה כתי' על חזמותיך ירושלים הפקדתי שומרים, דענין החומה שמקיף לעיר הוא בכדי לשמור מיניקת החיצונים. וזוהו דוקא כשיש יניקת חיצונים או צריך לשמור, אבל לע"ל כתי' פרוות תשב ירושלים מבלי חומה, לפי שיהי' הגילוי מבחי' עצמות אוא"ס ואז לא יכנף להיות יניקת החיצונים וממילא לא צריך אז לשמירה ולכן פרוות תשב ולכן כתי' צדקת פרונו להורות גם ע"ז שהוא ע"ד פרוות תשב. והנה עיקר הגילוי זה יהי' לעתיד לבא, אך מעין גילוי זה הוא גם עכשיו בשע"צ ושת.

דהנה שמע"צ הוא ענין אחד עם ר"ה ויוכ"פ שאז הוא זמן התשובה ועי"ז
 הוא עיקר הבירור. דהנה בכל השנה שהכחות של הנה"א מלובשים בהחומריות
 דנהיב עי"ז הכחות דנה"א הם מפורים בהכוחות דנה"ב, והיינו מה שנמשך
 אחר רצונות גשמיים דנה"ב, והוא כמו ענין שפורן לבין האומות. ואח"כ בר"ה
 ויוכ"פ הוא התשובה מן המיצר קראתי כמ"ש והרוח תשוב אל האלקים
 אשר נתנה, השבת הנפש למקורה ועי"ז נמשך מלמע' בחי' אוצר העליון
 שהוא גילוי בחי' עצמות או"ס. ובחה"ס נמשך בבחי' מקיף, והוא בחי' סכך
 הסוכה ואח"כ בשמע"צ או הוא הגילוי בפנימי, דהמקיף דסכך הסוכה נקלט
 בפנימי' בשמע"צ. דעצרת לשון קליטה, דשמע"צ הוא בחי' מל' שהאור
 מקיף יתעצם עם בחי' המל' ואז לא שייך יניקת החיצונים. דהנה בנעילת
 יוכ"פ או הוא החתימה לפי שביהכ"פ כבר יש התעוררות ההמשכה, ולכן
 צריך להיות החתימה בכדי שלא יתערב זר היינו שלא יהי' יניקה לחיצונים.
 ואח"כ בהושענא רבא או הוא חותם בתוך חותם, לפי שבחה"ס נמשך האור
 בבחי' מקיף ומבחי' המקיפים יכול להיות יניקת החיצונים, כי יניקת החיצונים
 יכול להיות משני הבחי' מבחי' מקיפים ופנימים. וזהו הע' פרים שמקריבים
 בחה"ס נגד הע' שרים, לפי ששייך יניקה לחיצונים ולכן צריך להיות חותם
 בתוך חותם בכדי שלא יהי' יניקה היינו שלא יהי' להם תוספות חיות. אבל
 בשמע"צ אי' שהחותם מתבטל לפי שאז הוא ההמשכה מבחי' עצמות או"ס
 שבבחי' זו אינו שייך יניקה לכן או א"צ לחותם, והוא ענין פרוזות תשב
 ירושלים. וזהו גיב ענין מה שבשמע"צ הוא שמח"ת, שהוא כמו עד"מ המלך
 שלאחר שנצט המלחמה אז עבדיו יוצאים לקראתו בשמחה גדולה ומרקדים
 ומרגנים לפניו ומראים שמחתו אליו, וכמו"כ הוא ברוחניות שלאחר התשובה
 דר"ה ויוכ"פ שהוא כמו עד"מ נצוח המלחמה אזי גש"י עבדיו הם שמחים
 שמחה גדולה ומראים שמחתם לאלקות. ונמצא דענין גילוי זה יש גם עכשיו
 בשמע"צ, אך עיקר הגילוי יהי' לע"ל. וזהו שמחת עולם על ראשם, ואי'
 בגמ' עי"ז שמחה שמעולם והוא בזמן מ"ת שהקדימו נעשה לנשמע שנתנו להם
 שני כתרים שהם ב' מדריגות שבכתר, והיינו גילוי בחי' פנימי' הכתר, דאח"כ
 כתי' ויתנצלו כו' שנפסק אצלם הגילוי, אך על לע"ל הוא אומר ובאו ציון
 ברנה ושמחת עולם שמחה שמעולם שיומשך הגילוי כמו שהי' במ"ת שהוא
 גילוי בחי' פנימי' הכתר לנצח בנין עדי עד. או י"ל דשמחת עולם על ראשם
 היינו שהי' העולם כתיקונו, והיינו שיהי' הגילוי בעולם כמו שהי' הכוונה
 בתחלת הבריאה כשנברא העולם. וזהו והביאנו לציון ברנה ולירושלים בית
 מקדשך בשמחת עולם שיהי' בחי' ירושלים כמו שהי' הגילוי בבהמ"ק
 דירושלים הוא הגילוי בחיצוניות המל' ששרש הגילוי מפנימיות ועצמות
 או"ס. וזהו בית מקדשך שהוא גילוי קדה"ק, והיינו פנימיות הכתר, וכמו"כ
 יהי' הגילוי בבהמ"ק דלעתיד היינו פנימיות ועצמות או"ס. וזהו מה דכתי'
 כאן בשמחה שהוא עי"ז הגילוי מעצמות או"ס שמאיר בגילוי גם בחיצוניות
 המל' וכנ"ל.

בס"ד הנחה ש"פ בראשית, אנת"ר.

ורוח אלקים מרחפת על פני המים וגו' ואי' בע"ח דמרחפת הוא רפ"ח מת
 והוא בחי' רפ"ח ניצוצים דתהו שנפלו בשביה"כ דניצוצי' אלו הם בחי'
 ניצוצי' אורות שנשארו בשברי הכלים דתהו דהאור נסתלק למע' ונשארו רפ"ח
 ניצוצי' מהאור בשברי הכלים, וזהו רפ"ח מת שרפ"ח ניצוצות דתהו נפלו
 בשבה"כ דמיתו, וצ"ל לפי"ז מהו הפי' רוח אלקים וכו' והנה במד' אי' ורוח
 אלקים זהו רוחו של משיח וכמש"נ ונחה עליו רוח ה' רוח חכ' ובינה כו'
 ובאיוה זכות הוא ממשמש ובא בזכות התשובה שנמשל למים וכמ"ש שפכי
 כמים לבך, וצ"ל מהו"ע רוחו של משיח והלא משיח הוא בבחי' יחידה דמשה
 זכה לחי' ומשיח זכה ליחידה ומהו הפי' רוחו של משיח שהוא בבחי' רוח,
 וגם מה זה שייך למש"א אח"כ מרחפת כו' ולהבין כ"ז צריך להקדים דהנה
 ידוע דבכלליו יש ג' מדרי' עולם שנה נפש, עולם הוא בחי' המציאות של כל
 דבר, דכל דבר מה שישנו במציאות הנה המציאות של הדבר זהו עולם, דעולם
 בכלל הוא בחי' מקום, ומקום הוא בבחי' מציאות, וכמו"כ כל דבר שישנו
 במציאו' המציאו' של הדבר הוא בחי' עולם, וכמו"כ גם בהכחות רוחניים כמו
 באהבה או בשכל הנה מציאות האהבה או מציאות השכל זהו בחי' עולם וכמו"כ
 גם בהכחות שלמע' מהשכל כמו בתענוג הנה מציאות התענוג זהו בחי' עולם
 וכמו"כ הוא בעולמות העליונים כמו במלאכים דמציאות האהבה דמלאך מיכאל
 עד"מ נק' בחי' עולם והיכל ונק' היכל האהבה, דהנה כל מציאות המלאכים הוא
 בחי' המדה רוחני' שלהם וזהו כל מציאותם ובוהו הוא כל התחלקותם שזה שיש
 התחלקות במלאכים היינו אם עבודתם הוא באהבה או ביראה, ובאהבה גופא,
 באיוה מדריגת אהבה ומציאות האהבה של המלאך נק' עולם והיכל, וכמו"כ
 מלאך גבריאל ביראה ונק' היכל היראה, וכמו"כ גם באצי' יש היכלות ונק'
 בנות ירושלים דבנות הם בחי' כפרים וכמ"ש חשכון וכל בנותיה דכמו הכפרים
 הם סמוכים להעיר ושייכים להעיר כמו"כ היכלות דאצי' הם שייכים לבחי'
 מל' וסובבים אותה וכמו"כ גם היכלות נק' כפרים, אשר ההיכלות גם ההיכלות
 דאצי' הם בבחי' יש וכדאי' בתניא דהיכלות דאצי' הם בבחי' יש, ובהיכלות
 הם המלאכים אשר עבודת המלאכים הם ברעש ובמורגש וכמ"ש והתאופנים
 וחיות הקדש ברעש גדול והוא כמשל בן כפר שראה את המלך ועו"ג כשושנה
 בין החוחים כן רעיתי בין הבנות דשושנה קאי על בחי' מל' דאצי' והיינו
 דעבודת המלאכים שהם ברעש ובמורגש הוא כחוחים לגבי מל' דאצי' שעבודתה
 הוא בבחי' קול דממה דקה ובחשאי, וזה שכל מציאות נק' בשם היכל ועולם
 הוא לפי שכל מציאות הוא כלול מאור וכלי, והאור מצ"ע חפצו להתכלל
 במקורו ולהתבטל שם במציאות ולא להאיר למטה, והכלי תופס את האור ואוחז
 אותו שלא יתכלל במקורו ויהי' בבחי' מציאות ויאיר למטה, אבל האור מצ"ע
 טבעו הוא להתכלל במקורו, וזה גם באורות דבי"ע שטבעם מצד עצמם הוא
 להתכלל במקורם באצי', והכלים הם תופסים ואוחזים את האור שלא יתכלל
 במקורו והכלים הם בבחי' מציאות ועי"ז נעשים גם האורות בבחי' מציאות

ולכן כללות העבודה שמצד הכלים הוא בבחי' יש ובמורגש וזהו שכל מציאות נק' בשם היכל לפי שתופס ומקיף את האור שבתוכו, ולכן בההיכלות דאצי' מתלבשים רק חיצוני' הכלים דע"ס דאצי' בפרטיות בחי' מל' דאצי' מתלבשת בהיכלות ובכללו' הוא בחי' חיצונית הכלים דע"ס דאצי' מתלבשים בההיכלות, וההפרש בין חיצוני' הכלים ופנימית הכלים ידוע דמה שהכלים הם בבחי' התכללו' אשר אופן ההתכללות הוא מה שמקבלים זמ"ז והוא אשר מבלי אשר ימצא ראש וסוף והיינו שהסוף מקבל מהראש והראש מקבל מהסוף וכמו עד"מ אברי האדם שהם מתכללים זע"ז ומקבלים זמ"ז והיינו שהראש מקבל שלימות מהרגל וממילא הרגל הוא הראש והראש הוא הסוף דבלא זה הראש הוא הראש והרגל הוא הסוף וע"י שהראש מקבל שלימות מהרגל עי"ז נעשה הרגל ראש והראש נעשה סוף וע"י התכללו' כולם אז הוא השלימו' בכל ספי' בפרט, הנה התכללו' זו היא בפנימית הכלים דוקא אבל חיצוני' הכלים הם בבחי' התחלקות וכמו במשל דזה שאברי האדם הם בבחי' התכללות זהו בפנימית האברים דוקא אבל בחיצונית האברים אדרבה כל אחד פועל פעולה מיוחדת העין לראות היד לפעול והרגל להלך שהם בבחי' התחלקות וכמו"כ הוא למע' דזה שהכלים הם בבחי' התכללות זהו בפנימיות הכלים לפי שבפנימית הכלים שם מאיר בחי' שם מ"ה מלגאו דאיהו אורח אצי' שפועל הביטול בהכלים, אבל בחיצוניות הכלים ששם אינו מאיר שם מ"ה שאינו מאיר שם בחי' הביטול לכן הם בבחי' התחלקות ולפי שחיצוני' הכלים הם בבחי' מציאות יש ובבחי' התחלקות ולכן הם מתלבשים בההיכלות שהם ג"כ בבחי' מציאות יש עד שבכללות (גם בחי' חיצוני' הכלים) נק' עולם, וכמו"כ י"ל דבכללו' הכלים דאצי' נק' בחי' היכל ועולם לפי שהכלים תופסים את האור שלא יסתלק למקורו דהאור מצ"ע טבעו להסתלק למע' וכמ"ש כי ה' אלקיך אש אוכלה הוא דכמו האש טבעו להסתלק למע' ולא להאיר למטה כמו"כ האור טבעו להסתלק למע' והכלים תופסים ואוחזים את האור שלא יתכלל במקורו ושיהי' בבחי' מציאות ויאיר למטה וכמו כלי החכ' וכלי החסד דכלי החכ' היא אוחות את אור החכ' שיהי' בבחי' מציאות חכ' ושיהי' כולם בחכ' עשית שיהי' השפעת החכ' למטה דבלא זה הי' אור החכ' מתכלל במקורו ולא הי' בבחי' מציאות חכ', וכמו"כ כלי החסד היא אוחות את אור החסד בכדי שיהי' כי אמרתי עולם חסד יבנה, ולכן גם כללו' הכלים נק' עולם, ושנה הוא בחי' זמן וענין הזמן הוא באמצע התחברו' האור עם הכלי לפי שהתחברו' האור עם הכלי הוא בדרך רצו"ש לפי שהאורות וכלים הם הפכים זמ"ז וא"א להיות התחברו' שלהם כ"א ע"י רצו"ש שהוא בחי' הסתלקו' והתפשטות וכמ"ש והחיות רצו"ש שקאי על חיות האלקי וע"י הרצו"ש עי"ז נעשה הזמן, ועו"ל שענין הזמן הוא שיש זמן על קיום כל דבר ואימתי יתבטל ויכלל למקורו וכמו שיש יוצר משרתים ואשר משרתיו, דיוצר משרתים הוא שיש מלאכים שנבראים בכי"ז ומתכללים במקורם, ואשר משרתיו הם המלאכים אשר הם קיימים וכמו"כ יש זמן על אופן הביטול שלהם והיינו שביום אומרים קדוש ובלילה אומרים ברוך, וכדאי' במד"ר על משה שהי' בהר ארבעים יום

הוספות

ומנין ידע שהוא יום ולילה והלא נהורא עמי' שרי' אלא כששמע שהמלאכים
אומרים קדוש ידע שהוא יום וכשאומרים ברוך ידע שהוא לילה וכמ"כ יש
מלאכים שבאמירת פ"א עומדים בבחי' ביטול שני אלפים שנה, ובמשך שית
אלפי שני דהוי עלמא אומרים ג"פ קדוש עד שעתה הם עומדים בהביטול
דקדוש הג' הרי שיש זמן על אופן הביטול, וזהו שנה, ונפש הוא בחי' האור
והחיות האלקי שנתפשט בנמצאים וכמו באהבה ותענוגים הנה עצם האהבה
והתענוג זהו בחי' עולם, והאור וחיות האלקי שמתלבש בהם הוא בבחי' נפש,
וכמו עד"מ נפש האדם שמתפשט בתוך הגוף להאיר אותו ולהחיותו זהו בחי'
נפש, דעצמות הנשמה שאינו בבחי' חיות להחיות אינו נק' נפש כ"א בחי'
הארתה שמתפשט בתוך הגוף זהו בחי' נפש, וכמו כשנפש האדם מתגלגלת בגוף
הבהמה ר"ל הנה הגם שנתפשט האדם נמצא בהבהמה מ"מ כחותיה אינם מתפשטים
ממנה בתוך גוף הבהמה ולכן לא יתוסף ממנה כלום בהבהמה שלא יתוסף בה
שכל מחמת זה עד שאין חילוק כלל בינה לבהמה אחרת, והיינו שנפש האדם
נמצא בה כמו שהיא והכחות שלה אינם מתפשטים ממנה כלל ולכן אינו שייך
לומר שנפש [האדם] יהי' בבחי' נפש אל הבהמה, והיינו לפי שנפש הוא בחי'
החיות שמתפשט בתוך הגוף וכמ"כ הוא למעלה שבחי' נפש הוא בחי'
האור והחיות האלקי שמתפשט בנמצאים, וי"ל דגם העצמו' דבחי' נפש שהוא
בחי' ההעלם של הגילוי גם זהו בכלל בחי' נפש וכן מבו' במ"א בהג' מדרי'
דנר"ן דבחי' זו היא בכלל נפש, אך מה שנק' בחי' נפש לגבי העולמות הוא
דוקא האור המתפשט בתוך הנמצאים, והיינו דבחי' הארת המלי' שמתלבשת
בבי"ע זהו בחי' נפש באמת גם עצם המלי' נק' בחי' נפש וכמ"ש נשבע ה'
בנפשו דקאי על בחי' מלי' אך מה שנק' בחי' נפש לגבי בי"ע הוא בחי' הארת
המלי' שמתלבשת בהם וכמ"כ הוא בחי' האורות המתלבשי' בכלים זהו בחי'
נפש להם, ובמ"א מבו' דגם בחי' א"א נק' בחי' נפש אל האצי' לפי שא"א הוא
בחי' שרש ומקור הנאצלים, אך עיקר בחי' נפש הוא בחי' האורות המתפשטים
ומתלבשים בכלים, וזהו הג' מדרי' דעולם שנה נפש דג' מדרי' אלו ישנם
בכ"א עד גם בבחי' א"ק גם בו יש ג' מדרי' דעולם שנה נפש דכל מה שהוא
לאחר הצמצום ונק' בשם עולם יש בו ג' מדרי' אלו דעולם שנה נפש, והנה
שרש התהוות המציאות דהשתלי' הנאצלים ונבראים הוא מבחי' הרפ"ח גיצוצו'
דתהו שנפלו בשבה"כ דהנה כתי' ואלה המלכים אשר מלכו כו' לפני מלך מלך
לבניי דמלך לבניי קאי על בחי' ע"ס דאצי' ונק' מלך לבניי לפי ששרש נשי'
הוא מבחי' התיקון ולכן נק' ע"ס דאצי' ונק' מלך לבניי, והמלכים אשר מלכו
לפני מלך מלך לבניי הם בחי' ע"ס דתיקון מלך לבניי, והמלכים אשר מלכו
דנאצלי' ונבראים, דהנה מבחי' גילוי אור א"א להיות התהוות בחי' המציאות.
כ"א דוקא כשהאור נסתלק והכלים נשברו ונפלו למטה מזה נתהווה בחי'
המציאות דהנה כשהאור מאיר ומתלבש תוך הכלי או הכלי טפילה ובטילה
אל האור וכמו שאנ"ר בגשמיות עד"מ כשנותן אוכל בתוך כלי אזי הכלי
בטילה אל האוכל ולכן הדין דהמוציא אוכלי' פחות מכביצה בתוך כלי בשבת

פטור אף על הכלי מפני שהכלי טפילה, וכמו"כ הוא בקנקן המלא יין, אם מיוחד הקנקן להיין יש בזה חילוקים אם הקנקן קנה מעשר או לא קנה מעשר ויש שקנה מעשר והיינו לפי שהקנקן טפילה להיין, וכמו"כ הוא למע' כשהאור מתלבש בתוך הכלי או הכלי בטלה וטפלה אל האור וזהו איהו וגרמוהי חד שהו"ע התאחדות הכלי עם האור משא"כ כשהאור מסתלק מהכלי או נעשית הכלי בבחי' מציאות בפ"ע וכמו בגשמיות כשמסירין האוכל או את היין מתוך הכלי או אין הכלי בטלה אל האוכל ומכש"כ כשנשברה הכלי או היא בבחי' חרט בעלמא שאין לה שייכות כלל להאוכל וכמו"כ הוא למע' דכשהאור גסתלק ובפרט כשנשברו הכלים עי"ז נעשו בבחי' מציאות ומוזה נתהוו המציאות דנאצלים כו', דהנה גם הנאצלים הם משברי הכלים דתהו וכדאי' בע"ח דגם בחי' עתיק דאצי' לקח ה' ראשונות מכתר דב"ן, וכתר דב"ן הוא בחי' עולם התהו אלא שאצי' נתברר בתכלית הבירור עד שאין בו תערובות כלל ובי"ע הוא שיש תערובות והנה השרש על שבה"כ והיינו שיוכל להיות ענין השבירה הוא מצד ירידת האור לאחה"צ בדרך דילוג שלא כס' והדרגה וכל בחי' ירידת האור שלא כדרכו וטבעו שלא כס' והדרגה נק' נפילה מדרגי' והוא כמו עד"מ מלך גדול כשמשפיל א"ע לדבר עם איש עני ושפל ולהשכיל בהשפעתו ומוזנו שהוא השפלה וירידה גדולה מאד לגבי' שלא כסדר והדרגה דהשפעת זמוזנו של המלך בעצמו הוא בדקות הרבה יותר באין ערוך וממילא הוא ירידה והשפלה גדולה לגבי' ואינו דומה לכשמדבר עם השר שא"ז ירידה כ"כ לפי שיש לו קצת השתוות אל המלך, אבל כשמדבר עם איש עני ושפל הוא ירידה גדולה שלא כס' והדרגה, וכמו"כ יובן למע' דהמשכת והשפעת החיות אל העולמות אשר העולמות הם כשפלים לגבי' הוא בדרך דילוג שלא כס' והדרגה וזה נותן מקום שיוכל להיות אח"כ שבה"כ ומשבה"כ נתהוו אח"כ בחי' המציאו' דנאצלים ונבראים, אלא שהנאצלים נתבררו בתכלית הבירור עד שאין שם תערובות רע כלל וכמ"ש לא יגורך רע אך מ"מ יש שם בחי' המציאות וכמו ענין חו"ג המגולים וכמו"כ התהוות הכלים שהם בבחי' מציאות והכוונה בהתהוות המציאות דנאצלים הוא בכדי שיהי' אח"כ המציאות דבי"ע אשר שם יש גם תערובות רע, והגם דשם יש ענין ההיכלות שהוא בחי' היכל האהבה שהו"ע הביטול מ"מ יש שם ג"כ תערובות רע ולהבין איך יכול להיות שניהם והיינו דגם שהם בבחי' ביטול מ"מ יש שם תערובות רע, ויובן עד"מ מהשמש וירח הגשמיים שהם מסבכים תמיד שסיבובם הו"ע ההשתחווה שלהם שמשתחווים כלפי שכינה, וזהו"ע וצבא השמים לך משתחווים ולכן כל סיבובם הוא ממזרח למערב לפי ששכינה במערב שסיבובם ממזרח למערב הוא היפוך סיבוב עצמי שלהם, שסיבוב עצמי שלהם הוא ממערב למזרח ומ"מ מסבכים ממזרח למערב לפי ששכינה במערב, ומ"מ יש בהם תערובות והוא מה שנתפסים בבחי' יש לעצמן, וזהו סיבה מה שיש בנ"א שמשתחווים להם ועובדים אותם ומחשבים אותם לע"ז והיינו לפי שגם בעצמם הם נתפסים בבחי' יש דלולא שהן נתפסים בבחי' יש לעצמן או לא היו נמצאים בנ"א שיעבדו להם כ"א

כאשר הם נתפסים גם לעצמן בבחי' יש עי"ז נמצאים בני"א שיעבדו להם ויעשו
 אותם לע"ז, והוא כמו עד"מ עבד בעמדו לפני אדונו שאז הוא עומד בבחי'
 ביטול גדול מצד יראת ופחד האדון שעליו מצד גדולתו, והנה אם בעת מעשה
 גופא יבוא איש אחר ויראה הכנעה להעבד ויעלה אותו למציאות לא יוכל העבד
 לקבל זאת כלל, ואם יוכל לקבל ה"ז הוראה שאינו בטל בתכלית להאדון שאם
 הי' בטל בתכלית לא הי' יכול לקבל ה"ז הוראה שאינו בטל בתכלית להאדון שיעשו
 אותו למציאות, והנה זהו שהאיש האחר מראה הכנעה להעבד הוא בודאי שטות
 שתופס הטפל לעיקר, אך הסיבה לזה הוא לפי שהעבד אינו בטל בתכלית, שאם
 הי' רואה בעבד שהוא בטל בתכלית אז לא הי' מראה הכנעה לעבד כ"א לפי
 שרואה בו שאינו בטל בתכלית לכן הוא עובד אותו ועושה אותו למציאות
 והיינו שדקות הרע שיש בעבד הוא סיבת גסות הרע של האיש העובד אותו,
 וכמו"כ הוא בהשמש והירח דלפי שיש בעצמן בחי' התערובות והוא מה
 שנתפסים לבחי' יש מזה נמשך שיהיו בני"א שיעבדו אותם והיינו שדקות הרע
 שבהשמש והירח הוא סיבה לגסות הרע של הבני"א שעובדים להם ומחשבים
 אותם לע"ז, ולכן אנ"ר שהשמש והירח הם משפיעים למטה והוא מ"ש ממגד
 תכואות שמש וממגד גרש ירחים שענין ההשפעה הוא בבחי' יש וההשפעה
 הוא בעת סיבובם גופא והסיבוב הוא הביטול וההשתחואה שלהם, והיינו לפי
 שהביטול אינו בתכלית שאם הי' הביטול בתכלית הי' צ"ל אידי דטרירד למיבלע
 לא פליט ומאחר שבעת ביטולם גופא הם ג"כ משפיעים ה"ז הוראה שביטולם
 אינו בתכלית והגם דההשפעה היא מאת ה' ולפי רצון ה' וכמ"ש ומוסדר את
 הכוכבים במשמרותיהם ברקיע כרצונו שמשמרותיהם הו"ע ההיכלות, והסידור
 הוא באופן סיבובם והיינו שלפעמים מרבים ההשפעה במזל א' ועי"ז נעשה
 חילוקי ההשפעה למטה והוא מה שחלקה אחת תמטר וחלקה אחת לא תמטר
 וכמו"כ בזה תלוי שינוי הצלחת בני"א והיינו לפי אופן חילוקי ההשפעה בהמזלות
 ובעת המבול אי' שנטל מזל כימה ועי"ז נעשה הביטול וכמו"כ הוא להיפוך
 שברצות ה' שיהי' השפעת רב חסד בעולם או מרבים ההשפעה בהמזלות הרי
 שההשפעה הוא לפי אופן רצון ה', מ"מ מצדם הם בבחי' יש ולכן יכול להיות
 שיהי' ההשפעה שלא כראוי, דהנה יש השפעה שהוא כראוי וכמו בהלחם מן
 השמים שהוא לחם המן שהוא השפעה כראוי ויש השפעה שאינו כראוי וכמו
 ממלא כריסא זינא בישא וכמ"ש וישמן ישורון כו' והחילוק הוא אם ההשפעה
 נמשך ע"י מדרי' שהוא בבחי' ביטול או ההשפעה היא כראוי וכמו בלחם המן
 שנמשך ע"י משה שהי' בבחי' ביטול בבחי' מה, לכן הי' ההשפעה כראוי
 וכמ"ש ויעבדו את ה' כל ימי משה וימי יהושע וכל ימי הזקנים שהאריכו
 ימיהם אחרי יהושע לפי שזה הי' עדיין במדרי' משה שהוא בחי' הביטול שהוא
 הקבלה מבחי' משה אבל כשההשפעה נמשך ע"י מדרי' שהוא בבחי' יש יכול
 להיות ההשפעה שלא כראוי ונמצא אנ"ר בהשמש והירח הגם שיש בהם בחי'
 הביטול מ"מ יש בהם תערובות ג"כ שנתפסים בבחי' יש, וכמו"כ יובן בהיכלות
 שהוא בחי' היכל האהבה שהאהבה הוא בחי' הביטול מ"מ יש בהם תערובות

רע ג"כ עד שבהשתלשלות נמשך מזה בחי' רע ממש. והנה ע"ז הי' תכלית
 ירידת הנשמה למטה בכדי לברר בירורים וכמו"כ הוא למע' ירידת בחי' הארת
 המל' דאצי' ובכלל' הוא בחי' חיצוני' הכלים דע"ס דאצי' לבייע הוא בכדי
 לברר בירורים שם והוא כמו עד"מ שאנ"ר שעיקר זריעת וצמיחת התבואה
 הוא בהכפרים עד שהי' ראוי למאכל אדם ואח"כ חוזר"ט בני הכפרים וקונים
 כל מיני מזון וכל צרכיהם מהעיר וכמו"כ הוא למעלה ירידת המל' בהיכלות
 דבי"ע שנק' כפרים לברר בירורים והו"ע חרישה זריעה וקצירה שהו"ע
 הבירורים ואח"כ חוזרים ועולים הניצוצות והנבראים ונכללים בבחי' עיר
 אלקינו שהוא בחי' מל' דאצי' ושם מתבררים בבחי' בירור שני ע"י הגילוי
 אור עליון עד שנכללים באלקות ועי"ז נמשך אח"כ תוס' אורות לבי"ע וכמו"כ
 הוא ירידת הנשמה למטה שנתלבשה בגוף ונה"ב שמק"נ וכמו"כ כל הדברים
 המוכרחים להנה"ב שהם מק"נ הוא בכדי לברר בירורים, ולכן בתחלת בריאת
 אדם הראשון כתי' ויניחהו בג"ע לעבדה ולשמרה. דהנה גם בג"ע יש תערובות
 רע דהלא אילנא דט"ר הוא בג"ע דהנה הג"ע הוא תכלית הדקות והרוחני'
 של צורות הד' יסודות וממילא אינו שייך שם תערובות רע ממש מ"מ יש
 גם שם תערובות רע, ומה שמבו' במ"א דבג"ע לא יש תערובות רע היינו שלא
 יש שם בחי' גסות הרע שבעולם מאחר שהוא רק בחי' הרוחני' של צורת הד"י
 אבל מ"מ יש גם שם תערובות רע בדקות דהלא אילנא דט"ר הוא בג"ע,
 ובמ"א מבואר שיש שם בחי' רע, רק שאינו מעורב וזה הי' חטא עה"ד שנעשה
 תערובות ט"ר אבל בג"ע הרע אינו מעורב עם הטוב אבל מ"מ יש שם בחי'
 רע ולכן שייך גם שם בחי' הבירור וזהו ויניחהו בג"ע לעבדה ולשמרה דהנה
 אנ"ר דעבודת הגן בעבודת הכרם יש שני ענינים הא' לתקן קרקע הכרם
 שיהי' ראוי לצמיחה והוא ע"י החרישה וההשקאה ועי"ז נעשה הצמיחה בטוב
 וזהו לעבדה שהוא מל' עורות עבודים והיינו שנתקנו, ולשמרה היינו הסרת
 הדברים המונעים הצמיחה והיינו הקוצים והדרדרים ועי"ז נעשה ג"כ הצמיחה
 בטוב, דכאשר יש הקוצים והדרדרים בכרם או הצמיחה אינו בטוב וע"י שמסירים
 אותם או הצמיחה היא ביותר וכמו"כ הו"ע דויניחהו בג"ע לעבדה ולשמרה
 דהנה ראשו של אדה"ר הי' בעולם הבריאה וגופו בעולם היצירה ורגליו בעולם
 העשי' הרוחני' שהוא בחי' קרקע הגן, וזהו שעקביו של אדה"ר הי' מכהה
 גלגל חמה לפי שגלגל חמה הו"ע הצורות של הד"י ולפי שרגליו של אדה"ר
 הי' בקרקע הגן שהו"ע הרוחני' של צורות הד"י ולכן הי' מכהה גלגל חמה,
 וע"י שראשו הי' בעולם הבריאה והיינו שהשגתו הי' בוי"ק דברי' וע"י עבודתו
 גרם יחודים עליונים באצי' שהו"ע יחוד זו"ב ועי"ז המשיך גילוי אלקות למטה,
 והו"ע מ"ש כאשר ירד הגשם והשלג מן השמים והרוה את הארץ והולידה
 והצמיחה שהו"ע ההשקאה וזהו"ע לעבדה שהו"ע בירור הטוב ואח"כ לשמרה
 הו"ע הסרת הרע דהגם שנת"ל דבג"ע הרע אינו מעורב, מ"מ בזה שהוא נמצא
 ה"ה מונע ומעכב ולכן צ"ל הסרת הרע וכמו"כ הוא גם עכשיו מה שלעבדה זו
 רמ"ח מ"ע ולשמרה הוא שס"ה ל"ה, והיינו לפי שע"י המ"ע ממשיכים גילוי

אלקות למטה, דהנה המצות מלובשים בגשמיות ציצית בצמר גשמי ותפלן בקלף גשמי שמתחלה היו תחת ממשלת ק"ג וכשעושה ממנו מצוה עי"ז מברר הטוב מן הרע והיינו שע"י הגילוי אור עליון שנמשך ע"י המצות עי"ז מתברר הטוב מן הרע ונכלל באלקו' וכמו"כ הוא ע"י לימוד התו' שהתו' היא חכמתו ורצונו וע"י שהבל הפה שהוא מק"ג מדבר בד"ת אזי הטוב שבו עולה ונכלל בחכמתו ורצונו עד שכל הקורא ושונה הקב"ה קורא ושונה כנגדו, והו"ע הגילוי אור עליון שנמשך עי"ז, ולשמרה זו שס"ה ל"ת שע"ז נעשה דחיית הרע, וכמו"כ הוא בעבודה בענין הרשות, שע"י שפועל בנפשו שלא להתענג בתענוגות בני"א למלאת תאות נפשו כ"א בכוונה לש"ש בכדי שיוכל ללמוד ולהתפלל ולקיים מצוה ואח"כ עושה כן, עי"ז הוא מברר הטוב מן הרע, והיינו ע"י שפועל בנפשו שלא יהי' למלאת תאות נפשו עי"ז הוא דחיית הרע וע"י שעושה בכוונה לש"ש עי"ז נעשה בירור הטוב ועיקר הבירור הוא ע"י התשובה דהנה הבירור שע"י תומ"צ הוא רק שהטוב עולה אבל ע"י התשו' בחילא יתיר אזי נתברר גם הרע, והנה ע"י הבירורים וע"י התשובה עי"ז נמשך תוס' אורות למטה וכמ"ש אם ישים אליו לבו רוחו ונשמתו אליו יאסוף דהנה נת"ל דשרש התהוות המציאות דהשתל' הוא מבחי' שבה"כ והסבה לשבה"כ גופא הוא מבחי' ירידת האור לאחז"צ בדרך דילוג שבחי' זו הוא בחי' גפש לבד וע"י הבירורים וע"י תשובה עי"ז נמשך מבחי' רוח שרוח הו"ע היושר וא"י בהגהות הרמ"ז על האצ"ח שהאדם הישר נמשך מן האוא"ס מבחי' שלא הגיע בו הצמצום שהוא בחי' פנימי ועצמיות אוא"ס דהנה האור שנתעלם שהוא בחי' ההעלם של הגילוי גם הוא בכלל בחי' גפש וענין בחי' רוח הוא בחי' פנימי ועצמו' אוא"ס והו' שארז"ל במד' אני אמרתי רחי דני בכם כראי מוצק בלא יסורים וצרות, דהנה ענינים אלו נמשכים מבחי' שבה"כ ובכלל מבחי' האור השייך אל העולמות שהוא בחי' גפש, אבל כשרוחי דני בכם והיינו שהגילוי הוא מבחי' רוח שהוא בחי' פנימית ועצמות אוא"ס אזי כראי מוצק שיהי' בחי' קיום לעולם, והו"ע רוחו של משיח, דמשיח הוא בבחי' רוח וכמ"ש ונחה עליו רוח ה' רוח חכ' ובינה וזהו דמירח ודאין דרוח וריח הו"ע אחד, דמשיח הוא מבחי' פנימית הכתר ובשרשו הוא מבחי' פנימית עתיק שהוא בחי' פנימי ועצמות אוא"ס, ובכדי שיהי' גילוי זה הוא ע"י בירורים ע"י תומ"צ ותפלה ואהי"ר והעיקר ע"י תשו' וע"י זה נמשך גילוי בחי' פנימי ועצמו' אוא"ס.

וזהו רוח אלקים מרחפת כו' דמרחפת הוא רפ"ח מת שהו"ע רפ"ח ניצוצי דתהו שנפלו בשבה"כ שזהו שרש התהוות האצי' וע"י הבירורים והעיקר ע"י התשובה שנמשל למים וכמ"ש שפכי כמים לבר, וזהו מרחפת על פני המים, ועי"ז נמשך בחי' רוח אלקים גילוי בחי' רוח והוא בחי' רוחו של משיח שהוא בחי' רוחו דני בכם שאו הוא כראי מוצק בבחי' קיום לעולם כו'.

בס"ד, ש"פ ויק"פ, רע"א, הנחה

החדש. הוזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם וגו'. וצ"ל מהו"ע ראש חדשים אחר ש'אח"כ או' ראשון הוא לכם וכו' א"כ למה צ"ל ראש חדשים שלכאו' הוא כפל דברים. והנה בגמ' ברכות אי' ע"פ זה החדש הוזה ניסן ולא אחר ניסן דכיון שהגיע יום שראוי לקבוע בו חדש ניסן שהוא יום ל' לאדר אין מעברין השנה. ובפרט כשכבר קדשו את החדש שאו בודאי אין מעברין השנה, ואפי' בדיעבד אינו מעובר. שאם לא קדשו עוד את החדש אף שהגיע יום שלשים מ"מ אם עברו בדיעבד מעובר, רק שלכתחלה אין מעברין. אבל אם כבר קדשו החדש או אף בדיעבד אינו מעובר. ובד"כ יש הפרש' בין עבור החדש לעיבור השנה, הוא שהשנה מעברין לצורך יש ג' דברים שמעברין השנה בשבילם אבל החדש אין מעברין לצורך כדאי' בגמ' ר"ה יכול כשם שמעברין את השנה לצורך כך מעברין החדש לצורך ת"ל החדש הוזה כוזה ראה וקדשו, שמיד שנראתה הלבנה אין מעברין החדש שיהי' נחשב יום ה' לחדש שלפניו ויהי' החדש העבר מעובר. שהחדש אין מעברין. והוזה בכל החדשים שאין מעברין אותם, וכשהגיע ר"ח ניסן שוב אין מעברין את השנה ג"כ. וצ"ל ההפרש בין עבור השנה לעבור החדש, שהשנה מעברין לצורך והחדש אין מעברין לצורך, וכשהגיע ר"ח ניסן אין מעברין אף את השנה. ולהבין כ"ז צלהק"ת מה שפרשת החדש היא פ' ראשונה שנא' לאחר יצ"מי שנצטוו בה בניי במצות קה"ח וקודם לה לא נצטוו בשום מצוה. ונודע דפ' זו הוא עיקר התחלת התו' וכדאי' ברש"י ע"פ בראשית ברא כו' א"ר יצחק לא הי' צריך להתחיל התו' אלא מהחדש הוזה וגו' ומה טעם פ' בבראשי' משום כח מעשיו הגיד לעמו. וכ' ע"ז בעה"מ דהנה ידוע שלצורך התהוות העולמות הי' צ"ל הצמצום באוא"ס שהוא הצמצום הראשון שהי' באוא"ס. והכוונה במ"ת הוא להמשיך האור שלפה"צ שגם לאחר הצמצום יאיר ויתגלה האור שלפה"צ. שוזה כללות ההפרש בין הגילויים שבעולמות להגילויים דתורה. שהגילויים שבעולמו' הוא מבחי' האור שבא ע"י הצמצום, משא"כ הגילוי שעי' התו' הוא מבחי' האור שלפה"צ. דהנה כל ענין התו' הוא להיות גילוי ש' הוי' כמ"ש לכן אמור לבניי אני הוי' אנכי הוי' אלקיך וגו'. ולכאו' א"מ שהרי בבריאת העולמות הי' ג"כ גילוי ש' הוי' שוהו"ע יחוד הוי' ואלקי' שהי' לצורך ברה"ע. כידוע שאף שהתהוות בפועל הוא ע"י ש' אלקי' מ"מ עיקר ההתהוות הוא מש' הוי', שהוי' ל' מהווה. ובפרט אצל האבות מצינו כמה פעמים ש' הוי', וא"כ מהו החידוש במ"ת. אך הענין הוא דהנה ש' הוי' הוא ש' העצם, והיינו בחי' עצמות אווא"ס. ומה שהי' גילוי ש' הוי' בברה"ע הוא רק הארת שם הוי' כמו שבא ע"י הצמצום. אבל אמיתית הגילוי דשם הוי' שהוא שם העצם שוזה גילוי אמיתת העצמות דאווא"ס זה הי' רק במ"ת. שו"ע מ"ש וארא אל אברהם ויצחק וגו' באל שדי ושמי הוי' לא נודעתי להם. הנה אל שדי

(¹) ראה הערה ע"ז לעיל ע' נו.

הוא ע"ש שא' לעולנו די, כדאי' במד' ע"פ אני אל שדי אני הוא שאמרתי
 לעולמי די לשמים די לארץ די, ואילולי שאמרתי לעולמי די עד עכשיו
 היו נמתחין והולכין. והנה הענין מה שא' לעולמו די הוא המדידה וההגבלה
 שבעולמות, וכמו שמים וארץ הגשמיים הוא מה שמוגבלים בפועל, וכמא'
 סומכי' דארעא אלפי גרמידא כו' מן הארץ לרקיע מהלך ת"ק כו' בין כל
 רקיע כו' עובי כל רקיע כו', שעיקר ההגבלה הוא בהחומר שלהם ידידוע
 שש"א כלולים מחומר וצורה שהצורה הוא הנפש שלהם כמו נפש הרקיע
 גפש הגלגל, וגם בארץ הדומם יש ג"כ נפש, והחומר הוא מגביל לאור וצורת הנפש
 שבלול מאש ומים הוא מדוד ומוגבל. והחומר הוא מגביל לאור וצורת הנפש
 אשר בו, והיינו בההשפעה שלהם, שהן ממוציעין להשפיע כמ"ש אני אענה
 את השמים והם יענו את הארץ שההשפעה הוא מהנפש שלהם, רק שהחומר
 מגביל לאור וצורת הנפש בהשפעתו. וכמו"כ הוא ג"כ בשו"א דיצי' וברי'
 שהן מוגבילין ומגבילין לאור וצורת נפשם. והנה שרש כל ההגבלות הוא
 מהכלים דע"ס דאצי' דהכלים מודדים ומגבילים להאורות. שהאורות מציע
 הן בבחי' א"ס להתפשטותן, הגם שהן ג"כ בבחי' עשר מ"מ הן בבחי' א"ס
 להתפשטותן וההגבלה הוא מצד הכלים. כמו מדת החסד, שההגבלה שלה שלא
 תהי' התפשטותה לאין שיעור להיטיב גם לרעים, זו מצד הכלי שלה. דמדת החסד
 מציע שהר"ע ההשפעה הי' משפיע גם למי שאינו ראוי. ומה שאנו"ר שבמדת
 החסד יש ג"כ הגבלה שלא להשפיע כ"א למי שראוי דוקא, דזהו ההפרש בין
 טוב לחסד, שטוב הוא מה שנמשך לכל כמ"ש טוב הוי' לכל ורחמיו על כל
 מעשיו, ומדת החסד הוא דוקא למי שראוי. רק שאין בזה הדקדוק כ"כ לדקדק
 בהראוי וגם שכשהוא ראוי נמשך ההשפעה בריבוי, אבל מ"מ הרי יש בזה ההגבלה
 שיומשך דוקא להראוי, שזהו מצד הכלים שכלי החסד מעמיד ומגביל את האור.
 וכמו"כ הוא במדת הגבו' אם הי' מתפשט בלי שיעור הי' פועל רע ח"ו אף
 לטובים. שמצד מדת הגבו' הרי גם שמים לא זכו בעיניו, שאף מי שמקיים
 תומ"צ אינו ראוי בזה עדיין להשפעה, ובפרט בע"ת מאחר שכבר חטא כו'.
 ובכדי שלא יהי' הדקדוק כ"כ לקבל השבים ושיהי' נמשך ההשפעה לעובדי הוי'
 המקיימים תומ"מ כו', זהו ע"י כלי הגבו' שמעמיד ומעכב את אור מדת הגבו'.
 נמצא שהגבלת האור שיהי' נמשך להראוי וגם לענוש הרשעים הוא ע"י
 הכלים, שמצד האורות בעצמן או שהיו נמשכין לכל, או שלא היו נמשכין
 כלל. וההגבלה להיות נמשך האור לעובדי ה' ומקיימי תומ"מ, ולקבל השבים,
 וגם לענוש הרשעים אשר לא שבו זהו מצד הכלים דוקא. והנה במ"א
 נתי' שזהו מצד התכללות המדות זמ"ז, שמצד מדת החסד מציע הי' נמשך
 ההשפעה לכל, וכמו שמצינו באאע"ה שהי' איש החסד הי' מאכיל ומשקה
 אף לערביים. והדקדוק שבמדת החסד להשפיע להראוי דוקא זהו מצד
 התכללות מדת הגבו' שבה. וכמו"כ העדר הדקדוק שיש במדת הגבו' זהו מצד
 התכללות מדת החסד שבה, אך באמת גם זה הוא ע"י הכלים, וכידוע
 דהתכללו' זו הוא מצד ההתחלקות דוקא. שמצד עצמיות המדה א"א לה
 להתכלל עם מדה אחרת כ"א דוקא ע"י שהמדה בפ"ע מתחלקת לריבוי פרטים

עי"ז הוא ההתכללות, וההתחלקות הוא מצד הכלים. דהאור הוא פשוט, דכשם
 שהוא בבחי' בלי"ג וא"ס להתפשטותו כמו"כ הוא פשוט בעצם בלי שום
 התחלקות. וההתחלקות הוא מצד הכלים. וכמו עד"מ האותיו שהם מחלקים
 ומפרטים את אור השכל והמדות לרובי פרטים. וכמו"כ בכלל התחלקות
 השכל בפרטים הוא דוקא ע"י התפיסא בכלים. וכידוע שבכל שכל יש אור
 השכל כמו שהוא בכללותו עדיין שלא יש בו התחלקות פרטים. ויש כמו
 שמפרטים אותו לפרטים שזהו ע"י התפיסא בכלים דוקא. וכידוע דהתחלקות
 הפרטים הוא במוח הבינה, שבחכ' הוא בבחי' כללות עדיין, והתחלקות
 הפרטים הוא בבינה דוקא. והיינו לפי שבבינה הוא בבחי' תפיסא בכלים.
 שבחכ' אין עדין בחי' כלי, שלכן נק' בשם ברק המבריק שאין שם בחי' כלי
 עדיין. כ"א במוח הבינה ע"י שהוא נתפס בכלים עי"ז הוא מתחלק בפרטים
 ובוה גופא שמתחלק לפרטים ה"ה מתיישב ונתפס יותר בהכלי. נמצא
 שהתחלקות הוא ע"י הכלים. וכמו"כ הוא באותיות שהם מחלקים את אור
 השכל ומפרטים אותו לריבוי פרטים, ועי"ז הוא ההתכללות. וזהו מה שאי'
 בזהר בענין מו"ד שהוא דינא קשיא ודינא רפיא, מח' דינא קשיא ודבור
 דינא רפיא. והענין הוא, דהנה אנר"ר שבמח' נוח להתפעל, שאם אחד מדבר
 נגד רצונו כמו כשמדבר באיזה דבר חכ' שלא כפי אמיתית החכ' הזאת,
 או כשהוא מדבר דברים רעים וקשים מיד הוא מתפעל במחשבתו עליו,
 שזהו"ע הקפידא שמקפיד עליו במוחו, והיינו שמתבלבלין אותיות מחשבתו
 שלא יוכל לקבל זאת (ער קען דאס ניט צוא נעמען) ומ"מ יוכל להיות שלא יגיע
 זאת אל לבו להתפעל ולהתכעס עליו. דוהו ההפרש בין קפידא לכעס, שקפידא
 הוא במוח וכעס בלב. ועוד זאת אנר"ר שאף אם יתכעס בלבו ג"כ מ"מ יוכל
 לעצור בדבורו ולשתוק לו, והיינו מפני שאותיות המח' הם אותיו דקים
 ורוחניים ואין שם בחי' התחלקות כ"כ כמו בדבור. ולכן אנר"ר שמה שבדבור
 הוא בא בריבוי אותיו וצירופי בריבוי זמן הוא חושב במחשבתו ברגע
 א' לפי שהמח' הוא בבחי' כללות עדיין לכן אינו יכול לקבל את המנגד, משא"כ
 בדבור שמתחלק שם לריבוי פרטים שז"ע כלים רחבים שהוא בדבור דוקא, לכן
 יכול לקבל גם את המנגד, אם לא שהוא ענין גדול או אינו יכול לסבול
 זה בדבור ג"כ. ונמצא מובן שהתחלקות הוא מצד האותיו והכלים, ועי"ז
 הוא ההתכללות דוקא. וכמו"כ יובן למע' בכלים דאצי', שע"י שהכלים
 מגבילים את האור עי"ז הוא בא בבחי' התחלקות, ועי"ז הוא ההתכללות,
 ומהגבלת הכלים דאצי' נמשך ההגבלה בבי"ע. שזהו מה דאי' בעבוה"ק וז"ל
 והגבול הנמצא ממנו תחלה הם הכלים דע"ס דאצי' ועי"ז נמשך ההגבלה
 בבי"ע. ואפי' לפי המבו' במ"א דכלים דאצי' הם רק כח הגבול, דמה שא'
 בסי' מדתן עשר שאין להם סוף קאי גם על הכלים דבאצי' אינו גבול
 ממש, מ"מ ה"ה בחי' כח הגבול, ונמשך מזה ההגבלה בבי"ע. ושרש הגבלת
 הכלים הוא מהצמצום הראשון שהוא כח המגביל להגביל את כללות האור
 שיהי' בערך העולמות. ומה נמשך ההגבלה של הכלים דאצי', ואח"כ
 נמשך ההגבלה בבי"ע. וזהו אל שדי שא' לעולמו די, שבשרשו הראשון הו"ע

הצמצום, ובאצי הם הכלים המגבילים להאורות עד ההגבלה שבבי"ע. שלולי ההגבלה היו האורות נמשכי בבחי' א"ס. וזהו מה שא' שאלולי שאמרת להם די עד עכשיו היו נמתחין והולכין. וענין מה שא' להם די, הנה אמירה הוא במח' ורצון, כידוע ההפרש בין אמירה לדיבור שאמירה בלב ודיבור בפה כמ"ש כי הוא אמר ויהי הוא צוה ויעמוד, ברוך שא' והי' העולם שאמר הוא במח', ופי' והי' העולם הוא ההתהוות כמו שהוא ברצונו ית'. וזהו ג"כ שא' לעולמו די שהוא המדידה וההגבלה כמו שהוא במח' ורצון, שהרצון הוא הקו המדה שמודד המשכת האורות בכלים מכלים שונים. וזהו מה שנק' מאמר קו המדה שהוא המדידה במחשבתו ית' וע"ז הוא אומר וארא כו' באל שדי דהיינו האור כמו שבא בבחי' מדה וגבול, אבל ושמי ה' לא נודעתי להם בחי' האור כמו שהוא לפנה"צ לא נודעתי להם וע"י התו' נמשך גילוי ש' הוי' שאינו מדוד ומוגבל, וכדאי' במגיד להרדב"ז ש' הוי' הוא בא מן הא"ס והוא שמו המיוחד לו, ובחי' זאת לא נודע להאבות. והיינו שש' הוי' הבא מן הא"ס ומיוחד לו שהר"ע ש' העצם, בחי' ומדרי' זאת לא נודע להאבות, כ"א זה נמשך ע"י התו'.

וביארר הענין הוא. דהנה ידוע דראשית המשכת הקו הנמשך מאור א"ס להאיר בעולמות המשכתו הוא בדרך דילוג. דהנה עצמות אור א"ס אינו בערך העולמות ואלו הי' ההמשכה מאתו ית' בס' והדרגה לא היו העולמות יכולים לקבל לזאת הוצרך להיות ההמשכה בדרך דילוג הערך. וענין הדילוג יובן מהמשכת השערות שנמשכין מן המוח. דהנה עיקר החיות שורה במח' שבראש וממנו נמשך לכל האברים. ויש הפרש גדול בין המשכת החיות שנמשך להאברים להמשכת השערות, דהחיות הנמשך בהאברים הי' מהות חיות שבמות, הגם שמתמעט בהמשכתו בהאברים ביד ורגל מ"מ הי' מהות חיות שבמות, ולכן כשיש כאב בא' מאבריו הי' מרגיש בהמות. ואפי' כשהוא באברים התחתונים היינו בסוף הגוף כמו ברגל שהוא רחוק מהמות מ"מ אם יש לו כאב ברגל או כשחותכין אותו הי' מרגיש בהמות. משא"כ המשכת החיות שבהשערות אינו ממהות החיות שבמות ולכן כשחותכין אותן אינו מרגיש כאב. דכשמושכין את השערות הי' מרגיש כאב וזהו מפני שיש בהם איזה חיות, ומ"מ כשחותכין את השערות הי' מרגיש כאב מפני שאינו מהות החיות, דהגולגולת מפסיק ביניהם. וזהו ההפרש בין המשכה שבסדר והדרגה להמשכה שברך דילוג דהמשכה שבחי' דילוג הוא שאינו מהות. ועד"ז הי' אותו המהות, משא"כ ההמשכה שבחי' דילוג הוא שאינו מהות. ועד"ז יובן למע' שהמשכה שבס' השתל' הגם שנתמעט ממדרי' למדרי' מ"מ הוא המשכה מאור א"ס ב"ה באופן כזה לא היו העולמות יכולים לקבל ממנו בשום אופן, והיינו שלא היו מתהוים ממנו. ולזאת הוצרך להיות ההמשכה מאתו ית' בבחי' דילוג הערך שהוא כמו המשכת השערות כנ"ל. והר"ע צמצום הראשון שמפסיק כו' שלא יומשך בחי' מהות האור כו'. והנה במ"א מבוי' שמשל השערות

הוספות

קצג

הוא כענין משל ונמשל שהנמשל מתלבש בהמשל. רק שהמשל מסתיר עליו. וכמו"כ הר"ע השערות שחיות המוח מתלבש בהשערות והם מסתירים עליו ומכו"ש שם דלפי"ו המשל דשערות אינו צודק כ"כ לענין הצמצום, שענין הצמצום אינו רק התעלמות האור כ"א ענינו הוא סילוק האור מה שנכלל במאור. מ"מ י"ל דהמשל דשערות הוא יותר צודק מהמשל דמשל ונמשל. דהנה במשל ונמשל לא יש כאן דבר המפסיק, וע"כ מהות השכל מתלבש ומתעלם בהמשל, ומש"כ בהמשכת השערות ה"ה ע"י הפסק הגוגולת הרי יש דבר המפסיק וע"כ אינו נמשך מהות החיות כו', כמו"כ הוא למע' שהמשכת הקו הוא ע"י הפסק הצמצום שזהו כענין השערות ולכן הקו נק' בשם שערות וכמ"ש בזהר האי חוטא יקרא קדישא דכל שערות דדיקנא ב'י' תליין איקרי מולא דהאי חוטא יקרא כו' קאי על הקו ונק' מולא שהמשכתו הוא בבחי' סילוק שבזה אינו דומה צמצום א"ק ה' צמצום א"ק שענינו הוא ג"כ בבחי' מיעוט האור, מש"כ צמצום א"ק הו"ע סילוק לכל הצמצומים שהם רק בחי' מיעוט האור, והניח צמצום א"ק הו"ע סילוק האור וכמ"ש בע"ח שהעלה אורות למע' מן הטבור והניח פוסא כו'. ואחר שנמשך האור שאינו מהות אור הראשון שהוא מדוד ומוגבל לפ"ע העולמות, ה"ה מתלבש אח"כ במסכים ופרסאות שמעלימים עליו, דענין הפרסא הו"ע אותיות ואותיות הם דומם שהדומם הוא בלי התפשטות, ומאחר שבעצמן הם בלי התפשטות ממילא ה"ה מעלימים על האור. והפרסא' שבכל הן לפי אופן האותיות שבאותו העולם כמו שיש אותיו' החקיקה ואותיות הכתיבה, דאותיות החקיקה הם בעולמות הא"ס שלמע' מאצ'י' ואותיות העולם. והנה האותיות ה"ה מ"מ שבכל עולם הוא לפי אופן האותיות שבאותו העולם עצמו לגבי עצמו ואותיות הדבור מגלים את האור דאותיות המוח' מגלים עלים עצמו לגבי עצמו ואותיות הדבור מגלים העלם עצמו לגבי הוולת, והיינו ג"כ ע"י ההעלם שמעלימים על האור עיי"ו ה"ה מגלים את האור (והגילוי הוא רק חיצוניות כו'). אך כ"ז הוא כשהאותיות הם מסודרים לפי אופן השכל או ה"ה מגלים את האור. מש"כ כשהאותיות הם בלתי מסודרים והאותיות בעצמן הם דומם, וכשהן בלתי מסודרי' ה"ה מעלימים לגמרי על האור כמו האותיות הקמיעות שמעלימים על הסוד ורו שבהם. וע"ד גל של אבנים דכשהאבנים הם מסודרים שאו ה"ה בנין ודירה שתפארת אדם לשבת בית שהרי הוא כלי לשום דבר. נמצא דענין הפרסא הוא שמעלים של אבנים שאינו בנין הרי אינו כלי לשום דבר. אור השמש הנה האור שמאיר לאחר על האור, וה"ז כמו שפורסין מסך על אור השמש הנה האור מתעלם בהמסך המסך אינו כמו מהות האור שלפני המסך כ"א שאור השמש הוא רק אור של תולדה ובוקע דרך נקבי המסך והאור שמאיר לאחר המסך הוא רק אור של תולדה והיינו שהוא רק זהרורית או התנוצצות מהאור הקודם. ועד"ז יובן למע' שענין הפרסא הוא מה שמעלים על האור והאור שמאיר לאחר הפרסא הוא במהות אחר. וה"ז כמו ענין המשל ונמשל שהמשל הוא דבר זר לגמרי מהנמשל הגם שעי"ז מבין את הנמשל, מ"מ השכל שמבין מתוך המשל ה"ה כמו שכל חדש. נמצא שענין המסכים ופרסאות הוא להעלים את האור.

ומ"מ ענין הצמצום הוא הפסק יותר מענין הפרסא דהפרסא הרי מהות האור מתעלם בהפרסא, וההתהוות הוא ממהות האור המתעלם בהפרסא. וממילא מובן שיש להם קצת ערך אל האור הקודם. אבל ענין הצמצום הו"ע סילוק האור. ולכן ההתהוות הוא באין ערוך. והענין הוא, דהנה התעלמות האור בהפרסא זה שייך בבחי' אור, שהוא בבחי' מציאות אור, שבכללות הוא בבחי' האור שנמדד לפי אופן העולמות. ובמדרי' פרטיות הוא כמו בחי' חכ' דאצי' שהוא בבחי' מציאות חכ', דאצי' הוא ג"כ בבחי' עולם, והחכ' דאצי' הוא בבחי' מציאות חכ', ורק שהמציאות הוא כמו אופן המציאות שבאצי', ומאחר שהוא בבחי' מציאות לכן שייך לומר ע"ז שמהות האור מתעלם בהפרסא. וגם שייך לומר שממהות האור המתעלם בהפרסא יתהווה מזה איזה מציאות דבר. וממילא מובן שיש להם ערך זל"ז. וכמו חכ' דברי' המתהווה מחכ' דאצי' בהכרת שיש לה קצת ערך לגבי חכ' דאצי', דשניהם הן בחי' חכ' רק דחכ' דברי' אינה באופן בחי' ומדרי' חכ' דאצי' (עס איז ניט אין דעם פאל) שהחכ' דאצי' הנה עיקר מהותה היא להשיג מהות הרוחניות, אשר חכ' דברי' אינה שייכה להשגה זאת במהות הרוחני. ובמ"א נח' שהחלוק הזה הוא בין חכ' דבי"ע לשכל אנושי. ונח' שם שחכ' דברי' היא ג"כ בחי' השגת מהות הרוחניות, ובשכל אנושי אינו שייך להשיג מהות הרוחני. אך כמו"כ הוא ההפרש בכללות בין חכ' דבי"ע לחכ' דאצי' שעיקר השגת מהות הרוחניות הוא באצי', אבל בחי' בריאה שהוא בבחי' יש אינו מושג שם מהות הרוחניות, ובאצי' הרי מושג שם מהות הרוחניות. וכידוע שהאורות דאצי' באצי' מושג מהות שלהם, והיינו מהות הזיו. דזוה"ע הג"ע מה שצדיקים יושבים ונהנין מזיו השכינה היינו שמשיגים מהות הזיו שג"ע הו"ע האצי'. ונמצא שהם באין ערוך זל"ז, אבל מ"מ ה"ה ג"כ בבחי' חכ' שזה חכ' וזה חכ'. רק שאינו בבחי' ומדרי' אחת. וכ"ז אינו שייך רק באור שהוא בבחי' מציאות אבל בחי' האוא"ס שלפה"צ שאינו בבחי' מציאות אור. והיינו שאינו בערך העולמות. ובפרטיות אינו בגדר חכ' אף לא בבחי' לא בחכ' ידיעא. ובבחי' אור כזה אינו שייך שיתעלם בהפרסא. ואינו בערך שממהות האור גם כשמתעלם יתהווה מזה איזה מציאות. מאחר שאינו בבחי' מציאות כלל. ומציאות ובלתי מציאות אינם בערך זל"ז. וא"א להיות שממהות האור שיתעלם יתהווה ממנו איזה מציאות, כ"א לזה צ"ל סילוק האור לגמרי, ומזה הוא ההתהוות. וממילא ההתהוות הוא באין ערוך לא רק מה שחלוקים במדריגתם כ"א שהן באין ערוך כלל. ונמצא שההתהוות שע"י הצמצום הוא באין ערוך לגמרי. וז"ל ע"ד שנת' במ"א שממל' דאצי' יש ב' מיני השפעה. השפעה בבחי' קירוב והשפעה בבחי' ריחוק. שההשפעה שבבחי' ריחוק הוא בחי' הרוממות והתנשאות דמל' כמ"ש והים עומד עליהם מלמע' והוא בבחי' אין ערוך. וההשפעה שבבחי' קירוב הוא בחי' הגילוי והתלכשות האור בבחי' קירוב הערך. ומכ"ן בזה דזהו ההפרש בין התהוות עצם מציאו' דבי"ע להתהוות האור וחיות דבי"ע. שמבחי' רוממות והתנשאות דמל' מזה נמשך ההתהוות דעצם מציאות הכלים דע"ס דבי"ע, ומציאות הנכראים דבי"ע שזהו באין ערוך דבר מלא דבר כו', ומבחי' הקרוב דמל' מזה נמשך האור והחיות דבי"ע. וכמו"כ יובן כאן ג"כ

שהצמצום הראשון הו"ע הרוממו' והתנשאות דמלי' דא"ס שלפה"צ, ומוה נמשך
 המשכת הקו בבחי' אין ערוך לגמרי, שלכן מבו' במ"א שהמשכת הקו נק' בש'
 יש מאין לפי שהתהוותו הוא באין ערוך. ואחר שנתהווה הקו בבחי' מציאות
 אור כו' ה"ה מתעלם במסכים ופרסאות המעלימים כו'. אך בכללות הכל הן
 הצמצום הראשון וצמצום דא"ק והמסכים והפרסאות הכל הוא לצמצם ולהעלים
 ולמדוד את האור שיהי' בערך העולמות. והנה כל בחי' הצמצומים וההגבלות
 הכל נמשך מבחי' קו המדה למדוד השפעת האור שיהי' לפ"ע העולמות הן
 הצמצום הראשון למדוד כללות האור שיהי' בערך העולמות, וכמו"כ צמצום
 דא"ק. וכל המסכים והפרסאות שהוא להעלים ולהסתיר את האור הכל נמשך
 מבחי' קו המדה, וכמ"ש מי מדד בשעלו מים, שהוא מודד בחי' המים העליונים
 שמעל הרקיע המפסיק שימשך באופן שיהי' בערך העולמות. ושרש המדידה
 הוא מבחי' הרצון הקדום בעצמותו ית' לפני הצמצום. והו"ע עלות הרצון
 מה שעלה ברצונו הפשוט להאציל ולברוא. ששם הוא ההשערה ששיער בעצמו
 בכח מה שעתיד להיות בפועל, אשר ההשערה הזאת הוא באופן מציאות
 העולמות ובאיזה אופן יהי' הגילוי אור בהם. וזהו"ע המדידה שהי' ברצון
 והמדידה שברצון הוא בחי' קו המדה באופן המשכת האור במדה וגבול כו'
 אמנם ידוע שבמדידה יש ג' ענינים כללי' הדבר המדוד שהוא מדוד ומוגבל
 והקו המודד שהוא נותן מדה לכל דבר, ויש בחי' המקור שממנו נמשך קו
 המדה וביכולתו לשנות להיות המדה באו"א. וזהו מה דאי' בס"י זכרא את עולמו
 בג' ספרים בסופר וספר וסיפור. שהספור נק' האותיות כמו שהם ספורים
 ומדודים. וספר הוא הנותן מדה. וסופר בוי"ו הוא הכותב את הספר שהוא
 המקור שממנו נמשכו שניהם. וכמו עד"מ הסופר בגשמי' שכותב האותיות'
 בדיו על הקלף שיש בוזה ב' ענינים, הא' האותיות הנכתבים כבר על הקלף
 ה"ה מדודים ומוגבלים שהם באופן כך ולא באו"א. ויש בחי' האותיות בשכל
 שמצייר עוד במחשבתו ובחר לו הדרך איך לכתוב, שגם בוזה ישנו המדידה
 וההגבלה בכח, ומוה נמשך המדידה בפועל. ויש בחי' הספר עצמו כמו שהוא
 למע' גם מהמדידה בכח שאינו מוגדר בהמדידה, ועם היות שמוודד באופן כך
 וכך יכול לשנות ולבחור לו דרך אחרת לגמרי. וכמו"כ יובן למע' שהאורות
 כמו שהם לאחה"צ ה"ה בבחי' מדידה והגבלה. ויש כמו שהם ברצונו ית'
 עדיין מה שעלה ברצונו להאציל כו' ששם הוא המדידה בכח שהרצון בעצמו
 הוא כבר מדוד כו', ומוה נמשך המדידה בפועל. אך כ"ז אינו שייך רק בחיצוני'
 האור השייך לעולמות, דשם שייך עלות הרצון על עולמות וממילא יש שם
 המדידה בכח. הגם שאינו בערך מקור אל העולמות מ"מ ה"ה שייך אל העולמות
 ובאו"ס גופא הוא האור השייך אל הזולת היינו אל העולמות שיתהוו. והאור
 השייך אל הזולת הוא בחי' חיצוני' האור, אבל בבחי' עצמות או"ס שאינו
 בערך שייכות אל העולמות כלל אין שייך שם כלל בחי' המדידה וההגבלה.
 וזהו הפרש בין הרצון שבעולמות להרצון שבתו"מ. דהנה ידוע דכל הגילויים
 הנמשכים בעולמו' הכל נמשך מרצונו ית' וכמא' כד סליק ברעותא למברי
 עלמא ובעי"ח אי' ע"ז שזה קאי על רצון דא"ק. אך כמו"כ ישנו מה שעלה

הוספות

ברצונו הפשוט להאציל ולברוא דאי' בע"ח וברישי הורמנתא דמלכא גליף גליפו כו' הנזכר בזהר שזה קאי על הרצה"פ שבעצמות אוא"ס שלפה"צ. שברצון הזה כבר עלה ברצונו לברוא את העולמות ויש שם בחי' המדידה בכח שזהו"ע גליף גליפו. שהו"ע חקיקת כל האותיות כו'. והיינו מה שעלה ברצונו כו' באופן שלא יאיר האור בגלוי כו' שהוא כו'. וכ"ז שייך בחיצוניות והעלמים כו' שיהי' הגילוי בעולמות לא בחי' מהות האור. וע"י צמצומים הרצון השייך לעולמות כו' משא"כ בחי' הרצון דתו"מ שהוא בבחי' פנימי' ועצמי' דאוא"ס וכמא' במי נמלך בנשמותיהן של צדיקי', שכל החלטת הרצון שבררה"ע הו"ע ע"י נשמותיהן של צדיקי', שזהו ע"י קיום התו"מ. הגה הרצון הזה אינו מדוד ומגבל בעצם. וגם המדידה וההגבלה שבעולמות אינם מסתירים עליו. דלגבי בחי' היצוניות שהוא מדוד בעצמו כבי' כנ"ל (והיינו הרצון באופן הגילויים כנ"ל) הרי היצוניות שבעולמות (שהן הצמצומים והפרסאות) מסתירים עליו כו'. אבל בחי' פנימיות הרצון שאינו מדוד בעצם אין המדידה מסתרת כלל ונמשך האור בגילוי כמו שהוא כו'.

והגם שבתו"מ ישנו ג"כ בחי' המדידה, שבכלל הוא בחי' המדידה מה שיש במצות. שזה דוקא מצוה וגם בעשיית המצוה איך ובאיזה אופן תהי' המצוה שצ"ל באופן כך וכך דוקא כו'. שהמדידה הזאת הוא ע"י התורה שמהותה ה"ה מדודים ומוגבלים. אך באמת המדידה הזאת שבתו"מ אינו באופן המשכת האור, שזהו המדידה בצמצום והעלם האור. שכ"ז אינו שייך רק בבחי' אור שהוא בערך אל העולמות. שבזה שייך המדידה באופן התגלות האור. היינו באיזה אופן יוכל להתגלות, באיזה אופן יוכל להתקבל בעולמות. משא"כ בבחי' עצמי' אוא"ס שאינו בערך וגדר העולמות שם אינו שייך בחי' מדידה זו באופן התגלות האור ושיוכל להתקבל בעולמות מאחר שאינו בערך העולמות כלל, וע"ד מה שנת' במ"א בענין מה דאי' שיש מלאכים שטסים את העולם כפי מה שנת' במ"א בענין מה דאי' שיש מלאכים שטסים בכמה הם טסים בהעולם. ונת' שם לפי שהמלאכים הם בערך העולם לכן שיעור ענין ההגבלה בהטיסה שלהם אבל הנשמות שאינם בערך העולם לא שייך ענין ההגבלה זאת. וכמו"כ יובן שבפנימי' ועצמי' אוא"ס שאינו בגדר העולמות אינו שייך שם המדידה באופן המשכת האור, ובאופן שיתקבל בעולמות. רק שהמדידה דשם הו"ע המדידה כמו שהוא. שזהו"ע מדידה עצמית ר"ל ע"י מה יומשך או נמשך כל העצם כמו שהוא. שזהו"ע מדידה עצמית ר"ל ע"י מה יומשך העצם. והיינו שכך עלה ברצונו בפנימי' ועצמי' א"ס ב"ה. שזה דוקא יהי' מצוה ועי"ז יומשך האור. אבל כאשר הוא נמשך הוא נמשך כמו שהוא. וכמו"כ אותיו' התו' הם אותיו' עצמיים שמגלים כל העצם, וכמא' כל הקורא בתו' כאלו קורא בשמותיו של הקב"ה. שהשמות הם שמות עצמיים. וכידוע שיש ג' בחי' שמות. ש' הפעולה ש' התואר הוא ג"כ מה ששייך אל הפעולה. וש' הוי' הוא הפעולה לבדו. ש' התואר הוא ג"כ מה ששייך אל הפעולה. וש' הוי' הוא

שאינו שייך אל הפעולה כלל רק מה שהעצם נק' בש' זה. וע"ד קריאת השמות של אדה"ר שקרא שם לכל הבהמה ולכל החיות, שאין זה ע"ש הפעולה כ"א מה שהעצם נק' בש' זה. וזהו"ע ש' הוי' שם העצם, שאין זה ע"ש ההתהוות כ"א מה שהעצם נק' ונתגלה בש' זה. וכמו"כ הוא ג"כ באותיו' התו' שהם אותיו' עצמיים מה שהעצם נמשך על ידם ולכן נמשכה התו' למטה כמו למע' מאחר שהוא בחי' אור שאינו בבחי' מדידה והגבלה לכן הוא למטה כמו למע', שאינו דומה להאור שבעולמות שהוא בא בבחי' התחלקות משא"כ הגילוי אור דתורה כו' וזהו מ"ש ביום חתונתו זה מ"ת שהוא המשכה פנימי' ועצמי'. וזהו וארא אל אברהם וגו' באל שדי שהוא האור שבא ע"י הצמצום בבחי' מדה וגבול, ושרש המשכתו הוא מבחי' חיצוניות האור דאוא"ס שלפני הצמצום כו' ושמי הוי' שם העצם לא נודעתי להם ובמ"ת נמשך גילוי שם הוי' שהוא שם העצם. דהיינו שמאיר האור כמו שהוא בלי שום מדידה והגבלה ושרש המשכתו הוא מבחי' פנימיות ועצמות אוא"ס ב"ה כו'. ובוהו יוכן מה שמ"ת נק' בש' מתנה כמ"ש ויתן אל משה ככלותו לדבר אתו. באור פניך נתת לנו תורת חיים, וגם מברכים נותן התורה. והענין הוא דהנה כל העלאת מ"ן אינו מגיע רק בהאור השייך אל העולמות דמאחר שהוא בבחי' שייכות אל העולמות יגיע לשם העלאת מ"ן של העולמות. אבל בהאור שלמע' מגדר שייכות אל העולמות לא יגיע לשם העלאת מ"ן כו'. שלכן מבו' במ"א שהעלאת מ"ן אינו מגיע רק עד בחי' חכ' דאצי' לפי שחכ' הוא בחי' ראשית ההשתל'. וכמו"כ בכתר הוא בבחי' חיצוניות האור השייך ומקור לנאצלים ובשרשו באוא"ס שלפה"צ הוא בבחי' חיצוניות האור השייך אל העולמות. משא"כ בבחי' פנימי' הכתר, ובשרשו בבחי' פנימי' ועצמי' אוא"ס אינו מגיע שם בחי' העלאת מ"ן, רק שמשם נמשך בבחי' אתעדל"ע מצ"ע. ולכן התורה נק' בש' מתנה מאחר שנת"ל שהמשכת התו' הוא מבחי' פנימי' ועצמי' אוא"ס לכן נק' בשם מתנה, וכנודע שהתורה היא בבחי' המשכה מלמעלמ"ט, רק שקודם מ"ת שעבוד מצרים ויצי"מ בכדי להיות כלי ראוי לזה. וע"י שעבוד מצרים ויצי"מ עי"ז זכו לקבלת התו'. אך עצם המשכת התו' נמשכה בדרך מתנה מלמעלמ"ט.

ועפ"ז יוכן ג"כ מ"ש החדש הזה לכם. דהנה ידוע דמאור הלבנה הוי"ע יחוד שימשא וסיהרא, דסיהרא לית לה מגרמה כלום ורק שמקבלת מאור השמש, שלמע' הוי"ע יחוד ז"א ומל'. רק שהיחוד אינו יחוד חיצוני שהוא בבחי' האור דסדר השתל', כ"א הוא בחי' יחוד פנימי, דהיינו המשכת בחי' פנימי' ועצמי' אוא"ס. ולכן נק' בשם מולד הלבנה שהוא להוליד בדומה לו שהוא המשכה פנימי' ועצמי'. וזהו"ע מה שבכל חדש נמשך צירוף חדש מש' הוי' אך עיקר המשכה הוא בניסן שאז הוא הש' הוי' כסדרו בחי' גילוי שם העצם כו'. וזהו"ע מה שפ' החדש הוא עיקר התחלת התו' לפי שהתו' הוא בחי' המשכה פנימי' ועצמי' כנ"ל שזהו ג"כ ענין החדש, דכל מה שנא' עד כאן ענין ברה"ע והאבות הכל הוא בהאור השייך לעולמות, בחי' חיצוניות האור

הוספות

כו'. אבל ענין החדש הוא בחי' פנימיות ועצמות האור שזהו ההמשכה דתורה, וע"כ היא פ' ראשונה שנא' אחר יצי"מי שע"י שעבוד מצרים זכו לגילוי זה כניל. ושייכות זה לחדש ניסן לפי שהתו' היא בבחי' המשכה מלמעלמ"ט וניסן הוא ג"כ המשכה מלמעלמ"ט. כידוע ההפרש בין ניסן לתשרי, שתשרי הוא מלמעלמ"ע והדרגה כו', ותשרי הוא תשר"ק מלמעלמ"ע. דשם שייך העלאת מ"ן כו'. וניסן הוא אל העולמות, שבכ"ה באלול נבה"ע, דשם שייך העלאת מ"ן כו'. וניסן הוא חדש של גאולה שהוא המשכה מבחי' עצמי' אוא"ס בבחי' מלמעלמ"ט. והנה במגלה עמוקות פ"י שניסן ותשרי שניהם הו"ע ביעור חמץ רק שבניסן הוא ביעור חמץ גופני ובתשרי הוא ביעור חמץ רוחני. דהנה ענין ביעור חמץ הוא לנקות מכל לכלוך וצואה. עד"מ כמו דירת המלך צריכה להיות מנוקה ומ"ע הו"ע ליפות בכלים נאים. שענין לנקות מכל לכלוך הו"ע ה"ת. וההתנפחות שזוה"ע הגסה"ר שאינו בלי לאוא"ס, שאין אני והוא יכולים לדור. וכן היצה"ר גק' חמץ כמ"ש מכף מעול חומץ, וז"ע ביעור חמץ שהוא ביעור היצה"ר והשבתתו מן העולם. מצה הו"ע כלים נאים שמצה זו שאנו אוכלים כו' על שום שנגלה עליהם ממ"ה הקב"ה. וכמ"כ העבודה בכל השנה בבחי' אתכפיא ואתהפכא ה"ז ג"כ בכונה זו בכדי להיות דירה הראוי' כו', וזה נתאוהו הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים, ובכדי שיהי' דירה הראוי' הוא ע"י אתכפיא ואתהפכא. רק שבכל השנה הוא ע"י עבודה ויגיעה בדרך מלמעלמ"ע כו' ע"י התשובה, הרי ענין התשובה הוא מלמעלמ"ע. וניסן הוא מלמעלמ"ט שהרי הביעור חמץ בניסן ה"ז מצוה נמצא שהביעור הוא בכח התר"מ בדרך מלמעלמ"ט. לפי שבכל השנה העבודה הוא רק מהאור השייך אל העולמות לכן העבודה הוא מלמעלמ"ע, ובאמת ע"י התשו' מגיע ג"כ לבחי' עצמות אוא"ס. אך מ"מ הוא ע"י העבודה מלמעלמ"ע כמ"ש לך אמר לבי בקשו פני את פניך בקשו פני שהוא הו"י כו' הוא בחי' עצמי' אוא"ס. אך מ"מ צ"ל מתחלה מלמעלמ"ט. ובוה יובן מה שמעברין השנה לעבודה הוא בכח התר"מ בדרך מלמעלמ"ט. ובוה יובן מה שמעברין השנה לעבודה הוא בכח התר"מ בדרך מלמעלמ"ט. וכאשר העלאת מ"ן שייך בבחי' שנה שהוא בחי' האור השייך לעולמות, דתשרי ר"ה לשנים כו'. שהוא בבחי' המשכה מלמעלמ"ט ואין שייך בוה העלאת מ"ן. וכשהגיע חדש

(*) ראה הערה ע"ז לעיל ע' נ.

ניסן אין מעברים השנה ג"כ לפי שבניסן הוא עיקר ההמשכה בדברך מלמעלמ"ט וכאשר כבר נמשך ההמשכה מלמעלמ"ט אין צריכין או להעלות מ"ן. ועוד י"ל לפי משנת"ל שגם ההמשכה שמלמעלמ"ט צריכים ג"כ להיות כלי ראוי לזה שלכן עבור השנה הוא בחדש שקודם ניסן, שעושין אדר שני בכדי שיהי ניסן בזמן האביב. והרי אביב הוא בבחי' מלמעלמ"ט ועושין העיבור קודם לזה, לפי שלצורך המשכה מלמעלמ"ט צריכים להיות ראוי לזה. וכנודע דתחלה צ"ל באתעדל"ת אתעדל"ע ואח"כ נמשך אתעדל"ע מצ"ע. אבל כשכבר קדשו חדש ניסן שאז כבר נמשכה ההמשכה לכן אין מעברין את השנה, שאם עדיין לא קדשו החדש אף כשכבר הגיע יום ל' אז אם עברו בדיעבד מעובר, רק שלכתחלה אין מעברין. אבל אם קדשו כבר החדש אז אף בדיעבד אינו מעובר לפי שכבר נמשכה ההמשכה מלמעלמ"ט וא"צ הכנה לזה. ובפרט לפי משנת"ל שבניסן אז גם בעור החמץ גופא הוא מצוה, שגם זאת שיהי בבחי' כלי ראוי הוא ג"כ מלמע' וּממילא מאחר שכבר יש ההמשכה מלמע' עי"ז נעשה הכלי ראוי ג"כ, ולכן אין מעברין. ונמצא שכללות ההפרש בין שנה לחדש ששנה הוא בחי' האור השייך אל העולמות לכן מעברין השנה, משא"כ חדש אין מעברין וכשהגיע ניסן אף בחי' השנה אין מעברין לפי שבניסן הוא שכבר נמשך ההמשכה מלמעלמ"ט לכן אין מעברין השנה. וילפינן זה מהחדש הזה שזה הוא בחי' גילוי המהות וכידוע בענין שכל הנביאים נתנבאו בכה ומשה בזה שזה הוא בחי' גילוי אספה"מ גילוי המהות. וזהו ג"כ מ"ש ראש חדשים דהנה בענין יגמדה"ר אי' בפרד"ס בשם תשו' ר"ה גאון דמספר היג"מ הם ע"ס וגי ראשי ראשין, שזהו"ע הצחצחות ע"ס הגנוזות במאצילן ונדע שהן ע"ס דעתיק, שהוא בחי' פנימי' הכתר, וזהו"ע ראש חדשים, בחי' ראשי ראשין. שמה שא' אח"כ ראשון הוא לכם לחדשי השנה וזה ההמשכה מחדש ניסן לכל החדשים. וענין מה שא' ראש חדשים זהו מה שבא להורות על עצם ההמשכה מהו שהו"ע ראשי ראשין. וזהו מה שכ' החדש הזה לכם ראש חדשים, דענין חדש הוא ההמשכה מלמעלמ"ט בחי' פנימיות ועצמות אוא"ס ב"ה, לכן פ' זו היא עיקר התחלת התורה, שהתו' הוא המשכה מלמעלמ"ט, ולכן א' ע"ז החדש הזה לכם דוקא שהגילוי הזה הוא לנש"י דוקא, לפי שהמשכה מבחי' פנימי' אוא"ס, דחיצוני' האור הוא נמשך לכל, משא"כ פנימי' אוא"ס הוא לנש"י דוקא. וזהו"ע החדש הזה לכם ראש חדשים, דענין החדש הו"ע יחוד שמשא וסיהרא שהוא יחוד פנימי' אוא"ס ולכן א' הזה שהוא גילוי המהות. וההמשכה הזאת הוא לכם שהוא לנש"י דוקא.

הוספות

בס"ד ויקרא, אע"פ.

הנחה עם הגהות אדמו"ר נ"ע

אדם כי יקריב מכם קרבן לה' מן הבהמה כו' תקריבו את קרבנכם. וצ"ל
 למה צריך להקדים מתחלה ענין אדם כי יקריב וגו' הול"ל בהפסוק
 דאם עולה קרבנו שהוא עצם ענין הקרבנות. ועוד צ"ל מה שמתחלה א' כי
 יקריב ל' יחיד ואח"כ א' תקריבו ל' רבים. גם צ"ל אומרו כי יקריב מכם
 קרבן הול"ל אדם מכם כי יקריב וגו', ומדכתי' אדם כי יקריב מכם
 וגו' משמע שהקרבה הוא ממין האדם ואח"כ או' מן הבהמה וגו' תקריבו
 שהקרבה הוא מהבהמה כו', ומהו"ע ההקרבה הוא ממין האדם. ובכדי להבין
 כ"ז צלהק"ת ענין מה שאנו אומרים בתפלת המוספין ושם נעשה לפניך את
 קרבנות חובותינו וכו' כמצות רצוניך שזה קאי על ימוהמ"ש שאזי דוקא יהי'
 כמצות רצוניך שהקרבות דעכשיו אינם עדיין כמצות רצוניך כ"א דוקא
 לעתיד או יהי' כמצות רצוניך אבל עכשיו אינם עדיין כמצות רצוניך. והענין הוא
 יהי' כמצות רצוניך אבל עכשיו אינם עדיין כמצות רצוניך. והענין הוא
 דהנה ידוע שמה שנתלבשו המצות בדברים תחתונים וגשמיים הכוונה
 בזה הוא בכדי שהדברים הגשמיים יהי' כלים [לאוא"ס ב"ה] ויהי' מיוחדים
 [באוא"ס] דבשביל זה הי' תכלית ירידת הנשמה למטה, דהנשמה בעצמה היא
 למע' מגדר עולם לגמרי וירדה ונתלבשה בגוף גשמי ומוכרחת בעניני' גשמיים.
 וכמו"כ המצות יסודתן בהררי קדש שהם למע' מגדר עולם ואעפ"כ נתלבשו
 בדברים תחתונים וגשמיים הכל הוא בשביל כוונה זאת [דהרי'] נתאוהה הקב"ה
 להיות לו דירה בתחתונים שיאיר גילוי [אור] א"ס למטה, והדברים התחתונים
 יהיו כלים ומיוחדים באוא"ס ב"ה. וכ"ז הוא ע"י ירידת הנשמה למטה דהנשמה
 [להיותה] למע' מגדר עולם וע"כ בכחה לברר ולתקן הדברים התחתונים שיהיו
 יכולים להיות כלים לאוא"ס וההמשכה הוא ע"י המצות. אך זה גופא הוא ע"י
 הנשמות שהם כלים לזה דע"י שישראל עושה מצוה בהדבר הגשמי ע"י עושה
 אותה כלי לאוא"ס שבוה נמשך הרצה"ע [וזהו תכלית הכוונה במעהמ"צ. וכן הי'
 בתחלת ברה"ע ש] הרי עיקר שכינה בתחתונים היתה, והכוונה בעיקר שכינה
 בתחתונים ידוע שזהו באוא"ס שלמע' מגדר עולם. דמצד האור האלקי שמתלבש
 בהעולמות אינו שייך בזה לומר שעיקר שכינה בתחתונים [דהרי אור זה] בא בס'
 והדרגה [וא"כ] בוודאי [מאיר] בעולמות עליונים בגילוי הרבה יותר מעולמות
 התחתונים קודם חטא עה"ד שהי' מאיר גילוי אלקות למטה הרי [גם] בעולמות
 עליונים הי' מאיר גילוי אלקות ביותר כידוע שחטא עה"ד פעל שינוי בכללות
 ההשתל' וממילא א"א לומר בזה דעיקר שכינה בתחתונים, אלא הכוונה בעיקר
 שכינה בתחתונים הוא על האור שלמע' מגדר עולמות, שזה הי' ע"י העבודה
 דאדה"ר בלעבדה ולשמרה, וכמו"כ הוא הכוונה בקיום המצות ג"כ להמשיך
 גילוי א"ס למטה שהדברים הגשמיים יהי' כלים לאלקות ויהיו דבקים ומיוחדים
 באלקות [והשלימות זו] תהי' לעתיד [דוקא] שעכשיו א"א להיות באופן כזה.

כידוע שקיום המצות דעכשיו הוא רק לתועלת נפשו להמשיך גילוי אוא"ס על נפשו שיעלה בעילוי אחר עילוי להאיר באוא"ס ב"ה [ולהיות] צרורה בצרור החיים את הוי' והיינו להמשיך גילוי האור על נפשו ולהכלל באוא"ס דע"י המצוות נמשך האור על נפשו ועי"ז נכלל באוא"ס אך זאת הכוונה שהדברים הגשמיים יהי' גם הם עולים בעילוי אחר עילוי ולהכלל באוא"ס ב"ה א"א להיות בקיום המצות דעכשיו, והטעם לזה הוא מפני שעכשיו נפש האדם מקושר למטה ולכן אינו יכול לפעול בהדברים הגשמיים שיהי' כלים לאוא"ס. ופי' מה שהנפש מקושר למטה [היינו שאינו מאיר בה בהתגלות המדרי' שבזה היא מובדלת בערך מהעולם. ו]הענין הוא דהנה בכדי לפעול הבריור בהדברים התחתונים זהו דוקא ע"י המדרי' [שלמעלה] מהעולמות וזהו שהבריור הוא ע"י הנשמות דוקא להיותן למע' כו' וידוע הכלל דכל הגבוה ביותר יורד למטה ביותר [ור"ל] דכל מה שהוא מובדל ביותר הוא יכול לירד למטה ביותר לפעול הבריור גם בהחומרי והגשמי (של העולם. ובחי') אמיתית ועצמות הנשמה שהיא מובדלת מהעולמות לגמרי. אינו מאיר עכשיו. דמה שמאיר עכשיו הוא רק הכחות הגלויים של הנשמה, והגם שכחות הגלויים הם ג"כ למע' מהעולמות דלכן יכולים לפעול הבריור בהעולם אך מ"מ יש להם קישור ו)שייכות להעולם ואמיתי' עצמות הנשמה שהיא מובדלת לגמרי מהעולם אינו מאיר עכשיו בהנשמה ולכן אינה יכולה לפעול בהדברים הגשמיים שגם המה יהי' כלים לאוא"ס כ"א דוקא לעתיד שאו כתי' ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדיו שיאיר גילוי אוא"ס (יהי' גש"י במעלה עליונה והיינו) שיאיר גילוי עצמות הנשמה וכמו"כ גם במצות דעכשיו אינו מאיר עצמיות המצות דעצמיות המצות היינו מה ששכר מצוה מצוה זה דוקא יהי' לעתיד משא"כ עכשיו אינו מאיר עצמיות המצוה דבאמת הא בהא תליא לפי שאינו מאיר עצמות הנשמה לכן משו"ז גופא אינו מאיר עצמיות המצוה דהרי הנשמות ה"ה כלים להמצות היינו מה שע"י נמשך אור המצות ולפי שעכשיו אינו מאיר עצמיות הנשמה לכן גם בהמצות אינו נמשך עצמיות המצות. משא"כ לעתיד שאו יאיר בהנשמה אמיתית עצמיות הנשמה ולכן גם בהמצות יהי' גילוי עצמיות המצוה ולכן עי"ז יפעול גם בהדברים הגשמיים שיהי' כלים ומיוחדים באוא"ס. והגם שכל עיקר עבודת האדם עכשיו הוא לברר בירורים הגשמיים אך כ"ז הוא ע"י שפעל בהאדם מתחלה ושע"ז הוא נתגלה וזהו כמו באכילה שאכילה הו"ע לברר בירורים שע"י שאוכל המאכל ושבה לדם ובשר כבשרו ובכח אכילה היא לומד ומתפלל עי"ז נתעלה באוא"ס. נמצא שכ"ז הוא ע"י האדם. וכמו"כ הוא בענין המצות דעכשיו הוא לתועלת האדם וע"י שמאיר האור על נפשו עי"ז (מתעלים, הרי העלי' ע"י האדם ו)בכללות הוא רק הרוחניות של הגשמי לא עצם החומר. משא"כ לעתיד יהי' (העלי') של הדברי' הגשמי' מצ"ע שלא ע"י האדם (והעלי' תהי') בעצם הגשמי והחומרי וכידוע שלעתיד יהי' שינוי בעצם הנבראי' כמ"ש וגר זאב עם כבש ופרה ודוב תרעינה יחדיו (ונא' ע"ז) אח"כ ומלאה הארץ דעה את ה' שיאיר גילוי א"ס למטה (וכמ"ש) וידע כל פעול כי אתה פעלתו ויבין כל יצור כי אתה יצרתו, דוידע כל פעול

אין הכוונה על מין האדם (לכד) כ"א אפי' על כל הנבראי' שגם בהם יאיר
 גילוי (אור) א"ס, נמצא שלעתיד יהי' (העלי') בעצם מצ"ע שלא ע"י האדם
 (והעלי') הוא בעצם החומרי. וי"ל דמה שמבוי' ההפרש בין תורה למצות כמ"ש
 בתניא שהמצות הן רמ"ח פקודין רמ"ח אברין דמלכא ואורייתא וקוב"ה כולא
 חד דענין האברים הגם (שהן כלים לאור) הנפש ובטלים אלי' מ"מ ה"ו כמו
 עוד דבר המתייחד משא"כ אורייתא וקוב"ה כולא חד ממש. כ"ז הוא רק עכשיו
 משא"כ לעתיד יהי' היחוד במצות כמו בתורה. ושרש הענין בזה היינו שהיחוד
 דגרמזיה יהי' כמו היחוד דחיוהי שזהו אמיתית היחוד דהוי' הוא האלקים
 דהוי' ואלקי' כולא חד ממש (וכמו) בתחלת הבריאה כתי' והאדם אין לעבוד
 את האדמה שלא הי' ענין העבודה ואח"כ כתי' וייצר ה' אלקים את האדם
 בשני יודי"ן שהן תרין יצרי"ן יצ"ט ויצה"ר אך מה שמורגש הוא רק יו"ד
 א' שהוא היצ"ט והיצה"ר בטל ונכנע (לגמרי) להיצה"ט (וכתי') ויניחהו בג"ע
 לעבדה ולשמרה היצ"ט והיצה"ר בטל ונכנע (לגמרי) להיצה"ט (וכתי') ויניחהו בג"ע
 ממשד גילוי (אור) א"ס למטה שהדברים התחתונים (יהיו) כלים לא"ס שזהו
 הכוונה דדירה בתחתונים ולאחר חטא עה"ד נידון בשילוחין וגירושין (לפי
 ש)ירד ממדריגתו ממדרי' האדם (והוצרך לילך) לתקן נפשו. ועיקר השלימות
 של האדם יהי' לעתיד שז"ש על לעתיד הנה ישכיל עבדי כו' וגבה מאד
 דמאד אותיות אדם שלכן או (דוקא) יהי' (שלימות העבודה ב)הדברים
 הגשמיים, וכמו שאנ"ר בגשמיות שהשליטה וממשלה שיש להאדם על הבע"ח
 זהו מצד היתרון השכל והמדות שלו שבקול גערותו מנהיג אלף בהמות וכמו"כ
 הוא ברוחניות שהשליטה וממשלה שיש להאדם על הדברים גשמיים מה שיכול
 לבררם זהו מצד היתרון דאדם הרוחני שבו שנעשה בצלם (אלקים) שז"ש
 נעשה אדם בצלמינו כדמותינו וירדו בדגת הים ובעוף השמים (ובהמה ובכל)
 הארץ שהרדי' וממשלה שיש להאדם בדגת הים ובעוף השמים וכל הארץ
 שזהו בכל הנבראי' בכדי לבררם ולתקנם כ"ז הוא ע"י שנעשה בצלם ודמות
 שלמע'. ועיקר השלימות של האדם יהי' לעתיד כידוע שאז השכל שלו יהי'
 בבחי' שכל אלקי וכל השגות שלו יהי' רק באלקות ויכיר את בוראו בדעת
 שלימה ובהכרה גמורה ולמע' מזה בענין הראי' שז"ש וראו כל בשר יחדיו
 שיהי' בבחי' ראי' חושית ממש ויהי' דבוקי' ומיוחדים באלקות שזהו עיקר
 השלימות של האדם וכדאי' בזהר מ"ט אקרי אדם משום ואתם הדבקים בהוי'
 אלקיכם כו' והדביקות יהי' בלי שום נפילה והפסק כ"א בתמידות דענין
 מ"ש שבע יפול צדיק וקם כו' זהו רק עכשיו משא"כ לעתיד יהי' בתמידות
 בלי הפסק שזהו עיקר השלימות של האדם. ובאמת ממה שכ' וגבה מאד
 דהיינו שהאדם (יהי') בבחי' מאד דמאד הוא היפוך מאדם. דאדם הוא בבחי'
 ציור מוגבל ומאד הוא בבחי' בל"ג שהוא מורה על בחי' כי לא אדם. וג"ז מ"ש
 בהאדם שזהו מה שאדם הוא אדמה לעליון דעליון הוא בחי' כי לא אדם ואדם
 הוא אדמה לעליון שגם בהאדם יש בחי' כי לא אדם והיינו הרצון פשוט
 שלמע' מטו"ד. דאדם הוא בחי' מוחין ומדות והרצון פשוט שלמע' מטו"ד
 היינו בחי' כי לא אדם ולמע' מזה הוא בחי' לא ידעתי את נפשי דהיינו

כמו הנפש הוא בבחי' לא ידעתי משום שזהו בחי' מקיף דיחידה כידוע שיש ב' מקיפים מקיף דחי' ומקיף דיחידה, ובחי' לא ידעתי את נפשי היינו המקיף דיחידה שהוא בחי' לא ידעתי ממש, דמקיף דחי' הוא רק בחי' אדמה לעליון ומקיף דיחידה היינו בחי' עליון ממש, וזהו עיקר השלימות של האדם (שבוה הוא מובדל בערך מן העולם כו') שזהו מה שעיקר היתרון שיש להאדם על הבע"ח הוא מה שהאדם הוא בבחי' מדבר דמצד יתרון השכל שבו א"ז עיקר היתרון שלו על הבע"ח כידוע שגם להם יש שכל דבהמה יש לה שכל לשמור א"ע מאחת הפחתים שלא תיווק וכמו"כ למשוך אל המאכל וגם יש ענין פקחות שבחיות ששועל פקח שבחיות הוא, הגם שזה רק פקחות שבחיות מ"מ ג"ז הוא ענין שכל ומובן שאין ערוך לגבי שכל האדם אך זהו רק מה שחלוקי' במדריגתם (וואס עס איז ניט אין דעם פאל) ומ"מ הוא ענין שכלי וממילא אין בזה יתרון כ"כ להאדם על הבע"ח. אך עיקר היתרון שלו הוא מה שהוא מדבר דכח הדבור לא יש כלל בבע"ח וזהו מה שבהד' מדרי' דדח"מ האדם נקי' מדבר שהוא עיקר היתרון שלו. וידוע שמדבר הוא בכתר דדומם במל' וצומח במדות וחי' בחו"ב דהחכ' תחי' וכל הנודר כאלו נודר בחי' המלך שהוא בבינה ומדבר הוא בכתר (שבמדרי' זו ההבדלה שלו כו' והעיקר הוא בבחי') מקיף דיחידה, שזהו אמיתית עצמות הנשמה. והשלימות (הזאת) יהי' לעתיד כידוע שמשיה זכה ליחידה דאדם זכה לחי' ומשיח זכה ליחידה ולכן דוקא בימוהמ"ש יהי' שלימות (העבודה להעלות גשמיות וחומריות העולם. ובאמת) עיקר הבריורים (עכשיו) הם (ג"כ) דוקא ע"י (בחי') עצמות הנשמה (ועם היות שהבריורים הוא בכחות הגלויים מ"מ זהו בכח בחי' עצמות הנשמה) שזהו מה שמשביעין אותו תהי צדיק ואל תהי רשע דענין השבועה היינו מה שנותנים לו כח מעצם הנשמה בכדי לפעול (על הנה"ב כו') (רק ש) עכשיו הוא (מבחי') הארה עצם הנשמה (לבד) והיא רק בהעלם. והגילוי של עצמי' הנשמה יהי' דוקא לעתיד ולכן דוקא בימוהמ"ש יהי' עיקר שלימות (העלי' כו') (וזהו ש) לעתיד (דוקא) יהי' כמצות רצוניך שעיקר הכוונה דמצות בכדי (להעלות) הדברים הגשמיים שגם הם יהי' כלים לאלקות ויהי' דבוקים ומיוחדים בא"ס יהי' דוקא לעתיד ולכן לעתיד יהי' כמצות רצוניך. אמנם עדיין א"מ הלא הי' הקרבת הקרבנות בביהמ"ק שהי' מקריבין פרים ואילים וכבשים ונכללו באש שלמע' בארי' דאכיל קורבנין וזהו כל (העבודה דביהמ"ק) שהוא (ענין) הקרבת הקרבנות ואיך נא' ע"ז שאינם עדיין כמצות רצוניך. וגם ידוע שעיקר כניסת הארץ הי' בשביל קיום המצות דארבע הידות הי' בארץ כמארז"ל וכי לאכול מפרי' הוא צריך כו' ואיך נא' שאינם כמצות רצוניך. ובכדי להבין זה צלהק"ת ענין הקרבנות דהנה המפרשים מקשים על ענין הקרבנות איך נפש החוטאת מתכפר בהקרבת הבהמה הגשמיות על המזבח. והענין הוא דהנה בכלל עיקר הקרבנות אינם באים רק על השוגג ועל המזיד לא מצינו ענין קרבן לבד (כריתות הבא על השפחה ונזיר שנטמא, שבועת העדות ושבועת הפקדון — כתוב על הגליון) מד' שמביאים קרבן על הזדון כשגגה אך כללות הקרבנות אינם באים רק על השוגג. וענין השוגג אי'.

באגה"ק שוהו מצד התגברות הנה"ב שהוא מנוגה, דהנה כתי' נשמות אני עשיתי שיש ב' נפשות נה"א ונה"ב, נה"א היא חלק אלק' ממעל ממש שנעשה בצלם ודמות שלמע' דאדם העליון שעל הכסא כמ"ש ועל הכסא דמות כמראה אדם מלמע'. והנה"ב הוא מנוגה וענין השוגג הוא מצד התגברות הנה"ב ועי'. שמקריבין בהמה ע"ג המזבח שהוא ג"כ מנוגה עי"ז נעשה הבירור דנוגה וממילא עי"ז נתתקן החטא (שמצד הנוגה, וידוע ג"כ) שע"י הקרבת הבהמה שהיא מנוגה עי"ז נמשכין אורות דתהו שהבהמה לרשה מתהו וע"י שמברר את הבהמה שהיא מנוגה עי"ז נמשכין אורות דתהו ותהו קדום לתקון וממילא נתתקן עי"ז הפגם שפגם בתיקון, (ובאמת הי') צ"ל (לזה גם הבירור ותקון ד) נה"ב דצ"ל קשוט עצמך מתחלה, וזהו"ע מה (שעם) הקרבן (הי') צ"ל תשובה (והבירור הוא ע"י שם) מ"ה המברר שזהו"ע אדם כי יקריב דאדם בגימ' מ"ה ולכן הקרבת הקרבנו' הי' צ"ל דוקא במשכן ומקדש וחוף להמשכן אין מקריבין, והיינו מפני שמשכן הוא מ"ה כמ"ש בזה על אלה פקודי המשכן דא' רזא דחכמתא, והענין הוא לפי המבו' במ"א שענין התשו' הוא דוקא בעוה"ז לפי שבעוה"ז מאיר (אור) א"ס הסובב דבעוה"ב אינו רק בחי' ממכ"ע משא"כ בעוה"ז מאיר בחי' סוכ"ע, ומבו' שם דסוכ"ע הוא ש' מ"ה והיינו מה שמ"ה מקיף לב"ן, הגם שמ"ה הוא בחי' פנימי (מל') לפי שמ"ה הוא בחי' חכ' ובחי' שורה אוא"ס שהוא אוא"ס הסובב כידוע שא"ס הסובב (אינו מתלבש בבחי' פנימיות בשום מדרי' רק בבחי' החכ' כו') ובחכ' מאיר בעצם כמו שהוא בבחי' (סובב) (ולכן בש') מ"ה יש מקיפים ופנימים דמ"ה בעצם הוא פנימי ומצד אוא"ס הסובב המלוכש בו הוא בבחי' מקיף, וזהו"ע מה שבמשכן (הי') יריעות המשכן וכלי המשכן שהוא ג"כ מקיפים ופנימים, נמצא דמשכן הוא ש' מ"ה, וההקרבה הוא ע"ג המזבח, דמזבח הוא ש' ב"ן, והמשכן הוא ש' מ"ה שהוא הנותן כח לברר לב"ן, (ועכשיו) תפלה כנגד תמידין תקנו, דענין התפלה הוא הקרבת הנה"ב וההקרבה צ"ל ע"ג המזבח שהו"ע חיצוניות (הלב) כידוע שמזבח החיצון ומזבח הפנימי הו"ע חיצוניות הלב ופנימיות הלב, ובכלל מזבח הוא לב והיינו ענין התעוררות אהוי"ר, שז"ש ולעבדו בכל לבבכם איזו היא עבודה שבלב זו תפלה, דענין עבודה שבלב היינו התעוררות אהוי"ר וזהו"ע התפלה, ועי"ז דוקא נעשה הבירור דנה"ב, ומה שההקרבה צ"ל דוקא במשכן ומקדש, בתפלה הו"ע מה שצ"ל דוקא בבית הכנסת, דביהכנ"ס נק' מקדש כמשארז"ל ע"פ ואהי' להם מקדש מעט אלו בתי כנסיות ובתי מדרשות, שהמקיף דביהכנ"ס נותן עזר וסיוע בכדי שיכול לפעול הבירור בהנה"ב, שלכן ארוז"ל אין תפלתו של אדם נשמעת אלא בביהכנ"ס, והנה רב אמי ורב אסי הוו מצלי במקום דגרסי, זהו כמארז"ל משחרב ביהמ"ק אין להקביה בעולמו אלא ד"א של הלכה, דהתורה נותן כח בכדי לפעול הבירור בהנה"ב, ולא דוקא בהבירור דנה"ב כ"א (גם התיקון) דנה"א (דגם הנה"א צריך תקון זהו"ע) קשוט עצמך מתחלה דכשם שלצורך הקרבת הקרבן הי' צ"ל הקשוט עצמך דנה"ב כמו"כ הוא שלצורך ההקרבה דנה"ב צ"ל מתחלה הקשוט עצמך דנה"א שוהו ההקרבה דנה"א כמשי"ת, וזהו מה שהתו' נק' עוז ותושי' עוז

לנהי'א ותושי' לנה"ב. ולהבין זה הנה כתי' מה רבו מעשיך ה' ופעם כתי' מה גדלו מעשיך הוי'. וענין מה רבו מעשיך קאי על הריבוי הנבראי' שנתהוו בהד' מדרי' דדצח"מ שיש ריבוי הנבראים בדומם כמו"כ בצומח ובחי ואפי' במדבר יש ג"כ ריבוי נבראים. וזהו מה ששיבח דוד להקב"ה שכל הריבוי הנבראי' שנתהוו הם רק בחי' מעשיך דעל כל שבח מעשה ידיך שהם רק בחי' מעשה ידיך עד"מ בחי' כח העשי' שהוא כח היותר אחרון והיותר חיצוני בכחות הנפש. וכמו"כ הוא בהתהוות העולמות שהם רק בחי' מעשה ידיך בלבד. וזהו מה שדבורו של הקב"ה חשיב מעשה דבדבר הוי' שמים נעשו דהתהוות העולמות הם מדבור בעשרה מאמרות נבה"ע רק שדבורו של הקב"ה חשיב מעשה, כידוע שבדבור יש ב' מדרי' דבור בעצם ודבור שחשיב מעשה שהם ב' מדרי' דחג"ת ונה"י שבדבור, והדבור שחשיב מעשה הוא רק בחי' נה"י שבדבור שהוא כח היותר אחרון, ומה גדלו מעשיך קאי על הנבראי' העליונים שהם ג"מ מעשיך מ"מ הם גדולי הנבראים וגם גדולים במעלתן שזהו רגלי החיות כנגד כולן שוקי החיות כנגד כולן (כו') ומלאך בשליש עולם עומד שהם גדולי' בעצמן וכמו"כ הם גדולי' במעלתן בההשגה שלהם שמשגיגים אלקות ואומרים קדוש וברוך וז"ש וקדושים בכל יום יהלוד סלה שמהללים ומשבחים להקב"ה שההלול הוא מצד ההשגה. ומ"מ כתי' בורא קדושים ישתבח שמך דקדושים הם המלאכים שקדושים בכל יום יהלוד סלה הוא רק ישתבח שמך שהוא רק בחי' שם והארה בלבד (אלא) שענין השם הוא בעצם למע' מהמעשה דהמעשה הו"ע כח נבדל עד"מ אומן העושה איוה דבר, הרי הפעולה נבדל מהאומן שלכן (כשאוחז) את הכלי עם כח המעשי שבה אינו נמשך האומן אחריו לפי שהוא רק בחי' כח נבדל (וכמו"כ הוא בדוגמא למעלה דובטובו מחדש כו' שמחי' ומהווה בכ"ע ובכ"ר. מ"מ נמשל למעשה שהוא בחי' כח נבדל כו') משא"כ ע"י קריאת השם נפנה (האדם) בעצמותו אליו לפי שהשם יש לו שייכות והתקשרות אל העצם (רק) שיש אופן בהשם מה שאינו ניכר ההתקשרות בהעצם מ"מ הרי יש לו שייכות והתקשרות בהעצם. (וז"ע ישתבח שמך דמלאכים וכן נשמות קודם התלבשותן בגופים ה"ה מהללים ומשבחים בחי' שמו ית' כו'. ומ"מ) הוא ג"כ רק בחי' שם והארה בלבד (אבל) עצמות (אור) א"ס רם ונשא שמרומם ומנושא מהעולמות שז"ש והקדוש בשמים ובארץ שהוא קדוש ומובדל מהנבראים העליונים ומהנבראים התחתונים, שלכן אני הוי' לא שניתי, שלא יש שום שינוי בין קודם הברי' לאחר הברי' לפי שהוא בחי' הארה בלבד. וכשיתבונן בכ"ז איך שכל הגילויים שמאיר בעולמות הם רק בחי' הארה בלבד ועצמות א"ס קדוש ומובדל ה"ז פועל בנפשו להשתפך נפשו אל חיק אבי' ונכספה וגם כלתה נפשו בכליון ותשוקת הנפש לא"ס וכמ"ש מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ, שמים הוא בחי' געה"ע וארץ געה"ת שכ"ז הם רק גילויים מא"ס וחפצתי בפנימיות הרצון שלו הוא רק לעצמות (אור) א"ס. (ומי הוא) המונע ומעכב (לחפץ) ורצון זה, דהגם שמתבונן בא"ס בהפלאה דא"ס מ"מ אינו מתפעל בנפשו ברצון וחפץ אמיתי זהו מה שהנביא מתמי' אני ה' לא

שנית ואתם בני יעקב לא כליתם. דמצד ההתבוננות דאני ה' לא שניתי ה' צ"ל בחי' כלות הנפש, ומה שלא כליתם זהו מצד (שהן) בני יעקב, שיעקב הוא יו"ד עקב בחי' עקביים שאנו"ר שהעקביים הם היותר גס מכל הגוף לכן לא יש בהעקב שום גילוי מהנפש הגם שהוא ג"כ חי מהנפש אך גילוי הנפש, כמו שכל ומדות לא יש שם כלל, וזהו מצד הגסות שבו שהוא האבר היותר גס מכל הגוף. וכמו"כ יש נשמות שהם בבחי' עקביים שאינו מאיר גילוי האור בנפשם (דהגם שמתבוננים אין הענין נרגש בנפשם כו' ובוזה) שייד ענין עון עקבי יסובני שהעון מעלים ומסתיר על אור הנפש כמ"ש כי עוונותיכם הוי' מבדילים ביניכם לבין אלקיכם שמעלים ומסתיר על הנפש (שאינו האור מאיר בו בגילוי כלל) (ועי"ז נעשה חלישות הנפש) שז"ש כשל בעוגי כחי שנחלש כחות הנה"א שאין בכחו (לצאת) ולהתפעל (באהוי"ר) וכ"ש להתגבר על הנה"ב, וזהו ענין עון עקבי (יסובני שמעלים ומסתיר שלא יתפעל מההתבוננות בבחי' אוא"ס הסוכ"ע, וענין יסובני הו"ע מלפפתו ר"ל, שזה היפך לגמרי מבחי' סוכ"ע, וזהו בא גס) ע"י עבירות (שארם דש עקביו) שקלים בעיניו וכמו דקדוקי סופרים, דבאמת חמורים ד"ס יותר מתו', וידוע שע"י דקדוקי סופרים נתגלה בחי' סוכ"ע רעו"ד וממילא העדר הדקדוק ה"ז מעלים ומסתיר שלא יש בחי' התגלות הרצון וכמו"כ ע"י עבירות הקלים ג"כ מנלמיים ומסתירים על הנפש, דז"ש הוי' המושכים את העון בהבלי השוא עבותות עגלה חטאה (שמריבוי חבלים דקים) נעשה עבותות עגלה חטאה שהוא העולם והסתר גמור, ולא דוקא עוונות ממש כ"א בכללות חומריות הגוף וגם חומריות דנה"ב שמתאוה לכל תאוות גשמיים ה"ז מעלים ומסתיר על התגלות דנה"א. וז"ש ותר א את עני אבותינו במצרים, אבותינו היינו התעוררות אהוי"ר שהם ירושה לנו מאבותינו, וענין עני אבותינו היינו כשהאוי"ר הם בבחי' עוני ואין עני אלא בדעת שזהו מצד העדר השגה והתבוננות, ופ"י העדר השגה היינו אפי' שמתבונן באלקות מ"מ אינו נרגש בנפשו בדעת חזק בכדי שיוכל להיות מזה הולדה בהתעוררות אהוי"ר, והסבה ע"ז הוא במצרים דמצרים היינו מה שמצינו שמיצר ומפסיק שמעלים ומסתיר על אור הנפש שלא יהי' התעוררות אהוי"ר עד"מ מיצר הגרון שמפסיק בין המוחין למדות כמו"כ הו"ע מצרים שמפסיק על הנה"א שלא יהי' התעוררו' אהוי"ר וכמו"כ הוא הגביל על הנפש שלא יהי' בכחו לצאת בהתעלפות הנפש וכ"ש לפעול הברור בהנה"ב, והעצה לזה הו"ע התו', דתו' נק' עון דהוי' עון לעמו יתן ואין עון אלא תו' שנותנת כח ועון לנה"א להוציא ממסגר אסיר ולהתעורר באהוי"ר (וללהתגבר על הנה"ב) ותושי' לנה"ב כמאמר רז"ל אם פגע בך מגול זה משכהו לביהמ"ד אם אבן הוא נמוח שע"י ריבוי יגיעה ושקידה בתורה עי"ז נעשה התשת כח של הנה"ב, (וענין מה שצ"ל קשוט עצמן דנה"א הוא ד) הנה בכלל מה שצריך לברר הנה"ב כ"ז שייד רק בנשמות דורע בהמה שהם נשמות דבי"ע שהן נשמות שבבחי' עקביים שבהם שייד ענין הברור דנה"ב (וכנודע בענין) עובדי הוי' בגופם ועובדי הוי' בנשמתם, דעובדי הוי' בגופם הוא רק בנשמות דבי"ע ובהם שייד ענין העון שמעלים

ומסוּתיר על התעוררות אהוי"ר. דכשל בעוני כחי שאין בכחו לצאת ולהתפעל באהוי"ר, דבנשמות דורע אדם שהם נשמות דאצ"י שם לא שייך זה כלל כ"א דוקא בנשמו' דורע בהמה, לכן צ"ל מתחלה ענין קשוט עצמך שהוא התיקון וביורר דנה"א בכדי שיכול להתעורר באהוי"ר ואח"כ יוכל לפעול הביורר בהנה"ב, וכ"ז הוא ע"י התורה. וזהו אדם כי יקריב מכם, אדם הוא אלף דבור מעשה, אלף הוא בחי' מח' דאאלפך חכ' אאלפך בינה וחו"ב הוא הוא בחי' מח', ואלף הוא אותי' פלא שזהו ג"כ מח' שמכוסה ונעלם לגבי דבור, כידוע מענין יוצר אור ובורא חושך. וז"ע אדם כי יקריב מכם, דאדם הוא בחי' מחדו"מ דתורה, וזהו כי יקריב מכם (הוא הנה"ב בחי' זרע בהמה. גם להיות שכשל בעוני כחי ע"כ צ"ל הקרבה בהנה"א והיינו להיות בבחי' מובח להקריב את הנה"ב. וזהו מן הבהמה תקריבו כו') אך תו' בכלל הוא בחי' ציור אדם דאורי' מחכ' נפקת. ונת"ל שכדי לפעול הביורר הוא דוקא ע"י האוא"ס שלמע' מגדר עולם. (וזהו) וידבר הוי' (אליו) דהוי' היינו הוי' שלפני האצ"י ונמשך אל משה דהיינו שם מ"ה דאצ"י והיינו ההמשכה מבחי' כי לא אדם בציור אדם (דתורה וממשיכי' זאת' ע"י המצות שהן בחי' רצה"ע כו'). וזהו מה דכתי' ואני מדבר בצדקה דאני היינו בחי' אוא"ס הסובב וההנהגה וההמשכה דאוא"ס הסובב הוא ע"י צדקה, וכמו"כ ע"י כל המצות דכל המצות נק' בשם צדקה. וזהו מה דאי' ר"א יהיב פרוטה לעני והדר מצלי שנא' אני בצדק אחזה פניך דבכדי להיות אחזה פניך (בתפלה להיות בחי' אדם כי יקריב כו') הוא ע"י הצדקה ולכן גם בצדקה מצינו הב' ענינים דעונו ותושי' דכתי' וצדקה תרומם גוי גוי היינו ג' ו' י' דג' היינו המדות דבכלל הן ג' היינו אה' ויר' ורחמים, וי' היינו חכ' והיינו שיהי' העלאת המדות בחכ' ע"י הממוצע דו'. ובעבודה היינו שיהי' העלאת המדות שיהי' מקושרים עם המוחין דהמדות כשהם בלי מוחין או לא יש בהם חיות ויכול להיות בהם הפסק, אבל כשהם מקושרים עם המוחין או יש בהם חיות ולא יש בהם הפסק, ותרומם גוי היינו שיהי' הגדלת המדות שיהי' כמו המוחין והיינו הגילוי בנה"א. ויש עוד ענין בצדקה היינו וצדקה תציל ממות, דמות היינו קליפת נוגה ותציל ממות היינו הביורר דק"נ (שלא יעלים כו'). והשייכות לתפלה הענין דהנה על תפלה יש כמה קטרוגים אם ראוי ליכנס בהיכל המלך, וצדקה תציל ממות שמצלת מהקטרוגים. ובאמת הא בהא תליא דע"י שצדקה תרומם גוי היינו שיהי' העלאת המדות בחכ' ועוד למע' מזה שיהי' הגדלת המדות או לא יש יניקה דימותו ולא בחכ', וממילא אינו שייך קיטרוגים דבמדות מצ"ע שייך אחיזה ויניקה וממילא שייך שם קיטרוגים אבל כשיהי' העלאת המדות בחכ' לא שייך שם אחיזה ויניקה וממילא אינו שייך שם קיטרוגים (והיינו לפי שע"י המצות נמשך בחי' אוא"ס הסוכ"ע. ובד"כ הוא) שע"י המצות ממשיכים בחי' כי לא אדם באדם דתורה. וזהו אדם כי יקריב מכם שזה קאי בכלל על עבודה דעכשיו שהו"ע (התיקון דנה"א והביורר) דנה"ב. אך הנה כל עיקר ענין הקרבנות אינו רק על שוגג דשוגג הוא מעשה בלא מח' (והעולה) בא על הרהור הלב (ה"ז רק מח' בלא מעשה. וע"י מחדו"מ

דתורה ומצות עי"ז נעשה הכירור דמח' בלא מעשה ומעשה בלא מח' (ובכללות
 הוא בחי' נוגה לבד) לכן בשח בחי' אדם דתומ"צ לתקן כו') ובפרט
 מה שיש באדם האלף שהוא בחי' פלא עליון בחי' ומספר את רובע ישראל
 שהוא מדרי' רביעית שבנשמה (בחי' רעו"ד רצון פשוט שלמע' מטו"ד כו')
 מה שקרבן הוא קרבן לה' דה' הוא ד' אותי' שהן ד' מדרי' שבאור כידוע
 שבכלים לא יש רק ג' מדרי' ובאורות יש ד' מדרי' והיינו בחי' האור שלמע'
 מהתלבשות בכלים ועי"ז יוכל להיות הכירור. אך כ"ז הוא בשוגג דשוגג
 בכלל הר"ע ק"ג, לכן עי"ז מחדו"מ דתו"מ (ובחי' רובע ישראל יכולי' לתקן
 ולברר) משא"כ במזיד לא שייך עי"ז קרבן דמזיד הוא משלש קליפות הטמאות
 לגמרי לכן לא שייך עי"ז קרבן (כי להיות תקון זה הוא עי"ז גילוי מבחי' כי
 לא אדם הוא ממש, לא רק בחי' אדמה לעליון כו' וו"ש) לפני הוי' תטהרו
 שלמע' מש' הוי' דקרבן הוא רק קרבן לה' משא"כ תשו' הוא למע' מש' הוי'.
 וז"ש גבי שבועת שקר וחמישיתו יוסף עליו, והענין דהלא משביעין אותו
 תהי' צדיק ואל תהי' רשע דלך תשבע כל לשון וממילא אם חטא במזיד הי'ה
 משקר (ממש) בשבועותו לכך צ"ל וחמישיתו יוסף עליו בחי' המקיף דיחידה
 (שלמע' מבחי' רובע ישראל בחי' רעו"ד כו') וזהו"ע ממעמקים קראתיך
 מעומק לעומק שזה מגיע (בעצמות) אוא"ס (כו') כידוע שבכתר יש ב' מדרי'
 עתיק ואריך דאריך הוא ראש ומקור לנאצלים שיש לו שייכות אל הפנימי'
 משא"כ בחי' עתיק היינו מה שנעתק ונבדל מהשתל'. וכמו"כ הוא בנפש
 (בחי' מקיף דיחידה שנעתק ונבדל מן הפנימיות כו' וגם הוא בחי' הצעקה
 מן) המיצר והדוחק (ביותר) עד שאוא"ס בחייו ממש (שזהו בדוגמת בחי' עתיק
 כו') שכ"ז הוא מצד המקיף דיחידה דמצד המקיף דחי' הגם (ש)הוא (ג"כ) למע'
 מטו"ד מ"מ אינו נוגע לו כ"כ עד שאוא"ס בחייו רק שזהו מצד המקיף דחי'
 שאו נעשה העתקת הנפש לגמרי שמגיע בפנימי' הכתר. (ועי"ז נעשה התקון
 דזדונות נעשי' כזכיות) וזהו"ע שופר של ר"ה שהוא ענין תשובה והרצון
 (העליון) דשופר הוא למע' יותר מהרצון של כל המצות משא"כ קרבנות
 אינם באים רק על השוגג שפועל הכירור בהנה"ב מ"מ אינו נכלל ממש באלקות.
 וזהו דוקא לעתיד שאו יהי' כמצות רצוניך וכ"ז הוא לפי שלעתיד יהי'
 התגלות עצמי' הנשמה, דעכשיו אינו מאיר עצמי' הנשמה כ"א רק הארת
 הנשמה לבד, ובתשובה הוא מעין דלעתיד (כנ"ל ומ"מ צ"ל ד)אמיתית (ענין)
 התשובה (יהי' ג"כ) לעתיד (דוקא) שזהו מה שלעתיד משיח אתי לאתבא
 צדיקיא בתיובתא (דאו יהי' אמיתית ענין) התשובה, ובפרטים יש כעין זה
 גם עכשיו כמו תשובת ר"א בן דורדי' שגעה בכחי' עד שיצא נשמתו, אך
 העיקר הי' לעיל (לפי) שאו יאיר בחי' עצמית הנשמה. (וזהו ד)הקרבנות
 עכשיו אינם עדיין כמצות רצוניך (וגם בזמן בהמק"ד לא הי' עדיין כמצות
 רצונך, הגם שהי' אז הקרבת הקרבנות) (לפי) שבזה"ב הי' קיימא סיהרא
 באשלמותא כידוע מענין ג' זמנים דשלימות אדם דוד משיח, דדוד הוא על
 זמן הבית שהוא הי' עיקר ההכנה על בהמ"ק (ולפי שהי' אז קיימא סיהרא

באשלימותא היי הקרבת הקרבנות, ומ"מ לא היי עדיין כמצות רצונך לפי שלא היי השלימות כמו אדה"ר קודם וכ"ש במדריי משיח. ונ"ל דהגם שנכלל הקרבן באש שלמעלה הלא מצוה להביא מן ההדיוט. והיינו שנכלל תחלה באש של מטה ועיי"ז נכלל בהאש של מעלה, הרי הכל עיי האדם לא שהקרבן בעצם נכלל כו'. וכ"ז הוא לפי שלא יש עדיין שלימות בחי האדם. וע"כ כל העבודה הוא רק לתועלת נפשו ועיי"ז דוקא הוא הבירור שהבירור הוא דוקא עיי האדם. משא"כ לעתיד יהיי (העליי) מצ"ע שלא עיי האדם (ר"ל שיוכללו בעצמם כו') לפי שלעתיד יהיי התגלות עצמי הנשמה לכן (יהיי ביכולתו להעלות הדבריי הגשמי עצמן) דכשלא יש התגלות עצמי הנשמה שם כל הענינים הם רק לתועלת נפשו (ועיי שנכלליי בנפשו עיי"ז מתעלים) משא"כ לעתיד (ש)יהיי התגלות עצמי הנשמה (יהיי עבודת הנשמות להעלות התחתונים שיוכללו בעצמן באוא"ס ב"ה ו)בדוגמא דלעתיד היי באליי שלא היי כ"א אש שלמע' בלבד כמ"ש ותפול אש מלמע' שהיי בדוגמת דלעתיד שלכן א' בפ' הויי אלקים כמו בלעתיד שיהיי הויי ואלקים כולא חד. וזהו אדם כי יקריב מכס שזה קאי על עבודה דעכשיו (בזמן שאין בהמק"ד קיים) דמה שא' אח"כ אם עולה קרבנו זהו (עצם מצות) הקרבנות (וכמו שהן בבחי' מצות רצונך כו') אך מה שא' מקודם אדם כי יקריב זה קאי על עבודה דעכשיו כידוע שכל דבר צ"ל מרומו בתורה שהתורה נותנת כח ע"ז. ובוה מתורץ כל הענינים דעיקר ענין הקרבנות אינם רק על השוגג שהוא נוגה ועיי"ז יכול לכפר. (וצ"ל לזה תקון הנה"ב ועכשיו תפלה במקום קרבנות להקריב הנה"ב וצ"ל קשוט עצמך דנה"א כו'). וענין מה שא' מקודם אדם כי יקריב לי יחיד ואח"כ א' תקריבו לי רבים, דאדם כי יקריב קאי על אדה"ע (אדם דתו"מ) שמברר הנה"א לכן א' לי יחיד משא"כ תקריבו לי רבים זה קאי על שהנשמות מבררים את הנה"ב (והרי יש כמה מקריבים) לכן א' תקריבו לי רבים. ועוד י"ל דתקריבו לי רבים) קאי על הנה"ב שהוא בבחי' ריבוי כידוע מענין ע' נפש לי יחיד וששה נפשות לי רבים. ועיי"ז א' כאן אדם כי יקריב שזהו על הנה"א לי יחיד ותקריבו על הנה"ב לי רבים. אך כ"ז אינו עדיין כמצות רצונך, שכ"ז הוא הבירור (והתיקון) דחטא עה"ד, משא"כ לעתיד שיהיי גמר הבירורים או יהיי עיקר השלימות של האדם כמו קודם החטא. ועוד (שהיי בחי' ראי' באלקות, וגם בחי' וגבה מאד, גילוי בחי' יחידה כו' יהיי או שלימות העבודה, ועז"א) ושם נעשה לפניך כמצות רצוניך כו'.

הוספות

בס"ד, שבת חוהמ"פ, אע"ר, הנחה

אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים. וצ"ל למה נא' אשר הוצאתיך מא"מ ולא כתי' אשר בראתי שמו"א, דלכאו' ענין בריאת שו"א הוא בבחי' יש מיש, ובריאת שו"א הוא דכל האותות והמופתים שהיו ביצי"מ הכל הוא דענין הטהוות יש מאין הוא הפלא ופלא יותר גם מקי"ס. וא"כ למה כתי' אשר הוצאתיך מא"מ, ולא כתי' אשר בראתי שמים וארץ. ובכדי להבין זה צלהק"ת נמשך בחי' האוא"ס שלמעלה מס' השתל', והיינו בחי' האוא"ס הסובב, מ"מ צ"ל לזה העלאת מ"ן, וממילא מובן שאינו נמשך בזה הפנימי והעצמו' דאוא"ס כי"א בחי' חיצוני' האור דאוא"ס מאחר שבאתעדל"ת אתעדל"ע, משא"כ כחה"פ או הוא ההמשכה בבחי' דילוג, וכמ"ש ופסח ה' על הפסח, והיינו שההמשכה הוא בבחי' פנימי' ועצמו' דאוא"ס שנעתק ונבדל לגמרי מס' השתל'. והנה הטעם לזה מה שביצי"מ הי' צ"ל ההמשכה בדרך דלוג, הענין הוא, דהנה האור שבא דכלים דאצי' אינו מאיר רק באבי"ע דקדושה, דהע"ס דאצי' הם כלים האוא"ס. העי"ס דאצי' נמשך האור גם בבי"ע, לפי שהכלים דאצי' נעשים נשמה לבי"ע. ופי' שיש חילוק בין הגילוי אור שבאצי' לגבי הגילוי אור שבבי"ע, והיינו לפי שהכלים הם חלוקים במדרגתם, שהכלים דבי"ע הם באין ערוך לגבי הכלים דאצי', שהכלים דאצי' הם אלקו' ממשי, והכלי' דבי"ע הם בבחי' יש. וממילא אינו דומה האור המאיר באצי' להאור המאיר בבי"ע, והחלוק הוא בבי"ע ענינים. הא' בעצם האור והגילוי שבאצי' מאיר שם בחי' גילוי אוא"ס, משא"כ בבי"ע אינו מאיר שם רק בחי' הכלים דאצי', שהכלים דאצי' נעשים נשמה לבי"ע. משא"כ בחי' האוא"ס אינו מאיר שם, וכמ"ש בע"ח שלמע' מאצי' ובאצי' אין הכלים נעשים אורות משא"כ מאצי' לבי"ע שמהכלים נעשים אורות. ועוד יש הפרש באופן הגילוי, שבאצי' מאיר שם האור בבחי' גילוי והחלכשות גמור, והיינו שמושג שם מהות האור, והיינו מה שהכלים דאצי' מרגישים בחי' מהות האור, משא"כ בבי"ע אינו נרגש שם רק בחי' מציאות האור, אבל מהותו אינו נרגש שם. הגם שהכלים דאצי' נעשים נשמה לבי"ע, מ"מ אינו נרגש חי מהנשמה מ"מ אין אנו יודעים מהות הנשמה, שהגוף אינו יודע רק מציאות הנשמה ולא מהותה. וכן עד"ן בהכלים דבי"ע שאינו מורגש שם רק בבחי' מציאות האור. אך מ"מ איך שיהי' הרי ע"י הכלים דאצי' מאיר בחי' גילוי' אלקו' גם בבי"ע. לפי שבכלל הוא במדרי' הקדושה שזוהו בכלל בהע"ס דבי"ע, וכמו"כ הוא גם בנבראים דבי"ע שבהם ישנו גי"כ בחי' גילוי האור. שמה שהחיות הנושאות את הכסא אינם רואים כו', היינו רק מה שאינם רואים כו', אבל בחי' מציאות האור משיגים גם הם. אך כ"ז הוא דוקא במדרי' הקדושה, לפי

שבכלל הם בחי' כלים לאלקו'. משא"כ מה שאינו בבחי' כלי כמו בחי' נוגה דבי"ע אינו מאיר שם בחי' גילוי אור. הגם שגם בחי' נוגה מקבלת חיותה מהקדושה, אך זהו בחי' חיות מצומצם ביותר כידוע שמקבלת מבחי' אחורי האור דמלי' שהוא בחי' אחוריים דאחוריים שבכלל הוא בחי' אור מצומצם בלבד שבא ע"י העלם והסתר מה שמתעלם ומסתתר, אבל אינו מאיר שם בחי' גילוי אוא"ס. רק שבהתלבשות הנה"א בהנה"ב יש בזה ענין נפלא שהגם שהנה"ב הוא קליפת נוגה מ"מ הנה"א בא בבחי' גילוי והתלבשו' גמורה בהנה"ב. ה"ו ענין נפלא, ובא בבחי' כח העצמו' כו', דזהו מ"ש ויפח באפיו נשמת חיים שמאן דנפח מתוכו נפח מתוכיותו ופנימיותו, שהוא בחי' נפיתה בכח שבא מכת פנימי' ועצמי' אוא"ס. הן בכללות ירידת הנשמה למטה, ובפרט בהתלבשותה בהנה"ב שזהו ענין נפלא, ובוה גופא ישנו חילוקי מדרי' שבמדרי' העליונות נשמות הגבוהות אינם באים בבחי' תפיסא כ"כ בהנה"ב, ועיקר ענין התפיסא בהנה"ב הוא דוקא בנשמות דבי"ע נשמות הנמוכות. אך בכללות הו"ע נפלא, שהוא חלוק משאר הענינים, משא"כ במדרי' דאלקו' שאינו מתלבש רק כמה שהוא בחי' כלי משא"כ בבחי' נוגה שאינה בבחי' כלי, ובפרט במדרי' הפחותות עוד מזה אא"ל בהם בחי' גילוי אלקו'. שלכן א' פרעה אם בן הוא והמיתן אותו, דבן הוא בחי' גילוי אור, ומבחי' גילוי אור אינו יכול לקבל כ"א דוקא ע"י בחי' העלמות והסתרים. נמצא שהאור שבא בס' והדרגה המשכתו הוא דוקא במדרי' הקדושה. וכמו"כ גם בחי' האוא"ס הסובב שלמעלה מס' השתל', הגם שהוא נמצא בכ"מ למטה כמו למע', וכמו שנמצא אוא"ס הסוכ"ע בעוה"ז שמשו"ז יוכל להיות ענין התשובה, ושייך ענין עבודת הברורים, שכ"ז הוא מצד אוא"ס הסובב, מ"מ הרי ההמשכה והגילוי אור הוא ע"י תו"מ דוקא. שכן מבו' במ"א. שהענין הזה מה שהתשובה מועלת למטה, וגם שייך ענין עבודת הברורים שזהו מצד אוא"ס הסוכ"ע שנמצא למטה נת' שם שההמשכה והגילוי מזה הוא דוקא ע"י תו"מ למטה והמשכתו הוא דוקא במדרי' דקדושה. וכדאי' בתו"א בד"ה יביאו לבוש מל', בענין מה שאוא"ס הסובב נמצא בכ"מ גם בעולם העשי' דכל אשר חפץ ה' עשה שמוזה נמשך ההתהוות שזהו בכללו' העשי', מ"מ לא כל המעשים שוים שגילוי רצה"ע הוא דוקא במע"ט כמו בצמר דציצית וקלף התפילין שבהם מאיר בחי' גילוי אוא"ס בלי שום הסתר פנים ולבוש כלל. נמצא שההמשכה והגילוי הוא דוקא ע"י התו"מ, וגם שהוא נמשך במדרי' הקדושה דוקא, והמשכה זו שע"י המצות פועל בבחי' מקיף שיוכל להיות לאהפכא חשוכא לנהורא. דכשם שהאור מקיף פועל שיהי' בחי' קרוב הנשמות לאלקות, דהגם שאינו מאיר בבחי' פנימי' מ"מ בחי' המקיף פועל על הנפש וכמ"ש במ"א המשל ע"ז, דכשמתפלל בעשרה או הוא מתפלל בטוב ביותר, וכמו"כ כשהוא רואה שחבירו מתפלל בהתפעלות והתלהבות יתירה זה פועל גם עליו שהוא מתפלל ג"כ בטוב ביותר. כמו"כ בכלל בחי' המשכת אור הסובב בבחי' מקיף הוא פועל שיהי' בחי' הברור דטוב מן הרע ולאהפכא חשוכא לנהורא. נמצא שבחי' גילוי אוא"ס הסובב הוא דוקא במדרי' דקדושה רק

שמאיר בבחי' מקיף על הנשמות גם שמלובשים בבחי' תערובות טו"ך להיות הבירור כו'. והגם שאוא"ס הסוכ"ע הוא נמצא בכ"מ הנה זהו רק מה שנמצא בהעלם, ויש מדרי' דהגם שנמצא שם מ"מ אינו פועל שם, שבזה הוא החידוש באוא"ס הסובב שנמצא בהעלם בכל מקום דבחי' ממכ"ע אופן המשכתו הוא בבחי' גילוי שלכן הוא פועל בכ"מ שנמשך, וממילא יש בזה חלוקים במקום שיכול להאיר ובמקו' שאינו יכול להאיר. משא"כ בחי' אוא"ס הסובב שהמשכתו הוא בהעלם לכן הוא יכול להיות נמשך בכ"מ דיש בזה שהגם שהוא נמצא ומ"מ אינו פועל שם שזהו עד"מ כמו הרצון שבנפש שהוא נמצא גם בכחות החיצונים ומ"מ אינו פועל וכמו בכח הזון וכח המעכל אינו פועל הגם שנמצא שם, וכמו"כ בחי' הסובב מה שהוא נמצא בכ"מ הוא רק בהעלם, אבל בחי' גילוי אוא"ס הסוכ"ע ופעולתו הוא דוקא במדרי' דקדושה. והטעם ע"ז הוא לפי שבחי' אוא"ס הסוכ"ע יש לו שייכות לבחי' ההשתל' שהאור שבא בבחי' השתל' ה"ה באופן כזה דוקא שהמשכתו הוא ע"י העלאת מ"ן שמעוררים וממשיכים להגילוי האור. והיינו שע"י הזדככו' המקבל שנעשה כלי ראוי ע"י דוקא הוא נמשך. וכמו"כ הוא גם באוא"ס הסוכ"ע מאחר שיש לו שייכות להשתל' אינו נמשך בגילוי כ"א במקום הראוי דוקא. משא"כ במקום שלא יש שם בחי' העלאת מ"ן וגם אינו שייך בחי' העלאת מ"ן אינו יכול להיות נמשך שם, והיינו שבחשך גמור אינו יכול להיות נמשך שם בגילוי כו'. משא"כ בחי' פנימי ועצמי' דאוא"ס שאינו שייך שם העלאת מ"ן, והיינו שאין העלאת מ"ן מגיע שם כלל, הנה אדרבא משם יכול להיות ההמשכה גם במקום שאין שם העלאת מ"ן כמ"ש גם חשך לא יחשיך ממך, שיכול להיות נמשך גם במקום החשך וגם מ"ש כ"א עוונותיכם היו מבדילים ביניכם ובין אלקיכם הוא רק ביניכם כו' אבל לגבי אוא"ס אינו מעלים ומסתיר כלל. והנה בתניא באגה"ת אי' שאין שום דבר גשמי ורוחני חוצץ לפניו כ"א עוונותיכם מבדילים ביניכם אי' לפי שהם נגד רצה"ע, ששם הוא מדבר בבחי' אוא"ס הסובב, וי"ל שזהו דוקא באוא"ס הסובב ולענין שאינו מאיר בגילוי, אבל לגבי עצמי' אוא"ס אין שום דבר המסתיר לפניו שגם בחי' החטא ועון אינו מסתיר לפניו, וי"ל שזהו ענין אעפ"י שחטא ישראל הוא שזהו גם בחייב כריתות ח"ו שהוא ג"כ ישראל. ושרש הענין הוא דידוע שיש בחי' קו המדה שמודד אופן המשכת האור, והמדידה היא בהגילוי אור שיהי' בסט' דקדושה דוקא, וזהו מה שהאור דממכ"ע נמשך במקום הראוי דוקא. והנה יש בזה גם המדידה באופן המשכת. החיות להחיצוני' אך היינו ששם אינו נמשך כ"א חיות מצומצם ביותר. והנה ידוע דשרש של המדידה הוא נמשך מבחי' הרצון מה שעלה ברצונו להאציל ולברוא, שכבר ישנו שם המדידה באופן המשכת האור. וזהו מה שאמר לעולמו די שהוא המדידה כמו שהיא באמירה ורצון, שזהו ההשערה מה ששיער בעצמו בכח כל מה שעתיד להיות בפועל, שזהו"ע ההשערה באופני הגילויים. ומוה שיש המדידה ברצון היינו שהוא מדוד בעצמו מזה נמשך אח"כ המדידה באוא"ס הסוכ"ע שיומשך במדרי' דקדושה דוקא. משא"כ בחי' פנימי' ועצמי' אוא"ס שאינו שייך שם ענין המדידה כלל ממילא הוא יכול להיות נמשך גם במקום החשך, ולכן

ע"ז דוקא נא' גם החשך לא יחשיך ממך. וזהו"ע מה שביצי"מ הי' צ"ל
ההמשכה בדרך דילוג. דהנה במצרים היו משוקעים במ"ט שע"ט. שמצרים
נק' ערות הארץ שהוא מקום החשך והטומאה וממילא בחי' האור שבא בס'
וההרגה לא הי' יכול להיות נמשך במקום החשך לפי שאינו בחי' כלי לזה
וכמו"כ גם מצד בחי' אור הסובב מאחר שיש לו שייכות להשתל' אינו נמשך ג"כ
במקום החשך כ"א דוקא ע"י המשכה פנימי' ועצמי' או"א"ס יש * יכול
להיות נמשך במקום החשך ע"ז הי' היציאה ממצרים. וזהו"ע מה שהי' צ"ל
ההמשכה בדרך דילוג. וזהו"ע מה שאי' בחולעת יעקב שער חג המצות שבגלות
מצרים נפלו ישראל תחת קליפת אגוז הקשה והיציאה ממצרים הי' ע"י
התגלות המאור העליון הנק' רחובות הנהר להוציאם אל המרחב. שענין המאור
העליון הוא בחי' פנימי' ועצמי' או"א"ס. ומה שנק' רחובות הנהר שהוא ההיפך
מענין מצרים שהוא המצרים והגבולים. וידוע דרחובות הנהר הוא בחי' בינה
שגאולת מצרים הי' ע"י בחי' בינה, וכן הוא מפורסם בכ"מ בזהר שלכן נז'
בתורה חמשים פעמים יצי"מ כנגד חמשים שערי בינה שזהו מצד התגלות
עתיק שבבינה כדאי' בזהר דאימא בחדוותא אתגלי' ע"ק. שבכלל ענין הגאולה
הוא מצד פנימי' ועצמי' או"א"ס שנעתק ונבדל לגמרי מס' השתל' שבחי'
ומדרי' זאת יוכל לימשך בכ"מ אף במקום החשך וגם דמדרי' זו א"א להיות
שום יניקה לחיצונים שמצד האור השייך אל ההשתל' הרי לא יוכל לימשך בכ"מ
וגם שיוכל להיות מזה יניקת החיצונים. וממילא מצד בחי' ומדרי' זאת לא יוכל
להיות ענין הגאולה ממצרים כ"א דוקא ע"י בחי' פנימי' ועצמי' או"א"ס ע"ז הוא
דוקא היציאה ממצרים והחיצונים אינם מקבלים יניקה מזה. וזהו מ"ש ועברתי
בא"מ שעברתי בעצמי דבמצרים ערות הארץ הנה האור השייך להשתל' א"א
לירד שם רק בחי' העצמות שזהו ועברתי בעצמי כבי', וזהו לא ע"י מלאך ולא
ע"י שרף ולא ע"י שליח, שמלאך ושרף ושליח הם נגד ג' עולמו' ביי"ע. ובמאור"א
אי' שאו"א נק' מלאכי אלקים שהם שלוחי דעתיקא שזה א"א לירד לשם, רק
הקב"ה בכבודו ובעצמו כבודו הו"ע מל' דא"ס שלפתיצ ובעצמי הוא בחי' פנימי'
או"א"ס שלמעלה מבחי' מל' דא"ס. דהנה עד שלנה"ע הי' הוא ושמו בלבד.
ששמו הוא בחי' מל' דא"ס והוא ושמו בלבד השם כמו שכלול בעצמותו
כמו שהוא כלול בבחי' האור, שזהו"ע הקב"ה בכבודו ובעצמו שהקב"ה הוא בחי'
עצמי' או"א"ס שקדוש ומובדל שמבחי' ומדרי' זאת לא יוכל להיות יניקת
החיצוני' אדרבה ע"ז נעשה שבירת הקליפות. דזהו"ע מכת בכורות
כידוע. דמכ"ב הוא השבירה דעצמי' הקליפה הקשה שע"ז הוא או' וה' הכה כל
בכור כו' שזה דוקא מצד בחי' פנימי' ועצמי' או"א"ס. והענין הוא דהנה על בחי'
ציור אדם כתי' עת אשר שלט האדם באדם לרע לו שיש בזה השליטה דאדם
בליעל. דזהו לפי שבחי' ציור אדם הוא בחי' אור מצומצם. וממילא ע"י ריבוי
הצמצומי' וההשתל' נמשך מזה להיות יניקה לחיצונים. ולכן יוכל להיות בזה
השליטה דאדם בליעל באדם דקדושה שזהו"ע מה שסיבת מצרים דלעו"ז
הוא מבחי' מצרים דקדושה שע"י המצרים וגבולים דקדושה מזה נעשה בחי'
מצרים דלעו"ז וכמו"כ גם מצד בחי' אור הסובב יש להם ג"כ קצת אחיזה.

דהנה ידוע שיניקת החיות של הקליפות הוא בכ' אופנים, או מבחי' ריבוי הצמצומי' או מבחי' המקיף העליון כמ"ש אם תגביהי כנשר כו' וממילא גם מצד המשכת המקיף יש להם ג"כ קצת אחיזה שזהו משארו"ל הני מאני דרבנן דבלי מחופיא ידיהו שמאני דרבנן הם לבושינ דמעמה"צ ויש להם יניקה מזה כידוע בהפרש דלבוש ובית. דבית הוא דבר המפסיק לגמרי שלא יוכל זר לכנוס אליו, אבל לבוש אינו דבר המפסיק לגמרי ויוכל להיות בזה הנגיעה מדבר זר, שזהו כללו' ההפרש בין מצות לתושבע"פ דתושבע"פ נק' בית כו'. וכידוע דעיקר השמירה הוא בתושבע"פ כמא' שמור זה משנה, וזה"ע שאורייתא מגינא ומצלא אף בעידנא דלא עסיק בה מגינא מן היסורים ומצלא מן החטא, שהמצות מגינא בעידנא דעסיק בה דוקא ותורה אף בעידנא דלא עסיק בה ולהמ"ד בגמ' שגם אורייתא מגינא ומצלא רק בעידנא דעסיק בה הנה התורה מגינא וגם מצלא אבל המצות הם רק מגינא ולא מצלא. שזהו בכללות יתרון המעלה שיש בתו' על המצו' שלכן עבירה מכבה מצוה ואין עבירה מכבה תו', נמצא מצד בחי' המקיף יש יניקה להחיצונים משא"כ מצד בחי' פנימי' ועצמי' אוא"ס אין שייך מזה יניקת החיצונים כמ"ש וכבודי לאחר לא אתן שבחי' כבודי העצמי לאחר לא אתן כו' אדרבה מזה נמשך שבירת הקליפות שיתפרדו כל פועלי און וכל אויביך יכרתון שזהו"ע מ"ש אני הוא ולא אחר שמצד בחי' אור הוא בחי' עצמי' אוא"ס הוא ולא אחר כו'. וזהו"ע ההפרש שיש בין פסח וסוכות שבסוכות יש קצת יניקה להע' שרים שזה מ"ש הללו את ה' כל גוים שבחווהו כל האומים כי גבר עלינו חסדו, שמצד התגברו' החסדי' על ישראל שזהו כי גבר עלינו חסדו בחי' ימינו תחבקני ע"ז או' הללו את ה' כל גוים שיש להם קצת אחיזה, שזהו הע' פרים שהקריבו בסוכות כנגד הע"ש, משא"כ בפסח אינו באופן כזה כ"א שההמשכה הוא בנש"י דוקא ולהיפך הי' נגוף ורפוא ובמ"א מבואר הטעם ע"ז להיות שבפסח הוא ההמשכה מבחי' חסד דו"א ובסוכות מבחי' חסד דאימא אך כמו"כ י"ל שזהו מצד פנימי' המקיף שמאיר בפסח ולכן ההמשכה הוא דוקא בנש"י ובסוכו' בחי' חיצוני' המקיף כו' ובשמע"צ הוא ג"כ באופן כזה כמו בפסח שזהו מה שבשמע"צ הוא פר א' איל א' בואו ונגלגל אני ואתה במה שנמצא שההמשכה הוא דוקא לנש"י לפי שבאמת או נמשך בחי' פנימי' המקיף שזהו"ע שמיני עצרת ששמיני הוא בחי' פנימי' בינה, ובשרשו הוא בחי' פנימי' המקיף שהוא נמשך לנש"י דוקא. וגם שבשמע"צ אז הוא ההמשכה בבחי' מל', שהוא ההמשכה בבחי' פנימי', ולכן נמשך לנש"י דוקא. וכמו"כ הוא גם בפסח שאז הוא ג"כ ההמשכה בבחי' מל' כמ"ש ופסח ה' על הפסח שהוא בחי' מל' רק בזה יש יתרון מעלה בשמע"צ על פסח שפסח הוא רק לפי שעה ופסח ה' כו' ובשמע"צ הוא בבחי' קליטה בפנימי'. וזהו בכלל מה שבפסח הי' צ"ל בבחי' דלוג שבכדי שיהי' ההמשכה גם בחשך גמור לא יוכל להיות כ"א מצד בחי' פנימי' ועצמי' אוא"ס. והנה עוד טעם יש מה שבפסח הי' צ"ל בבחי' דלוג, והענין הוא דהנה האור שבא בסדר והדרגה שבכלל הוא בחי' ממכ"ע וגם בחי' סוכ"ע שהוא שייך אל ההשתל' אינו נמשך כ"א ע"י העלאת

מ"ן דוקא, אבל במצרים הרי לא היו שייכים להעלאת מ"ן שהיו משוקעי ומקשרי במ"ט שערי טומאה ולא היו שייכים להעלאת מ"ן שזהו ע"ד מש"כ כשל בעוני כחי שהנה"א נכשל ונחלש כחו שע"י ריבוי ההתגברו של הנה"ב עי"ו נחלש כחו של הנה"א וכמו"כ הי' במצרים שזהו ותרא את עני אבותינו במצרים שאבותינו הוא בחי' אהוי"ר שהם בחי' גדפין לעלות למע', ועני אבותינו הוא שהאוי"ר הוא בבחי' עני שאינו יכול לעלות למע' שזהו מצד רבוי המצרים וגבולים והעלמו' והסתרים שמעלימים שלא יוכל לעלות, שזהו"ע סרכות הריאה, שהריאה נסרכת ונדבקת ונקשרת בהסרכות האלו שאינה יכולה להניף על הלב. ובעבודה הו"ע סרכות הנפש, שהנפש נסרך ונדבק בהנה"ב ובכל הענינים שלו שלא יוכל לעלות בכנפי' ולסלקא קדם מלכא, והנה במ"א מבו' שענין סרכות הנפש אינו שייך כ"א בנשמו' שהם בבחי' עקביים שהם בבחי' גסה"ר משא"כ בנשמו' הגבוהות אינו שייך ענין זה והנשמו' שהיו במצרים היו' נשמו' גבוהות מ"מ נשתעבדו בשעבוד קשה בחמר ובלבנים והסבה לזה לפי שהנשמו' שבמצרים היו מהנשמו' שבדור הפלגה ולכן הי' אצלם השעבוד קשה בחמר ובלבנים. אך איך שיהי' שהיו בשעבוד קשה שלא הי' יכול להיות בהם בחי' העלי' ולא היו שייכים כלל לבחי' העלאת מ"ן ולכן בכדי שיהי' בחי' העלי' והיציאה ממצרים הי' צ"ל דוקא בבחי' גילוי מלמע' מבחי' פנימי' ועצמי' או"ס. וכמו"כ הוא בכלל עבודת הנשמו' בקירוב הנשמו' לאלקו', הנה בתחלת העבודה נמשך הגילוי על גפש האדם מלמע' שלא לפי מצבו ומעלתו ואח"כ כשיכנסו בעבודה או הוא ההמשכה לפי"ע ההעלאה שזהו"ע מה שאי' בגמ' שזיווג שני הוא לפי מעשיו וזיווג ראשון הוא לא לפי מעשיו כדאי' בגמ' סוטה שארבעים יום קודם יצירת הולד שלא נודע רשעו וזכותו מכריון בת פלוני לפלוני וכמו"כ הו"ע בהשפע מאת ה' על נשמו' שהו"ע הזווג שהשפע הנמשך מאת ה' בתחלת העבודה לקרב הנשמו' לאלקו' הוא בבחי' סיוע מלמע' שלא כפי הכרת והרגשת לבו בזה, שלכן אנ"ר שבתחלת העבודה הוא מתעורר בחפץ ותשוקה גדולה לאלקו' ואח"כ הוא מתקרר, והיינו שבתחלת העבודה או הוא ההמשכה מלמע' ולכן הוא בבחי' תוקף, אבל אב"א הוא רק מה שבאתעדל"ת אתעדל"ע שזהו"ע זווג ראשון וזווג שני שבתחלת העבודה הו"ע זווג ראשון שנמשך בבחי' אתעדל"ע ואח"כ כשכנסו בעבודה הו"ע זווג שני שהוא ע"י עבודה מלמטה שלכן ידוע העצה ע"ז שבתחלת העבודה שמתפעל בהתפעלות ובהתלהבו גדולה שהוא מצד הגילוי מלמע' העצה הוא שישתדל או בהתאמצות גדולה בעבודה בכח עצמו, וזה יועיל לו שלא יתקרר ולא יפול ממדריגתו. נמצא שבתחלת העבודה או הוא ההמשכה שלא לפי מצבו והיינו לפי שבתחלת העבודה אינו שייך או שיהי' העלאת מ"ן כדבעי, ובחסד ה' עלינו שרוצה שיהי' קירוב הנשמו' לאלקו' משו"ז נמשך גילוי אור מלמע' בכדי לקרב הנשמו' וכמו"כ בכלל כנס"י שנק' בשי' כלה, שביצי"מ הי' ההמשכה מלמע' שלא לפי מעשיהם שזהו מה שאי' במד' ע"פ מדלג על ההרים אלו נסתכלתי במעשיהם לא היו נגאלים לעולם, אלא אני מסתכל באבותיהם, וזהו על

הוספות

ההרים בזכות האבות. וי"ל שזהו ע"ד מ"ש רק באבותיך חשק ה' כו', וכמו"כ
במ"ת ה' ג"כ בבחי' גילוי מלמע' שזהו מה שנתגלה עליהם בקולו וברקי'
בבחי' גילוי העצמו' כו'. וזהו אנכי ה' אלקיך שאנכי מי שאנכי, ואח"כ
נשתברו הלוחות ונתנו ביהוה"ש שהם המשכה לפי"ע העלאה ולכן
לוחות אחרוני' נתנו ביהוה"ש שזהו ע"י התשו' דיוכ"פ. וכמו"כ הגילוי אלקו'
הנמשך בנשמו' כתי' כי חק לישראל הוא משפט לאלקי יעקב שיש דין
קיום התו"מ של השנה הקודמת. ולפי אופן התשו' דר"ה ויוכ"פ וכמו"כ בלוחות
שזהו כללוי הגילוי אלקו' שנמשך לנש"י הוא ע"י התשו' כו', הגם שיש
יתרון מעלה בלוחות השניות כמארז"ל ע"פ ויגד לך תעלומי חכ' כפלים
לתושי' באלו אני נותן לך מדרש הלכות ואגדו'. אך זהו מצד עצם מדריגתם
שכפנימי' ועצמי' מדריגתם הם גבוהים במעלה, אבל מצד הגילויים הלוחות
הראשוני' הם גבוהים במעלה על השניות, שזהו מ"ש בלוחות הראשוני' חרות
על הלוחות שהם בבחי' חרות מן השעבוד ומכל אלו הענינים. אבל בזמן
הגלות ואפילו בזמן הבית הראשון ההמשכה הוא לפי אופן ההעלאה וכן הוא
כל העבודה דעכשו' עד ימוהמ"ש הכל הוא בעבודה מלמטה וההמשכה
הוא לפי אופן ההעלאה שזהו כל עיקר הגילוי דלעתיד ע"י עבודת הבירורי'
דעכשו'. והנה באמת בהעלאת מ"ן יש יתרון מעלה, שזהו המעלה דלעתיד
שהגילוי והנה באמת בהעלאת מ"ן יש יתרון מעלה, שזהו המעלה דלעתיד
טפל כמ"ש ולא יאמר עוד חי ה' אשר העלה את בני מאמצ' כ"א חי ה'
אשר העלה כו' יאמר עוד חי ה' אשר העלה את בני מאמצ' כ"א חי ה'
חתונתו זו מ"ת וביום שמחת לבו הוא לימות המשיח שיהי' גילוי בעלה יותר
וכמ"ש הנה ישכיל עבדי ירום ונשא וגבה מאד, שזהו"ע מה שטעמי תורה
יתגלו לעתיד כמ"ש ישקני מנשיקו' פיהו. דעכשו' במ"ת נתגלה רק חיצוני'
התו', וטעמי תורה לא נתגלו. כ"א לעתיד יתגלה בחי' טעמי תו' שכ"ז הוא ע"י
עבודת הבירורים דעכשו' שהכח על הבירורי' הוא מהלוחות האחרוני' שזהו"ע
הוא יגיד לך תעלומי חכ' כו' שהו"ע חכ' סתימאה דבכח' אתברירו' שהוא
ח"ס שהגילוי מזה יהי' לעתיד. וז"ש גדול יהי' כבוד הבית האחרון כו' דבפרטיות
המדרי' הנה בבית ראשון הי' בחי' זיווג ראשון גילוי ה"א עילאה וגדול יהי'
כבוד בית האחרון שהו"ע בירור דב"ן, דבית הו"ע ע"ק, ובבית ראשון הי' מאיר
רק חיצוני' עתיק ולעתיד יהי' גילוי פנימי' עתיק. אך זהו בהגילוי דלעתיד
ע"י עבודה דעכשו', אבל בהגילוי דעכשו' במדרי' דיצי"מ ומ"ת ולוחות
האחרונות הרי ביצי"מ ובמ"ת הי' מאיר גילוי יותר מבלוחות שניות. אמנם
בהכרח הוא שיהי' הגילוי באופן כזה לפי שביצי"מ היו משוקעי' במ"ט שערי
טומאה ולא היו שייכים להעלאת מ"ן כלל (רק הי' בהם אמונה פשוטה שמצד
התקשרו' העצמיות כו'), ולכן הי' צ"ל ההמשכה בבחי' דילוג, והיינו ההמשכה
מבחי' פנימי' ועצמי' אוא"ס שיכול להיות נמשך גם במקום החשך והטומאה
ובלי שום העלאת מ"ן כו'. וזהו מה דכתי' על לעתיד או ידלג כאיל פסת, ואי'
בגמ' עומדים במומים ומתרפאין. והנה מום בגימ' ש' אלקי', דמהמ"ח צירופי'

האחרוני דש' אלקי יכול להיות יניקה. והנה אי ע"פ אך אל הפרכת לא יבא כי מום בו, דמום נמשך מפגמו דסיהרא. וזהו ענין א' דסיהרא הוא במל' ומוזה יכול להיות יניקה ולעתיד כתיב והי' אור הלבנה כאור החמה שיאיר גילוי אוא"ס במל' שהוי' ואלקי' יהי' כולא חד ממש או כתי' כולך יפה רעייתו ומום אין כך שלא יהי' יניקה, וזהו מה דכתי' או ידלג כאיל פסח. דהנה בקרי"ס כתי' ההרים רקדו, ההרים היינו חג"ת דאצי' רקדו והיינו שעולים להכלל בעצמות אוא"ס. אך זהו רק במדרי' דקדושה, אבל לעתיד כתי' או ידלג כאיל פסח והיינו שגם ק"נ ידלג כאיל והיינו מפני ריבוי הגילוי שיאיר לעתיד אז גם ק"נ יתעלה להכלל באוא"ס. וכמו"כ ביצי"מ שהיו משוקעים במ"ט שערי טומאה ויצאו ממצרים עד שנתעלו בעילוי גדול כמ"ש ובני יוצאים ביד רמה זהו מצד ריבוי הגילוי שהי' מאיר ביצי"מ. ובחי' תוקף האור הזה פעל עליהם שיצאו מתכלי' החשך והטומאה לתכלי' העילוי. וזהו ג"כ מה דכתי' אני ה' אלקיכם אשר הוצאתי אתכם וגו' להיות לכם לאלקים, והיינו שיצאו מתכלית החשך והטומאה עד להיות לכם לאלקי'. ועפי"ז יובן מה דכתי' אנכי הוי' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים ולא כתי' אשר בראתי שמים וארץ. והיינו דידוע דעיקר ענין יצי"מ הי' מה שיצאו מתכלי' החשך והטומאה לתכלית * עד להיות לכם לאלקי'. ולכן כתי' אשר הוצאתיך מאמ"צ ולא כתי' אשר בראתי שו"א, דענין בריאת שו"א כתי' בהבראם בה' בראם, והיינו אתא קלילא דלית בי' מששא, והיינו שהוא הארה בלבד. והגם דההתהוות הוא מסובב כמ"ש כל אשר הפך הוי' עשה דוהו מצד הפלא שיש בבריאת יש מאין שוהו דוקא בכח העצמו' שהוא לבדו בכחו ויכלתו לברוא יש מאין ע"י העבודה דעכשיו בקיום המצות מעשיות ועבודת הבירורים יהי' הגילוי הנעלה דלעתיד אך זהו עכשיו רק בהעלם, ומה שבהתגלו' הוא רק הארה בלבד, אבל ביצי"מ הי' הגילוי מבחי' פנימי' ועצמי' אוא"ס. וזהו דכתי' אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מא"מ ולא כתי' אשר בראתי שמו"א דענין בריאת שמים וארץ הוא רק מהארה בלבד אבל ביצי"מ הי' הגילוי מבחי' פנימי' ועצמית אוא"ס ועי"ז הי' היציאה מתכלית החשך והטומאה ומאפילה לאור גדול וכו'.

בס"ד הנחה פ' תו"מ, אנת"ר.

וראיתי אני שיש יתרון לחכ' מן הסכלות כיתרון האור מן החשך. והנה אי' במד' ע"ז אמרו משום ר"מ כשם שיש יתרון לאור מן החשך כך יש יתרון לד"ת על דברי הבלים. והנה לכאוי' אינו מובן מה בא ר"מ לחדש על דברי הכתוב שהרי פשוטו של מקרא כך הוא משמע שיש יתרון לחכ' שהיא ד"ת על הסכלות שהוא דברי הבלים וא"כ מה בא ר"מ לחדש כו'. והנה בזהר מתמיה על פסוק זה וכי שאר ב"נ לא ידעי שיש יתרון לחכ' מן הסכלות שדוקא שלמה דכתי' בי' ויחכם מכל האדם הוא ידע זאת, ומאריך שם בזה הענין. וכללות הענין מבואר שם ששלמה הוא בחי' מל' שהוא בחי' חכ"ת. דהנה יש חכ' בראש וחכ' בסוף. חכ' בראש הוא בחי' ח"ע דאצי' וחכ"ת הוא בחי' מל' שיוודת בבני"ע לברר בירורים ועי"ז נמשך תוס' אורות בח"ע דאצי'. ועי"ז כתי' אל יתהלל חכם בחכמתו כו' כ"א בזאת יתהלל המתהלל כו', חכמתו הו"ע ח"ע דאצי' ועי"ז אמר אל יתהלל כו' כ"א בזאת דוקא שהוא בחי' מל' שיוודת לבני"ע לברר בירורים עי"ז דוקא נמשך תוס' אורות בח"ע דאצי' שהו"ע השכל וידע אותי. וזהו"ע יתרון החכ' מן הסכלות שע"י בירור הסכלות עי"ז נעשה היתרון בחכ' כו'. ולהבין זה צלהק"ת דהנה אי' בגמ' דחולין אמרה הירח לפני הקב"ה וכי אפשר ששני מלכים ישתמשו בכתר א' אמר לה לכי ומעטי את עצמך אמרה לו רבש"ע וכי מפני שאמרתי לפניך דבר הגון אלך ואמעט את עצמי אמר לה לכן תמשול ביום ובלילה, ופירש"י שכדי לפייסה אמר לה, ועוד דברי פיוסין אמר לה שישאל יהיו מונין ללבנה וצדיקים יקראו על שמך, הוא דלא מותבא דעתה אמר הביאו עלי כפרה על שמיעטתי את הירח שע"ז מקריבין שעיר של ר"ח דכתיב בי' חטאת להוי'. וצ"ל כללות ענין טענת הירח, איך מלאה לבה לטעון נגד בוראה, וגם לאמר שאמרה דבר הגון, וגם בהתשו' שהשיב לה הרי לא אמר לה שדברי' אינם הגונים עד שיהי' צריך לפייסה בפיוסין. וגם מה שאמר אח"כ הביאו עלי כפרה משמע שנצחה בדברי', ואיך אפשר להעלות זה על הדעת שהנברא יהי' צודק נגד הבורא כמ"ש היצדק אנש מאלוק' וכמ"ש התפר את משפטי למען תצדק כי לא יצדק לפניך כל חי. והענין הוא דהנה כתי' ויעש אלקים את שני המאורות הגדולים ואח"כ כתי' את המאור הגדול ואת המאור הקטן, ואי' בזהר עי"ז בקדמיתא הוה יחוד שמשא וסיהרא בחיבורא חדא שמשא שלים כחדא שהו"ע יחוד הוי' ואלקים ולאחר הקטרוג אומר את המאור הגדול זהו שם הוי' ואת המאור הקטן זהו שם אלקים. והענין הוא דהנה כתי' כי שמש ומגן הוי' ואלקים, דכמו שאור וזיו השמש המתפשט להאיר על הארץ הוא בחי' אור וזיו בלבד שהוא הארה בעלמא שאין לו שום ערך והתייחסות לגבי עצם השמש הגם שהוא בחי' אור וזיו המתפשט מעצם השמש מ"מ הוא בחי' הארה לבד ומשו"ז אינו נוגע להשמש אם שהאור ממנו או שאינו מאיר מפני שהוא בחי' הארה לבד. וכמו"כ הוא למע' דשם הוי' הוא בחי' שמש שהוא בחי' הארה לבד כמ"ש אני הוי' הוא שמי שהוא בחי' שם והארה לבד, דכל האורות והגילויים המאירים בהעלמות מרכ"ד ועד סוכ"ד הוא בחי' הארה לבד. וז"ע אוא"ס וזיו השכינה.

שאוא"ס כולל גם האורות שלפה"צ, וזיו השכינה הוא בחי' אור הקו שמאיר
 לאחה"צ שהוא בחי' אור וזיו בלבד. ומ"מ הגם שהוא בחי' הארה לבד מ"מ הוא
 מעין העצם. דכמו שאור וזיו השמש הגם שהוא הארה לבד מן עצם השמש מ"מ
 הוא מעין העצם דכמו שעצם השמש הוא בהירי כך האור והזיו המאיר ממנו הוא
 בחי' אור המאיר מפני שהאור והזיו הוא גילוי מן העצם לכן הוא מעין העצם.
 שזהו ההפרש בין אור לשפע, דאור הוא בחי' הארה בעלמא ושפע הוא בחי'
 השפעת העצם וכמו בהשפעת השכל הרי השכל נשפע בזה שהרי גוף והארה
 נשפע בזה, ובפרט בהשפעה עצמיות כו', ומ"מ יש יתרון מעלה באור שהוא
 מעין העצם. משא"כ ענין השפע שאינה מעין העצם, שהשכל שמשפיע לו אינו
 מעין עצם חכמתו ולא כמו שהוא יודע השכל לעצמו, דפנימיות ומחות השכל
 אינו יכול להשפיע לו וגם המקבל אינו יכול לקבלו אלא שהוא לפי אופן כח
 חכמתו, שלפי אופן כח עצם חכמתו לפי אופן כזה הוא מראה כחו בההשפעה
 אבל לא שהשפע הוא מעין העצם, ויש ענין השיחות חולין של ת"ח שהגם שהם
 צריכים לימוד מ"מ אינם מעין עצם חכמתו כלל, וכמו"כ אפי' בהשפעה עצמיות
 אינו מוכרח כ"כ שיהי' בדומה לו ממש, הגם שהוא בדומה שהרי היא השפעה
 עצמי' אך מ"מ אינו מוכרח שיהי' בדומה לו, והעיקר בזה הוא שבהתגלות
 בכל הפרטים אינו מוכרח שיהי' בדומה לו. ומה שאמרו בגמ' מפני מה בניהם
 של ת"ח אינם ת"ח מפני דקרו לאיגשי חורא, משמע שלולא זאת הי' מוכרח להיות
 בדומה, היינו דוקא בבניהם של ת"ח משום שהתו' מחזרת על האכסניא שלה,
 לכן צריך נתינת טעם ע"ז שאינו בדומה, אבל מצד עצם ההשפעה אינו מוכרח
 להיות בדומה הגם שההשפעה היא בבחי' השפעה עצמו' מ"מ ה"ה הוא בא בבחי'
 גבדל מן העצם לכן יכול להיות שאינו בדומה לו, משא"כ האור שהוא בבחי'
 גילוי מן העצם לכן הוא מעין העצם. וכמו"כ יובן למע' שהאור הגם שהוא בחי'
 הארה לבד מ"מ הוא מעין העצם שהאור הוא בבחי' א"ס, שהרי אור הקו בכל
 מקום שנמשך עד בחי' הארת הקו שמאיר באצ"י הכל הוא בבחי' א"ס, רק שיש
 חילוקים בענין הא"ס איך שהוא למע' מאצ"י מכמו שהוא באצ"י, וז"ע הוי' אחד
 שהוא בבחי' אחדות ופשיטות הגם שאני הוי' הוא שמי שהוא בחי' הארה לבד
 מ"מ הוא בבחי' א"ס ובבחי' פשיטות. ומ"מ אנו רואים שהאור והחיות האלקי
 המתלבש בעולמות הוא בא ברבוי התחלקות, שזהו מצד רבוי התחלקות הנבראים.
 דהנה כתי' מה רבו מעשיך הוי' ומה גדלו מעשיך כו', דמה רבו מעשיך קאי
 על הנבראים התחתונים שיש ריבוי נבראים עד אין קץ ועד אין שיעור בהד'
 מינים דדצח"מ שבכא"א מלוכש חיות מיוחד וחיות פרטי לפי מוגו, ומה גדלו
 מעשיך קאי על הנבראים ומלאכים העליונים שבהם יש ג"כ ריבוי התחלקות עד
 אין שיעור שחלוקים בהשגתם ובהתענוג אלקי שבהם וכמו"כ הם מחולקים
 בהעבודה שלהם, וכמו במחנה מיכאל ק"פ אלף מחנות שמחנה מיכאל הוא
 באהבה, ויש בזה ריבוי התחלקות באופן האהבה, יש אהבה באופן כזה ויש
 אהבה באופן כזה. דכמו שבהנשמות שלמטה יש ריבוי התחלקות שאין דעותיהם
 שוות שחלוקים בהשגתם שזה משיג אלקי באופן כזה וזה משיג באופן כזה,
 וכמו"כ הם מחולקים בהמדות שלהם באה' וביראה דיש מתפעל ויש מתפעל

כר, זבאה' גופא יש רבבות מדרי' שהאבה היא לפי אופן ההשגה שלהם. נמצא שיש ריבוי התחלקות. וגם יש הגבלה מיוחדת לכא"א. שההגבלה הוא בב' ענינים, הא' הוא שההגבלה הוא בעצם המהות שעצם ההשגה והמדה מוגבלת בזה באופן כזה וזוהו סבת ההתחלקות מה שמחולקים זמ"ו הוא בהגבלה שלהם. וגם יש ההגבלה בהתפשטות דעד פה תבוא. ולכא' אינו מובן מאחר דשם הוי' הוא בבחי' א"ס ובבחי' פשיטות מאין ימצא הרבוי התחלקות שבהנבראים. אך הענין הוא דרבוי ההתחלקות האו ע"י שם אלקים כמ"ש אלקים קדושים המה, שאלקים הוא ל' רבים שזהו מ"ש עיר אלקינו, דכמו שהעיר נעשה מהרבה בתים והבית נעשה מריבוי אבנים שאבנים הם אותיות שתי אבנים בונות שתי בתים שלש אבנים בונות ששה בתים, וכמו שאור השכל כשבא בהתלבשות ברבוי צירופי אותיות ה"ה מתחלק לריבוי פרטים כמ"כ השם הוי' כשבא בהתלבשות בריבוי הצירופי אותיות דשם אלקים ה"ה בא בבחי' ריבוי התחלקות. ומ"מ אינו מובן איך יש בכח דשם אלקים לפעול ההתחלקות בהשם הוי' מאחר דשם הוי' הוא בבחי' פשיטות בעצם. אך הענין הוא דההתחלקות דשם אלקים הוא ע"י העלם והסתר העצמות דשם הוי', ומה שבא בהתלבשות בשם אלקים הוא בחי' הארה חיצוני' לבד, ועי"ז יוכל להיות ההתחלקות דשם אלקים. דמצד עצם שם הוי' כמו שהוא לא הי' יכול להיות ההתחלקות, ודוקא ע"י העלם והסתר דשם הוי' שאינו מאיר רק הארה חיצוני' לבד ועי"ז דוקא יוכל להיות ההתחלקות, שהתעלמות הוא בב' ענינים, הא' הוא ההתעלמות דפנימיות ועצמות דשם הוי' שע"י ההתלבשות, דבכדי שיוכל להיות ההתלבשות בשם אלקי' צ"ל מקודם ההעלם דעצמות דשם הוי'. וכמו עד"מ שצריך להלביש אור השכל באותיות הדבור הרי צ"ל מקודם ההעלם דפנימיות ועצמות אור השכל ועי"ז יוכל להתלבש השכל באותיות הדבור. וכשם שבכללות השפעת השכל אל הזולת צ"ל ההתעלמות דכללות אור השכל דכשמאיר אצלו הפנימיות והעצמיות דאור השכל אז אינו ניכר האור החיצוני השייך להמקבל, ודוקא ע"י התעלמות דכללות אור השכל אז ניכר חיצוני' האור שיוכל להיות בבחי' השגה להמקבל, וכמ"כ בכללות התלבשות השכל באותיות הדבור צ"ל ההעלם דפנימיות אור השכל. ומשו"ז אנ"ר שהעומק ופנימיות השכל אינו יכול לגלות באותיות הדבור, הגם שהוא יכול להלבישו באותיות הדבור אך באותיות קצרות שהעומק אינו ניכר בהם רק מה שיכולים לבוא מזה על העומק ופנימיות שבהם אך בגילוי אינו ניכר בהם. אך מה שבא באותיות המתגלים הוא רק חיצוניות אור השכל, והעומק והפנימיות צריך להעלים. ולכן אנ"ר בתוקף נביעת אור השכל ביותר שהוא בבחי' גילוי אור רב שאז מאיר פנימיות אור השכל אינו יכול לדבר, וכמ"ש על האריו"ל שהי' צריך ליגע למצוא צינור דק איך להשפיע לתלמידים. והיינו מצד תוקף הנביעה ורבויו גילוי אור שהי' מאיר אצלו לכן הי' צריך ליגיע גדולה איך להשפיע ולהתלבש באותיות הדבור. נמצא שבכדי שיוכל להיות ההתלבשות באותיות צ"ל ההעלם דפנימיות ועצמות האור. וכמ"כ הוא למע' דבכדי שיהי' התלבשות ש' הוי' בש' אלקים צ"ל התעלמות העצמות דשם הוי' ועי"ז דוקא יוכל להתלבש בשם אלקים. וההעלם הוי' היינו מה שהלבוש

גופא מעלים על האור. כמו שע"י התלבשות השכל באותיות אז הלבוש דהאותיות מעלים על הפנימיות דאור החיצוניות ג"כ ואינו מתגלה רק הארה חיצונית בלבד שהוא רק בחי' הארה דהארה לבד. וכמו"כ הוא למע', שלבד זאת מה שלצורך התלבשות צ"ל התעלמות העצמי, לבד זאת הרי הלבוש דש' אלקים גופא מעלים על האור דש' הוי'. וז"ש שמש ומגן הוי' ואלקים, דש' אלקים מעלים ומסתיר על ש' הוי', שצ"ל מתחלה ההתעלמות דפנימיות והעצמיות דשם הוי', וההתעלמות מה ששם אלקים גופא מעלים על האור. וענין יחוד הוי' ואלקים היינו מה שהשם הוי' מאיר שלא ע"י כיסוי והעלם דש' אלקים, שהש' אלקים אינו מעלים ומסתיר, ומאיר האור עצמי דש' הוי'. וי"ל ע"ד מ"ש וידעתם כי אני הוי' והייתי לכם לאלקים, שהוא בחי' גילוי ש' הוי' כמו שהוא והלבוש דשם אלקים אינו מעלים ומסתיר על השם הוי', ומ"מ הוא אומר והייתי לכם לאלקים שהגילוי גופא הוא ע"י שם אלקים, צ"ל שאלקים זה היינו בחי' הכלים דאצי'. דהנה הוי' ואלקים הם בחי' אורות וכלים, והיינו בחי' הכלים דאצי' שאינם בבחי' לבוש המעלים ומסתיר כהדין קמצא דלבושי מיני' ובי', שאינם בבחי' לבושים המעלימים, ועש"ז נק' בשם ספירות שהוא ל' ספירות ובהירות שאינם בבחי' לבוש המעלים ומסתיר שמאיר ע"י גילוי אור העצמי, ולכן נק' בשם צלם. דהנה כתי' בצלם אלקים ברא אותו כו' וכתי' ובדמות אלקים עשה אותו, שיש הפרש בין צלם ודמות, דצלם הוא בחי' צורה עצמיות שהוא בחי' גילוי אור העצמי, ודמות הוא שאינו מאיר רק בחי' דמות והארה לבד. ומשו"ז נק' הכלים דאצי' בשם צלם אלקים מפני שמאיר ע"י גילוי האור עצמי. וזה ההפרש בין ז"א ללמ' שהוא ההפרש בין אספה"מ לאספשא"מ, דאספה"מ הוא בחי' גילוי המהות. דהנה א"י בגמ' ע"פ ואראה את אדני יושב על כסא רם ונשא אמר לו אפשר משה רבך לא ראה כדכתי' כי לא יראני האדם וחי ואת אמרת ואראה כו', ומשני כאן באספה"מ וכאן באספשא"מ, שע"י אספה"מ נראה גילוי המהות, וכמו כשרואה איזה דבר ע"י זכוכית בהירה הרי נראה עצם מהות הדבר, וכמו כשרואה אור צח ביותר שצריך ע"י אספה"מ וע"י נראה עצם מהות האור. וברוחני' הו"ע הלבושים דמצות שנעשו לבושים להשגת הנשמות בג"ע, שהנשמות בג"ע יושבין ונהנין מזיו השכינה, שבג"ע מאיר גילוי המהות, שז"ע גילוי אצי'. הגם שבג"ע הוא בבי"ע, שגעה"ת הוא בעשי', וגעה"ע הוא בברי', מ"מ ידוע שבג"ע מאיר גילוי האור דאצי' ואצי' הוא בחי' מהות דאלקות. וכידוע דבג"ע מאיר בחי' ג"ר שאינם בבחי' התלבשות, שהו"ת ה"ה באים בבחי' התלבשות אבל הג"ר אינם באים בבחי' התלבשות שהוא בחי' גילוי המהות. ובפרט שידוע שבג"ע מאיר גילוי אור הסוכ"ע, שלכן בעליית הנשמה מגעה"ת לגעה"ע צ"ל מקודם הטבילה דנהר דינור לשכוח התענוג מהשגה הקודמת שלא יבלבל להשגה העליונה, וכמו ר' זירא כשעלה לא"י צם מאה תעניתא כדי לשכוח על התלמוד בבלי, דמשום שאין תו' כתורת א"י הי' צריך לישכח על התלמוד בבלי כדי שלא יבלבלנו. ומובן מזה שהמדרי' שבג"ע הם באין ערוז זל"ו, שבהמדרי' שהן בערך זל"ו הרי ההשגה שבמדרי' התחתונה מביא להמדרי' העליונה שבהעלי' שבס' והדרגה המדרי' התחתונה מביא להמדרי'

העליונה, לפי שהמדרי' העליונה מתלבש בהמדרי' התחתונה, ולכן המדרי'
 התחתונה מביא ומכשיר להשגה דהמדרי' העליונה. משא"כ בג"ע שהמדרי'
 התחתונה מבלבל ההשגה העליונה מובן שהמדרי' הם באין ערוך זל"ו. וענין
 אין ערוך הוא מצד גילוי אור הסוכ"ע, ובכדי שהנשמה תוכל לקבל גילוי אור
 המהות דאצ"י ובפרט בחי' גילוי אור הסוכ"ע הוא ע"י לבושי המצות. שממעשה
 המצות נעשו לבושים להנשמה בגעה"ת, ומכוונת המצות נעשה לבוש להנשמה
 בגעה"ע, וזהו לבושי הנשמות. ולמע' הו"ע ולבושו צדקה, שהלבוש אינו מעלים
 ומסתיר שמאיר ע"י גילוי המהות. ועד"ו הי' הלבוש דענן דמשה דכתי' בי' ויבא
 משה בתוך הענין כו', שהי' מאיר ע"י בחי' גילוי המהות. דזהו ההפרש בין
 משה לשאר הנביאים, ששאר הנביאים נתנבאו בכה ומשה נתנבא בזה שהוא
 בחי' גילוי המהות. ובפרט מצד הגילויים של קבלת התו' למע' שהוא גילויים
 עצמיים שזה הי' ע"י לבוש הענן שלא הי' מעלים ומסתיר. ואספשא"מ הוא
 שאינו מאיר ע"י גילוי המהות, כמו מראה (שפיגעל) שיש עליה מעבר השני
 ציפוי של כסף דק ומה שנראה על ידה הוא בדרך אר"ח שהוא בחי' דמות
 שאין זה גילוי המהות. וזהו ההפרש בין כלים דז"א למל' שהכלים דז"א הן
 בחי' אספשא"מ שאינן בבחי' לבושים המעלימים ומסתירים שמאיר ע"י גילוי
 המהות, משא"כ המל' היא בחי' אספשא"מ שהוא בחי' לבוש המעלים ומסתיר
 שאינו מאיר ע"י גילוי המהות. והענין דהנה משנת"ל בב' מיני העלמות, א' הוא
 העלם הפנימי' לצורך ההתלבשות, וההעלם מה שהלבוש גופא מעלים, כ"ז
 הוא דוקא בלבוש הנבדל, משא"כ בלבוש המיוחד מאיר שם גילוי אור העצמי.
 כשם שזה מובן שההעלם מה שהלבוש גופא מעלים הי"ו דוקא בלבוש הנבדל
 שהעצם אינו מעלים כמו"כ הוא ג"כ בההעלם דפנימי' ועצמו' הוא דוקא בלבוש
 הנבדל משא"כ כשהלבוש אינו נבדל אינו מעלים ומאיר גילוי אור העצמי.
 וכמו"כ הוא בכלים דז"א לפי שאינן בבחי' לבוש הנבדל לכן אינן מעלימים
 בב' העלמות הנ"ל. משא"כ בחי' מל' אינו מאיר ע"י גילוי המהות לפי שהוא
 בחי' לבוש הנבדל. ומה שהמל' היא בבחי' לבוש הנבדל הענין הוא, דהנה כתי'
 והיא מראה דמות כבוד ה', דענין המראה הוא שאינו בחי' העצם כמו מראה
 וגוון התפוח שאינם מעצם התפוח, הגם שהמראה מורה על העצם כמו מראה
 לכן מורה על מתיקות התפוח ומראה אדום מורה על חמיצותו, מ"מ הרי הגוונים
 אינם מתיקות וחמיצות שזהו דוקא בהממשות התפוח. רק שהטבעית הוא
 שהמתיקות הוא במראה לכן והחמיצות הוא במראה אדום. וממ"ש ומראה
 דמות כבוד ה', דכבוד גופא הוא בחי' הארה וגם מראה הוא בחי' הארה, הי'
 בחי' הארה דהארה שהוא בחי' הארה נבדלת. שזהו ההפרש בין הארה להארה
 דהארה, שהארה הוא בבחי' התאחדות ובבחי' דביקות, משא"כ הארה דהארה
 הוא בחי' הארה נבדלת. והענין הוא דהנה נת"ל דהאור הוא בחי' הארה לבד
 מ"מ הוא בבחי' א"ס ובבחי' פשיטות וענין הגוון הוא בחי' ציור. ומאחר שהאור
 הוא בבחי' פשיטות ממילא אינו שייך בו ענין הגוון. וענין הגוונים הוא בכלים
 שהמראה לכן הו"ע החסד ומראה אדום הו"ע הגבו' ומראה ירוק הו"ע הת"ת
 שהוא חג"ת, וחג"ת הוא מצד הכלים מ"מ הי' גווני הארה שהם מתארים את

האור והתוארים הם בבחי' תוארים עצמיים. וזהו לפי שהכלים ענינם הוא לקבל את האור ולא לפעול, שכל פעולה היא חוץ להעצם כו'. שזהו ההפרש בין ש' התואר לש' הפעולה, שש' התואר הוא בבחי' תואר עצמי, וש' הפעולה הוא חוץ להעצם. ומאחר שהכלים ענינם לקבל את האור ממילא הי' ענין עצמי לכן הגוונים הם בבחי' תוארי עצמיים. משא"כ בחי' מל' שענינה הוא לפעול פעולה היא חוץ להעצם, כידוע שמל' הוא לפעול פעולת ההתהוות ופעולת הגילוי בבי"ע, וכל פעולה אינו כמהות כח הפועל, וממילא הפעולה היא חוץ להעצם, והגילוי שמאיר ע"י אינו בבחי' גילוי המהות כ"א הארה דהארה לבד. וזהו מה שמבו' במ"א שהמשל דמראה וגוון א"ז צודק על בחי' מל', דמראה וגוון הוא מורה על העצם ומיוחד עם העצם, משא"כ בחי' מל' הוא בחי' נבדל מן העצם שבדוגמא כזאת הו"ע חכמת אדם תאיר פניו שאור עצם חכמתו ניכר בהארת פניו, אבל אינו משפיע לו בזה שכל, רק מה שע"י הארת פניו ניכר חכמתו בזה. משא"כ בחי' מל' הוא פעולה חוץ להעצם שהוא בחי' נבדל מן העצם. וכ"ז הוא עכשיו אחר הקטרוג שהוא כמו אספשא"מ, משא"כ קודם הקטרוג הי' גם בחי' מל' בבחי' אספה"מ, וכדאי' בפרדס שהמל' קודם הקטרוג הי' בבחי' אספה"מ. וי"ל שאז הי' הפעולה דמל' לא בבחי' פעולה חוץ לעצם. וי"ל דהתהוות הי' ע"ד התהוות הנשמות, דהנשמות הן בבחי' אלקות, הגם שהן נבראו בבחי' יש מ"מ הן בבחי' אלקות. דזהו ההפרש בין שאר הנבראים לנשמות, דהתהוות הנבראים הן בבחי' בורא ונברא משא"כ בחי' נשמות הן בחי' אלקות, שזהו אפי' בהנשמות דבי"ע. וכמ"ש כי חלק הוי' עמו, אעפ"י שהן בבחי' עם בחי' יש מ"מ הן בחי' חלק ה', שהן בחי' אלקות, וכמ"ש ה' אלקינו פי'. שכחנו וחייתנו הוא הש' הוי' שלגבי שאר הנבראים השם אלקים ה"ה מעלים ומסתיר אבל בהנשמות מאיר בחי' פ' בעצמו. כמ"כ הי' או התהוות באור"א ע"ד התהוות הנשמות והנשמות היו או במדרי' גבוה יותר, וזהו ע"ד גופו של משה שגופו הי' כלי לאלקות, שבעת הנבואה הי' הגוף עומד על עמדו, שזהו ההפרש בין משה לשאר הנביאים שבשאר הנביאים כתי' ואפול על פני שהי' צ"ל התפשטות הגשמיות, משא"כ במשה הי' הגוף עמדו, ולמע' מזה כמו גופו של אדה"ר שהי' יציר כפיו של הקב"ה, שעקביו של אדה"ר מכהה גלגל חמה, שזהו"ע כתנות אור באל"ף וכמו טעם עצו ופריו שוין, וענין מה שהיו בבחי' שתי המאורות הגדולים, הנה יש דעה במקובלים שהי' בבחי' אחת וכדאי' במערכת אלקות, ובפרד"ס שהיו או בבחי' אחת רק שהיו דו פרצופין, אבל הם חולקים ע"ז וסוברים שהיו שתי מדרי'. והענין הוא כמו ביחוד ה' ואלקים, דעכשיו יש ב' שילובים שילוב ה' באדני ושילוב אד' בה', והענין דהנה כתי' אל דעות ה', שיש ב' דעות ד"ע וד"ת, ד"ע שלמע' היש ולמטה האין שזהו דעת המשפיע שעצמותו ית' הוא היש האמיתי וכל האורות והגילויים הם בחי' אין שכולא קמי' כלי"ח והמדרי' הזאת נרגש גם בהאור שהוא המקבל מצד שהוא בבחי' דביקות ויחוד לכן נרגש בו הדעה העליונה שכולא קמי' כלי"ח והוא ג"כ בביטול זה. וכן הוא בכלל: במקום שלא יש שם העלמות והסתרים נרגש

הדעה העליונה איך שכולא קכל"ח כו', וכדאי' בסש"ב שאוא"ס אחד האמת
הוא לבדו הוא ואין זולתו וזו היא מדרי' החכ'. וד"ת למטה היש ולמע' אין
שזהו דעת המקבל שבהרגשתן הן בחי' יש ולמע' הוא אין שאינו מושג,
והביטול בזה הוא בחי' ביטול היש לבד, שזהו ההפרש בין ד"ע לד"ת שזהו
בחי' יחוד ויחודות, שד"ת הוא בחי' ביטול היש לבד, וד"ע הוא בבחי'
ביטול במציאות. וענין יחוד יחודות הוא שבבחי' יחודות יהי' הביטול
כמו ביחוד, ובוזו גופא יש ב' מדרי' שילוב ה' באדנות ושילוב אדנות בה'.
וכידוע שבהשילובים האות הראשון גובר. וענין שילוב אדנות בה' הוא
שהמציאות שבש' אדני מתבטל ממציאותו ונעשה כמו מציאות בה' הוא
והדוגמאות לזה הוא כמו עליות העולמות בשבת שעלייתם הוא בבחי' היצוני'
העולמות שעולמות ביי"ע עולים באצי' ונעשים כמו אצי' כמ"ש ביום השביעי
נתעלה וישב על כסא כבודו, שכבודו הוא בחי' וביום השביעי כו' היינו
עליית ביי"ע באצי' שנעשים כמו אצי' ומקבלים אור האצי' ועוד דוגמא
לזה מגופו של אלי' שעלה בסערה השמימה ונזדכך ונתברר גופו שנעשה
גופו כמו גוף של מלאך. ושילוב ה' באדנות שהמציאות שמש' אדנות אינו
נעשה בבחי' העדר המציאות, אלא שהמציאו' כמו שהוא במציאותו מתבטל
במציאותו והי' כלי לאלקות. והדוגמא לזה כמו גופו של משה שכמו שהוא
למלאך כ"א שהגוף גופא הי' בבחי' כלי לאלקות וניזון מזיו השכינה. וכמו
לע"ל שיהי' המטה במקום המעלה, הרי אין הכוונה שהמטה יהי' בבחי'
ביטול במציאות כ"א שהמטה כמו שהוא במציאותו יהי' כלי לאלקות. וכידוע
בענין ה' אחד שיש בזה ב' אופנים, הא' שהיש בטל במציאות, והב' שהיש
גופא הוא אלקות. שזהו ב' מדרי' דחכ' ובינה, שמצד המדרי' דחכ' הרי
היש בטל במציאות, ומצד המדרי' דבינה הוא שהמציאות גופא הוא אלקות.
וכמו"כ הי' בז"א ומל' קודם הקטרוג, שמצד ז"א הי' מדרי' שילוב אדנות
בה' ומצד בחי' מל' הוא שילוב ה' באדנות, והשילובים היו אז בתמידות
שבחי' ז"א ומל' היו אז כמו או"א. וענין מה ששניהם משתמשין בכתר אחד,
הנה בע"ח משמע שזהו מה שתפארת דאימא כשם שנעשית כתר לז"א
כמו"כ נעשה בבחי' כתר למל' שהמל' מקבלת מאימא שלמע' ע"י ז"א. עד"מ
כמו בדבור כשמגלה המדות שבלב בדבור או הדבור מקבל מהמדות ולפעמים
מקבל הדבור מהשכל, שזהו כשמדבר דברי שכל שאו השכל כמו שהוא מקור
למדות כמו"כ הוא מקור לדבור. ולמע' מזה הו"ע כבד פה וכבד לשון כו'.
דלפי שמשא הי' בבחי' ונחנו מ"ה בחי' ביטול במציאות ע"כ הי' כבד פה.
דאין הפי' שלא הי' לו דבור כלל כ"א שהדבור לא הי' במורגש. ועוד למע'
מזה זהו מה שאנו"ר שכשטרוד בטרדא עמוקה ביותר או הדבור הוא ממילא
שהדבור אינו במורגש, שכ"ז הו"ע עליית הדבור בכחות הנעלים כו'. דכמו"כ
הוא למע' שהמל' מקבלת מאימא עצמה שלא ע"י ז"א. וזהו"ע מה ששניהם
משתמשין בכתר אחד. וכמו"כ הוא בר"ח שאו הוא עליית המל' כמ"ש בפרע"ח
שזהו מעלת ר"ח על שבת מה שהמל' מקבלת מאו"א עצמן ואינה טפילה

אליו. אך לפי"ז א"מ ענין טענת הירח מה טענה בזה, וגם מענין שניהם משתמשין כו' משמע שזהו גם בהפעלה שלהם. אך הענין הוא, דהנה ידוע שבהמשכה יש ב' אופנים המשכה מלמעלמ"ט והמשכה שע"י ההעלאה מלמעלמ"ט. עד"מ כמו שני בנ"א א' עומד בהר וא' עומד בבקעה וההתחברות שלהם הוא על ב' אופנים, או שהעליון יורד למטה או שהתחתון עולה למע'. והנה בירידת העליון למטה לא יש מניעות ועיכובים וכמו שהוא למע' יורד ומתגלה למטה. ובעליית התחתון למע' יש כמה עיקולי ופשרי וצריך ע"ז כח גדול, וקבלת פני העליון הוא לפי אופן העלי' מה שעולה בהר לפי אופן כזה רואה פני העליון. וזהו ההפרש בין מ"ת להגילויים שבג"ע, דבמ"ת הי' ההמשכה מלמעלמ"ט כמ"ש וירד ה' על הר סיני, ואי' במד' ע"ז משל למלך שגזר שבני רומי לא ירדו לסוריא ובני סוריא לא יעלו לרומי עמד וביטל הגזירה ואני המתחיל כו' וזהו וירד ה' על הר סיני שהוא המשכה מלמעלמ"ט. משא"כ בג"ע ההמשכה הוא לפי אופן ההעלאה וכמ"ש מי יעלה בהר הוי' נקי כפים ובר לבב כו'. ולכן במ"ת הי' בהשוואה לכל, שמ"ת הי' לכל ישראל בשוה, ובג"ע יש כמה מדרי' וכמארז"ל צדיקים אין להם מנוחה לא בעוה"ז ולא בעוה"ב שנא' ילכו מחיל אל חיל וזהו ג"כ ההפרש בין ז"א למל', שז"א הוא בחי' המשכה מלמעלמ"ט ומל' הוא בחי' העלאה מלמעלמ"ט, שלכן כל ההעלאות הוא ע"י המל'. כידוע מענין כרוב אחד מקצה מזה שעליית הנבראים הוא ע"י המל' וההמשכה הוא לפי אופן העלאה, וקודם הקטרוג הי' ההעלאה כמו ההמשכה מלמעלמ"ט, והיינו שההעלאה הי' בעצמי' הז"א ולכן ההמשכה הי' ג"כ מעצמי' הז"א. וזה הי' טענת הירח שבהעלאה מלמעלמ"ט יהי' בזה יתרון מאחר שהוא מלמעלמ"ט שהוא בחי' עלי' בכח יש בזה יתרון מעלה לזאת טענה שיאיר בחי' יתרון זה שהוא עוד למע' מעצמי' המשפיע כו'.

ועוד זאת דהנה עתה בחי' מל' דאצי' נעשה כתר ועתיק לברי', וקודם הקטרוג הי' גם ז"א בחי' כתר לברי'. דמה שעתה בחי' מל' לבד היא בחי' כתר לברי' וזהו לפי שבריאה הוא בחי' יש לזאת אינו בערך שז"א יהי' בחי' כתר לברי' משא"כ קודם הקטרוג שהנבראים היו באו"א גם ז"א הי' בחי' כתר לברי'. וזה הי' טענת הירח שהיא לבדה תהי' בבחי' כתר לברי' כמ"ש בזהר שא' לה חמינא ברעותא דילך למהוי ראש לשועלים, שכוונתה הי' שתהי' בחי' כתר לברי' ובבחי' אספה"מ ושיהי' היתרון שיש בהעלאה מלמעלמ"ט. הגם שבאמת יש בזה יתרון מעלה, דאם האמת שיש בזה יתרון מעלה הרי הדבר כן הוא ובאמת הרי יש בזה יתרון מעלה, וא"כ מה הי' הטענה. הענין הוא שטענתה הי' שיתרון הזה יאיר בגילוי שהיתרון שיש בהעלאה הוא רק בהעלם וטענתה הי' שיאיר בגילוי. ולע"ל יאיר בזה בגילוי שזהו"ע מ"ש אשת חיל עטרת בעלה וכת' נקבה תסובב גבר שהמלי' יהי' בבחי' משפיע לז"א וכמ"ש והי' ביום ההוא יצאו מים חיים מירושלים כו', שהמל' יהי' בבחי' משפיע. וזהו ג"כ מה שנא' באבות כל אשר תאמר אליך שרה שמע בקולה, שהאבות היו טפלים לאמהות בנביאות וכ"ז הוא מפני שהטעימן מעין עוה"ב כו'. וזה הי'

הוספות

טענת הירח שתהי' בבחי' כתר לברי' בבחי' אספה"מ, וגם היתרון שיש בהעלאה מלמטמ"ע יאיר בגילוי, והשיב לה לכי ומעטי א"ע, שלא הי' זה בדרך עונש כ"א בדרך עצה שצריך להיות הירידה בבני"ע בכדי לברר בירורים, ועי"ז דוקא מאיר בחי' אור עצמי, שע"י התהוות מציאות היש ואח"כ ע"י ביטול הישות עי"ז מאיר בחי' אור עצמי, שזהו הי' הכוונה שיאיר בחי' אור עצמי דנתאוה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים, דלו דירה היינו גילוי העצמות, וזהו נשלמת ע"י מיעוט הירח דוקא, דמבחי' מאור הגדול אינו נשלם הכוונה כ"א דוקא ע"י מיעוט הירח עי"ז נשלם הכוונה, שע"י הירידה בבני"ע בבחי' ישות עי"ז הוא העלי', שע"י הישות גופא שהוא בחי' ריחוק עי"ז הוא העלי', והעלי' שדוקא מים תחתונים בחי' ריחוק בוכין כו', אך סברת הירח היתה שהבירורים יהיו מלמעלמ"ט, אך באמת אין הכוונה כן, דמבירור מלמעלמ"ט הרי עליית התחתון אינו בכח עצמו כ"א ע"י גילוי אור עליון מלמע' וגם העלי' אינו בכח. כ"א דוקא ע"י העלי' מלמעלמ"ע הרי העלי' היא בכח עצמו והעלי' היא בכח גדול, אך לפי"ז אי"מ מפני מה לא הי' ההתהוות מתחלה באופן כזה, י"ל שזה בדרך נתינת כח, לפי שבירידת המל' בבני"ע לברר בירורים צריכה ע"ז נתינת כח שלכל ענינים צריכים נתינת כח, ולפי שהכוונה הי' שיהי' באופן דעכשיו בכדי לברר בירורים לזאת הי' ההתהוות מתחלה באופן כזה בכדי שיהי' בבחי' נתינת כח, ועוד לפי שעולם על מלואו נברא מצד כי הפץ חסד הוא שיהי' בחי' גילוי אלקות בעולם, וזהו ג"כ מה שאמרה וכי בשביל שאמרתי דבר הגוף, לפי שבאמת הוא דבר הגוף שהכוונה הי' כך, אך לצורך זה מוכרח להיות ענין לכי ומעטי את עצמך, והיא טענתה בזה שסברה שהוא בדרך עונש כמ"ש בשל"ה שסברת הירח היתה שהוא בדרך עונש, אך באמת הוא בדרך עצה כנ"ל.

וזהו"ע מה שא' הקב"ה הביאו עלי כפרה על שמעטתי את הירח, דאין הכוונה שנצחה בדברי' אלא הענין הוא לפי שבמיעוט הירח שהמל' יורדת בבני"ע לברר בירורים יוכל להיות בזה אחיזה, דקודם הקטרוג שלא היתה לבחי' התלבשות בבני"ע לא הי' יכול להיות אחיזה כמו שבחי' ז"א שהמל' יורדת לבני"ע לברר בירורים המל' קודם הקטרוג, משא"כ לאחר הקטרוג המתברר בזה יכול להיות אחיזה, ועי"ז א' הביאו עלי כפרה, שכפרה הוא מל' קינוח וטהרה לטהר מיניקת החיצונים, ועוד ענין הביאו עלי כפרה, דעלי הוא על הוי' שהוא למע' משי' הוי' שהוא בחי' אור עצמי, ונמצא שהוא ביאור על ענין לכי ומעטי א"ע שהו"ע ירדת המל' בבני"ע לברר בירורים ועי"ז א' הביאו עלי על הוי' שהוא בחי' אור עצמי, וזהו"ע ע"י כפרה שהו"ע קינוח וטהרה שהו"ע הבירורים, ועי"ז מאיר בחי' אור עצמי, ובפרט ע"י השעיר של ר"ח, דהנה ארז"ל מ"ט עזיא מסגי ברישא והדר אימרא כברייחו

ש"ע ברישא חשוכא והדר נהורא. דשעיר הו"ע חשך, שזוה"ע התשובה דבכללות ענין הקרבנות הו"ע בירור הנה"ב וכמ"ש אדם כי יקריב מכם שההקרבה הוא מהנה"ב. ובפרט ע"י התשובה שע"ז מאיר בחי' אור עצמי, כידוע שבפ"ת משכין ל' בחילא יתיר. וההמשכה הוא בר"ח. שבר"ח הוא מולך הלבנה שהו"ע יחוד שמשא וסיהרא לפי שבר"ח נמשך אור חדש שלמע' מבחי' שמש הוי', דהרי אין כל חדש תחת השמש משא"כ בר"ח הוא המשכת אור חדש ולכן נק' ראש חדש שהוא ל' חדש, לפי שבר"ח מאיר בחי' אור עצמי שזוה"ע ע"י עליית הביורורים של כל החדש שמתעלים בער"ח וע"ז הוא ההמשכה בר"ח. ועפ"ז יובן מ"ש וראיתי אני שיש יתרון לחכ' על הסכלות. דהנה וראיתי אני הוא בחי' מל' והיינו ענין ירידת המל' בבי"ע לברר בירורים שע"ז מאיר האור עצמי.

והנה וראיתי אני א' שלמה שבימיו הי' קיימא סיהרא באשלמותא. אך זה גופא הוא ע"י הביורורים, כידוע שבהג' שלימות דאדם דוד משיח הרי גם דוד הוא בכלל, ודוד הי' איש מלחמה שהוא העלאה מלמטלמ"ע. ועיקר השלימות הי' בימי שלמה כמ"ש והוא איש מנוחות כו', אך זה הי' ע"י הביורורים של דוד. ולכן דוד עשה הכנה לביהמ"ק, דבנין ביהמ"ק הי' ע"י שלמה כמ"ש והוא יבנה בית לשמי, אך ההכנה לביהמ"ק עשה דוד. ועיקר השלימות הי' לעתיד, אך זה גופא הוא ע"י הביורורים דעכשוו. ולעתיד שיהי' גמר הביורורים אז יהי' הגילוי מזה. וזהו"ע יתרון החכ' מן הסכלות, היינו שהיתרון הוא מבירור הסכלות. וזהו ג"כ מ"ש ותרב חכמת שלמה מחכמת בני קדם שע"י הבירור דחכמת בני קדם ע"ז מתרבה חכמת שלמה, שדוקא ע"י הביורורים ע"ז מאיר האור עצמי. וגם האור עצמי מרומז ג"כ בראיתי אני, דהנה מ"ש אני ראשון ואני אחרון אי' במאו"א שאני ראשון הוא מל' דא"ק שמלוכש ברדל"א. דרדל"א הוא בחי' אין ואין אותיות אני. ואני אחרון הוא בחי' מל'. ומה שא' אני ראשון ואני אחרון היינו מה שהמל' מקבלת מבחי' פנימיות הכתר. וזהו"ע וראיתי אני שזוה"א שלמה ובימי שלמה הי' קיימא סיהרא באשלמותא, אך שזוה"א גופא הוא ע"י בירורים.

ועפ"ז יובן ג"כ מה שאי' במד' משום ר"מ כשם שיש יתרון לאור על החשך כך יש יתרון לד"ת על דברי הבלים. דהנה בהבלים יש ז' הבלים כמ"ש הבל הבלים אמר כו' הבל הבלים הכל הבל, ואי' במד' שהם כנגד ז' ימי בראשית שזוה"א חיות אלקי שנעשה בבחי' מקור להוות, ובבחי' זו שייך יניקה לפי שזוה"א בא בבחי' התלבשות בנבראים, משא"כ חכ' דתורה לא יש בזה יניקה כמארז"ל ד"ת אינן מקבלין טומאה וכן ת"ח אין אש של גיהנם שולטת בהם. וזהו יתרון המעלה שיש בחכ' דתורה על דברי הבלים. והעיקר בהיתרון שבדברי תורה על דברי הבלים היינו מהבירור של הבלים שע"ז נתוסף תוס' בחכ' דתורה. שז"ש חכמות בחוץ תרונה, דתרונה הוא בחי' רננא דאורייתא שהוא שיר ותענוג דתורה שהוא בחי' פנימיות הכתר. דהרי אורייתא מחכ' נפקת והתוס' אור. שהוא מבחי' פנימיות הכתר שזוה"ע

תרונה כ"ז הוא ע"י חכמות בחוץ שהו"ע התלבשות החכ' בחוץ לברר, ע"י גיתוסף תוס' אור בחכ' דתורה. וזהו ג"כ מה שר"מ בא לחדש על הכתוב דפשט' הכתוב משמע שיש יתרון בחכ' דתורה על הסכלות, והחידוש של ר"מ הוא שהיתרון דתורה הוא מבירור של ההבלים, שע"י גתוסף תוס' אורות בחכ' דתורה. וזהו ג"כ מ"ש אל' יתהלל חכם בחכמתו כו' שהוא בחכ' חכ' דאצ"י כ"א בזאת כו', היינו בהתלבשות המל' בבי"ע לברר בירורים ע"י מתוסף תוס' אורות בחכ' דאצ"י. וזהו מ"ש וראיתי אני שיש יתרון לחכ' על הסכלות שדוקא ע"י ירידת המל' בבי"ע לברר בירורים שהו"ע בירור הסכלות ע"י מתוסף תוס' אורות בחכ' שוהו"ע השכל וידוע אותו כנ"ל.

הנחה ל"ג בעומר, דע"א.

להבין ענין הילולא דרשב"י מה שהסתלקות דרשב"י נק' בשם הילולא דהילולא הוא יום החתונה ומפני מה נק' הסתלקות דרשב"י בשם הילולא דהסתלקות דשאר הצדיקים נקבע ליום התענית והסתלקות דרשב"י נק' בשם הילולא, והנה כמו"כ גם מ"ת נק' יום החתונה כדאי' במשנה על הפ' ביום חתונתו וביום שמחת לבו שיום חתונתו הוא מ"ת, וג"ז צ"ל מפני מה נק' מ"ת בשם חתונה, והענין הוא דהנה אי' בוהר תלת קשרין מתקשראין דא בדא ישראל ואורייתא וקוב"ה וכולהו דרגין על דרגין סתי' וגלוי' שיש סתים וגלוי' בקוב"ה ואורייתא וישראל, והנה בחי' סתים וגלוי' דקוב"ה הוא דהנה אלקות בעצם הוא סתום ונעלם מעין כל חי' שאינו בבחי' השגה שאינו שייך ששום אדם יאמר שהוא משיג אלקות להיות שאינו בבחי' השגה שהוא סתום ונעלם מעין כל חי', ומ"מ ה"ה בבחי' גליא שזהו מצד פעולותיו ית' שפעולותיו הם נראים ונגלים אלינו, עד"מ מח' דבור שדבור הוא בבחי' גילוי דמח' הוא העלם שכמה שיחשוב לא ידעו מה שחושב רק שיכול לידע שהוא טרוד במח' אך מה הוא חושב וזאת א"א לידע, משא"כ דבור הוא בחי' גילוי דהרי דבור הוא בחי' גילוי העלם עצמו לגבי הזולת דמח' הוא גילוי העלם עצמו לגבי עצמו ודבור הוא גילוי העלם עצמו לגבי הזולת, דהרי כל ענין הדבור הוא מה שהוא שייך אל הזולת דלעצמו הרי אינו צריך לדבור, וכמו"כ הוא למע' שז"ש דבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כו' וכמארו"ל בעשרה מאמרות נבה"ע שדבור הוא בבחי' גילוי, ובוה גופא יש חילוקי מדרי' דמי שהוא בדרגא תחתונה ה"ה משיג אלקות מעולם התחתון מבריאת והתהוות העולמות ומה שבכל אחד יש חיות אלקי שיש ריבוי נבראים וכמ"ש מה רבו מעשיך ה' ובכל א' יש חיות אלקי לפי מזגו ותכונתו וכמו"כ מהנהגת העולמות שבזה יש גדלות הבורא, ומי שהוא בדרגא עליונה ה"ה משיג אלקות מצבא השמים

ומהגלגלים מהסיבוב שלהם שבהם האלקות הרי אינו בבחי' העלם והסתר כ"כ דבעולם התחתון הרי האלקות מתעלם ומסתתר עד שנתהוו נבראים גשמיים ואין הכוונה בהיפך כ"א מה שהאלקות מתעלם ומסתתר ביותר שלא יש בהם השגה אלקות וידיעה אלקית, משא"כ בצבא השמים והגלגלים שהאלקות שבהם אינו בהעלם והסתר כ"כ שה"ה משיגים אלקות וכמו"כ הם בבחי' ביטול שזהו"ע וצבא השמים לך משתחווים, שהו"ע הסיבוב שלהם מה שמסבבים למערב לפי שהשכינה במערב, ויש מי שהוא בדרגא עליונה ה"ה משיג אלקות ממציאות המלאכים ומהשגה שלהם שהוא בחי' חיים ומוזן שלהם וכמו"כ מהעבודה שלהם שהוא הביטול שבהם שכ"ז הוא בחי' גליא דקוב"ה הן הנבראים שלמטה וכמו"כ מצבא השמים וגלגלים וכמו"כ גם המלאכים עד בחי' צדק מלכותא קדישא בחי' הארת המל' שמתלבשת בבי"ע שוהו הן בנשמות למטה וכמו"כ בנשמות דבי"ע למע' שכ"ז הוא בחי' גליא דקוב"ה משא"כ האלקות שלמע' מבחי' דבור קודם שבא לידי דבור שעלה במחשבתו ורצונו ית' להיות זהו בחי' סתום די"ל שזהו בחי' אצי' שהוא בחי' מח' כמ"ש בע"ח ההפרש בין אצי' לבריאה לבריאה הוא בחי' דבור ואצי' הוא בחי' מחשבה להיות שאצי' הוא בחי' ממוצע בין אוא"ס המאציל אל הנבראים וממילא הרי יש התכללות הנבראים וע"ס ונשמות דבי"ע כמו שהם במדרי' דאצי' ואין הכוונה על ההתכללות שבחי' מל' שזהו"ע השמות דמל' מהנבראים דבי"ע שהרי התכללות זאת הוא בהעשרה מאמרות שבבחי' מל' (ובאמת ג"ז הוא למע' מהעשרה מאמרות) אך כאן הכוונה דבע"ס ונשמות ומלאכים דאצי' הרי התכללות הע"ס ונשמות ומלאכים דבי"ע כמו שהם במדרי' דאצי', וידוע שבאצי' הוא בחי' המהות דאלקות דבבי"ע הרי אינו רק בבחי' מציאות כמארו"ל והחיות אינן רואות את הכבוד שוהו אפי' במדרי' עליונות דבי"ע, דרואין הוא בחי' ראיית המהות וע"ז א' והחיות אינן רואין כו' שזהו בחי' המציאות בלבד וזהו"ע סתים וגליא דגליא הוא בחי' מציאות וסתום הוא בחי' עצמו' שזהו כללות ההפרש בין סתים לגליא דגליא הוא רק בחי' מציאות וסתים זהו בחי' העצמו', והנה כללות ענין סתום וגליא שזהו"ע מח' ודבור זהו ההפרש בין סובב לממלא דממלא הוא בחי' גליא שזהו בחי' האור האלקי שמתצמצם להתלבש בהעולמות שבזה שייך השגה דמבשרי אחוה אלוך' כשם שאדם מרגיש כחות הנפש כמו"כ הוא מרגיש את האלקות וסובב הוא בחי' סתום מה שאינו מושג, וזהו ג"כ ההפרש בין מהות למציאות, דממלא הוא בחי' מציאות להיותו רק הארה והארה הוא רק בחי' התפשטות וגילוי מן העצם שלא יש בזה העצם וסובב הוא העצמות בחי' מהות, דבכלל ממלא הרי נכלל בזה כל הדר' עולמות בי"ע שגם אצי' הוא בכלל והגם שנת' שאצי' הוא בחי' מהות הרי ידוע שזהו רק בחי' מהות הזיו דבבי"ע הרי אינו רק בחי' מציאות הזיו ובאצי' בחי' מהות הזיו כידוע שבאצי' שהרי רק הארת הקו מאיר באצי', משא"כ בחי' סובב הוא עצמות כידוע שבעולמות שלמע' מאצי' מאיר בחי' עצמות הקו ובאצי' רק הארת הקו כו' וזהו"ע בחי' סתום, ומ"מ הרי א"ז בחי' אמיתית הסתום לפי שגם הסובב ה"ה בגדר השגה שע"י ממכ"ע יכולים להשיג גם

בחי' אוא"ס הסוכ"ע כמו עד"מ במח' ודבור הרי ע"י הדבור יודעים מה שחושב
 הגם שמח' היא העלם מ"מ ע"י הדבור יודעים מה שחשב במח' להיות שדבור
 א"א להיות בלא מח' ולזאת ע"י שמדבר אח"כ יודעים שחושב ויודעים מה
 שחשב דכמו"כ הוא בכחות הנפש הרי יש כחות הגלויים וכחות הנעלמים
 דכחות הגלויים הם שכל ומדות שבזה מרגישים בחי' המהות דכה השכל וכח
 המדות משא"כ כחות נעלמים שאינם בבחי' גילוי מ"מ הרי מהכחות הגלויים
 אנו יודעים הכחות הנעלמים שאנו יודעים שיש מקור שמשם נמשכים הכחות
 הגלויים וכמו"כ יכולים לידע האופן דכחות הנעלמים כמו שכל גלוי וכח
 המשכיל הרי מהשכל גלוי יודעים מציאות דכח המשכיל שממנו נמשך השכל
 גלוי והאדם בעצמו ה"ה מרגיש את הכח המשכיל דבעת שנופל לו נקודת
 ההשכלה ה"ה מרגיש שנמשך מאיזה מקום שלמע' כו' הרי מהשכל גלוי הרי
 אנו יודעים מציאות דכח המשכיל והאדם בעצמו ה"ה מרגיש אותו, וכמו"כ
 יכולים לידע האופן דכח המשכיל כידוע שכח המשכיל יש בו ציור דבעצם
 הוא כח כללי להשכיל כל מיני השכלות ומ"מ אנו"ר שיש חילוקי' בחכ' שזה
 משכיל חכ' זו וזה בחכ' זו הרי החילוקים הוא באופן דכח המשכיל שבזה הרי
 חכ' זאת היא בהתגלות ביותר בכח המשכיל, וכמו"כ יכולים לידע עד היכן
 יכול להגיע בכח המשכיל שלו שמהשכל ומעמקות שלו בגילוי יכולים לידע
 עד היכן יכול להגיע דעד פה תבא בכח המשכיל כשם שיש חילוקי' בחכ' שזה
 בחכ' זו וזה בחכ' זו כמו"כ בחכ' אחת יש ג"כ חילוקי' שזה מגיע בהשכל
 באופן כזה וזה באופן כזה רק זאת א"א לידע מה שיכול להגיע בדרך או"ח
 שזהו ע"י קושיות התלמידי' דתלמיד המחכים את רבו וכמו"כ ע"י יגיעה
 דמחכה לו למאן דדייק כו' זה א"א לידע אך ג"ו הרי ידוע שהכלי ע"ן הוא
 ההמשכה נעלמת דכח המשכיל שזהו בחי' הכלי על הגילויים דבדרך או"ח
 שזהו"ע יהיב חכמתא לחכימין דלפי אופן ההמשכה נעלמת כו' לפי אופן כזה
 הוא הגילויים דבדרך או"ח, אך זאת א"א לנו לידע כידוע שזהו מצד כח א"ס
 שיש בנפש אך בהגילויים שבדרך או"י אנו יכולים לידע שמהשכל ועמקות שלו
 בגילוי הרי אנו יודעים שעד היכן יכול להגיע בכח המשכיל שלו, וכמו"כ הוא
 בכל הכחות כו' וכמו"כ הוא למע' שע"י ממלא יודעים אנו את אוא"ס הסובב
 לפי שממלא הוא בחי' הארה שזה מובן שהוא בחי' הארה מאחר שבא בבחי'
 התלבשות ועצמי אינו בבחי' התלבשות וממילא ג"ו מובן מאחר שהוא בחי'
 הארה הרי יש העצמי שממנו נמשך ההארה וכמו"כ יודעים שהעצמות מופלא
 ומרום מההארה וא"ו הידיעה באופן ההפלאה כ"א בכלל מה שמופלא, הרי
 מההארה אנו יודעים שיש בחי' עצמי שממנו נמשך ההארה וגם מה שהעצמי
 הוא מופלא ומרום שזהו ג"כ ידיעה דבכדי לרום אוא"ס שאוא"ס מרום
 ונגב זהו ג"כ ידיעה וכמו"כ יכולים לידע אופן ההפלאה דאוא"ס שזהו ג"כ
 ידיעה שזהו"ע תוארי השלילה כידוע שיש תוארי החיוב ותוארי השלילה שג"ו
 הוא בבחי' תוארי' נמצא שגם בסובב שייך השגה שזהו הכוונה בהארה שע"ן
 ידעו את העצמי וזהו מה שאי' בפרד"ס שאצי' נקי' שמו של א"ס דהכוונה
 בהמוצע דאצי' שע"ן ידעו את האוא"ס שלמע' מאצי' שזהו"ע מה שאו' שם

שזה כמשל בית יד של הכלי שע"י תופס את הכלי כמו"כ הו"ע אצ"י שע"י
 דוקא ידעו את האוא"ס שלמע' מאצ"י ומאחר שגם בסובב שייך השגה הרי
 א"ו אמיתית ענין הסתום ואמיתית ענין הסתום זהו בחי' העצמות אוא"ס שלמע'
 גם מבחי' סובב שאינו אפי' בגדר השגה כידוע שיש מה שנודע מציאותו ולא
 מהותו ויש מה שלא נודע מציאותו ג"כ, וזהו"ע ב' המדרי' שבכתר בחי'
 חיצוני' הכתר ובחי' פנימיות הכתר דחיצוני' הכתר הוא בחי' א"א שהוא ראש
 ומקור לנאצלים ומאחר שהוא בבחי' מקור להם ממילא ע"י יודעים את המקור.
 משא"כ בחי' פנימיות הכתר שהוא בחי' עתיק בחי' תחונה שבמאציל שנעתק
 ונבדל לגמרי שאינו אפי' בבחי' מקור להגילויים וממילא ע"י הגילויים אינו
 שייך שידעו בחי' זו, וזהו"ע מה שאי' בפרד"ס נתיב הל"ב שיש שכל מופלא
 ושכל נעלם, שכל נעלם הוא שיכולים לבוא עליו ונעלם הוא מהגילוי אבל מימ'
 יכולים לבוא עליו ושכל מופלא הוא שאין יכולים לבוא עליו כמו שיש שכלים
 עמוקים ומימ' יכולים לבוא עליהם ושכל מופלא הוא שאין יכולים כלל לבוא
 עליו שזהו ע"ד ענין זמן ומקום שידוע שהם מחודשים דבאלקות אינו שייך
 ענין זמן ומקום שגם כל החוקרים מודים בזה שלמע' מגלגל התשיעי לא יש
 שם בחי' מקום ומ"מ בכדי להבין זאת בשכל אנושי איך הוא דבר שאינו בבחי'
 מקום זהו א"א בשכל אנושי בשו"א להשיג קק להנשמה להנה"א שייך השגה
 אפי' בשאינו בבחי' זמן ומקום משא"כ בשככל אנושי אינו כן, כמו"כ הו"ע שכל
 מופלא שאינו בגדר השגה כלל הגם שהוא ג"כ בחי' חכ' אבל הוא בחי' חכ'
 דעתיק וזהו"ע סתים וגליא דקוב"ה דגליא הוא בחי' הארה ובחי' מציאות
 וסתים הוא בחי' העצמות וכמו"כ הו"ע בתורה שיש שם ג"כ בחי' סתים וגליא.
 דגליא הו"ע הוויות דאביי ורבא שזהו בבחי' השגה, וכמו"כ החכ' שבזה הוא
 בבחי' השגת המהות וסתים זהו מה שאינו בבחי' השגה שזהו בחי' הסודות
 ורזין דאורייתא שהוא הלימוד התו' בג"ע ששם הוא הלימוד ברוחניות כמו אם
 בהרת קדמה לשער לבן שאינו שייך שם בהרת משער לבן כ"א שהלימוד הוא
 ברוחניות, ומ"מ א"ו אמיתית ענין הסתים מאחר שגם בזה שייך השגה שע"י
 לימוד התורה בגליא עי"ז יודעים הענינים איך הם ברוחניות, ואמיתית ענין
 הסתים הוא שאינו בבחי' השגה כלל שזהו"ע מה שיש רזין ורזין דרזין שרזין
 דרזין הוא מה שאינם בבחי' השגה כלל שזהו"ע שמן שצף ע"ג היין דהשמן
 אינו בבחי' התערבות דהנה יין הוא ג"כ פנימיות התורה דנכנס יין יצא סוד
 יינה של תורה אך מ"מ הרי היין מתערב עם איזה דבר משא"כ השמן אינו
 בבחי' התערבות כלל, וזהו אמיתית ענין טעמי תורה שיתגלו לעתיד שזהו"ע
 סתים וזהו"ע סתים וגליא דתורה דגליא הוא בחי' התורה כמו שהוא בבחי'
 השגה וסתים הוא שלמע' מהשגה ואמיתית ענין הסתים הוא שאינו בבחי'
 השגה כלל, וכמו"כ יש בגשמות ג"כ בחי' סתים וגליא דגליא זהו בחי' כחות
 הגלויים דשכל ומדות שבזה הוא עבודת האדם דשכל הוא בחי' השגת אלקות
 וידיעת התו' ומדות הם בחי' אהוי"ר שבהתגלות שבזה הוא עיקר עבודת
 האדם, וסתים זהו בחי' מקיפים אך שבזה יש ב' מדרי' בחי' מקיף דחי' זהו
 ג"כ מהשייך אל הפנימיות שזהו"ע בחי' מזליהו דחוי, שזהו"ע הרהורי תשובה

שנופלת להאדם מהכרוזים שלמע' שהנפש רואה ושומעת וממנה נמשכת גם להארת הנשמה המלוכשת בגוף, נמצא שא"ז אמיתית ענין הסתים ואמיתית ענין הסתים זהו בחי' מקיף דחי' שאינו שייך להפנימיות כלל, וזהו"ע סתים וגליא דנשמות דגליא זהו בחי' כחות הגלויים וסתים זהו בחי' מקיפים ואמיתית ענין הסתים זהו בחי' מקיף דחי' שאינו שייך להפנימיות כלל, נמצא שיש סתים וגליא הן בקוב"ה והן באורייתא והן בנשמות, דגליא הוא בחי' הארה ובחי' מציאות וסתים הוא בחי' העצמות, וע"ז אמר תלת קשרין מתקשראין כו', להתקשרות הנשמות עם אלקות זהו ע"י ממוצע דתורה, והנה אופן ההתקשרות שלהם זהו כמו עד"מ הקשר של חבלים שמקשרים חבלים ביחד דראש דחבל התחתון הוא מקושר לסוף דחבל העליון וראש דחבל העליון הוא מקושר לסוף דחבל שלמע' ממנו דכן הו"ע ההשתלשלות. עד"מ השתלשלות הטבעות זב"ז דראש דטבעת התחתון אחוז בסוף הטבעת העליון כו', וכן הוא ג"כ בהתקשרות הנשמות עם התורה דראשית ופנימיות של הנשמות הם מקושרים עם בחי' גליא וחיצוניות התו' שזהו"ע ישראל שהוא ר"ת יש ששים רבוא אותיות לתורה שכל נשמה יש לה אות מיוחד בתורה וז"ש אמרתך חיתני דאמירה הוא בחי' אמירה ודיבור שהוא גליא דתורה וזהו בחי' חיים לנשמות, וכמו"כ ראשית ופנימיות של התורה שהוא בחי' חכ"ע מתקשר בגליא דקוב"ה שהוא בחי' חיצוניות הכתר, כידוע בענין טעמים נקודות תגין אותיות דאותיות הוא בחי' אחרונה דתורה וטעמים הם בחי' עליונה דתורה וגם טעמים הם אותיות אלא שהם בחי' אותיות שבכתר, וככה הוא ההתקשרות דקוב"ה ואורייתא ונשמות דפנימי' וסתים של נשמות מתקשר בחי' התו' וז"ש זאת לפנים בישראל וזאת היינו בחי' חי' התו' כמא' יבא זה ויקבל זאת כי לפנים בישראל הוא בחי' פנימית וסתים שבנשמות וכמ"ש ואלה המשפטים אשר תשים לפנים ובחי' פנימי' וסתים דתו' מתקשר בחי' דקוב"ה וכ"ה אופן ההתקשרות שלהם דחי' דקוב"ה שבעליון נעשה פנימי' לתחתון, אך כ"ז הוא כמו שהתורה היא בבחי' סדר והדרגה בחי' ראש וסוף אך ענין נתינת התו' שנתנו תו' לישראל או הי' גילוי בחי' פנימי' דקוב"ה ופנימי' התו' בפנימי' דנשמות כמ"ש פנים בפנים דבר ה' עמכם שאז הי' גילוי פנימי' וסתים דקוב"ה ואורייתא בפנימי' דנשמות אף ששמעו בדבור ואותיו' כמא' אנכי כו' וכמו"כ בנשמות הי' דוקא כמו שהן בגוף שהרי לא העלו נשמות למע' ונתנו שם להם את התו' היינו במדריו' שהגוף אין לו שום מקום כלל כ"א דוקא בגופים ומ"מ הי' גילוי הפני' דקוב"ה ואורייתא בפנימי' דנשמות ישראל כו' וכמו"כ הוא עתה שבבחי' גליא וחי' התו' דתורה יש בזה בחי' הסתי' דקוב"ה כמארז"ל כל הקורא בתורה כאלו קורא בשמותיו של הקב"ה דקורא היינו בבחי' גלי' ואותי' דתו' ה"ז כאלו קורא בשמותיו כו' היינו שמות עצמיים ולא שמות של בחי' הגילויים, וז"ש כי לא על הלחם לבדו יחי' האדם כי על כל מוצא פי הוי' דלחם הוא בחי' חי' התו' התו' כמו שנתלכשה לברר בירורים וזהו כי לא על הלחם בחי' חי' התו' לבדו יחי' האדם כי על כל מוצא פי הוי' היינו מקור פי הוי' כו' וז"ש ודברי אשר שמתני בפוך ודברי היינו בחי' מל' דאצי' ומל' דאיק' דהנה התו' נתלכשה

לברר בירורים והבירורים הם דוקא מבחי' עץ החיים דעצם ענין ההתלבשות כו' זהו בחי' עץ הדעת כו' אבל עצם ענין הבירורים הם מבחי' עץ החיים וזהו בחי' אתברירו דאין הכוונה על חכ' הגלוי' כ"א על חכ' שבמצמות ונמצא דבבחי' גלי' דתו' מלוּבש בחי' סתים דקוב"ה כו' וזהו מה שהתו' היא בחי' ממוצע אינו כמו הממוצע דס' השתל' שמפסיק בין שני דברים שמחבר כמו עד"מ המתורגמן דכשהמשיע והמקבל אינם בערך זל"ז או מעמידן מתורגמן ביניהם שהמתורגמן מקבל חיצוני' השכל מהמשיע אך אינו משיע זאת למקבלים שהרי אינם יכולים לקבל רק שההשפעה מתעצם ומתאחד עמו ואז ה"ה משיע השפעה לפ"ע המקבלים ונמצא שהממוצע הוא מפסיק ביניהם אבל ממוצע דתו' אינו בחי' ממוצע המפסיק כמו ע"ד מ"ש במשה אנכי עומד בין ה' וביניכם שהי' ממוצע בין הקב"ה לישראל מ"מ לא הי' ממוצע המפסיק שהרי שכינה מדברת מתוך גרונו של משה וכמו"כ הוא בבחי' ממוצע דתו' שאינו בבחי' ממוצע המפסיק שזהו"ע התלת קשרין דלכאו' לא יש רק שנים התקשרות פנימי' דנשמות עם בחי' חיצוני' דתו' ופנימי' דתו' בבחי' גליא דקוב"ה וקשר הג' היינו שבבחי' חיצוניות דנשמות יש בזה בחי' סתים דקוב"ה וסתים דתורה כו', וזהו מ"ש ביום חתונתו זו מתן תורה מִצַד גילוי' הסתימות שהי' במ"ת והנה מ"מ צ"ל גילוי' בחי' סתים דהנה ענין התו' הוא שיהי' בבחי' גילוי' דוקא שצ"ל בבחי' ידיעה והשגה דוקא דתו' היא בחי' פנימי' דמצות הם בחי' מקיפין משא"כ תו' היא בבחי' פנימי' מל' דלכן התו' נתלבשה בבחי' אותי' מפני שאף שאין לו שייכות והשגה ועיקר ענין התו' הוא בבחי' הגילוי' לכן נתלבשה בבחי' אותי' כדי שיהי' בבחי' גילוי' לכל ולכן יש חילוקי מדרי' במארי תו' דבמצות הכל שוין מפני שהמצות אינם בחי' גילוי' דמצות לאו ליהנות נתנו דמצות הם בבחי' אוא"ס שלמע' מבחי' גילוי' ולכן בזה הכל שוים אבל התו' היא בחי' הגילוי' וכמו"כ הוא בבחי' הסתים צ"ל גילוי' בחי' הסתים דבגלי' דתו' אף שגם בזה יש בחי' הסתים דקוב"ה אך ה"ז בהעלם וע"כ צ"ל גילוי' בחי' הסתים כשם שבתורה יש חילוקים שיש מי שמשיג רק בחי' אותי' דתו' ויש מי שיכול להשיג גם השגות התו' ובוה גופא יש חילוקים וכמו"כ הוא דבגליא דתו' אף שיש בזה בחי' סתים אך בבחי' העלם וע"כ צ"ל גילוי' בחי' הסתים, וכמו עד"מ בקשרים גשמיים שבכדי שיהי' קשר של קיימא צריך לעשות שני קשרים וכמו"כ ברוחני' י"ל שהוא בחי' סתים וגלי' דתור', ובמ"א מבואר שב' הקשרים הם בחי' אהוי' דהתקשרות הנשמות עם הקב"ה הוא ע"י אהוי' דאורייתא בלא דו"ר לא פרחא לעילא ואוי"ר הוא דוקא ע"י בחי' סתים דתו', והנה בשבועות או הי' עיקר מהגילוי' בחי' גלי' דתו' ואף שהי' בזה בחי' סתים ג"כ אך זה הי' בהעלם ועיקר הי' הגילוי' בחי' הגלי' וההתגלו' בחי' סתים הוא ע"י רשב"י, דהנה תלמידי ר"ע הם יסוד דתושבע"פ שהם החזירו עטרה ליושנה שיכולה הי' להיות שתשתכח תו' מישראל ור"ע ותלמידיו החזירו העטרה כו' אך עיקר ענינם הי' בבחי' גלי' דתו' משא"כ גילוי' בחי' הסתים דתו' הי' ע"י רשב"י כידוע שהי' נשמה מבחי' אצי' שלא ע"י הסתר והתלבשות דבי"ע ולכן ידוע שבהלכות הנגלות ראה בחי' סודות ורזין דאורייתא

וזה הי' כג ענינו לגלות בחי' הסתים ולכן ל"ג בעומר שהוא יום הסתלקותו
 נק' בשם הילולא כשם שיום מ"ת נק' בשם חתונה ע"ש גילוי בחי' הסתים
 וכמו"כ ל"ג בעומר נק' בשם הילולא דרשב"י מפני שע"י הי' עיקר גילוי
 בחי' הסתים, אך עדיין אינו מובן למה דוקא בעת הסתלקותו והענין דהנה
 בסעודות חתונה יש ב' מיני סעודות סעודה א' מה שהחתן עושה בבית הכלה
 והיא הנק' סעודת כלה שמחת כלה ואח"כ ביום עושה החתן סעודה בביתו והיא
 הנק' סעודת חתן והוא ע"ד כמו המלך שמשדך א"ע עם אשה שאינה בת מלך
 וגם אינה מעיר המלוכה ואז יורד המלך עם כל שריו וגדודיו לבית אבי הכלה
 ושם מראה בחי' חיצוני' גדולתו וגם השרים משתדלים להראות חיצוני' מלכותו
 ומה מתפעלים בני הכפרים שאין להם שייכות (ויי האבין ניט קיין אידיעלקייט)
 להתפעל מעצם רוממותו אך אח"כ כשבא למלכותו ולהיכלו אז הוא מגלה בחי'
 רוממות עצמותו ולא חיצוני' גדולתו מפני שבוה אין בני העיר מתפעלים כ"א
 מבחי' רוממותו בעצם, וכמו"כ הוא למע' שבמ"ת הי' גילוי בחי' חיצוני' גדולתו
 למטה וירד הוי' על ה"ס הוא בחי' מלי' והי' בקולות וברקים וריבוי גדודי
 מלאכים כמ"ש רכב אלקים ריבתיים אלפי שנאן, אף שהמלאכים אין להם
 שייכות בעצם לבחי' התו' אך זה הי' בכדי להראות גדולתו ית' שעיקר הי'
 גילוי בחי' חיצוני' גדולתו ואף שבישראל הי' או גילוי הפנימי' ג"כ כמו פרחו
 נשמתו זהו מצד נשמות בעצם אבל עיקר הגילוי הי' מבחי' החיצוני' ואחר
 מ"ת או התחילו היחודים באצי' בחי' יחוד זו"ג דאצי' שזהו בחי' סתים והענין
 כמו במצות שבת יש בחי' שבתא דליליא שהוא בחי' העלאה ואף שיש בוה
 המשכה אך זהו המשכה שע"י העלאה שהוא בחי' מנוחה שע"י אחר עבודה
 ויגיעה ויש בחי' שבתא דיומא שהוא בחי' עונג עצמי שהן בחי' חקל תפוחין
 קדישין ובחי' עתיק יומין ויש בחי' מנוחה בעצם שהיא בבחי' מנוחה דשבת
 וכמו"כ הוא בכל המצות אך זהו הכל בבחי' גלי' דתו' וכמו"כ הוא בבחי'
 הסתים דתו' שע"י רשב"י שכל ימי חייו הי' התגלות הסתים למטה שהוא בחי'
 חיצוני' אבל ביום הסתלקותו הי' או גילויים נעלים כמבוי' בזהר שגילה אז כל
 מה שלא גילה כל ימי חייו והעיקר הוא לאחר הסתלקותו שאז עליות נשמתו
 במדרי' נעלית וע"י נעשה יחודים באצי' ולמע' מאצי' ואז הי' גילוי אמיתי'
 בחי' סתים וזהו כמ"ש בתני' באגה"ק על מא' שבק חיים לכל חי שמי שהי'
 חי בתורה או לאחר הסתלקותו שבק חיים בחי' חיים אמיתים וי"ל שההפרש
 הוא כמו שנת"ל שבבחי' סתים יש ב' מדרי' בחי' הסתים ששייך לבחי' הגילוי
 ובחי' הסתימות בעצם וזהו ההפרש בין הגילויים שגילה כל ימי חייו להגילויים
 שביום הסתלקותו והעיקר לאחר הסתלקותו שאז הי' גילוי בחי' אמיתי' ענין
 הסתים וזהו"ע הילולא דרשב"י ונק' בשם הילולא ע"ש גילוי בחי' הסתים
 והעיקר לאחר הסתלקותו שאז גילוי אמיתי' בחי' סתים כו'.

בס"ד הנחה ש"ק במדבר, אע"ת ר.

שאו את ראש כל עדת בניי כו' במספר שמות כל זכר לגלגלותם מן עשרים שנה ומעלה כו' תפקדו אותם כו' אתה ואהרן ואתכם יהיו איש איש למטה איש ראש לבית אבותיו הוא. וצ"ל מ"ש שאו את ראש כל עדת בניי דמשמע שמנאו את ראשי העדה ובאמת כל העדה נמנית והל"ל כל עדת בניי, והרי הנשיאים הם בכלל המונים וכמ"ש ואתכם יהיו כו'. גם צ"ל למה נצרכו הנשיאים להיות מהמונים את בניי דתחי' הפרשה הוא למשה ואח"כ כתיב תפקדו כו' אתה ואהרן ואח"כ אמר ואתכם יהיו כו' שהנשיאים יהי' ג"כ בין המונים, מה הי' צ"ל דוקא. עוד צ"ל מ"ש במספר שמות, הלא לא נמנו פה כלל בפרטיות, דבפ' פנחס הוא מונה ראשי משפחות, וכאן גם זה אינו כ"א כללות המספר מכל שבט, וא"כ למה אמר במספר שמות שמשמע שספרו את כולם. גם צ"ל פעולת ענין המספר שבכלל אין בזה שום התחדשות שאין שינוי בדבר הנספר מקודם שספרו לאח"כ, כ"א הוא ענין גילוי ההעלם וכל גילוי צ"ל ע"י דיבור, ולכן קוראין גם עתה בתורה בדיבור ענין המספר בכל שנה להמשיך בחי' ת"ר אלף בגילוי. דבכלל ענין במספר שמות הוא בחי' ת"ר אלף שמות העליונים כמ"ש באצ"י ומשם נמשכו לבריאה עולם המלאכים. ואי' בזה שגם שם ה' מחנות שכינה הם במספר ת"ר אלף עד שנמשכו בחי' נש"י למטה במספר כזה, וא"כ אין בזה התחדשות ולמה נספרו. גם צ"ל מה שספרו המספר דת"ר אלף נש"י שהי' רק בימי משה, והלא אח"כ נתוסף עליהם בימי יהושע והזקנים ובימי בית ראשון ובי"ש, וגם גא' והי' מספר בניי כו' אשר לא יספר, וגם מרע"ה בירכם יוסף ה' עליכם ככם אלף פעמים כו' ונתקיימה ברכתו, וא"כ למה הי' נצרך לספור המספר דת"ר אלף. ובאמת התורה היא נצחי' ויש גם עתה ענין המספר דת"ר אלף, לכן צריך עתה לקרות בתורה בדיבור המספר כדי שיומשך למטה, וא"כ הלא מאד ניתוספו נש"י בריבוי יותר ומה שייך עתה המספר דת"ר אלף, ולהבין כ"ז י"ל שרש ומקור נש"י בבחי' השבטים שהי' נק' במספר שהם כנגד י"ב בקר דבריא, ושרש ומקור המשכתם הוא מבחי' י"ב גבולי אלכסון דאצ"י, ואף כי ז"א הוא בחי' שש מדות והם האמורים בפסוק לך ה' הגדולה והגבורה כו', אך המדות דאצ"י המה כפלים ולכן נעשה בחי' י"ב גבולי אלכסון שזהו"ע דמספר שמות שהם שמות ה' העצמיים. וכידוע שיש י"ב צירופי ה', והיינו שמות ה' כמו שמוחדין במדות שלמע', וזה שנעשו כפולין היינו בחי' התכללות המדות זב"ז. דהנה יש עצמיות המדות היינו כמו שהם בעצם למע' מבחי' התכללות, והיינו מדות חו"ג שלמע' קודם שנמשכו באצ"י, שמדת החסד הוא תוקף ההמשכה וההתפשטות השפע למטה וכמו שהוא מצד עצם מדת החסד הוא נמשך למטה בשוה לראוי ולשאינו ראוי כלל. וכמו שמצינו באע"ה שהי' בבחי' חסד בעצם ע"כ הי' משפיע טוב לכל ואף לערביים שאינם ראויים לכך. כמ"כ למע' ארו"ל שדורו של אנוש הי' ניוונין בחסדו של הקב"ה אף שהי' עובדי ע"ז והי' מכעיסין ובאין לפניו מ"מ מצד מדת חסדו ית' הי' ניוונין שנמשך ההשפעה

אף למי שאינו ראוי כלל. ומדת הגבורה למע' הוא בחי' מניעת והעדר ההתפשטות שלא יומשך כלל למטה אף למי שראוי וכמ"ש הן שמים לא זכו בעיניו ובמלאכיו ישים כו', שהוא בחי' דקדוק ביותר להגביל ההשפעה למי שראוי ג"כ. ואדרבה מי שקרוב יותר לאלקות מדקדיקן עמו ביותר כמארז"ל הקב"ה מדקדק עם הצדיקים כחוקה"ש וכמ"ש וסביביו נשערה מאד, וכל מה שמאיר אור עליון ביותר נעשה שם בחי' הדקדוק ביותר, וכמו בימים הנוראים ר"ה ויוהכ"פ דכתיב חשף ה' את זרוע קדשו שקאי על ימים הנ"ל שאז הוא הדין והדקדוק ביותר על כל מעשי בני"א ולכן צריכים להיות אז בבחי' זהירות ביותר, וזהו מה שגם הצדיקים הגדולים אומרים אז אשמנו בגדנו כו', לפי שאז מאיר בחי' גילוי אור העצמי שלגבי אינו תופס מקום עבודת הצדיקים היותר גדולים וכחטא ופשע וכמ"ש כי לא יצדק לפניך כל חי. אלא שע"י שאומרים הוידוויים מעוררים בחי' יגמה"ר להיות נמשך בחי' גילוי אלקות אבל בעצם הוא אז זמן גילוי בחי' הגבורה וע"כ הדקדוק ביותר. ונמצא שח"ג העצמיים הם בבחי' הפכיים זמ"ז שהחסד הוא בחי' התפשטות והמשכת האור שנמשך אף לאינו ראוי, ובחי' הגבורה הר"ע מניעת השפע והדקדוק ביותר שלא יומשך כלל. אמנם אח"כ נמשכו בעולם האצ"י שהוא עולם התיקון ששם נעשה התכללות המדות זב"ה, שהוא התכללות החסד בגבור' וגבורה בחסד, והיינו בחי' גבו' שבחסד הוא שיהי' המשכה והתפשטות כמ"ש מצד מדת החסד ומ"מ יהי' בזה הגבו', היינו שיומשך החסד בכאור"א דוקא במקום ולפי אופן הראוי, והיינו מחמת פעולת המוחי' שפועלים חלישות בהמדות וע"כ אינם בבחי' עצמי' ותקיפות כ"כ, וע"כ נמשך החסד בכ"א לפי ערכו ועבודתו, וכמ"ש ולך ה' חסד כי אתה תשלם לאיש כמעשהו, שאף שלך ה' חסד שנמשך בחי' החסד למטה, מ"מ כי אתה כו' כמעשהו, שנמשך לפי הכשר מעשיו. וכמו"כ יש בחי' חסד שבגבורה, היינו שאף שהוא בחי' גבורה שהוא העדר ההתפשטות מ"מ יהי' בזה בחי' החסד, היינו שהצדיק דלמטה יהי' תופס מקום ומה שלא יומשך הוא דוקא למי שאינו ראוי לזה. כמו"כ יש בחי' התכללות חר"ג, היינו שההנהגה היא ע"פ מדת גב' ומ"מ תכלית כוונתה הוא בחי' חסד. וכמשל אב המייסר את בנו כדי להדריכו בדרך טובה, שההנהגה הוא ע"פ גבו' ותכלית כוונתו הוא חסד שמכוין לטובת בנו וכמ"ש חושך שבטו שונא בנו ואוהבו שחרו מוסר, שמה שמייסרו הוא דוקא מחמת שהוא אוהבו ותכליתו הוא טובתו, ובאם אינו אוהבו כ"כ אזי אינו מייסרו, וא"כ זהו בחי' גבו' שבחסד. וכמו"כ ענין חסד שבגבו' הוא שההנהגה הוא ע"פ חסד והתכלית הוא בחי' גבורה, וכמ"ש ומשלם אל שונאיו כו' להאבדו, שאף שמשלם לו דהיינו שמתנהג במדת החסד אבל התכלית הוא להאבדו, וכן כתי' אם רעב כו' האכילהו לחם כו' כי גחלים אתה חותה כו', שאם שמאכילו ומשקהו שהוא הנהגת החסד מ"מ כוונתו הוא להיות כי גחלים אתה חותה כו'. ויש עוד בחי' התכללות היינו שיהי' ב' הפעולות דחוי"ג כאחד ממש והוא כמו שדרז"ל ע"פ באשר משפטו פעלו במקום שדנין את האדם שם מזכירין פועל צדקותיו, והיינו שהדין והזכרת הצדקה באים

כאחד באותה שעה ממש. וכמו"כ התכללות החו"ג שהי' בבהמ"ק דכתיב
 כי על אפי ועל חמתי היתה העיר הזאת כו', ומ"מ ארז"ל וביום שמחת לבו
 זה בנין בהמ"ק שהי' שם גילוי שכינה באופן מאד נעלה. נמצא שהי' שם ב'
 דברים הפכיים כאחד ממש. אך זהו מצד מדת הת"ת שכולל חו"ג כאחד ממש.
 והנה כמו"כ יובן בעבודה בנפש האדם שיש ג"כ בחי' עצם המדות והתכללותן
 זב"ו. דפי' חסד הוא בחי' אהבה וגבור' הו"ע יראה שהם בעצם הפכיים זמ"ו.
 דענין האהב' הוא בחי' התגלות והתפשטות הנפש שעי"ו נעשה בבחי' קירוב
 ודביקות לאלקות שזה נמשך ע"י ההשגה וההתבוננות בקרבת אור האלקי
 המתלבש ומסתתר בו להחיותו. ע"ד ומבשרי אחזה שארז"ל כשם שהנשמה
 ממלאה את הגוף כך הקב"ה ממלא כו', כשם שהנפש מחי' את הגוף כמו"כ
 מתלבש האלקות בנפשו להחיותו. וכל עיקר חיותו הוא אך אור האלקי המחיהו.
 וכאשר יתבונן ויעמיק דעתו בזה בהתקשרות עצומה תדבק נפשו בה' לחפוף
 את העילוי והיוקר האלקי שמחי' אותו. וכמו"כ מבחי' ההתבוננות בכללות
 ההארה האלקית המחי' את כל העולם שזהו"ע ואתה מחי' את כולם דההמשכה
 הוא אך מבחי' זיו והארה לבד. דעצמות אלקות אינו בערך אל העולם כלל
 ורק זיו והארה בלבד מתפשט בו להחיותו. ואפי' ההארה הוא ג"כ אלקות
 שאין ערוך אל העולמות. עד"מ כמו שהנפש הוא רוחני והגוף גשמי שאינם
 ערוך זל"ו כלל מ"מ מתלבש בגוף להחיותו. כמו"כ בההארה האלקית שאין
 ערוך אל העולם כלל, מ"מ הרי נתעלם ונתלבש ונסתתר האור בעולמות
 להחיותם. וע"כ תתפשט הנפש מלבושי' שלא תחפוף בשום תענוג גשמי כ"א
 ליקרב לה' ולדבקה בו ית'. והנה כ"ו הוא בחי' אה' חיצונית לבד הבאה
 מההתבוננות בהאור האלקי המחי' את העולם בכלל ואותו בפרט. אך יש עוד
 אהב' פנימי' ע"י שמתבונן כי כל חיות וקיום העולמות הוא רק זיו והארה
 בלבד מבחי' עצמות אוא"ס, אבל עצמותו ית' מובדל ומרומם מהם רכבות
 מדריג' אין קץ כמ"ש גדול ה' ומהולל מאד ולגדולתו אין חקר. שמה שנמשך
 בהעולם הוא רק מבחי' גדול ה' אבל ולגדולתו העצמית אין חקר. שאין בו
 שום שינויים והתחלקות כלל וכמ"ש אני ה' לא שניתי. שאין בו שום חילוף.
 אתה הוא עד שלא נבה"ע ואתה הוא משנבה"ע בהשוואה א' ממש. לפי שכללות
 חיות העולמות הם רק זיו והארה בלבד כמ"ש כי נשגב שמו לבדו הודו על ארץ
 כו', ששם ה' הוא נשגב לבדו. דשמו קאי על שם ה' דלעיל יהללו את שם ה'.
 והוא ג"כ מובדל ומרומם לבדו ורק הודו וזיוו של שמו הוא על ארץ ושמים.
 שבכלל ענין שו"א הוא כללות כל סדר השתל' שלא נמשך בהם אך בחי' זיו
 והארה לבד. וכמ"ש אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי כו', דאני ראשון הוא
 קודם כל ההשתל' ואני אחרת היינו לאחר כל ההשתל' דנ' אלפים יובלות שהם
 גילויים עד אין שיעור, ומבלעדי אין אלקים היינו באמצעיתא דכל סדר ההשתל'
 הוא רק בבחי' זיו והארה בעלמא. א"כ איפוא תהי' זאת מגמתו להכלל ולהבטל
 בעצמות אורו האמיתי ית'. ומכש"כ כאשר יתבונן בענין קריבות נש"י לשם
 ה' ממש וכמ"ש במד"ר ע"פ אשר לו אלקים קרובים אליו הוא קרוב אליו
 א"כ אלא אלקים קרובים אליו, והיינו שנש"י הם קרובים לעצם שם ה', וכמ"ש

לבני עם קרובו דקאי על שם ה' דלעיל. דשם אלקים הוא ההארה המתפשטת בעולמות להחיותם אבל שם ה' הוא למע' מהארה המתלבשת בהעולמות ונש"י הם במדריג' זו וזהו מ"ש ה' אלקינו שה' הוא אלוה שלנו. ומכש"כ ע"י קיום התומ"צ שנתקרב עוד יותר ה"ו נעשה בבחי' אה"ר כרשפי אש שלא יחפוץ בשום דבר גשמי ורוחני כ"א ליכלל ולהבטל באורו ית' וכמ"ש מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ כלה שארי כו', שבשמים וארץ הוא רק הארה לבד ע"כ אינו חפץ בכך כ"א ליכלל בעצמות אורו. וזהו"ע ביטול השרפים שאומרים קדוש כו' ה' צבאות, שפי' ה' צבאות הוא שכל צבאי צבאות העליונים הם מבחי' הארה הנמשכת משם אבל עצם ש' ה' הוא קדוש ומובדל מהם. וע"כ הם תאבים לעלות לעצם שם ה' הקדוש ומובדל מהם, שלכן נק' שרפים שנשרפו ברשפי אש התשוקה ליכלל באור ה'. ואפי' נש"י שגבוהים במדריג' שהם קרובים לשם ה', ופי' קדוש ה' צבאות היינו שה' הוא בבחי' צבאות שרש נש"י, וע"כ נק' נש"י בשם קדוש וכמארז"ל עתידים צדיקים שיאמרו לפניהם קדוש, ומ"מ אין ערוך לקדושת ה' בעצמו. וכמארז"ל במד"ר ע"פ קדושים תהיו יכול כמוני ת"ל כי קדוש אני קדושתי למע' מקדושתכם. שענין קדושתכם הוא קדושת ה' השורה בנש"י, ומכש"כ ע"י קיום התומ"צ שלהם. ומ"מ קדושתי למע' כו', שאין ערוך אליו כלל כי לא נערוך אליו קדושתו כלל. והנה כשיתבונן בכ"ו איך שעצמותו ית' מרומם ומופלא מכל גדר אור לגמרי ומ"מ נתצמצם ונתלבש בעולמות והשרה שכנינו על עמו ישראל בכלל ועליו בפרט וכמארז"ל הניח הקב"ה את העליונים והתחתונים והשרה שכנינו על עמו ישראל, אזי כמים הפנים אל הפנים תתלהב ותתלהט נפשו להיכלל ולהבטל ביחודו האמיתי ית'. כידוע שקרבת האהוב אל האהוב יעורר אה' בהאהוב אל האהוב. וכמו למשל במשפיע למקבל שכאשר המשפיע יראה אה' והתקרבות יתירה אל המקבל אזי יעורר אה' בלב המקבל אליו לחפוץ קרבתו ביותר. וא"כ נמצא כי כל ענין האהב' הוא בחי' התפשטות והתגלות כח הנפש להיות בבחי' קירוב ודביקות לאלקות. ובחי' היראה הוא בחי' כיוץ הנפש הנפש והעדר הגילוי. שהוא בא מצד הריחוק דאלקות מעולמות שמשו"ו נא' וירא העם וינועו ויעמדו מרחוק ויראו מגשת כו', שהוא נמשך מצד ההתבוננות בההפלא והרוממות דעצמות אוא"ס ב"ה איך שהוא מרומם ומובדל מעולמות לגמרי. וכמו שאנו רואים למטה במלך שמחמת שהוא מובדל מן העם ויושב סגור בחדר היכלו פנימה ע"כ גופל יראתו אל העם. שאם הי' בבחי' התערבות עם העם לא הי' מוראו על העם כ"כ. ולכן ארז"ל בת"ח שיהי' בדילין מן העם כדי שתפול אימתם על העם, וכן נצטוינו במלך שאין רוכבין על סוס ואין יושבין על כסאו שום תשים עליך מלך שתהא אימתו עליך כו'. וכמו"כ למע' ע"י ההתבוננות שעצמות אוא"ס הוא מרומם ומובדל ומנושא מעולמות תפול עליו היראה ופחד נמשך בבחי' ביטול בנפשו לאלקות. והגם שנת"ל שמחמת ההפלא והרוממות דאוא"ס נעשה בנפש בחי' האה' כרשפי אש לאלקות החילוק הוא. דשם כל עיקר ענין השגתו הוא בהארה האלקית המתפשטת בתוך העולם ומוה יבא לכלל ההבנה דעצם האור הוא מופלא ומרומם מזה שע"כ

לא יחפוץ לישראל בתוך ההארה לבד כ"א להכלל בעצמות האור שזהו בחי' אה' דרשפי אש כנ"ל. אבל ענין היראה הוא מפני שמרגיש בעצם ענין הפלאת ורוממות גדולתו ית' איך שהוא מופלא ומרומם מבחי' ההארה האלקית המתלבשת בתוך העולמות ואין ערוך אליו כלל. ואף שזה בא ג"כ אחרי ההתבוננות בהפרטים דגילוי האורות שמחי' העולמות כו', מ"מ עיקר ההרגש שלו הוא בעצמות האור איך שהוא מופלא כו', וע"כ הוא בא לבחי' יראה שהוא בחי' כיון בנפש וביטול לאלקות. והגם שיש גם בחי' אה"ר שהוא ההרגש בעצמות האור שלמע' מהארה שבעולמות מ"מ נק' בשם אהבה אך זהו בחי' אה"ר הבאה מלמע' שהוא בחי' מתנה והו"ע קירוב האבוקה אל הניצוצות שכל הניצוצות מתאספים ומתקבצים לאור האבוקה וע"כ תעלה הנפש כשלהבת העולה מאליה להכלל בעצמות האור, אבל אין זה מצד ההתבוננות שבנפש המעורר האהב' דרשפי אש ליכלל ביחודו כנ"ל שלכן מחשיב בהנ"ל האהב' דרשפי אש הבאה מחמת התבונה הודעת בגדולת אוא"ס בכלל אהבת עולם, והיינו לפי שעיקר האה' באה מצד ההתבוננות בהארה האלקית המח' את העולמות, ורק שע"כ הוא בא ליכלל באורו העצמי מפני שלא יחפוץ לישראל בההארה כנ"ל. משא"כ ענין היראה אף שבאה אחרי ההתבוננות בהפרטים, אבל כל עיקר ההרגש שלו הוא בבחי' הרוממות דעצמות האור שע"י נעשה בבחי' יראה וביטול בנפשו לאלקות. אך כ"ז הוא בחי' יראה חיצוני', ויש יראה פנימי' מזה, והיינו ע"י שמתבונן איך שעצמות אוא"ס ב"ה נמצא למטה כמו למע' ממש, שכל ענין ההתחלקות והשינויים בהאור שנעשה בחי' מעומ"ט הוא רק מחמת הגילויים דאוא"ס ב"ה, אבל מצד עצמותו אין חילוק כלל ונמצא למטה כמו למע' ממש ולית אתר פנוי מיני' כלל וכמ"ש בתני' והנה ה' נצב עליו ממש בכ"מ שהוא. ממילא תפול עליו היראה ופחד בבחי' פנימי' להיות בטל במהותו לגמרי לאלקות. והחילוק בין ב' בחי' יראה הוא עד"מ ממלך ב"ז שהיראה ממנו הוא מחמת רוממותו ומה שהוא מובדל מהעם, ואף שאינו רואה את המלך מ"מ מחמת רוממות גדולתו הא בטל אליו וירא למרד בו, אך אין זה ביטול במהותו לגמרי. אבל כשהוא עומד לפני המלך ממש ורואה ביקר תפארת גדולתו אוי נעשה בבחי' ביטול במהותו לגמרי בכל כחותיו וחושיו ותנועותיו, ונעשה כאבן דומם לגמרי. וכ"ה בעבודה, שהיראה הבאה מצד ההתבוננות דרוממות עצמות אוא"ס פועל ביטול בנפש, אבל א"ז ביטול המהות לגמרי. משא"כ ע"י ההתבוננות בזה דאוא"ס נמצא למטה כמו למע' ובכ"מ שהוא ה' נצב עליו נעשה בבחי' ביטול במהותו לגמרי ואינו תופס מקום לעצמו כלל. ונמצא שכללות ענין היראה הוא בחי' כיון הנפש והעדר הגילוי שהו"ע ביטול הנפש לאלקות. ולכן מצינו בענין קיום התומ"צ שאה' נעשה מקור לרמ"ח מ"ע ויראה לש"ס מל"ת, שהאה' שהוא התגלות הנפש להיות בבחי' קירוב ודביקות לאלקות ע"כ הוא שורש לבחי' עשה טוב, שע"י קיום התומ"צ נעשה בבחי' קירוב ודביקות לאלקות כי א"א לדבקה בו באמת כ"א ע"י קיום התור' ומצותי' וע"י בחי' הירא' שהוא ביטול בנפש לאלקות נעשה כלי להיות סור מרע לעשות דבר נגד רצונו מפני שהוא ירא מה' ואינו חפץ

למרד בו ח"ו למרות עיני כבודו. והנה כ"ז הוא המדות אהוי"ר כמ"ש בעצם שהם בבחי' הפכיים זמ"ז, אבל עיקר העבודה הוא שיהי' התכללות המדות דאהוי"ר זב"ז, והיינו שאהב' כוללת היראה וביראה יהי'. נכלל אהב', והוא כמארז"ל ע"פ וגילו ברעדה במקום גילה שם תהא רעדה, שבגילוי הוא בחי' השמחה שהוא מחמת האהב', ובהעלם יש גם בחי' יראה שהוא הרעדה. וכ"מ להיפוך וכל הלבבות ייראוך וכל קרב וכליות יזמרו. לשמך, שהיראה הוא בגילוי בלב והומרה שהוא האהב' הוא מוסתרת בקרבו. והיינו שהמדות האוי"ר הן בהתכללות זמ"ז. המשל לזה הוא כמלך בעת שמחתו בסעודת נישואי בנו וכדומה שמזמין כל שריו ועבדיו להיות על שולחן המלך ויש ב' מיני שרים, א' הם הקרובים אל המלך תמיד שמראים שמחתם לעין. כל בגילוי אחרי שהוא שמחת המלך ונקראו ג"כ לזה ע"כ הם שמחים בגילוי, ומ"מ טמון בשתכם בחי' יראה ג"כ מחמת שיושבים לפני המלך וע"כ אינם בבחי' קלות ראש כלל. ויש בחי' ב' השרים שאינם מקורבים כ"כ אל המלך כ"א הם בריחוק מהמלך בהם מתגלה היראה ופחד מפני אימת המלך והדר גאונו כשיושבים על שולחנו לפניו ממש מ"מ תוכם רצוף אהב' ושמחה מוסתרת אחרי שהם בשמחת המלך שהוא זמן שמחה לכל שריו ועבדיו ונקראו ג"כ לשמחתו, ע"כ צריך להיות גם בהם השמחה, רק שהוא מוסתרת בקרבם ולא תראה בגילוי. כמו"כ הוא בעבודה בבחי' האוי"ר שלפעמים באה האהב' בגילוי והיראה כלולה בה. ולפעמים להיפוך, ויש עוד מדרג' בבחי' ההתכללות דאהוי"ר שבאים שניהם כא' ממש, שזהו בחי' התעוררות ר"ר על עצמו שאו הוא בבחי' שפלות וביטול בנפשו מחמת הריחוק מאלקות והמבוקש הוא אשר חפץ בקרבת ה', והוא באמת מקורב או לאלקות, ויש בזה ב' הפכיים כא' בחי' השפלות והמרירות מצד הריחוק ובחי' האהב' והקריבות מצד החפץ להתקרב, וזהו בכלל מדת הת"ת שכולל אהוי"ר כאחד ממש, והיינו שבכלל ענין הת"ת הוא לאסתכלא ביקרא דמלכא שענין היופי הוא דוקא כשיש בהתכללות הרבה גוונים משא"כ גוון אחד א"ז תפארת כלל, ולכן כשחפץ לראות ביקר תפארת גדולתו ית' או הוא בב' הבחי' דאוי"ר כאחד, והנה כ"ז הוא בחי' עצמיות המדות שהוא בחי' חג"ת, אבל יש ענפי המדות שהוא ספי' נה"י, שבכלל נצח הוא ענף החסד והוד ענף הגבור, ומ"מ יש בהם ג"כ בחי' ההתכללות דנצח נעשה ענף היראה והוד ענף האהבה, דהנה ענין נצח ענף החסד הוא שחסד הוא בחי' אהבה בנפש שהוא גילוי ודביקות הנפש באלקות שבכלל היא רוחני' המדה שנתעורר באהב' לאלקות, ולא יוכל להיות במדרג' רוחני' כ"א בשעת התפלה שאו הוא בהתקשרות ההתבוננות והעמקת הדעת באלקות ע"כ נתעורר בגילוי אה' לאלקות, אבל כל היום לא יוכל להיות במדרי' רוחני' כזה, ע"כ הו"ע נצח ענף האהב' שנשאר רשימו מהמדה הרוחני' דהתעוררות אה' על כל היום שיהי' עוסק בלימוד התורה ויקיים המצות בפו"מ, וזהו בחי' נצח שאינה רוחני' כ"כ ויכול להיות כל היום תמיה, כי מדת האה' שבהתגלות לבו היא בבחי' חיות רב מחמת שבאה מההשגה וההתבוננות באלקות בעת התפלה וכל השגה הוא בחי' גילוי, וע"כ נתעורר בחיות רב ובאה' בהתגלות

לה. אבל אחר התפלה שחסר ההשגה נפסק ג"כ החיות והגילוי אה' שבלבבו. אך מ"מ הרשימו נשאר על כל היום, היינו שיש בזה ג"כ חיות קצת והוא נק' בחי' נצח כו'. עוד יש בחי' ב' במדת הנצח, היינו שהוא בבחי' נצחון לבד ואין בזה כלל שום חיות בגילוי, והיינו מי שאין יד שכלו משגת להוליד אה' בהתגלות לבו אפי' בשעת התפלה. דהנה אהב' היא מדה שבלב וכאשר ישנה אצל האדם בגילוי אז נק' אהב' וכאשר איננה אצל האדם אז אינו אוהב בגילוי. והגם שיש ציווי על אה' כמ"ש ואהבת הלא ידוע הצייווי הוא על התבוננות לעורר את האהב'. דבאמת אחרי שמתבונן באלקות צריך להיות בחי' האהב' ג"כ לאלקות, שבכלל ענין מוחי' ומדות הוא בחי' עו"ע שכשישנה העילה היא מכרחת את העלול לקבל ממנה. מ"מ אם אין יד שכלו משגת היינו שלאחר ההתבוננות לא נולדה מדת אהב' בהתגלות בלבו שזהו מצד העדר ההשגה ולכן האה' היא מדרי' ונתגלה בכאז"א לפי מגזו ותכונתו ולא יוכל האדם לעלות במדריג' שלמע' הימנו שלא לפי כחותיה, וכן יודמן שמחמת הזמן לא יוכל לעורר את האה' בגילוי בלב שאין כל הזמנים שווים מ"מ אי' שייכות לבחי' הנצח, היינו שמ"מ יוכל להיות בבחי' נצחון והסכם חזק כיתד שלא תמוט ללמוד תורה כל היום תמיד ולקיים המצות בפועל, שההסכם הוא בתוקף אף שאין בזה שום חיות כלל. וענין הוד ענף היראה הוא שהיראה הוא הביטול מחמת ההתבוננות ברוממות והפלות אוא"ס או יראה פנימי' מצד ההתבוננות שנצא למטה כמו למע' כנ"ל. וכ"ז הוא דוקא בעת התפלה כאשר מתבונן בכ"ז או יכול לפעול יראה וביטול בפנימי' נפשו לאלקות אבל אח"כ לא יוכל לעמוד בבחי' יראה כל היום, וע"כ צריך לעשות הסכם בנפשו שלא לעשות נגד רצונו ית' ולהיות כל היום זהו תמיד בבחי' סו"מ שהוא ענף היראה. ונק' בחי' הודאה ולא נצח כמו שנק' ההסכם דמעהמ"צ בענף החסד כנ"ל, מפני שעצם ענין היראה הוא ג"כ למע' מבחי' השגה גמורה כי כל הענינים המעוררי' את היראה כמו ההתבוננות דרוממות והפלות עצמות אוא"ס ב"ה או איך שנמצא למטה כמו למע' ממש לא יבאו בבחי' השגה גמורה בנפש כמו הדברים המעוררים את האהב', וע"כ ההסכם היוצא מזה נק' בשם הודאה לבד. ויש בחי' הוד ענף היראה בבחי' מי שאין יד שכלו משגת להוליד הירא בבחי' ביטול ממש לאלקות, והיינו שלא פעל בו ההתבוננות את בחי' הביטול כדבעי או שהוא ג"כ מחמת הזמן שאין הז"ג לבוא לידי יראה בהתגלות לבו מ"מ תוכל להיות בחי' ההודאה מחמת האמת אחרי שהתבונן בכל הנ"ל דרוממות אוא"ס הוא שנמצא למטה כו' זידע שהאמת כן הוא וע"כ הוא מודה על האמת, וע"כ יכול להיות סו"מ בתכלית ואפי' באיסור קל של ד"ס אחרי שיודע שה' נצב עליו ורואה ומאזין מביט ומקשיב ובוחן כליותיו ולבו וכל צעדיו יספור וא"כ איך יעשה דבר למרות עיני כבודו. ויש בחי' התכללות בענפי המדות שנצח נעשה ענף היראה והוד ענף האהב'. נצח ענף היראה הוא מה שעומד בנצחון חזק בבחי' סור מרע, שענין הנצחון צ"ל בבחי' סור מרע ביותר מפני שהלע"ו חזק יותר בזה וצריך לעמוד נגדו בחזק ותוקף מאד, היינו שכל הדברים שנפשו ולבו

של אדם מתאוה להם ומחמתן לא יעשה כפי רצונו כ"א ההיפוך לגמרי. שכל עיקר מה שמתאוה לדברי' החומרי' הוא מחמת העדר היראה בנפשו שלו הי' ירא מה' ע"י ההתבוננות בהרוממות כו' או כמה שהוא למטה כו' לא הי' חפץ ומתאוה כלל לעשות דבר נגד רצונו. וע"כ צ"ל בבחי' הנצח להתגבר ולהתאפק ולמשול ברוחו שאף שמתאוה לדברי' הגשמי' מ"מ יעשה ההיפוך ולא יעבור ח"ו בשום דבר אפי' באיסור קל של ד"ס, וזהו מצד מדת הנצח ומ"מ הוא נעשה בבחי' ס"מ שהו"ע היראה. ובאמת לנצח א"ע בבחי' סו"מ שהוא קשה ביותר צריך לזה גילוי אור עליון ביותר. וזהו מע' הירא ה' על האהב', שהיראה הוא מחמת עצמות האור או מצד שהוא נמצא למט' כמו למע', וע"כ יש ביכולתו לפעול הנצחון אפי' בבחי' סו"מ ג"כ. ונמצא שנעשה נצח בחי' ענף היראה והוד ענף האה' הוא ע"ד המבואר בתני' פט"ז בענין דאם אין יד שכלו משגת כו' דהיינו שהלב מבין ברוח חו"ב גדולת א"ס ב"ה דכולי קמי' כל"ח ע"כ יאתה שתכלה אליו נפש כל חי לידבק ולהכלל באורו. שענין מה שהלב מבין אין הפי' בבחי' השגה והבנה דהרי אמר אשר ע"כ יאתה כו' שהו"ע הודאה בלבד, מ"מ אמר לידבק ולהכלל באורו שכל דביקות הו"ע אהב', וזהו בחי' הוד ענף האהב'. וזהו ג"כ מ"ש אומרים מודים אנחנו לך שאתה הוא ה' אלקינו כו' שענין ה' אלקינו הוא מ"ש בק"ש ה' אלקינו שזהו בחי' האהב' כדמסיק ואהבת את ה' כו', מ"מ אומרים מודים אנחנו לך כו'. נמצא שיש בהתכללות נצח ענף היראה והוד ענף החסד. וכמו"כ מציינו ג"כ למע' ב' בחי' התכללות דנו"ה שנצח הוא מבחי' היראה והוד ענף האהב', והוא מ"ש ימינך ה' נאדרי' בכח ימינך ה' כו', שענין ימינך נאדרי' הוא ההתגברות והנצחון על האויב דלעו"ז שעומד ומנגד על גילוי אלקות. והוא בחי' המלשינים והמקטרגים שיש על נש"י ועל קיום התומ"צ שלהם. וע"י העלאת מ"ן דלמטה שהאדם נמצא עצמו על הרע שבו נעשה ג"כ למע' בחי' ניצוח להיות ימינך נאדרי' כו'. וזהו מ"ש ויז נצחם על בגדי כו' וימינך ה' תרעץ אויב הוא כשאין העלאת מ"ן מלמטה שע"ז נעשה הקטרוג ביותר שמתגבר העו"ז ואז יש התגברות עצמי' מצד האלקות לעמוד נגדו בנצחון יותר חזק. וכידוע שכהמגד מתגבר ביותר כן יעמוד צד הקדושה בהתגברות ובנצחון ביותר להשמיד ולהרע"ץ את האויב לגמרי כמ"ש ה' כגבור יצא כאיש מלחמות יעיר קנאה כו' (דכ"ז הוא בחי' נצח ענף היראה). וענין הוד ענף האהב' למע' הוא משארז"ל בגמ' דברכות ע"פ וההוד זו מלחמות נחלי ארנון ששם עשה הקב"ה ניסים לנש"י שלא בידיעתם כלל עדמ"ש ה' ילחם לכם כו'. והוא מחמת אהבת המקום לישראל לכן עשה בעדם נפלאות שלא ידעו מזה כלל. וא"כ הוא בחי' אהבה ומ"מ אמרו ע"ז וההוד זו מלחמת כו', נמצא שההוד הוא ענף האהב' למע'. והנה ע"י כל בחי' התכללות הנ"ל שכל מדה כלולה מזולתה ע"ז נעשה בחי' י"ב גבולי אלכסון דאצ"י. וענין השבטים הוא לשון המשכה כוכבא דשביט היינו שהם המשיכו כ"ז בעולם הבריאה שהו"ע י"ב בקר דבריאה, וא"כ נמשך זה למטה בנש"י. וענין מספר הת"ר אלה הוא מחמת בחי' ה"ח המגדילים וא"כ עצם המדות הם ששה וכשהם כלולים פעם א'

מעשר נעשה ששים ופעם ב' נעשה מספר שש מאות ופ"ג ששה אלפים ופ"ד ששים אלף ופעם ה' נעשה במספר ת"ר אלף.

בס"ד, הנחה ש"פ תצא, אנת"ר.

כי תהיין לאיש שתי נשים האחת האהובה והאחת שנואה וילדו לו בנים כו' והי' הבן הבכור לשניאנה, והי' ביום כו' לא יוכל לבכר כו' כי את בן השנואה כו'. הנה בעה"ט הביא בשם המדרש דאיש זה הקב"ה, ואשה ידוע שקאי על כנס"י שבכ"מ שנא' אשה ידוע שקאי על כנס"י, ואומרו אחת האהובה ואחת שנואה זהו כמ"ש במד"ר ע"פ עת לאהוב ועת לשנוא שלפעמים היא האהובה כמ"ש אהבתי אתכם אמר ה' ולפעמים היא שנואה כמ"ש נתנה עלי בקולה ע"כ שנאתי, אך לפי"ז החילוק הוא בזמנים מיוחדים וא"כ מהו אומרו אחת האהובה ואחת שנואה מהו אחת כו' ואחת כו', יש לומר שזהו כעין מה שאי' בגמ' דכתובות שיש אשה אחת כעין שתי נשים וכן הוא ג"כ כאן שהיא כעין שתי נשים, והיינו שבזמנה"ב היא האהובה כמ"ש אוהב ה' שערי ציון וכמ"ש אהבתי אתכם כו' משא"כ בזמנה"ג היא שנואה כמ"ש נתנה עלי בקולה ע"כ שנאתי וכמ"ש תחת היותך עזובה ושנואה, ולהבין זה הנה ידוע שכנס"י נק' בשם רחל ובשם אסתר, דהנה רחל היתה יפ"ת ויפ"מ, יפ"ת זהו בצירוף האברים שהם במתכונתן כתיקונן, ויפ"מ זהו בזיו קלסתר פנים דכמו"כ הוא למע' דיפ"ת והו"ע רמ"ח פקודין רמ"ח אברין דמלכא וזהו"ע הגדלת הו"א שו"א הוא בעל ט"ס וטפ"ט עולה פ"א ורת"ס הוא רמ"ג וה"ח המגדילים הם, רמ"ח שע"י קיום המצות עי"ז נעשה הגדלת הו"א, כמ"ש ועשיתם אותם אתם כתי' מעלה אני עליכם כאילו עשאוני כמו"כ עי"ז ממשיכים גם האור שזהו כאילו עשאוני, שהוא המשכת האור, כשם שבגשמיות הרי האברים ממשיכים חיות כמו"כ הכלים ממשיכים האור, ויפ"מ זהו"ע שס"ה ל"ת דשמי עם י"ה זהו שס"ה ל"ת וחכמת אדם תאיר פניו, שזהו זיו קלסתר פנים, ענין היופי בזה שא' יפ"ת ויפ"מ, ידוע שהיופי זהו דוקא מהתכללות הגוונים שמגוון א' לא יהי' יופי כ"א דוקא מהתכללות הגוונים, וכמו"כ למע' יופי זהו מהתכללות הקוין כידוע שיש ג' קוין קו ימין וקו שמאל וקו אמצע שזהו"ע על שלשה דברים העולם עומד על התו' ועל העבודה ועל גמ"ה, וע"י מה ממשיכים יופי זהו ע"י גילוי אור עליון, וזהו ע"י שמחה של מצוה, דעיקר שלימות המצוה זהו ע"י שמחה של מצוה שמצות מצד מצות אנשים מלומדה בודאי א"ז שלימות המצות ואפי' מצד אהוי"ר ג"כ א"ז שלימות ועיקר שלימות המצות זהו דוקא ע"י שמחה של מצוה, הגם שעיקר קיום המצות הוא דוקא בקב"ע כידוע והשמחה של מצוה לכאו' ה"ז דוקא דעובד מאה, הנה א"ז סותר כלל, שעיקר קיום המצות הוא

בקבעומ"ש ובוזו גופא הוא השמחה במה שזכה לקיים רצונו ית' כי בך בחר
 ה' כו' כי יעקב בחר לו י"ה כו' ובוזו הוא השמחה במה שבחר בנו דוקא לקיים
 רצונו ית' ובוזו ה"ה משלים רצונו ית' עד"מ מאדם פשוט המשלים רצון המלך
 שהוא שמה מאד וכמו"כ למע' כשיתכונן בגדולת אוא"ס ב"ה הוא מקיים רצונו
 ית' מזה הוא השמחה, שהגם שאיננו יודע טעם הרצון (שזהו"ע כוונות המצות)
 כ"א רק מה שמאחר שרוצים כך ובוזו הוא משלים רצונו מזה הוא השמחה,
 וכמו"כ השמחה היא בכל הקוין כמארז"ל אין עומדין להתפלל לא מתוך עצלות
 ולא מתוך כבודות אלא מתוך שמחה של מצוה אמר ר"י אמר רב וכן לדבר הלכה.
 וענין ב' פעמים יופי זהו לפי שיש ב' המשכות הפועלים ב' אופני התכללות,
 והיינו שתואר זהו"ע הגדלת המדות כנ"ל ויפה תואר הוא המשכת המוחין
 בהמדות, ומראה היינו בחי' ל"ת בחי' י"ה ויפה מראה זהו כשמאיר בחי' אור
 עליון בהמוחין ואח"כ נמשך בהמדות שעי"ז נעשה התכללות המדות ביותר,
 זהו ג"כ מה שמצינו בשש"ש ב"פ הנך יפה, הנך יפה רעייתי הנך יפה עיניך
 כו' זהו כנגד ב' מיני יופי דיפ"ת ויפ"מ, אך כ"ז הוא כשקיום המצות כדבעי
 למהוי ויש שמחה של מצוה שאז ממשיכים בנין הכלים וגם המשכת האורות
 והיינו בזמה"ב שנק' רחל יפ"ת ויפ"מ, משא"כ בזמה"ג שנק' בשם אסתר
 שזשארז"ל אסתר מן התורה מנין שנא' ואנכי הסתר אסתיר ב' מיני סתר נגד
 ב' מיני יופי, שזהו"ע קוב"ה בגלותא סליק לעילא ולעילא, לעילא זהו סילוק
 המוחין בבניה ולעילא זהו הסילוק בא"א שזהו"ע הסתר אסתיר, הסתר ה'
 סתר והיינו שהסילוק הוא בה' עילאה בחי' בינה ואסתיר באל"ף שזהו הסילוק
 בא"א, וכמו"כ בעבודה כשפגם במ"ע וכ"ש במל"ת וכן כשלא יש לו הידורי
 מצוה ודקדוקי סופרים, שלכאז' הם מדברים קלים שהאדם דש בעקביו, ובאמת
 ה"ז נוגע מאד, שידוע שדקדוקי סופרים מביאים את האה"ר להאדם, שזהו מצד
 עוצם אה' וחיבה יתירה שיש לו שעי"ז הוא ההידורים והדקדוקי', וכמו"כ מעורר
 האה"ר למעלה, וע"י העדר כ"ז עיי"ז נעשה הסילוק כנ"ל, והנה בעבודה ב'
 בחי' דרחל ואסתר, הענין הוא דהנה כתי' כרחל לפני גוזזי' נאלמה שהיא בטילה
 למנהיגה דכצאן טבחה שפושט' צוארה ברצון פשוט, כמו"כ בעבודה הוא בחי'
 הרצון פשוט שיש בנש"י לאלקות וכשהוא בהתגלות נק' רחל וכשאינו בהתגלות
 נק' אסתר, ובאמת זה הא בהא תלי' מה שבוה"ב שהי' מאיר גילוי אלקות והי'
 ב' בחי' יופי וכמו"כ האה"ר שבנפש ובזמה"ג שהי' הסילוק מב' המדרי'
 הנ"ל, ומה שרחל נק' התגלות הרצון פשוט ואסתר הוא כשאינו בהתגלות, באמת
 הא בהא תליא, דהנה כתי' ויצונו ה' אלקינו לעשות את כל החוקי' האלה
 ליראה את ה' וידוע שיראה זו זהו יר"ע, וכמו"כ ממשיכים אה' עליונה ע"י
 קיום המצות, וזהו מה שבזמה"ב שהי' מאיר גילוי אלקו' למע' וגם למטה הי'
 בנפש בחי' גילוי אה"ר וגם הרצון הפשוט, משא"כ בזמה"ג שלא הי' מאיר
 גילוי אלקו' הנה גם בנפש אינו מאיר גילוי אה"ר וגם הרצון פשוט וזהו"ע
 אהובה ושנואה, דהנה ענין אה' מהאווהב אל האהוב זהו"ע בחי' גילוי שהאווהב
 מתגלה אל האהוב וממילא האהוב מתקרב אל האהוב, משא"כ בשנאה שהשונא
 מתרחק מן השנאוי או השנאוי מתרחק מהשונא, דכמו"כ בזה"ב שהי' גילוי

"אוא"ס למע' וכמו"כ גם למטה הי' גילוי גם בנשמות שהיו נתקרבו אל אוא"ס
 היינו שהי' מאיר בהם הרצון פשוט, משא"כ בזמה"ג שאינו מאיר גילוי אלקוי
 למע' וכמו"כ למטה אינו מאיר גילוי בנשמות שאין להם בהתגלות הרצון פשוט
 והסבה ע"ז זהו מצד התלבשות בהנה"ב שמעלים ומסתיר על הנה"א, ובפרט
 מצד חומריות שלו שנמשך אחר עניני הגשמיים והחומרניים וגם הנה"א נמשך
 אחריהם וזהו"ע גלות הנפש ולמע' הו"ע גלות השכינה, אך באמת אין הכוונה
 שלא יש כלל האה' ח"ו כ"א מה שהיא בהעלם כמ"ש בתנא דבי אלי' ע"פ
 אהבת עולם אהבתך דעולם הוא ל' נצחית רק שהיא בהעלם, ומ"ש נתנה עלי
 בקולה ע"כ שנאתי' דמשמעות הענין הוא שע"י נתנה עלי בקולה ע"ז דוקא
 שנאתי', והענין הוא דהנה כתי' אהבתי אתכם אמר ה', שדוקא ע"י אמר ה'
 ע"ז דוקא אהבתי אתכם, והענין הוא דהנה עצמות אוא"ס מרומם ונשגב מגדר
 עולמו' לגמרי שקמ"י הכל בהשוואה כחשיכה כאורה שמשם יכולים גם אחרים
 לקבל ההשפעה ואדרבה ביתר שאת, שז"ש רם על כל גוים ה', וכת' שממית
 בידים תתפש והיא בהיכלי מלך שזהו הן הן גבורותיו שגוים מרקדים בהיכלו והוא
 שותק, שכ"ז הוא להיותם שייכים * ביכולתם לקבל ממנו ע"ז כתי' אם תגביהי
 כנשר משם אורידך גאום ה', לפי שהוי' זהו גילוי פנימי' שד' אותיו' ה' זהו אופן
 הבאת והמשכת האור בבחי' פנימי' כידוע, דיו"ד צמצום ה' התפשטות וא"ו
 המשכה ה' אחרונה התפשטות, שזהו חי' האור בבחי' פנימי', וזהו שייך לנש"י
 בלבד, דמצד פנימי' המקיף ה"ז דוקא לנש"י כמ"ש יאר ה' פניו אליך, וע"י
 המשכת האור בבחי' פנימי' גם חיצוני' המקיף נמשך בבחי' פנימי', וזהו מה
 שהתורה מתחלת בבי"ת ולא באל"ף, ואי' בוהר לפי שאל"ף הוא ארור שמשם
 יכול גם ארור כנען לקבל, וע"כ מתחלת בבי"ת שהוא ברכה ששייך לנש"י
 בלבד, ולאחר שהתורה מתחלת בבי"ת הנה ק"ת מתחיל באל"ף אנכי כו', והיינו
 שע"י המשכת הגילוי בבחי' פנימיות, דזהו"ע בראשית שאי' בתרגום בחוכמתא
 בחי' פנימיות ע"ז גם חיצוניות המקיף נמשך בבחי' פנימיות ואז ביכולת
 מ"ת להתחיל באל"ף, לפי שפנימיות שייך דוקא לנש"י, וז"ש אהבתי אתכם אמר
 ה', שע"י א' הוי' בחי' פנימיות, ע"ז דוקא אהבתי אתכם, שז"ש ואשמיד את
 פריו ממעל ושרשיו מתחת, דהנה יניקת החיצונים הוא על ב' אופנים או
 מריבוי הצמצומים או מהמקיף עליון שזהו"ע פיפיות ב' פיות, וע"י שמאיר
 הגילוי בפנימיות א"א להם לקבל מריבוי צמצומים לפי שמאיר הגילוי גם במל',
 וכמו"כ א"א להם לקבל מצד המקיף עליון, לפי שגם המקיף מאיר בפנימי',
 וז"ש השקיפה ממעון קדשך מן השמים וברך את עמך ישראל, שע"י השקיפה
 ממעון קדשך מן השמים בחי' פנימי' ע"ז וברך את עמך ישראל דוקא, הנה
 ע"י מה ממשיכים בחי' המקיף בפנימיות, הוא ע"י התורה, לפי שהתורה היא
 בהתגלות לנו, ע"ז ממשיכים בחי' המקיף בבחי' פנימיות, וז"ש נתנה עלי
 בקולה, דעלי זהו על ה' והיינו שרצו לקבל מהמקיף עליון וזהו בקולה בקול
 בכ"י של חנם מה שאמרו זכרנו את הדגה אשר אכלנו במצרים חנם, וע"כ

שנאתי שגרמו גלות השכינה. ולהבין ענין גלות השכינה הנה אי באגה"ק בד"ה להבין מ"ש בצוואת הריב"ש, דמשמע מדבריו שעיקר ענין גלות השכינה זהו"ע התלבשות דבר ה' להחיות הע' שרים, דא' שם שיש התלבשות דבר ה' בדבורי של עכ"ם, ולכא"ו א"מ והלא גם בזמ"ב ה' התלבשו' דבר ה' להחיותם דאל"כ היו מתבטלים מציאותם, ומהו"ע מה שבזמ"ג דוקא הו"ע גלות השכינה, ובכדי להבין זה צ"ל מתחלה ענין התלבשות בקדושה, והענין הוא דהנה או"ס ידוע שזהו רק בחי' אור וזיו המתפשטת לבד, והיינו שא"ז עצמותו ית' רק בחי' אור וזיו המתפשטת מן העצם שלא יש בו העצם כלל, עד"מ מאור וזיו השמש שהוא רק בחי' אור וזיו לבד מן השמש שאינו עצם השמש שלכן אינו נוגע להשמש אם מאיר אור או אם אינו מאיר, וכמו"כ יובן מאור וחיות הנפש המתלבש בגוף שזהו רק הארת הנפש, והראי' ע"ז הוא מגלגולים שנפש האדם מתגלגל בגוף הבהמה או בדומם כמו אבן מקיר תזעק, הרי אנו רואים שהאבן אינו משתנה מהותו כלל, דלכא"ו מאחר שנפש האדם מלוּבש בו מדוע לא יש בהאבן כמו שכל ומדות, אלא בהכרח לומר שמה שבא בהתחלקות הכחות זהו רק הארת הנפש לא שעצם הנפש נצטייר הכחות, דעצם הנפש הוא עצם א' רוחני ופשוט שאינו בגדר חיות להחיות דאם גם העצם הנפש הי' נצטייר בהכחות והעצם הנפש ה"ה נמצא בהאבן הרי הי' צריך להיות שינוי בהאבן, אלא שזהו מפני שעצם הנפש הוא עצם פשוט ורק הארת הנפש בא בהתחלקות דכחות, ובגלגולים שהארת הנפש ה"ה בהתעלמות, משו"ז לא יש שינוי בהאבן, ומה שגם עצם הנפש מקושר בגוף ידוע שזהו מה שהוא בכל הכחות בשוה, נמצא שחיות הנפש זהו רק בחי' אור וזיו לבד מן הנפש, אך בזה חלוק בחי' אור וחיות הנפש לאור וזיו השמש, דאור וחיות הנפש ה"ה בא בדרך תפיסת והתלבשות, והיינו שא"ז רק מה שהנפש נמצא בגוף שמשו"ז הגוף חי ממנו בדרך ממילא, כ"א מה שהאברים מרגישים את חיות הנפש, כמו"כ הרי חיות הנפש בא בהגשמה לפי אופן האברים, שזהו מה שהעין רואה דבר גשמי כו', משא"כ באור וזיו השמש שאינו בא בדרך תפיסת והתלבשות כ"א בבחי' מקיף, ומה שהשמש פועל פעולות שונות שו"ש ממגד תבואות שמש וממגד גרש ירחים ידוע שזהו רק בדרך נעלם ובבחי' שינוי המהות, והנה גם בנפש יש מה שהוא בבחי' מקיף לבד והיינו הרצון שהוא בבחי' מקיף ובכל מקום בשוה, וכמו"כ יובן למע' דאו"ס זהו רק הארה וזיו המתפשט ממנו, והוא בחי' הארה דהארה, לפי שבהארה יש ג"כ מה שהיא בבחי' מקיף, והארה דהארה הוא בבחי' פנימי, אך בזה אינו מכוון המשל דאור וחיות הנפש למע' דבאור וחיות הנפש הרי מה שהאברים מרגישים את החיות זהו רק מציאות הנפש, שאין האברים מרגישים מהות הנפש כ"א רק מציאות הנפש, משא"כ למע' בהתלבשות האורות בהכלים הרי הכלים מרגישים מהות האור, שזהו"ע איהו וגרמוהי חד, שמרגישים מהות האור, והמשל הזה מכוון יותר לגבי הכלים דבי"ע שהם אינם מרגישים מציאות האור, להיותם בבחי' יש. והנה הכוונה בהתלבשות הוא כדי שיהיו נבראים בע"ג עד"מ בנפש ע"י התלבשות חיות הנפש בהגוף עי"ן שנתנה כפי אופן אברי הגוף שהכח הראי' שמתלבש בהעין ה"ה רואה דבר גשמי, ובכח

השכל ה"ה משכיל השכלה גשמיות וכח התנועה המתלבש ביד והאצבעות היד הם מחלקי ומגבילים את כח התנועה, וכמו"כ למע' שע"י התלבשות אורות בכלים עי"ז נתהוו נבראים בע"ג. והנה בהתלבשות יש ב' מיני התלבשות, הא' הוא מה שהמלוש מושל ושולט על המלביש והב' מה שהמלוש אינו מושל ושולט על המלביש, דמה שהמלוש מושל ושולט זהו לפי שהלבוש הוא לבוש דק ורוחני או שהוא בערך אל האור וע"כ שהוא לבוש דק, משא"כ כשהלבוש הוא לבוש גס או המלוש אינו מושל ושולט על המלביש, עד"מ מהתלבשות הנפש בגוף הגם שהוא כפי אופן הגוף מ"מ ה"ה מושל ושולט על הגוף כמו כח הראי' בעין הגם שהוא רואה דבר גשמי מ"מ ה"ה מושל ושולט על הגוף באיזה מקום לראות ומה לראות, וכן בכח השכל הגם שמשכיל השכלה גשמי מ"מ ה"ה כפי אופן רצון הנפש באיזה אופן ישכיל ובמה ישכיל כו', משא"כ בענין הגלגולים ר"ל שנפש האדם מגולגל בגוף הבהמה הרי המלוש אינו מושל ושולט על המלביש אדרבה הרי הלבוש מושל ושולט על הנפש שהרי היא נמשכת אחר ענינים הבהמיים, עד"מ אדם הכרוך בשק שבכ"מ שמושכין את השק הרי גם האדם נמשך אחריו שלא ברצונו, ועד"ז יובן למע' שבהתלבשות האורות בכלים אפי' בכלים דבי"ע הרי המלוש מושל ושולט דאפי' כלים דבי"ע הגם שהם בבחי' מציאות יש מ"מ הם בבחי' ביטול היש, ויש עוד אופן התלבשות מה שהמלוש אינו מושל ושולט וזהו מ"ש אלביש שמים קדרות ושק אשים כו' שזהו מה שמתלבש בלבושים שאינם כפי רצונו ולהשפיע למי שאינו ע"פ רצונו, דהרי כתי' ורב טוב לבית ישראל שפנימיות הרצון הוא להשפיע לנש"י דוקא שהרי אפי' פושעי ישראל מלאים מצות כרמון דז"ש רקתך כפלח הרמון שאפי' ריקנין שבך מלאים מצות כרמון, ממילא העיקר הכוונה להשפיע לנש"י, והראי' מנבוכדנצר שבזכות ג' פסיעות שפסע לש"ש זכה להיות מלך בכיפה הרי בשביל זכות קטן כזה זכה לגדולה זו, וזה לא ימלט שלא יהי' זכות זה בכא"א מישראל, ואדרבה אפי' פושעי ישראל מלאים מצות כרמון, וממילא ההתלבשות בלבושים להשפיע למי שאינו כפי רצונו ה"ז גלות למע', וכמו"כ הוא בהתלבשות הנה"א בהנה"ב יש ג"כ ב' אופני התלבשות א' הוא כמו בצדיקי' שהעיקר בהם הוא הנה"א והגוף הוא כמו דבר זר נחשב להם וכמא' הלל הזקן שהי' הולך לגמול חסד עם העלובה והעני' היא הגוף וכמו"כ בכללות בעובדי ה' שמתבוננים באלקות וכל עבודתם הוא לפעול הביטול בהנה"ב, וזהו מה שהמלוש מושל ושולט על המלביש, ויש עוד אופן מה שהמלוש אינו מושל ושולט על המלביש וזהו ברשעים שהם ברשות לבם וכמו"כ אפי' מצד העדר העבודה שאז נעשה התגברות הנה"ב, וזהו"ע גלות למע' וכמו"כ גלות בנפש, והגם דכתי' וכבודי לאחר לא אתן, הנה ידוע זהו מל' דאצי' וכמו"כ אפי' מל' דברי' זה אינו מתלבש בע' שרים, משא"כ מל' דיצי' ומל' דעשי' שבהם מחצה על מחצה רע או רובו רע זה מתלבש אפי' בע' שרים, וזהו מה שמבואר במ"א שבשבת מקבל מעולם הברי' שבת הוא מח' שהוא עולם הבריאה מפני זה אי' בקבלה שלבושי שבת הם מחי דלבושי חול הם מצומח ולבושי שבת הם מחי וידוע דבד' מדרי' דדצח"מ שהם כנגד ד' עולמות

אבי"ע הרי חי הוא כנגד בריאה ומפני זה אכילה דשבת אינו מגשם מפני שלא יש בו פסולת, ובע"ח אי' שבא"י הרי בשבת מקבל מכרי' משא"כ בחו"ל הרי גם בשבת מקבל מיצי', אך איך שיהי' הרי מל' דיצי' ועשי' בא בהתלבשות בע"ש, והנה הגם שגם בזמה"ב הי' נשפע חיות גם לע' שרים, הרי ידוע שהי' ע"י ריבוי צמצומים והיינו שהיניקה שלהם הי' ממה שבין צירוף לצירוף בין שיערה לשערה או משערות עצמן, משא"כ בזמה"ג הי' כרחל לפני גוזזי' גאלמה, שמקבלים גם מגזיות השערות, וזהו מה שאי' בע"ח דבזמה"ג הרי כל הט"ס דמל' מתלבשים בנוגה, אך הנה ידוע דירידה זו שבזמה"ג היא צורך עלי', והענין הוא דהנה כתי' ואני אראה בשונאי, שע"י שונאי עיי' דוקא ואני אראה שמגיע למדרי' ראי' וזהו"ע מ"ש תחת היותך עזובה ושנואה עיי' דוקא ושמתידך לגאון עולם דגאון עולם זהו"ע כי גאה גאה בחי' התגלות עצמות הנפש, ולמע' זהו"ע התגלות עצמות אוא"ס, וכ"ז הוא ע"י תחת כו' עזובה ושנואה, וכ"ז הוא לפי שגם בזמה"ג שיש ריבוי מונעים ומעכבים מ"מ הם שלמים וחזקים בקיום התומצ' ובפרט שעומדים בניסיונות הבאים לאדם שנדמה לו שאם לא יעשה זאת יהי' יודע מה (וער ווייסט וואס) ומ"מ הוא עומד בניסיון, שזהו דוקא מצד תוקף הכח שבנפש, ועיי' העלי' יהי' ביותר, עד שכל הגילויים שיהיו לעתיד מ"ש ונגלה כבוד ה' וראו כו' ומ"ש ולא יכנף עוד מוריך כו', כ"ז הוא ע"י הירידה שבזמה"ג, וכמו"כ העבודה בגילויים שבנפש הנה בזמה"ג הוא ביותר דז"ש צמאה לך נפשי כמה לך כו' מים וכן כתי' כאיל תערוג על אפיקי מים מצד העדר המים עיי' הוא הצמאון ביותר, וא' עיי' כן בקודש חזיתך הלוואי בקודש בזמה"ב חזיתך לפי שבזמה"ג הצמאון הוא ביותר, וז"ש ומדברך נאווה שזהו מדברותיך נאווה כו', וז"ש יונתי בחגוי הסלע בסתר המדרי' עיי' דוקא הראיני את מראיך, וז"ש אעשה לו עזר כנגדו דהעזר נמשך ע"י המנגד דוקא שע"ז כתי' מאין יבוא עזרי שהעזר נמשך מאין שהוא בחי' כתר דהנה כתי' אשא עיני אל ההרים, שהם מדות שע"ז כתי' ישלח עזרך מקדש דאשר קדשנו במצותיו, משא"כ בזמה"ג נמשך העזר מכתר, וזהו ג"כ מ"ש בענן אראה שלאחר התשובה דר"ה ויוכ"פ עיי' אח"כ כי בענן אראה שיגיע לבחי' ראי', וז"ש מן המיצר קראתי י"ה, ועיי' דוקא ענני במרחב י"ה בחי' מרחב העצמי דא"ס כו', וכן גם בזמה"ג שדוקא ע"י ירידה דבזמה"ג עיי' הוא העלי' ביותר וז"ש במד"ר שדוקא אלו הסובלים את הגלות הם יראו בבניניה. לפי"ז יובן מ"ש כי תהיין לאיש שתי נשים כו' אחת אהובה ואחת שנואה, דבזה"ב היא בבחי' אהובה שהי' מאיר גילוי אלקות למע' וגם למטה בנש"י, ובזמה"ג היא בבחי' שנואה או שקאי על צדיקים ובע"ת, וילדו לו בנים האהובה והשנואה בנים זהו אהוי"ר, ואפי' השנואה תלד בנים שאפי' בזמה"ג יש לה אהוי"ר, והי' הבן הבכור לשניאה, פי' שהאמת הוא כן שהבכור הוא לשניאה לפי שזהו העיקר, ביום הנחילו את בניו זהו קאי על לעתיד, שז"ש את אשר יהי' לו דיהי' ב"פ י"ה מה שלעתיד יהי' הוי' אחד ושמו אחד, לא יוכל לבכר את בן האהובה על פני בן השנואה כי את הבכור בן השנואה יכיר, לפי שהוא העיקר. ואומרו יכיר מה שצריך הכרה ע"ז לפמ"ש חשכה משחור תארה, מ"מ שחורה

הוספות

רמט

אני ונאוה. וזהו מ"ש כי תהיין לאיש שתי נשים, דאיש זה הקב"ה ושתי נשים היא כנסי שלפעמים היא אהובה ופעמים היא שנואה שבזמנה"ב היא בבחי' אהובה ובזמנה"ג היא בבחי' שנואה, וילדו לו בנים ששניהם ילדו בנים אהוי"ר, או שקאי על צדיקים ובע"ת והי' הכן הבכור לשניאה, שהאמת הוא כן שהבן הבכור הוא לשניאה, והי' ביום הנחילו את בניו, זהו קאי על לעתיד לא יוכל לבכר את בן האהובה כו' כי את בן השנואה יכיר לתת לו פי שנים, דפי שנים זהו ב' עמים דאנכי אנכי הוא מנחמכם שהם ב' מדרי' שבכתר, שדוקא בזמנה"ג אחר כל הירידה הגדולה עיי' דוקא העלי' היא ביותר שזהו כי את בן השנואה יכיר לתת לו פי שנים כו'.

בס"ד הנתה, ש"פ תבוא, אע"ר.

יצו ה' אתך את הברכה באסמיך כו'. הנה באסמיך פי' בס' השרשים שהוא ל' אוצרות, וכן אי' בת"א באוצרך כו' וכן תרגם ג"כ על הפ' ימלא אסמינו שבע ימלאון אוצרותינו שבעין, וכן פי' במצודות שאסמינו הוא אוצרות של תבואה. ולהבין זה, הנה אי' בגמ' תענית אין הברכה מצוי' אלא בדבר הסמוי מן העין שנא' יצו ה', אתך את הברכה באסמיך ופירש"י שהסכום אינו ידוע, והקשה שם התו' מגמ' חולין שאי' שם שבדבר שצייר וחתים וכייל ומנו לית להו רשות, ותירץ שם ב' תירוצים, ולהתירוח הב' הנה בדבר המנוי צ"ל דוקא צייר בחותמיו שבדבר הסמוי אפי' שלא צייר בחותמיו ג"כ אין להם רשות ובדבר המנוי דוקא כשצייר בחותמיו או אין להם רשות. והענין הוא דהנה מאמר זה דאין הברכה מצוי' אלא בדבר הסמוי מן העין אי' ג"כ בגמ' דבב"מ, ופירש"י שם ע"ז שמתברך ורבה מאליו, ומשמע מזה שיש ב' עניני ברכה. והענין הוא דהנה ברכה ידוע שזהו רק המשכה משרשו ומקורו, והיינו שא"ז התחדשות כ"א רק בחי' גילוי ההעלם של שרשו ומקורו, כמ"ש איש אשר כברכתו ברך אותם, כברכתו העצמי' בשרשו ומקורו כן ברך אותם. וזהו ג"כ מ"ש ביעקב ידעתי בני ידעתי גם הוא יהי' לעם כו' ואולם אחיו הקטן יגדל ממנו, דלכאו' למה לא ברך את מנשה שהוא יהי' גדול, אלא שזהו מפני שכל ענין הברכה א"ז רק המשכה משרשו ומקורו שאינו ענין התחדשות כ"א רק גילוי ההעלם לבד שזהו ההפרש בין תפלה לברכה בתפלה הוא להמשיך רצון חדש והיינו לשנות את סדר השתל' משא"כ ברכה הוא רק המשכה משרש ומקור לבד. וזהו ג"כ מה שידוע שמוזנותיו של אדם קצובין בר"ה מ"מ אדם נידון בכ"י, והיינו דמה שמוזנותיו קצובין בר"ה זהו רק בשרשו ומקורו, אך כדי שיומשך ההשפעה בגילוי ע"ז נידון בכ"י.

לפי שיש דין ומשפט • שלמע' בהשפעה שבכל עולם ועולם ויוכל להיות שיתעכב
ההשפעה או שיומשך ברוחניות או שיומשך בפרט א' והיינו שבהג' פרטים דבני
חיי ומוזני יוכל להיות ההשפעה בפרט א', ובכדי שיומשך ההשפעה בגשמיות ובכל
הפרטים ע"ז הוא ענין הברכה. וממילא מובן שהברכה הוא במדידה והגבלה מאחר
שא"ז רק המשכה משרשו ומקורו ובמקורו הרי זה ג"כ בהגבלה שזהו מוזנותיו כו'
קצובים שזה מגביל ההשפעה, ומאחר שא"ז התחדשות כ"א רק גילוי ההעלם
וההעלם הוא העלם של זה הגילוי ממילא הברכה הוא ג"כ במדידה והגבלה.
ויש עוד ענין ברכה מה שמתברך ורבה ממילא והוא בבחי' בל"ג. והענין הוא.
דהנה ההפרש בין ברכה לתפלה הוא דברכה זהו רק ההמשכה משרש ומקור
של ההשפעה וההמשכה, והיינו שאינו משרשו ומקורו העצמי. משא"כ בתפלה
ההמשכה הוא משרש ומקור העצמי של המקבל. דהנה ברכה הוא המשכה
מלמע' למטה, דלכן לא כל אדם יכול להיות מברך כ"א זה דוקא מי שביכולתו
לברך, כמארז"ל ע"פ והי' ברכה הברכות נתונות שדוקא שביכולתו להיות
מברך, אם מפני שהוא בעצם גבוה מזה, או מפני שהוא כולל כל ההשפעות
הוא דוקא יכול להיות מברך, לפי שהברכה הוא המשכה מלמעלמ"ט. משא"כ
ע"י תפלה הנה ההשפעה וההמשכה באה ע"י עבודתו ויגיעתו. ואפי' במי
שמתפלל על חבירו מ"מ צ"ל ע"ז הודככות החומר וצ"ל בבחי' ביטול לאלקות
ושיהי' מתפלל מקירות לבו ושיהי' המסירה והנתינה לאלקות בבקשה זה
ושע"ז דוקא הוא ההשפעה, ומשו"ז דוקא ביכולתו להמשיך משרשו ומקורו
העצמי. וכמו"כ הברכה מה שמתברך ורבה ממילא הוא ג"כ כענין התפלה
מה שממשיך ממקור העצמי וזהו"ע הבירורים ובדרך מלמטלמ"ע. דיש בירורים
מלמעלמ"ט מה שמצד גילוי אור עליון ושע"ז הוא הבירור כמו צדיק אוכל
לשובע נפשו כו' וכה"ג כידוע הענינים בזה, ויש בירורים בדרך מלמטלמ"ע
כמו בהתלבשות הנה"א לברר את הנה"ב וכל עניני העולם השייכים להנה"ב
יש בזה אופן בירור בדרך מלמעלמ"ט והיינו מצד גילוי אור הנה"א שמאיר
בהנה"ב שמאירים גילוי הכחות דנה"א מצ"ע. וכמו"כ ההתבוננות הוא בהאלקות
שאינו מתלבש בעולמות, ואופן ההתבוננות הוא כמו שהנה"א מצ"ע מבין
ענין אלקי שכ"ז הוא במי ששייך לזה, ושע"ז נעשה הבירור דנה"ב וכל
עניני העולם כו'. אך יש עוד אופן בירור בדרך התלבשות, שצ"ל התלבשות
הנה"א לברר את הנה"ב, וגם ההתבוננו' הוא באלקות המתלבש בעולמו'
וההשגה היא באופן שהנה"ב יבין את הענין ושהוא בעצמו יבין את הטוב
והעילוי ושיתעורר בעצמו. והיינו שא"ז רק מצד גילוי אור עליון ושע"ז
מתבטלים כ"א שהנה"ב מצ"ע מבין את הטוב והעילוי דאלקות ויתעורר
מצ"ע ושע"ז נעשה כלי לאלקות. ובוה הבירור יש בזה סדר והדרגה דמעט
מעט אגרשנו, לפי שזה מובן שהנה"ב אינו שייך להבין ענינים הנעלים
דאלקות, ובפרט מצד החומריות שלה, לזאת צ"ל מתחלה ההשגה בהענין
ששייך גם להנה"ב שגם הוא יבין אותו מעט ואח"כ מבין את הענין ביותר.

ובתחלה נעשה הביטול והדחי' שלו מעט ואח"כ נתבטל ביותר. וכמו"כ בעניני העולם ג"כ הבירור בדרך מלמטלמ"ע שזהו"ע מים תחתונים בוכים אנן בעינן למיהוי קדם מלכא, והיינו שא"ז מצד הגילוי אור מלמע' שע"ז נתבטל ונכלל הניצוץ ושע"ז מתעלה, כ"א שהניצוץ מצ"ע נתברר. ובוה הבירור בדרך מלמטלמ"ע יש בוה יתרון שמגיע לשרשו ומקורו העצמי דכל או"ח חוזר לקדמותו. וכידוע בההפרש דלחם מן השמים ולחם מן הארץ, דלחם הארץ מרובה ביותר הגם שלחם השמים גבוה יותר מ"מ כתי' עובד אדמתו דוקא הוא ישבע לחם. ובבירורים בדרך מלמטלמ"ע יש יתרון שמגיעים לשרש ומקור העצמי. וזהו ע"ד מארז"ל נהרא מכיפי' מיבריך, ופירש"י מסלעו ומקורו, והיינו משרשו ומקורו הנעלם. והנה נהר הוא בינה דהנה כתי' ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן, דעדן הוא חכ', ונהר הוא בינה. דבינה נק' רחובות הנהר שבא בריבוי התפשטות. דגיד המעיין דחכ' שזהו בריקת וסקירת השכל אינו רק בבחי' נקודה ע"ד מי השילוח שהולכין לאט לאט. דכמו"כ הוא בבחי' חכ' כמארז"ל מי השילוח תחילתן כאיסר ואיסר הוא יר"ד, ויר"ד הוא חכ' שהיא בבחי' נקודה. משא"כ בינה באה בריבוי התפשטו' ובריבוי פרטים וריבוי סברות וריבוי הסברים. ובאמת כח הבינה הוא גבוה יותר מחכ', דכן אנו רואין בחוש דבכדי להתרחב בפרטים צריך לקשר עצמו לעומק של השכל. דהרי בנקודת ההשכלה הרי יודע את השכל בכללות, מ"מ בכדי להתרחב את השכל בהתרחבות צריך לקשר עצמו לעומק של השכל, וכל מה שמקשר א"ע לעומק ביותר ה"ה מוצא פרטים ביותר נמצא שכח הבינה גבוה יותר מחכ' דהרי בחכ' בכללות ה"ה יודע את השכל ובכדי לרחב את השכל צריך לקשר א"ע לעומק, וכל מה שמקשר א"ע לעומק ה"ה מוצא פרטים ביותר, נמצא שבינה גבוה יותר מחכ'. ובאמת ידוע דהבינה הוא פרצוף בפ"ע מחכ', והיינו לא רק מה שמקבלת מחכ', והראי' שהרי חו"ב נק' תרין ריעין שהם בהשוואה. דאינו דומה לעו"ע שבחי' תחתונה שבעילה נעשה ממילא עלול, משא"כ במשפיע ומקבל דחו"ב אינו בדרך עו"ע כ"א בדרך יחוד וזיווג, שזהו"ע או"א שזיווגייהו תדיר. והנה הגם שגם זה יש בחכ' ג"כ, והיינו גם כח ההתרחבות, שזהו"ע הבן בחכ'. הנה ידוע דהבן בחכ' זהו בחכ' גופא כמדרי' עליונות שבו. ובאמת ידוע דהכח ההתרחבות נמשך מהכח המשכיל שלמע' מחכ' ששם הוא המרחב של השכל קודם שבא בנקודה דחכ'. הגם שלא שייך שם כלל שכל מ"מ אינו שם בבחי' נקודה, וכשם שהוא בבחי' מקור להשכיל שכליים ונביעות חדשות כמו"כ הוא מקור על כח ההתרחבות דבינה. ובאמת שרש ההתרחבות הוא עוד למע' מכח המשכיל, והיינו מאוירא דע"ג קרומא דחפיא על מו"ס. שזהו מה שאנו רואין שלפעמים ה"ה משכיל השכלות ופעמים אינו משכיל השכלות שזהו לפי שיש כח המכריח בנפש ע"ז, ומשם הוא כח ההתרחבות. וזהו"ע נהרא מכיפי' מיבריך, דשרש הבינה הוא משרשו העצמי. ולכן נק' בינה הוא, שזהו בחי' עדאתכ"ס שהוא בחי' א"ס סתימו דכל סתימין, ולכן ענין להבין דבר מתוך דבר זהו דוקא בבינה. דתוך דבר זהו ממכ"ע שמוזה נתהוה יש מאין דלמטה יש ולמע' אין, ודבר הוא סוכ"ע בחי' כולי' קמכל"ח שלמע' יש ולמטה

אין זהו דוקא בכינה. דלכן נבונים אפי' בימי משה לא אשתכחו. דא' להם
 הבו לכם אנשים חכמים ונבונים וידועים כו' והי' בהם חכמים וידועים,
 ונבונים לא הי' להם, דנבונים אפי' בימי משה לא אשתכחו. והנה הגם
 שחכ' הוא בבחי' ד"ע הנה חכ' בעצמה בהתגלו' דחכ' מצ"ע זהו ד"ע משא"כ
 בכינה זהו מה שמד"ת יכול לבוא לד"ע שבוה דוקא יש יתרון, והיינו מה
 שבא בבחי' תפיסא והתלבשות ביותר. ועוד לפי שיש ב' מדרי' בד"ע. הא'
 כלא, מה שכל זנבראים בטלים ונכללים כמו קודם הברי', והב' מה שהכל
 הוא אלקות. שזהו"ע ב' היחודים דה' אחד, א' הוא מה שז' רקיעים וארץ
 וד"ר בטלים ונכללים כמו קודם הברי', והב' כמו שהכל בבחי' א"ס, שיש
 בזה דוקא יתרון, דזה האופן הוא בכינה, וזהו אמיתית הגילוי שיהי' לעתיד
 שיהי' יהי' בבחי' א"ס, דלכן ש' אהי' הוא בכינה דאנא זמין לאתגלאה, זמין
 לעתיד לאתגלאה, וזהו"ע יצו ה' אתך את הברכה באסמך שהוא דבר הסמוי
 מן העין, והיינו בחי' א"ס סתימו דכל סתימין שזהו מלובש בכינה ומה
 שאסמך הוא ל' אוצר זהו לפי שבינה נק' אוצר שזהו מ"ש בזהר ע"פ בארצות
 החיים באוצרות החיים שקאי על הבינה שהיא בבחי' כלי לקבל חיים עליונים.
 והנה א"י בגמ' שאין להקב"ה בעולמו אלא אוצר של יראת שמים שנא'
 יראת ה' היא אוצרו. והענין הוא לפי שיראה היא בבחי' ביטול, שאה' היא
 בבחי' בליטה יש מי שאוהב, דאהוי"ר הם בחי' חותם בולט וחותם שוקע.
 דאה' חותם בולט כמו לא כאברהם שקראו הר, ויראה חותם שוקע. וענין
 אוצר של יראה, זהו"ע יראה פנימיות, והיינו שלא יהי' בהתגלות כ"א שיהי'
 בבחי' ערום ביראה. דהנה א"י בגמ' לעולם יהא אדם ערום ביראה, והענין
 הוא, דהנה ענין היראה זהו מה שירא לעבור נגד רצונו, ורוצה שיושלם
 כפי רצונו, אך כשהיא בהתגלות יוכל להיות ע"ז מסית ומדיח דיצה"ר ונה"ב
 שזהו"ע הסתה דנה"ב שא' לחוה אף כי א' אלקי' לא תאכלו מכל עץ הגן,
 והיינו שמתחלה התחיל בדברים המותרים ובתאוות היתר ואח"כ כשאמרה לו
 מפרי עץ הגן נאכל ומפרי העץ אשר בתוך הגן א' אלקי' לא תאכלו ממנו
 ולא תגעו בו דלא תגעו בו זהו"ע זהירות יתירה, דכן צ"ל באמת בכדי שלא
 לבוא לענין חמור צ"ל ע"ז זהירות יתירה, אך מצד התגלות שבוה עי"ז הי'
 יכול להיות מזה הערמומית דנה"ב עד שנעשה חטא עה"ד, שע"ז ניתן כל
 התומ"צ לתקן את חטא עה"ד, וזהו"ע ערום ביראה שצ"ל הערמומיות בזה
 וע"י הערמומיות דיראה עי"ז מתקן את הערמומיות דנה"ב, וערום ביראה
 זהו"ע ביטול, דכשם שאה' הוא בבחי' יש מי שאוהב, כמו"כ יראה הוא בבחי'
 יש מי שירא, וצ"ל הביטול בזה שתהי' בבחי' יראה פנימיות, וזהו"ע ערום
 ביראה, וידוע דערמה שרשה גבוה ביותר שז"ש ואני חכ' שכנתי ערמה,
 דחכ' הוא שכן לערמה דערמה הוא בחי' ח"ס, וזהו"ע אוצר של יר"ש. והנה
 מה שנת"ל שבינה נק' הוא עדאתכ"ס זהו מצד התגלות עתיק שבבינה כמ"ש
 בזהר ע"פ ועבד הלוי הוא, הוא דא עתיקא, שהתגלות עתיק הוא בכינה דוקא.
 הגם שגם בחכ' יש מדרי' נעלות מ"מ התגלות עתיק הוא בכינה דוקא, וזהו"ע
 יצו ה' אתך את הברכה באסמך, שבבינה דוקא יש התגלות דבחי' א"ס

סתימו דכל סתימין, וע"י שמאיר האור בבינה עי"ז מאיר גם במל' דז"ש להניח ברכה אל תוך ביתך, שמאיר גם במל'. דהנה בפי' וכפר בעדו ובעד ביתו יש ב' פירושי' הא' ביתו הוא בינה שהיא בית והיכל לחכ'. והב' זהו מל' דעיקר הברכה הוא דוקא כשנמשך במל'. שזשארז"ל כל יהודי ששרוי בלא אשה שרוי בלא ברכה, ואין הברכה מצוי' אלא בשביל אשתו, דעיקר הברכה הוא דוקא כשנמשך במל'. דז"ש בזהר איהו ברוך ואיהי ברכה, דאיהו ברוך הוא בחי' חכ' ואיהי ברכה זהו בינה. ואי' במאורי' דבינה נק' בריכה עילאה שמקבלת ממה שלמע' ומינה אתמשכת לבריכה תחתונה בחי' מל'. ועוד י"ל דאשה היא בינה, כידוע דאיש ואשה זהו אש יו"ד ואש ה' בחי' חר"ב וכן זבת זהו ז"א ומל'. ולפי"ז י"ל מה שכל יהודי ששרוי בלא אשה כו', דיהודי זהו"ע נקודת היהדות דחכ' כמ"ש בתנ"י שבכאורי' יש נקודת היהדות א"כ אפי' מי שנמשך ממל' דמל' דעשי' יש בה מבחי' חכ' דאצי', ועז"א כל יהודי ששרוי בלא אשה שזהו בינה. ועז"א יצו ה' אתך את הברכה באסמך, שנמשך מבחי' א"ס סתימו דכל סתימין. וביאור הענין מה שברכה הוא מבחי' א"ס סתימו דכל סתימין, הענין הוא דהנה כתי' היום לעשותם ולא למחר לעשותם, דהיום דוקא למטה בעוה"ז הוא קיום התומ"צ, וכמו"כ הבחירה לבחור בטוב ולמאוס ברע, משא"כ בעוה"ב כל א' בא על שכרו לפי אופן עבודתו הן לטב והן להיפוך. דלכאור' א"מ מדוע דוקא בעוה"ז הוא הבחירה לבחור בטוב ולמאוס ברע, ולא בעוה"ב ולכאור' י"ל שזה לפי שבעוה"ז יש ענין טוב ורע ולזאת שייך הבחירה לבחור בטוב ולמאוס ברע, אך האמת הרי שרש הרע יש גם למע' ובפרט בבי"ע, וא"כ הי' צריך להיות שייך הבחירה בטוב ולמאוס ברע, ולמה אינו כן, וגם דכשהוא מלובש ברע אינו יכול לצאת מהרע, כמו שידוע בכף הקלע שזהו מה שמפילים לו במחור"ד אשר לא לה' שעסק בהם בעוה"ז שמתלוצצים ממנו ואינו יכול לצאת מהם, דלמטה הרי יכול לצאת מהם, משא"כ למע' הרי אינו יכול לצאת ממנו שנעשים לו לבושי צואה. וידוע שזהו צער גדול אצלו, דלמע' בכלל מאיר גילוי אלקות, וממילא כ"ז צער גדול וכידוע שיש פרטי עונשי רשעים בגיהנם שמראין לו הטוב דאלקות ואינו יכול לבוא לזה וזה צער גדול ואינו יכול לצאת מהרע. משא"כ למטה הרי יכול לצאת מהרע. ואפי' ע"י חטא ועון, מ"מ ע"י תשובה מהפך מרע לטוב, והענין הוא דהנה ידוע שיש ב' המשכות מאור"ס בעולמות ממכ"ע וסוכ"ע, דממכ"ע ה"ה בא בבחי' התחלקו' ובבחי' סדר והדרגה, עד"מ מחיות הגפש המתלבש בהגוף שבא בהתחלקות דחכ' ובינה ושכל ומדות, וכמו"כ הכחות מתלבשים באברי' פרטים כמו כח הראי' בעין ושמיעה באזן וכח התנועה ביד וכח ההילוך ברגל, וכמו"כ הם בבחי' הבדלה זמ"ו דעין רואה ועין אינו שומע ואוזן איננו רואה, וכמו"כ המה בס' והדרגה והיינו בהחלקים כללים דראש וגוף ורגל, הנה הכחות הנעלים הם בראש ובגוף רק המדות בלבד וברגל רק הנה"י בלבד, נמצא שהמה באים בהתחלקות ובהבדלה ובס' והדרגה משא"כ בכחות הכלולים בנפש שם המה בהתכללות שאינם בבחי' התחלקות וגם אינם מובדלים זמ"ו, והראי' שהרי יכול להיות רואין את הנשמע ושומעין את הנראה, וגם אינם בס' והדרגה,

דמצד התגלות דכחות עצמיים שבנפש הם כולם בהשואה. הרי שאינם בהתחלקות ולא בבחי' סדר והדרגה מצד גילוי הנפש שמאיר בכל הכחות. והנה הגם שגם כחות הגלויים המה כלולים זמ"ו, והראי' שהרי כשיש לו כאב בראש מקיזין דם ברגל, ועוד זאת הרי יש בהם גם ההתכללות דמבלי אשר ימצא ראש וסוף, הנה התכללות זאת זהו מה שהאברים פועלים התכללות בהכחות לפי שרש הכלים גבוה מרש האורות לזאת פועלים ההתכללות בהאברים ובאמת זה שיש התכללות בכחות הגלויים הוא לפי שיש התכללות בכחות עצמיים שבנפש, משו"ז יש ג"כ התכללות בכחות הגלויים. אך מ"מ אינו דומה התכללות דכחות הגלויים להתכללות דכחות הכלולים שבנפש דבכחות הגלויים הרי עכ"פ כל א' פועל פעולה מיוחדת וההתכללות הוא רק בהעלם, משא"כ בכחות הכלולים ה"ה בהתכללות ממש. והראי' שהרי יכול להיות רואין את הנשמע ושומעין את הנראה. ועד"ז יובן ההפרש בין ממכ"ע לסוכ"ע, דממכ"ע הרי בא בהתחלקות ובס' והדרגה כמו ע"ס דאצי' שבא בהתחלקות דחו"ב ומדות וכמו"כ בע"ס שבכל עולם, וכמו"כ בכללות העולמות מראשית האצי' עד סוף העשי' שהם בכללות ציור קומה שיש בזה התחלקות וס' והדרגה. משא"כ בחי' סוכ"ע שאינו בא בבחי' התחלקות שז"ש ומתחת זרועות עולם שמקיף מתחתית העשי' בשוה. ובזה הוא ההפרש בין עוה"ז לעוה"ב, בעוה"ב מאיר גילוי אור שהוא בחי' ממכ"ע, ולזאת בא בהתחלקות מדרי' שזהו מה שלכל צדיק יש חופה מיוחדת. משא"כ בעוה"ז שמאיר דוקא גילוי אוא"ס הסוכ"ע שלכן קיום המצות הוא דוקא בעוה"ז שהוא לכ"א בשוה. ועפי"ז יובן מה שהבחירה בטוב ולמאוס ברע זהו דוקא בעוה"ז ולא בעוה"ב, לפי שבעוה"ב הרי טוב ורע הם מובדלים זמ"ו לגמרי, דמה שטוב הוא טוב שזהו אלקות, ומה שרע הוא רע שהם מובדלי' זמ"ו לגמרי. ולזאת אינו שייך לומר לבחור בטוב ולמאוס ברע מאחר שהם מובדלים זמ"ו, וכמו"כ כשהוא ברע א"א לצאת מרע לטוב לפי שהטוב מובדל מרע. משא"כ בעוה"ז שהטור אינם מובדלים זמ"ו שהמה שייכים זל"ו, לזאת שייך לומר לבחור בטוב ולמאוס ברע וכמו"כ כשהוא ברע יכול לצאת מרע לטוב, לפי שהטוב אינו מובדל מהרע. והענין הוא כך, דבירידת הניצוץ האלקי ברע יכול להיות שיתעורר לצאת מהרע מאחר שהטוב אינו מובדל מהרע, דכשם שיכול להיות ירידת הטוב להתערב ברע מפני שייכותם זל"ו וכמו"כ משו"ז גופא יכול להיות שיתעורר לצאת מהרע. משא"כ למע' שהטור מובדלים זמ"ו לגמרי, ממילא בירידת הניצוץ אלקי ברע א"א שיתעורר לצאת מהרע מאחר שהטוב מובדל מהרע והטוב שירד בהרע הרי אין זה טוב בתכלית (עס איז ניט דאס) והטוב ה"ה מובדל מהרע, ולזאת א"א לצאת מהרע לטוב. משא"כ למטה מצד גילוי הסוכ"ע יכול לבחור בטוב ולמאוס ברע. וכמו"כ כשהוא ברע יכול להתעורר לצאת ממנו, וכמו"כ אפי' בחטא ועון הנה ע"י תשובה מהפך מרע לטוב. ועפי"ז יובן ג"כ מה שברכה הוא מבחי' א"ס סתימו דכל סתימין, שזהו מצד גילוי א"ס הסוכ"ע שנמצא למטה דוקא. ובזה יובן מה שבדבר שכייל ומנוי צ"ל דוקא צייר בחותמיו. והענין הוא דמצד סדר השתל' הרי גם להם נקצב חיות

מצומצם ממילא אפשר להם לקבל יניקה מס' השתל', לזאת צ"ל דוקא צייר בחותמיו, וענין צייר בחותמיו היינו ענין ביטול שמוה א"א להם לקבל יניקה. כידוע ההפרש בין לוחות הראשונות ללוחות האחרונות דלוה"ר הי' ברעש והי' שולט בהם עין הרע, משא"כ לוחות האחרונות היו בתשרי והם דוקא נתקיימו. וענין ברעש ובחשאי זהו"ע חסדים המכוסים וחסדים המגולים, דמחסדים המגולים באפשר להם לקבל יניקה, שזהו"ע לא יחפוץ כסיל בתבונה כ"א בהתגלות לבו. כידוע דבהתגלות המדות צריך שיורגש אצלו בבחי' מקיף הביטול דבחי' מוחין, וזהו"ע צייר בחותמיו שהוא בבחי' ביטול ולכן בדבר המנוי שזהו מדרי' שע"פ סדר השתל' צ"ל דוקא צייר בחותמיו. משא"כ בדבר הסמוי מהעין אפי' לא צייר בחותמיו לית להו רשותא, לפי שזהו מה שלמע' מס' השתל'. וזהו"ע יצו ה' אתך את הברכה באסמין, שזהו בדבר הסמוי מן העין, והיינו מדרי' שלמע' מס' השתל', דזהו"ע הברכה מה שמתברך ורבה מאליו שהוא בבחי' בל"ג. ועו"נ יצו ה' אתך את הברכה באסמין כו'.

בס"ד הנחה שי"פ נצבים, אנת"ר.

אתם נצבים היום כולכם לפני ה' אלקיכם ראשיכם שבטיכם זקניכם ושוטריכם כו' ות"א אתון קיימין יומא דין, והנה היום קאי על ר"ה שבכ"מ שנא' סתם היום זהו ר"ה כמ"ש ויהי היום ויבואו בני האלקים לתייצב על כו' וידוע שזה הי' בר"ה וכן אי' בת"י ע"ז והוה ביומא דדינא רבא דר"ה, דבר"ה הוא הדין ומשפט של כללות העולמות והנבראים כמא' וכל באי עולם יעברוך לפניך כבני מרון מי לא נפקד כהיום הזה כי זכר כל המעשים לפניך בא מעשה אנוש ותחבולותיו ויצרי מעללי איש, כי כל מעשי בני אדם הן לטוב והן להיפוך וכל הנבראים נפקדים בר"ה, וע"ז או' אתם נצבים היום הגם שבר"ה הוא הדין ומשפט מ"מ הם נצבים וקיימים. והנה הגם שאדם נידון בכל יום ולא דוקא בכי"ו כ"א אפי' בכל שעה ושעה כמ"ש לבקרים תבחננו ולרגעים תפקדנו דכן הוא לדעת ר' יוסי ור' נתן שאדם נידון בכי"ו, הנה האמת כן הוא שאדם נידון בכי"ו מ"מ כללות המשפט הוא בר"ה שבר"ה הוא כללות המשפט על כל השנה כידוע שיום א' דר"ה נק' דינא קשיא ויום ב' דינא רפיא, וכדאי' ג"כ בת"י והוה ביומא דדינא רבא דר"ה שבר"ה הוא הדינא רבא, והנה בזהר אי' ע"פ ויבואו בני האלקים להתייצב על הוי' על מימרי' דהרי' והיינו הקטרוג על מא' הקב"ה דנעשה האדם והם קטרוגו ואמרו מה אדם כי תזכרנו ומה אנוש כי תפקדנו, ולפי"ז י"ל שבכל ר"ה מתעורר הקטרוג על האדם כמארו"ל כמאן מתחילינן האידינא לומר זה היום תחלת מעשיך כר"א שא' בכ"ה באלול

נבה"ע ור"ה הוא יום וא"ו לברה"ע שאז הוא יום ברוא של אדה"ר ואז מתעורר
 הקטרוג על האדם, וכמו"כ על כללות הבריאה שכל הנבראים נבראו בשביל האדם
 כדאי' במד"ר ע"פ כי זה כל האדם שכל העולם לא נברא אלא לצוות לזה שכל
 הדצח"ם הם בשביל האדם שצומח בשביל חי ומדבר וחי בשביל מדבר ואפי'
 בהמות טמאו' הם בשביל האדם לרכוב עליהן וחיות טמאות ג"כ מביאין תועלת
 לאדם שכל הנבראים מביאין תועלת להאדם לבד זאת מה שברוחניות הם
 מוכרחים להיות בשביל קיום הל"ת דלא תאכל כל טמאה ממילא צ"ל ע"ז כל
 הדברים טמאים בשביל הלא תעשה, לבד זאת הם מביאים תועלת להאדם גם
 בגשמיות, וע"ז הוא הקטרוג שלהם דבתחילת הבריאה הי' הקטרוג על כללות
 שית אלפי שני ובר"ה שאז נמשך חיות על כל השנה והוא פרט משית אלפי
 שני וגם אז נתעורר הקטרוג שלהם, ומזה הוא סבת הדין, ולפי"ז י"ל ג"כ
 דמה שאדם נידון בכי"ו זהו ג"כ התעוררות הקטרוג על האדם, אך שבפרטי
 הזמנים נחלש הטענות שלהם דמתחלת הבריאה היו טענו בטענות כמו מה
 אדם כי תזכרנו ומה אנוש כי תפקדנו, משא"כ בר"ה לא באו בטענות כ"א
 רק להתייבב על הוי' וכמו"כ בכי"ו ובכל שעה א"ז רק מה שטענו ברמו כמו
 לבקרים תבחננו ולרגעים תפקדנו שא"ז רק ברמו ולא בטענות לפי שהם
 נחלשו בפרטי הזמנים, והנה אומרו להתייבב על הוי' זהו לפי שכבר נדחו
 בטענות שלהם שטענו בתחלת הבריאה ואז נדחו ממילא הוא נגד הוי', ועוד
 ענין להתייבב על הוי' לפי שהוא נגד הוי' נגד רצונו וחפצו שכל חפצו הוא
 בנש"י כמו"ש כי אתם תהיו לי ארץ חפץ חפצי במ שכל חפצו ורצונו הוא
 בנש"י וגם להשפיע לנש"י ומ"מ הקטרוג שלהם הוא נגד הוי' ממש, אך זה
 גופא איך הי' ביכולת' לקטרג, הנה לבד זאת מה שכ"ז הי' בשביל האדם
 שיהי' זוהר וזריז בעבודתו כמו"ש בזהר דאלמלא דינין משתכחין בעלמא לא
 הוו ידעין ב"ב מפולחנותא דקוב"ה ומהימנותא עילאה והוה חטאין סגיאיין וע"ז
 הו"ע הקטרוג בכדי שהאדם יהי' זריז וזהיר בעבודתו, לבד זאת הנה ע"י
 הקטרוג שמקטרגים ומתגברים עליהם עי"ז דוקא מאיר גילוי אור עליון ביותר,
 וזהו ע"ד מ"ש בזהר בהטענה שטענה תורה לקוב"ה ב"ג דאת עתיד למיברי
 זמין לארגוא קדמך אי לאו דתאריך אנפין טב לי' דלא אברי השיב לה וכי
 למגנא אתקרינא ארך אפים דלכאו' א"מ דבשביל מה טענה תורה זאת אלא
 הענין ידוע שבשביל זה גופא טענה בכדי שיאמר לה וכי למגנא אתקרינא
 ארך אפים דדוקא ע"י הדבור שלה עי"ז הי' הגילוי, לפי שאמירה ודבור הו"ע
 גילוי שגם ברה"ע הם ג"כ מדבור וכמארז"ל בעשרה מאמרות נבה"ע וכמ"ש
 בדבר ה' שמים נעשו ובאמת גם המח' הוא גילוי דלא מחשבותי מחשבותיכם
 שמח' למע' הוא ג"כ גילוי כמא' ברוך שאמר והי' העולם דאמירה הוא בלב
 שזהו מח' ומה ג"כ נתהווה העולם ומכש"כ אמירה ודבור שהו"ע גילוי וע"י
 הטענו' שלה בדבור עי"ז הי' הגילוי, וכמו"כ יובן כאן שדוקא ע"י הקטרוג
 ומתגברי' עליהם עי"ז מאיר גילוי אור עליון ביותר וכדאי' בירושלמי
 ע"פ ה' יוצא ממקומו יוצא ממדה למדה עומד מכסא דין ויושב על
 כסא רחמים וידוע שרחמים גבוה במעלה מחסד דלגבי חסד יש ע"ז מנגד דמדת

הגבו' ועל רחמים לא יש שום מנגד שזהו"ע הרחמין דהן אמת שע"פ דין אינו ראוי לזה מ"מ צריך לרחם עליו וכמא' לרחם עמו בדין דלכא' הלא אין מרחמין בדין אלא שזהו מה שעומד מכסא דין ויושב על כסא רחמים שזהו מדרי' נעלית ביותר כידוע שרחמים נק' נחלה בלי מצרים שהוא בבחי' בל"ג דמה שיש להם מקום לקטרג זהו מצד מדה"ד וע"י שמתגברים עליהם עי"ז מאיר גילוי הרחמים שהם בלתי מוגבלים דחסד ה"ה מוגבלים מצד המנגד דגבו' משא"כ רחמים הם בלתי מוגבלים, וז"ש אתם נצבים היום שהגם שבר"ה הוא יום הדין שאז מתעורר הקטרוג על האדם מ"מ לפי שמתגברים על מדה"ד שע"י"ז דוקא מאיר גילוי אור עליון ביותר ממילא הם נצבים וקיימים. אך זה גופא בכדי שיהי' התגברות על מדה"ד שיהיו נצבים וקיימים צ"ל מתחלה גם בנש"י שיהיו נצבים וקיימים ועי"ז נעשה למע' התגברות על מדה"ד והם בבחי' נצבים וקיימים, והענין הוא דהנה אי' במד"ר פ' תרומה ע"פ כי כל בשמים ובארץ אתה מוצא כל מה שיש למע' יש למטה, למע' שרפים עומדיב למטה עצי שטים עומדים כו' ולא עוד אלא שחיבב שלמטה יותר משלמע' שהניח את העליונים והשכין שכינה בתחתונים הוי כי כל בשמים ובארץ דלכא' א"מ הדמיון דלמע' שרפים עומדים למה שלמטה עצי שטים עומדים וגם א"מ הענין בזה, והענין הוא דהנה כתי' שרפים עומדים ממעל לו וידוע שזהו ממעל לשכינתא שקאי אדלעיל מ"ש ואראה את אד' יושב על כסא ועי"ז א' שרפים עומדים ממעל לו ממעל לשכינתא, דלכא' א"מ איך שייך לומר על שרפים שהם עומדים ממעל לשכינתא והלא זהו כל עיקר חיותם וקיומם כידוע שמל' דאצי' היא בבחי' מקור לבי"ע וכמא' אנת הוא אדון על כולא ושרפים ה"ה בבריאה ואיך הם למע' מאד, ובמ"א מבו' שעומדים ממעל לו ממעל לוא"ו שזהו תפארת בחי' ז"א דאצי', ואיך הם למע' מז"א, והענין הוא דהנה בהשפעת השכל מן המשפיע להמקבל הנה הגם שההשפעה היא למע' משכל המקבל להיות שההשפעה היא שכל הרב ושכל הרב ה"ה למע' משכל המקבל, מ"מ לאחר שנשפע השכל להמקבל אז שכל המקבל מקיף את שכל הרב מכל צד וכל הענינים שבו ואז הוא למע' משכל הרב ושכל הרב מוקף בשכל המקבל, וכן הוא אפי' בדבר הלכה שהוא חכמתו ורצונו ית' שהוא למע' בודאי משכל האדם מ"מ לאחר שבא בהשגה והאדם משיג אותה ה"ה מקיף את הדבר הלכה, ועד"ז הוא בשרפים לפי שמשיגים את מקור חיותם והתהוותם שהוא רק מהארה בלבד ועצמות אוא"ס קדוש ומובדל שזהו ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד דהתהוות העולמות הם רק מהתפשטות המלוכה לא מעצם המלוכה והתפשטות המלוכה הוא רק הארה בעלמא, וכבוד מלכותו הוא כמארז"ל ר"י קארי למאני מכבודתא שהוא לבוש ולבוש הרי אינו עצם ובתרגום פ"י על כבודו שהוא זיו יקר'י וזיו הוא רק הארה בעלמא כו' נמצא שהוא רק הארה דהארה ושם הוא ג"כ הארה שהוא הארה מכבוד מלכותו נמצא שזהו הארה דהארה דהארה ומזה הוא לעולם ועד דהתהוות העולמות הוא מהארה דהארה דהארה, ולכן אני הוי' לא שניתני שלא יש שום שינוי בין קודם הברי' לאחר הבריאה לפי שהתהוו' העולמות הוא מהארה בלבד וע"י ההשגה שמשיגים איך שהתהוו'

העולמות הוא מהארה בלבד ועצמות אוא"ס קדוש ומוכדל עי"ז נעשה בהם
 הרצוא ותשוקה להכלל באוא"ס, וזהו"ע שרפים עומדים ממעל לו ממעל לשכינתא
 לפי שמישיגים את מקור חיותם ממילא הם למע' ממקורם, ולפי המבואר במ"א
 שהם מעל לוא"ו שהוא ז"א דאצי' זהו ג"כ כנ"ל לפי מה שידוע שגם ז"א הוא
 בבחי' מקור לעולמות, והיינו מה ששייך לעולמות, שזהו"ע שיעור קומה של
 יוצ"ב רל"ו אלפים רבבות פרסאות וידוע דיוצ"ב זהו ז"א דאצי' שהוא ג"כ
 בבחי' שרש ומקור לעולמות והיינו מה ששייך לעולמות ועיקר ענין מה שהם
 ממעל לו הנה לבד זאת מה שע"י ההשגה עי"ז הם עומדים ממעל, הנה העיקר
 הוא מצד הרצוא שלהם שנכללים בהרצוא שרוצים להכלל ולהבטל בעצמות
 אוא"ס, וכל מהותם הוא הרצוא שעש"ז נק' שרפים ע"ש הרשפי אש התשוקה
 והצמאון שנשרפו בהרשפי אש עד שכל מהותם הוא הרצוא עד"מ מגחלת שזהו
 מעץ הנשרף באש שהאש שורף כל חלקי העץ והעץ נהפך לאש וכמא' המשנה
 מקצתו שלהבת ומקצתו גחלת דמקצתו שלהבת זהו לפי שלא נשרף העץ לגמרי
 שלכן הלהב יוצא, ומקצתו גחלת היינו מה שהעץ נשרף לגמרי עד שנהפך כל
 מהותו לאש, ועד"ז הוא בשרפים ע"י הרצוא שלהם שכל מהותם הוא הרצוא
 שרוצים להכלל בעצמות אוא"ס ממילא הם ממעל לשכינתא, כמו שידוע הכלל
 מהבעש"ט שבמקום שרצונו של אדם שם גם שם הוא האדם כולו, לפי מה
 שידוע שהרצון הוא כח היותר געלה מכל כחות הנפש והוא מנהיג את כל
 הכחות ומושל ושולט עליהם וכל הכחות נכללים בהרצון, אך כ"ז הוא בהתגלות
 הרצון דכשהרצון הוא בהתעלמות ובהתלבשות בהכחות או הכחות אינם נמשכים
 מהרצון, כ"א דוקא בהרצון מצ"ע מצד התגלות הרצון או הכחות נמשכים מן
 הרצון ונכללים בו, דמצד עוצם הרצון דרצון עצמי והיינו מצד התגלות הרצון
 כל מהותו הוא בהרצון, והיינו שכל הכחות נכללים בהרצון, עד"מ כמו ששואלים
 על אדם אי' הוא משיבי' לו בעיר פלוני במקום פלוני וזהו בגשמיות וכמו"כ
 הוא ברוחניות כששואלי' על אדם אי' מקומו ברוחניות הנה מקומו הוא במקום
 שרצונו שם (ווא עד איז פאר האקט ווא ער ליגט) שם הוא כולו, דכן הוא
 במקום שרצונו של אדם הרי שם נכללים כל הכחות, וכמו"כ הוא בשרפים
 להיות שרצונם הוא להכלל ולהבטל בעצמו' אוא"ס ממילא הם ממעל לו, וזהו"ע
 שרפים עומדים ממעל לו, שעומדים תמיד בהרצוא שלהם כידוע בענין ג"פ
 קדוש שאומרים ב"ב שעות היום שעומדים בביטול דפעם א' קדוש ד' שעות,
 ויש מלאכים שאומרים ג"פ קדוש בכללות שית אלפי שני, וזהו"ע שרפים
 עומדים ממעל לו שעומדים תמיד בהרצוא והביטול שלהם, וענין שייכות דלמע'
 שרפים עומדים שלמטה עצי שטים הנה ע"פ פשוט הוא לפי שעצי
 שטים גבוהי' יותר משאר אילנות ושרפים הם ג"כ גבוהים במעלה ביותר
 מכל המלאכים דמלאכים הם ביצי' דלכן נק' עצי היער דאו ירגנו כל עצי
 יער ידוע שקאי על מלאכים ושרפים הם בברי' נמצא שהם גבוהים במעלה
 ביותר לכן נמשלו בעצי שטים, אך מה שבמשכן הי' עצי שטים, הענין הוא
 לפי שכל ענין המשכן הי' בכדי שיהי' השראת והמשכת אלקות למטה שיושלם
 הכוונה דנתאוה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים כדאי' במד"ר ע"פ באתי

לגני לגנוני במקום שהיתה דירתי בתחלה דעיקר שכינה בתחוננים היתה, וע"ז ה' ענין המשכן בכדי שיהי' השראת והמשכת אלקות למטה, דהנה כד אתכפיא סט"א אסתלק יקרא דקוב"ה בכולהו עלמין, שדוקא ע"י אתכפיא ס"א עי"ז דוקא אסתלק יקרא דקוב"ה בכולהו עלמין שמאיר גילוי אלקות למטה, דע"פ סדר והדרגה הרי למטה אינו מאיר גילוי אלקות דאם ה' מאיר גילוי אלקות לא ה' אפשר להיות מציאת היש, דהתהוות היש הוא דוקא מהתעלמות האור משא"כ מגילוי אור א"א להיות מציאות היש, דכן הוא בסדר השתל' העולמות שיש עולמות שהם בבחי' דקות ורוחניות ויש שהם בבחי' יש הרי זהו מצד הגילוי אור דבעולמות העליונים שמאיר גילוי אור ה"ה בבחי' דקות ורוחניות משא"כ למטה שהאור מתמעט ונתצמצם ביותר עי"ז נעשה מציאת היש דו"ש נטה ימינו וברא שמים נטה שמאלו וברא ארץ דימין הוא בחי' גילוי אור ושמאל הוא בחי' צמצום האור בחי' העלם והסתר ובכדי שיהי' ארץ עולמות התחתונים זהו ע"י העלם והסתר האור, נמצא שע"פ סדר השתל' א"א להיות גילוי אור למטה, ובכדי שיאיר גילוי אלקות למטה זהו דוקא ע"י גילוי אור שלמע' מהשתל', וכן ה' בתחלת הבריאה שהי' מאיר גילוי מדרי' עליונות בחי' חפץ חסד ובפרט בהאדם שהי' מאיר בכוונה העליונה בגילוי דעו"נ וירא אלקים את כל אשר עשה והנה טוב מאד, וכמו"כ במשכן בכדי שיהי' ושכנתי בתוכם זהו ע"י אתכפיא סט"א שע"י אסתלק יקרא דקוב"ה בכולהו עלמין שמאיר גילוי אור עליון בכולהו עלמין בשוה, וזהו"ע עצי שטים עומדים דשטים הוא ל' שטות דאין אדם עובר עבירה אא"כ נכנס בו רוח שטות וזהו שטות דלעו"ז וכמו"כ יש שטות דקדושה וכמארו"ל אהני לי שטותא לסבא שזהו שטות דקדושה צריך להפוך השטות דלעו"ז בשטות דקדושה וזהו"ע עצי שטים עומדים, והשייכות דשרפים עומדים לעצי שטים עומדים הנה זהו לפי שגם דשרפים הם מבירורים דניצוצות דתהו כידוע שכל העולמות הם מבירורים דניצוצות דתהו ובפרט בי"ע והשרפים ה"ה בבריאה, וכידוע דמתחלה נתברר עולם האצ"י ואח"כ ברי' ואח"כ יצי' כו' ופסולת הגס נפלו למטה והרצוא דשרפים בחי' הביטול שלהם זהו"ע בירור דתהו וע"כ שייך ענין שרפים עומדים לעצי שטים עומדים שהו"ע אתכפיא סט"א כנ"ל. וענין ושכנתי בתוכם שהוא בתוך כאד"א, הענין הוא לפי שבשטות יש כמה ענינים יש שטות שהוא היפך האמת שזהו מה שאין אדם עובר עבירה אא"כ נכנס בו רוח שטות שזהו רוח היצה"ר והנה"ב ורוח התאוה שנדמה לו שאינו נעשה נפרד בזה ועודנו ביהדותו דהנה כל ישראל אינו רוצה להיות נפרד וגם אינו יכול להיות נפרד, אילו ה' נרגש בנפשו שנעשה בזה נפרד לא ה' עובר על עבירה, אלא שזהו לפי שנדמה לו שאינו נעשה נפרד בזה, והרי זהו שקר שהאמת אינו כן שנעשה בזה נפרד דבתרי"ג חבלים דקים הרי כשעובר עבירה נפסק חבל דק, ועי"ז נחלש כל החבל שזהו"ע הפגם נמצא שזהו שקר לפי שמכסה על האמת ועוד נק' שקר לפי שהוא בעצם שקר שהוא רוח התאוה וס"א שהוא שקר נמצא ששטות הוא שקר וגם שמכסה על האמת, ויש עוד ענין בשטות מה שתכלית האמת נק' שטות, כמו תמים התי' עם ה' אלקיך שהו"ע התמימות ונק' שטות דבלי' העולם

התמים נק' שוטה לפי שהתנהגות שלו הוא שלא ע"פ חכ', וכמו"כ נבואה נק' ג"כ שטות וכמ"ש מדוע בא המשוגע הזה, והענין הוא לפי ששטות זוה"ע ביטול שלמע' מטו"ד וכמו ענין הנבואה שהוא למע' מטו"ד שיודע עתידות והתגלות הנבואה שהוא למע' מטו"ד וכשרצו לגנות זה אמרו מדוע בא המשוגע הזה, וכמו"כ התמימות הוא ג"כ ביטול שלמע' מטו"ד שזהו"ע התמימות מה שתמים באמת הוא כשהתנהגות שלו הוא שלא עפ"י חכ' כ"א בבחי' ביטול שלמע' מטו"ד, וזהו"ע אהני לי' שטותא לסבא שהוא ג"כ שלמע' מטו"ד ושם הוא מה שלמע' מהרגשים דעץ הדעת טוב ורע, וכמו"כ בכלל ענין שטות הו"ע ביטול שלמע' מטו"ד שזהו הביטול דבחי' חכ' שבנפש כמ"ש בתניא שבכאו"א יש לו בחי' ביטול שלמע' מטו"ד שרוצה בטבעו להכלל בעצמות או"ס וטבע זה הוא שם המושאל לכל דבר שאינו ע"פ טעם ודעת וזוהו הוא התוקף בקיום התומ"צ ומה שאינו רוצה להיות נפרד ומוסר נפשו על קדושת השם, אך בשביל קיום התומ"צ ע"ז א"צ התגלות הביטול כ"א מספיק ע"ז ההתקשרות עצמית שיש לו בהעלם, אך מה שמוסר נפשו על קדושת השם זהו מצד התגלות הביטול שלמע' מטו"ד שזהו"ע עם קשה עורף למעליותא בחי' ביטול שלמע' מטו"ד, ובצדיקים הרי העבודה שלהם הוא מצד חכ' שבנפש, וביותר הוא בבע"ת לפי שהוא הי' בשטות דלעו"ז ובע"ת משכין לי' בחילא יתיר שע"י החרטה (דער ניט גוט) מהריחוק ורוצה להיות בקירוב עי"ז נעשה בו המסירה והנתינה (דיא אַוועק גיגעבין קייט) לאלקות ובפרט בהזמנים דר"ה ועשי"ת שאו מאירים גילויים עליונים לסייע בתשובה, והרא"י שהרי נתהפך מן הקצה אל הקצה, דבתחלה הי' בשטות דלעו"ז ואח"כ נתהפך בדרך התומ"צ, דכן הוא בבע"ת שמתהפך מן הקצה אל הקצה, וזהו"ע עצי שטים עומדים דבכללות הוא הביטול שלמע' מטו"ד בשביל קיום התומ"צ וענין מס"ג ועבודת הצדיקים מצד חכ' שבנפש וביותר הוא בבע"ת, וכמו שנת' בצדיקים ובע"ת כמו"כ הוא בבעלי עסקים, שעוסק כל היום וכל הלילה ומטריד ומבלבל נפשו ומונע ומעכב אותו מתורה ומתפלה בכוונה הראוי' שזהו שטות, דבאמת כתי' כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל וכת' ברכת ה' היא תעשיר שהעיקר היא ברכת ה' שכל העסק ידוע שזהו רק כלי והעיקר היא ברכת ה' דבאמת למי שיש לו ההסכם פי' ההרגש בכל ענין שאינו רק כמו כלי בלבד הרי נמשך לו באמת בחי' ברכת ה' ואינו מונע ומעכב אותו מעסק התורה דפרק א' שחרית ופרק א' ערבית שכל בעל עסק מחויב בזה וכמו"כ מתפלה הראוי', אך שזהו לפי שחושב שכחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה, דכמו"כ הוא בדקות (אינן איידעלקייט) שכל זה הוא שטות וצריך להפוך את השטות שלא יהי' מונע ומעכב אותו מפרק א' שחרית ופרק א' ערבית, ובכללות שלא יטריד ויבלבל אותו, אך בכדי שלא יטריד אותו ע"ז צריך להיות התגלות דכחות עצמים שבנפש, והיינו מה שלפעמים בעבודה צריך להוציא בהתגלות דכחות עצמיים שבנפש ואז אינו מטריד לו כלל, אך בכדי שלא יהי' לו מונע ומעכב מקיום בפועל ע"ז מספיק עכ"פ הכח נעלם, וזהו"ע עצי שטים עומדים שהוא הביטול שלמעלה מטו"ד הן בכאו"א בקיום התומ"צ ובענין מס"ג וכמו"כ בצדיקים בעבודה מצד חכ' שבנפש וביותר הוא בבע"ת

וכמו"כ הוא בבעלי עסקים, ואצ"ל מצד התגלות דכחות עצמיים שבנפש, וז"ע
 נצבים ועומדים דנש"י שעומדים בבחי' ביטול שלמע' מטו"ד כאו"א לפי מדרגתו
 ומצבו הן בכאו"א והן בצדיקים ובע"ת והן בבעלי עסקים כאו"א לפום מדרגתו
 ומצבו, ועי"ז ג"כ למע' הם בבחי' נצבים וקיימים הגם שבר"ה הוא יום הדין
 על כללות הנבראים דכל באי עולם יעברון לפניך כבני מרון דכל הנבראים
 נפקדים ביום הדין דר"ה שהוא נק' דינא רבא, מ"מ מתגברים על מדה"ד
 שעומד מכסא דין ויושב על כסא רחמים' שע"ז הם נצבים וקיימים, ולכן ג"כ
 מונה כאן עשר מדרי' ראשיכם שבטיכם וקניכם ושוטריכם כו' שזהו בכל המדרי'
 הן בכאו"א והן בצדיקים ובע"ת ובעלי עסקים ובכאו"א יש מדרי' פרטיות שהן
 עשר מדרי' וכאו"א לפום מדרגתו ומצבו, וז"ע אתם נצבים היום כולכם כו'
 שע"י שנש"י הם בבחי' נצבים ועומדים כאו"א לפום מדרגתו ומצבו עי"ז ג"כ
 למע' מתגברים על מדה"ד והם בבחי' נצבים וקיימים שזהו ע"י שעומד מכסא
 דין ויושב על כסא רחמים כו'.

הוספה ב

הקטעים שכתב עליהם כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע:
אצ"ל (= אין צריך להעתיק), וכיו"ב

ע"נ כו שו"ה כו"א אחר תיבת כו"א:

(ולפמשת"ל במשל הפוסק מלדבר כו' שזהו משל על ענין הצמצום כמשי"ת בעוה"י י"ל שיש הפרש בין האור הנכלל ונתעלם בהמאור שמבר' במ"א דהיינו שנעלם בכח' העלם האור ט"ו ובין כח' ההעלם כמו שטלל בעצם בח' הגילוי כו"א).

ע"נ שו"ה והמדות אחרי תיבת והמדות כו"א:

(שמוסכם מכל המקובלים הראשונים והאחרונים וגם מחכמי המחקר שהנפש יש בו כחות ואינו כח היולאני לבד כו' וכמ"ש בעה"ק).

ע"נ צב שו"ה במדר"י דחיקון לאחרי תיבת הספ"י התחתונה:

(וכמו הבן בחכ' וחכם בכינה כו"א).

ע"נ קלו שו"ה כו"א אחר תיבת כו"א:

(וי"ל כמו עדי"מ האדם המסופק בדעתו והסברות מתרוצצו' אצלו ואינו יכול להחליט דבר ואין הענין מתיישב אצלו כלל מפני שסותרים זליז כו' וכה"ג במדות שעומד בהן ולא בלי התיישבות כו"א).

שם שו"ה והשאר אחר תיבת כו"א:

(ומ"ש במ"א שיש חילוק בין חצי העיגול העליון והתחתון י"ל שזהו בעיגולים דיושר כו"א).

הוספה ג

משיחות כ"ק אדמו"ר (מתוריי"צ) נ"ע

... בשנת תרע"א בהתארת הרה"ח ר' יעקב מרדכי נ"ע בעופאלאוו' בנאות דשא שבועות אחדים הי' מכבדני איזה פעמים בשבוע בבקורו לשתות כוס חמים על האצטבא — וועראנדע — בצל האלנות.

באחד הבקורים הזכרתי את הכתוב — ברשימתי מחגיגת הבר מצוה שלי — י"ב תמוז תרנ"ג — מאותה ההתעודות אשר התקיימה ביום החמישי ט"ו תמוז תרנ"ג במעונו של דודי הרו"א נ"ע, אשר נושא השיחה הי' מהו חסידות ומהו חסיד.

א. מהו חסידות

המסובים רובם ככולם הודו אשר תוריד של הרה"ח ר' גרשון דוב נ"ע י מהו חסידות היא יותר נכונה מתוריד שאר המסובים. כולם כאחד הסכימו אשר חסידות היא חקירה אלקית. אבל תוכן השאלה הי' איזה יתרון בתורת החסידות — וואס האט חסידות אויפגעטאן — על תורת הקבלה ותורת החקירה.

ובזה תווה הרה"ח ר' גרשון דוב את דעתו, כי תורת הקבלה קוראת בשם כל ספירה ופרצוף. תורת החקירה הוציאה את השגת השלילה אלו ידעתיו הייתי, ותורת החסידות המציאה את ההשגה המופשטת ידעתיו הייתי כמו שהוא בהשגה דנה"א. ועיי' יגיעת נפש ויגיעת בשר בעבודה שבלב באה בהשגה גמורה און דאן פילט מען אז ידעתיו הייתי. הרה"ח הרי"מ נ"ע הרבה להסביר חו"ד של הרה"ח הרג"ד נ"ע ויאמר: אזא בעל כשרון מצוין אין עמקות, אז א זקס שעה'דיקע התעמקות אין א חסידות השכלה איז בא אים ווי א הרף עין און ער האט צענדליקער יארן געהארעוועט מיט א אמת'ן יגיעת בשר ונפש מעוטר מיט ברכות פון די רביים, איז בא אים געווען ביידע זאכן, אי ידעתיו אי הייתי, און ביידע זאכן זיינען בא אים אין א אופן פון גדלות המוחין.

עודנו משוחחים והנה אור נאצל הופיע, הוד כ"ק אדמו"ר הרה"ק ויואל לשבת אתנו וישאל אותנו במה אנחנו עוסקים.

ויספר הרה"ח הרי"מ כי לרגלי שיחתו אתי היום במעלת עבודה שבלב, דאווענען ניט נאָר מיט האַרץ און טרערן נאָר מיט האַרץ און חסידות, הזכרתי אותה השיחה שהיתה בשעת התעודותם בשבוע של הבר מצוה שלי במעון הרו"א, שדנו בהשאלה מה הוסיפה תורת החסידות על קבלה וחקירה אלקית, ובאשר באיזה דברים הסתפק — הרי"מ אמר על עצמו — הנה הראיתו כתוב ברשימותי דבר דבר על אופן בתוות דעתם של המסובים, ובהם ועל ידם נזכרתי על כל הענין כמו שהי' או.

(1) רב במאלקאזע, מחסידי אדמו"ר כהר"ש נ"ע ואח"כ אדמו"ר מהורשיב נ"ע, נפטר

הוד כ"ק אאמיר הרה"ק בקשני להראותו את הרשימות — מה שבאמת מאד לא רציתי. וידמדף בהם ויקרא איזה צמודים מרשימת יום הכר מצוה. מה שהי' בשעת הסעודה — (לא מענין הביקור בהיכלי אבות קדושים ולא משיחות הקדש בשעת הסעודה קלה — לעקאך און משקה אחר התפלה — כ"א השיחות מהסעודות מצוה) — ואחרי כן הואיל כ"ק אאמיר הרה"ק לקרא את הרשימה מההתועדות הנ"ל.

הרה"ח הרי"מ שוב הביע את דעתו כנ"ל אשר תויד הרה"ח הרג"ד בענין תורת החסידות כנ"ל הוא אך ורק לבעלי מדריגה בכשרון בהשכלה ובעבודה כמותו, אבל לא לאנשים רגילים כמונו — אמר על עצמו.

הוד כ"ק אאמיר הרה"ק אמר: אין הענין כן. כל אחד ואחד מאנשי העוסק בלימוד החסידות ובעבודה שבלב, אשר שניהם — לערנען און דאיונען — אחד הוא, אז מען לערנס און מען איז זיך גיט עוסק אין עבודה שבלב איז דער לערנען קיין לערנען גיט, און אז מען איז זיך עוסק בעבודה שבלב און מען לערנס גיט איז די עבודה קיין עבודה גיט, נאך ווען עס איז סאראן ביידע זאכן, מען לערנס און מען דאיונט, דעהרערט יעדערער און דערסילט דעם הייתי וואס עס קומט פון דעם ידעתיו שבנשמה.

כשעה ארוכה הואיל כ"ק אאמיר הרה"ק לבאר הענין בהסברים מסודרים, וביותר במוסתים מוחשים מכמה חסידים ממקשרי הוד כ"ק אביו אאמיר מוהר"ש זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע בני גילו של הרה"ח הרי"מ ומהם אשר גם אנכי עוד הכרתים' . . .

• • •

... בשנת תרע"א, כשהיינו במענטאן הלכתי פעם עם הוד כ"ק אאמיר הרה"ק לטייל על חוף הים. בפנת זוית של גוף טבע מפליא, בין הים ויער אילנות, הראה לי הוד כ"ק אאמיר ספסל אחד בין סבכי היער, וסיפר לי אשר על ספסל זה ישב מלפנים — בשנת תרמ"ה, ג' שנים אחרי הסתלקות אדמיר מוהר"ש זי"ע — החסיד ר' זלמן ולאטאפאלסקי כשהוא עמוק במחשבותיו, ושר את הניגון הנ"ל בדבקות גדולה איה שעות רצונות. הוד כ"ק אאמיר הרגיש בו בהלכו דרך זה לטיול ולא רצה לבלבלו מדביקותו והביט בפניו וראה שעיניו סגורות ודמעות זולגות על לחיו וכולו מתלהב בניגון חבדי הזה, ואמר הוד כ"ק אאמיר הרה"ק: קוקענדיג אויף איהם — אויף ר' זלמן'ען — האט זיך אפגעשפיגעלט א געגעניס לעכען פון א חסיד, וועלכער האט סארלירען זיין רבין אין גוף כמה שנים און אין ציור הרוחני איז — כאלו עומד לפניו'.

(3) כפר השיחות — קץ השית' צ' 26.

(4) אדמיר הרשיב.

(5) ניגון ס"א. — לר' זלמן ולאטאפאלסקי.

(6) כפר הניגונים צ' 20.

מפתח ענינים *

נערך ע"י

כ"ק ארמו"ר שליט"א

אותיות: בהעלתך (צורתם מקדמות

השכל, חומרם מהמדות).

אילן: צו את בניי (א. ענפים פירות,

משל מכוון לסדר ההשתל'י).

אכילה: וידבר כו' ראשי המטות (ע"י

א. מגיעים לעוה"ב שאין בו אכו"ש,

למע' מביירוים).

אשה: עירע מל'.

אתכפיא אתהסבא: ראה החילותי

(כד אתכפיא סטיא אסתליק יקרא

דקי' בכולהו עלמין. מקיף דאו"ח).

עירע נדרים.

ב

בגדים: עירע לבושים.

בן: עירע אהבה, יעקב.

ברה"ע, תכליתו, סוכתו: שמע

ישראל (בגין דישתמודעו).

ג

גוף, גוף ונפש: אנכי (חיות הג.

בהדרגה מוח לב כבד). עירע אכילה,

עוה"ב אין בו לא אכו"ש.

גלגולים: עירע התלבשות.

גרון: יצי"מ, מוחין ומדות.

ד

די: עירע שדי.

דעת: ולקחתם (ידיעת עצמו, ידיע

התורה). ביום השמע"צ (ד. באמונה

כי ה' יתן (ד. מתקלא. ע"י ה'

התחלקות המדות). ויהס כלב (המש

א

או"א: עירע יחוד, ישראל.

אדם: בהעלותך (עיקרו מדות ע"פ

השכל). עירע אכילה.

אהבה: ויוצא משה (סבי"פ ואבי"א

בא. כסה עליהם הר אה"ר). עירע

מוחין ומדות.

אומות לעולם, ז' אומות: ראה

החילותי (ו' אומות קיני קניזי

קדמוני, עמון מואב אדום. עמון

ומואב טהרו בסחון).

אופן: ולקחתם (א. וכלי מגלה הצורה

משאי"כ גוף ונפש אור ומאור).

או"י או"ח: שמע ישראל (תלמיד

המחכים, כלי מוכן או קושיות). עירע

העלם.

או"מ או"ס: עירע אור כח חיות,

סוכ"ע.

אור כח חיות: לך לך.

או"כ: ויזכור (הכ. מגבילים את הא.).

החדש (פעולת הכ. באורות).

אור: ביום השמע"צ (כמוצ"ש שקע

הא' הזמין לו ב' אבנים אופל צלמות

כו').

אור: עירע ספירות, תהו.

אותיות, תמונתן, פרטי הא.: שמע

ישראל (א').

(*) כפתח ענינים לבאברי וורוכי כ"ק

אדבור (בהורשי"ב) ניני, שנזרכו ע"י כ"ק

אדבור שליט"א — נוסכו כפי המסתחות

לספרי ובאברי חסידות תב"ד (ברוקלין,

תש"כ), כאן נעתקו כסם כפתח הענינים

הענינים להבאברים דשנת אצ"ה.

מפתח ענינים

מועל התכללות המדות. פני' וחצי' זריעה : צו את בניי (ו) רקבון צמיחה (הד.) (למצי').

ח

חורש : החדש (קדה"ח מצוה ראשונה אחר יצי"מ. ניסן תשרי. בעור חמץ גופני רוחני. מעברין השנה וא"מ החדש. אין מעברין בניסן).
 הכמות חזונית : ראה החילותי (עצם בירורם לע"ל. ע"י נשמות דאצ"י כריאה).

חזונית פנימיות : לך לך (פריח ות. שבחזונית בשכל מדות מדוי"מ, ג' פרקים, חביד חגי"ת נה"י, אור כח חיות). עירע מוחין, פנים ואחור.

ט

טיקלא : טובה (מלי דאצ"י).

י

יזהכ"ם : וידבר כר המסות (עיוהכ"ם מרבין באכילה להניע לי. שאין בו אכוי"ט). עירע יו"ט.

יו"ט : מצה (פסח דלוג אתעדל"ע מצ"ע. משאי"כ שבת ושאר יו"ט). אנכי (המשך). עירע יזהכ"ם. מצרים.

יהוד : זאת חקת (למה כינו בשם י. דוקא). עירע המשכה. זווג.

יחז"ע יחז"ת : שהמ"מ (קו ואוי"ט). יין : עירע לבוס.

יב : עירע מל'.

יעקב : ויהס כלב (יסוי"א. אמת).

יראה : וזי תאכל (ירית יר"ע. ה' ומלוי' ה'). עירע אהבה.

ישראל : רזי תאכל (סבא זוטא. רעו"ד דשבת דחול). עירע ז"א.

ה

הוא : שהמ"מ (הא ושמו אחד. לפה"צ).

היכל : ראה החילותי (ה. שבעה. ספירות י'. ענינם). עירע לבוס.

הכרה : עירע דעת המשכה. השפעה מרב לתלמיד : ראה החילותי (עגויר"ש טובה. מקיף ומוקף).

הנוטע און בו' : טובה.

העלם. שישנו במציאות שאינו במציאות : ביום השמעי"צ (שלהבת בגחלת וצור החלמיש. רעו"ד דנה"א נה"ב. בכחות הנפש). ראה החילותי (גחלת חלמיש. אור ישר או"ח. כר המשכיל ההיולי העצמי).

התחלקות : כי ה' יתן (במדות. ע"י הדעת. ק' כי ז' שנה). בהעלתך (המשך). יתרון הה. היתרון ע"ד העבודה). עירע התכללות.

התכללות : ולקחתם (ה. לאחר הגילוי, קודם הגילוי). אנכי (שבתהו, שבתקון). ויהס כלב (ה. המדות ע"י יסוי"א. דעת אופנים בה. ה. חו"ג). כל מחלקת (המשך). זאת חקת (המשך).

התלכשות : זאת חקת (ה. כחות הנפש, ספירות, פרצופין זב"ז).

ז

זווג : אנכי ה"א (ו. ראשון. ז. שני לפי מעשיו. בעבודה). עירע יחוד.

ז"א ומל' : כל מחלוקת (יתודם. בעבודה).

ז"א : ראה החילותי (ג"ר דדיא עתה. לע"ל).

ב

מחשבה ודבור. מדו"מ : עירע דבור.
 לך לך (מדרם. בייע, לבוש המיוחד
 נשרד נבדל לגמרי, פני חצונית
 וחצ' דחצוני שבכאו"א).
 ממודמ"מ : ויוצא משה.
 ביצר : מן המיצר (פני' הלב. עולמות.
 בעבודה דיקנא. שופר). עירע מוחין
 ומדות. מצרים.

בח ההיולי העצמי : ראה החילותי
 (בשכל, וכח המשכיל).
 בח הזריקה : לך לך (עסוי דעסוי).
 בח המשכיל : עירע שכל.
 בח ופועל : ולקחתם (למע').
 בעס : החדש (כ. בלב, קסידא במוח).

ג

בלוכה, מלך : כל מחלוקת (על
 נפרדים. בייע ולא אצ'י. אתעדלית
 לזה בעבודה). עירע מלכות.
 בל' בחי' במל' : טובה (מלך, מלאך,
 פנים, טיקלא, מלאך הגואל). וי
 תאכל (ב' בחי' רוממות). שמע
 ישראל (המשכה כללית פרטית).

לבוש : אנכי היא (ל. היכל, מצות
 ותורה שבע"ס).
 לולב : ולקחתם (מלשני הצמצום.
 לקיחה בסוכה).

ד

בל' : טובה (מלאך הגואל משה לא
 רצה בזה. הראני את כבודך כו').
 וי תאכל (שכינה. ממוצע. מל' דאצ'י
 דא"ס). כל מחלוקת (בנינה מהגבו').
 שמע ישראל (עיי ההמשכה בעולם.
 נעשית עתיק עיי צמצום ולבוש.
 המשכה כללית פרטית). עירע זיא.

מבין דבר בתוך דבר : שהמי"מ.
 מבני אשר יוצא ראש ופוף : זאח
 חקת (ב' אופנים). עירע התכללות.
 עגולים.

מלמעלמ"מ : עירע מחלוקת.
 ממוצע : רי תאכל (מתורגמן. מל').
 עירע מל'.

מדידה, קו הכדה : החדש (גי מדרי'
 במ. הקו. דעולם דתומי'צ. הגבלה
 עצמית. סופר ספר ספור).

מעבר : עירע התלבשות.
 מצה : וי תאכל (סקודם ולאחר חצות.
 מצוה וב' בחי' רשות).

מוחין ומדות. חלוקם : בהעלתך (כלל
 ושרם. קרירות והתפעלות. שכל יכול
 לסבול דבר השנאו משאיכ מדוח).

מצוה : עירע זריעה, לבוש.
 מצרים, יצו"מ : מצה (י. דלוג). אנכי
 (המסך. בעבודה). אנכי הב' (יציימ
 מית. מל' זיא). זאח חקת (י. קרייס
 מית. מל' זיא).

מזחין ומדות. השתל' זמ"ו. המשכה
 המו'. ויוצא משה (המסך). ויהם
 כלב (גם התכללות במד. עיי יסויא.
 דעת).

מרכבה : כל מחלוקת (ב' אופנים).
 מתורגמן : עירע ממוצע.

מדות : עירע מדות. ויוצא
 משה (פני' וחצ'י הכו"מ). עירע
 פנים ואחור, שכל.

מ"ת : החדש (מית וברה"ע. הוי'
 והארת הוי'. שדי. אור לפה"צ
 לאחה"צ. מית לי מתנה). עירע כתר.
 מצרים.

מחלוקת : כל בח' (לכיס סאינו
 לפי"ה. התחלוקת דתהו התחלוקת
 דחקון).

עו"ע: מן המיצר (עו"ע בנמס).
 שהמ"מ (המשך. למע"). עירע מוחין
 ומדות

עכוב: עירע התלבשות. שכל.
 עמידה: מצה (ע. הליכה דלוג).
 עשרה כאמרות. עשה"ד: אנכי (ג')
 בחי' בע"מ).

ס

סנים ואחור: ויוצא משה (בשמות).
 נה"א. נה"ב. גוף. כחות הנמס. פני'
 הכתר, חצו' הכתר. יחוד אביא
 סבי"ס באהבה בנמס). כי ה' (המשך).
 לא הוה משגחא אשין באשין).

סרשה: וידבר כו' המטות (ס). שלא
 נאמר ציווי ה' אל משה).
 סתח: וזי תאכל (מלי. הגבלה).
 סתח אלי' ואמר רה"ע כו': ראה
 החילותי (לאנהגה וניא לאנהרא בהון
 עלמין).

צ

צמצום: ביום השמע"צ (הכרח הצ).
 ויזכור אלקים (המשך. פעולות הצ).
 עירע קו.
 צמר: עירע שערות.

ק

קבלת עול: ויוצא משה (אחור).
 חזוניות הנמשך לפנימיות).
 קו: שהמ"מ (יש בו מעומ"ט. ב'
 סיבות ע"ז). החדש (צמצום, קו.
 פרסא. ענינם). עירע ממוצע, צמצום
 מדירה.

קודב"ה: אנכי (בכבודו — מלי דאיס
 שלמה"צ — ובעצמו — עצמות
 ואי"ס שלמה"צ). עירע זיא. סוכ"ע.

מתקלא. משקל: כי ה' יתן (דעת). כל
 מחלקת (המשך דרין). עירע תהוה.

נ

נדרים: וידבר כו' המטות (בס' לא
 נאמר ציווי הווי למשה ברור
 דסמאל דוחה).

נפש. נ. וכוחות הנפש: ביום
 השמע"צ (כ. העצמים). ויזכור
 (המשך. כ. הנעלמים מתגלים גם
 המכים). זאת חקת (התלבשות כה"נ
 והסתעפותן זמ"ז). עירע גוף. כה.
 נקודה. ספי'. פרוצף: זאת חקת.

ס

סוכ"ע וממב"ע: מצה (ממו"ס ולמע').
 עמידה הליכה דלוג). אנכי (המשך).
 עירע יח"ע ויח"ת.
 סיבה: עירע עילה.
 סב: עירע זיא. רפואה.

כפירות: שובה (גם באוא"ס שלפני
 הצמצום). ולקחתם (המשך). וכיום
 השמע"צ (המשך. באוא"ס ופשוטים).
 ויזכור (המשך. באחדות). אנכי (כל
 ס. יש לה ר' מדרי'). עירע תהו.

ע

עיוגול. ענווי"ס: מן המיצר (ענווי"ס.
 מעלתן ועגיו). ראה החילותי
 (ענווי"ס בהספעת שכל. כלל ופרט).
 עירע תהו.

עד ועד בכלל. עד ולא עד בכלל:
 מצה זו.

עוה"ב: וידבר כו' המטות (אין בו לא
 אכריס כו').

עולה. סיבה: מן המיצר (עה"ע
 עכה"ע. כמה פי').

מסתח ענינים

שערות: החדש (ש. קו. ש. ומשל).
 עייץ כח הזריקה תקונים.
 ששע: עייץ אור.

קמיגור נעשה סניגור: עייץ
 אתהפכא.
 קנה: עייץ מדידה.

ת

תהו: ויוצא משה (לא הוה משגחין
 אפשיא, אהור באהור). כי ה' יתן
 (המשך). ספי' דת. לא היו מושרשים
 בעיקר. ויהס כלב — כל מחלקת
 — זאת חקת (המשך).

תהו ותקון: אנכי (התבללות, גיד
 וזית בתורת — בתקון התקשרות
 הספי' יש ראש וסוף, משאיכ בתהו.
 שליסת העליון על התחתון בתקון).
 ויוצא משה (אהור בא. בתורת). כי
 ה' יתן (המשך). הפסק בתורת.
 מתקלא). ויהס כלב — כל מחלוקת
 (המשך). זאת חקת (המשך). עגויו'ש.
 הגבלה דתורת). צו את בניי (נקודה
 פרצוף. נהיא נהיב). וידבר כו'
 המסות (פרצופי תקון מנקודות דתהו
 דוקא. ב' ענינים בזה). עייץ
 מחלוקת.

תקונים: מן המיצר (דיקנא. פאות.
 יגת'ד).
 תשובה: שובה (שרש הת). צו את
 בניי (בעוה'ז דוקא).

ך

ראומה: עייץ אבן.
 ר"ח: אנכי (מסבחר בעולמו — עיי'
 התקון — קבע בו ר"ח). ויוצא משה
 (המשך). זאת חקת (המשך). עייץ
 חודש.

רפואה: עייץ אכילה, תשובה.
 רצון בחי' בו: שובה (ר. למע'.
 דמצות, ברה"ע, תשובה).
 רצון דברה"ע ותומ"צ: שובה.

ש

שדי: החדש (שאמר לעולמו די).
 שופר. תק"ש: מן המיצר (ענינו.
 ע"פ קבלה צד הקצר למע'. תסר'ת).
 שרשנה: עייץ מל'.
 שכינה: וי' תאכל (מל'. בינה. במורא
 גדול זה גילוי ש.). עייץ מל'.
 קובר'ט.

שכל: מן המיצר (ש. כהמי'ט. ההיולי
 העצמי). עייץ מוחין, כח ההיולי.
 רצון.
 שנה: עייץ חדש.

הגהות והערות על מש"ב

הנמצאות בספר המאמרים אעת"ר

ספר של בינונים

פליה. בהגהה: כי ה' יתן (אוא"ס
בכח' בבחי' השראה בלבד וצ"ע
בסס"ב פליה בהג' איתא על ידי
התלבשות).

פנ"א. בבחי' גילוי האור והחיות כו':
בהעלתך (והו לגבי כחות הנעלמים).

אגרת התשובה

ס"ה. כ"א עונתיכם: אנכי היא (—
נגד רצה"ע כו' והיינו לגבי בחי'
אור הסוכ"ע ולענין שאינו מאיר
בגילוי כו' משאיכ לגבי עצמות).

אגרת הקדש

ס"ה. בהעלתך (צורת האותיות מקדמות
השכל חומרם מהמדות כמ"ש
באגה"ק ס"ה).

ס"ו. עד אשר ישוב כו': שובה (גם על
היתר למלאות תאות גופו צ"ל
תשובה כמובן מדיוק הלי' בסס"ב
פ"ז עד אשר ישוב האדם ויחזור כו'
לחזור ולעלות עמו בשובו כו').

ס"ז. שיהי' לכו בווער כו': ויוצא
משה (— (דהיינו שיחפוץ באמת
לדבקה בו) והסיבה לזה שהמוחין
בבחי' עיבור).

פ"ט. וטבע כו' לכ"ד שאינו בבחי'
טו"ד וג"כ כו' אינו בבחי' טו"ד:
ביום השמעי' (בעצם ענינים
הטבעים אין בהם השגה וכמ"ש
בסס"ב פ"ט וטבע זה הוא שם
המושאל לכ"ד שאינו בבחי' טו"ד
כו' הרי עצם הדבר אינו בבחי'
טו"ד . . . אך משיגים פרטי הדבר).

לזכות

ובתם חנה בת רבקה
ובנם יהודה לייב בן רבקה
נכדו שרה ברכה בת אסתר
ובעלה מנחם מענדל בן האדא רייזל
ובנם לוי יצחק בן שרה ברכה
ובתם חנה בת שרה ברכה
נכדו מלכה בת אסתר
ולעינ בעלה המטח אליעזר אלימלך ע"ה
בן ניסן שיחי'
ובתה חי' מושקא בת מלכה
נכדו חנה בת אסתר
ובעלה ישראל מאיר בן חנה הינדא
ובנם לוי יצחק בן חנה
נכדו אברהם יהושע העשיל בן אסתר
נכדו יוסף יצחק בן אסתר
נכדו נתן בן אסתר
נכדו שלמה בן אסתר
נכדו רחל רייזל בת אסתר
נכדו שלום דובער בן אסתר
נכדו דבורה לאה בת אסתר
נכדו אברהם יהושע העשיל בן צבי' מרים
נכדו חנה בת צבי' מרים
נכדו משה מרדכי בן צבי' מרים
נכדו אסתר בת צבי' מרים
נכדו דבורה לאה בת צבי' מרים
נכדו רבקה בת צבי' מרים
נכדו שטערנא שרה בת צבי' מרים

שניאור זלמן בן אסתר – חירות אמיתי
חוגתו חוה בת שרה ברכה
בנו יצחק מאיר בן חוה
בתו אסתר בת חוה
בנו נתן בן חוה
כלתו חנה רבקה בת רחל דוואשע
חתנו מנחם נחום בן גיטל – חירות אמיתי
כלתו צבי' מרים בת שיינא חוה
נכדו מנחם מענדל בן חנה רבקה
נכדו שרה ברכה בת חנה רבקה
ובעלה יהושע בן עטא דבורה
ובנם מנחם מענדל בן שרה ברכה
ובתם חי' מושקא בת שרה ברכה
נכדו אסתר בת חנה רבקה
ובעלה יוסף בן מנחם
ובתם חי' מושקא בת אסתר
נכדו אברהם יהושע העשיל בן חנה רבקה
נכדו צבי הירש בן חנה רבקה
נכדו נחמה דינה בת חנה רבקה
נכדו נתן בן חנה רבקה
נכדו פרידא מלכה בת חנה רבקה
נכדו ישראל בן חנה רבקה
נכדו גיטל בת חנה רבקה
נכדו שמואל בן חנה רבקה
נכדו משה בן חנה רבקה
נכדו רבקה בת אסתר
ובעלה אהרן בן גיטל לאה
ובנם לוי יצחק בן רבקה

שיחיו

